༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།
དེབ་ཕྲེང་གསུམ་པ།

བོད་གཞུང་ནང་སྦྱིད་ལས་ཁུངས་ནས་འགྲེམས་སྟེལ་ཞུས།

༄༅། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།
དེབ་ཕྱེད་གསུམ་པ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པ། སྒོ་མང་སྐལ་བཟང་རྡོ་རྗེ།
ཤ་བྱང་བློ་བཟང་བསྟན་པ།
ས་མདའ་བསམ་དཀྱིལ་དབང་རྒྱལ།

ཞུ་སྒྲིག་པ། བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན།

པར་ཐེངས་དང་པོ། དེབ་གྲངས་ ५०० ཕྱི་ལོ་ २०१०

པར་བསྒྲུན་བདག་དབང་། བོད་གཞུང་ནང་སྒྲིལ་ལས་ཁུངས།

པར་ཁང་། Progressive Offset Printers, Gaggal,
District Kangra, H.P. India

ISBN: 978-93-80091-00-6

DEPARTMENT OF HOME
Central Tibetan Administration
Gangchen Kyishong,
Dharamshala - 17615
H.P. India

Tel: +91-1892-222214 / 222412
Fax: +91-1892-225065
E-mail: home@gov.tibet.net

དཀར་ཆག

༡།	ཀུ་ལུ་དཔལ་རབ་ཏུ་བྱིང་།	༡་༡
༢།	མཆན་ཉི་ས་གནས་འགོ་འཛིན།	༢
༣།	དཀ་སྤྲུར་འདོད་ཆུ་བྱིང་།	༩
༩།	ཧྲིལ་ལི་བསམ་ཡས་བྱིང་།	༦
༥།	སྒང་ཏོང་གནས་ཐོད་བོད་མིའི་ལོ་རྒྱུས།	༡
༦།	རར་ལྷང་ལ་ཀུན་ཕན་བྱིང་།	༡
༧།	རོ་རྗེ་བྱིང་གནང་ཐོད་བོད་མིའི་ལོ་རྒྱུས།	༡
༨།	ཀ་བྱུག་གནས་ཐོད་བོད་མིའི་ལོ་རྒྱུས།	༡
༩།	བསྟུ་ན་མདའ་བཀོས་བྱིང་།	༡
༡༠།	ཏེ་དྲུ་དར་རྒྱས་བྱིང་།	༡
༡༡།	མིའི་ཚེས་འཕེལ་བྱིང་།	༡
༡༢།	འབྲུམ་ལ་བསྟན་འཛིན་སྒང་།	༡
༡༣།	ཤེས་ལོངས་གནས་ཐོད་བོད་མིའི་ལོ་རྒྱུས།	༡
༡༩།	འབྲུག་ཐོད་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས།	༡
༡༥།	བལ་ཡུལ་བོད་མིའི་གནས་སྐངས་དང་དོན་གཅོད་ཁང་།	༡
༡༦།	བལ་ཡུལ་འཛོ་ཁལ།	༡
༡༧།	བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ས་དང་འཕགས་ཡིང་། ཐུགོ་ཆེ་རོགས།	༡
༡༨།	བལ་ཡུལ་མཆོད་འཛིན།	༡
༡༩།	བལ་ཡུལ་བཀྲིས་བྱིང་དང་རྫོར་པ་ཅན།	༡
༢༠།	བལ་ཡུལ་ཤ་ལྟ་ར་གསུམ།	༡
༢༡།	བལ་ཡུལ་ཐོག་ར་ཆོ་ཐྲིགས།	༩
༢༢།	བལ་ཡུལ་ཐོག་ར་བཀྲིས་དཔལ་འབྱེལ།	༩
༢༣།	མཇུག་བྱང་།	༩

ཀུ་ལུ་མ་ན་ལི་ཁུལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོང་བསྡུས།

ཀ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐུང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༤༧ ལོར་དུས་འགྱུར་མེ་བཟད་པའི་དབང་གིས་སྨྱི་ནོར་ཡཀོང་མ་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། གང་ཉིད་ཀྱི་ཕེབས་རྗེས་སུ་བོད་མི་ཁྲི་ཚོ་བརྒྱད་ཙམ་ཁྲིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་སྐབས་ཐོག་མར་བོད་མི་ཚོར་འཚོ་བའི་མདུན་ལམ་སོགས་གང་ཡང་མེད་སྣང་། ཇ་འཕྲོས་མི་མང་མང་དག་ཅིག་རྒྱ་གར་ཏི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ས་ཁྲལ་ཁག་ཏུ་ལམ་བཟོ་བྱེད་པར་བཏང་གནང་བའི་ཁོངས་སུ་ཀུ་ལྷ་མ་ན་ལི་ཁྲལ་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༡༡ ནས་ ༡༨༦༡ བར་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་མི་ཁངས་སུམ་ཁྲི་ཙམ་འབྱོར་འདུག དེ་ཡང་ལམ་བཟོ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་ནི་དབྱར་དུས་རོ་ཐང་། ཚོལ་ལ་སྦུ། ཆ་ལི་ཐང་། ས་སྙར། ཐུ་ར་སྒོན་ནེ། ཆོ་ཀ་ཀློན་ནེ། ཆ་རྡུབ། ཆོ་ཀ་ཟླ་ར། ཐུ་ར་ཟླ་ར། ཐུ་ལྷ། ཀུན་འཛོམས་ལ། སྐུ་ཀེ་ཁར། ཟློ་གཡར། དར་རྩེ་སོགས་དང་། དགུན་དུས་མ་ནི་དང་། རྩ་གསུ། ཁ་ནར། དཀའ་རིའུར། སར་སེ། ན་རྒྱར། དཀར་ལྗང་། འདམ་ཟུག མེ་ལེ་བཅོ་བརྒྱད། མེ་ལེ་བཅུ་བདུན། ཐུ་ཀུལ། ཀུ་ལྷ། ཐུན་ཏར། ཚོ་འོ་ཏོ། ཐྲོན་ཅོ། མན་དི་བཅས་ཡིན་འདུག དེའི་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཐྲ་སྐྱེས་པ་ཕོ་ལ་ཉིན་རེར་ཐུར་ཆ་གནང་སྟེ་ཏིན་སྟོར ༡ དང་པད་ ༡༥ གནང་བ་དང་བདུད་མེད་ལ་པད་ ༢༥ སྨྲད་འདུག ༡༨༦༡ ཙམ་ནས་ལས་ཐྲ་ཅུང་ཙམ་ཐུར་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཕོ་མོ་ཁྲད་མེད་ལ་ཏིན་སྟོར་ ༣ དང་པད་ ༡༥ སྨྲད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༤ ལོར་བཞུགས་སྐར་དུ་ཆུ་གར་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་མ་ལིག་དང་། སུ་སན་ཥན་ཏེ་ཡིན་ཅི་ནས་ཡར་ཀ་སྨྲ། ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་དབང་འདུས་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཀྱིས་བོད་མིའི་དཀའ་ངལ་སྤྱི་དང་། སྤྱིག་འཇུག་སྐོར་སོ་ལ་སྐྱན་གྲོས་ཤེག་གནང་སྟེ་ཚོ་ཁག་རེར་ཉུང་མཐར་མི་གྲངས་ ༡༦༥ རེ་བཟོས་ཏེ་ཡུལ་དུས་ལ་གཞིགས་པའི་ཐུ་ཚ་དང་ལམ་སྤྱི་དང་། འགོ་པ་སྐད་བསྒྱར་སོ་

དཔྱད་གཞི་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་ཐོས་ཚོད་འཛོག་གནང་མཛད་པ་རེད། གོང་གསལ་ཚོ་ཁག་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ལྟ་རྟོག་བཀོད་འདོམས་དང་། ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་འབྲེལ་མཐུད་ལྡེད་མི་ལམ་སྤྱི་གཉིས་འཛུགས་འཛོག་གནང་། འགོ་པ་དང་བརྒྱ་དཔོན་དེ་བཞིན་སྐད་བསྒྱུར་རེ་ཡོད་པའི་ཚོ་ཁག་སྡུམ་ཅུ་ཐམ་པར་མི་གྲངས་ཆ་སྙོམས་བྱས་པ་རེད། ལས་ཀ་ལས་སྣ་ནི་རྩོང་ཁག་གསུམ་ཁྲལ་ལམ་བཟོ་ལྷེད་ཡུལ་ས་ཚད་མཐོ་ལ་དགུན་དུས་གངས་ཞོད་ཁོ་ནས་ལས་ཡུལ་མེད་པ་དང་། མ་ནང་ལི་ནས་མལ་ལེ་ ༡༥༠ སྐོར་འབྲོ་དགོས་པ་དང་། ཐོག་མར་རྟ་དེལ་ལས་མི་ཐར་ཀུང་རིམ་པས་ལམ་བཟོས་ཏེ་འཕོར་ལོ་ཆེ་ཆུང་བདེ་བཀྲོད་ཐུབ་པ་བཟོས་ཡོད་འདུག

༡། རྩོད་གནས་སྐོར།

བོད་མི་ལམ་བཟོ་བ་རྣམས་ལ་ཐོག་མར་རྩོད་གྲུར་གང་འཚམ་སྐད་པ་དེའི་ནང་བསྡད་པ་ལས་རྩོད་གནས་ཁང་པ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། ལོ་མང་རིང་ཆར་རྒྱང་ཁ་བོགས་ཀྱི་རྒྱེན་ཁྱིས་གྲུར་རལ་ནས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ནང་སྤེད་ལས་ཁྲུངས་ཀྱིས་དབུས་སྐྱོབ་གསོ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་ཚོགས་སྐུ་ཞབས་སྤྲུ་རྒྱ་ལ་ལམ་བཟོར་གནས་པའི་དཀའ་ངལ་ཅན་དག་ལ་གྲུར་གྱངས་ ༡༥༠༠ དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཞུས་ཏེ་ ༡༩༦༦ ལོར་སྐུ་ཞབས་སྤྲུ་རྒྱ་ལམ་ལས་སུ་གཟིགས་བསྐོར་ལ་ཞེན་ཏེ་དཀའ་ངལ་དངོས་ཡོད་ཅེས་རྩོགས་བྱུང་བར་བརྟེན། ས་གནས་གང་ཟར་ལམ་བཟོ་གནང་བའི་བོད་མི་སྤྱིར་ཧ་གཡབ་རང་འགྲིག་གྲུར་གྱངས་ ༧༥༠ དབུས་སྐྱོབ་གསོ་བརྒྱད་རོགས་རམ་གནང་སོན་བྱུང་བ་ལས་ལམ་བཟོ་བ་དཀའ་ངལ་དངོས་ཡོད་ཅན་ལ་རྩོད་གྲུར་གྱངས་ ༥༠༤ འགྲེམ་སྤྱོད་གནང་ཡོད།

ཀ། སྐྱོབ་གསོའི་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༠ ནས་ ༡༧༦༣ བར་དབུས་སྐྱོབ་གསོ་ཡིས་མ་གནས་སོ་སོའི་ཉེ་གོ་བརྒྱད་ཤ་ཀྱིང་དང་། ཕྱུར་བ། འབྲས། ཏོ་ཁེའུ། རྩྭ་ཆག ལོ་རྩམ། སྟོབས་རྒྱས་སྨན་སོགས་འབོར་ཆེན་གནང་བ་དང་། ལོ་རེ་གོས་ཕོད་ཐེངས་རེ་བཅས་གནང་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། གང་འཚམ་རྣེས་ནས་སྐྱོབ་གསོ་ཁག་རིམ་གྱིས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ནས་ལོ་རེར་གོས་ཕོགས་ཐེངས་རེ་དང་། ལས་རྩོལ་མི་ཐུབ་པའི་ཏན་ཀྱིས་མི་གངས་ ༡༠ ལ་འཚོ་སྐྱེན་ཏྲོ་དང་། ཏོ་ཆག་ཕྲན་བུ་ལས་དེ་བྱིངས་ལ་སྐྱོབ་གསོ་མེད།

ཁ། སྨན་བཅོས་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༦ ལོར་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཤིག་གིས་བསྐོར་བསྐྱོད་སྨན་པ་སྡོད་སྐར་ཁག་ནང་ནད་པར་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པར་བཏང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་མཚུངས་མ་ནང་ལི་ཡེ་ཤྲའི་སྨན་ཁང་དང་། མན་ཉི་སྨན་ཁང་གིས་རིན་མེད་སྨན་བཅོས་གང་ལེགས་གནང་། དེའི་རྗེས་དབུས་སྐྱོབ་གསོའི་སྨན་བཅོས་ཚོགས་ཆུང་ནས་གྱར་གྱི་སྨན་ཁང་ཞིག་འཛུགས་བྱས་པ་དེས་ཀྱང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེ་བྱུང་།

ག། ལས་རྩོལ་སྐོར།

ཀུ་ལྷ་དང་། ཀང་རུ། མན་ཉི་བཅས་པའི་ཁུལ་དང་། ཀེ་ལང་རྩོང་ཁོངས་ཀྱི་ལ་དེལ་སེ་སྤྲིར་ཏེ་སོགས་རི་བརྒྱད་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་འཁོར་ལམ་གསར་བཟོ་བྱེད་སྐབས། རི་སྣ་ཤེད་བཅད་དང་། ཟམ་པ་གསར་འཕྱུར། ལམ་རྟིང་རྒྱ་ཐུམས་གསོ། དེ་བཞིན་རྩྭ་བསྐྱེད་དང་ཉམས་གསོ། དེ་བཞིན་རྩིག་པ་གསར་

རྒྱ་སོགས་བྱས་ཏེ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་སྐྱངས་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་ ༡༩༦༡ ཞན་ཀུ་ལྷ་ཁྲལ་དུ་གཞུང་ལམ་གཅིག་ལས་མེད་པ་དང་། ལྷང་ཀྱོག་གཡས་གཡོན་གང་སར་ཏ་ལམ་མ་གཏོགས་འཁོར་འཁྱམ་འགྱལ་བྱ་ཡུལ་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཕྱིས་སྐ་མནོ་ཉེའི་ས་ཁྲལ་ལས་མས་གང་ས་དང་། ཀུ་ལྷ་མ་ནང་ལི་ནས་རྩ་རི་ལ་བརྒྱུད་ལ་དོལ། ཀེ་ལང་། གཱ་ཤ། སྤྱི་ཏེ་སོགས་ཤེན་ཏུ་ས་མཐོ་གང་རྒྱག་ཆེ་བའི་ས་ཁྲལ་གང་ས་ར་ཁྲིན་ལོ་ཤར་བགྲོད་བྱེད་ཐུབ་པ་བཟོས་ཡོད།

५। ལམ་བཟོའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་འགྱུར་བ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣५ དང་ ༡༩༣६ ཙོམ་ནས་རང་གཞུང་གི་དགོངས་གཞི་ལྟར་མི་མང་རྣམས་རི་མ་ཐས་ཆོད་ཕྱོགས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་གཏན་འཇགས་གཏོང་གནང་མཛད་པ་དེ་ནས་ལམ་བཟོའི་ལས་གཞི་མདུག་བསྡིལ་འདུག སྐབས་དེར་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་གནས་སྐོར་བྱ་རྒྱུར་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་པ་དང་འདོད་མོས་མེད་རིགས་མི་མང་ ༡༠० ཡས་མས་ཤེག་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩५१ ལོ་ནས་ཀུ་ལྷ་ན་མ་ལིར་རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་དང་ངོས་སུ་ཚུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ནས་དེ་བར་ཁྲབ་ཁོངས་ས་གནས་མ་ན་ལི་དང་། མལ་ལེ་ ༡५། པ་ཏི་ཀུལ། དཔལ་རབ་ལྷིང་། ཀུ་ལྷ། སྤུན་ཏར་བཅས་སུ་གནས་འཁོད་རང་རིགས་རྣམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱག་ལ་བཟླ་སྐྱོང་གནང་དང་གནང་སྤུས་ཡིན། དེ་ལྟའི་ཚར་ཀུ་ལྷ་མ་ན་ལི་ཁྲལ་རང་ཁོངས་མི་མང་གྲངས་ ༡९༡५ དང་། ཁྲབ་ཁོངས་དགོན་སྡེ་ནང་བཞུགས་བོད་རིགས་གྲྭ་བཙུན་གྲངས་ ༡༦ ཕྱི་ཁག་ནས་ཚོང་འཁོས་ཆེད་འབྱོར་བའི་མི་གྲངས་ ३५१ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་མི་གྲངས་ ༡༣५३ ཡོད། ཀུ་ལྷ་མ་ན་ལི་ས་གནས་འདི་ནི་རྒྱ་

མཚོ་ནས་མཛོ་ཚད་མེ་ཏོར་ ༡༨༦ ཡོད་པ་དང་། དབྱར་དུས་ཚ་ཚད་ Centigrade ༦༥ ཡིན་ཞིང་དགུན་དུས་གང་ཚད་ Centigrade ༡༩ ཡིན་འདུག

ཀ། ཁྲབ་ཁོངས་ན་གནས་སོ་སོའི་གནས་སྐྱངས་སྐོར།

༡། མ་ན་ལི།

ལམ་བཟོའི་ལས་དོན་མཐུག་བསྒྲིལ་རྩེས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་འགྲོ་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པའི་མི་མང་མང་དག་ཅིག་མ་ན་ལིར་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་བྱས་ཏེ་བསྡད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ལོར་ན་མ་ལི་བོད་མི་གནས་སྡོད་བྱེད་སར་མེ་སྐྱིན་བྱུང་སྟེ་དཀའ་ངལ་ཤུགས་ཆེན་འཕྲད་པར་བརྟེན་ས་གནས་རྒྱ་གར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཆེ་བཞེས་གནང་སྟེ་ཐུའི་ས་མ་ཏན་ ཥབདེ་སྐྱིད་ཚྭེ། ཞེས་པའི་ས་ཆར་གནས་སྡོ་གནང་འདུག ས་གནས་དེར་དེང་ཁྱེམ་ཚང་ ୧༧ ཡོད། མ་ན་ལིར་གནས་འཁོད་མི་མང་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་གཅོ་བོ་ཚོང་ལས་ཡིན། དེང་མ་ན་ལི་ས་གནས་རང་དུ་འཚོ་སྡོད་བྱེད་པའི་མི་གྲངས་ ༥༧༤ ཡོད། ས་གནས་རང་ཁོངས་མི་མང་ ཥ༧༦୧ེ རྣམས་བརྒྱ་ཤོག་བཅུ་དང་ཕྱོགས་མཐའ་ཁག་ནས་ཡོང་བའི་མི་མང་ ཥ༦༡༦ེ རྣམས་བརྒྱ་ཤོག་བཞིར་བགོས་ཀྱིས་མ་ན་ལིར་བརྒྱ་ཤོག ༡୧ ཡོད། ས་གནས་སུ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་གཅིག་དང་རང་གཞུང་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གཅིག་བཅས་ཡོད།

༢། མེ་ལེ ༡༤།

མེ་ལེ་ ༡༤ ས་གནས་སུ་ཁྱེམ་ཚང་ ༡༦ དང་མི་འབོར་གྲངས་ ༧୧

ཡོད། དེ་ཁོངས་རྐས་གཅོང་ཉམ་ཐག་གྲངས་ ༡༡ ལ་ཕ་རན་སི་ཨེ་ཨི་ཏེ་ [AET, France] རོགས་ཚོགས་དང་ཨ་རི་ཕན་བདེ་ཚོགས་པ་བཅས་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་འོག་དུས་གསུམ་གྱི་ཞལ་ལག་ནར་གཏོང་གནང་བཞིན་ཡོད། ས་གནས་སུ་འཕྲོད་བསྟེན་སྐན་ཁང་གཅིག་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་འོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བཙུགས་ཐུབ་བྱུང་ཡོད།

༣། པ་ཏི་ཀྱལ།

ས་གནས་འདིར་ཐོག་མར་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༡ ཡོད་པ་རིམ་པས་གྲངས་འབོར་འཕར་ཏེ་དེང་ཁྱིམ་ཚང་ ୯୨ དང་མི་གྲངས་ ༡༡༡ ཡོད། མི་མང་གི་འཚོ་རྟེན་གཙོ་བོ་ཚོང་ལས་ཡིན། མེ་ལེ་ ༡༤ ནང་ཡོད་པའི་འཕྲོད་ལས་པ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ནང་ཐེངས་གཅིག་སྐན་བཙོས་ཆེད་བསྐོར་བསྡོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ས་གནས་དེར་མེ་མང་འདུ་འཛོམས་གནང་ཡུལ་སྤྱི་ཁང་ཆུང་དུ་གཅིག་ཚེ་ཚེ་རོགས་ཚོགས་དང་ནང་སྤེད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་རོགས་སྐྱོར་འོག་གསར་རྩེག་གནང་ཡོད།

୯། རྡོ་སྤྱི་དཔལ་རབ་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས།

དཔལ་རབ་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་ཀུ་ལྷ་མ་ན་ལི་ཁྲལ་གནས་སྡོད་རང་རིགས་མི་མང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་སྐལ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་སེལ་སྐད་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལས་གཞི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་འགོ་འཛུགས་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་མཇུག་སྒྲིལ་གྱིས་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༡༣༠ ལ་གཞིས་ཁང་བགོ་

འགྲེམ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། གཞིས་ཆགས་སུ་འཚོ་བའི་དམིགས་རྟེན་མེད་ཅིང་དུ་ལྷའི་ཆར་གཏན་འཇགས་གཞིས་སྤོས་བྱས་པ་ཁྱིམ་ཚང་གངས་ ༣९ ལས་མེད། རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་གཞིས་ཆགས་ཆགས་ཡུལ་ས་ཆ་ཐྲིག་གི་ ༡༥ མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་ཡོད་པ་དང་རྩེས་སུ་ཉིས་གསོ་ཁང་དང་། ལས་ཀག གཞུང་ལམ་བཅས་གསར་རྒྱ་ཆེད་རང་གཞུང་ནས་ས་ཆ་སྤྲིག་ ༡༠ དང་། ཐྲི་སུ་ལ་ ༦ གསར་ཉོས་བྱ་རྒྱའི་མཐུན་འགྱུར་རོགས་སྐྱོར་གནང་སྟེ་དུལ་ཞི་ཆར་ཁྱོན་བསྡོམས་ས་ཆ་སྤྲིག་ ༡༥ དང་། ཐྲི་སུ་ལ་ ༡ ཡོད། གཞིས་ཆགས་མི་མང་གི་དད་རྟེན་ཆེད་མ་ཉེ་ལྷ་ཁང་གཅིག་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠ ལོར་གསར་བཞེངས་བྱས་ཡོད། མེ་ལེ་ ༡༥ འཕྲོད་ལས་པ་གཞིས་ཆགས་སུ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ནང་ཐེངས་གཉིས་སྐན་བཅོས་ཆེད་བསྐོར་བསྐྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༥། ཀུ་ལྷ།

གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་འབྱོ་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པའམ་འབྱོ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་མ་རག་པའི་རང་རིགས་གྲངས་ ༡༠༠ ལྷག་ཙམ་འཚོ་བ་རང་སྐྱོད་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༨༥ ལོ་ནས་ས་སྡུ་རེ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་མཉམ་སྡོད་བྱེད་འགོ་ཚུགས་འདུག དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༩༦ ལོར་དེང་སྐབས་གནས་སྡོད་བྱེད་ཡུལ་ཏ་ནུ་མན་སྡུག་Hanuman Bagཞེས་པའི་ས་ཆར་གནས་སྡོད་བྱེད་འདུག དེང་སྐབས་ཀྱ་ཡུར་ཁྱིམ་ཚང་ ༧༧ དང་མི་མང་གངས་ ༣༥९ ཡོད། ས་གནས་སུ་མ་ནི་ལྷ་ཁང་གཅིག་དང་། འཛིན་གྲྭ་གཉིས་པ་བར་ཉིན་སྤྲོད་གཅིག ཕྱི་ཁང་གཅིག འཕྲོད་བསྟེན་སྐན་ཁང་གཅིག་བཅས་ཡོད།

ཀ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཀྱི་མཆོག་དང་ཡས་ཡུན།

ཨང་།	མཚན།	ལོ་དུས།
༡།	སྐལ་བཟང་དབང་ཕྱུག	༡༥༦༡།༣ནམ་ ནས་ ༡༥༦༡།༡༡།༥
༢།	ཟླ་བ་དར་རྒྱས།	༡༥༦༡།༡༡།༢༠ ནས་ ༡༥༦༣།༩།༢༠
༣།	ངག་དབང་ཚོས་གྲགས།	༡༥༦༣།༤།༠༡ ནས་ ༡༥༥༢།༣།༢༩
༤།	དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན།	༡༥༥༢།༧།༡༤ ནས་ ༡༥༥༩།༦།༡༩
༥།	ཟློ་བཟང་།	༡༥༥༩།༦།༡༤ ནས་ ༡༥༥༤།༡།༩
༦།	བསོད་ནམས་དགྱ་འདྲུལ།	༡༥༥༤།༡།༤ ནས་ ༡༥༥༦།༣།༡༡
༧།	སྟོབས་རྒྱལ་ཚེ་རིང་།	༡༥༥༦།༣།༡༣ ནས་ ༡༥༥༧།༦།༣
༨།	ཚེ་རིང་བསྟན་དར།	༡༥༥༧།༦།༩ ནས་ ༡༥༥༡།༡༠།༣
༩།	མཚམས་གཅོད།	༡༥༥༡།༡༠།༩ ནས་ ༢༠༠༣།༧།༢༠
༡༠།	ཟློ་བཟང་ཚོས་འབྱོར།	༢༠༠༣།༤།༡ ནས་ ༢༠༠༤།༡།༤
༡༡།	ཀརྨ་སེང་གེ།	༢༠༠༤།༡།༦ ནས་ ༢༠༠༥།༡།༤
༡༢།	མགོན་པོ་བཀྲིས།	༢༠༠༥།༡།༦ ནས་ལས་ཐོག་པ།

ཁ། ཤག་ངོང་ས་མཆོག་ཚེའས་བསྒྲུར་བསྒྲུབས་པའི་ཚེ་ཆོགས།

ཨང་།	མཚན།	ལོ་དུས།
༡།	ཤག་ངོང་ས་མཆོག	༡༥༥༡།༦།༡༢ ནས་ ༡༤ བར།
༢།	ཤག་ངོང་ས་མཆོག	༡༥༥༩།༣།༡༡ ནས་ ༢༤ བར།
༣།	ཤག་ངོང་ས་མཆོག	༢༠༠༠།༡།༡ ནས་ ༡༡ བར།
༤།	ཤག་ངོང་ས་མཆོག	༢༠༠༤།༤།༡༡ ནས་ ༡༤ བར།

༢། གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་མིན་གྱི་ཚོགས་ཐ་ཁག

༡། ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང།

ས་གནས་སུ་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ བར་ཚེལ་ཁ་གསུམ་ནས་མི་འབྲས་རེ་བསྐོ་སྲོལ་བྱུང་འདུག་ཀྱང། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོ་ནང་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་དགོངས་དོན་ཤར་ཚེལ་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཀྱིས་དུས་ཡུན་ལོ་གསུམ་རིང་ཚོགས་མི་གསུམ་རེ་མང་མོས་འོས་འདེམས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གི་སྡངས་འཛིན་འོག་མ་ན་ལེར་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་མི་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ས་གནས་སུ་ཞབས་རིམ་དང་མཛད་སྒོ་སོགས་ཀྱ་སྒྲིག་རོགས་འདེགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༢། ས་གནས་འབྲས་མི་ཚོགས་འདུ།

ས་གནས་འབྲས་མི་ཚོགས་འདུ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣།༡༢ ཉིན་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་དལ་འཁའི་ཆར་ས་འབྲས་སྐབས་བཞི་པ་འགྲོ་སྐས་ཡིན། ས་འབྲས་ཚོགས་མི་ཀྱངས་ ༡༣ ཡོད། ས་འབྲས་ཀྲོས་ཚོགས་ལོ་རིམ་ཐེངས་གཉིས་ཚོགས་ཏེ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་གི་སྡོད་རྩིས་བཀའ་འཁྲིལ་གཏན་འབེབས་གནང་ཕྱོགས་དང་ས་གནས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ལས་དོན་བྱ་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་ཐད་འགན་འཁུར་སྡངས་འཛིན་འབྲས་གཙང་གནང་བཞིན་ཡོད།

༣། ས་གནས་གཞིན་ནུ་ཚོགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤིང་དལ་འཁའི་ཆར་ཚོགས་མི་ ༥༠ ཡོད།

༩། ས་གནས་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡།༦།༡༥ ཉིན་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤིང་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༡༡༩ ཡོད།

༡༠། ས་གནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཅོ་ཚོགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་བཙུགས་ཤིང་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༦༠ ཡོད།

༡༡། ས་གནས་མངའ་རིས་སྐྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦།༩།༡༤ ལོར་བཙུགས་ཤིང་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༦༠༠ ཡོད།

༡༢། ས་གནས་དབུས་གཙང་ཚོགས་པ་ ༡༩༦༦ ལོར་བཙུགས་ཤིང་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༦༡༤ ཡོད།

༡༣། ས་གནས་མདོ་སྨད་ཚོགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་བཙུགས་ཤིང་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༦༩༤ ཡོད།

༡༤། ས་གནས་མདོ་སྨད་ཚོགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་བཙུགས་ཤིང་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༤༤ ཡོད།

༡༥། ས་གནས་དྭང་ཆུར་སྐྱིད་སྡུག་ཚོགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦།༩།༦ ཉིན་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤིང་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༦༤ ཡོད།

༡༦། ཀུ་ཡུ་མ་ན་ལི་ཚོང་པའི་བདེ་དོན་སྒྲིག་འཛུགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༦།༡༤ ཉིན་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤིང་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༦༡༤ ཡོད།

༥། ས་གནས་སུ་ལས་འཚར་རྣ་བྱས་སྐོར།

༡ སོང་ཟེན་པའི་ལས་འཚར་ཁག

༡། མེ་ལེ་ ༡༤ ཐབ་ཚང་དང་ཚོགས་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱེད་པར་

ཨེ་ཨོ་ཀྱི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་རོགས་དབྱལ་ ཅ,༡༩,༦༡༦,༦༤ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཀ། མ་ན་ལི་བྱ་བཅོལ་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ཨེ་ཨོ་ཀྱི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་མ་ན་ལི་བྱ་བཅོལ་ཁང་གསར་རྩྭ་བྱེད་པར་རོགས་དབྱལ་སྒོར་ ༤༩,০༣༤།০০ གནང་བས་ས་གནས་ཀྱི་བྱེས་པ་དག་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཁ། དཔལ་རབ་གླིང་གཞིས་ཆགས་གསར་རྩྭ

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩ཅ ལོར་དཔལ་རབ་གླིང་གཞིས་ཆགས་གསར་རྩྭ་བྱེད་པར་ Govt. of India Tibet Fund , UK, DANIDA, Mariam Dean Refugee Trust, UK, Council of Relief and Rehabilitation, Mrs. Marlies Kornfeld ནས་སྒོར་ ༡,༦༦,༣০,༩༩།০༦ གནང་བས་ས་གནས་གཞིས་ཆགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

ག། དཔལ་རབ་གླིང་བྱ་བཅོལ་ཁང་གསར་རྩྭ་བྱེད་པར་ Royal Netherland Embassy རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་རོགས་དབྱལ་ ཅ,০༩,༡༣༩།০০ གནང་བས་བྱ་བཅོལ་ཁང་གསར་རྩྭ་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ང། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཀུ་ལྷའི་ཉིན་སྒོབ་ཀྱི་ཆུ་རགས་གསར་རྩྭ་བྱེད་པར་ཨེ་ཨོ་ཀྱི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་དབྱལ་སྒོར་ ༩༩,৫০০།০০ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༦། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་དཔལ་རབ་ཏུང་ཚང་རགས་གསར་རྒྱག་གི་ལས་གཞིའི་ཆེད་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་སྐོར་ ༩༠,༩༡,༠༠༡༠༠ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༧། མལ་ལེ ༡༤ སྨུག་ཆུ་གསར་འདེན་ཀྱི་ཆེད་ས་གནས་ཚེ་ཕྱི་མ་དཀྱལ་ནས་སྐོར་ ༡༨,༠༩༩།༠༠ བཏང་སྐེ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༨། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོར་ཀུ་ལྷའི་སྤྱི་ཁང་གསར་རྒྱག་ཆེད་ཚེ་ཕྱི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སྐོར་ ༣,༤९,༡༨༡།༦༤ གནང་སྐེ་སྤྱི་ཁང་གསར་རྒྱག་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༩། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོར་ཀུ་ལྷའི་ཆུ་རགས་གསར་རྒྱག་ཆེད་ཚེ་ཕྱི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སྐོར་ ༣,০༡,৬৮৬।৮৮ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡০। ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༢ ལོར་ཀུ་ལྷ་ཆུ་རགས་ཉམས་གསོ་བྱེད་ཆེད་ཚེ་ཕྱི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་མ་དཀྱལ་ ৮,৬৯০।০০ བཏང་བས་ཆུ་རགས་ཉམས་གསོ་བྱེད་ཐུབ་ཡོད།

༡༡। ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༢ ལོར་པ་ཀུ་ལྷ་སྤྱི་ཁང་གསར་རྒྱག་ཆེད་བོད་གཞུང་ནང་སྡེད་ལས་ཁང་གིས་རོགས་དཀྱལ་ ༡০,০০০।০০ བཏང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡༢। ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠৪ ལོར་མེ་ལེ་ ༡༤ གསང་སྤྱོད་གསར་རྒྱག་ཆེད་མེ་ལེ་ ༡༤ འཚར་གཞིའི་དཀྱལ་སྐག་ ༡,০০,৫৪১।০০ བཏང་ནས་གསང་སྤྱོད་གསར་རྒྱག་བྱས།

༡༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་དཔལ་རབ་ཕྱིང་གི་གཞུང་ལམ་གསར་རྒྱག་ཆེད་ཚུ་རགས་ལས་གཞིའི་དངུལ་སྐག ९,༣९,༡༣༠།༠༠ བཏང་སྟེ་གཞུང་ལམ་གསར་རྒྱག་བྱས་པས་ཨན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༡९། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་མ་ནཱ་ལི་ཉིན་སྟོང་ཀྱི་སྟོང་ཆས་མཁོ་སྒྲུབ་ཆེད་ཨེ་ཨིར་ཚོགས་ནས་རོགས་དངུལ་ཐོན་པ། ८༣,०५༣།༠༠ བཏང་བས་ཨན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༡५། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠९ ལོར་དཔལ་རབ་ཕྱིང་གི་ཆུ་མཇོད་གསར་རྒྱག་ཆེད་བོད་གཞུང་འཛིན་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རོགས་དངུལ་ཐོན་ ༣,৬৬,༣৬५།༠༠ གནང་བས་ཨན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡৬། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠५ ལོར་མ་ནཱ་ལི་ཉིན་སྟོབ་ཀྱིས་སྐུམ་འཛིར་གསར་ཉོ་བྱེད་པར་ཨེ་ཨིར་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་དངུལ་ཐོན་ ৬,८৬,९༣०།༠༠ གནང་བས་སྐུམ་འཛིར་གསར་ཉོ་བྱེད་ཐུབ་ཡོད།

༡৮། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠५ ལོར་དཔལ་རབ་ཕྱིང་ཆུ་རགས་ཉམས་གསོ་སྐད་དེ་སྟོན་ཀྱི་ཆུ་རགས་ལས་གཞིའི་དངུལ་སྐག ༣,०৬,०৮५།༠༠ བཏང་སྟེ་ཆུ་རགས་ཉམས་གསོ་བྱས།

༡९། ཕྱི་ལོ་ ༢༠०৬ ལོར་ལས་ཤག་ཉམས་གསོ་བྱེད་སྐད་ SOIR IM རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་མ་དངུལ་ ৮५,༣९८།༠༠ བཏང་སྟེ་ལས་ཤག་ཉམས་གསོ་བྱས།

༡༥། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་ཀུ་ལྷུ་ཁུལ་དུ་བཙོག་ཚུ་འབྱོ་ཡུལ་གསར་རྒྱ་ཆེད་ Tibet Charity, Denmark རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་དངུལ་ ༤༧,༦༠༠།༠༠ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡༦། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་ཀུ་ལྷའི་ཚུ་རགས་ཉམས་གསོ་སྤྱད་ཚེ་ཁེ་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་མ་དངུལ་ ༣,༣༣,༣༠༠།༠༠ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡༧། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་དཔལ་རབ་སྒིང་ཚུ་རགས་ཉམས་གསོ་བྱེད་ཚེད་ཁེ་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སྐོར་ ༧,༦༣,༡༡༩།༡༧ གནང་བས་ཚུ་རགས་ཉམས་གསོ་བྱེད་པར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡༨། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་ལས་ཁུངས་སྒོག་ཐུབ་དང་དཔར་ཆས་གསར་སྤྱད་ཆེད་ཁེ་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སྐོར་ ༦༡,༧༡༥།༠༠ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡༩། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡ ལོར་པ་ཀུལ་ཀྱི་སྤྱི་ཁང་ཉམས་གསོ་བྱེད་ཆེད་ཁེ་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་དངུལ་ ༤༤,༡༧༡།༠༠ གནང་བས་སྤྱི་ཁང་ཉམས་གསོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༢༠། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡ ལོར་དཔལ་རབ་སྒིང་སྐྱ་ཁང་གསར་བཞེངས་ཆེད་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་། དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ། དེ་བཞིན་མེ་མང་ལ་ཞལ་འདེབས་སོགས་བྱས་པ་ལས་སྐོར་ ༧༧,༠༧,༩༦༦།༠༠ བྱུང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༦༥། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་གཞུང་ལམ་རྩིང་པ་དང་གཞིས་ཆགས་ཆེད་ས་ཆ་སྤྲི་ཀ་ ༣ དང་། དེ་བཞིན་སྤྲི་ཀ་ ༡ ཐྲི་སྐུ་ཚ་ ༡༠ བཅས་ཀྱི་ཆེད་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རོ་ཏ་དབྱལ་ ༡,༣༩,০০০।০০ བཏང་སྟེ་སྐུས་གཟིགས་གནང་བས་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༦༦། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡།༣།༡ ཉིན་བྱ་བཅོལ་ཁང་རྒྱ་ཡུལ་ས་ཆ་སྤྲི་ཀ་ ༤ ལ་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རོགས་དབྱལ་ ৯,০০,০০০।০০ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༦༧། ཕྱི་ལོ་ ༦০০০ ལོར་གཞུང་ལམ་དང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཆེད་ས་ཆ་སྤྲི་སྐུ་ ༡৬ རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རོགས་དབྱལ་ ১,০৫,০০০।০০ གནང་སྟེ་གསར་ཉོ་བྱེད་ཐུབ་ཡོད།

ཁ ས་འོངས་བྱེད་འཆར་ལས་གཞི་ཁག

> ས་ནས་ལི་བདེ་སྐྱིད་བོད་མི་སྡེད་སྣར་དང་རྡོ་བི་དཔལ་རབ་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཁྲིམས་མཐུན་བདག་དབང་ཡོད་པ་བཟོ་ཐབས་སུ་འབད་བརྩོན་སུ་མཐུད་བྱ་རྒྱུ།

> རྡོ་བི་དཔལ་རབ་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་མཚམས་མཐའ་འཁོར་ཡོངས་སུ་ར་བ་བསྐོར་རྒྱུ།

> ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་གསར་རྒྱ་བྱ་རྒྱུ།

> མེ་ལེ་ ༡༥ དང་ཀུ་ལྷའི་ཚུ་རགས་ཉམས་གསོ་བྱ་རྒྱུ།

> དཔལ་རབ་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་སུ་ས་ཁང་སྒྲིག་གཞིའི་དགོངས་དོན་ཉར་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ།

ཀ། ཀུ་ལུ་བ་ངན་ས་ཨ་ཡི་ཀྱི་རོགས་ཚོགས་སྐོར།

ཀུ་ལུ་ཕ་རན་ས་ཨ་ཕི་ཀྱི་རོགས་ཚོགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༥ ཙམ་ནས་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་ཕ་རན་སི་ཨ་ཕི་ཀྱི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་སྐངས་འཛིན་འོག་ས་གནས་མི་མང་ཉམ་ཐག་ངལ་ཅལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱུག་ཏུའི་སྒོབ་ཡོན་དང་། རྟས་གཅོང་གི་འཚོ་སྐྱོན་སོགས་རོགས་ཀྱིར་གནང་རྒྱའི་ཆེད་དུ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག དེ་ཡང་ཐོག་མར་རོགས་ཚོགས་དེ་ས་གནས་སུ་རང་སྐྱོང་གི་དོ་བོར་བཙུགས་འདུག་ཀྱང་རྩེས་སུ་འཛིན་སྐྱོང་བྱ་ཕྱོགས་དཀའ་ངལ་མང་དག་ཅིག་འཕྲད་དེ་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་ཀུ་ལུ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡།༣ ནང་དངོས་སུ་ཟ་བསྒྲིལ་གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་དང་བོད་ཁྲིམ་ཡིག་ཚང་གཉིས་དབར་མོས་མཐུན་ཚེད་གན་བཞག་ཐོག་ཅེ་ཨ་ཕི་ཀྱི་རོགས་ཚོགས་ནས་སྐྱོབ་ཡོན་གནང་བཞིན་པའི་བོད་ཁྲིམ་སྐྱོབ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་སྐྱོབ་ཕྱག་བཅུ་ཐམ་ ༢༧༠ བོད་ཁྲིམ་ལ་ཐད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་རོགས་སྐྱོར་ཆེད་ཀྱེས་འབྱལ་བྱས་ཟིན་འཕྲིས། དཔ་ ༢༠༠༤ ལོར་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་སྐྱོར་གནང་བཞིན་པའི་སྐྱོབ་ཕྱག་ ༡༦༤ དང་། རྟས་འཁོགས་གྲངས་ ༡༢༩ ནད་པ་ ༡༠ དགེ་འདུན་པ་ ༡༢ བཅས་ཡོད།

ཁ། ས་གནས་སུ་ཚུ་ཁོག་གི་གཅོད་འཚེ་བྱང་སྐོར།

ཀུ་ལུ་མ་ན་ལི་ཁུལ་བོད་མི་གནས་སྡོད་བྱེད་སའི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཐྱི་ཏས་ Beas River གཅོང་ཆུའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཆགས་ཡོད་སྐབས་ཆུན་དུ་ཆུ་ལོག་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད་མུས་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ དང་ ༡༤ དེ་བཞིན་ ༢༠ བཅས་སོ་སོར་ཆུ་ལོག་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་སྟེ་མ་ན་ལི་ནས་ཀ་ལོ་མི་ཀུར་ ཅ ཙམ་ཀྱི་སར་ཡོད་

པའི་རང་རིགས་སྔོད་ཁང་མང་དག་ཅིག་དང་མ་ན་ལི་ཉིན་སྒོང་བཅས་ལ་གནོད་ཉཆ་ཚབས་ཆེན་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཀུ་ཡུ་བོད་ཁྱིམ་སྒོང་གྲལ་འཛིན་ཁང་དང་ལས་ཤག རྡོ་བེ་དཔལ་རབ་ཏུ་ཞིང་གཞིས་ཆགས། ཀུ་ཡུ་མི་མང་གི་སྔོད་ཁང་། ཀུ་ཡུ་བྱ་བཅོལ་ཁང་བཅས་ལ་གནོད་ཉཆ་དང་གྱོང་གྲན་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༥། ས་གནས་སུ་ཡུལ་མི་དང་འབྲུག་རྩོད་ཐུང་རྐོད།

ས་གནས་འདི་རྒྱུན་དུ་ཡུལ་མི་དང་མཐུན་འབྲེལ་དམ་ཟབ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡།༣།༩ ཉིན་བོད་ཕྱག་གཉིས་རྩོད་རྙོག་བྱུང་སྐབས་བོད་ཕྱག་གཅིག་ལ་ཡུལ་མིའི་ཕྱ་ཀུ་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་ལས་འགལ་བའི་ཉེས་རྐྱང་བཏང་བའི་དབང་གིས་ཁོས་མཐའ་མ་གྲི་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་ཡུལ་མིའི་ཕྱ་ཀུ་ཞིག་རྒྱུན་འདས་སུ་གྱུར་པར་བརྟེན། ཡུལ་མི་ཁག་ཅིག་ནས་བོད་མིའི་ཚོང་ཁང་མེར་བསྡེགས་དང་། གཏོར་བཅོམ་བཏང་སྟེ་བོད་མི་རྣམས་རེ་ཞིག་སྡོད་དགའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་མོད། རང་རེའི་གཞུང་མང་དང་ས་གནས་རྒྱ་གར་མངའ་གཞུང་བཅས་ནས་གྱན་སྐྱོབ་ལས་དོན་སོགས་རྒྱབ་སྐྱོར་གང་ཐུབ་གནང་འབྱས་གནས་སྐངས་བསྒྲུར་གསོ་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་ཡོད།

༧། ས་གནས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག

༡། དགའ་ལྡན་ཐེག་ཆེན་གླིང་།

དགོན་པ་དེ་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༤༦༣ ལོར་གསར་བཞེངས་གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་གདན་ས་གསུམ་ལ་རྩིས་འབྱལ་གྱིས་དེང་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་བོད་རིགས་ ༣༡ དང་། ལ་དྭགས་པ་གཅིག་འབྱུག་པ་ ༢ བལ་བོ་ ༢ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་གྲངས་ ༣༤ ཡོད།

༦། སྤང་ཁང་རི་ཁྲོད་བསམ་གཏན་ཚོས་ཕྱིང་།

དགོན་པ་དེ་ཐོག་མར་རྩེ་པ་མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་འོད་ཟེར་མཚོག་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༩ ལོར་ཕྱག་བཏབ་མཛད་འདུག དེང་དུས་དགོན་པའི་དབུ་ཕྲ་མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་འོད་ཟེར་མཚོག་གི་ཡང་སྲིད་མཚོག་སྐུལ་འཛེགས་མེད་བསྟན་འཛིན་འགྲུར་མེད་མཚོག་བཞུགས་ཡོད། དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་བོད་རིགས་ ༧ དང་། ཁྲ་ནུ་བ་ ༡༦ ག་ཤ་ ༦ ལ་དྭགས་ ༣ བལ་བོ་ ༦ དང་། བསྡུན་མ་བོད་རིགས་ ༡༦ ཁྲ་ནུ་བ་ ༥༩ པི་ཏི་བ་ ୧ འབྲུག་པ་ ༡ བལ་བོ་ ୧ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་དགེ་བསྡུན་ ༡༠༧ ཡོད།

༧། དྭགས་པོ་བཤད་སྒྲུབ་ཕྱིང་།

དགོན་པ་འདི་ནི་སྐྱབས་རྗེ་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༤ ལོར་ཀུ་ལུའི་ཁྲབ་ཁོངས་ཀ་ཡེ་ས་གནས་སུ་གསར་བཞེངས་ལེགས་འགྲུབ་ཀྱིས་ཤགོང་ས་མཆོག་ནས་དབུ་འབྱེད་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་གནང་མཛད་ཡོད། དཔལ་ཆར་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་བོད་རིགས་ ༡༦ དང་། པི་ཏི་བ་ ༡ ལ་དྭགས་པ་ ୨ མོན་པ་ ୨༡ འབྲུག་པ་ ୨ བལ་བོ་ ୨༦ ག་ཞ་ ୧ མི་རིགས་གཞན་ ༦ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་ ༡༤ ཡོད།

୧། བདེ་ཆེན་ཚོས་འཁོར་ཕྱིང་།

གོང་དཀར་བདེ་ཆེན་ཚོས་ཕྱིང་འདི་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོ་དང་། རྗེ་མཐུ་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་མགོན་པོ་གང་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༣༠ ལོར་བོད་དུ་ཕྱག་བཏབ་མཛད། དུས་འགྱུར་རྗེས་ནས་ཕྱི་ལོ་

༡༩༤༥ ལོར་ཨསྒྲབས་རྩེ་ཚོས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕེང་བཀྲད་པ་ཆུ་གར་ཀུ་བཅོན་དོོལ་ལ་ཕེབས་ཀྱང་སྐུ་ན་སྒིན་པའི་རྟེན་ཀྱིས་རིང་པོ་མ་ཐོགས་པར་ཞིང་དུ་གཤེགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ ལོར་ཨསྒྲབས་རྩེ་ཚོས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཐོག་དཀྱུ་པ་ཚོས་ཀྱི་སེང་གེ་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༡ ལོར་སྒྲུན་ཀར་ས་གནས་སུ་བདེ་ཆེན་ཚོས་འཁོར་སྐྱིང་གསར་བཞེངས་མཛད་དེ་དེང་རྒྱབས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་བོད་རིགས་ ༦ དང་། གཞན་ ༣༦ ལྟ་རུ། ༣༦ ལ་དྲགས་ ༣ བལ་པོ་ ༡༠ བཅས་ཀྱོན་བརྩོམས་གྱངས་ ༡༣ ཡོད།

༢ སྒྲོད་ཐྲའི་སྐོར།

༡ མ་ན་ལི་སམ་རྩོ་ཀ་ཉིན་སྟོབ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་མ་ན་ལི་དགེ་ལུགས་དགོན་པའི་ཉེ་འབྲམ་དུ་གྲུར་ནང་སྟོབ་ཕྲུག་གྱངས་ ༦༠ ཙམ་དང་དགེ་རྒན་གཅིག མ་ཚའ་གཅིག་བཅས་ཡོད་པའི་སྟོན་འགྲེའི་སྟོབ་གྲྭ་ཞིག་བཙུགས་གནང་འདུག དེ་རྗེས་མ་ན་ལི་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀཅ་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པའི་ས་གནས་རྒས་གསོ་ཁང་ཞེས་པར་གནས་སྤོས་གནང་སྟེ་འཛིན་རིམ་བཀྲད་པ་བཅར་ཆུ་བསྐྱེད་གནང་འདུག་ཀྱང་དཀའ་ངལ་བྱུང་ནས་དཔྱི་ཚེས་ཀྱི་ཉིན་ཕྱིའི་ཚགས་ཡུལ་ས་གནས་རང་རིག་ཏུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་གནས་སྤོས་གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༦༠༠ ལོར་འཛིན་རིམ་དྲུག་པ་ནས་བཀྲད་པ་བར་གྱི་སྟོབ་ཕྲུག་རྣམས་སྐྱབ་ཤར་གཏན་སྟོབ་ཏུ་གནས་སྤོས་གནང་སྟེ་མ་ན་ལི་སྟོབ་གྲྭ་དེ་གཞི་རིམ་ཉིན་སྟོབ་ཏུ་བསྐྱར་འདུག དཔྱིའི་ཚར་སྟོབ་གྲྭའི་ནང་སྟོབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༥༠ དང་དགེ་ལས་ ༡༩ ཡོད། མ་ན་ལི་ས་གནས་སུ་ཕ་མའི་

འཐུས་མི་དྲུག་ཡོད་པ་ནས་འཐུས་མི་གསུམ་གྱིས་སྒོང་གླའི་ཕྱི་ནང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཕྱོགས་ཀྱི་བཟའ་བཙའ་རིགས་ཉོ་སྒྲབ་གནང་རྒྱུས་མཚོན་མ་བྱན་ཏེ་ལས་ཀར་མཉམ་རྩད་གནང་གི་ཡོད། ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ཕ་མའི་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཅོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་མཚོག་དང་། ཕ་མའི་འཐུས་མི་གསུམ། སྒོང་གླའི་དགེ་ཆེ་བཙས་སྐན་འཛིམས་ཐོག་ཕ་མའི་ཚོགས་ཆུང་གི་རྩོན་རྐྱས་བཀའ་འཁྲོལ་གཏན་འབེབས་གནང་གིན་ཡོད།

༣། སྤྱན་ཧར་སམ་རྩོ་ཧ་གཏན་སྒོང་།

སྤྱན་ཧར་སམ་རྩོ་ཧ་གཏན་སྒོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༣།༧།༡ ཉིན་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་དང་། སྐབས་དེར་སྒོང་ཕྲུག་གྲངས་ ༥༣ དང་དགེ་ལས་ ༡༩ ཡོད་འདུག སྒོང་གླ་དེར་འཛིན་གླ་དྲུག་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡོད་ལ་དལ་ཕྱེ་ཆར་སྒོང་མ་གྲངས་ ༡༣༦ དང་དགེ་ལས་ ༦༩ ཡོད།

༤། པ་ཏི་ཀུལ་བོད་ཁྱིམ་ལག་ཤེས་སྒོང་གླ།

བོད་ཁྱིམ་ནས་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༦།༧།༡ ཉིན་པ་ཀུལ་དུ་སྟོན་འགྲོའི་སྒོང་གླ་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱས་འདུག རིམ་པའི་སྒོང་གླ་དེ་རྒྱ་བསྒྱེད་ཀྱིས་འཛིན་རིམ་བརྒྱད་པ་ཚུགས་འདུག་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༤ ལོར་ཆུ་ལོག་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་སྟེ་གནོད་པ་ཚབས་ཆེན་བཟོས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ ལོར་ཅོན་ཏ་ར་གནས་སྤོས་བྱས་ཏེ་ཚབ་ཏུ་ཚུ་ཁྱེས་དང་འཆམ་བཟོ་སྒྲུབ་བརྒྱབ་ཁང་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱས་ཡོད། དེ་ཚ་སྒོང་གླ་དེར་ཁྱེས་སྒོང་མ་གྲངས་ ༡༡༤ དང་། འཆམ་བཟོ་སྒོང་མ་གྲངས་ ༡༡༣ བཅས་ཁྱིན་བསྟོམས་སྒོང་མ་གྲངས་ ༢༣༧ དང་དགེ་ལས་གྲངས་ ༡༢ ཡོད་འདུག

९। ཀུ་ཡུ་བོད་ཁྱིམ་ཉིན་སྒྲོབ།

ཀུ་ཡུར་སྟོན་འགྲོ་ནས་འཇོད་རིམ་གཉིས་པ་བར་གྱི་སྒྲོབ་གླ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་བོད་ཁྱིམ་ནས་འཇོན་སྐྱོང་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེང་སྐབས་སྒྲོབ་གླར་སྒྲོབ་ཕྲུག་ཚོ་མི་གྲངས་ ཅ९ དང་དགེ་ལས་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིར་གཞིས་ཆགས་འདིའི་ནང་སྤྱང་འདྲ་མེན་གྱི་ཐོག་མཐོ་སྒྲོབ་ཐོན་པ་ ༡༥९ བྱུང་ཡོད་འདུག། ।।

མན་ཅི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་
ཁྲབ་ཀོངས་ཁབ་གི་ལོ་རྒྱུས་
ལྷིང་བསྡུས།

ཀ། སྒོམ་ངོ་བཀྲ་ཤིས་སྤྲིང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤།༩།༡༦ ཉིན་བལ་ཡུལ་བརྒྱད་ནས་འབྱོར་བའི་བོད་མིའི་སྤྱིག་འཇུག་འདི་ནི་སྐབས་དེར་མ་ན་ལིར་བོད་རིགས་མང་དག་ཅིག་ལམ་བཟོའི་ངལ་རྩོལ་བྱེད་པའི་གྲས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མ་འཕྲོད་པའི་དཀའ་ངལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རང་གཞུང་ནང་སྤྱད་སྐྱན་ཁང་གིས་འདི་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་རང་རིགས་མི་མང་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་གོས་ལས་གཞི་གསར་འཚོལ་གནང་སྟེ་ཡོས་རྗེས་འདི་ཁུལ་དུ་རྒྱ་གར་གྱིས་ཆུ་མཇོད་གསར་རྒྱག་སྐྱན་ལས་གཞི་ཁག་གཉིས་གསར་ཐོན་བྱུང་བའི་ཁོངས་སུ་ཞུགས། འདི་ཁུལ་གཏན་སྡོད་བྱེད་པའི་མི་ཚང་བཞི་བཅུ་ནས་ལྟ་བརྒྱ་ཡོད་པ་རྣམས་ཆུ་མཇོད་གསར་སྐྱན་ལས་འཆར་གཉིས་ཁོངས་ནས་ལས་མི་ཁྱིམ་དུད་གྲངས་ ༦༧ ཞེག་སྟེ་དང་། ཕེས། ཕེལ་ནང་དུ་ཞུགས་ཡོད་མོད་ལོ་དུས་གང་འཚམ་རྗེས་ནས་སྒོ་བྱང་ལས་མཚམས་བཞག་སྟེ་ལས་མི་དེ་དག་ལ་ཐོབ་ཐང་འཐུན་རྒྱུ་སོགས་གང་ཡང་བྱུང་མི་འདུག དེ་འཕྲོས་ལས་མི་ཁྱིམ་དུད་གྲངས་ ༦༨ ནི་ (BBMB) སྟེ་སྟེ་ཕེས་སྟེའི་ཁོངས་སུ་ལས་འཇུག་གནང་སྟེ་དག་ཕྱི་ལོ་ ༦༠༠༧།༥།༡༩ ཉིན་ནས་རིམ་པས་ལས་མཇུག་ཟིན་ཏེ། ཁོང་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་ལས་མི་སྤྱི་མཚུངས་ཤར་ཏས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཚང་ཞུ་ཐོབ་བྱུང་ཡོད། དཔྱའི་ཚར་ཏས་ཡོལ་མཐུན་རྒྱན་ཆ་ཚང་ཡོད་མཁན་མི་གྲངས་ ༥ ལས་མེད། གང་ཤར་འདི་ཁུལ་རང་རིགས་ཁྱིམ་དུད་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལོ་ ༩༥ རིང་ངལ་རྩོལ་འཚོ་གོས་ཐོག་ཞུགས་ཏེ་གནས་སྡོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དུས་ཡུན་མི་ལོ་ཤུ་བཅུ་ལ་ཉེ་བའི་རིང་འདི་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་མི་མང་ཆུ་མཇོད་གསར་རྒྱག་ངལ་རྩོལ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་འཚོ་གོས་དཀའ་ངལ་སྤྱི་དང་ཤྲག་པར་བོད་མི་སྤྱི་མཚུངས་ཤྲད་སྡོད་ཁང་ཐོབ་སྐལ་མེད་པར་ཤུ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་དཀའ་ངལ་ཆེ་འཕྲད་དང་། དེ་

བཞིན་སྤྱིར་ཆུ་མངོད་ལས་གཞིའི་ཁྲིམས་སྲོལ་ལྡར་ལས་མི་རྣམས་ཀྱི་གོ་གནས་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྡོད་ཁང་གནང་ལམ་ཡོད་ཀྱང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༧ ལོར་ཆུ་མངོད་ལས་གཞི་མཁོ་བསྡུ་གནང་བའི་ལས་མི་དག་ལ་སྡོད་ཁང་དང་ཏ་ས་ཡོལ་ཐོབ་ཐང་གནང་ལམ་མེད་ལྷགས་ཀྱི་འཕྲལ་བརྗེད་གསལ་བསྒྲགས་གནང་བ་ལྟར། སྐབས་དེར་མི་མང་གི་ང་དྲག་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་སྡོད་ཁང་བདག་ཐོབ་མེད་པ་དང་། ངལ་རྩོལ་ལས་ཡུལ་ཆུ་མངོད་གསར་རྒྱག་གི་ལས་གཞིའི་སྐབས་སུ་རང་རེགས་མི་མང་ལས་མི་རྣམས་ལ་སྐྱེ་ཕོགས་སྤར་ཆ་རྒྱ་གར་ལས་མི་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་མ་གནང་སྐབས། རང་རེགས་བོད་མི་རྣམས་བཅོན་ཏྲི་ལ་དུ་གནས་པའི་རིང་ལ་མི་མང་ལས་མིར་བདག་ཐོབ་ཀྱི་སྡོད་ཁང་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་གནང་འཐུས་ཡོང་བར་འགོ་འཛིན་ཐུན་མཐུན་རྐྱེན་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་སྐྱེན་འབྱུལ་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་སྐྱ་རྟེས་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱ་གར་ལས་ཁྲངས་ཁག་དང་། དེ་བཞིན་སིམ་ལ་ཁྲིམས་ཁང་བཅས་སྤྱི་ཁྲིམས་གཏུགས་དང་ངོ་བཤུས་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་སྐྱེན་ཁང་དང་ལྷི་ལི་སྐྱུ་ཚའི་དོན་གཅོད་བཅས་སུ་ཕྱལ་ཀྱང་དོན་འབྲས་མ་སོན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཉིན་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་དྲང་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་སྐོབས་རྒྱལ་མཆོག་དང་ལྷི་ལི་དབུས་གཞིས་ཆགས་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་འཕོག་ཀར་མཆོག་རྣམ་གཉིས་སྐོན་དེར་ཕེབས་ཏེ། དཔོད་འཕྲལ་སེལ་སྡོད་ཁང་ལ་གཟིགས་ཞིབ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཆུ་མངོད་ཀྱི་མི་སྣ་ཁག་ལ་ཆེད་བཅར་གྱིས་རང་རེགས་བོད་མི་ལས་མི་རྣམས་ལ་སྡོད་ཁང་བདག་ཐོབ་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་གནང་བར་བརྟེན་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུ་ཞལ་བཞེས་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ནང་འདི་གའི་སྡོད་ཁང་གི་གནས་སྐབས་སྐོར་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲངས་ནས་བཀའ་ཤེབས་ལྟར་ན་འདི་གར་རེགས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་ཁང་རྗེ་ཡོད་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གཞིས་

ཚགས་ལས་ཁྲངས་སུ་ཅིས་སྤྲོད་གནང་ཡོད་ལུགས་དང་། རང་རིགས་བོད་མིའི་ སྡོད་ཁང་གངས་ ୯୨ དེ་བཞིན་ལས་མི་སོ་སོར་ཁྲངས་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ། དེ་དག་ བཟོ་བཅོས་གནང་རྒྱུར་རྒྱ་དབུས་གཞུང་གཞིས་ཆགས་ལས་ཁྲངས་ནས་ རོགས་རམ་ཞིན་སྐོར་ ৩,୷୫,୦୦୦།୦୦ གནང་རྒྱུ་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཡོད་པའི་ བཀའ་ལན་འབྱོར་དོན་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡୯୩୩ ལོར་སྡོད་ཁང་བཟོ་བཅོས་དངུལ་ འབོར་བསྡུལ་སོན་ལྟར་ས་གཞུང་ལས་ཁྲངས་ (PWD) སྤྱི་གབ་ལུ་གྲི་ནས་བཟོ་ བཅོས་གནང་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་བཟོ་བཅོས་བྱས་པ་ཁག་དེ་བས་ཐ་ཞན་ལས་མ་བྱུང་བ་ མ་ཟད། གཞིས་མི་སོ་སོ་ནས་དངུལ་འབོར་ཇི་ཡོད་སྡོད་ཁང་བཟོ་བཅོས་ཆེད་མ་ བཏང་ཐབས་མེད་བྱུང་སྟེ་འཚོ་གོས་གནས་སྟངས་དཀའ་ངལ་ཅན་དུ་གྱུར། ཕྱི་ ལོ་ ༡୯୧୯།୩།୩ ཉིན་འདི་གཱ་གཞིས་མིའི་སྡོད་ཁང་གངས་ ୯୨ དང་ཉེ་འགྲམ་ སྤྱི་ས་རྒྱ་ཁྱོན་སྒྲིག་གཱ ୨୩ ཡོད་པ་སྲོན་དྲོ་བཏུ་ཤིས་བྷིང་རང་རིགས་མི་མང་ལ་ ཅིས་སྤྲོད་བྱས་པ་ཙམ་ལས་རང་བདག་གི་ཡིག་ཆ་ཁྲངས་འཛེར་མེད་པའི་དཀའ་ ངལ་དང་། ཡང་ན་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་དབུས་ངལ་སེལ་ཚོགས་པའི་མཚན་ ཐོག་བོགས་ལེན་ཞུ་ཐབས་འགོ་འཛིན་རིམ་ཁེའས་ཀྱི་ས་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཀྱང་ གནས་སྟངས་དེ་མྱུར་ལུས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡୯୧୩།୬།୨ ནས་ས་གནས་རང་བདེན་ ཚོགས་ཆུང་གིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་འཁུར་གཅིག་སྒོགས་བཞེས་གནང་ མཛད་དེ་འདི་ཁྲལ་མི་མང་གི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་སོགས་ གང་ཡང་མེད་པར་བརྟེན། རང་གཞུང་སྐན་ཁང་ཁག་ལ་བདེ་སྤྱག་སྐན་ཞུ་གང་ མང་ཕུལ། ཕྱི་ལོ་ ༡୯୯୨།୫།୨୨ ཉིན་བོད་སྡོངས་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ འཁྲིད་ཨསྒྲི་རེར་ཨགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་མ་ན་ལིར་ཞེབས་ཞོར་ དང་བསྐྱེན་ཀེ་ཕྱི་ནང་གནད་ཡོད་དཔོན་རིགས་ ୬୨ ཙམ་དང་སྐྱན་དུ་འདི་གა་ སྡོན་དྲོ་བཏུ་ཤིས་ཐྲིང་གཞིས་སྐར་དུ་ཨཞབས་སོར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། སྐབས་ དེར་ཨགོང་ས་མཆོག་གིས་མང་ཚོགས་ལ་གསུང་གི་བདུད་རྩིས་བཀའ་སློབ་

ཞེའས་དགོངས་སྐྱིང་པོར་ས་གནས་འདིའི་མི་མང་རྣམས་ལ་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་གང་ཡང་མེད་པར་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་འདྲུག་པས་ཁྱེད་རྣམས་མ་ནི་ལིར་བདེ་དོན་ལས་ཁྲངས་སུ་ཟླ་བསྒྲིལ་ཐུབ་ན་གང་ལེགས་ཡོད་ཚུལ་བཀའ་སྩལ་ཞེའས་ཀྱང་། མང་ཚོགས་ནས་དེ་ལྟར་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་ཡོང་ལུགས་འཛེལ་བརྗོད་ཐབ་ཀར་ཞུས་པས། འོན་ཁྱེད་རང་ཚོར་སྐོ་ཕྱུགས་གསོ་སྐྱོང་ངམ་ལག་ཤེས་འདྲུགས་སྐྱན་གཉིས་གང་ལེགས་ཐོག་འཚོ་བའི་རྟེན་བྱེད་ཐུབ་ན་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཞེའས་དགོངས་པ་ལྟར། མང་ཚོགས་ནས་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲའི་འདྲུགས་སྐྱན་དགོངས་བཞེས་སྤྱི་སྤྱིན་ཡོང་བ་ཞེས་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པ་ལྟར། ཤགོང་ས་མཚོག་ནས་སྤྲོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་སྤྱིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མཚན་གསོལ་གནང་བ་དང་སྦྱགས། སྐུར་དུ་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལྟན་ཁང་ལ་བཀའ་འགན་གནང་སྟེ་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲའི་ལས་གཞི་གསར་འདྲུགས་གང་སྐུར་ལས་འགོ་འདྲུགས་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་བསྩལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལྟན་ཁང་ནས་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲ་གསར་རྩུག་ལས་གཞི་འདྲུགས་སྐྱན་འགོ་འདྲུགས་གནང་སྟེ་ས་གནས་མངའ་གཞུང་ལ་ཁྱིམས་མཐུན་དེབ་སྐྲེལ་བྱས། སྐབས་དེར་ལས་མི་རྣན་གྲས་ ༡༦ ལག་ཤེས་བཟོ་གྲའི་ནང་ཞུགས། ཕྱི་ལོ་ ༦༠༠ ལོར་ལས་མི་རྣན་གྲས་རྣམས་ཀྱིས་ལས་འཛིན་མ་ཐུབ་པར་རྩ་དགོངས་ཞུས་པ་དང་ལས་མི་གསར་ཞུགས་མ་བྱུང་བར་བརྟེན། དཔལ་ཆར་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲའི་ལས་མཚམས་ཆད་ཡོད། འོན་ཀྱང་ས་གནས་འགན་འཛིན་སྐྱན་ཚོགས་ཀྱིས་གཞིས་མི་སྐེར་པ་རེ་ཟུང་ལ་ཁང་གཡར་ཐོག་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲའི་འདྲུགས་སྐྱན་ལས་གཞི་སུ་མཐུད་སྟེལ་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་སྟོན་ངོ་བཀྲ་ཤིས་སྤྱིང་གཞིས་དགོན་བྱང་ཆུབ་ཚོས་སྤྱིང་དགོན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་གསར་བཞེངས་ལེགས་གྲུབ་ཟེན་ཡོད་པ་དང་།

དགོན་པ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་རོགས་དྲུལ་ཚེ་ཕྱི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་གསོལ་བསྐུལ་གནང་བ་དེ་ལས། ས་གནས་སྤུ་ལས་གཞི་གལ་ཆེ་བ་གང་ཡང་བྱུང་མེད། དཔལ་ཆར་སྤོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་ཚྭང་གཞིས་ཆགས་སྤུ་མི་གྲངས་ ༦༥ ཡོད། ཐོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་ཚྭང་གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་ཀི་མ་ཅལ་མངའ་ཐེ་མན་ཅི་རྫོང་ཁོངས་ཐོན་ཅི་ས་གནས་སྤུ་གཞིས་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། ས་གནས་འདི་བཞིན་ཆུ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཚད་མི་ཀྲང་ ༡༠༠ ཙམ་དང་། དབྱར་དུས་ཚ་གྲངས་མཐོ་ཤོས་སྤྱི་སྟོམས་ཀྱིས་ ༡༥ ནས་ ༡༩ དང་། དགུན་དུས་ཚ་གྲངས་མཐོ་ཤོས་ ༡ ཙམ་ཡིན། ས་གནས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཁང་ས་ཞེ་གར་ ༡༧༨༠ བཅས་ཀྱི་སྣེང་གཞིས་ཆགས་ཡོད་འདུག

ཀ། སྤུན་རུབ་ཀ་སྐར་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་ས་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

སྤུན་རུབ་ཀ་སྐར་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་རང་རེགས་མི་མང་རྣམས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༠ རེ་གྲངས་ཙམ་ནས་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞིའི་ཆེད་ས་གནས་སྤུ་ཚོང་ལས་ཐོག་འབྱོར་བ་ཞིག་དང་། རིམ་བཞིན་བོད་མི་རེ་མང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་མི་འབོར་ ༦༥ ཙམ་ཡོད་འདུག རྗེས་སུ་འཚོ་བའི་ཡོང་སྟོད་ཙམ་མེད་པའི་ཐོག་ཁང་པ་གཡར་ཐུ་རྩི་རེ་བཞིན་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། བྱ་ཕྱུག་སྐྱོབ་གྲར་གཏོང་ཡུལ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་འཚོ་བའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོར་འཕྲད་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༨ ལོར་ཀཏོང་ས་མཆོག་མ་ནི་ཀ་རན་ཆབ་ཚན་ལ་ཞེབས་ཞོར་དུ་ཁུལ་དེའི་མི་མང་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་བྱང་སྐེ་འཚོ་བའི་གནས་སྐངས་སྐོར་བཀའ་འདྲི་གནང་སྐེ་གོང་འཁོད་དཀའ་ངལ་ཐམས་ཅད་སྐན་སྤྲོན་ཞུས་པར་བཀའ་སྩལ་ཕྱིར་ཞེབས་སུ། རང་གཞུང་ཤེས་རིག་དང་ནང་སྲིད་བཅས་སུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཇི་དགེའི་བཀའ་མངགས་གནང་། སྐབས་དེར་ས་གནས་འཐུས་མི་

རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༠ ལོར་ཞ་རན་སི་རོགས་ཚོགས་ཤ་ནི་སུ་དར་ཞེས་བའི་ཁུལ་དེར་གཟིགས་བསྐོར་ཞེབས་ཞོར་འདི་ཁུལ་སུན་མཚོ་མན་གསུམ་གྱི་བོད་མི་ཚོའི་བྱ་ཕྲུག་སྦྱོབ་གྲྭ་གཉོང་ཡུལ་མེད་པ་དང་། འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་དང་རོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐུགས་སྟང་བྱུང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༩ ལོར་སུན་དར་ན་སྐར་ཉིན་སྦོབ་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་སུན་མཚོ་མན་གསུམ་གྱི་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ལ་སྦོབ་སྦྱོང་མཐུན་རྐྱེན་གནང་བ་དང་། རྒས་གཅོང་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་འཚོ་སྐོན་གནང་འབྱེར་གྱིས་རེ་ཞིག་རིང་ཐན་ཐོགས་ཅི་ཆེ་བྱུང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་ཉིན་སྦོབ་དུ་ཕྱུག་ཀྱའི་གྲངས་མ་ལོངས་པ་དང་སྦོབ་གྲྭིན་ཆེ་བར་ཡོད་ལུགས་ཀྱིས་སྦོབ་གྲ་རྣ་སྐྱེད་བོད་ཁྱིམ་ལ་རྩིས་སྤྱོད་བྱུང་བ་དང་སྦྲགས། དཔྱད་ཆར་འདི་ཁུལ་བོད་ཕྱུག་སྦོབ་ལོ་སོན་པ་ཇི་ཡོད་བོད་ཁྱིམ་སྦོབ་གྲྭར་བདག་བཞེས་དམིགས་བསལ་གནང་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྦོབ་ཡོན་སོགས་བོད་མིའི་སྦོབ་ཕྱུག་སྤྱི་མཚུངས་བརྟུལ་ཆ་ཚང་བྱེད་དགོས་པར་བརྟེན། ཁུལ་དེར་མི་མང་ཡོངས་རྫོགས་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་སྐད་ཡིག་ཐོབ་སྐལ་མེད་ཁར་ཚོང་འཁོས་ཞན་པ། དེ་བཞིན་ཁང་སྐ་ཆེ་བ་དང་བྱ་ཕྱུག་གི་སྦོབ་ཡོན་ཆ་ཚང་འབྱལ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཇི་ཆེར་འཕྲད་བཞིན་ཡོད། དཔར་སྐ་གནས་མི་མང་རྣམས་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་ཁ་འཐོར་སྟེ་ཚན་ཡིན་པར་སོང་། འདྲུགས་སྐྱན་ལས་གཞི་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མེད།

ཀ མཚོ་བད་མ་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་སྐ་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

མཚོ་པད་མར་གནས་སྟོད་རང་རེགས་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་མི་མང་རྣམས་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༣ ཙམ་ནས་ས་ཁུལ་དེར་གནས་སྟོད་བྱས་པ་ཞིག་དང་དེ་ཡང་དམིགས་ཡུལ་གཅོ་བོ་གནས་ཆེན་འདིར་ཚོས་ཞུ་གནས་མཇལ་ཆེད་དུ་འབྱོར་ཏེ་

རིམ་བཞིན་གཞིས་ཆགས་བྱ་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག ཐོག་མའི་གཞིས་སྟོད་སྐབས་མི་འབོར་གྱངས་ ༡༠ ཙམ་ལས་མེད་ཅིང་རིམ་བཞིན་གནས་སྟོད་མི་འབོར་རྗེ་མང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལྟེའི་ཆར་མི་འབོར་གྱངས་ ཟ༥༠ ཙམ་ཡོད་འདུག འདི་ཁུལ་རང་རིགས་བོད་མི་མང་ཆེ་བ་བོད་མེའི་གཞིས་ཆགས་ཁོངས་སུ་གཞིས་ཐོབ་མེད་པ་ཤ་སྟག་དང་ལྤགས་པར་བར་ལམ་བོད་ནས་འབྱོར་བའི་གྲས་ཤེག་ཀྱང་ཡོད། ཁུལ་དེར་མི་མང་གི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་ལམ་ཐོག་ཚོང་ཙོག་དང་ཟ་ཁང་གི་ཡོང་སྒོ་ལ་དམེགས་པ་སོགས་ལས་ཕྱགས་འཕེར་འཚོ་བའི་ཡོང་དམེགས་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་སོགས་མེད་པར་བརྟེན། མི་མང་གི་འཚོ་བའི་མཐུན་རྟེན་ཏ་ཅང་ཞན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱུག་སྒྲིབ་གླ་རྩོང་གཏོང་ཡུལ་མེད་པ་བཅས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་དང་དོས་ཡོད་ཡིན། ཁུལ་དེར་ཡོད་བོད་མི་མང་ཆེ་བར་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་མཚུངས་ལྡར་གཞིས་སྐལ་ཐོབ་ཐང་མེད་པའི་དབང་གིས་ཁང་གཡར་གནས་པས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱིས་བཅོན་བྱོལ་དུ་གཞིས་ཆགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཁུལ་འདིར་གནས་པའི་གཞིས་མི་ཚོར་དམིགས་བསལ་འཚོ་བའི་ཐོག་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་བཞིན་འདུག དཔར་ས་གནས་མི་མང་རྣམས་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་ཁ་འཐོར་སྟེ་ཚན་ཡིན་པར་སོང་འདུག་སྐྱེན་ལས་གཞི་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མེད། སྤྱིར་རང་རིགས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ས་གནས་ཡུལ་མེར་མཐུན་ལམ་མཉམ་གཤིབ་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུན་ལྡན་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཀྱིས་དཔར་རང་རིགས་བོད་མིའི་ངོས་ནས་གནས་སྟོད་ཡུལ་མིའི་དབར་རྟོག་ཟྲིང་གང་ཡང་བྱུང་མེད།

༦ མན་ཅི་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་ས་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

མན་ཅི་རྩོང་དུ་གནས་སྟོད་རང་རིགས་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་མི་མང་རྣམས་ཕྱི་ལོ་༡༩༦༣ ལོ་ཙམ་ནས་ས་ཁུལ་དེར་གནས་སྟོད་བྱས་པ་ཡིན། ཐོག་མའི་གནས་

རྡོད་སྐབས་མི་འབོར་གྲངས་ ༧༤ ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་རིམ་བཞིན་མི་འབོར་རྩེ་མང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དཔལ་ཆར་མི་འབོར་ ཀ༥༠ ཅམ་ཡོད། འདི་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་རང་རིགས་བོད་མི་མང་ཆེ་བར་གཞིས་ཆགས་ཁོངས་སུ་གཞིས་ཐོབ་མེད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་བརྟེན། ཁུལ་དེར་མི་མང་གི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་གཅོ་བོ་ཚོང་ལས་ཅག་ཅོག་ཐོག་འཚོ་གོས་བྱེད་པ་མ་ཀ་ཀྱོགས་ཕྱགས་འཕེར་འཚོ་བའི་ཡོང་དམིགས་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་སོགས་མེད་པ་མ་ཟད། ཁུལ་འདིའི་རྫོང་གཞུང་ནས་ཀྱང་བོད་མིའི་འཚོ་གོས་གནང་ཡུལ་ཁྲོམ་ས་དེ་ཡང་སྐུ་རྩེས་མང་ཙོར་སྤོས་དགོས་བྱུང་བའི་དཀའ་ངལ་དང་། དཔྱིད་ཆར་ཁུལ་དེའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོམ་ས་དེ་བསྒྲར་དུ་གནས་སྤོས་དགོས་པའི་སྟོན་བཏ་ལན་མང་འབྱོར་བའི་དཀའ་ངལ་གནས་ཚུལ་སྐོར་ལ་རང་གཞུང་ནས་ཀྱང་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་པའི་ཞུ་སྐན་ཐེངས་འགར་ཕྱལ་ཡོད། ཁུལ་འདིའི་བོད་མི་ཚོར་གཞིས་སའི་ཐོབ་སྐལ་མེད་པ་དང་ཁང་པ་གཡར་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་སུ་ཆགས་ཡོད།

༤ མན་ཅི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་བྱུང་རིམ།

ཚང་།	མཚན།	ལས་ཡུན་ལོ་ཚེགས།
༡།	བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།	༡༩༦༤།༩།༡༦ ནས་ ༡༩༦༦།༥།༡༦
༢།	སྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན།	༡༩༦༦།༥།༡༦ ནས་ ༥༦།༡༡།༡༢
༣།	འཇམ་དབྱངས།	༡༩༦༦།༡༡།༡༢ ནས་ ༡༩༦༧།༡།༧
༤།	འཇམ་དབྱངས།	༡༩༦༧།༡།༢། ནས་ ༡༩༢༧།༤།༣༡
༥།	ས་གནས་རང་ཚོགས།	༡༩༢༧།༦།༡ ནས་ ༡༩༩༤།༥།༤
༦།	སྟོབས་རྒྱལ་ཆེ་རིང་།	༡༩༩༤།༥།༦ ནས་ ༡༩༩༦།༥།༦
༧།	རྣམ་རྒྱལ་དབང་འདུས།	༡༩༩༦།༥།༧ ནས་ ༡༩༩༩།༧།༣༡
༨།	བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན།	༡༩༩༩།༧།༣༡ ནས་ ༢༠༠༤།༢།༣༡

༡༡	ཟློ་བཟང་དོན་འགྲུབ།	༡༥༥༤།༡༡ ནས་ ༡༥༥༤།༡༡།༡༤
༡༥།	ཟློ་བཟང་ཚེ་རིང་།	༡༥༥༤།༡༡།༡༦ ནས་ ༡༥༥༧།༡༡།༡༥
༡༡།	ཀཱརྱ་སེང་གེ།	༡༥༥༧།༡༡།༡༡ ནས་ ༡༥༥༩།༤།༡༤
༡༡།	ཀཱརྱ་དར་རྒྱས།	༡༥༥༩།༤།༡༦ ནས་ ༡༥༥༡།༡།༡༣
༡༣།	པདྨ་ཨཱ་འཇིམས།	༡༥༥༡།༡།༡༩ ནས་ ༡༥༥༡།༦།༡༤
༡༩།	སངས་རྒྱས་ཨཱ་སྤྲིན། ལས་ཚབ།	༡༥༥༡།༦།༡༦ ནས་ ༡༥༥༡།༡།༡༣
༡༩།	བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྗེ།	༡༥༥༡།༡།༡༩ ནས་ལས་ཐོག

༤ ལྷག་ངང་སྐོག་ཆིབས་བསྒྲུར་བསྒྱུར་བའི་ལེ་ཚེ་གས།

༡། ཡིག་སྐབས་མི་ནི་དཀར་རན་ཆབ་ཚན་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས་མཚོ་བད་མར་ ༡༨༦༡།༣།༣ ཉིན་ཞབས་སོར་བཀའ་དྲིན་བསྒྲུབས།

༢། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༩།༡༠།༩ ཉིན་ཡིག་སྐབས་མི་ནི་དཀར་རན་ཆབ་ཚན་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས་ཆུ་མཇོད་ཚོགས་ཁང་དུ་ཞབས་འཁོད་སྐབས་སྤྲིན་དྲེའི་མང་ལ་མི་ཉིའི་ལྷགས་ལུང་གནང།

༣། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༨།༡༦།༣ ཉིན་ཡིག་སྐབས་མི་ན་ལིར་ཕེབས་ཞོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་གཞིས་ཆགས་སུ་ཞབས་ཀྱི་པརྒོ་བགོད་དེ་ཐུ་དྲེའི་གསོལ་ཌ་ཐྲོན་ཉོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་དུ་དགེས་བཞིས་ཀྱིས་མང་ཚོགས་ལ་བཀའ་སྩོད་བསྒུལ།

༤། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠།༡།༡༨ ཉིན་ཡིག་སྐབས་མཚོ་པརྒར་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་སྤྱལ་ཟ་ཚེས་བཅུའི་དུས་ཆེན་ཉིན་ཚོས་འབྲེལ་བསྒུལ་གནང་བྱུང་ཡོད།

༧། ཕྱི་ནང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཞེབས་བའི་ཚོ་ཆོགས།

༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣།༦།༡༤ ཉིན་སྤོན་དྲོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་དུ་རྒྱ་གར་ལ་རང་བཙན་ཞོབ་ནས་ལོ་ ༥༠ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་སྐུང་བཀོའི་སྐབས་མན་ཆའི་རྗོང་དཔོན་གཅོས་ཕྱི་ནང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ ༦༣ ཙམ་ཞེབས་ཡོད།

༢། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦།༤།༦༣ ཉིན་བཀའ་ཁྲི་བསོད་ནམས་སྤྲོབས་རྒྱལ་གྱིས་གཅོས་ཆོས་རིག་དྲུང་ཆེ་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་ནང་གི་དཔོན་རིགས་མི་སྣ་བྱངས་ ༦༥ ཙམ་སྤྲོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་དུ་གཞིས་དགོན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་ལྷིང་དབུ་འཛུད་མང་སྤྲོར་ཞེབས།

༣། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦།༦།༩ ཉིན་ཁམས་སྨུལ་རིན་པོ་མཆོག་སྤྲོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་དུ་ཞེབས་ནས་ཉིན་བཞིའི་རིང་མང་ཚོགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གནང་།

༤། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧།༩།༡༠ ཉིན་ནང་སྲིད་བཀའ་སྒོན་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་མཆོག་དང་། དྲང་འཕར་འཇིགས་མེད་འབྲུང་གནས་གཉིས་སྤྲོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་དང་། སྐན་མཆོ་མན་གསུམ་ལ་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༥། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧།༩།༡༡ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཟླ་བཟང་མཐར་ཕྱིན་གཉིས་སྤྲོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་དང་སྐན་མཆོ་མན་གསུམ་དུ་ཞེབས་ནས་མང་ཚོགས་ལ་ལམ་སྟོན་བཀའ་སྩལ་གནང་།

༦། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧།༣།༡ ཉིན་ཪདཔལ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སྤྲོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་དུ་ཞེབས་ཏེ་མང་ཚོགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་བཀའ་སྩལ་གནང་།

༧། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧།༦།༢༧ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞིན་ཐུབ་བསྟན་ཡུང་

རིགས་མཚོག་དང་། ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་བཏུ་ཤེས་དབང་འདུས། དྲང་གཞེན་སྟོབས་རྒྱལ་ཚེ་རིང་བཅས་ཐུན་དོ་བཏུ་ཤེས་ཕྱིང་སུན་མཚོ་མན་གསུམ་དུ་ཕེབས་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཞིབ་གཟིགས་གནང་།

༦། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ཟླ་༡༡ ཉིན་མན་ཅིའི་དགུ་དཔོན་དང་གསང་ལས་གཙོ་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སྟོན་དོ་བཏུ་ཤེས་ཕྱིང་དུ་ཡོངོ་ས་མཚོག་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུས་ནས་ལོ་ངོ་ ༦༠ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྟོར་ཕེབས།

༧། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ཟླ་༡༡ ཉིན་ཐད་བསྟོས་སྤྱི་འབྲས་ཟ་ཚེ་རིང་དང་། སྤྱི་འབྲས་སྨན་པ་ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས་སྟོན་དོ་བཏུ་ཤེས་ཕྱིང་དང་སུན་མཚོ་མན་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་གནང་བར་ཕེབས།

༡༠། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ཟླ་༧༡ ཉིན་ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་བློ་བཟང་ཉི་མ་མཚོག་དང་ཟུང་དྲང་སྟོབས་རྒྱལ་ཚེ་རིང་གཉིས་སྟོན་དོ་བཏུ་ཤེས་ཕྱིང་དང་སུན་མཚོ་མན་གསུམ་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྐབས་གཟིགས་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བཀའ་སྩོལ་གནང་བར་ཕེབས།

༡༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ཟླ་༧༡ ཉིན་སྤྱི་འབྲས་ཚོགས་གཞོན་རྒྱ་དེ་སྤྲུལ་མ་མཚོག་དང་སྤྲུལ་དཀར་ཡུ་མོ་རྣམ་གཉིས་སྟོན་དོ་བཏུ་ཤེས་ཕྱིང་དང་སུན་མཚོ་མན་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་གནང་བར་ཕེབས།

༡༢། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ཟླ་༢ ཉིན་དཔལ་ཡུལ་བ་ཀརྨ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གནས་ཆེན་མཚོ་བད་མར་ཞབས་སོར་བཀའ་དྲིན་བསྒྲུབས་ཏེ་ཉིན་གསུམ་ཀྱི་རིང་གནས་གཟིགས་དང་ཚོས་འབྲེལ་བསྟུལ།

༡༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡།༩།༡༣ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་སྦྲོལ་དཀར་ལྷ་མོ་སྤྲོན་དྲེ་བཀྲ་ཤིས་ཐྲིང་དང་སྡུན་མཚོ་མན་གསུམ་དུ་བོད་གཞུང་མང་ཛ་དྲག་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས་དང་དུ་ལྷའི་བོད་ནང་གི་ཛ་དྲག་གནས་སྐྱོར་མང་ཚོགས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་བར་ཞེབས།

ཀ། གདན་ས་ཚོས་སྐར་ཀྱི་སྐོར།

༡། དགོན་མིང་། དཔལ་འབྱེ་གྲང་དགོན་པ།
ཚོས་བརྒྱད། བཀའ་བརྒྱད།
གླ་གྲངས། ༥གཅིག་ཅུ་རེ་བདུན་ཡོད།
ཡོང་ཁུངས། བོད་དང་ཉི་མ་ཡའི་རི་རྒྱུད།

༢། དགོན་མིང་། བརྩེ་སྐར་འབྲག་པ་བཀའ་རྒྱུད་དགོན།
ཚོས་བརྒྱད། བཀའ་བརྒྱད།
གླ་གྲངས། དགུ་བཅུ་གོ་དགུ།
ཡོང་ཁུངས། བོད་དང་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད།

༣། དགོན་མིང་། ཟ་ཧོར་རྩེང་མ་དགོན།
ཚོས་བརྒྱད། རྩེང་མ།
གླ་གྲངས། བཅུ་བདུན།
ཡོང་ཁོངས། བོད་དང་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ནས་ཡིན་འདུག

ཁ། གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

༡། སྤོན་དྲོ་བཀྲ་ཤིས་ཐྲིང་ས་གནས་འཐུས་མི་ཚོགས་འདུ་འདི་ཀེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤།༡༡ ཉིན་ས་འཐུས་སྐབས་དང་པོ་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་དུ་ལྷའི་

ཚར་ས་འཐས་སྐབས་ལྟ་པ་ཡིན། ས་འཐས་སྐབས་དང་པོ་ནས་ལོ་ལྔར་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་སྒྲིག་གསལ་ལྔར་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་རེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ཟླ་ ༧ པ་དང་། ཕྱི་ཟླ་ ༡ པ་བཅས་སོ་སོར་ཚུགས་བཞིན་ཡོད། དུས་ཚེའི་ཚར་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོ་ཤ་འདུའི་ནང་འཐུས་མི་གྲངས་ ༧ ཡོད།

༦། སྤུན་མཚོ་མན་གསུམ་གྱི་ས་གནས་འཐུས་མི་ཚོགས་འདུ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོར་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྡན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་ལྟར་འཁོར་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་ཤུགས་ཐུབ་བྱུང་ཡང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ལོ་ནས་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་སྤོན་ཏེ་དང་སྤུན་མཚོ་མན་གསུམ་གྱི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་མཚན་གནས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཞེས་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ལྟར། དེ་བར་ལོ་ལྔར་འཐུས་མི་བདུན་རེ་འོས་འདེམས་ཀྱིས་ས་འཐུས་ལས་འགན་རྒྱུན་གནས་སུ་མཐུད་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ནས་མན་ངེ་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་ཡི་མི་འགྲོ་ཆ་བགོས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་ས་ཁུལ་ཁག་བཞི་ནས་ཞུ་གཏན་འཁེལ་སྐབས་དང་ལྡན་སྤུན་མཚོ་མན་གསུམ་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་ལོ་འཁོར་གཅིག་རིང་ལས་མཚམས་འཛོག་དགོས་བྱུང་ཡོད།

༧། སྤོན་དྲོ་བཀྲ་ཤིང་ཚྭང་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦།༡།༡ ཉིན་དངོས་སུ་གསར་འཛུགས་དང་འབྲེལ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཆེད་དུ་བྱེད་སྤོ་ལས་འགན་སྤྱི་དང་སྐབས་པར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡།༡།༡ ནས་ཕྱིན་དྲོ་བཀྲ་ཤིས་ཚྭང་ས་གནས་འགོ་

འཛིན་གྱི་ལས་འགན་གཅིག་སྒྲིགས་ཀྱི་ལས་འཕྲུང་གང་ཐུབ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་ཡོད། དཔལ་ལྡན་ཆར་ལས་འཕྲུང་ཚོགས་མི་གསུམ་ལས་མེད།

༩། སུན་མཚོ་མན་གསུམ་གྱི་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་འདི་ནི་ ༡༩༥༦ ལོར་གསར་འཛུགས་དང་སྦྲགས་ས་ཁུལ་གསུམ་གྱི་བོད་རིགས་མི་མང་གི་བདེ་སྐྱག་ལ་བཟླ་སྐྱོང་དང་ལྡག་པར་བོད་ཀྱི་ཚེས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ཞབས་འདེགས་མི་དམན་པ་ཞིག་ཤུ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དཔལ་ལས་འཕྲུང་ཚོགས་མི་གསུམ་ཡོད།

༡༠། ཐྲོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་ཕྱིང་ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡།༡༦ ཉིན་གསར་འཛུགས་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་བར་བོད་བསྟན་སྲིད་དོན་དུ་ཞབས་འདེགས་གང་ཐུབ་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དབུས་གཞོན་ནུའི་ལམ་སྟོན་ལྷར་ས་གནས་ཀྱི་ལས་དོན་ཉར་ཐག་གཅོད་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད།

༡༡། ཐྲོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་ཕྱིང་ས་གནས་དབུས་གཅང་ཚོལ་ཁའི་ཚོགས་པ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦།༡༦ ཉིན་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་དང་། དེ་བར་བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཕྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་ས་གནས་སུ་རམ་འདེགས་གང་ཐུབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ལྟའི་ཚར་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༡༡ ཙམ་ཡོད།

༡༢། ཐྲོན་དོ་བཀྲ་ཤིས་ཕྱིང་ས་གནས་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦།༩ པའི་ནང་གསར་འཛུགས་བྱས། དེ་བར་དུ་དབུས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བཞིན་ས་གནས་སུ་ལས་འགུལ་སྣ་ཚོགས་སྟེལ་དང་སྟེལ་བཞིན་ཡོད།

༦། ཐུགས་དྲོ་བཀྲ་ཤིས་ཕྱིང་ས་གནས་སྐྱིད་གྲོང་རིག་གཞུང་ཚོགས་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦།༦།༡ ཉིན་གསར་འཛུགས་བྱས། དཔར་གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་གཙོས་ས་གནས་ཆེ་ཁག་མང་པོར་རིག་གཞུང་འབྲབ་སྟེན་དང་བོད་དོན་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ས་གནས་སྤྲོན་དྲོ་བཀྲ་ཤིས་ཕྱིང་། མཚོ་པད་མ། མན་ཅི་བཅས་སུའང་ལོ་ལྟར་བོད་ཀྱི་དུས་སྟོན་གལ་ཆེ་ཁག་ལ་རིག་གཞུང་འབྲབ་སྟེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༧། ཆུང་ཀུ་དང་སྐབས་ཁང་གི་གནས་སྐྱངས།

༡། ཉིན་སྟོན་སྤྲོན་འགྲོ་སྟོང་ཀུ

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༡།༡།༡ ཉིན་རྟ་སྐེང་བོད་ཁྲིམ་གྱིས་ཐད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་འགེ་སྤྲོན་དྲོ་བཀྲ་ཤིས་ཕྱིང་དང་སུན་མཚོ་མན་གསུམ་ཀྱི་བྱ་ཕྲུག་གི་ཆེད་སུན་རྟར་ཅ་སྐར་ཉིན་སྟོན་སྤྲོན་འགྲོ་སྟོང་ཀུ་ཞེག་གསར་འཛུགས་གནང་སྐྱེ་བྱ་ཕྲུག་ལོ་ ༦ ཅན་བར་སྤྲོན་འགྲོ་སྟོང་ཀུར་འཛུག་བདེ་བས་དཀའ་ངལ་མ་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་སྟོང་གླའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་སྟོང་ཕྲུག་གང་ཚང་ཚད་མ་ལོངས་པར་བརྟེན་སྟོང་གྲ་མཁོ་བསྡུ་བྱས་ཏེ་སྐད་སྟོང་ལོ་ ༦ སོན་པའི་སྟོང་ཕྲུག་ཇི་ཡོད་བོད་ཁྲིམ་ཡན་ལག་སྟོང་གྲ་སོ་སོའི་ནང་སྟོང་ཡོན་ཆ་ཚང་བསྡུ་འབུལ་གྱིས་སྟོང་འཛུག་བྱེད་མུས་སུ་ཡོད། དེ་བཞིན་གཞིས་ཁྲངས་སུ་དུ་ཕྲུག་དང་། དེ་བཞིན་ཉམ་ཐག་ནང་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་ཕྲུག་བོད་ཁྲིམ་དང་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ཁྲབ་ཁོངས་སྟོང་གྲ་ཁག་ཏུ་བདག་བཞེས་ཟིན་ཡོད། དལ་ལྡའི་ཚར་གཞིས་ཁོངས་ཕྱུ་གུ་རང་ལོ་ ཀ་ནས་ ༦ བར་བྱ་ཕྲུག་ཁག་ཅིག་ལ་བོད་སྟོང་ཏུ་སྐྱོད་ཡུལ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཚགས་ཡོད། ཕ་མ་རེ་རྒྱང་གིས་གོང་གསལ་སྟོང་

ལོ་སོན་པའི་བྱ་ཕྲུག་རྣམས་ཉེ་འབྲིས་རྒྱ་གར་སྟོབ་གླིག་ཏུ་མ་བཏང་ཐབས་མེད་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། དཔྱིའི་བར་དུ་ས་གནས་ཁག་བཞིའི་ནང་མཐོ་སྟོབ་ཐོན་པའི་སྟོབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༦༥ ཙམ་བྱུང་ཡོད་འདུག

༦། སྨན་ཁང་གི་སྐོར།

དེ་བཞིན་མན་ཅི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཁྲབ་ཁོངས་ས་ཁག་བཞིའི་ནང་གི་སྤོན་ཅོ་བཀྲ་ཤིས་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་ས་གནས་འཕྲོད་བསྟེན་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གཅིག་ཡོད། སྨན་ཁང་དེ་ ༡༩༦༡ ལོར་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་སྨན་ཁང་གི་རྒྱུན་གོན་དང་འཕྲོད་ལས་པ་གཅིག་གི་ཐུ་ཚེགས་ཆ་ཚང་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་མཐུན་འགྱུར་བཀའ་དྲིན་གནང་བ་དང་ས་གནས་མི་མང་གི་ནད་གཞི་ཆུང་ཙམ་རེགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་རང་སྐྱོང་ས་ཁུལ་སྡུན་མཚོ་མན་གསུམ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ལོར་མཚོ་པད་མར་ས་གནས་འཕྲོད་བསྟེན་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གཅིག་གསར་འཛུགས་བྱས་ཏེ་ཉམ་ཐག་ནད་པ་མང་པོར་ཕན་ཐོགས་གང་ཆེ་འདོགས་བཞིན་ཡོད།། །།

ཀ་སྤྱད་འདོད་རྒྱ་གཡུལ་རྒྱལ་གྱིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་ལྷིང་བསྡུས།

ཀ། གཞིས་ཆགས་བཙུགས་ངས་དང་གནམ་གཤིས་ཚ་བྱང་།

ཀ་པ་སྐར་འདོད་ཆུ་གཡུལ་རྒྱལ་བྱིང་གཞིས་ཆགས་ཁོངས་ཁེ་ར་འདོད་ཆུ་བྱིང་དང་ལ་ཁན་ཨ་ལ་གཡུལ་རྒྱལ་བྱིང་བཅས་ས་གནས་ཁག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དམག་སྐར་ཞང་། ༡༡ ནས་བོད་མི་དྲང་ཟུར་རྣམས་ལ་འཚོ་རྟེན་ཆེད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ དང་ ༡༩༧༡ ལོ་སོ་སོར་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ས་ཁུལ་མངའ་སྡེ། སྡེ་ར་ལྷུན། ཤུ་ཀ་ཁན་རྩ། རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཚད། ཕི་ཀེ་ ༡༩༤༩ ཡོད། གནམ་གཤིས་ཚ་བྱང་། སེན་ཀེ་གེ་རེ་ ༡༩ ནས་ ༢༡ བར་ཡིན།

ཀ། གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས།

ཁེ་ར་འདོད་ཆུ་བྱིང་ལ་ས་ཞིང་རྒྱ་ཁྱོན་ཚེ་ཀ་ ༥༠ དང་ལ་ཁན་ཨ་ལ་གཡུལ་རྒྱལ་བྱིང་ས་ཞིང་རྒྱ་ཁྱོན་ཚེ་ཀ་ ༡༠ ཙམ་བོད་མི་དྲང་ཟུར་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༡ ལ་ཡུལ་དུས་དང་འཚམ་པའི་ས་ཆའི་རིན་འབབ་ཚད་ལྡན་ཐོག་ཚོང་འཛིམ་གནང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་དམག་སྐར་གཞུང་ནས་དམག་དོན་དང་གསང་བའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱས་རྗེས་ཅན་བོད་མི་དྲང་ཟུར་ ༡༦ ལ་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གསོལ་སྐྱལ་གནང་འདུག་ལ། དེ་ཡང་གཞིས་ཆགས་འདིར་ཐོག་མར་མི་གྲངས་ ༦༠ དང་། དཔལ་འབྱོར་གྲངས་ ༦༤ ལྷག་ཡོད་འདུག གཞན་ཡང་ཁ་འཐོར་དུ་གནས་པ་སྟེ། ཤ་སྐྱར་དུ་ཁྱིམ་ཚང་ ༦༠ དང་། ཤ་རི་སྐྱར་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༦༠ ཡོད་འདུག

ཀ། ཞིང་ས་དང་ཁང་སའི་རྒྱ་ཁྱོན།

ལ་ཁན་ཨ་ལ་གཡུལ་རྒྱལ་བྱིང་གཞིས་ཆགས་ས་ཞིང་ཚེ་ཀ་"""" ༡༠ ཡོད།

ཁེ་ར་གཞིས་ཆགས་འདོད་རྒུ་ཐྲིང་ལ་ས་ཞིང་ཨེ་ཀར་"""" ༡༠ ཡོད།
གཞིས་ཆགས་མི་མང་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་གངོ་བོ""" སོ་ནམ་ཞིང་ལས་ཡིན།

༦ ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་བྱུང་རིམ།

ཨང་།	མཚན།	ལོ་དྲུས།
༡	པད་དཀར་འཕྲེན་ལས།	༡༩༧༦ ནས་ ༡༩༨༣
༢	དགྱ་འདུལ།	༡༩༨༣ ནས་ ༡༩༨༧།༡༡
༣	མཆོ་སྦ་ཡྷག་པ།	༡༩༨༧།༡༡ ནས་ ༡༩༩༣།༠༣
༤	སྐལ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ།	༡༩༩༣།༠༣ ནས་ ༡༩༩༣།༣།།
༥	བཀྲ་ཤིས་རྡོར་བྱ།	༡༩༩༣།༣།། ནས་ ༡༩༩༤།༡།༣
༦	ངག་དབང་རྡོར་བྱ།	༡༩༩༤།༡།༣ ནས་ ༡༩༩༦།༣།༩
༧	ཚེ་རིང་བསྟན་དར།	༡༩༩༦།༣།༩ ནས་ ༡༩༩༧།༧།༣
༨	ཚེ་དབང་བཀྲ་ཤིས།	༡༩༩༧།༧།༣ ནས་ ༡༩༩༨།༦།༧
༩	ཀརྨ་སྦྱོལ་མ།	༡༩༩༨།༦།༧ ནས་ ༡༩༩༩།༨།༦
༡༠	ཤེ་ཟུར་ཚེ་དབང་སྦྱོལ་མ།	༡༩༩༩།༨།༦ ནས་ ༢༠༠༡།༣།༤
༡༡	ཀརྨ་དར་རྒྱས།	༢༠༠༡།༣།༤ ནས་ ༢༠༠༧།༦།༦
༡༢	བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས།	༢༠༠༧།༦།༦ ནས་ ༢༠༠༦།༤།༩
༡༣	བསྟན་འཛིན་ཀུན་བཟང་།	༢༠༠༦།༤།༩ ནས་ ༢༠༠༦།༣།༨
༡༤	བསྟན་འཛིན་དཔལ་ལྡན།	༢༠༠༦།༣།༨ ནས་ལས་ཐོག་པ།

༧ ལོག་ས་མཚོག་ཆེའས་བསྒྲུབ།

ཤེས་ས་མཚོག་འདི་ཀ་རུ་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་ཆེའས་བསྒྲུར་བཀའ་དྲིན་བསྒྲུབས་ཡོད། དང་པོ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གཞིས་ལས་ཁང་

དང་ལ་ཁན་ཉིན་མོ་སྟོབ་གྲ་གཉིས་དབྱ་འབྱེད་གནང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་འདི་གའི་ཁྲབ་ཁོངས་དྲང་རྩེར་ཤན་གསོ་ཁང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་བསྒྲངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢ ཉིན་ཁེར་གོང་དཀར་ཚོས་རྫོའི་དགོན་པ་དབྱ་འབྱེད་ཀྱིས་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་སུ་ཞབས་སོར་ཐེངས་གསུམ་འཁོད་པ་དང་བཅས་སྐབས་སོ་སོར་མི་མང་རྣམས་ལ་བློང་དོར་བཀའ་སློབ་གནང་།

༥། ཕྱི་ནང་གནད་ཡོད་མི་སྣ་རིས་ཞེབས་གཅམ་གསལ།

༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་དཔལ་ས་སྐྱའི་སྐྱབས་མགོན་ཁོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་སོར་འཁོད་ནས་གོང་དཀར་ཚོས་རྫོའི་དགོན་པར་རབ་གནས་བཀའ་དྲིན་བསྒྲངས་པ་དང་། དེ་ནས་ཉིན་བཞིའི་རིང་དབང་ལྷང་བཀའ་དྲིན་སྩལ།

༢། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོ་བཀའ་ཆྒོན་ཁྲི་པ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་འདི་གར་འཚམས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་མི་མང་རྣམས་ལ་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་བཀའ་དྲིན་མངད། དེའི་རྗེས་བཀའ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༤ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་ཁེར་གཞིས་ཆགས་སུ་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་ལས་གཞི་རྣམས་གཟིགས་སྐྱབས་ཆུ་ཚོད་ཆིབས་བསྒྱུར་བཀའ་དྲིན་བསྒྲངས།

༣། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༩ དང་ཚེས་ ༡ ཉིན་གཉིས་རིང་འདི་གར་སྐབས་བཙུ་བཞི་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲས་རྒྱ་རི་བྱ་ཕྲུག་ལགས་དང་སྤྱི་འབྲས་བེ་རི་འཇིགས་མེད་ལགས་རྣམ་གཉིས་འཚམས་གཟིགས་ཆིབས་བསྒྱུར་དང་མི་མང་རྣམས་ལ་བཀའ་སློབ་གནང་ཡོད།

༩། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་རྒྱ་གར་ཨ་རི་གཞུང་ཚབ་ཁང་ནས་དཔལ་འབྱོར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁྲིད་སྐུ་ཞབས་ Noah Geesaman མཆོག་གཞིས་ཆགས་ནང་འཚམས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་ཡོད།

༡༠། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་རྒྱ་གར་ཨ་རི་གཞུང་ཚབ་ཁང་གི་ཆབ་སྲིད་ལས་དོན་ཚན་པའི་དྲུང་ཆེ་གཞོན་པ་ལྷམ་སྐུ་ Stephanie E. Holmes མཆོག་གཞིས་ཆགས་ལ་འཚམས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་ཡོད།

༡༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༦ གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུའི་འབྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་ཉིན་སྐུ་ཞབས་ Shiv Charan Drivadi, (Sub-Divisional Magistrate, Vikasnagar) མཆོག་སྐུ་མཛོན་གཅོ་བོའི་ཐོག་ཆབས་བསྒྲུར་བསྒྲུབས་ཏེ་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།

༡༢། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་ཞེ་ར་གཞིས་ཆགས་དང་དགོན་པའི་གཞུང་ལམ་གསར་རྒྱག་སྒྲུབ་ཁང་ Dr. Purshotam, (IAS, Chief Development Officer, Dehradun) མཆོག་ལ་འདི་གསྡེ་ལེན་དང་འགྲོ་ལམ་དཀའ་ངལ་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་ཞུས།

༣། ལས་འཆར་ཁག

༡། ལས་འཆར་གྱབ་ཟིན་པ།

ཀ ཞེ་ར་འཕྲལ་རྩོས་གསར་ཉེ།

ཁ ལ་ཁན་ཚ་ལ་ཞིང་ཆུ་འདེན་གཏེར་ལས་གཞི།

༢། ལས་འཆར་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐུས།

ཀ ལས་ཤག་གསར་རྒྱག

༣། མ་འོངས་འབྱུང་འཆར།

ཀ གཞིས་ཆགས་ནང་ཉི་འོད་ལམ་སྟོག་གསར་འཛུགས།

ཁ ཉི་འོད་ཚུ་དྲོད་ལས་འཆར།

ག ས་གནས་གོས་ཆོགས་དང་རང་བདེན་ཆོགས་ཚང་ལས་ཁང་གསར་རྒྱ་ལས་གཞི།

ང ཞེ་ར་གཞི་རིམ་སྒྲན་ཁང་གསར་རྒྱ

ཅ ཞེ་ར་ཚུ་མཛོད་གསར་རྒྱ

ཆ གད་སྐྱིགས་གསོག་འཛོག་དང་ཕྱང་སྦེག་ལས་གཞི།

ཇ ཞེ་ར་ཚུ་རགས་གསར་རྒྱ་ལས་གཞི།

༤ སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་བློང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོ་ནས་ནང་སྤེད་ཀྱིས་ཕྱགས་རྒྱང་རིང་པོར་དམེགས་ཏེ་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་རྒྱུན་གཏན་ཡོང་བའི་སྒང་སྐྱེ་ལྡན་སྤྲོལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་འདེབས་འཛུགས་ཀྱི་སྤེད་ཏུས་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་འོག་འདི་གཞེ་ར་གཞིས་མེ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་འགུལ་དེ་སྐུ་མཐུད་རྒྱུན་སྐྱོང་བྱེད་སྐུས་ཡིན།

༥ སྤྲོལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་ཀྱི་མང་ཚོགས་ལ་ཐན་ཐོགས་རྣི་བྱུང་།

༡། ལས་གཞི་འདི་བརྒྱུད་རང་གཞུང་ནང་སྤེད་ལས་ཁུངས་ནས་རོགས་རམ་དང་མཐུན་འགྱུར་འོག་ཞིང་ཚུ་འདྲེན་གཏོང་དང་ཞིང་ཁའི་མཐའ་ལ་ལྷགས་ཀྱི་ར་བ་བསྐོར་ཏེ་ཞིང་འདེབས་ཐུབ་པ་དང་སྦོག་ཆགས་གཞན་ཞིང་ཁའི་ནང་ལ་སྐེབ་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

༢། འབྲས་ལྗོན་དང་འབྲས་མེད་ཤིང་སྣ་འདེབས་འཛུགས་བྱས་ཏེ་ཁོར་ཡུག་

ལ་ཏ་ཅང་གི་ཕན་པ་དེའི་ན་རྒྱང་གཙང་མ་དང་ས་ཆུ་བདག་གཅེས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

๓། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཐོག་ཐེན་འབབ་ཏྲི་ཞིབ་བཟོས་ཏེ་སྤྲོན་ཀ་གཏན་སྒྲིབ་ལ་རེན་འབབ་ཀྱི་ལོ་གཅིག་ལ་སྒོར་ ๗๗.๐๐ རེ་བརྩེས་པའི་ཕྱིར་ཚོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདི་ལོར་ཏྲི་ཞིབ་ཀྱི་ལོ་ ๑๙๐๐ སྐབས་ཕྱིར་ཚོང་བྱས་ཡོད།

๔། ལུད་སྒྲོམ་གསར་རྒྱག་གི་མཐུན་རྐྱེན།

๕། སོན་ལུད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན།

๖། སྟོན་འབྲས་འདྲ་མིན་མཉམ་འདེབས།

๗། ལུད་སྟོར་གང་མང་ཞིང་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟོ་སྐྲུན་བྱས།

๘། ཞིང་པ་རྣམས་ལ་ཟབ་སྟོང་པ་བཅས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

๗๙ གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་མིན་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

๑། གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ཁག

ཀ ས་གནས་ཀྱིས་ཚོགས།

དེ་ཡང་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ལ་ཆེག་བསྒྲིལ་གྱི་ནུས་པ་དང་། མང་གཅོའི་ལམ་སྲོལ་སྤ་བཏྲན། གཞི་རིམ་མི་མང་ལ་མང་གཅོའི་གོ་རྟོགས་སྤེལ་ཐབས་བཅས་བོད་མིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་གཞི་རྩའི་ལམ་སྟོན་ཆེད། བཅོན་ཏྲི་ལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལེའུ་བདུན་པའི་དོན་ཚན་དོན་བརྒྱད་པའི་འབྲུ་དོན་བཞིན་ཏ་སྤྱར་འདོད་རྒྱ་གཡུལ་

རྒྱལ་ཁྲིད་དུ་ས་གནས་འཐུས་མི་སྐབས་དང་པོ་མེ་མང་གེས་འོས་འདེམས་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢ ཉིན་ལས་འཁུར་དངོས་སུ་འགོ་འཛུགས་གནང། དཔལ་སྐབས་ས་འཐུས་སྐབས་ཐུ་པའི་ལས་འཁུར་བྱེད་བཞིན། ས་གནས་ཞོས་ཚོགས་སྐབས་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་བར་ཚོགས་མི་བཙུ་དང་། སྐབས་བཞི་པ་ནས་ཚོགས་མི་གཅིག་འཕར་སྡོད་བྱས་པས་དལ་ཕྱེའི་ཆར་ཚོགས་མི་བཙུ་གཅིག་ཡོད།

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་ཐོག་ས་གནས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་གང་ནུས་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད་ལ། ཕྱག་པར་གཞིས་ཆགས་བརྟན་ཕྱིང་དང་ཚགས་ཚུད་ཡོང་ཐབས། མི་མང་གི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་དང་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ལ་མང་གཅོའི་གོ་རྟོགས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཐབས་བཅས་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་ཕྱག་དུ་གང་ཐུབ་ཀྱིས་ཕྱར་གྱུ་མཉམ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཁ ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་།

ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚུགས་ལོ་ས་གནས་དང་དབུས་གཉིས་ཀར་འབྲེལ་ལམ་བྱས་ཀྱང་རེག་སོན་མ་བྱུང་། འདི་ལ་ཚོགས་མི་ ༦ ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་གནས་བོད་མིའི་དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་བ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་རང་འགན་དག་གཞུང་གི་ལམ་སྟོན་ཕྱར་སྒྲུབ་སྐས་ཡིན།

ག། གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག

ཀ ས་གནས་གཞོན་ནུ་སྡུན་ཚོགས།

དེ་ཡང་ས་གནས་སུ་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ནང་གཞོན་ནུ་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཚུལ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ཡིག་ཆ་སོགས་གང་ཡང་མེ་འདུག རྗེས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ཟླ་ ༦ ནང་དབུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་བཀའ་ཁེའས་ཤེང་ས་གནས་སུ་གཞོན་ནུའི་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་བྱེད་དགོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་བྱེས་འབྱོར་བ་བཞིན་འདོད་རྒྱ་གཡུལ་རྒྱལ་ཕྲིང་གི་ཁྲབ་ཁོངས་གཞོན་རྒྱས་རྣམས་བསྡུ་རྩབ་བྱས་ཏེ། ཚོགས་མི་ ༡༦ ས་གནས་རྒྱུན་ལས་སྐབས་དང་པོ་འོས་ཤོག་བརྒྱད་འདེམས་ཐོན་བྱུང་། ཚོགས་པ་འདི་ནི་བོད་མི་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བརྟག་པའི་འདོད་དོན་རང་དབང་རང་བཙན་སྐར་གསོ་བྱ་ཆེད་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དབུས་རྒྱུན་གྱི་ལམ་སྟོན་འོག་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁག་ལ་གང་ནུས་ཀྱིས་འབད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ཁ ས་གནས་བྱད་མེད་ཚོགས་ཚོགས།

དེ་ཡང་རྒྱ་དམར་གྱིས་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་གདུག་རྩུབ་སོགས་ཅི་རིགས་སྤེལ་བར་ངོ་རྟོལ་དུ་ཞུགས་ནས་ཚེ་སྲོག་ཤོར་བའི་དཔའ་མོ་རྣམས་ལ་དྲན་གསོ་དང་། འབྲུང་འགྱུར་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཚོའི་སྙིང་སྟོབས་སྤེལ་ཐབས་དང་། གཞིས་ཡུས་བོད་མི་ཚོར་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བརྩོན་ལེན། བོད་རང་བཙན་བསྒྲུར་གསོ་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱི་སྐད་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོར་ཏ་སྤུར་འདོད་རྒྱ་གཡུལ་རྒྱལ་ཕྲིང་དུ་ས་གནས་བྱད་མེད་སྡུན་ཚོགས་ཚེད་འཛུགས་གནང་།

ས་གནས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལས་ཡུན་ནི་ལོ་གསུམ་རེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ས་གནས་བྱད་མེད་ཡོངས་ཀྱིས་རྒྱུན་ལས་མི་གྲངས་ ༡༡ འོས་འདེམས་བྱེད་ཀྱི་ཡིད། ལྷག་པར་བྱད་མེད་ཚོགས་གཅོད་ནི་རྒྱུན་ལས་ ༡༡ ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་མོས་དང་མང་མོས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ལམ་ནས་བསྒོ་གཞག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ས་གནས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་ནང་བྱད་མེད་རང་ལོ་ ༡༤ ཡན་རྣམས་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༡༠ ནང་སོ་སོའི་སྐྱིང་དབྱས་ནས་ངོས་ལེན་གནང་བའི་དམ་བཅའ་འབྱལ་སྲོལ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ས་གནས་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་ཞིག་གསར་བཞེངས་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཨ་མ་ཕྲེང་རིང་ལགས་ཀྱིས་དབུ་འཛིན་གནང་། དེ་ནས་བཟང་དུ་ལྷའི་བར་དུ་ཚོགས་འདུ་ཇེ་ཡོད་རྣམས་ཚོགས་ཁང་དེ་རུ་འཚོགས་ཀྱི་ཡོད་ལ། མ་འངེས་བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་ཕྱིར་གང་ཚོགས་ཀྱིས་ལས་འགུལ་སྣ་མང་སྤེལ་འཆར་ཡོད།

ཀ དབྱས་གཅོང་སྐྱིད་སྡུག་ཚོགས་པ།

དབྱས་གཅོང་དབྱས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་བཀའ་ཤེའས་པ་བཞིན་ས་གནས་སུ་དབྱས་གཅོང་ཆོལ་ཁའི་སྒྲིག་འཛུགས་གསར་འཛུགས་བྱ་དགོས་ལུགས་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༦༦ ཉིན་འདོད་ཀུ་གཡུལ་རྒྱལ་ཐྲིང་གི་ཁྲབ་ཁོངས་དབྱས་

གཅང་མི་མང་རྣམས་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༡༩ ཡིས་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་ལ་ངོས་ལེན་བྱས་ནས་ས་གནས་རྒྱུན་ལས་སྐབས་དང་པོ་གསར་འདེམས་འོས་ཤོག་བརྒྱད་དེ་མིང་དོན་བྱང་བ་ནས་དུས་ཡུན་ལོ་གསུམ་ལ་ལས་འགན་འཁུར་རྒྱུ་བྱས། དེ་ཡང་ཚོགས་པ་འདི་ནི་ཨཱམྦི་ནོར་ཨཱཅར་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་འོག་རང་གཞུང་གི་མཛད་ཇུས་དང་མཐུན་པ། ཚོས་ལུགས་དང་བྱབ་མཐའ། ལུང་ཚན་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེན་མེད་པར་ཆེག་བསྒྲིལ་ལ་བརྩོན་རྒྱུ་དང་། ཚོལ་གསུམ་ཏོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་ཕན་བདེའི་སྲོག་རྩ་ཉག་གཅིག་སྟེ་ཏོད་ཀྱི་རང་དབང་རང་བཅོན་སྐར་གསོའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་གྱུར། བྱ་སྤྱོད་གཅིག་གྱུར། གོམས་གཤིས་གཅིག་གྱུར་བཅས་ཀྱི་སྟེང་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་ཁ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དྲང་བདེན་འཐབ་རྩོད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱ་རྒྱུའི་སྤྱི་གཞི་ཡང་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

ཚོགས་པ་འདིའི་ལས་འགུལ་སྤྱད་ཕྱོགས་ནི་དབུས་གཅང་དབུས་རྒྱུན་ལས་ཁང་གི་བཀའ་ཇི་འབྱོར་གཞིར་བརྒྱང་ས་གནས་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་ལས་འགན་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ད་བར་དུ་རྒྱུན་ལས་སྐབས་ཐུ་སོང་ཡོད།

ང ས་གནས་མདོ་སྡེད་ཆུ་བཞི་སྐང་དྲུག་ཚོགས་པ།

སྤྱིར་གཞིས་ཆགས་ཚུགས་པ་ནས་བརྒྱང་སྤྱི་མཚུངས་ཐུར་མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྐང་དྲུག་གི་ཚོགས་པ་དབྱ་བརྟེས་པའི་དུས་དྲན་

སྤྱང་བཙི་བྱེད་བཞིན་ཡོད། བར་སྐབས་ཤེག་ནས་ལི་ཐང་ཨ་ཐར་སོགས་གཙོ་བྱས་ཏེ་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཐེ་ཚན་བོད་སོག་ལས་ཁྲངས་མཉམ་དུ་དོན་ཚན་གསུམ་བཀོད་པའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་པར་བརྡེན། རྒྱ་ཆེའི་མདོ་སྡེད་མི་མང་ལ་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་བསྟེབས་ཤིང་། སྐག་པར་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་མདོ་སྡེད་ཆུ་སྐང་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་ཚོགས་ཏེ། མཐའ་མཇུག་ཆུ་སྐང་ཚོགས་པ་ཁག་གཉིས་སུ་ཤེས་པ་རེད། དེའི་ཕྱིར་འདི་ག་ས་གནས་ནས་ཀྱང་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ལ་ཐྲོག་སྐྱིང་བང་གསུམ་བཙོལ་ཏེ་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་རྗེ་གསུང་དང་དུ་ལེན་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ་ས་གནས་ཆུ་སྐང་ཚོ་ཏ་པ་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་ཡིན།

༧ཀ ཚོས་སྡེའི་བྱང་ངོམ།

༡། སྒོ་ཁ་གོང་དཀར་ཚོས་སྡེ།

དགོན་པ་འདིའི་དགོན་བདག་ནི་གོང་དཀར་རྗེ་རྗེ་གདན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ར་ཕྲུན་མངའ་སྡེ་འདོད་ཀུ་གཡུལ་རྒྱལ་ཐྲིས་ཆགས་ཁོངས་གཏོགས་ཁེ་ར་གཞིས་ཆགས་ཐུན་མོང་ས་ཁོངས་ནས་ས་ཆ་རྒྱ་མི་ཆུང་བ་ཞིག་རིན་མེད་དུ་ཕུལ་པར་བརྡེན། ཐོག་མར་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་འགོ་བཙུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཟུར་ལས་ཆུང་དུ་ཞིག་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢ ཉིན་ཡིག་ཆེར་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་

པོ་མཆོག་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་དབུ་འབྲེད་བསྒྲངས། མཚན་གཅིག་བཞུགས་གདན་འཇགས། ཕྱི་ཚེས་ ༡༦ ཉིན་དཔལ་ས་སྐྱའི་ཡུལ་མགོན་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་སོར་འཁོད་ནས་ཉིན་དང་པོར་རབ་གནས་བཀའ་དྲིན་བསྒྲངས་ཤིང་། ཉིན་བཞིའི་རིང་དབང་ལྡང་བཀའ་དྲིན་བསྩལ།

གཞན་ཡང་ས་སྐྱ་ཡབ་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཕོ་བྲང་མཆོག་དང་སྐྱབས་རྗེ་ཡབ་ཆོས་དེ་ཉི་མཆོག ངོར་ཟླ་ཕྱེད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག འབྲི་གུང་ཡུལ་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དུ་མས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། གཞན་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཐེངས་གསུམ་གཟིའི་སྐབས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་བཀའ་ཆོས་ཁྲིད་པ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཐེངས་གཉིས་པའི་གཟིགས་ཞིབ་བསྒྲངས་ནས་དགོན་པར་སྐྱིང་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཡོད་པར་སྲོལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་འདེབས་དགོས་པའི་བཀའ་སྩལ་གནང་བ་ལྟར་དུ་ལྟ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཞིབ་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དགོན་པ་འདིའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལ་སྒོ་བ་གཉེར་བྱས་རྗེས། བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་གནས་དང་དབྱིན་ཡིག་བཅས་ལ་སྒོ་བ་སྤྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཚེད་དུ་འཛིན་གྲ་ཡང་འཛུགས་ཀྱི་ཡོད། ཐུར་སྲོལ་ལ་དགོན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོའི་སྒོ་ནས་ཀགོང་ས་སྐྱ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐུ་ཚེ་ཚེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོ་གা་ཚཀ་མེད་མངོད་སྲོལ་ཡོད་པ་བཞིན་ཚེ་སྐྱབ་ཐུང་ཞིག་གི་ཚེད་དུ་འདོད་ཀུ་

གཡུལ་ཆུལ་ཕྱིང་སྤྱི་ས་ནས་ས་ཆ་ཞིག་གསོལ་རས་ཞུས་པ་བཞིན་རིན་མེད་དུ་གནང་ནས་ས་ཆ་དེ་ཉིད་དུ་འཕྲལ་སེལ་ཁང་མིག་འགའ་ཞིག་བཆུབ་སྟེ། དགེ་འདུན་པ་འགས་ཀྱོང་ས་མཚོག་གི་སྐུ་ཕྲེའི་ཞབས་རིམ་སྟོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྟོ་ནས་སྐུ་ཚེ་ཚེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོ་གཉིས་ཤོག་ཆག་མེད་སྐྱབ་ཀྱིན་ཡོད།

དཔལྡེ་དུས་སུ་དགེ་འདུན་པ་ ༥༥ ལྷག་འཚོ་བཞུགས་གནང་ཡོད། དེ་དག་གི་སྔོད་ཤག་དང་འཚོ་རྟེན་ཐོག་དཀའ་ངལ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དལྷ་ཚེ་སྐྱབ་ལྷ་ཁང་བཞེང་ཆུ་འཆར་གཞི་དང་ས་ཆ་ཡོད་རུང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་བྱེད་ཐུབ་མེད་པར་ལྷག་ལུས་བྱུང་ཡོད།

༧ཀ། སྒོང་སྤུ་ཁག་གི་ཕྱོང་རིམ།

༡། ཀ་སྤུར་དབུས་ཐོད་མིའི་གཏན་སྒོང་།

ཇོག་ས་ཇམྦྷའས་མགོན་ཆེན་ཡོ་མཚོག་གི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ཟབ་ན་མ་མཆིས་པ་དང་བཅན་བྱོལ་ཐོད་གཞུང། ཆུ་གར་དབུས་གཞུང་བཅས་ནས་ཐོད་མེ་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ། རིག་གཞུང་། གོམས་གཤེས། སྒོལ་ཆུན་བཟང་ཡོ་རྣམས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སྐར་གསོ་ཡོང་སྐད་བཅན་བྱོལ་ཐོད་མིའི་སྒོང་གྲུ་རེད་དུ་ཆེད་བཙུགས་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་དང་སྒོང་སྤུ་ཁག་གི་ཚོགས་གཙོ་ཁང་ཞེས་པ་ཞིག་ཏུ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཚང་ཐུབ་གནང་། དེའི་སྐབས་སུ་དབུས་ཐོད་སྒོང་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་པས་

སྐྱབ་སྦྱིས་གཅོས་དགེ་རྒན་གྲངས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ཙམ་བསྐོ་བཞག་གནང་། དཔའ་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༤ ལོའི་ནང་སྐྱབ་ཕྱག་གྲངས་ ༩༦༦ དང་སྐྱབ་སྦྱིས་གཅོས་དགེ་རྒན་གྲངས་ ༦༦ བཅས་གནས་ཚད་ལྡན་པའི་ཐོག་སྐྱབ་སྐྱར་གནས་བཞིན་ཡོད། འཛིན་རིམ་བཅུ་གཅིག་དང་བཅུ་གཉིས་ནང་འབྱུང་རིག་དང་། ཚན་རིག་སྡེ་ཚན་གཉིས་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད། ཡང་ཤེང་རྒྱ་ཆེ་བས་སྐྱབ་གྲའི་དཔེ་མཛོད་ནང་དགེ་ལས་སྐྱབ་ཕྱག་ཡོངས་ལ་དགོས་མཁའི་སྐད་སྐྱབ་ཚན་སྣ་ཚོགས་ཐོག་ཡོད་པའི་དེབ་རིགས་འདྲ་མིན་དང་གསར་ཤོག དུས་དེབ་བརྙན་དེབ་སོགས་བོད་ཡིག་དང་དབྱིན་སྐད་ཐོག་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མཁོ་སྤྱད་བྱས་ཏེ་བདེ་སྤྱོད་གཏོང་བཞིན་ཡོད། ལྷག་པར་སྐྱབ་གྲའི་འཛིན་སྐྱོང་ངོས་ནས་བོད་མིའི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སྐྱབ་ཕྱག་ཡོངས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཚོང་འཛའ་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྐད་ཚན་ཀྱི་སྐྱབ་དེབ་དང་འབྲི་དེབ་སོགས་རིན་མེད་ཕྱལ་དང་འབྱལ་སྐུས་སྐུ་ཡིན་འདུག ཐུར་ནས་དཔར་ཁ་སྤྲར་དབྱས་བོད་མིའི་གཏན་སྐྱབ་ནས་རྐུ་གར་རྐུལ་ཡོངས་འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུགས་ཆེན་མོ་སྐྱབ་ཐོན་པ་སྐྱབ་ཕྱག་གྲངས་ ༡༠༡ ཐམ་པ་གྱབ་འབྲས་ལེགས་ཐོན་བྱུང་ཡོད།

དཔལ་ཁྱེའི་གནས་སྐངས་ལ་གཞིགས་པའི་ས་གནས་ཁ་སྤྲར་དབྱས་བོད་མིའི་གཏན་སྐྱབ་ནང་ཤེས་ཚད་དང་ཉམས་མྱོང་ཚད་ལྡན་ཀྱི་དགེ་རྒན་ཁོ་ན་གནས་ཡོད། ལྷག་པར་དུས་ནས་དུས་སུ་རྐུ་གར་བོད་སྐྱབ་འཛིན་ཚོགས་ཀྱི་ངེས་སྐྱེན་པ་དང་ཤེས་ཡོན་འགན་འཛིན། རྐུ་གར་རྐུལ་ཡོངས་ཡིག་རྒྱུགས་ཆེན་མོའི་ཚོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་འགན་འཛིན། ཤེས་ཡོན་སྡེ་ཚན་ཀྱི་མཁས་དབང་བཅས་སྐྱབ་གྲར་གཟེགས་བསྐོར་

ཞེའས་དང་ཞེའས་མྱས་བཞིན་དགེ་ཚན་དང་སྟོབ་ཕྲག་ཡོངས་ལ་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་སྐྱིང་སྟོབས་དང་སེམས་འགུལ་གྱི་བསྟབ་བྱ་དང་ལམ་སྟོན་གནང་དང་གནང་མྱས་སུ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༡ ལོའི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུགས་ཆེན་མོའི་གྲྭབ་འབྲས་ནང་ཁ་སྤྱར་དབུས་བོད་མིའི་གཏན་སྟོབ་ནས་སྟོབ་ཕྲག་བཞི་ཡི་གྲྭབ་འབྲས་གཟེངས་སུ་ཐོན་ཏེ་བཅོན་ལྗོལ་བོད་གཞུང་གི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གཞི་རིམ་སྟོབ་གྲྭ་བོད་སྟོབ་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་པའི་སྟོབ་གྲྭ་ཁག་དང་། རང་སྐྱོང་ཅན་གྱི་སྟོབ་གྲྭ་ཁག་ནས་རྩེ་ཕྱད་སོན་པ་བྱུང་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་སྟོབ་ཕྲག་གཉིས་ནི་ཚན་རིག་སྟོབ་ཕྲག་དང་རྩེ་ཕྱད་སོན། སྟོབ་གྲྭ་ནས་ཤེས་ཡོན་དང་ཉམས་མྱོང་། རིག་རྩལ་གོང་འཕེལ་ཡོང་སྤད་དམིགས་བཀར་སྟོབ་ཚན་གྱི་ལས་གཞི་ལས་གཞན་པའི་ལས་འཚར་སྐད་ཡིག་གསུམ་གྱི་ཐོག་བགོ་སྐྱེང་དང་རྩོམ་ཡིག་ གཏན་འབེབས་སྐྱེན་ཚོག་སྐྱིར་འདོན། ཡིག་གཟུགས། རིག་རྩལ། རྩེད་རིགས། རི་མོ་སོགས་ཁང་ཚན་ནང་ཁུལ་ལ་འབྲན་བསྟུར་ལམ་ནས་གོ་སྒྲིག་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་གནས། སྟོབ་གྲྭ་འདི་ཉིད་ཨ་གོང་ས་ཨསྒབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དགོངས་གཞི་དང་བཅོན་ལྗོལ་བོད་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་འཕྲལ་ཕྱགས་རྒྱུང་གསུམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་བཞིན་རེ་འདུན་སྒྲུབ་པའི་འབད་པ་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་བསྟེན་གྱི་ཡོད།

༣། སེ་ལ་ཀུའི་བོད་ཁྲིམ་སྟོབ་གྲྭ

སེ་ལ་ཀུའི་བོད་ཁྲིམ་སྟོབ་གྲྭ་ནི་བོད་ཁྲིམ་སྟོབ་གྲྭའི་ནང་དམིགས་བསལ་གྱི་སྟོབ་གྲྭ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་སྟོན་དུ་ཕྱ་ཡྱམ་བཀའ་ཟུར་རྩེ་བཙུན་པད་མ་མཆོག་གི་ཐུགས་དགོངས་ལ་དེ་འདྲའི་དམིགས་

བསལ་སྟོང་གླ་ཞིག་བྱུང་ན་དགོངས་ཏེ། དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་ཞིག་དང་ཕྱགས་རྒྱང་རིང་པོ་ཞིག་ལ་གཟིགས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་ཚོགས་ཁག་ནས་རོགས་རམ་འཚོལ་སྐྱབ་བྱས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༦༠༤ ལོར་སྟོང་གླ་འདི་གསར་འཛུགས་གནང་། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྟོང་གླ་ཁག་གི་འཛིན་གྲྭ་ཐ་འི་སྟོང་མ་རྩེ་ཕྱད་རྣམས་འདེམས་སྐྱག་བྱས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༦༠༩ ལོར་ཡཀོང་མ་མཆོག་གི་སྐུའི་འཁྲབ་རས་སྐར་ཀྱི་དུས་བཟང་ཉིན་མོར་སྟོང་གླ་དབུ་འབྱེད་གནང་། དེའི་སྐབས་འཛིན་གྲྭ་དྲུག་པའི་ནང་སྟོང་ཕྱག་གངས་ ༧༦ དང་། འཛིན་གྲྭ་བདུན་པའི་ནང་སྟོང་ཕྱག་གངས་ ༦༧། འཛིན་གྲྭ་བརྒྱད་པར་སྟོང་ཕྱག་གངས་ ୧୯ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་སྟོང་མ་གངས་ ༡୯୧ ཡོད་ལ། དགེ་ལས་ཁྱོན་བསྡོམས་ ༦༤ ཙམ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༦༠༦ ལོའི་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཡིག་ཚད་ནང་ཐེངས་དང་པོར་འཛུལ་ཞུགས་བྱས་ནས་སྟོང་མ་ཚང་མ་གནས་རིམ་དང་པོ་དང་། ཡིག་ཚད་གྲུབ་འབྲས་ཆ་སྙོམས་བརྒྱ་ཆ་ ༧༦.༦ ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། སྟོང་མ་དེ་དག་ནས་སྟོང་ཕྱག་གངས་ ༦୦ ཡིས་ཚན་རིག་སྟོང་ཚན་བདམས་ཏེ་ཆ་སྙེད་བོད་ཁྱིམ་དུ་ཞེབས། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་རིག་སོགས་འདེམས། དེའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཕྱག་གངས་ ༦༡ ཕྱི་ལོ་ ༦༠༧ ལོའི་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཡིག་ཚད་ནང་འཛུལ་ཞུགས་ནས་སྟོང་མ་ཚང་མས་གནས་རིམ་དང་པོ་དང་། བརྒྱ་ཚ་ཚ་སྙོམས་ཀྱིས་ ༧༦.༦ ལེན་ཐུབ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། སྟོང་མ་དེ་དག་ལས་སྟོང་ཕྱག་གངས་ ୧୨ གེས་ཚན་རིག་སྟོང་ཚན་བདམས་ནས་རྒྱ་སྐྱེང་བོད་ཁྱིམ་དུ་ཞེབས་པ་དང་། སྟོང་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་རིག་སོགས་འདེམས་གནང་མཇད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༦༠༩ ལོའི་འཛིན་

བྱ་བཅུ་པའི་ཆུལ་ཡོངས་ཡིག་ཚད་ནང་འཇུལ་ཞུགས་གནང་མཁན་སློབ་མ་གྲངས་ ༦༤ ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ཚན་རིག་སློབ་ཚན་འདེམས་མཁན་སློབ་མ་གྲངས་ ༩ ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་སློབ་མ་གྲངས་ ༦༥ དང་དགེ་ལས་གྲངས་ ༩༤ ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ ཟླ་ ༤ བའི་ནང་ཚན་རིག་སློབ་ཚན་གཙོར་བཟུང་ཐོག་འཛིན་བྱ་བཅུ་གཅིག་སློབ་བྱ་འདིར་འཇུགས་གཏན་འཁེལ་ཡོད་པ་བཅས་མདོར་ན་ད་ལྟའི་བར་སློབ་ཕྱུག་རྣམས་ཀྱི་ཡིག་ཚད་བྱང་འབྲས་དང་། སྤྱིད་ལམ་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་ཏ་ཅང་ཡག་པོར་གྱུར་ཡོད།

༣། སེ་ལ་ཀྱའི་བོད་ཁྲིམ་ལས་རིགས་སློབ་གཉེར་ཚེ་གནས།

ལས་རིགས་སློབ་གཉེར་ཚེ་གནས་འདི་ནི་ ༢༠༠༠ ལོར་ཐོག་མར་སྒོ་འབྱེད་བྱས་ཤིང་། དུས་དེ་ནས་བརྒྱད་ད་ལྟའི་བར་མགོན་པོ་སྤྱི་ལེན་དང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་སོགས་རིགས་འདྲ་མིན་དུ་སློབ་གཉེར་བ་བསྒྲུབས་དང་སྤྱོང་བཞིན་ཡོད། སློབ་གཉེར་ཚེ་གནས་འདི་ནི་གཙོ་བོ་ཨ་མ་རྩེ་བཙུན་པད་མ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཆུང་རིང་བའི་དགོངས་གཞི་གཙོར་བཟུང་ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་(SOS) རོགས་རམ་དང་སྐུ་ཞབས་ཕྱག་ཚོགས་བཀའ་ཤིས་ལགས་ཀྱིས་ཚེ་གནས་འཇུགས་སྐྱན་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས། རྩིས་སུ་ཁོང་གིས་ཚེ་གནས་འདིའི་འགན་འཛིན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་། ཕྱག་ཚོགས་བཀའ་ཤིས་ལགས་ཀྱི་མཇུག་སྤྱོང་དུ་སྐུ་ཞབས་ཕྱག་ཚོགས་དབང་འདུས་ལགས་ཀྱིས་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་གནས་ཁྲུར་ཅིང་། དེ་ནས་སྐུ་ཞབས་བཀའ་ཤིས་རབ་བརྟན་ལགས་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་སྐུ་ཞབས་བསྟན་པ་བཀའ་ཤིས་ལགས་ཀྱིས་འགན་འཁྲུར་བཞིན་ཡོད།

ཐོག་མར་ཕེ་གནས་འདིར་ལས་རིགས་སྒོབ་གཉེར་ཐེ་ཚན་མི་འདྲ་བ་ ༡༦ ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ལེན་དང་དགོས་མཁའི་དབང་གིས་ཐེ་ཚན་འདྲ་མིན་ཞིག་སྡུ་མཐུད་མཉུག་སྤྱོང་བྱེད་ཐུབ་མེད། དཔྱའི་ཚར་ས་གནས་བོད་ཕྱག་ལྷིམ་ཐེ་ (TCV) དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ས་ཚའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཚེ་ཀར་ ༦༤ ཡོད་ལ། ལས་རིགས་སྒོབ་གཉེར་ཕྱེ་གནས་སུ་ལས་རིགས་འདྲ་མིན་ཁག ༡༡ དང་། སྒོབ་གཉེར་བ་གྲངས་ ཀཀ༠ ཡོད། ས་གནས་གཞན་དུ་ལས་རིགས་ཁག ༡༡ ལ་སུ་མཐུད་ཆེད་སྤྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒོབ་གཉེར་བ་གྲངས་ ༦༤ དང་། ལས་བྱེད་གྲངས་ ཅཀ བཅས་ཡོད།

དེང་སྐབས་ཡན་ལག་གཞན་དུ་ལས་རིགས་ཐེ་ཚན་འདང་ངེས་ལ་བརྟེན་འཆོམ་བཟོའི་ཚན་ཁག་མཚམས་འཇོག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཚབ་ཏུ་མཇོས་བཟོའི་ཐེ་ཚན་ཞིག་དང་གཅིག་པོ་བདེ་ཐང་གཅེས་འཇོན་གྱི་ཐེ་ཚན་ཞིག་བཅས་ཁ་སྣོན་བྱས་ཡོད། དཔེ་བོད་ཕྱག་ལྷིམ་ཐེ་ཡོངས་རྒྱ་བསྡེད་དང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཤེག་ཏུ་ཞེལ་ཡོད་སྣང་ས། ལས་རིགས་སྒོབ་གཉེར་ཕྱེ་གནས་འདི་ཡང་མུ་མཐུད་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྡེད་རྒྱུ་དང་། ཕྱག་པར་དུ་ཉི་མའི་ཚ་དྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུགས་ཤུགས་གསར་འདོན་བྱེད་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་བཞིན་པར་མ་ཟད། དེ་དང་འབྲེལ་ཟབ་སྤྱོང་དང་ལག་ལེན་ཅི་རིགས་ཤེག་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཡོད། ལས་རིགས་སྒོབ་གཉེར་ཕྱེ་གནས་འདིའི་རྒྱུན་ཕུན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་ནི་སྒོབ་གཉེར་བ་རྣམས་མ་འོངས་པར་ཆེད་མཁས་མི་སྣར་འགྱུར་ཆེད་གཞི་རྩའི་ལས་གནས་ཤེག་མཁོ་འདོན་བྱས་ཏེ་ཤེས་ཡོན་ཟྱང་ཕུན་གྱི་མ་འོངས་པ་ཞིག་སྟོན་བསུ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

९। ལ་ཁན་སམ་སྐྱོ་ཤ་སྟོན་འགྲོ་སྐྱོབ་གྲ

ལ་ཁན་སྟོན་འགྲོའི་སྐྱོབ་གྲ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲངས་བརྒྱུད་ནོར་ལེ་རོགས་ཚོགས་ཤེགས་གི་རོགས་རམ་འོག་སྐྱོབ་གྲ་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཟླ་ ९ ཚེས་ ༡९ ཉིན་ཕྱི་ནོར་ཡཀོང་ས་ཡསྒྲབས་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྐོ་བསྒྲངས་ཡོད་འདུག དཔལ་སྐྱེས་ཁྱབ་གྲུའི་ས་ཚའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཀ་ཅ་ཙམ་ཡོད། སྐྱོབ་གྲ་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་ནི་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་པའི་ས་ཆ་མེན་ཚུལ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། དེང་སྐབས་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲངས་ནས་ས་ཆའི་སྐོར་ཟུར་དུ་གན་ཡིག་སོགས་བཞག་ཡོད་མེད་ལ་མཛོན་གསལ་མ་བྱུང་། ཐོག་མར་སྐྱོབ་གྲ་བཙུགས་སྐབས་འཛོན་རིམ་ཉ་པའི་བར་ཡོད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་སྐྱོབ་ཕྱག་གྲངས་ཚད་ཉུང་ཆུན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ९ ཚེས་ ༡ ནས་འཛོན་རིམ་གསུམ་པའི་བར་བཟོས་རྗེས་སྐར་ཡང་ཕྱུག་འདི་གྲངས་ཚད་མ་ལོན་པར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་སྟོན་འགྲོའི་ལོ་རིམ་གསུམ་པ་བར་གཅོག་འཐེན་གནང་ཡོད། དཔལ་ཆར་སྟོན་འགྲོ་སྐྱོབ་གྲུའི་ནང་ཕྱུག་གྲངས་ ༡༤ ལ་དགེ་རྒན་ ༡ དང་མ་མ་དང་མཚན་སྡུང་གཅིག་ཚེའོགས་བྱེད་མཁན་ ༡ བཅས་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐྱོབ་ཕྱག་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་འཚར་ལོངས་རྒྱས་ཕྱིར་འབྱེལ་ཡོད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁྲངས་བརྒྱུད་བཙུད་ཕྲན་གྱི་ཟས་དང་། སྤྱིག་ཆས་སོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་གནང་བཞིན་ཡོད།

དེ་ཡང་སྤྱིར་གཞིས་ཆགས་འདིར་ལས་རིགས་འདུ་མེན་གྱི་སྐྱེང་མཐོ་སྐྱོབ་ཐོན་པ་གྲངས་ ༦ དང་། ཡང་འཛིན་རིམ་བཙུ་གཉིས་སྐྱོབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱོབ་ཕྱག་གྲངས་ ༦༦ ཡོད།

༧རྟེ། སྒོན་ཁང་གི་གནས་སྟངས།

ལ་ཁན་ཚ་ལ་ས་གནས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་སྐྱེན་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༦ ལོ་ནས་སྐྱེན་དོད་རིན་མེད་ཐོག་སྤྱིན་ཀྱི་ཡོད་ལ། ད་ལྟའང་ཟླ་རེ་བཞིན་ནར་གཏོང་གནང་སྲས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༥ ལོར་ས་གནས་སུ་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཐུབ་གཅིག་བསྐོར་དུ་ཕེབས་སྐབས། སྐྱེན་ཁབ་འཛོག་ཡུལ་གང་ཆྱོག་གཅིག་དང་། ཡིག་ཆ་འཛོག་སའི་ཡྱགས་སྐམ་གཉིས་བརྩེགས་ཅན་བཅས་གསོལ་བསྟུལ་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༨༡ ལོར་ས་གནས་འཕྲོད་ལས་ཁང་དང་། ཁྲས་ཁང་གསང་སྦྱོད་རང་འཁྱེག་གསར་བཟོ་ལེགས་འགྱབ་བྱུང་། ས་གནས་བྱ་གསོ་ཁང་བེད་མེད་དེ་དག་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་ཉམས་གསོ་གནང་སྟེ་འཕྲོད་ལས་པའི་ལས་ཤག་རྩིས་ཁོངས་སུ་བཞག བདེ་སྐྱིད་ཕྱིང་ནས་ཟླ་རེ་བཞིན་ཀྱི་ནད་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕེབས་སྐབས་སུ་སྨན་པས་ཀྱི་པེ་ནད་པའི་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ལོགས་སུ་དགོས་པ་གསུངས་པ་བཞིན། ཀྱི་ནད་བརྟག་དཔྱད་ཁང་པ་ལོགས་སུ་དགོས་པར་བརྟེན། འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༨ ཉིན་ཀྱི་ནད་བརྟག་དཔྱད་ཁང་གསར་བཟོ་ལེགས་འགྱབ་བྱུང་།

༧ཉེ། དྭང་ཟུར་ཆས་གསོ་ཁང་།

༡། དམེགས་ཡུལ་དང་ཚ་ཆྱེན།

དྭང་ཟུར་ཆས་གསོ་ཁང་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༨༨ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡ ཉིན་དྭངས་སྨོད་དམག་སྐར་དང་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ཚོན་ཁང་ཟུང་འབྲེལ་ཀྱིས་གསར་འཛུགས་བྱས། དམེགས་ཡུལ་གཅོད་བོ་ནི་ན་གཞོན་དུས་སུ་བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམག་ཁོངས་སུ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་

གི་དམག་དཔུང་ཁ་གཏད་གང་ཐུབ་བྱས་རྗེས་ཕོ་ཉེང་དུ་ལུས་པ། དམག་སར་རྨས་སྐྱོན་ཤོར་བ། ཞབས་ཕྱིའི་རིང་དབང་ཡོར་སྐྱོན་ཤོར་བ། བཟའ་བྲིང་། བྱ་ཕྲུག་མེད་པ། སྐུན་ཉེ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་མཇུག་གི་བདེ་འཇགས་འཚོ་བ་ཞིག་རོལ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། ཐོག་མར་ཕོ་ཉེང་རྐས་འཁོགས་གྲངས་ ༦༠ ཐམ་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མི་གྲངས་ ༡༦༩ བར་སྐར་ཡོད་ཀྱང་རིམ་པས་རྐས་འཁོགས་མང་ཚོ་ལོ་རེ་བཞིན་འདས་ཏོངས་སུ་གྱུར་པས་དལ་ཕྱིའི་དུས་སུ་མི་གྲངས་ ༡༠༤ ཡོད།

དྲང་ཞབས་སྐབས་ཕོ་ཉེང་དང་སོ་སོའི་རྗེས་ཤུལ་ཐོག་ཉོ་ཚོང་མ་མཆོག་གི་མཚན་ཐོག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་དགོངས་ཞུ་སྐབས་དབུས་དྲང་སྟོབ་སྦྱིན་ཁང་དུ་སྐྱན་ཞུ་ཕྱལ་ཏེ། རིམ་པས་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་སྐྱན་ཁང་ནས་བཀའ་འབྲོལ་བྱུང་མཚམས་དོ་བདག་ནས་སྒོར་ ༡༠,༠༠༡༠༠ འགྱུར་བརྟན་མ་དཏུལ་ཕྱལ་མཚམས་ཚུད་སྲོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། དེང་སྐབས་རྗེས་ཤུལ་ཐོབ་སྐལ་ཅགོང་ས་མཆོག་གི་མཚན་ཐོག་མེད་ཀྱང་དངོས་འབྲེལ་གཉེན་ཉེ་དང་། འགྲོ་ཡུལ་མེད་པ་ར་འཕྲོད་བྱུང་བ་རྣམས་ཚུད་བཞིན་ཡོད།

༣། འཇོན་སྐྱོང་དང་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས།

རྐས་གསོའི་གཞི་རྩའི་འཇོན་སྐྱོང་དྲང་སྟོབ་དམག་སྐར་ནས་གནང་ཐོག་འཚར་ཅན་གྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་རྐས་གསོ་རང་ཁྲབས་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགན་འཇོན་གསུམ་ནས་གནང་སྤུས་ཐོག་ས་གནས་འགོ་འཇོན་ནས་རང་གཞུང་ལྷན་ཁང་ལ་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱིར་ལས་དོན་ཁག་ལ་སྟངས་འཇོན། ལམ་སྟོན་དང་རོགས་ཚོགས་ཁག་ལ་

འབྲེལ་ལམ་ཐོག་རོགས་འཚོལ་སོགས་གནང་བཞིན་ཡོད།

རྒས་གསོ་ཁང་ཐོག་མར་འཇུག་སྐབས་འཚོ་བའི་དམིགས་རྟེན་ཆེད་ཕྱུགས་གསོ་དང་། རྒང་ཤུབས་བཟོ་གྲྭ་བཅས་བཙུགས་ཐོག་རིམ་པས་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་འོག་ཐུག་བཟོའི་ལས་གཞི་བཅས་ཡོད་ཁོངས་དང་ཆར་རྒས་འཁོགས་རྣམས་ལོ་ན་མཐོ་བ་དང་། ནད་གཅོང་དང་། མིག་གིས་མི་མཐོང་བའི་དཀའ་ངལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཕྱུགས་གསོ་དང་རྒང་ཤུབས་བཟོ་གྲྭ་བཅས་ཀྱི་ལས་གཞི་མཆམས་འཛོག་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་དང་། ཐུག་བཟོའི་ལས་གཞི་སུ་མཐུད་མཇུག་སྒྲོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

རྒས་འཁོགས་ཚོའི་འཚོ་བའི་ཡོང་སྒོ་ནི་དོ་བདག་སོ་སོས་སྡོན་བསྟུས་པའི་མ་དངུལ་གྱི་སྐྱེད་ཀ་དང་། དྲང་སྲོང་དམག་སྣར་ནས་དངུལ་ཕུན་བྱ་གནང་སུས་ཐོག་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ཚན་ཁང་གིས་ཀྱང་དུས་ཡུན་གང་ཙམ་ཞིག་གི་རིང་དངུལ་ཕུན་བྱ་གནང་སོན་བྱུང་ཡང་རིམ་པས་རང་གཞུང་དང་དྲང་སྲོང་དམག་སྣར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་སོགས་ལ་འབོད་སྐུལ་ཞུས་འབྲས་སུ་དྲང་སྲོང་དམག་སྣར་ཀྱིས་འཚོ་སྐྱོན་དངུལ་འབོར་ཕྱུན་བྱ་སྤར་ཚ་གནང་བ་དང་། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་གིས་རོགས་ཚོགས་ཁག་ལ་འབོད་སྐུལ་ཞུས་འབྲས་ལ་བརྟེན་རོགས་དངུལ་ཕུན་བྱ་ཐོབ་པས་དཔ་ཚ་འཚོ་བ་འགྲིག་ཙམ་དུ་ཡོད།

༣། རྒས་གསོ་ཁང་ལ་གནང་བའི་བཀའ་སྩལ།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོ་བཅས་ལ་ཨསྒེ་ནོར་ཨཁོང་ས་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒས་གསོ་ཁང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་

བསྒྲུབས་ཏེ་སེམས་གསོའི་བཀའ་སློབ་གནང་དོན། ཁྱོད་རང་ཚོ་ལོ་ན་གཞོན་སྐབས་དང་གཟུགས་པོ་ཐང་པོ་ཡིན་དུས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ཐོག་བོད་མི་རིགས་དང་། བསྟན་སྲིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཞབས་ཞུ་ཏུར་ཐག་ཞུས་པ་རེད། ད་ལོ་ན་ཏ་ཤས་ཏེ་འདིར་སྡེབས་པ་རེད། རིང་མེན་ང་ཚོ་གཞིས་ཀྱིས་མཉམ་འཛོམས་ཡོང་གི་རེད། དེའི་བར་ཁྱོད་རང་ཚོ་སེམས་པ་སྐྱིད་པོ་བྱས་ནས་སྡོད། སོ་སོའི་གཟུགས་པོར་འཛོད་བསྟེན་ཡག་པོ་བྱོས། ཐུ་དགོང་དགེ་སྲོར་གང་ཐུབ་བྱོས་དང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་མ་རེད། ཅེས་ཞལ་གསུང་དྲོན་མོའི་བདུད་རྩིར་སྲོད་པའི་སྐལ་པ་ཐོབ་ཡོད་ལ། གཞན་ཡང་རང་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་རྣམ་པས་དབུས་བོད་མེ་མང་སྲིད་འཐུས་སོགས་ནམ་ཕེབས་ལ་གང་ཅིའི་རོགས་རམ་མཐུན་འགྱུར་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་དང་སེམས་གསོ་བཅས་གནང་ཡོད།། །།

ཀུན་ལེ་བོད་སྐད་བསམ་ཡས་གྲིང་གི་
ཡོ་རྒྱས་ལྷིད་བསྡུས།

ཀ། ཆོག་མར་སྒེབས་སྐངས།

ཇྭ་ལི་བོད་སྐར་བསམ་ཡས་ཕྱིང་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་དབར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བའི་སྐབས་སྐྱབས་བཅོལ་བོད་མི་གང་འཚམ་ཞིག་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་མངའ་སྡེའི་ནང་གནས་ཡོད་པ་ཕྱོ་བྱར་དུ་དམག་འཁྲུག་གི་རྟེན་བས་གནས་སྤོ་བྱེད་དགོས་བྱུང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་རྒྱལ་སྡིལིར་འབྱོར་ནས་ལ་དྭགས་རྩ་རམ་ས་ལར་གནས་ཚང་གཡར་ནས་སྟོད་སྐབས་ཐུར་ཡང་བོད་མི་འབྱོར་བར་ལ་དྭགས་རྩ་རམ་ས་ལར་སྟོད་ས་མེད་པར་ཀྱུར། སྐབས་དེར་སྲིད་ཟློན་དམ་པ་ནེ་རུ་མཆོག་གི་ཐུགས་བཙེ་ཆེན་པོས་བོད་མི་གསར་འབྱོར་བ་རྣམས་ད་ལྟའི་གནས་ཡུལ་བསམ་ཡས་ཕྱིང་འདིར་གནས་སྟོད་ཚོག་མཆན་གནང་། དེའི་དུས་སུ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་མིའི་གོམས་གཤེས་དང་སྐད་ཡིག་མ་ཤེས་པའི་ཁར་འཚོ་བའི་རྐེན་གཞི་གང་ཡང་མེད་པའི་སྲིད་དོན་སྐྱབས་བཅོལ་ཉམ་ཐག་ཤ་སྟག་ཅིག་ཡིན།

རྗེས་སུ་ལམ་བཟོ་དང་། གཡོག་ལས་ཅི་རིགས་བྱས་ཤེང་དེའི་རྗེས་ལམ་རྒྱུར་ལ་ངང་དང་ཟ་ཚས་ཆུང་ཙག་ཚོང་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཟ་ཁང་། ཚང་ཡང་བཅོང་རྒྱུ་འགོ་འཛུགས་བྱས། དེའི་རྗེས་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཕྲན་བྱ་དང་དགྱན་ཚོང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་སོགས་ཚོང་ལས་ཅི་རིགས་བྱས་ཏེ་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་སུ་སོང་བས་རང་བདག་གི་སྟོད་ཁང་། མགྲོན་ཁང་། ཟ་ཁང་། ཚོང་ཁང་སོགས་བརྒྱ་ནས་གནས་སྟངས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་ཆགས། ས་གནས་འདིར་ཐོག་མ་གཞིས་སྐར་གསར་འཛུགས་སྐབས་མི་འབོར་ཁ་གྲངས་ ༡༠༠ ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་ཕྱི་ས་སུ་མི་འབོར་རིམ་འཕར་བྱུང་ནས་དེ་ཚ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ བར་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༡༠ ཡས་མས་ཡོད་པ་དང་། མི་འབོར་ཡང་ ༡༥༠༠ ཙམ་ཡོད་འདུག ཕྱི་ནང་ཡུལ་གྱ་གང་ས་ར་འགྲོ་སྐྱོད་བྱེད་མཁན་རང་

རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཚོང་ལས་བྱེད་ཡུལ་ས་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་, རང་དབང་ལས་འགུལ་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ལྷི་ལི་བོད་སྐར་འདི་ནི་རང་རིགས་གཞིས་ཆགས་ཁག་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་སྲོད་ཁང་རྒྱ་གནས་ཚུང་དུ་ཞིག་ལས་ཞིང་སོགས་འདེའས་ཡུལ་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་ཅི་ཡང་གནང་མེད། གཞིས་སྐར་དུ་གནས་སྲོད་, བོད་མི་རྣམས་ཐོག་མ་ནས་འཚོ་བ་རང་འཚོ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཀ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཀྱི་བྱུང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༩ ལོ་ནས་བོད་སྐར་བསམ་ཡས་སྒྲིང་ལ་རང་གཞུང་གིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གསར་བསྐྲོག་གནང་སྟེ་སྐལ་བཟང་དབང་ཕྱུག་ལགས་ཀྱིས་ ༡༧༦༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་ནས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་ཁུར་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༤ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་བསོད་ནམས་ཚེས་འཛེལ་ལགས་ཀྱིས་རྩིས་ལེན་གནང་བ་དང་།

ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༦ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་བྱམས་པ་ཚེས་འཛེལ་ལགས་ཀྱིས་རྩིས་ལེན་གནང་སྟེ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་གནང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་སྐར་ཡང་བསོད་ནམས་ཚེས་འཛེལ་ལགས་ཀྱིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་ཁུར་ཏེ་ལོ་མང་རིང་ཕྱུག་ལས་གནང་བ་དང་།

དེའི་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༡ ནས་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་རྩིས་ལེན་གནང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༧ བར་ཕྱུག་ལས་གནང་།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༧ ནས་ལྷག་པ་ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་རྩོམ་ལེན་གནང་སྟེ་ལས་འགན་གནང་ཡོད་ལ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༩ ནས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གསར་པ་དྲུང་ལས་ཀ་མཁྱེན་ཚོས་འཛེལ་དང་།

དེ་རྗེས་ལེགས་སྐྱེད་རྗེ་རྗེ་ལགས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཟླ་བ་ ༧ བའི་ཚེས་ ༡ ནས་ཕྱག་ལས་གནང་མྱས་སྤུ་ཡོད།

ཀ། སྒོང་གླའི་རྐོར།

གཞིས་སྣར་འདིར་དམའ་རིམ་ཉིན་མོའི་སྒོང་གླ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། སྒོང་གླ་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༨༩ ལོར་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ཡིན་ཡང་ཐོག་མ་འཛིན་གླ་ཚོགས་ཡུལ་འཛིན་ཁང་སོགས་གང་ཡང་མེད། དེའི་ཕྱིར་རྩ་ཁང་ཕྱུག་འགེ་དུ་དགེ་ཆན་དམིགས་བསལ་བ་མེད་ཀྱང་ལྷི་ལེ་མཐོ་སྒོང་ཁུ་སྒོང་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་སྒོང་ཕྱུག་རྣམས་ཀྱིས་རེས་མོས་སུ་སྒོང་ཁྲིད་བྱས། དེའི་རྣབས་སྒོང་ཕྱུག་ཀྱང་ ༩༠ ནས་ ༥༠ ཕྱག་མེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༨༨༨ ལོར་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་བོད་སྒོང་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་པས་རོགས་སྐྱོབ་འགེ་དགེ་ཆན་དང་སྒོང་ཕྱུག་རྣམས་ལ་ཉིན་གྱང་ཟ་མ་བཅས་ཀྱི་རོགས་དབུལ་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༨༩ ལོར་སྐུ་ཞབས་ Darshan Shah Singh མཚོག་སྒོང་དགེ་ཆེན་མོ་དང་འགན་འཛིན་གཅིག་ཡྱོག་ལ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནས་དེ་བར་མི་ལོ་འདི་ཙམ་ཞབས་ཞུ་གནང་བས་རང་རེ་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་གལ་ཏེ་ཅང་ཆེ། དཔལ་ཆར་སྒོང་ཕྱུག ༡༩༠ ཙམ་དང་སྟོན་འགྲེའི་འཛིན་གླ་ནས་འཛིན་གླ་ཕྱ་པའི་བར་ཡོད་པ་དང་རྩ་གར་སྒོང་དགེ་ ༥ དང་བོད་པའི་དགེ་རྩན་ ༢ ཡོད། དམའ་རིམ་ཉིན་གྱང་ཕྱི་

རྒྱ་གར་དབུས་བོད་སྟོབ་འཛིན་སྐྱོང་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན། རྒྱ་གར་བའི་དགེ་ཚན་ ༩ དང་། བོད་པའི་དགེ་ཚན་ ༡ བཅས་ལ་དབུས་བོད་སྟོབ་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་པས་གསོལ་ཐོགས་གནང་གིན་ཡོད་པ་དང་། བོད་པའི་དགེ་ཚན་དྲུག་གི་གསོལ་ཐོགས་སྟོབ་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་ཡིག་ཚང་གིས་གནང་ཡོད། སྟོབ་ཚན་རྩི་ཡོད་བོད་སྐད་ལ་སྟོབ་བཞིན་ཡོད། ཕྱུག་ལི་སྟོབ་ཡོན་ཟླ་རེར་སྟོར་ ༦༥ བྱས་ཏེ་ཐ་མས་གནང་བཞིན་ཡོད། དཔྱིའི་སྟོབ་གྲྭའི་འཛིན་ཁང་འདི་དག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་གཅམ་གསལ་ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་གི་རོགས་དངུལ་ཞལ་འདེབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབ་གྲྭའི་ཁང་པ་གསར་རྒྱ་ནས་ཟླ་ ༥ དང་དགེ་རྒན་ཆེན་མོའི་ཡིག་ཚང་། དེ་ཚ་ཕྱུག་འཛིན་ཁང་ ༥ དང་དགེ་རྒན་ཆེན་མོའི་ཡིག་ཚང་། དེའི་མཇུག་ཁང་དང་ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོ་གཅིག་ལས་ཤག་ཁ་གྲངས་ ༦ བཅས་མཐུན་རྐྱེན་མི་དམན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

༧ འཇྲོགས་སྐྱེན་དང་སྐེན་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ལོར་གཞིས་སྐར་འདིར་འཕྲལ་སེལ་ཆེད་རྒྱུན་སྤྱོད་སློག་འཛིན་བྱེད་པ་བྱུང་བ་དང་། ༡༩༦༥ ལོར་ཚུ་སྟོག་གཉིས་ཀ་རྒྱུན་གཏན་བསྐྱེན་བྱེད་པ་བྱུང་། འདིར་ཡོད་པའི་ཟ་ཁང་དང་མགྲོན་ཁང་ཡོད་དོ་ཅོག་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། འདིར་མི་མང་གི་ཆེད་དུ་འཕྲོད་བསྟེན་སྐྱེན་ཁང་གཅིག་དང་། སྐེན་རྩིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་ ཀ ཡོད། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཀྱི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་རང་གཞུང་གིས་བཀོད་ཁྲབ་ལམ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་བྱས་ཏེ་གཞིས་མི་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་རོགས་ཚན་ཆེད་དུ་ཉམ་ཐག་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་འཇྲོགས་ཡོད་ལ། རོགས་ཚོགས་ཁག་ནས་ཕྱུག་སྟོབ་ཡོན་སྦྱིན་བདག་རག་པ་གྲངས་ ཀ༠ ཡོད། ཡང་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཞན་པའི་ཉམ་ཐག་ལ་རོགས་སྐྱོབ་རག་པ་གྲངས་ ༡༡ དང་ལོ་ན་ཏས་པའི་བཟོས་སོང་གྲངས་ ཉ ལ་འཚོ་བའི་མ་སྟོན་རག་ཡོད། མྱོས་ཚོས་ངན་གོམས་ལངས་ཤོར་ཅན་ལ་བཅོས་ཐབས་བྱེད་ཆེད་སྐན་ཁང་དུ་

བསྟེན་གཏུགས་བྱེད་བཞིན་པ་གྲངས་ ৬ ཡོད།

བོད་སྐར་བསམ་ཡས་ཕྱིང་དང་ཁྲབ་ཁོངས་ལ་དྲགས་རྩ་རམ་ས་ལ་བཅས་ཡ་མུ་ནའི་རྒྱུག་ཆུའི་འགྲམ་ལ་འཁེལ་ཡོད་སྱངས་ཕུགས་གནས་ཡོང་མིན་གྱི་དཀའ་ངལ་ནས་ཆུད་ཡོད་པར་ཁྱིམས་ཐག་མ་ཆོད་པར་གནས་ཡོད། གཞིས་སྐར་གྱི་མི་གང་འཚམ་ཞིག་གིས་ཡུན་རིང་ཚང་ཚོང་བྱས་བོད་མིའི་མིང་སྤྱོད་ངན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཡུལ་མི་ཉམ་ཆུང་གི་འཚོ་བར་གནོད་སྐྱེན་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠৬ ལོར་ཚང་བཅོང་རྒྱ་མཚམས་བཞག་པར་ཁྱིམ་ཚང་མང་དག་ཅིག་གི་འཚོ་བར་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་ཞིང་། ཚོང་ལས་གསར་འཛུགས་བྱེད་ཆེད་སྤྱི་ནོར་ཡོང་ས་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྒོར་ ༡༧༤༠༠༠།༠༠ གསོལ་རས་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཚ་འཚོ་ལས་ཀ་ཅང་གི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་ཡིན།

৭. སྐབས་རྩིས་ཁང་གི་ཡན་ཁག་ཁག

১। བསམ་ཡས་ཕྱིང་སྐྱན་རྩིས་ཁང་།

ལྷི་ལི་བསམ་ཡས་ཕྱིང་སྐྱན་རྩིས་ཁང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ১৯৯৯ ལོར་གསར་འཛུགས་བྱས། འདི་རྟ་སྐྱན་ལས་པ་མི་གྲངས་ ১১ ཡོད། རྒྱུན་དུ་གཞིས་སྐར་གྱི་མི་མང་དང་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་སྐྱན་བཅོས་གནང་རྒྱུ་དང་། མི་མང་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྒོ་བཏང་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་གནང་གིན་ཡོད།

২। ནེ་ཌམ་མུ་རིན་སྐྱན་རྩིས་ཁང་།

ནེ་ཟམ་མུ་རིན་སྐྱན་རྩིས་ཁང་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ১৯৭৯ ལོར་འགོ་

འཇུགས་གནང་སྟེ། ཉམ་ཐག་ནད་པ་རྣམས་ལ་སྨན་སྦྱིད་སོགས་བྱས་ནས་ཕན་གང་ཙམ་ཐོབ་ཡོད་ལ། དཔྱིའི་ཚར་སྨན་ལས་པ་ ༡༦ ཡོད།

༣། གལ་ཀ་དེ་སྨན་ཚིས་ཁང་།

གལ་ཀ་དེ་སྨན་ཚིས་ཁང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ལས་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ལས་བྱེད་གྲངས་ ༧ ཡོད། ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་ཚོང་དང་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་རྣམས་ཕྱི་སྐྱོད་སྐབས་གཞུང་ཚབ་ཁག་གིས་ལམ་ཡིག་བཟོ་ལེན་དང་དབུས་སྐད་གནས་གཉིས་ལ་དགོས་མཁོ་ཅི་མཆིས་ཀྱི་ཚོང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༤ ལྷོང་སྐ་མཚོག་དང་གནད་ཡོད་ཨི་སྟེའི་ཚེའས་བསྡུར།

གཞིས་སྐར་བསམ་ཡས་བྱིང་འདིར་ཡསྱི་ནོར་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་བཞི་ཙམ་ལ་ཚེའས་བསྡུར་བསྐྱངས་ཡོད་པ་དང་། ཡརྒྱལ་བ་ཀམ་པ་མཚོག་ཐེངས་གསུམ་ལ་ཚེའས་བསྡུར་གནང་ཡོད། ཡང་ས་སྐྱ་ཡགོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་ལྟ་ཙམ་དང་། བཀའ་རྒྱུད་པའི་བླ་ཆེན་ཡསི་ཀུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་གཞིས་བཅས་ལ་ཕེའས་ཀེ་བླ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་མེ་མང་རྣམས་ལ་བཀའ་དབང་གསུང་ཚོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་བླ་མེད་བསྐྱངས་ཡོད། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་བའི་དཔོན་རིའ་ཁག་ཁྱི་ལི་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྲབ་ཟློན་ཆེན་ལྷམ་སྐྱ་ཤེ་ལ་རིག་ཤེད་ཀྱིས་གཅོས་པའི་སྐུ་ཞབས་ཀ་པིལ་སི་བལ་དང་། རེ་པལ་རེ་གྱི། མངའ་སྡེའི་འཐུས་མི་པར་ལད་སིང་སོ་ལྱ་ནི། རྗོར་རེ་ཕར་ནན་གྱ་སི་ལ་སོགས་པའི་དཔོན་རིགས་མཐོ་དམའ་བར་གསུམ་གྲངས་ལས་འདས་པ་སྤྱིད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒྲུབ་སོགས་ལ་ཕེའས་ཡོད།

༨། གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་བའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

༡། རྡེ་ལི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་།

རྒྱ་གར་ཀྱི་རྒྱལ་ས་རྡེ་ལིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་འདི་ཉིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་ཆེད་འཛུགས་གནང་། དོན་གཅོད་ཁང་འདིའི་ནང་བོད་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁྲིདས་དང་། ཤེས་རིག་ལས་ཁྲིདས་གཉིས་ཀྱི་ཚན་པའི་སྐུ་ཚབ་ཀྱང་ཡོད་པས་རྡེ་དོན་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཀྱི་བཀོད་ཁྲབ་འོག་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ངལ་སེལ་དང་གཞོན་སྐྱེས་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ནང་ཤེས་ལས་ཁྲིདས་སོ་སོར་འབྲེལ་གཏུགས་དགོས་རིགས་ཚན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་གནང་གི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཐུ་བཙུ་ང་དྲུག་ཙམ་ནང་རྡེ་ལི་དོན་གཅོད་ཁང་གི་ཁྲབ་ཁོངས་ཆུད་ཡོད།

༢། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན།

(༡) བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གཉིས་དབར་འབྲེལ་མཐུད་ཞུ་རྒྱུ།

(༢) བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་དཀའ་རྩོག་སེལ་སྤྲད་ཁྲིའ་ལིར་ཡོད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གཞུང་ཚབ་ཁག་དང་འབྲེལ་ལམ་ཞུ་རྒྱུ།

(༣) རྒྱ་གར་མི་མང་ནང་བོད་དོན་དང་། བོད་མིའི་གནས་སྐབས་སྐོར་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུ།

༩། སྤྱི་ནོར་ཀཏོང་ས་ཀསྒབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལྡི་ལེ་བརྒྱད་ཕྱི་རྒྱལ་དང་དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་ནང་ཁུལ་བཅས་སུ་ཕེབས་རྒྱའི་མངའ་འཆར་ལྟར་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱ་གར་ཕྱི་སྲིད་དང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས། ཕྱི་རྒྱལ་གཞུང་ཚབ་ཁང་བཅས་པར་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་ཆེབས་བསྒྲུར་གོ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ།

༡༠། རྒྱ་གར་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགྱུར་བརྒྱད་ལམ་ཁག་ལ་དུས་ནས་དུས་སུ་བོད་དོན་གསལ་བསྒྲགས་དང་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ།

༡༡། དེང་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱ་མང་པོའི་ནང་བོད་མི་ཚོ་གཉེན་འཕྲད་དང་། ལྷ་སྐོར། དེ་བཞིན་སྤྱབས་བཅོལ། ནང་མི་ཟླ་བསྒྲིལ་བཅས་ལ་སྐྱོད་བཞིན་པར་ཕྱི་སྐྱོད་ལག་འཁྱེར་དུས་ཐོག་འཐོབ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ནི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་ཡིན།

༡༢ ཐོག་མར་དོན་གཅོད་ཁང་འཛུགས་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།

༡། སྐད་ཡིག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ལས་བྱེད་ལྟང་ཤེས་མེད་པ།

༢། རང་ཡུལ་བཞག་སྟེ་མི་ཡུལ་དུ་འབྱོར་སྐབས་ཁོར་ཡུག་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་འབྱོར་བས་ཚོམས་འདྲིས་མ་ཐུབ་པ།

༣། ལས་གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་སྟེལ་སྐབས་རྒྱབ་རྟེན་དུ་དཔལ་འབྱོར་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཞུན།

ག ལས་དོན་གྱབ་འབྲས་ཆེ་ཁག

༡། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་དང་འབྲེལ་ལམ་སྦ་བརྐན་བྱུང་ཡོད།

༢། ཕྱི་རྒྱལ་གཞུང་ཚབ་ཁག་ནས་ལྷི་དོན་ཁང་འདི་ནི་སྤྱི་ནོར་ཪཐོང་ས་ཪསྒྲབས་མཐོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་ངོ་མ་ཡིན་པའི་ངོས་ལེན་དང་ཆེ་མཐོང་གནང་བཞིན་ཡོད།

༣། རྒྱུ་མཚན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷི་ལིའི་ནང་ཕྱི་ཁག་ནས་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གང་ཡིན་མང་ཆེ་བར་དོན་གཅོད་ཁང་དང་འབྲེལ་གཏུགས་འདྲི་རྩད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ང དེབ་དང་། གསར་ཤོག བརྙན་དེབ་སོ་ད་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཁག

༡། དེ་སྔ་བོད་དོན་སྐོར་བརྙན་དེབ་འགའ་ཤས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་རིམ་པས་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་དེབ་རིགས་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཚར་འདི་གའི་འཕགས་བོད་འབྲེལ་མཐུད་སྡེ་ཚན་གྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ (Tibet Desh) ཅེས་པ་ཟླ་རེར་གསར་དེབ་རེ་ཤེན་རྗེའི་སྐད་ཡིག་དང་གཞན་ཡང་དྲིལ་བསྒྲགས་ཆེད་འབྲེམ་ཡིག་སོགས་ཡིག་ཚ་ཆུང་ཙམ་རིགས་དཔར་སྐྲུན་གྱིས་འབྲེམ་སྟེལ་བྱེད་སྲས་ཡིན།

ཀ། རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་།

ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་དང་། ལས་འགན་གཅོ་བོ་ནི་མི་མང་ནས་དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་རྒྱ་བྱས་ཏེ་དབུས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་འབུལ་རྒྱུ་དང་། གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་སྐབས་རང་དབང་སྒེར་ལངས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་མཐའ་དག་འཁུར་ལེན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། དཔྱའི་ཚར་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༤ ཡོད་འདུག

ཁ། ཕྱི་ལི་སྦྱི་ལེན་ཁང་།

ཕྱི་ལི་སྦྱི་ལེན་ཁང་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ལས་འགོ་བཙུགས། ལས་བྱེད་ ༦ ཡོད། བོད་ཧས་བོད་མི་གསར་འབྱོར་བ་རྣམས་དབུས་རྟ་སྣ་སྦྱི་ལེན་ཁང་ལ་གཏོང་བ་དང་། དེ་དག་ཕྱོ་ཕྱོགས་གཞིས་ཆགས་དང་དགོན་སྡེ་ལ་ཕྱོགས་སྒྲིད་སྐབས་མེ་འཁོར་ཧང་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་རོགས་ཚན་གང་ལེགས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ང། ལག་ཤེ་མི་ན་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་།

ལག་ཤེ་མི་ན་སྒར་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་འདི་ཀུ་ལས་བྱེད་ ༡༩ དང་ཕྱི་ལི་ལས་འགོ་ ༡༩༧༩ ལ་གནང་། ལས་དོན་གཅོ་བོ་སྨིན་གྲྭ་ཁག་གི་ཚྭག་དེབ་དཔར་སྒྲུན་གནང་རྒྱུ་དང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་དང་མཁས་དབང་བྷ་ཆེན་ཁག་གི་གསུང་འབྱམ་དང་ཕྱག་དེ་ཅི་

རིགས་དཔར་སྐྱན་གནང་རྒྱུ་བཅས་ཡིན།

༥། ས་གནས་བྱད་མེད།

ཌྲི་ལི་ས་གནས་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་དང་། དེ་ལྟའི་བར་དུ་བོད་མི་རིགས་དང་། བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྡུ་ཕྱིའི་ལས་འགུལ་གང་ཐུབ་སྟེལ་བ་ཡིན། གཞན་དུ་དང་འདས་པའི་བོད་རིགས་བྱད་མེད་དཔའ་མོའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་འབྲེལ་མ་འོངས་པའི་བྱད་མེད་ཚོར་སྙོངས་སྟེལ་སྟད། རང་རྒྱས་གང་ལྷོགས་ཀྱིས་བོད་དོན་ལ་སྨན་པའི་ལས་འགུལ་སྣ་རེ་ཡིན་ཡང་སྟེལ་འཆར་ཡོད། དེ་ལྟའི་ཆར་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༥༠ ཡོད་ལ། དེ་དག་ཚང་མ་བོད་མི་རིགས་ལ་ཞབས་ཞུ་སྐྱབ་ཆྀ་ཡོད་རིགས་ཀྱང་ཀྱང་ཡིན།

༦། ཟ་ཚོང་མཁྱེན་གསུམ་བདེ་སྐྱག་ཚོགས་པ།

ཟ་ཚོང་མཁྱེན་གསུམ་བདེ་སྐྱག་ཚོགས་པ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་འགོ་འཛུགས་བྱས། ཚོགས་མི་ཁྱེན་བསྟོམས་ ༥ཅ ཡོད། ཚོགས་པ་འདི་ཉིད་འཛུགས་དགོས་དོན་ནི་འདིར་ཡོད་ཟ་ཁང་དང་། ཚོང་ཁང་། མཁྱེན་ཁང་བཅས་ཁྱིམས་མཐུན་གྱི་ཡིག་ཆ་འཐོབ་ཐབས་སུ་འབྲེལ་ལམ་བྱེད་མཁན་དང་། ནང་ཁུལ་གྱི་དཀའ་རྙོག་གནས་ཚུལ་ལ་ཐབས་ལམ་འཚོལ་སྐྱབ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག

ཀ། དགོན་སྡེ་ཇི་ཙམ།

༡། བཀའ་རྙིང་དགོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཚོས་གླིང་། རྙིང་དགོན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་ཁོངས། བྱ་གྲངས་ ༡༦

༢། རྫགས་པ་གྲ་ཚང་། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲ་ཚང་གི་ཁྲབ་ཁོངས། དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་ ༦

༣། ལག་ཤེ་མི་ན་རྫོང་། ཆོོ་གསལ་གླིང་གི་ཁོངས། དགེ་འདུན་གྲངས་ ༡༥།

༤། ལ་དྭགས་རྩེ་རམ་ས་ལ། རྒྱུད་སྡེད་གྲ་ཚང་གི་ཁོངས། དགེ་འདུན་གྲངས་ ༦ བཅས་ཡོད།

ཁ། དཀའ་ངལ་སྒྲུབ་རིམ།

དེ་ཡང་ལྷི་ལི་མངའ་སྡེའི་འཆར་འགོད་ཨ་མ་ ༢༠༢༡ (Delhi Master Plan 2021) ཞེས་པ་ ༢༠༠༦ ལོར་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་ནང་གི་འབྲུ་དོན་ཞིག་ལ་ (Yamuna River) རྒྱུ་ཆུའི་གཡས་གཡོན་དུ་གྲོང་སྡེ་རྗེ་ཡོད་ཁྱིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ས་བཅོན་བཟུང་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་འཕྲལ་དུ་གཞུང་འབྲེལ་ (MCD) ནས་ཁང་ཡོད་དོ་ཅོག་གཏོར་བཤིག་བྱས་ཏེ་ས་གནས་རྒྱ་ཁྱོན་རྗེ་ཡོད་རྩེ་ཤེང་མེ་ཏོག་སྒྲམ་ར་དང་ཐྲིང་ཀ་གཏོང་ཡུལ་བཙོ་རྒྱ་ཡིན་པ་སྦྲིག་གསལ་ལྟར་ལག་ལེན་བསྐར་དགོས་པ་ལྷི་ལི་ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམས་ཁང་ནས་གྲོང་སྡེ་ཡོངས་ལ་བཀོད་ཁྲབ་བཏང་ནས་བོད་སྐར་བསམ་ཡས་ཐྲིང་དང་ལ་དྭགས་རྩ་ས་གཉིས་ཀྱང་འཚོ་གནས་ཡོང་མེན་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་དང་། མངའ་སྡེ་གཞུང་འཛིན་དང་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་ཁག་ཚང་མར་སྐུན་ཁྲ་ལན་མང་ཕྱལ་བ་མ་ཟད། མཐའ་མཇུག་བྱེད་ཐབས་བྱལ་ནས་ལྷི་ལི་མཐོ་

རིམ་ཁྱིམས་ཁང་ལ་ཁྱིམས་གཏུགས་བྱས་འབྲས་སུ་དང་ས་ཆ་ནས་གནས་སྐོ་བྱེད་དགོས་མ་བྱུང་བར་ཁྱིམས་ཞིབ་ནར་འགྱངས་ལན་མང་བཏང་སྟེ་ཁྱིམས་ཐག་ཆོད་མེད། འོན་ཀྱང་། རྒྱལ་མངའ་སྡེ་གཞུང་ནས་ཉེ་ལམ་རྒྱུག་ཆུའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་གནས་པའི་གྲོང་སྡེ་ཁ་གྲངས་ ༡༦༠༠ སྐབས་ལ་འཕྲལ་སེལ་སྤྲིག་མཐུན་ལག་འཁྲེར་ (Provisional Regularization Certificate) ༦༠༠༡ ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ९ དགོང་དྲོ་ལ་འདིར་ཡོད་རྩེད་ཞིང་ཁང་ཆེན་མོ་ (Chatrasal Stadium) རུ་མངའ་སྡེའི་ཚྭོན་ཆེན་གཙོ་བྱས་ཏེ་དཔོན་རིགས་ཁག་དུ་མ་འདུ་འཛོམས་བྱུང་ཞིང་། སྐུ་མཁྱེན་གཙོ་བོ་ (UPA) གཙོ་འཛིན་ཐུམ་སྐུ་སོ་ནེ་ཡ་སྐན་རྡེ་མཆོག་ཕེའས་བསུ་གནང་སྟེ་གྲོང་སྡེའི་འཐུས་མི་རྣམས་ལ་ལག་འཁྲེར་བགོ་འཐེམ་གནང་བ་དང་། གྲོང་སྡེ་རྣམས་ལ་དཀའ་རྩོག་གང་ཡང་མི་ཡོང་བའི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱང་གནང་ཡོད།། །།

ཐུབ་དབོན་གཙུག་ལག་ཤོད་དང་བོད་ཀྱི་
ཡོ་རྒྱས་ལྷིང་བསྡུས།

ཀ། ཙོག་མའི་ཐྲང་རིམ།

བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་རྐེན་གནས་ས་གནས་འདི་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་ལ་ཕི་ཀེ་ ༤༥༠ དང་། ཚ་ཚད་ནི་ཀེག་རི་སེལ་སི་ཡེ་སི་ ཀ༡ ཡིན། བྱང་ཚད་ནི་ཀེག་རི་སིལ་སི་ཡེ་སི་ ९ ཡི་བར་ཡིན་ལ། ལོ་འཁོར་ཆར་ཚེད་མི་ལི་མི་ཀྲར་ ཀ༡༧९ བཙས་ཡིན།

ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ཕྱ་སྟོང་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་བྱང་འབྲས་ལྗོངས་ས་ཁུལ་ཆེ་ཆུང་ཁག ༡ཀ དང་། འབྲས་ལྗོངས་ཤར་ཁུལ་ཁག་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་སྟང་ཏོག་ཁུལ་སྟེ་ཁག ༡ཁ བཙས་ཁ་འཐོར་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་གནས་འཁོད་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་རྐེན་འབྱེ་གཡག་འཚོ་སྟོང་དང་། ལམ་བཟོ་ཚར་ལས། ཟ་ཁང་འཛིན་པ་དང་། ཚོན་ཆས་འཚོང་བ། འཆོམ་ལས་བྱེད་པ། ཕྱ་རིས་འབྱེ་བ་སོགས་བཟོ་རིགས་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྐེན་ཏེ་ཡོད། འདི་ཙུ་གནས་སྡོད་བྱེད་མཁན་ཆེལ་གསུམ་ཚང་མ་ནས་ཡོད། དེ་ཡང་དབུས་གཙང་རྡོ་ཁྲ་དང་། ས་སྐྱ། ཏོ་མོ་སྡོད་སྨད། གམ་པ། རྒྱལ་རྩེ། ཕག་རི། ཕྱ་ས་དང་གཞི་རྩེ་ཁུལ་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྨོད་ཀྱི་སྡེ་དགེ འདྲས་པ། ཀོང་རྩེ་ར་བ། ཚ་རོང་། ཆབ་མདོ། བྲག་གཡབ། ཁོ་འཛོ། དར་དཀོན། དཀར་མཛེས། ལི་ཐང་། རྒྱལ་ཐང་། ཆ་ཤེད་། ནང་ཆེན། ཐྲིང་ཚང་། སྐ་བ། སྨར་ཁམས་བཙས་དང་། མདོ་སྨད་ས་ཁུལ་ཟླ་བྱང་། ཅོ་ནེ། རེབ་ཁོང་། ཀོར་གཙང་སོགས་ཆོལ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལུང་ཁག་ནས་བོད་དུ་དུས་འགྱུར་སྐབས་འབྱོར་ཞིང་། ཐོག་མར་ལམ་བཟོ་ཚར་ལས་དང་། འབྱོག་ལས། ཀ་དེལ་བདལ་ཐུ་བྱས་པ་སོགས་ལ་འཚོ་གོས་རྐེན་གནས་བྱས་འདུག

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༤༧ ལོའི་མཇུག་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༠ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༤ སྟོན་དུ་ལ་ཆེ་ཆུང་དང་། གྲོང་ཁྱག་སོགས་ནས་འབྲས་ལྗོངས་སུ་རིམ་འབྱོར་

བྱང་བ་ལས་ཚོ་ཁག་འགའ་ཞིག་ཀ་སྒྲག་དང་། རྡོར་ཐྲིང་དུ་བསྒྲིད་ཟིན་པའི་འཕྲོས་བོད་རིགས་མི་གྲངས་ཁྲོན་བསྡོམས་ ༦༩༧ སྐྱག་ཡོད་འདུག དེ་དག་ཀྱང་སྐང་ཀོག་ཁུལ་དང་། མ་སྐྱན། བཙུན་ཐང་། ལྷ་ཆེན། ཆྲོ་ནག ཐང་ཕུར། སྐྱབ་ཐང་། མཚོ་ལྷ་མོ། ལ་ཆུང་བཅས་ས་ཁག་དགུའི་ནང་རིམ་འབྲོར་བྱུང་ཡོད། ཐོག་མར་འབྲི་གཡག ༡༧༩༤ དང་། ར་ལུག་ ༡༦༦༧ མཇོ་ ༡༦༦ རྟ་དེལ་ ༡༤༩ བོང་བྱ་ ༡༩༡ བཅས་དེད་ནས་ཡོད་འདུག ཡིན་ནའང་ས་གནས་སུ་འབྲོར་མཚམས་འཚོ་སྐྱོབ་མ་ཐོབ་པའི་ཁར། བཙུན་ཐང་ས་གནས་སུ་བཀག་འགོག་གི་རྒྱུན་པས་འཚོ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་འགའ་ཤས་ཕྱི་ར་ལོག་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད། ཡང་ཡུལ་མིར་ཚོང་བསྒྲུར་བྱས་པ་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་རིན་འབབ་དེ་ཙམ་མ་སྤྱད་དང་། རིན་འབབ་ཆ་ཚང་མ་ཐོབ་པར་ཆད་འཛོག་བྱས་པ་སོགས་བྱུང་འདུག

༣། ལམ་བཟོ་སོགས་ཀྱི་སྐོར།

དེ་ཡང་ལམ་བཟོ་བ་མི་གྲངས་ ཅ༥༠ ཡོད་པའི་བརྒྱ་དཔེན་རེར་ཟླ་རེར་ལས་ཐུབ་སྟོར་ ༡༧༥ དང་། མི་གྲངས་ ༥༠ ཡོད་པའི་ལས་འགོ་པར་སྟོར་ ༡ཅ༠ རྩས་མེ་དང་། ཨི་ཁྲང་རྒྱག་མི་ལ་ཟླ་རེར་སྟོར་ ༡༠༠ ལས་འཛེར་བ་ཚོ་མོ་སོ་སོར་ཟླ་རེར་སྟོར་ ༥༥ རེ་ཡོད། ཡང་མི་ ཅ༥ ལ་མ་བྱན་གཅིག་ཡོད་ལ་རེས་གཟའ་ཉི་མའི་ཉིན་བར་གསེང་ཡིན་འདུག དབུས་སྐྱོབ་གསོ་ཡིས་ཟླ་རེར་འབྲས་ཐོ་གང་རུང་རེ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད། ནད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་སར་སྨན་ཁང་གཉིས་ཆེད་འཛུགས་གནང་ཡོད། ནད་པ་ཚོར་གང་ཐུབ་ཀྱི་སྨན་བཅོས་བྱེད་པ་དང་ལྷོ་ཆས་ཀྱང་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་རང་གཞུང་གིས་འཚམས་འདྲི་ལྷ་སྐོར་དུ་རྒྱུད་སྐད་

མཁན་ཟུར་ངག་དབང་ལེགས་ལྡན་དང་། དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་དབང་འདུད་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ཆེད་གཏོང་གནང་། སྐབས་དེར་བོད་མི་ལམ་ལས་པ་མང་ཆེ་བ་འབས་ལྗོངས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ལ་ཆེ་ཆུང་མན་ཚོ་ཁག་མང་པོར་བགོས་ཏེ་ངལ་རྩོལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་ས་གནས་སོ་སོར་ངོ་བསྟྱོད་ཀྱིས་སྟོབ་གསོ་དང་། འབས་ལྗོངས་ཆོས་ཆུལ་གྱིས་མཚོན་དཔེན་རིགས་ཁག་ལ་བོད་མིའི་དཀའ་སྡུག་ཁག་སྟན་ཞུ་ཕུལ་ཡོད།

རང་ཡུལ་ནས་ཀུར་བའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷོགས་སྐོམ་དང་། ངལ་རྩོལ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སྐྱབས་པསྟོས་ཅི་དགོས་དང་། ལམ་བཟོར་ཕྱིན་ཏེ་ངལ་རྩོལ་བྱེད་རིང་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཆུན་བྱུང་བ་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༦ མཚན་མོར་བྱུང་བའི་ཆུ་ལོག་དེ་ཡིན། མཚན་མོ་ངལ་རྩོལ་བ་རྣམས་གཉིད་ཉལ་ནས་སྟོད་སྐབས་ས་ཁུལ་དེར་ཤུ་སའི་ཆོང་ཁང་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་རྟེན་དུ་ཚགོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་ཞིག་བཀམས་ཡོད། སྐུ་པར་དེའི་ཤེལ་སྒོར་བཞིན་གྱིས་ཆག་སྐྱིན་གྱིས་ཚག་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏགས་པ་དང་ནང་མི་ཆོས་གཉིད་གྱིས་ཐུག་མ་ཞེས་སྐད་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་སྟེ་མི་ཚལ་ཆེར་གཉིད་ལས་ས་པ་དང་གཞི་ནས་ཆུ་ལོག་ཐོན་པ་ཤེས་ཏེ་གཅེར་བུར་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་བྱོས། འོན་ཀྱང་མི་གྲངས་ ༡༡ སྐྱོབ་ཐབས་མ་བྱུང་བར་ཆུ་ལོག་གི་ཁྲོད་ཆོ་ལས་འདས། སྐབས་དེར་བྷ་མ་དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེས་ཤེལ་སྒོ་ཆག་སྐྱིན་གྱི་ཚག་སྐྱ་གྲགས་པ་དེས་ཆུ་ལོག་རྒྱུགས་ཡུལ་དུ་ཉལ་ནས་སྟོད་པའི་མི་ ୧୦୦ བརྒལ་བའི་ཆོ་སྟོག་ཐར་ཡོད།

སྐབས་དེའི་ཆུན་ངན་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཀོང་ས་མཆོག་ལ་སྐན་སེང་ཞུས་པར། ཆོས་དོན་བཀའ་བློན་ཐུབ་བསྟན་ཧོར་བཟང་ཀ་རོར་སྒང་གསུམ་དུ་

ཚོས་ཚོགས་ཁག་ལ་གཟིགས་སྐོར་ཞེབས་ཞིར་ཁོང་ཚོར་སེམས་གསོ་དང་ འཚམས་འདྲི་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་གནང་བཞིན་ཞེབས་ནས་འདས་ ཀྱིངས་མི་གྲངས་ ༡༡ ལ་མི་རེར་གྱན་གསབ་སྐོར་ ༦༠ རེ་ཙམ་སྐོར་ ༦༦༠ དང་། ཟས་མལ་ཆུས་ཤོར་འཁྲེར་བའི་མི་གྲངས་ ༦༩༤ ལ་མི་རེར་སྐོར་ ༣ རེ་བཅས་བསྡོམས་སྐོར་ ༧༩༩།༠༠ དེ་བཞིན་ལ་ཆེན་ཁུལ་ལམ་བཟོ་བ་ཁོངས་ མི་གྲངས་ ༦༠༧ དང་། འབའ་ཞིག་ བྲག་གཡབ་ གམ་པ། ལེ་ཐང་བ་བཅས་ ཀྱི་ཁོངས་མི་གྲངས་ ୧୩ ཀྱི་ཟས་མལ་ཆུས་འཁྲེར་བ་རྣམས་ལ་གྲོས་ཞིབ་དོ་དམ་ ༦ རེ་གསོལ་རས་དང་སེམས་གསོའི་བསྟབ་བྱ་གནང་།

ཀ། གཞིས་ཆགས་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས།

དེ་ཡང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༤ ལོར་གསར་འཛུགས་གནང་ འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༣ ནས་ ༡༧༦୧ ལོ་བར་འབྲས་སྤྱོངས་ནང་བོད་མི་མི་ གྲངས་ ༦༦༦ ཕྱག་ཡོད་འདུག་ལ། དེའི་ཁོངས་ཀྱི་ཆས་འཁོགས་རྣམས་ལ་ ཟས་གོས་མལ་གྱི་མཐུན་སྤྱིར་ར་ཆེ་སྤུག་བརྒྱད་གཅིག་གི་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིའ་ ཕྲུག་རྣམས་ལ་འབྲས་སྤྱོངས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བདག་སྐྱོང་གནང་ཡོད། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༤ ལོ་ནས་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་རྣ་ཐོས་ལ་ཕྱོགས་མལ་ལེ་གསུམ་ གྱི་སར་ཨ་མདོ་བ་གཞིས་ཆགས་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༡༠ ལ་མི་གྲངས་ ༥༡ དང་། ནང་གྲབ་ཀུ་གྲོ་མོ་བ་གཞིས་ཆགས་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༡༠ ལ་མི་གྲངས་ ༥༠ བཅས་ཡོད་པར་སོ་ནམ་ཡོ་ཆས་དང་། བྲ་ཕག བ་ཕྱུགས་སོགས་དགོས་མཁོ་ རྣམས་དབུས་སྐྱོབ་གསོ་ནས་གནང་འདུག སྐྱོབ་གསོའི་འོག་ཀུ་རུམ་འཐག་བཟོ་ གྲ་ཞིག་བཙུགས་ཏེ་དགེ་ཆན་གམ་པ་རྒྱལ་པོས་བྱས། སྟོབ་སྦྱོང་བ་བསྡོམས་བྱད་ མེད་གྲངས་ ༡༠ ཙམ་ལ་སྒ་ཆ་ཕྲན་བྱ་དང་། སྐྱོབ་གསོའི་བཟའ་བཙའ། གོས་ ཕོགས་བཅས་ཐོབ་འདུག

འབྲས་ལྗོངས་འདི་ཉིད་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། མི་རིགས། སྐད་ཡིག་སོགས་གང་ས་ནས་རང་ཅག་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ལྟང་པའི་ཚ་གང་སོགས་ཀྱང་རན་པོ་ཡོད་སྟབས། བོད་མི་མང་པོས་གཞིས་ཆགས་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱས་མོད། གཞིས་ཆགས་ལ་འོས་པའི་ས་ཆ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་སྣད་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་ལ་ཕན་འབྲས་འབྱུང་རུ་དཀའ་བར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༡ ལོའི་མཇུག་ཏུ་མེའི་སོར་ལ་བཏང་བའི་འཕྲོས་ཚོ་རེ་ས་དང་། མན་སྤར་ལ་གཏོང་ཐབས་བྱས་ཀྱང་དོན་འབྲས་མ་སོན། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༦ དང་ ༡༨༦༧ ལོའི་ནང་སྐོར་ཕྱོགས་མོན་སྐོལ་ལ་མི་གྲངས་ ༡༠༠༠ གཏོང་ཐབས་བྱས་པར་ཡང་སྒོ་ཕམ་བྱུང་དགོས་པའི་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་སྟེ། མི་མང་ལ་དཀའ་ངལ་འཕར་མ་ཞིག་འཕྲད་ཡོད་འདུག དེའི་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༨ དང་ ༡༨༧༩ ལོ་བཅས་ལ་ཁག་གཅིག་རྒྱ་གར་སྐོར་ཕྱོགས་ལ་གཞིས་ཆགས་སུ་གཞི་ནས་སོང་ཡོད།

༦ གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༣ ལོར་མདོ་སྨད་ཆོགས་པ་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༧༡ ལོར་སྐང་ཏོག་ཆོལ་གསུམ་སྐྱིད་སྡུག་ཚོགས་པ་ཞིག་བཙུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༧༣ ལོར་ས་གནས་གཞིན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་གསར་འཛུགས་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༧༩ ལོར་ས་གནས་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་གསར་འཛུགས་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༧༥ ལོར་འབྲས་ལྗོངས་མདོ་སྨོད་ཆུ་སྐང་རྩྭན་ལས་ཁང་བཙུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༧༦ ལོར་འབྲས་ལྗོངས་དབུས་གཙང་ཆོལ་ཁའི་རྩྭན་ལས་ཁང་བཙུགས་པ་བཅས་སྟེ་ཕྱི་ཤ་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་བདུན་གསར་འཛུགས་བྱས། ས་གནས་གཞིན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་དང་། བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས། ཆོལ་གསུམ་ཚོགས་པ་བཅས་ཚོགས་སྟེ་ཁག་བྱ་གཡས་ས་གནས་མི་མང་གི་ངོ་ཚབ་བྱས་ཏེ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ལ་མཉམ་རྩེད་ཀྱིས་མཐུན་འགྱུར་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཀྱང་ས་གནས་སུ་ལས་དོན་དང་ཉེ་མཚོན་དུ་བོད་བསྟན་སྲིད་དང་ཚགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཕྱེའི་ཞབས་རིམ་བསྒྲུབས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་དོན་བྱེད་སྒོ་བསམ་བསྡུར་བྱ་འོས་རིགས་ཚོགས་རྣམ་དུག་མཉམ་ཞུགས་ཀྱིས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱོགས་མཚུངས་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དང་སྤྱིད་སྐུག་ཁག་གིས་ཀྱང་སྒྲིག་འཇུག་སོ་སོས་འགན་ཁུར་ཀྱིས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་རིགས་གང་ཡིན་དང་། རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན། སྤྱི་ཚོགས་སྲིད་ཞུ་སོགས་སྐབས་བབ་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་གང་ནུས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད།

ཀ། སྒང་ཀོག་བོད་ཀྱི་གསོལ་མཁྱེན་ཁང་།

འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་ཡུལ་བཀོད་ནི་ཤ་ན་སྡུག་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་ ༡༡ པར་གྱུར་པ་ནས་བཟུང་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་སྤྱོད་འཚམས་པ་གང་མང་ཡོང་ཐབས་སུ་ཡུལ་ལྗོངས་ལ་གཞིགས་པའི་ཚོང་ལས་དང་། མཁྱེན་ཁང་། འགྲེམ་འགྱུལ་ཁང་སོགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་བསྒྲུན་སྐབས་ཕྱི་ནང་གི་སྤྱོད་འཚམས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་འགོ་ཚུགས།

དེ་ཡང་རང་རེའི་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་འདིར་འབྱོར་སྐབས་ཁ་མི་འཐོར་བ་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེར་གཟིགས་ཏེ། ཆུ་བརྒྱ་ཟམ་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་འདུ་ཐབས་སུ་ས་གནས་སྐྱ་ཚབ་རྒྱར་པ་ཉི་མ་བཟང་པོ་ལགས་ནས་ཐུགས་ཁུར་ཤང་བཞེས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྲབ་ཆོན་ཅ་རྡེ་ཐངས་འགྱབ་རྡོ་རྗེ་མཆོག་དང་འབྲེལ་བ་ཞུས་པ་ལྟར། དཔྱིད་མགྲོན་ཁང་གི་ས་ཆ་འདི་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་གི་ཆེད་དུ་གསོལ་རས་བྱང་བ་ལྟར་ཞལ་ལས་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཡོད། ཞར་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་རེའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞར་ལས་ལས་

རོགས་བྱས་ཡོད་ལ། ཁང་པ་སྤ་བཏུན་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཅོག་རང་ལ་ཐོག་ས་གཅིག་སྐྱག་ཙམ་ཡོད། ཁང་པ་སྒྲོམ་གཞི་གང་ཙམ་གྱབ་རྗེས་ཡུལ་འདིའི་ནང་འགྲིམ་འགྱལ་དང་མགྲོན་ཁང་གི་ཚོང་ལས་ཀྱི་དམེགས་སྒོ་ཆེ་བ་དང་། རང་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ནི་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཆགས་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ཆེད་ཡིད་ཆེས་དགེ་རྒས་མ་རྒ་བཙུགས་ནས་ཐོག་མགྲོན་ཁང་དུ་བསྒྲུར་རྒྱུར་ཐག་ཆོད་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག ཁང་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཚེ་ཀྱི་ཞི་ཀཡ དང་ ༧༠ ཡི་སྒྲིང་དུ་རང་གཞུང་གི་བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་ལས་ཤག་དང་། མགྲོན་ཁང་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་ཤག་ཡོད་པ་དང་འོག་ཐོག་རྣམས་མགྲོན་ཁང་གི་ཁང་ཁུངས་སུ་བསྒྲུར། མགྲོན་ཁང་འདི་ནི་འབྱལ་པ་ཚོའི་འགྲོ་འོང་བདེ་ཐོ་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དབུས་སུ་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༡༡ ནང་ཪཏོང་ས་མཆོག་འབྲས་ལྗོངས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་ཀྱ་ཕེབས་སྐབས་མགྲོན་ཁང་འདི་ལ་རབ་གནས་མཛད། གོང་ཞུས་ཀྱི་ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༦ ཚེས་ ༦༡ ཉིན་མངའ་རྡེའི་སྒྲིད་སྐྱོང་བ་ཀ་ཡལ་ཁན་མཆོག་དང་སྤྱི་ཁྲབ་ཟློན་ཆེན་ནར་རྡ་དུར་བན་དཀ་རི་རྣམ་གཉིས་སྐུ་མགྲོན་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་ཞེས་པ་དངོས་སུ་དབུ་བརྩེས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་དེར་ཡིད་ཆེས་དགེ་རྒྱའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནས་རྗོ་རྗེ་ཆེ་བཀྲན་ལགས་མགྲོན་ཁང་འདིའི་འགན་འཛིན་དུ་བསྟོག་ཀྱོང་གནང་།

མགྲོན་ཁང་གི་འབབ་ཁྲལ་ཆག་ཡང་སོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཆེད་དུ་མགྲོན་ཁང་ནི་བོད་དོན་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་བྱས། ཡུལ་གྱི་སྲིད་དོན་དང་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་ལེན་ཅི་ཆེ་བ་དགོས་བྱུང་ཡང་། རང་དབང་ཡུལ་གྱི་ཚོང་ལས་སོགས་ལ་རྣམ་དཔྱད་དང་ནུས་པ་གང་ཡོད་བཀོན་ཏེ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་འབད་བརྩོན་བྱས་པས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་

མངོན་པ་ནི་རིང་པོ་མ་སོང་བར་ཚོགས་པ་སྒྲིག་འཛུགས་སོགས་ནས་ལེགས་གསོའི་སྐན་གྱགས་ཀྱི་བྱ་དགའ་སོགས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་འགྲིམ་འབྲལ་ལས་ཁུངས་ནས་ཀྱང་སྐར་མ་གསུམ་ལྡན་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་གནས་རིམ་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་སྐར་མ་གསུམ་ལྡན་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་རྩེ་ཕུད་ཅེས་པའི་བྱ་དགའ་གསོལ་སྐུལ་གནང་།

གཞན་ཡང་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྡེ་ནས་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་མགྲོན་ཁང་རྩེ་ཕུད་ཀྱི་བྱ་དགའ་གནང་བ་དང་། དུང་བྱ་དགའ་གཞན་ཡང་ཐོབ་སྐྱོང་བས་མགྲོན་ཁང་འདིའི་སྐན་གྱགས་སོགས་ནི་རྒྱས་སྤྲོས་མ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག རེམ་བཞིན་ཁང་ཁྲབས་ཉང་སྐྱོན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩ ལོ་ཙམ་ལ་ཐག་ཉེ་འབྲེལ་མཚུངས་ཤིག་ཏུ་སྤྲོས་ཏེ་ཁང་ཁྲབས་འཕར་མ་བཙུ་ཙམ་འཕར་སྐྱེན་བྱས། དཔལ་འབྲས་གཞུང་ཁྲིམས་ཁང་ཆེན་མོའི་གཅན་གྱི་རྒྱ་ལམ་དུ་ཁང་པ་སྒྲུས་གཟིགས་གནང་ནས་ཐོག་རྩེར་བདེ་དོན་ལས་ཁྲབས་དང་། འོག་ལ་གསོལ་ཐབ་དང་ལས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཤག་བཅས་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མགྲོན་ཁང་གི་སྐེ་ལེན་ཁང་རྒྱ་བསྒྱེད་བཏང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་དབུ་འབྱེད་ཀྱིས་རྗོ་རྗེ་ཆེ་བརྒྱ་ལགས་འགན་འཛིན་ལ་བསྐོ་གཞག་བྱས་པ་ནས་བཟང་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་སྤྱི་གནོན་གྱི་དཔེ་སྐར་ལས་འགན་དག་ཚགས་ཚུད་བྱས་ཡོད།

མགྲོན་ཁང་འགན་འཛིན་རིམ་བྱུང་ནི། ཉི་མ་དབང་རྒྱལ་དང་། ཆེ་བཏན་འགྱུར་མེད། ཆེ་བཏན་དར་རྒྱས་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆེ་བཏན་དར་རྒྱས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ཙམ་རིན་སྒོང་སྒྲུང་དུ་བསྒྲུངས་སྐབས་བསོད་ནམས་སྐྱ་མོས་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་ཁུར་བྱས། རྗེས་སུ་སྐར་ཡང་ཆེ་བཏན་དར་རྒྱས་ལགས་ཀྱི་ལས་འགན་འཁུར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་རྣ་ས་བོད་ཀྱི་གསོལ་མགྲོན་ཁང་གི་འགན་

འཛིན་བསོད་ནམས་ཚེ་དབང་ལགས་ཀྱིས་ལོ་གཅིག་རིང་འགན་འཛིན་གནང་ཡོད།

ཕྱིས་སྤུ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་སྲིད་ཇུས་གསར་པའི་ཐོག་ནས་དེ་རྗེ་རང་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བཞིན་པའི་ཚོང་ལས་ཁག་སྒྲིར་བདག་ཏུ་བསྒྲུར་ཀྱང་། མགོན་ཁང་འདི་ ༡༠༠༤ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ནས་བོགས་བཞེས་གནང་ནས་ལས་བྱེད་རྩ་དགོངས་དང་གསར་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་སྟེ། རྗར་ཡོད་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ནས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་ལ་བསྒྲུར་བའི་ཐོག་ལས་བྱེད་ཐུན་བྱའི་ཉང་དུ་ཕྱིན་ནས་དང་ཆ་ལས་བྱེད་གྲངས་ ༧༥ ཡོད། དེ་རྗར་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྐབས་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཐོག་རང་གཞུང་གི་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཞབས་འདེགས་གང་འཚམ་བསྒྲུབས་ཡོད་ལ། དཔལ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཚོང་དོན་ཁེ་ཕན་ལ་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཐྲད་ཀྱིན་ཡོད་མོད་ཚོང་ལས་འབད་བརྩོན་ཤུགས་སྨོན་གང་ཐུབ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གཞན་ཡང་མགོན་ཁང་དང་ཚོང་དོན་སོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་རྩིས་ཁང་། ཁང་ཁྱངས་སྡེ་ཚན། སྨན་ལེན་ཁང་། ཟ་ཁང་དང་ཨར་ཁང་། བག་ཟས་ཁང་དང་བག་ཟས་ཚོང་ཁང་། ཐྲོག་འབྲུད་ཁང་བཅས་ཡོད།

དེ་ཡང་མངའ་སྡེ་གཞུང་དང་རྩར་ཡོད་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་མྱ་མཐུད་གནས་ཕྱིར། སྤྱི་ཁྲབ་སྒོན་ཆེན་དང་མངའ་སྡེའི་སྡེ་ཚན་ཁག་གིས་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་ཞལ་ལག་སྐྱེལ་ལེན་གྱི་ཞབས་ཕྱི་སོགས་རྩར་བཞིན་འཐུས་གཙང་ཞུ་ཡི་ཡོད། གཞན་ཡང་དྲ་ལམ་དང་དྲིལ་བསྒྲགས་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་ནང་ཡོད་འགྲེམ་འགྱུལ་ལས་ཁང་སོགས་ལ་འབྲེལ་ལམ་བྱས་པའམ། ཡང་ན་འགྱུལ་པ་རང་ངོས་ནས་ཐད་ཀར་འདི་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་མྱས་ཐོག་ནས་ཁང་ཁྱངས་ཀྱི་

ཚོང་ལས་ཞུ་བཞིན་པའི་ཁར། རྒྱ་གར་གཞུང་སྐར་སོགས་ཚོང་དོན་སྐོར་ཚོགས་འདུ་འཆོགས་སྐབས་ཚོགས་ཁང་དང་མཉེན་ཁང་སོགས་ཀྱི་ཚོང་ལས་ཀྱང་ཡོང་བཞིན་ཡོད།

༥། ཚོས་སྡེ་ཁག་གི་ཆུགས་ཤེ།

འདི་ག་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་རིས་མེད་ཆོས་སྡེ་ཁག་གི་ཁོངས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ལོར་དབུ་བརྩེས་པའི་གྲོམ་བཀའ་དགོན་ཚེ་མཆོག་ཕྱིང་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་དབུ་བརྩེས་པའི་ཪཀམ་པའི་གདན་ས་བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་འཁོར་ཕྱིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ལོར་དབུ་བརྩེས་པའི་གཏིང་རྩེས་དགོན་བྱང་ཨོ་རྒྱན་མདོ་སྔགས་ཆོས་འཁོར་ཕྱིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ལོར་ཕྱག་བཏབ་པའི་བ་རི་རིག་འཛིན་དགའ་ཚལ་ཕྱིང་དང་། གྱ་ནུ་སྐུ་འབུམ་སྐག་ལྷང་གསང་ཆོས་དགོན། ཕྱི་ལོ་ ཅ༠༠ཅ ལོར་དབུ་བརྩེས་པའི་སེར་བྱེས་འགྲོ་ཕན་ཕྱིང་དགོན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༨ ལོར་དབུ་བརྩེས་པའི་བཙུན་དགོན་ཨོ་རྒྱན་ཆོས་འཁོར་ཕྱིང་བཅས་ཆོས་སྐར་ཁག་ནང་བོད་རིགས་དང་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་གླུ་བཙུན་རྣམས་ཀྱིས་གླུབ་མཐའ་སོ་སོར་བསྒྲབ་པ་སྒོབ་གཉེར་དང་། ཕྱག་སྟོལ་བརྒྱུད་འཛིན། རང་གཞུང་གིས་ལམ་སྟོན་ཞབས་རིམ་རྣམས་དུས་ལྡན་གང་ལེགས་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད།

༦། ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་བྱུང་རིམ།

ཟངང་།	མཚན།	ལས་ཡུན་ལོ་ཚེགས།
༡།	རྣམ་སྲས་ཕྱིང་དཔལ་འབྱོར་འཛིགས་མེད།	.....
༢།	མདའ་ཟུར་ར་དགའ་ཤག མདོ་མཁར་'''	
	མདའ་དཔོན་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ།	.....
༣།	མཁན་ཆུང་བྱབ་བསྟན་ཀེ་མ།	.....

༥།	སྐག་ཡུང་ཀི་མ་བཟང་པོ།	༡༧༣༥།༡།༡ ནས་ ༡༧༦།༡།༡
༦།	བྱམས་པ་བཙོན་འགྲུས།	༡༧༦།༡།༡ ནས་ ༡༧༦།༡༠།༡༩
༧།	འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར།	༡༧༦།༡༠།༡༥ ནས་ ༡༧༧།༡།༡
༨།	ངག་དབང་འཕེལ་རྒྱས།	༡༧༧།༡།༡ ནས་ ༡༧༧།༦།༡༧
༩།	དངོས་གྲུབ་རྡོ་རྗེ།	༡༧༧།༦།༡༦ ནས་ ༡༧༧༦།༧།༢
༡༠།	འཇམ་དབྱངས་ཚེ་རིང་།	༡༧༧༦།༡༠།༡༦ ནས་ ༡༧༧༧།༣།༢
༡༡།	ཐུབ་སྟན་རྡོ་རྗེ།	༡༧༧༧། ནས་ ༢༠༠༡།༧།༢
༡༢།	ངག་དབང་ནོར་བུ།	༢༠༠༡།༡།༢༧ ནས་ ༢༠༠༧།༦།༢༢
༡༣།	དོན་འགྲུབ་རྡོ་རྗེ།	༢༠༠༧།༦།༢༣ ནས་ལས་ཐོག་པ་ཡིན།

༤ ལྷག་མེད་ས་མཚོག་ཆིབས་བསྐྱུར་བསྐྱངས་པའི་ལོ་ཚེ་གས།

དེ་ཡང་ཤས་ཆེ་ཤེགང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༢༡ ལོར་ཚོས་འབྱེལ་གྱི་མཛད་སྒོ་ཞེག་གི་ཆེད་ཆིབས་བསྐྱུར་བཀའ་དྲིན་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱངས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༣ ལོར་ཞབས་སོར་བཀའ་དྲིན་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་དཔལ་ དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༤ ལོར་ཐོན་མེ་སྣམ་སྦྱོ་ཁའི་སྟོབ་གྲ་དབུ་འབྱེད་དང་འབྲེལ་གསུང་གི་བདུད་རྩིའི་བགོ་སྐལ་ཐོབ་ཡོད། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༤ ལོར་ཆིབས་བསྐྱུར་བཀའ་དྲིན་ཐེངས་བཞི་པ་བཅས་བསྐྱངས་ཏེ་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེན་གནང་ཡོད།

༥ སྐོན་ཁང་དང་སྒོང་གྲའི་ཚུགས་ཡོ།

ས་གནས་སུ་ཡུལ་མི་དང་བོད་མི་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྙི་ཞུའི་དོན་དུ་ཆེད་བཙུགས་གནང་བའི་རང་གཞུང་དབུས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་གཅིག་དང་། འཕྲིན་

བསྟེན་སྐྱན་ཁང་གཅིག་བཅས་ཕྱི་ནང་གསོ་རིག་རྩེ་ཚན་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ལོར་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ཀ་གཏན་ཉིན་སྐོབ་གྲྭའི་ནང་འབྲས་ལྗོངས་ཤར་ས་ཁུལ་གཉིས་སུ་བོད་རིགས་སྐོབ་ཕྲུག་བྱ་དང་བྱ་མོ་ ༡༦༠ དང་། ཤེས་རིག་གི་སྐོབ་སྐྱོང་སྤྱིད་མཁན་ལ་དགེ་ལས་ ༦༠ ཡོད་འདུག། །།

ར་ལང་ལ་ཀུན་ཐམ་ལྷོང་གཞིས་ཆགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ལྷིང་བསྡུས།

ཀ། ཆོག་མའི་འབྱོར་རིམ།

དེ་ཡང་རང་ཡུལ་དུ་གནས་པའི་བོད་མི་ཚལ་ཆེ་བ་རྣ་ཐོས་ལ་སོགས་བརྒྱད་དེ་འབས་ལྗོངས་ཡུལ་ལ་འབྱོར་ནས་ཡུལ་ཆུང་ཁག་ཏུ་འཆོ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤེག་བསྒྱལ་ཏེ་ཉ་ཐྲག་པའི་གནས་སུ་སྡུང་། ཡིན་ནའང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༩ ལོ་ཙམ་ལ་འབས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་འཁོར་གྱིས་བཀའ་ཕེབས་པ་གཞིར་བཟུང་ཐོག་འབས་ལྗོངས་སྐོར་ནུབ་ཏུ་གནས་པའི་སྲིག་ཤིང་ར་ལྟང་ལ་རྟ་ཐ་ལས་འཛུགས་སྐྱན་ཀྱི་ལས་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་བཀོད་སྟེགཏ་གནང་།

དེ་ཡང་འབྲས་གཞུང་གི་སྤྱི་ཁྲབ་ཟློན་ཆེན་ཀ་ཅི་སྐྱན་འགྱབ་རྩ་རྩེ་མཆོག་གིས་ཪཀོང་ས་མཆོག་ལ་སྐན་ཞུས་དོན། འབྲས་ལྗོངས་སུ་བོད་མི་བཅན་བྱོལ་བ་མང་པོ་ཞིག་སྟེབས་འབྱོར་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་ཚོར་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་ཀྱི་རོགས་ཚོགས་ཁག་གི་རོགས་རམ་ཞན་དེས་ཤེག་ཐོབ་མེད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་མང་པོ་ཞིག་ལ་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་འདི་ཡིན་མེད་སྐབས་འབྲས་གཞུང་གིས་ཁོང་ཚོར་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ས་ཆ་ཞེ་ཀར་ ༦༠༠ གནང་རྒྱུ་གཏན་ཁེལ་གནང་ཡོད་པས་སྔ་འཕྲོས་ཁྱིམ་ཚང་ ཅ༠༠ ཐམ་པ་གཞིས་ཆགས་གནང་རྒྱུར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་རོགས་རམ་གནང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དོན་རང་གཅེས་ཡོང་ཐབས་ཞུས་པ་བཞིན། ཕྱི་ལོ་དོན་གཅོད་ཕྲེང་རེར་རེག་རྣམ་ལས་འཁྲུར་ཞུ་བར་སྐང་ཏོག་དོན་གཅོད་དུ་ལས་འཕར་བསྐོ་གཞག་སྐྱལ་ཏེ་ས་གནས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་སྟེབས་འབྱོར་བྱུང་ནས་ས་གནས་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ལས་དོན་ལྷ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་ས་གནས་ནང་སྤྱིད་ཁོངས་སྤྱི་ཁྲབ་རྩོང་དཔོན་ཅི་ས་མཆོག་བསྐོ་གཞག་སྐྱལ་ཏེ་གཞིས་ཆགས་ལས་དོན་ཐོག་བཀའ་བསྩལ་གནང་ནས། ས་གནས་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཁྱིམ་ཚང་ ཅ༠༠ ལ་ས་ཆ་ཞེ་ཀར་ ༦༠༠ འབྲས་ལྗོངས་སྐོང་ཞིང་ཁྲལ་ནས་སྐྱལ་ཅིང་།

རྒྱ་གར་དབུས་གཞིས་ཆགས་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༡༦ ཚེས་ ༦ ཉིན་ཐུ་འཕྲོས་ལས་འགོ་འཛུགས་ཆེད་དུ་སྐོར་ ༡༥,t༦༤,༠༠༠།༠༠ ཡི་ཚོགས་མཆན་སྙལ་ཐོན་བྱུང།

ཐོག་མར་གནས་སྤྱོར་སྐབས་མི་འབོར་ཀྱངས་ ༡༠ ནས་ ༢༠ ཙམ་སར་གནས་སུ་འབྱོར་ཏེ་སྤྲོན་རྩོར་མེ་ལི་ཟེར་བའི་ས་ཚ་རྡུ་གནས་གཞིས་བྱས། ཐེངས་དང་པོར་འབྱོར་མཁན་རྣམས་ལ་སྣང་ཁམས་ཀྱི་བརྒྱ་ཤོག་ཅེས་ཀྱ་རེའི་ལབ་སྟོལ་ཞིག་ཡོད་འདུག དེ་ནས་བསྡུད་མར་སྡེ་དགེ་བརྒྱ་ཤོག་དང་། སྔད་པ་བརྒྱ་ཤོག གཅུག་རྒྱན་བརྒྱ་ཤོག ནང་པ་བརྒྱ་ཤོག གཏིང་སྐྱེས་བརྒྱ་ཤོག་བཅས་གནས་སྤྱོ་བྱུང་འདུག འདིར་གནས་སྤྱོ་བྱས་རྗེས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁང་པ་མེད་སྐབས། ཤེང་ནགས་སྐུག་པའི་ནང་སྐར་གྱི་དྲེལ་ལམ་མམ་རྟ་ལམ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རྟ་རྟོ་ཁང་དང་གུར་སོགས་བརྒྱབ་ནས་ལོ་མང་གནས་སྡོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ལས་གཞི་དང་པོ་དེ་ཤེང་བཅད་ནས་འགོ་འཛུགས་བྱས། དེ་ཡང་ཏང་སྐྱ་རྣས་སྒྲི་ཞེའི་སྒྲི་སྐྱང་ལ་དང་། དེ་ནས་ཨ་ལེ་སྐྱ་རབཅས་སུ་ཤེང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་བྱས་འདུག་ལ། སྐབས་དེར་ངལ་རྩོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་སྐ་མང་མཐོང་སྐྲོད་ཡོད་འདུག ཤེང་གཅོད་སྐབས་ལས་ཐུ་སྐྱེས་པ་རེ་ལ་སྐོར་ ༦ དང་སྐར་ ༧༥ རེ་གནང་ཡོད་པ་དང་། བྱད་མེད་རྣམས་ལ་སྐོར་ ༦ དང་། ཡང་བྱ་ཕྱག་ཚོར་སྐོར་ ༡ དང་པད་ ༥༠ ཐམ་པ་བཅས་སྤྱད་གནང་འདུག ཇ་ཞིང་འཛུགས་སྐྱན་གྱི་ཁང་པ་དང་པོ་དེ་ཉིན་ཐུ་ཁང་འཚར་ཚོས་གནང་ནས་ཇ་ལས་འཛིན་སྐྲོད་གིས་ཨར་པོ་གནང་འདུག དེའི་སྐབས་སུ་ཤེང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཀ་ཅང་མང་བས་ཚལ་ཆ་ཤེང་ཁང་བརྒྱབ་པ་ཀ་སྡུག་ཡིན་འདུག དེ་ཤེད་ན་སྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་འབྲས་སྐམ་ཟེར་བ་ཤེང་གིས་བཟོ་སྐྱན་བྱས་པའི་གྲྭ་བཞི་ཆེན་པོ་གཅིག་ནས་གཉིས་བར་ཁྱིམ་ཚང་ཚལ་ཆེ་བའི་ནང་བཞག་ཡོད་པས་ད་ཆ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་འདུག་ལ། ད་དུང་ལས་ཚྭའི་ཚབ་ཏུ་ཟ་འབྲས་ཀྱང་

སྨྲོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དུས་ཀྱི་འཚོ་བ་ནི་སྐྱེར་བཏང་སྐྱོ་པོ་ཞེག་ཡིན་མོད། རང་ཡུལ་གཞན་ལག་ཏུ་ཤོར་ཏེ་གཞན་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་བྱེད་མཁན་ཡིན་སྟབས། ས་གནས་འདི་དག་འོས་འཚམ་དུ་མཐོང་གི་ཡོད་པ་ལས་ལེགས་ཉེས་དང་སྐྱིད་སྡུག་གི་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པའི་བསམ་བློ་སུ་ལའང་འཁོར་མྱོང་མི་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ནང་གཞི་ནས་སྒོང་གླ་ཞིག་ཇ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་འོག་འགོ་འཛུགས་བྱས། ར་ལྷང་ལའི་ས་ཆའི་བབ་དང་ཚ་གང་མི་སྣོམས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཇ་ཞིང་གི་ལས་ཀ་ལམ་སྟོང་མ་བྱུང་བར་བོད་མི་ཡུལ་གྱར་བ་ཚོར་དཀའ་ངལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལ་འབྲས་སྟོང་འགའ་ཞིག་ཐོན་ཡོད་ཀྱི་ས་ཆ་ཁག་ལ་བོད་མི་ཚོ་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་ཡོ་ཞིག་གསར་དུ་བྱུང་བ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་ཨ་གོང་ས་མཚོག་རྡོར་ཕྱིང་དུ་ཕེབས་པའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མིའི་གནས་སྟངས་ཡོངས་རྫོགས་རྩ་བྱ་ཚོ་དབང་འགྱུར་མེད་བརྒྱུད་དེ་སྐན་འབྱལ་ཞུ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བཟང་སྐྱན་སེང་ཁག་རིམ་གྱིས་ཞུས་ཤིང་། ས་གནས་གཞུང་གིས་ཀྱང་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་ཏེ་གཞིས་ས་ཚེ་ཀར་ ༦༠༠ སྐྱལ་རྒྱ་གཏན་ཁེལ་གནང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ནང་རྒ་ཀར་དབྱས་གཞིས་ཆགས་ལས་ཁུངས་སུ་བོད་མི་ཁྱིམ་ཚང་ ༦༠༠ ལ་འཆར་འགོད་མི་གྲངས་ ༡༠༠༠ གཞིས་ཆགས་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཚེད་མ་དངུལ་སྒོར་ ༤།,༠༠,༠༠༠।༠༠ དགོས་པའི་འཆར་འབྱལ་གནང་ཡོད་སྟབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༥ ནས་བཟང་ངེ་ཞིང་གི་ལས་ཀའི་ཁོངས་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་རེད།

ཀ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གནས་བབས།

ཀུན་ཚན་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་འདི་ཡི་མཐོ་ཚད་ནི་མཆོའི་ངོས་ནས་ཕི་ཀ་
༡༩༩༩ ཙམ་ཡོད་པ་དང་། འདི་ནི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་སྣང་ཀྱོག་ནས་ཀི་ལོ་
མི་ཀན་དྲུག་ཙུ་རེ་བརྒྱད་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་གནམ་རྩེ་རྩོང་ཁོངས་ནས་ཀི་ལོ་མི་
ཀན་ཉེར་དྲུག ཀ་རྡོར་སྣང་གསུམ་ནས་ཆུ་ཚོད་གཉིས་དང་ཕྱེད་ཀ ཤེ་ལི་གྱ་རེ་
ནས་ཆུ་ཚོད་བཞིའི་སར་ཡོད་པའི་ར་ལུང་ཞེས་པ་རྟ་ཆགས་ཡོད། འདི་རྟ་
དབྱར་དུས་སུ་བསེལ་ཞིང་། ཆར་ཞོད་ཀ་ཅང་ཆེ། དགུན་དུས་གང་ངར་ཆེ།
སྐབས་རེར་རླུང་འཚུབ་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཚང་སོགས་ལ་གཏོར་སྐྱོན་ཐེབས་པའང་ཡོད་
ལ། ད་དུང་སེར་བས་སྟོན་འབྲས་ཞོག་ཁོག་ཕྲན་བྱ་འདེབས་ལས་བྱས་པ་རྣམས་
རྩ་མེད་བཟོས་པའང་བྱུང་ཡོད། ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་འཛུགས་སྐབས་ས་ཆ་
ཚེ་ཀར་ ༦༠༠ གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཡོད་ཀྱང་། ཐུ་རེས་སུ་གཞིས་ས་གནང་
བའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་ཚེ་ཀར་གྱབས་ ཀཀཅ ཡོད་འདུག འདི་དག་ཏུ་ཞིང་ས་ཞན་
ཐོག་མེད་པའི་ཚེ་ཀར་ ༥ ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གཞིས་སའི་ཁོངས་ནས་
འབྲས་གཞུང་སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ལ་ཚལ་རིགས་འདེབས་ལས་ཀྱི་ཚོད་ལྟའི་ཚེད་
ཚེ་ཀར་ ༧ ཙམ་གཡར་འདུག ས་ཆ་དེའི་ནང་དེད་སྐབས་བོད་མི་ཁྱིམ་ཚང་
༡༠༠ དང་མི་གྲངས་འཆར་བཀོད་ ༥༠༠ ཙམ་གྱི་ཚེད་དུ་ཁང་གསར་ངོ་གྲངས་
༥༩ དང་། གཞིས་ཆགས་འགན་འཛིན་ངོ་ལས་སྟོད་ཤག ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚེད་
དུ་གཞིས་ཁང་ ༩ བཙས་ཁྱིམ་བསྟོམས་གཞིས་ཁང་ ༥ ལ་ཉིས་སྒྲེལ་ ཀ
རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གིས་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་དང་པོའི་ཚེད་དུ་སྐྱལ་གནང་
བྱུང་འདུག ཇ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་གིས་དེ་སྟོན་བཟོས་ཡོད་པའི་ཁང་པ་གྲངས་ ༩༦
རང་འཛགས་བཞག གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་རྒྱ་གར་
གཞུང་དང་མ་ར་ཀ་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་རམ་གནང་འདུག ཇ་ལས་
འཛིན་སྐྱོང་གིས་གསོལ་སྐྱལ་བྱུང་བའི་ཁང་པ་ ༩༦ དེ་ཉིད་མངའ་སྡེ་གཞུང་
གིས་མཐུན་འགྱུར་གནང་བ་ཡིན་པ་འདུ། སྐབས་དེར་མི་འབོར་གྲངས་ ༡༡༥

ཡོད་འདུག འཚར་གཞི་གསུམ་པར་གཞིས་ཁང་ ༤༠ ཐམ་པ་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༠༠ ཡི་ཆེད་དུ་ཡིན་འདུག དེ་ནི་དམིགས་བསལ་འབྲས་ལྗོངས་ལ་བྱང་ཤར་བོད་རིགས་ཁ་འཛིར་གྱི་ཆེད་དུ་གསར་རྩྭ་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག ཁྱིམ་ཚང་ ༡༠༠ ས་གནས་ར་ལང་དུ་གནས་སྤོ་ཐབས་སུ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་དང་སྒང་ཏོག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཐུ་རྩེས་སུ་འབད་བཙོན་བྱས་འབྲས་སུ་རག་སོན་བྱུང་། འདི་གའི་གཞིས་ཆགས་འཛུགས་སྐྱན་ལ་དམིགས་བསལ་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་རྒྱ་གར་དབུས་གཞིས་ཆགས་ལས་ཁང་ནས་གཞིས་ཆགས་བྱེད་སེ་འབྲ་བར་དབྱལ་འབོར་རྣམས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཀྱི་ལག་བརྒྱད་མེ་དགོས་པར། རང་གཞུང་གིས་བསྒོ་གཞག་གནང་བའི་ལས་བྱེད་འགན་འཁུར་པ་རྣམས་བརྒྱད་གཞིས་ཆགས་མེ་མང་གི་ལག་ཏུ་གནང་སྟེ་སྒོར་ཟུར་གཅིག་གི་ཏེ་བག་མེད་པ་རང་ཁོངས་སུ་འཐོབ་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་ནས་མཉམ་ལས་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ཟིན་ཡང་དངོས་སུ་ཚུགས་བྱབ་པ་བྱུང་མེ་འདུག མཉམ་ལས་འདི་གལ་ཆེར་གཟིགས་ཏེ་ཡོངས་སྤྱིའི་ཚོགས་ནས་མཉམ་ལས་ཀྱི་མ་དཔྱལ་མཐུན་ཆུན་དུ་ཞལ་འདེབས་གསོལ་རས་སྐྱལ་ཡོད། དཔ་གཞིས་མེའི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ལས་ཐུན་ཙམ་སུ་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ དང་ ༡༩༧༠ ལོའི་གནས་སྟངས་ལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱས་ན་དཔེ་ཆའི་གནས་སྟངས་ཤེན་ཏ་མཐུན་ཆུན་ཚང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གཅོ་བོ་སི་གནས་སུ་ཕ་རན་སིའི་བྱིས་པའི་རོགས་ཚོགས་ཤེག་གིས་སྒོབ་ཕྲུག་ཚོར་སྒོབ་ཡོན་དང་། རྟས་འཁོགས་ཚོར་འཚོ་བའི་མ་སྟོན་མུ་མཐུད་གནང་འདུག་པས་སྒོབ་གྲྭ་ཐོན་པའང་གང་འཚམ་ཡོད་ལ། རྟས་འཁོགས་ཉེང་པོ་འཚོ་བ་ཕྱིང་འཇགས་བྱུང་ཐུབ་མཁན་ཡང་གང་མང་བྱུང་། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་འཚོ་བ་ལ་ཕན་པ་ཁྱིམ་མཚེས་སུ་དྲང་སྒོབ་དམག་སྒར་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེའི་ནང་འདི་

གའི་ན་གཞོན་བརྒྱ་ཆ་ ༧༥ ཙམ་གྱིས་ཞབས་ཕྱི་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད། ཡང་དགྲན་ཚོང་དུ་འགྲོ་མཁན་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༡༣ ཙམ་དང་། བདུན་ཕྲག་རེར་ཚོང་ལས་ཙག་ཅིག་རྒྱག་མཁན་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༦ དང་། རྒྱན་ལྡན་ཟ་ཁང་དང་ཚོང་ཁང་འཛིན་མཁན་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༡༥ ཙམ་ཡོད། ཡང་སྐྱམ་འཁོར་གཏེར་མཁན་མི་གྲངས་ ༦༥ ཙམ་ཡོད་འདུག སྤྱིར་ཡར་རྒྱས་སོང་ནས་སྐར་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་བསྟུར་ཐབས་མེད་མོད། དཔལ་ཆར་ལྷོ་ཕྱོགས་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་གནས་སྟངས་དང་བསྟུར་ནས་བལྟས་ན་དུང་ཉམ་ཐག་དང་སྐྱོ་པོའི་ཚོད་དུ་གནས་ཡོད། གཞིས་ཆགས་འགོ་འཛུགས་སྐབས་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་འགན་འཛིན་བོད་པ་ཡིན་པ་དང་། བོད་ཡིག་གི་སློབ་ཁྲིད་སོགས་རང་རྐྱས་གང་ཡོད་གནང་ཡོད། དེ་དུས་མངའ་སྡེ་གཞུང་གི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སློབ་ཕྲུག་རེར་ཉིན་ཞག་ཉོ་དོད་ཉིན་རེར་པད་ ༡༠ དང་། ཟ་ཚས་རིགས་ཕྲན་བུ་གནང་གི་ཡོད་འདུག སློབ་གྲྭ་དེ་ནས་ཐོན་རྩིས་སྐང་ཀོག་དོན་གཅོད་བརྒྱད་སྐན་སེང་ཞུས་ཏེ་སྐང་ཀོག་དབེན་སློབ་གྲྭ་སློབ་འཛུགས་མྱུ་མཐུད་གནང་སྟེ། སློབ་སྤྱོང་གི་གོ་སྐབས་སྤྲད་ཡོད། སྐང་ཀོག་གི་སློབ་གྲྭ་དེའི་ནང་བོད་ཡིག་ཀྱང་སློབ་ཁྲིད་གནང་གི་ཡོད་འདུག གཞིས་ཆགས་འགོ་བཙུགས་པའི་རྩིས་སུ་ཚོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ ༣ཿ ཟེར་འཆར་ཅན་དུས་མཚོད་ཁག་སྤོལ་འཇོན་གནང་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་དུས་ཚོགས་ཁང་སོགས་མེད་སྐབས་ཚེས་བཅུ་ལྟ་ཁང་ཞིག་གསར་བཞེངས། གཞིས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞིས་ཆགས་འདིའི་ལྟ་ཁང་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ན་ལེགས་པོཡིང་རྒྱུའི་བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་བྱུང་སྟེ། རྣ་ར་རང་གཞུང་ཚོས་དོན་ལས་ཁུངས་དང་འབྲས་གཞུང་དགོན་གནས་གཉིས་ལ་དགེ་བསྐུལ་སློང་ཡིག་དང་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་ཞུས་དོན་བཞིན་སྐུལ་གནང་བྱུང་བ་མ་ཟད། སྤྱིན་བདག་བོད་པ་དང་འབྲས་ལྗོངས་པ་བཅས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཞལ་འདེབས་གང་ཡོང་ཕུལ་ཏེ་ཆུ་ཐིགས་བསགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་རྗེ་

བཞིན་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་ཞུས་པ་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་། གཞིས་མ་ཚགས་ གོང་བོད་རིགས་སྔོན་འབྱོར་བ་ ༡༠ ནས་ ༢༠ བར་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གཞིས་ཚགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མི་གྲངས་ ༡༩༤ ཡོད། དེ་ནས་བྱོང་སྔོ་ཁག་བདུན་ ལ་ཡོད་པའི་མི་གྲངས་རྣམས་ཆྱོན་བསྡོམས་ན། ད་ལྟའི་ཚར་མི་གྲངས་ ༡༩༡༢ ཡོད་འདུག བྱོང་སྔོ་དང་པོའི་ས་ཚའི་སྐོར་ལ་དེ་སྔོན་ཆྱོང་སྒོང་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ འདུག་ཀྱང་། ཡིག་ཚ་ཁག་ཏུ་གསལ་ཁ་ཐོན་པ་མ་བྱུང་། སྤྱིར་ས་ཚའི་སྐོར་ལ་ དཀའ་རྙོག་ཆེན་པོ་གང་ཡང་བྱུང་མེད། འོན་ཀྱང་གཞིས་སའི་སྟེང་དུ་སྤེར་ བདག་གིས་ཁང་པ་བརྩེབ་པ་རྣམས་ཡུལ་མིས་ཁྱིམས་འགལ་ཡིན་ཚུལ་བསྟད་དེ་ ཡུལ་ལུང་སྒོན་པོས་འཐུས་མི་བརྩུད་ནས་དེ་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་འདྲི་རྩད་བྱུང་ བ་ལ། ས་གནས་ལས་ཁྲངས་ནས་སྟན་ཞུ་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་བསལ་བཀའ་ ལན་གང་ཡང་གནང་མ་བྱུང་།

ཀ. ས་གཅས་འགོ་འཛིན་གྱི་བྱུང་རིམ།

ཚང་།	མཚན།	ལས་ཡུན་ལོ་ཚེགས།
༡།	ཕྱེང་རིང་རིག་རྣམ།	༡༩༧༦ ནས་ ༡༩༦༡
༢།	བྱམས་པ་བརྩོན་འགྲུས།	༡༩༦༡ ནས་ ༡༩༦༣
༣།	ངག་དབང་འཕེལ་རྒྱས།	༡༩༦༣ ནས་ ༡༩༦༤ ལས་ཚོབ།
༤།	ངག་དབང་འཕེལ་རྒྱས།	༡༩༦༤ ནས་ ༡༩༧༣
༥།	ཚེ་རིང་ནོར་བྱ།	༡༩༧༣ ནས་ ༡༩༧༩
༦།	རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ།	༡༩༧༩།༩།༩ ནས་ ༡༩༧༧།༡༡།༡༧
༧།	འཇམ་དབྱངས་དབང་རྒྱལ།	༡༩༧༧ ནས་ ༡༩༧༩།༡༦།༣༡
༨།	བཟང་པོ།	༡༩༧༩ ནས་ ༦༠༦།༡།༦༤
༩།	དཔལ་ལྡན་དོན་འགྲུབ།	༦༠༦།༡།༦ ནས་ ༦༠༧།༡༠།༣༡

༡༠།	རིག་འཛིན་ལྷ་མོ།	༡༠༠༣།༡༡།༡ ནས་ ༡༠༠༤།༡།༡༣
༡༡།	དོན་འགྲུབ་རྡོ་རྗེ།	༡༠༠༤།༡།༡༤ ནས་༡༠༠༤།༤།༡༨
༡༢།	ཐྲབ་བསྟན་དངོས་གྲུབ།	༡༠༠༤།༤།༡༤ ནས་ལས་ཐོག་པ་ཡིན།

༦ ལྷོང་ས་མཆོག་དང་གནད་ཡོད་མི་སྣའི་ཚེའས་བསྡུར།

དེ་ཡང་ཡིག་ཆེར་ལྷོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ས་གནས་འདིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༤༡།༠༦ ཉིན་ཐེངས་དང་པོ་དང་། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥ ལོར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥།༠༦ ཐེངས་གསུམ་པ། ༡༠༤།༩།༡༩ ཉིན་ལ་ཐེངས་བཞི་པ་བཅས་ཀྱི་ཚེའས་བསྡུར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་འདུག

༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥།༦།༡ ཉིན་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་ཀྱི་མི་སེ་སི་སྒོ་སྐལ་དང་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྲབ་ཚྭེན་ཆེན་གྱི་ཡུམ་དང་ཀ་ཌེ་ཡྷན་འགྲུབ་རྡོ་རྗེ་མཆོག་བཅས་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་ཡོད་འདུག་ལ། གཞན་ཡང་ལོ་འདིའི་ནང་ཀེརྡི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཀྱང་ཚེའས་བསྡུར་བསྐྱངས་འདུག

༢། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༡།༡།༢༡ ཉིན་ཕྱི་ལི་ནས་རྒྱ་ཀར་དབུས་གཞིས་ཆགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚྭེན་ཆེན་སྐུ་གཞོན་སྐུ་ཞབས་སྒྲོ་མང་སྒྲོ་མཆོག་དང་ཟུང་སྤྱལ་བྱང་ཆེ་སྐུ་ཞབས་ཞོ་ཏ་དང་ཚྭེན་ཆེན་གྱི་སྐུ་སྒེར་བྱང་ཆེ་བཅས་ཕེབས་ཡོད།

༣། ༡༥༡།༩།༡༠ ཉིན་ཁྱོང་གསེབ་ཡར་རྒྱས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱང་ཆེ་སྐུ་ཞབས་སྤྱི་ཀེ་སྐར་ལྷན་མཆོག་དང་། བྱང་གཞོན་བཅས་ཀྱིས་གཟིགས་སྒོར་གནང་ཡོད་པ་དང་། ལོ་དེའི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༩ ཉིན་ས་གནས་གཞུང་གི་སྤྱིད་སྐྱོང་སྐུ་ཞབས་ཨེ་སེ་ཀེ་སྤགས་ན་སྒར་མཆོག་དང་། ཚེས་ ༡༦ ཉིན་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་བྱང་ཆེ་ལས་འཛར་སྤས་མོ་མཁའ་འགྲོ་

ལགས་བཅས་ཞེབས་འདུག གཞན་ཡང་ལོ་འདིའི་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ཀཀ ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་རྡེ་སྤྱི་ཁྲབ་ཟློན་ཆེན་སྐུ་ཞབས་ཐུན་སྤྲུ་རི་མཆོག་དང་ཟློན་པོ་གཞན་ལྟ་བཅས་ཞེབས་ཡོད་ལ། ཡང་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༤ ཉིན་ཀ་རོར་སྒང་གསུམ་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དྲག་དམག་སྤྱི་ཁྲབ་པ་ (Lt. General) སྐུ་ཞབས་རྗེ་ཨེམ་སིང་མཆོག་གཙོས་སྐུ་འཁོར་རྣམ་པས་གཟིགས་སྐོར་གནང་ཡོད།

๙། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠༤ ནང་མངའ་སྡེ་སྤྱིད་སྐྱོང་མཆོག་དང་ཕྱུགས་གསོ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཟློན་ཆེན་བཅས་དང་། ས་གནས་གཞུང་ས་ཁལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་སྒང་དབང་ཕྱུག་ལགས་ཞེབས་ཡོད་ལ། ཟླ་ ༥ ནང་རྒྱ་གར་དབུས་གཞིས་ལས་ཀྱི་དངུལ་རྩིས་འགན་འཛིན་དང་དྲུང་གཞོན་གཉིས་ཀྱིས་གཟིགས་སྐོར་གནང་ཡོད་འདུག

๙། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡།ཀ བའི་ནང་དབུས་བོད་སྤྱི་འཛིན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་དང་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལྷན་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་གཉིས་ཞེབས་ཡོད་པ་དང་། ལོ་འདིའི་ནང་འབྲས་ལྗོངས་ཤེས་རིག་བློན་ཆེན་སྐུ་ཞབས་བསོད་ནམས་ཚེས་གྲགས་མཆོག་ཆེབས་བསྒྲུར་གནང་ཡོད། གཞན་ཡང་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ནང་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་དྲུང་ཆེ་ལྷམ་སྐུ་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་མོ་དང་ཕུག་རོགས་ཕུར་བུ་ལེགས་ལྡན་རྣམ་གཉིས་དང་། ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ནང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཀུན་དགའ་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱོལ་དཀར་ལྷ་མོ་གཉིས། ཕྱི་ཟླ་ ༡༦ ནང་སྐུ་སྤྲེར་ཡིག་ཚང་གི་སྐུ་མཁྱེན་གཞུང་ཞབས་རྩར་པ་སྐུ་ཚབ་རོ་སྤར་ཀྱ་ཚོར་ཀྱོ་མཆོག་བཅས་ཞེབས་གནང་བྱུང་ཡོད།

๙། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ཟླ་ ༦ ནང་བོད་རིགས་གཞིན་ནུའི་རྒྱུན་ལས་སྐུ་ཚབ་

ཐུབ་བསྟན་དབང་རྒྱལ་དང་། ཕྱི་ཟླ་ ༣ ནང་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ཕྱོགས་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས། ཕྱི་ཟླ་ ༩ ནས་དྲང་སྲོངས་དམག་སྣར་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་མ་ (Brig. Shivaji) མཆོག ཡང་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ནང་ས་གནས་གཞུང་གི་སྤྱིད་སྐྱོང་སྤྱི་ཚེ་ཏ་ཀ་ལ་ནི་མཆོག་དང་། ཤེས་ལོངས་ནིར་ཀ་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་ (Col. Snaize) བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ཚེ་ལྟ་སྐོར་གཟིགས་ཞིབ་གནང་ཡོད་འདུག

༧། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོ་ཟླ་ ༡ ནང་དམག་དཔོན་ (Major General K.L. Dhinora) མཆོག་དང་། ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ཕྱི་དྲིལ་བཀའ་ཆྲོན་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་མཆོག་དང་བདེ་སྡུང་དྲུང་ཆེ་དངོས་གྲུབ་ལགས་རྣམ་གཉིས། ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ཤེས་རིག་ཟུང་དྲུང་བཀའ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་བཅས་ཞེབས་གནང་བྱུང་ཡོད།

༨། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣ ཉིན་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་མཆོག་བཀའ་ཤག་གི་སྐུ་ཚབ་གནང་སྟེ་མང་ཚོགས་ལ་རྣ་སའི་དོན་རྟོག་བྱུང་སྟངས་དང་ཐག་གཅོད་བྱས་སྟངས། མ་འོངས་རང་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་གནང་སྟངས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞེབས་ཡོད། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ཪདཔལ་ས་སྐྱ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཚེས་ ༡༣ ཉིན་བདེ་སྡུང་ཟུང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ལགས་བཅས་ཞེབས་ཡོད། ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡ ཉིན་རང་གཞུང་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་དང་། དཔལ་འབྱོར་དྲུང་ཆེ་ཐུབ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ལགས་རྣམ་གཉིས་དང་། ཟླ་དེའི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་བོད་སྤྱི་འཛིན་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལས་འཛིན་པ་ (Shri. Pathak) མཆོག ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་སྤྱི་ཁྲབ་སྐོ་བ་ནར་མཆོག ཟླ་ ༡༦ ཚེས་

ཀ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་པད་མ་འབྱུང་གནས་ལགས་དང་། སྤྱི་འཐུས་ནོར་བུ་དར་རྒྱས་ལགས་རྣམ་གཉིས་བཅས་ཁེབས་གནང་མཛད་ཡོད།

༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ཟླ་ ཉ ཚེས་ ཀ ཉིན་ཤེས་རིག་དྲུང་ཟུར་དབྱངས་སྐྱིད་ལགས་དང་། (Dr. Amita Fardak) མཆོག་རྣམ་གཉིས་གཟིགས་བསྟོར་དུ་ཁེབས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༦ ཉིན་ཁམས་སྒུ་རུལ་འཛམ་དབྱངས་དོན་འགྲུབ་རིན་པོ་མཆོག ཟླ་ ༧ ཚེས་ ཀ ཉིན་ཞ་རན་སིའི་ཀྱིས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་དང་ལས་རོགས་རྣམ་པ་གཉིས། ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ཉིན་ཞ་རན་སིའི་ནས་ཅོགས་ཥར་ (Josione Bolet) དང་སྨན་པའི་ཚོགས་པ། ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་མངའ་སྡེའི་དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ། ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་རང་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ནང་སྲིད་རྒྱང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ལགས་རྣམ་གཉིས་བཅས་ཀྱིས་ས་གནས་སུ་གཟིགས་སྐོར་གནང་ཡོད་འདུག

༡༠། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ནེའུ་ཇི་ལན་ཏེ་བོད་དོན་ཚོགས་པའི་སྐུ་ཚབ་སྐུ་ཞབས་བྱའ་བསྟན་སྐལ་བཟང་ལགས་དང་། ས་གནས་གཞིས་ལས་ཀྱི་འགན་འཛིན་སྐྱིད་སྡུག་སྤས་དང་། ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་མངའ་སྡེ་སྤྱིད་སྐྱོང་མཆོག ཟླ་འདིའི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་ཀ་རྩ་ཚེས་འཛེལ་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཡབ་གཞིས་སྤས་སྐུ་བསྟན་འཛིན་མཁས་བྱའ་ལགས། སྤྱི་འཐུས་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་བཅས་དང་། ཡང་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ཚེས་རིག་བཀའ་བློན་མཆོག་དང་དྲུང་གཞོན་རྣམ་གཉིས་བཅས་ཀྱིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༡༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་

པ་གཉིས་དང་། ཟླ་ ५ ཚེས་ १५ ཉིན་སྤག་སྤྲུར་གནམ་ དམག་མེའི་དབྱ་འཇོག། མཆོག་ཟླ་ ६ ཚེས་ ३९ ཉིན་བོད་སྟོབ་འཇོག་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་རྣམ་གཉིས། གཞན་ལོ་འདིའི་ནང་ཨོ་སེ་ཁྲི་ལི་ཡའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་གཙོ་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་རིང་། ཡང་ཟླ་ १२ ནང་རང་གཞུང་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་དབྱ་འཇོག་བཅས་སྐྱ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་བྱུང་།

१२། ཕྱི་ལོ་ १९९६ ཟླ་ ५ ཚེས་ ३५ ཉིན་རང་གཞུང་ཚོས་རིག་སྡེན་ཁང་གི་བཀའ་ཆྱོན་ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཟླ་ ४ ཚེས་ ३० ཉིན་ དབུས་གཞིས་ཆགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་དང་མངའ་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ (Superintendent Engineering) བཅས་དང་། ཟླ་ ६ ཚེས་ ३ ཉིན་མངའ་གཞུང་གི་སྤྱིད་སྐྱོང་སྐོ་བ་ནར་མཆོག ཟླ་ ११ ཚེས་ ३ ཉིན་ཤེས་རིག་བཀའ་ཆྱོན་དང་བྱང་ཆེ་རྣམ་པ་གཉིས་ བཅས་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་ཡོད།

१३། ཕྱི་ལོ་ १९९९ ཟླ་ ३ ནང་ཤིས་ལོངས་ནིར་ཏ་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་ཞབས་ (Col. Snaize) ལས་རོགས་བཅས་དང་། ཡང་ཟླ་ ३ ནང་ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་བྱ་དུར་བཟང་པོ་ལགས་དང་། སྤྱི་འཐུས་རྒྱ་རི་ སྤྲོལ་མ་ལགས་རྣམ་གཉིས་བཅས་ཕེབས་གནང་བྱུང་ཡོད།

१९। ཕྱི་ལོ་ ३००० ནང་བཀའ་ཆྱོན་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་དང་ཟུང་དུང་སྐོབས་རྒྱལ་ཚེ་རིང་ལགས་རྣམ་གཉིས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་གསུམ། རང་གཞུང་ཤེས་རིག་སྐྱན་ཁང་གི་ཤེས་ཡོན་འབག་འཇོག་གཉིས། སྐུ་ཞབས་ཚེ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ལགས་དང་ཕྱི་རྒྱལ་བ་གཅིག་ དབུས་འོས་བསྟུའི་སྐུ་ཚབ་གཅིག མངའ་སྡེའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཆྱོན་ཆེན་

བཅས་སྡུ་ཕྱི་རྒྱ་འདི་ཀ་སྐ་གནས་སྤུ་ཚེའས་གནང་བྱུང་ཡོད་འདུག

༡༥། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ནང་དྲང་སྟོབ་དཔོན་ཨེ་མཆོག་དང་བོད་པའི་མདའ་དཔོན་དང་རྒྱ་དཔོན་བཅས་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་གསུམ་འཚམས་འདྲི་རྒྱ་ཚེའས་ཡོད་ལ། ད་དུང་ལོ་འདིའི་ནང་ཨ་རིའི་སྟོབ་ཕྲུག ༡༣ ཡང་ཚེའས་འབྱོར་བྱུང་ཡོད།

༡༦། ༢༠༠༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་འཁོར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་མ་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ། གནས་ཚུང་སྐུ་རྟེན་བཅས་འཚམས་འདྲི་རྒྱ་ཚེའས་ཡོད་པ་དང་། ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ཞ་ར་ནས་སིའི་རོགས་ཚོགས་ (LTDM) ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ཨེ་ཧེ་ནི་དང་། ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡ ཉིན་ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་མཆོག་བཅས་ཚེའས་ཡོད།

༡༧། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༧ ཉིན་སྐྱབས་རྗེ་ཡངས་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཡང་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་སྐུ་ཚབ་ལྷ་རྗེ་པད་མ་རྡོ་རྗེ་ལགས་བཅས་ཀྱིས་འཚམས་འདྲི་གཟིགས་སྐོར་རྒྱ་གང་ཆེ་གནང་འདུག

ཀ། སྟོན་ཉེས་ངེ་བྱུང་གི་སྐོར།

ཡུལ་འདིའི་དུས་རྒྱུན་གྱི་གནམ་གཤེས་སྐྱོ་པོ་ཡིན་ལ། ཆར་པ་ཤུགས་ཆེན་དང་སེར་བ་མང་པོ་འབབ་ཀྱི་ཡོད་རྒྱུན་ལོ་ཉོག་གི་ཐོན་སྐྱེད་དེ་ཙམ་མེད་ནའང་། སོན་རྩ་སོགས་གཞན་ནས་མཁོ་སྐྱབ་བྱེད་མི་དགོས་པར་གང་བྱུང་བས་ལྷང་བ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཤེག་གི་འོག་ལོ་མང་འཚོ་སྟོད་བྱས་ཡོད། ཡིན་ནའང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སེར་བ་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་བབས་ཏེ་སྟོན་ཉོག་རྣམས་རྩ་མེད་དུ་བཏང་ཞིང་། མི་མང་ལ་

ཤ་ཅང་གི་ཚྭ་ཨམ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཡིན་ནའང་། ས་གནས་གཞུང་དང་རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁྲབས་གཉིས་ཀྱིས་གྱན་གསབ་གནང་ཡོད།

ཀ། དེ་སྔོན་དང་ད་ལྟའི་ལས་འཆར་ཁག

དེ་ཡང་ལས་གཞི་ཆེ་ཤོས་ཨ་རིའི་ལག་ཤེས་སྒོང་སྤྱོང་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་ནས་སྒོང་སྤྱོང་སྤྱིད་རྒྱུ་འགོ་འཛུགས་གནང་། སྤྱོང་བརྡར་ནི་སྤྱི་ཚན་བཞི་སྟེ་ཤིང་བཤོས་དང་། པང་གདན། རྩམ་འཐག ཁྲག་མ་བཟོ་བ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་སྒྲོག་སྤྱོང་སྤྱད་ཡོད། ལས་གཞི་དེའི་མ་དཔྱལ་ནི་ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁྲབས་བརྒྱུད་དེ་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག སྤྱོང་བརྡར་སྤྱི་ཚན་འདིའི་ནང་ནས་རྩམ་འཐག་དང་། ཤིང་བཤོས་གཉིས་ཀྱིས་འཚོ་བའི་བརྒྱུད་ལམ་ཐོག་ད་ཆ་ཡང་ཨན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་གེན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ནང་མངའ་སྡེ་གཞུང་གིས་འཁོར་ལམ་ཀི་ལོ་མི་ཀྲང་ ༡ གས་རྒྱབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐྱམ་ནག་ལྷགས་སྤྱིང་ ༥༤ དང་འཕྲལ་ཆས་ཀྱི་རོགས་རམ་གནང་ཡོད། ལས་ཚའི་ཐད་ཀར་ནང་གནས་ཡོད་ཨ་རན་སིའི་གཞུང་ཚབ་ཀྱིས་ལྷམ་སྐུ་ཀོ་ལོ་སྤྱིན་བརྒྱུད་རོགས་དངུལ་སྐྱལ་སོན་བྱུང་ཡོད། དེའི་རྗེས་སུ་ཀྲ་གར་གཞུང་གིས་སྒར་ཡང་ ༡༩༥༥ ནང་ཀི་ལོ་མེ་ཀྲར་གཅིག་ལ་སྐྱམ་ནག་གི་འགྲོ་ལམ་བཟོ་དུས་མངའ་སྡེ་གཞུང་གིས་འཕྲལ་ཆས་ཀྱི་རོགས་རམ་མཐུན་འགྱུར་གནང་འདུག གཞིས་ཆགས་གྲོང་སྡེ་ནང་ཁུལ་དུ་ཤུང་ལམ་བཟོ་སྐྱན་བྱས་པ་རྣམས་ཨ་རན་སི་བྱིས་པའི་རོགས་ཚོགས་ཨེ་ཕེ་ཀེ་ཡིས་རོགས་རམ་གནང་ཡོད་འདུག འགྲོ་ལམ་ཁག་ཚང་མས་མི་མང་ལ་ཤེན་ཏ་ཨན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ དང་ ༢༠༠༦ ནང་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་དབྱིན་ཇིའི་རོགས་ཚོགས་ཤེག་གིས་གསང་སྤྱོད་གྲངས་ ༡༠༡ ལ་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་འདུག་མོད། དངུལ་འབོར་གྱི་གྲངས་འདི་ཞེས་གསལ་ཁ་

འདོན་ཐུབ་ཀྱི་མེ་འདུག ཡིན་ནའང་ས་གནས་སུ་ནང་མིའི་ལོ་རྒྱུས་འགེངས་ཤོག་བཀང་བ་དེ་ལ་རྩ་འཛིན་ཀྱིས་བརྒྱ་ཆ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ལྟར་ན་དུ་བར་ཆྭིན་བསྡོམས་སྐོར་ ༡༠ཀཀ༸༦ཎ།ཀཅ བྱང་འདུག་ལ། དུ་ལྟ་གསང་སྤྱིད་གྲངས་ ༢༸ ལེགས་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་འཕྲོས་ ཀཀ བཟོ་རྒྱ་བསྡུད་ཡོད། འདི་ཁུལ་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁྲངས་ནས་ཐུགས་འགན་ཆེ་བཞེས་འོག་སྐྱེ་ལྟན་སོ་ནམ་ལས་གཞིར་ཆྭིམ་ཚང་ ༡ཎ ཀྱིས་ཚོད་ལྟའི་ལས་རིམ་ཐོག་ཤུགས་སྐོན་ཀྱིས་འབད་བརྩོན་བྱས་ཡོད། རང་གཞུང་གིས་ཆྭོན་བསྡོམས་སྐོར་ ९०༸༡༠༠།༠༠ སྐུལ་གནང་སོན་བྱུང་བ་ནས་སྐོར་ ཀ༠༠༠༠།༠༠ བགོ་འགྲེམ་བྱས་ཟིན་པ་ཡིན། དུ་ཚ་མི་མང་གིས་སྐྱེ་ལྟན་སོ་ནམ་ལ་ཏ་ཅང་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར་མ་འོངས་པར་ལས་གཞི་དེར་ཞུགས་མཁན་མང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་འདུག འདི་གི་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་གཅིག་བསྡུས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འཚར་གཞི་བཞི་པའི་ནང་འཚར་གཞི་ཁག ༡ཀ འབྲལ་ལམ་ཞུས་པར་དབྱས་ཀྱིས་འཚར་གཞི་ ༤ ལ་དགོངས་བཞེས་གནང་འདུག དེ་དག་ལ་ས་གནས་ཀྱིས་འབད་བརྩོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། མ་དངུལ་མཁོ་སྤྱད་སོགས་ཀྱིས་མཐའ་མ་འཆྭོལ་ཚེ་དབུས་གཞུང་ལ་འབྲེལ་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ངེས། དེ་ཡང་དགོངས་བཞེས་གནང་བའི་ལས་འཚར་ཁག་ལྟ་ཞིན།

> སྤྱི་ཁང་ཉམས་གསོ།

> གཏན་འཇགས་འགྲོ་ལམ།

> གཞིས་ཁང་ཉམས་གསོ།

> གཞིས་ཁང་དུ་སྐམ་སྒོག

> གཞིས་ལས་ཁང་གི་མགྲོན་ཁང་ཉམས་གསོ་བཅས་ཡིན།

༣། ཡུལ་མི་དང་འབྲེག་རྩོད་ཟློང་ཡོད་མེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༦༦ ཉིན་ཀྱི་དགོང་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༡༡༣༠ ཙམ་ལ་ འདི་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དྭང་སྟོབ་མི་འགའ་ཤས་དང་ཡུལ་མི་འབྲས་ལྗོངས་པ་ཞིག་ གི་བར་རྩོད་རྟོག་བྱུང་ཡོད། དྭང་སྟོབ་པས་ཁོ་པར་ཉེས་བརྡུང་བཏང་བར་མ་ ཟད་ནང་དུ་བཙུག་པ་དང་ཁོའི་ནང་མི་རྣམས་ལ་ཡང་ཉེས་བརྡུང་བཏང་ཡོད། ཕྱིར་ལོག་བྱེད་སྐབས་ས་གནས་སྐོར་སྤུང་བ་དང་འབྲེག་རྩོད་ཚོར་ཏེ་རྟོག་དུ་གང་ ཙམ་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་། གཞིས་མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་རྟོག་དུ་འདིའི་ནང་ཞེ་ དྲས་རྩ་བ་ནས་བྱས་མེད་པ་གོང་རིམ་ལ་ཞུས་པར་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་ཆེས་མཐོའི་དཔོན་རིགས་ཁག་གིས་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་ བའི་ཚོགས་འདུ་གནང་དུག་ཀྱང་གསལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད་འདུག

༤། ས་གནས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

༡། ས་གནས་འཛུས་མི་ཚོགས་འདུ།

དཔྱིའི་ཆར་སྐབས་དྲུག་པར་ཁེལ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུན་ལས་ཁྲིན་བསྡོམས་ མི་གྲངས་ ༡༣ ཡོད། འདི་གའི་གཞིས་ལས་ཁང་གི་སྡོད་ཚེས་བཀའ་ འཁྲོལ་དང་ས་གནས་སུ་ཁྱིམས་བཙོ་གཏན་འབེབས་སོགས་ས་གནས་ འགོ་འཛིན་དང་མཉམ་དུ་བཀའ་བསྩལ་གནང་སྟེ་ལས་འགན་རྣམས་ ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༢། རང་དབང་བདེན་པའི་ཚོགས་ཆུང་།

བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ཚོགས་ཆུང་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་འགོ་ འཛུགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དཔྱིའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ལས་གྲངས་དུག་

ཡོད། དེ་ཡང་ཚོགས་པ་འདེས་སོ་སོའི་འགན་འཁྲི་བྱེད་སྟོ་ཁག་དང་། རང་གཞུང་གི་བཀའ་གང་འབྱོར་ལ་ཤུགས་སྟོན་དང་འབེལ་སྤྱི་པའི་རྩ་དོན་རྣམས་ལ་རང་ནུས་གང་ཡོགས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༣། ཕ་མའི་ཚོགས་ཆུང་།

ཚོགས་ཆུང་འདིའི་ནང་དུ་ཕ་མའི་འཐུས་མི་གཉིས་དང་། བོད་པའི་དཀའ་རྙན་གཉིས། རྒྱ་གར་དགེ་རྣན་གཅིག་བཅས་ཡོད། ཚོགས་ཆུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་སོགས་བྱ་བ་གང་ཅིའི་ཐོག་གཅོ་བོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་མཉམ་དུ་བཀའ་བསྩུན་ཞུ་ཡི་ཡོད་ལ། ལས་འགན་སྣུབ་དུས་ཀྱང་མཉམ་རུབ་གནང་བཞིན་ཡོད།

༤། གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས།

ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུན་ལས་མི་གྲངས་ ༢ དང་། ཚོགས་མི་གྲངས་ ༦༠ ཡོད། དེ་ཡང་དབུས་ནས་གསལ་བསྒྲགས་གང་འབྱོར་བ་རྣམས་ལག་བསྟར་དང་འབད་བརྩོན་བྱས་ཡོད་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡ ལོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འགྲོ་སོང་གང་ཡོད་བཏང་སྟེ་མི་རིགས་ཀྱི་རྩ་དོན་ཆེད་དུ་ལས་འགུལ་སྣ་མང་སྤེལ་ཡོད། དུ་དུང་ཡང་མི་རིགས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལ་སྣན་པའི་ལས་འགུལ་གང་མང་སྤེལ་འཆར་ཡོད།

༥། བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས།

ས་གནས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ནང་བཙུགས་འདུག་ལ་དལྷའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ལས་སྐབས་བདུན་པར་ཞེལ་ཡོད། དལྷ་

རྒྱུན་ལས་མེ་གྲངས་ ༧ ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་མེ་གྲངས་ ༡༧༠ ཙམ་ཡོད་འདུག དེ་ཡང་དུས་རྒྱུན་དུ་ཚོང་ལས་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་འཚོལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༦། ཆོལ་ཁ་ཁག་གི་རྒྱུན་ལས།

དེ་ཡང་དབུས་གཙང་ཆོལ་ཁའི་རྒྱུན་ལས་མེ་གྲངས་ ༧ དང་། ཚོགས་མེ་གྲངས་ ༡༧༤ ཙམ་ཡོད་འདུག་ལ། མདོ་སྨད་ཆོལ་ཁའི་རྒྱུན་ལས་མེ་གྲངས་ ༡༠ དང་། ཚོགས་མེ་གྲངས་ ༡༠ ཕྱག་ཡོད་འདུག

༥ ཚོར་སྡེ་རིས་ཡོད།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ནང་དུ་གཞིས་དགོན་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་སྤྱགས་པ་གྲངས་ ༦༤ ཙམ་ཡོད་འདུག ཡང་གཞིས་ཆགས་ནས་ཀི་ལོ་མེ་ཀྱར་ ༡༦ ཀྱི་ས་རྒྱ་ཤར་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ས་དཔལ་ཆེན་ཆགས་ཡོད། དེ་རྒྱ་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་ ༥༠༠ ཙམ་འཚོ་བཞུགས་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་བོད་རིགས་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་ ༡༧༦ ལས་གཞན་ཚང་མ་ཉི་མ་ལ་ཡའི་ཀྱ་རིགས་ཡིན།

༧ སྒོང་ཀྱའི་ཟླང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ནང་སྒོང་ཀྱ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཇ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་གིས་ཐད་ཀར་སྡངས་འཛིན་གནང་གིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་གར་འཛིན་རིམ་ལྟ་པ་ཐོན་རྩེས་སྒང་ཉོག་དབེན་ཅན་སྒོང་ཀྱ་རྒྱ་གཉོང་སྲོལ་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་ ༧ ནས་བཟུང་བོད་སྒོང་འཛིན་ཚོགས་ཀྱིས་ཐུགས་འགན་གནང་སྟེ་དམའ་རིམ་འཛིན་ཀྱ་གཉིས་འགོ་འཛུགས་གནང་འདུག དེ་ཡང་ཀ་སྐུག་གཉན་སྒོང་ཀྱི་ཡན་ལག་བྱས་

ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༦ ཉིན་ནས་བཟུང་རང་དབང་ཅན་ཀྱི་རྩེ་ཚན་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེའི་སྐབས་སློབ་ཕྲུག་གང་ས་ ༡༡ དང་། དགེ་རྒན་གང་ས་ ༦ བཅས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ནས་ ༢༠༠༤ བར་འཇོན་རིམ་བརྒྱད་པ་ཐོན་མཁན་གྱི་སློབ་ཕྲུག་གང་ས་ ༦༦ ཙམ་ཡོད་འཁྲལ་ཏེ་འཇོན་ཁང་ཁང་མེག་དྲུག་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་མངའ་རྩེ་གཞུང་གིས་ ༡༩༦༦ ལོའི་ནང་ཅོས་སྤྲོད་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན། རིམ་གྱིས་འཇོན་གྲྭ་འཕར་བ་དང་སློབ་ཕྲུག་གི་གང་ས་ཚད་འཕར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལྷན་ཁང་གིས་ ༡༩༩༤ ལོར་ཁང་པ་ཐོག་བརྩེགས་གཉིས་ཡོད་པ་སྣེང་དུ་འགན་འཇོན་ཡིག་ཚང་དང་། ཚོགས་ཁང་ཤོད་དུ་འཇོན་གྲྭ་ཚུགས་སའི་འཇོན་ཁང་གསུམ་བཅས་འཛུགས་སྐྲུན་གནང་། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོའི་ནང་བོད་སློབ་འཇོན་ཚོགས་ཀྱིས་ཚད་ལྡན་གྱི་འཇོན་ཁང་ཨར་ལས་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་ནང་འཇོན་གྲྭ་འཆོགས་ཀྱིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོའི་ནང་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་གྱི་ཚེད་དུ་ལས་ཤག་བརྒྱད་དང་། དགེ་ཚེ་ལ་དམེགས་བསལ་ལས་ཤག་གཅིག་གད་པ་ལ་ལས་ཤག་གཅིག་བཅས་ཁྲིན་བསྡོམས་ལས་ཤག་བཅུ་གསར་རྒྱག་རྩིས་སྤྲོད་བྱས་ཡོད། ཉེ་བའི་ཚ་ལ་སློབ་གྲྭ་འདིར་དགེ་ཚེ་གཅིག་དང་། སློབ་དགེ་བཅུ། དྲང་ཡིག་གཅིག ཡིག་སྒེལ་བ་གཅིག གད་པ་གཅིག་བཅས་བསྡོམས་ལས་བྱེད་ ༡༩ འདུག

གཞིས་ཆགས་འདིར་སྤྱིར་མཐོ་སློབ་ཐོན་པ་གྲངས་ ༣༣ ཡོད་འདུག དེ་ཡང་བརྒྱ་ཤོག་དང་པོའི་ནང་གྲངས་བརྒྱད་དང་། གཉིས་པའི་ནང་གྲངས་བརྒྱད། གསུམ་པའི་ནང་གྲངས་དྲུག བཞི་པའི་ནང་གྲངས་བདུན། ལྔ་པའི་ནང་གྲངས་གསུམ། དྲུག་པའི་ནང་གྲངས་གཅིག་བཅས་ཐོན་ཡོད།

༧ རྩོན་ཁང་གི་གནས་སྟངས།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ༥ ནང་གཞིས་ཆགས་སུ་འཛོད་བསྡེན་སྐན་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་འདུག སྐབས་དེ་དུས་འཛོད་ལས་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དཔེ་གཅིག་ལས་མེད། འཛོད་ལས་པས་བད་ཀན་དང་ཁག་གི་ན་ཚ་ཡོད་རིགས་འདི་གའི་གནམ་རྩེ་རྩོང་གི་སྐན་ཁང་དུ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དུ་ཁྱེད་དང་འཁྱེད་བཞིན་ཡོད། ཡང་ཪ་དག་བྱུང་སྐབས་སྒོབ་གྲྭའི་སྐན་ཁང་དུ་བསྡེན་གཏུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་ལས་ཆེས་ཉེན་ཚབས་འཕྲད་ཚེ་ཤེ་ལེ་གུ་རི་སོགས་ལ་འཁྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་འདི་ག་ས་གནས་སུ་ཪ་དན་སིའི་སྤྱིར་བཏང་གི་སྐན་པ་དང་། སོའི་སྐན་པ་སོགས་ལོ་ཕྱར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་ལ། ད་ཆ་ཪ་དན་སི་རུ་གནས་པའི་ཚོགས་པ་ཕྱགས་པོ་རེ་ཟེར་བས་སོའི་སྐན་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བརྒྱབ་རྒྱའི་རོགས་རམ་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་ཡོད། དེ་ནི་གཞིས་མི་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་མིའི་བར་གྱི་མཐུན་སྤྱིལ་ལ་ཡང་ཞན་ཐོགས་རྩབས་ཆེན་འབྱུང་རྒྱའི་རེ་བ་ཞུ་ཡི་འདུག སྐན་ཁང་འདིའི་ཆེད་དུ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་གིས་འདི་གའི་ས་འཐུས་ལ་སོའི་སྐན་ཁང་བཟོ་རྒྱའི་ཐད་རོགས་དངུལ་ལེན་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་རྒྱའི་ལས་རིམ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།། །།

དོ་རྗེ་གྲྭིང་གཙལ་སྟོད་བོད་ཡིའི་
ཡོ་རྒྱལ་གླིང་བསྟུལ།

༢། ཁོར་ཡུག་གི་གནས་སྐྱངས།

རྡོར་གླིང་ས་གནས་འདི་ནི་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་རྒྱན་སྤལ་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྤོད་ཡུལ་ལ་རྒྱ་མཚོ་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་ཕེ་ཅེ་ ༣༠༩༤ ཡོད། ཞོང་ཁྲེར་འདི་མངོས་སྨུག་ལྷན་ལ་གཡས་གཡོན་རི་དང་ནགས་ཚལ་གྱིས་ཁེངས་ཤིང་རེ་འདྲབས་སུ་ང་ཞིང་ཡོད། ཞོང་ཁྲེར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གངས་ཅན་མངོད་ལྷ་ཞིབ་ལས་ཆགས་པའི་ཁྲོམ་ཞེས་སྦུག་ལྷན་པ་ཞོང་ཁྲེར་གྱི་ཕྱོགས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་དཀར་ལྗང་ངེར་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད། ཡང་ཞོང་ཁྲེར་གྱི་ཧྥོ་ངོས་སུ་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྡེ་ཆགས་ཡོད། འདི་ནི་ཆེས་ཡིད་འོང་གི་ཡུལ་བྱ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཚ་གྲང་མཉམ་པོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་དབྱར་དུས་སུ་ཚ་བའི་མཐོ་ཚད་ ༡༦ དང་དམའ་ཚད་ ༡ ཙམ་ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དགུན་དུས་སུ་ཁ་བ་འབབ་པ་དང་། དབྱར་ཁའི་ཆར་ཚད་ ཅ༥༥ ཙམ་ཡིན། ས་གནས་འདིར་མི་རིགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཕལ་ཆེ་བ་བལ་ཡུལ་དང་། ཧོར་པ། རྟ་མང་། དགུ་རྩང་། ལ་རྩེ། འབྲུག་པ། འབྲས་ལྗོངས། ཡོལ་མོ། རྩེ་དུ་རེ། མལ་ལུ་རེ། བོད་རིགས་སོགས་རེད། དེ་དག་ལ་གྲོན་ཆས་དང་རིག་གཞུང་སོགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

འདིར་དགོས་མཁའི་རིགས་ཀྱི་ཚོང་བྱེད་ཡུལ་ལ་ཞོང་ཁྲེར་ཤེ་ལི་གུ་རི་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེར་ས་གནས་འདི་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ༧༥ ཙམ་གྱི་སར་འགྲོ་དགོས། རྒྱང་རིང་ཞིག་ཏུ་འགྲུལ་བཞུད་བྱེད་དགོས་ཚེ་ངལ་པར་གུ་རེའི་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་སུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ནི་ས་གནས་འདི་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ༡༠ ཙམ་གྱི་མཚམས་སུ་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་བར་དུ་སྐྱོད་ཚེ་རྒྱང་ཐག་ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ༧༥ མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་སྐབས་དེ་ར་གནམ་ཐང་དུ་འགྲོ་དགོས།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༥ ལོར་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་གྱང་ཁན་ཏེགས་བཅོན་བཟུང་ཟེད་སྐབས་བོད་མི་མང་པོ་རྣོར་ཕྱིང་དུ་འབྱོར། དེ་དག་ཚལ་ཆེ་བ་དམག་ཁོངས་ནས་ཡོང་བའི་ཚེ་ཅང་རྒྱང་ཡིན་འདུག ཡིན་ནའང་། རྗེས་སུ་མང་པོ་ཞིག་གི་བཟའ་རྩ་དང་བྱ་ཕྲུག་བཅས་ཀྱང་སྟེབས་པས་གཡེར་ཡུལ་གྱུ་འདིར་བོད་མིའི་གྲོང་སྡེ་གསར་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད།

ཀ. རྩ་རྩེ་ཕྱིང་བོད་མིའི་དགོན་སྡེ་ཁག

༡། རྣོར་ཕྱིང་འཛོར་སྐང་ལ་ཕྱན་ཚོགས་རྩ་ཡབ་ཚོས་ཕྱིང་།

ཁམས་ཀ་ཤ་ཐོག་པའི་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐྲ་ཆེན་བྱ་བའལ་སངས་རྒྱས་རྗེ་རེན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༥ རྣོར་ཕྱིང་འཛོར་སྐང་ལ་རྩིང་དགོན་ཕྱན་ཚོགས་རྩ་ཡབ་ཚོས་ཕྱིང་འདི་ཉིད་སྐར་གསོ་མཛད་ཅིང་། ལེགས་འགྱབ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ལོ་གསུམ་སྐྱབ་གྲྭ་དང་། གྲྭ་ཚང་ཆེད་དུ་བཙུགས་ཏེ་དགོན་པ་རང་གི་འདོན་ཚོག་ཁག་ལ་སྦྱོང་གཉེར་བྱས། སྐྱབ་མཚོད་སོགས་རྒྱུན་འཚོགས་ཁོ་ན་ལས་ཕྱི་ར་ཕྱོགས་གྲོང་ཚོག་དགོར་བསྒྲུར་འགྲོ་མི་ཚོག་པའི་སྐྱེག་ལམ་དམ་པོ་བཟེས་ཡོད། དེང་གི་ཚར་གྲྭ་ཚང་ནང་དགེ་འདུན་བསྡོམས་ཞལ་གྱངས་ ༦༨ ཡོད་ལ། དེའི་ཁོངས་ནས་བོད་རིགས་གཅང་མའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཞལ་གྱངས་ ༦ དང་། ཏི་མ་ལ་ཡ་ནང་པའི་ཚོས་གྲོགས་གྲྭ་རྒྱུན་ཞལ་གྱངས་ ༡༠ བཅས་བཞུགས་ཡོད།

༢། དོ་རྗེ་ཕྱིང་གྲྭ་ས་སྐྱ་གྲུ་རྟ་དགོན།

དོ་རྗེ་ཕྱིང་གྲྭ་ས་སྐྱ་གྲུ་རྟ་དགོན་པ་འདི་ཉིད་དང་ཐོག ༡༩༠༡།༡༦།༡༩ ཉིན་ཕྱག་བཏབ། དེ་རྗེས་དཔལ་ས་སྐྱའི་ཁྲི་འཛིན་སྒྲོལ་མ་ཕོ་བྲང་གི་

༧སྐྱབས་མགོན་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་གྱམ་ས་སྐྱ་གྲུ་རྒྱ་ལྟ་དགོན་པ་འདི་ ཉིད་སྔར་ཡོད་གཞིར་བཞག་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༣༦༠ ལོར་ཉམས་གསོ་དང་ འབྲེལ་གྱི་ཚང་ཆེད་འཛུགས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༣༦༡ ལོར་མཁན་ཆེན་ སངས་རྒྱས་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རྗེར་ཕྲིང་ས་སྐྱ་གྲུ་རྒྱ་བའི་ མཁན་པོར་བསྐོ་བཞག་གནང་སྟེ་བྱེད་སྒོ་སྤར་བཞིན་བསྒྲུབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༣༣༥ ལོར་མཁན་ཆེན་མཆོག་གིས་ཀུན་དགའ་བཤད་སྒྲུབ་ཕྲིང་ཞེས་ པའི་བཤད་གྲྭ་ཆེད་འཛུགས་གནང་། དཔལ་ལྡན་དུས་སུ་དགོན་པར་ཚུད་གྲྭ་ ཁྱིན་བསྡོམས་ཞལ་གྱངས་ ༡༦༦ ལྷག་བཞུགས་ཡོད། དེ་དག་གི་ནང་ ནས་བོད་རིགས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༣༡ དང་། ཏི་མ་ལ་ཡ་ནས་ ཕེབས་པའི་གྲྭ་ཆུན་ཞལ་གྱངས་ ༤༥ བཅས་འཆོ་བཞུགས་གནང་ཡོད།

རོར་ཕྲིང་ས་སྐྱ་དགོན་པའི་བཤད་གྲྭ་རིན་སྤུགས་ས་སྐྱ་བཤད་གྲྭ་ཆོས་ འཕེལ་ཕྲིང་ལ་དལ་ཡེའི་ཚར་གྲྭ་ཆུན་བསྡོམས་དགེ་འདུན་པའི་ཞལ་གྱངས་ ༤༠ ཡོད། དེའི་ཁོངས་ནས་བོད་རིགས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༡ དང་། ཏི་མ་ལ་ཡ་ནས་ཕེབས་པའི་གྲྭ་ཆུན་ཞལ་གྱངས་ ୧୩ ལྷག་འཆོ་ བཞུགས་གནང་ཡོད།

༣། རོ་རྗེ་ཕྲིང་ང་ལི་འབྲུག་ཐྲབ་བསྟན་གསང་སྔགས་ཆོས་ཕྲིང་།

བོད་ཡོངས་ཁྱ་ཡུལ་གསང་སྔགས་ཆོས་ཕྲིང་གི་ཐྲ་ཆེན་འབྲུག་ཆེན་རིན་པོ་ ཆེས་རོར་ཕྲིང་ང་ལི་ཐྲབ་བསྟན་གསང་སྔགས་ཆོས་ཕྲིང་དགོན་པ་གསར་ བཞེངས་དང་འབྲེལ་གྲྭ་ཚང་ཆུ་གང་ཆེ་ཞིག་ཆེད་བཙུགས་མཛད་པ་མ་ ཟད། སྤྱིད་བདེར་ན་རོའི་སྒྲུབ་གྲྭའང་ཟུར་འཛུགས་གནང་ཡོད། དེ་ལྟའི་ ཚར་དགོན་པ་རྒྱ་ཐྲ་གྲྭ་བཅས་ཁྱིན་བསྡོམས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ୩୦୬ ཡོད་ལ། དེ་དག་ལས་བོད་རིགས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༡༦

དང་། ཏི་མ་ལ་ཡ་ནས་ཕེབས་པའི་གྲུ་རྒྱུན་ཞལ་གྱངས་ ༦༡༠ སྐབ་འཛོོ་བཞུགས་གནང་ཡོད།

༩། རོ་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་ཀུན་བཟང་ཚོས་འཕེར་སྐྱིང་།

ཁམས་རི་བོ་ཆེའི་ཐྲ་མ་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེས་རོོ་སྐྱིང་བཀའ་འགྱུར་དགོོན་པ་གསར་བཞེངས་གང་ལེགས་གནང་། བསྟན་པ་སྤེལ་གཉེར་གྱི་ཕྱོོགས་ནས་ཀྱང་ཡར་རྒྱས་གང་འཚམ་གནང་ཡོད། དགོོན་པར་སྤེལ་གཉེར་མཛད་མཁན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ཁྱེོན་བསྡོོམས་གྱངས་ ༧༠ ཡོད་པ་ལས་དགེ་འདུན་ ༡༥ བོད་རིགས་དང་། དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༥༥ ཏི་མ་ལ་ཡ་ནས་ཕེབས་པའི་ཚོས་གྲོགས་ཀ་སྐ་ཡིན་འདུག

༥། རོ་རྗེ་སྐྱིང་ཕུན་ཚོགས་པརྒྱ་ཚོས་འཕེར་སྐྱིང་།

ཁམས་དཔལ་ཡུལ་དགོོན་གདན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་གྲྭབ་དབང་པརྒྱ་རོོན་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་འཛོོན་སྐྱོོང་འོག་རྗེོན་ཀག་ཇོ་ར་ཚོས་བཅུ་ཚོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་པརྒྱ་ཚོས་འཕེར་སྐྱིང་དུ་གྲྭ་ཚང་ཆེད་བཙུགས་གནང་སྟེ། དཔལ་འདུས་སུ་དགོོན་པ་རྩ་དགེ་འདུན་ཁྱེོན་བསྡོོམས་ ༡༥ ཙམ་ཡོད། དེ་དག་ལས་བོོད་རིགས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༥ དང་། ཏི་མ་ལ་ཡའི་ཚོས་གྲོགས་གྲྭ་རྒྱུན་ཞལ་གྱངས་ ༡༠ བཅས་བཞུགས་གནང་མཛད་ཡོད།

༦། རོ་རྗེ་སྐྱིང་འབོོ་དཀར་ངེས་དོན་ཆོས་འཕེར་སྐྱིང་།

འབོོ་དཀར་སྤྱལ་སྐུ་གཟུངས་ངེས་དོན་ཆོས་ཀྱི་ཆྱོོགས་རིན་པོ་ཆེས་ ༡༩༦༩ ལོོར་འབོོ་དཀར་ངེས་དོན་ཆོས་འཕེར་སྐྱིང་དང་འབོོ་དཀར་བཤད་སྒྲུབ་

འཕེལ་རྒྱས་ཐྲིན་གསར་སྐྱན་གནང། སྐུབ་སྡེ་ཟུང་འབྲུག་དགའ་ཚལ་ཐྲིན་དང་། སྐུབ་སྡེ་བདེ་ཆེན་དགའ་ཚལ་བཅས་སྐུབ་སྡེ་ཁག་གཉིས་དང་། བཤད་གྲྭ་ཐོས་བསམ་ནོར་ཐྲིན་དགའ་ཚལ་དང་། འོད་འབར་འཆི་མེད་ཐྲིན་ནང་བསྟན་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་བཅས་བཤད་གྲྭ་ཁག་གཉིས་མཛད་ཡོད། དགོན་པ་འདི་ར་སྤྱིའི་གཉེར་གནང་མཁན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༦༡༠ ཡོད་ལ། དེའི་ཁོངས་ནས་དགེ་འདུན་པ་ ༣༥ བོད་རིགས་ཡིན་པ་དང་། ཞལ་གྱངས་ ༤༡༥ ཙམ་ཏི་མ་ལ་ཡའི་ནང་ཚོས་ཀྱིགས་གྲྭ་ཆུན་ཡིན་འདུག

༣། དགེ་སྦྱན་བཀྲ་ཤིས་ཚེས་ཐྲིན།

དགོན་པ་འདིའི་ནང་ར་སྤྱིའི་གཉེར་གནང་མཁན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༡༥ ཡོད་ལ། དེ་ཡང་བོད་རིགས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༥ དང་། ཏི་མ་ལ་ཡའི་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༡༠ སྟྲག་བཞུ་ཡོད།

༤། རྩང་འབོལ་དགོན་བྱང་བསམ་གཏན་ཚོས་ཕུག

དགོན་པ་འདི་ར་སྤྱིའི་གཉེར་མཛད་མཁན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༡༩ ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་དགེ་འདུན་པ་ ༩ བོད་རིགས་ཡིན་ལ། དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༡༠ ཏི་མ་ལ་ཡའི་གྲྭ་ཆུན་རྣམས་ཡིན།

༥། རོ་རྗེ་ཐྲིན་གྱམ་ཡིད་དགའ་ཚོས་ཐྲིན་དགོན།

དགོན་སྡེ་འདི་ར་ཁྲ་གྲྭ་ཡོངས་སྐྱན་དུ་བསྡོམས་ན་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༡༥ ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་དགེ་འདུན་པ་ ཀ བོད་རིགས་དགེ་འདུན་པ་ཡིན་ལ། དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༡ཀ ཙམ་ཏི་མ་ལ་ཡའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཡིན།

ཀ. རྩ་རྩེ་ཕྱིང་བོད་མིའི་སྒོང་གྲ་བག

༡། རོ་རྗེ་ཕྱིང་བོད་གཞུང་གཏན་སྡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་རོ་རྗེ་ཕྱིང་བོད་གཞུང་གཏན་སྡོད་ཀྱི་སྐབས་གོན་ལྷ་བཙུང་ཪ་དྲག་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་ཚང་ཁག་ཆེད་འཛུགས་མཐུན་ཚོན་སྣོལ། དངོས་གཞི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡ ཉིན་རོ་རྗེ་ཕྱིང་གཏན་སྡོད་ཀྱ་སྡོད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐུ་ཞབས་ཕྱར་དབང་དཔལ་འབྱོར་ལགས་བསྐོ་བཞག་མཛད། དཔལ་འབྱོར་ཚར་རོ་རྗེ་ཕྱིང་བོད་གཞུང་གཏན་འཛགས་སྡོད་གྲལ་ནང་འཛོམ་གྲ་རྩོན་འགྲུས་འཛོམ་བཅུ་གཉིས་བཅར་བསྡོམས་སྡོད་ཕྱོགས་ངོ་གངས། ୧୯୦ ཡོད་པ་ལས། ཡུལ་མིའི་བྱ་ཕྱོགས་གངས། ༦༠ ཡོད་ལ་དེ་ལས་གཞན་རྣམས་བོད་ཕྱོགས་ཤ་སྟག་ཡིན། དེ་ཡང་གཏན་སྡོད་ཀྱ་ཕྱོགས་གངས། ༦༧༠ དང་། ཉིན་སྡོད་ཀྱ་སྡོད་ཕྱོགས་གངས། ༡༦༠ ཡོད་པ་ལ་དགེ་རྒན་གངས། ༦༦ དང་། ལས་བྱེད་གངས། ༡༨ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་དགེ་ལས་མི་གངས། ༥༡ ཡོད་འདུག

༢། སམ་རྫོ་ཀ་བོད་གཞུང་སྡོད་ཀྱ

རོ་རྗེ་ཕྱིང་སྡོག་རེ་སྤྱང་སམ་རྫོ་ཀ་བོད་གཞུང་སྡོད་ཀྱི་ནང་དུ་འཛོམ་སྡོན་འགྲོན་ཚོགས་ཁག་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཚར་ཁྱོན་བསྡོམས་སྡོད་ཕྱོགས་གངས། ༡༠༧ ཡོད་ལ། དེ་དག་ལ་དགེ་རྒན་གངས། ༡༠ དང་ལས་བྱེད་ ༡༠ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་དགེ་ལས་གངས། ༦༠ ཡོད་འདུག

༡ རྩ་རྗེ་གླིང་བོད་བའི་ཕྱི་ནང་སྒེན་ཁང་ཁག

༡། བོད་གཞུང་སྒེན་རྩིས་ཁང་གི་ཡན་ལག

རྡོར་གླིང་བོད་གཞུང་ཡན་ལག་སྒེན་རྩིས་ཁང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་གསར་དུ་སྒོ་འབྱེད་གནང་ནས་དབར་ཐུ་ཕྱིར་སྒེན་པ་ ༤ ཙམ་ཡོད་ཀྱི་བ་དང་། དཔལ་ཆར་ཡན་ལག་སྒེན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་སྒེན་པ་གཅིག་ཡོངས་ཀྱིས་སྐབས་བཅུ་བར་སྒེན་པ་གཅིག སྒེན་སྤྱིད་པ་གཅིག རྩིས་པ་གཅིག་བཅས་འགོ་ལས་བསྡོམས་ལས་བྱེད་གསུམ་ཡོད་འདུག

༢། འཕྲོད་བསྟེན་ཡན་ལག་ང་ལི་སྒམ་པོ་བ་སྒེན་ཁང་།

རྡོར་གླིང་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ཡན་ལག་སྒམ་པོ་བ་སྒེན་ཁང་འདི་ནི་ང་ལི་དགོན་པར་ཡོད་པ་དང་། དབུས་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ནས་སྒེན་ཞབས་པ་གཅིག་གི་གསོལ་ཕོགས་དང་། སྒེན་ཁང་གི་རྒྱུན་གྲོན་ཡུན་གཏོང་གནང་བཞིན་ཡོད་ལ། དཔལ་དུས་སུ་སྒེན་ཞབས་གཅིག་ཡོད།

༣། འཕྲོད་བསྟེན་ཡན་ལག་གྲམ་ཚོས་དུང་དཀར་པོ་སྒེན་ཁང་།

རྡོར་གླིང་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ཡན་ལག་ཚོས་དུང་དཀར་པོ་སྒེན་ཁང་འདི་ནི་གྲམ་ས་སྐུ་དགོན་པར་ཡོད་པ་དང་། དབུས་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་གྱིས་སྒེན་ཞབས་པ་གཅིག་གི་གསོལ་ཕོགས་དང་། སྒེན་ཁང་གི་རྒྱུན་གྲོན་རྣམས་སུ་མཐུད་དེ་གཏོང་བཞིན་ཡོད། དཔལ་ཆར་འགན་འཛིན་གཅིག་དང་སྒེན་ཞབས་པ་གཅིག་བཅས་ཡོད།

༤། བོད་རིགས་རང་འཚོ་བཟོ་གྲྭའི་སྒེན་ཁང་།

རྣོར་ཐྲིང་བོད་རིགས་རང་འཚོ་བཟོ་གླའི་སྟན་ཁང་གོང་འོག་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། སྟན་ཁང་གོང་མར་སྟན་པ་གཉིས་དང་སོའི་སྟན་པ་གཅིག་གཞན་ཡང་སྟན་ཁང་ནང་དེང་དུས་ཕྱི་ལྷགས་སྟན་ཁང་གི་ཡོ་ཆས་མང་ཆེ་བ་ཡོད། སྟན་ཁང་འདིར་སྟན་ཞབས་པ་དང་སྟན་སྲོད་པ་བཅས་ལས་བྱེད་བསྟོམས་གྲངས་ ༡༠ ལྷག་ཡོད།

ཀ། རྩོར་ཐྲིང་བོད་ཀྱི་གསར་ཤོག་ཁག

༡། རྣོར་ཐྲིང་བོད་མིའི་རང་དབང་གསར་ཁང་།

བོད་མི་རྣམས་གཞིས་བྱེས་སུ་ཁ་བཏལ་ནས་ཕན་ཚུན་ཡུལ་གྱར་དུ་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་ཆེད་དང་། བོད་གཞུང་གི་ལམ་སྟོན་བྱེད་མཁན་གསར་ཤོག་ཅིག་མེད་ཐས་ཆེད་ཡར་བརྒྱན་ཡབ་གཞིས་སྐྱའི་གཅེན་པོ་རྒྱ་ལོ་དོན་འགྲུབ་མཆོག་གིས་རྒྱུན་གྲོན་དང་ལས་བྱེད་པ་གོ་སྒྲིག་ཐོག་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་དེབ་སྐྱེལ་མིང་འཐུར་བྱེད་པོ་སྐུ་ཞབས་ལྷ་དབང་དཔལ་འབྱོར་ལགས་སུ་རེ་སྐུལ་གནང་བ་དང་། ལས་ཁུངས་འགོ་འཛིན་དུ་མ་སུ་རི་བོད་གཞུང་གིས་རྩེ་དྲུང་ལས་ཚན་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ལགས་ཆེད་གཏོང་གནང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་རྣོར་ཐྲིང་རང་དབང་གསར་ཤོག་འདོན་སྐྱེལ་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན།

༢། བོད་ཀྱི་བསྒྲར་ཞིབ་དུས་དེབ་ Tibetan Review

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཙམ་ལ་ཟླང་དྲུང་སྐྱ་མོ་ཆེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་དུས་དེབ་རེ་ལེའུ་བོད་ནས་བསྒྲར་ཞིབ་ཅིས་པའི་ཚགས་པར་རྣོར་ཐྲིང་དུ་འགོ་འཛུགས་འཆར་བཀོད་དང་རྒྱུན་གྲོན་ཐབས་འཚོལ་གནང་

ནས་ཐོག་མའི་ལས་འགན་རྒྱ་རེ་སྤྱལ་སྐུ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་གནང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡབ་གཞིས་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་ཀྱི་སྡས་སྐག་ལྟ་བསྟན་འཛིན་ངག་དབང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་དང་ལས་བྱེད་བྱ་བྱང་གུ་རུ་ཡར་འཕེལ་གྱིས་ལོ་ཤས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་། མཐར་གསར་ཁང་དེ་ནི་ད་ས་དྲིལ་བསྒྲགས་ལས་ཁུངས་ཁོངས་བླ་བསྒྲིལ་བྱས་ཏེ་དལ་ཕྱེ་ལི་བོད་ཁྲིམ་མཐོ་སྒོབ་ཁང་གིས་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༣། བོད་མིའི་རྩ་དོན།

རྣོར་བྱིང་བོད་མིའི་རྩ་དོན་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་དབྱིན་བོད་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་འདོན་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་བོད་མིའི་རྩ་དོན་ལ་སྐན་པའི་དཔྱད་བརྗོད་ཀྱི་རིགས་དང་། གལ་ཆེའི་གསར་འགྱུར་རིགས་བསྡུ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔྱིའི་ཚར་ལོ་ངོ་བཅུ་པོ་ ༡༦ འཁོར་ཡོད་པ་དང་། ཐེངས་ ༡༡༥ ཙམ་འདོན་སྤེལ་བྱས་ཡོད།

༤ བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ས་གནས་འགོ་འཛིན།

རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་ཐོག་མར་དབུ་འཛུགས་གནང་བ་དང་། དུས་དེ་ནས་བརྒྱད་དང་བར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ ༡༦ ཙམ་འཐོ་ལེན་བྱས་ཡོད་འདུག

ཚད།	མཚན།	ལས་ཡུན་ལོ་ཚེགས།
༡།	ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་འགྲུབ།	༡༩༦༡ ནས་ ༡༩༦༣ བར།
༢།	རོ་རྗེ་ཆོ་བཀྲན།	༡༩༦༣ ནས་ ⋯⋯⋯
༣།	བསོད་ནམས་སྒྲོལས་རྒྱལ།	⋯⋯⋯⋯ ནས་ ⋯⋯⋯
༤།	པ་སངས་རྒྱལ་པོ།ལས་ཚད	༡༩༦༧ ནས་ ༡༩༦༩

५।	ཆེ་རིང་ཆོས་འཕེལ།	༡༥༦ ནས་ ༡༥༩
६।	བྱམས་པ་ཐོགས་མེད།	༡༥༩ ནས་ ༡༥༩
७।	ཆེ་རིང་འགྱུར་མེད།	༡༥༩ ནས་ ༡༥༽
८।	ཆེ་བརྟན་རྣམ་རྒྱལ།	༡༥༽ ནས་ ༡༥༿
९।	བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་།	༡༥༿ ནས་ ༡༦༤
༡༠।	དབང་ཕྱུག	༡༦༤ ནས་ ༡༦༦
༡༡।	ཆེ་དབང་ལེགས་བཤད།	༡༦༥ ནས་ ༡༦༨
༡༢।	དགྲ་འདུལ།	༡༦༨ ནས་ ༡༧༠
༡༣।	ཆོས་དབྱངས།	༡༧༠ ནས་ ༡༧༣
༡༤।	སྐལ་བཟང་ཆེ་རིང་།	༡༧༣ ནས་ ༡༧༥
༡༥।	དཔལ་ལྡན་དོན་འགྲུབ།	༡༧༥ ནས་ ༡༧༧
༡༦।	སྐལ་བཟང་ཆེ་རིང་།	༡༧༧ ནས་ ༡༨༢
༡༧।	བསྟན་འཛིན་ཆེ་དཔགས། (ལས་ཚབ་)	༡༨༢ ནས་ ༡༨༥
༡༨।	ཆེ་དབང་བཀྲིས།	༡༨༥ ནས་ལས་ཐོག་པ།

༣ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

༡། བོད་རང་དབང་ལས་འགུལ་ཚོགས་ཆུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨ ལོར་རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་རྡོར་ཕྲིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་རྣ་བྱ་ཆེ་དབང་འགྱུར་མེད་མཆོག་དབྱ་བཞུགས་ཐོག་སྐབས་དེའི་ས་གནས་ཆེལ་གསུམ་ཚོགས་གཅོ་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པས་མི་མང་གིས་སྤྲོན་འགྲིའི་འོས་གཞི་མི་གྲངས་ ༡༡ དག་ཤོས་འོས་འདེམས་གནང་སྟེ་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གསར་འཛུགས་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག

༦། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་རོོ་རྗེ་སྒིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་རྣ་བྱ་ཚེ་དབང་འགྱུར་མེད་མཆོག་དང་། ཀ་སྡུག་འཕགས་བོད་ནང་བསྟན་སྲིད་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་ཨསྲབས་རྗེ་དར་མདོ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ས་གནས་ཕྱི་ནང་ཚོས་སྲེ་ཁག་གི་དབུ་འཛིན་དང་ཚོགས་སྲེ་ཁག་གི་ཚོགས་གཙོ་རྣམ་པ་གདན་ཞུ་ཞུས་ཏེ་ཚང་འཛོམས་ཐོག་དབུ་འཛུད་གནང་། དུས་དེ་ནས་བཟང་དང་བར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཐོག་རང་ནུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་ཞབས་ཞུ་ཞུས་དང་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

ཀ། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་བའི་ཚོགས་སྲེ་ཁག

༡། མདོ་སྔོན་ཆུ་སྐང་།

བོད་གངས་ཕྱོངས་བསྟན་སྲུང་དང་ཟངས་དམག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་འགོ་འཛིན་ལེ་ཐང་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཆུ་གར་དུ་ཕེབས་ཐུབ་པར་བརྒྱན་ནས་ཆུ་སྐང་ཆུན་ལས་དང་པོ་རྗེན་ཟིང་དུ་འགོ་འཛུགས་བྱས། ཚོགས་སྲེ་འདི་ལ་ལོ་ཆུས་མང་དུ་མཆིས་པས་ས་མེག་མ་སྐོང་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཞིབ་མོར་ཤེས་འདོད་ན་གཞན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ།།

༢། ཆོལ་གསུམ་གཅིག་བསྒྲིལ་ཚོགས་པ།

རྩེ་དྲུང་ཟླ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འགན་ཁུར་འོག་དབུས་གཙང་ཞག་རེ་རུ་ཁག་ཉི་མ་དབང་ཆུལ་དང་། བཀུ་དཔོན་ཕྱན་ཚོགས་རྗེ་རྗེ། མདོ་སྔོད་ཀུ་ཤེ་ཉི་མ་ཆུལ་མཚན། ཏེ་ཧོར་ཚེ་དགའ་རྗེ་རྗེ། མདོ་སྨད་ཀེཀྱི་ཕྱག་

མཛོད་ཙ་ཁྲ་སེང་གེ། མདོ་སྡད་བསོད་ནམས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཆོལ་གསུམ་གཅིག་བསྡེལ་ཆོགས་པ་ཞེས་ཆེད་བཙུགས་གནང་། དམིགས་ཡུལ་བཞིན་ཆོལ་གསུམ་བོད་མི་སྤུན་རྣམས་ལོ་མཉམ་འབྲེལ་ཞིས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལས་འགྱུལ་ཤུགས་ཆེར་སྤེལ་ཡོད།

ཀ། སྐྱིད་སྡུག་ཚོགས་པ།

དེ་ཡང་རོར་ཕྱིང་དུ་གནས་སྡོད་བྱེད་པའི་མདོ་སྔོད་ཤན་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཐོས་བསྒྲུབ་འོག་མདོ་སྔོད་སྐྱིད་སྡུག་ལྟ་རྟོག་ཚོགས་པ་ཞེས་པ་གསར་འཛུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཨ་མདོ་རེབ་གོང་པ་ཤང་ཀྱོག་གིས་འགན་འཁུར་འོག་མདོ་སྔད་ལྟ་རྟོག་སྐྱིད་སྡུག་ཚོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་གསར་འཛུགས་བྱས། མདོ་སྔོད་སྐྱིད་སྡུག་ཚོགས་པ་དང་མདོ་སྔད་སྐྱིད་སྡུག་ཚོགས་པ་གཉིས་བཙུགས་པའི་ལོ་ཚིགས་རགས་མ་བྱུང་།

གཞན་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་དབུས་གཙང་སྐྱིད་སྡུག་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་གནང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་རྒྱལ་ཅེ་སྤེ་ཚང་པ་སངས་རྒྱས་པོས་དབུས་གཙང་ཚོགས་པ་ཞིག་བཙུགས་ཀྱང་ཆ་ཚུན་ཀྱིས་མ་འདང་བས་དེ་སྐད་ལྟས་པས་ཕག་རེ་རྩ་གཉིར་ཉི་མ་དབང་རྒྱལ་དང་། གོ་མོ་གོང་འཕྲས་ཤ་ཏོ་སོགས་ཀྱིས་འགན་དབང་ཁྲུ་ཆྭངས་ཏེ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག

ཁ། བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་སྐྲུན་ཚོགས།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་བཀྲ་ཤིས་སྤྱོལ་མས་གཅོ་བྱས་པའི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་ཅིག་གིས་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་སྐྲུན་ཚོགས་བཙུགས་ཤིང་། ཚོགས་པ་འདིས་རང་རྒྱས་ཅེ་སྒྱོགས་ཀྱིས་བོད་དོན་ལ་སྤྱན་པའི་ལས་འགྱུལ་གང་

འཚམ་སྟིལ་ཡོད།

५। བོད་ཀྱི་གཞིན་རྒྱ་སྐྱེས་ཚོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ཟླ་ ༡༦ ནང་ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞིན་རྒྱ་སྐྱེས་ཚོགས་གསར་བཙུགས་གནང་ནས་རྒྱུན་ལས་རྣམས་འོས་འཚེན་གྱི་ལམ་ནས་བསྒོ་གཞག་བྱས། ཐོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་དང་། ཚོགས་གཞིན་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་སྲས་མངའ་རིས་སློབ་སྐྱ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དྲང་ཆེ་ཁམས་ཏེ་ཏོར་རུ་སོ་ཚང་བཀའ་ཟྭར་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་དང་། དཔུལ་གཉེར་སྟོད་གྲོ་ཤོད་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་བཅས་བསྟོམས་རྒྱུན་ལས་མི་གྲངས་བདུན་ཡོད།

५ ཁ་འཛོར་བོད་མི་འདྲུས་སྡོད་ཁག

༡། བོད་མིའི་རང་འཚོ་བཟོ་གྲྭ

དེ་ཡང་སྐྱབས་བཅོལ་བོད་མི་རྣམས་གར་འགྲོ་འདི་ར་སྟོད་ལ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་སུ་རོར་ཐྲིང་བཟོ་གྲྭའི་དབུ་འཛིན་དམ་པ་ལྷ་ཆུམ་བདེ་སྐྱིད་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་ཏེ་རོར་ཐྲིང་དུ་འབྱོར་བའི་བོད་རིགས་སྐྱབས་བཅོལ་བ་རྣམས་ཁ་འཛོར་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་སྐོང་བྱས་ཏེ། བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ཆེའི་རིག་གཞུང་ཚོས་དང་། སྐད་ཡིག ཡུལ་སྐོལ་གོམས་གཤེས། ལག་ཤེས་རིགས་སོགས་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐབས་དང་། ལྷག་པར་དུ་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྒོང་སྐྱོང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་གསོ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུན་མཛད་དུས་སྣ་མང་གནང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༦ ཉིན་ས་ཆའི་བདག་པོ་

རྗེར་ཐྲིང་སན་འཛོ་སེབ་སྒོབ་གླར་གཡར་པོ་ཞུས་ཏེ་བ་ཕྱུགས་འདྲུག་སའི་ཁང་པ་གཅིག་གི་ནང་འཚོ་གོས་ཀྱིས་མ་ཕྲང་བའི་བྱད་མེད་གཅིག་དང་། སྐྱེས་པ་གསུམ་བཙས་མི་བཞི་ལས་མེད་ཀྱང་བོད་མིའི་རང་འཚོ་བཟོ་གྲྭ་དེ་གསར་འདྲུགས་གནང་། རེམ་བཞིན་ཏན་པ་རྣམས་ལ་ལག་ཤེས་འདྲ་མིན་དང་། ན་གཞོན་རྣམས་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚ་རྒྱུན་གང་ལེགས་སྐྱེན་ཐབས་བྱས། སྐབས་དེར་བོད་རིགས་མི་གྲངས་ ༦༠༠ ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་སུ་རིམ་གྱིས་དཀའ་ངལ་སེལ་མཚམས་ནས་ཕྱི་ལ་བྱད་དེ་ལག་ཤེས་དང་། ཚོང་ལས་སོགས་ཀྱི་ཐོག་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། བཟོ་གྲྭ་འདི་ནི་རྗེར་ཐྲིང་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ༤ ཙམ་གྱི་མཚམས་སུ་བཙུགས་ཡོད།

༦། ཆུ་མ་ཀ་ཊ་བོད་གཞིས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཙམ་ཞིག་ནས་ཀྱོ་ཡུལ་གྱི་དམག་མི་ཁ་འཐོར་བ་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་ཆེད་ཆུ་མ་ཀ་ཊ་བོད་གཞིས་ཆེད་བཙུགས་བྱས། དེར་དུ་དུང་བཟོ་གྲྭ་ཡང་ཡོད། ཁུལ་འདིར་བོད་མི་གྲངས་ ༡༩༠ ཙམ་བཟོ་འབྲོག་གི་གཞིས་ཆགས་བྱ་རྒྱུ་བྱས་ཏེ། སྐབས་དེར་བྱན་གཡར་གྱིས་མ་ཆ་ཚེ་ཀར་ ༧།༡༡ དང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་ཁང་མེག་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་ཤེང་ཁང་གཅིག་ཉིས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣ ཉིན་འགོ་འཛུགས་བྱས།

དེའི་རྗེས་གང་ཅིའི་དགོས་དངུལ་སྒྲིར་ ༧༡༦༤༠༠།༠༠ རྒྱག་གི་འཆར་གཞི་བཀོད་དེ་རོགས་རམ་ཡོང་ཐབས་དང་། ཁོང་ཚོར་འགོ་འཛིན་ཡང་མིང་གསལ་གྱིས་བསྒོ་གཞག་ཡོང་བ་ཞུས་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་

ཚེ་འཕེལ་ལ་རང་གཞུང་གིས་བསྐོ་གཞག་དང་འབྲེལ་ཕོགས་ཐོབ་ཀྱང་གནང་བ་མ་ཟད། འཚར་གསལ་རོགས་རམ་ཡོང་བའི་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་མཚོན་རོགས་ཚོགས་ཁག་ལ་འབོད་བསྐུལ་རིམ་པ་ཞུས་ཀྱང་རོགས་རམ་ངོ་ཐོན་ཞིག་མཛད་མཁན་གཏན་ནས་མ་བྱུང་སྟབས་ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་ཐབས་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དབུས་གཞུང་གིས་སྐྱོབ་གསོ་ཟླ་གསུམ་རེར་མི་རེར་གྲོ་དང་གྲོ་ཆག་སོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་མི་དམན་པ་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་དུད་ཚང་ ༡༠ ཡོད་འདུག་ལ་ད་ལྟའི་ཚར་བོད་རིགས་ཁ་འཐོར་ཁྱིམ་ཚང་ ༦ ལས་གཏན་སྤྲོད་བྱེད་མཁན་མེད། འདི་ནི་རྗོང་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ༡༩ ཙམ་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཡོད།

༣། ཁར་ཤང་བོད་རིགས་ཁ་འཐོར།

ཁར་ཤང་ཞེས་པའི་བོད་རིགས་འདུས་སྤྲོད་བྱེད་ཡུལ་ནི་རྗོང་ཐྲིང་ཁྱེར་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ༣༧ ཀྱི་མཚམས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣ་དུད་ཁྱིམ་ ༧༡ ཙམ་གནས་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།

༤། སྤྲོག་རེ་སྒང་བོད་རིགས་ཁ་འཐོར།

གཞན་ཡང་བོད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་སྤྲོག་རེ་སྒང་ས་གནས་སུ་འདུས་སྤྲོད་བྱས་ཡོད་ལ། དེ་རྣ་དུད་ཁྱིམ་ ༡༡ ཙམ་ཡོད་འདུག འདི་ནི་རྗོང་ཐྲིང་ཁྱེར་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ༡༧ ཙམ་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཆགས་ཡོད།

༥། མེ་རིག་བོད་རིགས་ཁ་འཐོར།

མེ་རིག་ས་གནས་སུ་ཡང་བོད་རིགས་ཁ་འཐོར་མང་པོ་འདུས་སྤྲོད་བྱས་

ཡོད་ལ། དེ་རྣ་ཁ་འཛོར་དུད་ཆྱིམ་གྱངས་ ༡༡ ཅམ་གནས་སྡོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། འདི་ལ་རྡོར་ཕྱིང་གྲོང་ཆེར་ནས་ཀི་ལོ་མེ་ཀུར་ ༡༨ ཅམ་ཡོད།

༦། པ་ཤུ་པ་ཏེ་བོད་རིགས་ཁ་འཛོར་གནས་སྡོད།

པ་ཤུ་པ་ཏེ་ས་གནས་སུ་བོད་རིགས་ཁ་འཛོར་དུད་ཆྱིམ་གྱངས་ ༡༡ ཅམ་གནས་སྡོད་བྱས་ཡོད། ས་གནས་འདི་ལ་རྡོར་ཕྱིང་གྲོང་ཆེར་ནས་ཀི་ལོ་མེ་ཀུར་ ༡༡ ཅམ་ཡོད་འདུག

༧། མ་ཅེ་སྦྲ་བྱང་བོད་རིགས་ཁ་འཛོར།

འདིར་ཁ་འཛོར་བོད་རིགས་དུད་ཆྱིམ་བཅུ་གསུམ་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། རྡོར་ཕྱིང་གྲོང་ཆེར་ནས་ཀི་ལོ་མེ་ཀུར་ ༡༩ ཅམ་གྱི་མཚམས་སུ་གནས་ཡོད།

༨། སུག་ཀི་བོད་རིགས་གནས་སྡོད།

སུག་ཀི་ས་གནས་སུ་ཁ་འཛོར་བོད་རིགས་དུད་ཆྱིམ་གྱངས་ ༦ ཅམ་གནས་སྡོད་བྱས་ཡོད་ལ། རྡོར་ཕྱིང་ནས་ཀི་ལོ་མེ་ཀུར་ ༡༧ གྱི་མཚམས་སུ་ཡོད། གོང་བཀོད་ཁ་འཛོར་དུ་གནས་སྡོད་བྱས་པ་རྣམས་དུས་གང་འཚམ་ཞིག་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོན་པ་ཡིན་པས་ལོ་ཆོགས་ལ་འདི་ཞེས་སྨྲོ་ལ་ཐུབ་པ་ཞིག་མེ་འདུག ཁ་འཛོར་བོད་རིགས་འདི་དག་ནི་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་ཡིན་ལ། འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་ནི་ཚོང་ལས་ཁོ་ན་ལས་ཞིང་འབྲོག་གི་འཚོ་བའི་གཞི་རྟེན་གང་ཡང་མེད།། །།

ཀ་སྤྱག་གཉས་སྡོང་བོང་མེའི་
ཡོ་རྒྱས་སྤྱིང་བསྡུས།

ཀ. ༡༥༤༩ ཁའི་སྡོན་ཀྱི་གནས་སྐྱངས།

ཀ་སྒྲུག་ས་གནས་སུ་དེ་སྡོན་སྐྱིད་སྐྱག་ཁག ༡༦ ཙམ་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་ཁག་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ཐུན་ཅ་སྐྱིད་སྐྱག་དང་། ཡིད་མཐུན་སྐྱིད་སྐྱག་ཅེས་པ་གཉིས་སུ་གནས་ཡོད། སྡོན་འབྲོར་བ་རྣམས་ཡིད་མཐུན་སྐྱིད་སྐྱག་དང་དེ་མིན་པ་རྣམས་ཐུན་ཅ་རུ་ཕྱིན། བོད་མ་ཤོར་གོང་པ་ཐུན་ཅ་སྐྱིད་སྐྱག་ནི་དེ་ཁྲལ་གཞན་ཁེང་། དོན་ཆུན་ཕྲན་བུ་རེ་བྱང་ཚོ་ནས་འདུམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། གཞན་ཡང་བོད་མིའི་ངོ་སྤྲོར་སོགས་ལ་གྲོང་སྡེ་ལས་ཁྲངས་སོགས་ཀྱིས་ཆ་འཛོག་གནང་གི་ཡོད་འདུག ཡིན་ན་ཡང་། སྐྱིད་སྐྱག་དེ་ཚོ་ནས་ཞིག་ཁ་འཛོར་དུ་འགྲོ་བར་ངེས་གཏན་མེ་འདུག ཀ་སྒྲུག་ནི་བོད་མིའི་བསྟི་གནས་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བོད་པའི་ཚོང་པ་ཚོ་འདུ་སྡོད་བྱེད་སའི་ཉེ་བའང་ཆགས་ཡོད། དེ་ཡང་བོད་ནས་བལ་དང་། གཡག་ཅོད། ཕྱ་རྩི། དོམ་མཁྲིས་སོགས་འབོར་ཆེན་ཁག་ཀ་སྒྲུག་ཏུ་དབོར་འདེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཀ་སྒྲུག་ནས་ཀྱང་ཐེར་མ། སོ་ཕག ཕྱེ་མ་ཀ་ར། ཆུ་ཚོད། བྱ་རུ་སོགས་མཁོ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཕག་རིར་བལ་ཤོ་དང་ཚ་ཤོ་སོགས་སྐོ་ཁལ་ཆུག་པ་ལས་ཆུ་གར་ཀྱི་ཚོང་ཟོང་ཕར་དབོར་བར་ཁལ་ཆུག་སྤོལ་མེད། ཕྱ་ས་དང་ཕག་རི་སོགས་སུ་ཆུ་གར་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་དང་ཀ་སྒྲུག་ཅེས་བཀས་པ་ཚེར་ཆུས་ཡོད་ལ། རིམ་བཞིན་ཟ་ཁང་དང་ཚང་ཁང་སོགས་ལའང་སྐད་བཀས་ཆུས་བཞིན་ཡོད་འདུག

ཁ. འཚོ་ཡུལ་ཀྱི་གནས་བབ།

ཀ་སྒྲུག་ས་གནས་འདི་ནི་ཆུ་གར་མངའ་སྡེ་ནུབ་སྒང་གལ་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཀི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་དུ་ཚགས་ཡོད། ས་གནས་འདི་ནི་ཆུ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་ལ་

མི་ཀུར་ ༡༦༥༠ དང་། གནམ་གཤིས་ཚ་བྱངས་ ༠༦ ཅིག་རི་སེལ་སེས་ནས་ ཁ་ཅིག་རི་སེལ་སེས་བར་དང་ཀ་སྒྲག་གྲོང་ཁྱེར་ནས་མེ་འཕོར་ཐག་ཉེ་ཤོས་ New Jalpaiguri ཞེས་པ་སྟེ་རྒྱང་ཚད་ཀི་ལོ་མི་ཀུར་ ༧༦ སར་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་གནམ་ཐང་ Bagdogra Air Port ཞེས་པར་ས་གནས་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀུར་ ༧༥ ཙམ་གྱི་ས་ཏེ་འགྲོ་དགོས།

དཔལ་འབྱོར་དུས་སུ་ཀ་སྒྲག་འགོ་འཛིན་གྱི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་རིགས་བོད་མི་ ཕལ་ཆེར་ ༡༩༥༤ ཙམ་ཞིག་ཡོད། རང་གཞུང་གིས་ཆེད་འཛུགས་གནང་བའི་ ཀ་སྒྲག་འགོ་འཛིན་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་ཀ་སྒྲག་ཏུ་སྡོད་པ་ཁག་བཅོས་པའི་བོད་མིའི་ གནས་སྡོད་ས་ཁག་བདུན་ཡོད། ཀ་སྒྲག་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀུར་ ༡༦ གྱི་སར་ཨལ་ ག་ར་གྲོང་གསེབ་ཏུ་བོད་མི་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༠ ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་པེ་སྡོང་གྲོང་ གསེབ་ཅེས་པ་ཀ་སྒྲག་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀུར་ ༡༤ ཡོད་པ་དེ་རྣ་བོད་མིའི་ཁྱིམ་ཚང་ ༤ ཙམ་དང་། ཡང་ལ་སྦ་གྲོང་གསེབ་ཏུ་བོད་མི་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༤ ཙམ་ཞིག་ གནས་སྡོད་བྱས་ཡོད། དེ་རྣ་ཀ་སྒྲག་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀུར་ ༣༦ ཙམ་ཡོད་འདུག གྲོང་གསེབ་འདི་ཚོའི་མིང་ལ་དུས་རྒྱུན་ཚ་ལ་པེ་གསུམ་ཞེས་འབོད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་བཞིན་ཇ་ཡི་སྐོན་ཡང་ཀ་སྒྲག་ས་གནས་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀུར་ ༡༦༠ ཡོད་པའི་ ས་གནས་དེར་བོད་མི་ཁྱིམ་ཚང་ ༦༡ ཡོད་པ་དང་། ས་ལྷ་རྩ་ཀ་སྒྲག་ནས་ ཀི་ལོ་མི་ཀུར་ ༦༦ ཙམ་ཡོད་པ་དེ་རྣ་བོད་ཁྱིམ་ ༡༥ ཙམ་དང་། ཡང་སྤད་ བརྒྱད་གྲ་ཚང་དང་། ཀོང་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པ་ཞིག་བཙས་ཡོད་ལ། དེ་ དུང་དེ་གར་དུས་འཕོར་ཚོ་བྱང་དང་བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་ཅིག་ ཡོད་འདུག

ཀ། བོད་མི་འབྱོར་སྐྱངས་དང་འཚོ་བའི་གནས་སྐྱངས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༦ ལོའི་རྩེས་སུ་མང་པོ་ཞིག་འདི་ག་རྣ་འབྱོར་ཡོད། དེ་ཡང་ལ་ལ་ནི་རྣ་ཐོས་ལ་དང་། ལ་ལ་ནི་རྗོང་ཕྱིང་ཉེ་བའམ་དང་བལ་ཡུལ་ས་ཐོག ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲག་བཅས་བརྒྱད་དེ་འབྱོར་ཡོད། དེ་དག་ལ་ཐོག་མར་ལག་འཁྱེར་དང་། གནས་སྡོད་ཚོག་མཆན། འཚོ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་ཐད་དུ་དཀའ་ངལ་འདུ་མེན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འཕྲད་འདུག འདིར་ཕེབས་པའི་གྲས་སུ་ལ་ལ་ཚོང་པ། ལ་ལ་གྲོང་དུག་དམག་མི། ལ་ལ་ནི་དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་བྱེད་མྱོང་བ་བཅས་མང་པོ་ཞིག་འདུག་ལ། ད་དུང་ས་གནས་གཞན་ནས་གཉེན་སྦྲིག་བྱས་ཏེ་འདིར་གཏན་འཇགས་གནས་པ་ཡང་འདུག དེ་རྣམས་ལས་མང་པོ་ཞིག་ལམ་བཟོ་ལ་སོང་ཞིང་། གཞོན་སྐྱེས་ཚོ་སློབ་གྲྭར་བཅུག་སྟེ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚོ་སྐབས་རག་ཐབས་བྱས། རིམ་བཞིན་ཚོང་ལས་བྱེད་མྱོང་མཁན་ཚོས་ཚོང་ལ་འབད་ཅིང་། ཐོན་ཆད་ལྷ་མོ་འཁྲབ་མྱོང་མཁན་འགའ་ཤས་ཀྱི་འཚོ་བའི་དཀའ་ངལ་ལ་མ་བཟློས་པར་ཀ་སྒྲུག་ལྷ་མོ་འཁྲབ་སྟེན་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཞབས་ཞུ་མཐུན་རྐྱེན་ཚུན་སྒྲིང་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལག་ཤེས་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཚོ་བ་བསྒྱལ་འདུག སྤྱིར་ཀ་སྒྲུག་ནི་བོད་ཀྱི་ལྷམ་འདྲ་མེན་དང་། ཕོ་ཞྭ་དང་མོ་ཞྭ་འདྲ་མེན། ཕྱུ་པ་ཚེས་རྩ་སོགས་སྐྱས་ཚད་མང་པོ་ཐོན་ས་ཞིག་ཡིན་ལ། དེང་དུས་ཀྱང་རྒྱ་གར་ས་གནས་སུ་མ་ཟད་པའི་ཨ་རི་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་བོད་ཀྱི་ལྷམ་དང་། ཕྱུ་པ་སོགས་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་ཡོད། དེ་སྟོན་ལག་ཤེས་པ་མང་པོ་ཡོད་པས་ལག་ཤེས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་དེ་ཙམ་བཟང་རྒྱུ་མེད་མོད། དཔལ་ཆར་རང་གི་གནའ་བོའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གི་ལག་ཤེས་ལ་བརྟེན་པས་འཚོ་བའི་གནས་བབ་ཏ་ཅང་ཡར་རྒྱས་སུ་སོང་ཡོད། དེང་གི་དུས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་བཟོ་བསྒྱུན་བྱེད་མིའམ་ལག་ཤེས་པ་ཆེས་ཉུང་ངུ་ལས་མེད་རྒྱུ་དེ་དག་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་ལ་སེམས་འཚབ་དགོས་པ་ཞིག་ཆ་འདུག་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པ་གཞོན་སྐྱེས་ཚོར་རེ་སྐུལ་བྱས་ཡོད་ལ། ལས་

ཚན་ནང་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་ཡང་གང་འཚམ་ཞིག་བྱུང་། མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀ་སྒྲུག་བོད་ཕྱག་གཞོན་རྣམས་ལ་བོད་གཞུང་གི་ལས་ཚན་ནང་ཚོ་སྐབས་འཐོབ་མེན་གསུང་མཁན་ཡང་འདུག་མོད། བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕྱིར་ལ་དང་། བོད་ཀྱི་མཁྱེན་ཁང་ Tibet House ཟེར་བ་གཉིས་བཙོངས་པར་དང་ཕྱ་ཁོ་ཆོ་སྦྱོ་འཁྱོད་རྣོ་ཡི་ཡོད་འདུག

༦ ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་སྒྲུང་རིམ།

ཚང་།	མཚན།	ལས་ཡུན་ལོ་ཚིགས།
༡།	ཇ་སག་ལེ་སྨད།	༡༩༥༩ ནས་ ༡༩༦༠
༢།	རྩོས་དཔོན་རྣམ་ཐྲིང་།	༡༩༦༠ ནས་ ༡༩༦༢
༣།	བཀྲིས་དཔལ་རབ།	༡༩༦༢ ནས་ ༡༩༦༣
༤།	བསོད་ནམས་དང་མགོན་པོ་ཆེ་རིང་།	༡༩༦༣ ནས་ ༡༩༦༤
༥།	ངག་དབང་རྒྱལ་མཆོག་དང་·····	
	རབ་ཤག་བསོད་སྟོབས།	༡༩༦༤ ནས་ ༡༩༦༥
༦།	རྡོ་རྗེ་ཆེ་རིང་།	༡༩༦༥ ནས་ ༡༩༧༦
༧།	ཐུབ་བཟང་ཐར་འདོད།	༡༩༧༦།༡།༢ ནས་ ༡༩༨༠།༢།༡
༨།	ཆོས་འཕེལ་བསོད་ནམས།	༡༩༨༠།༤།༣ ནས་ ༡༩༨༣།༡།༢
༩།	བྱམས་པ་ཡོན་ཏན།	༡༩༨༢།༡།༡ ནས་ ༡༩༨༦།༣།༤
༡༠།	བྱམས་པ་བརྩོན་འགྲུས།	༡༩༨༦།༣།༤ ནས་ ༡༩༨༡།༨།༩
༡༡།	དཔལ་འབྱོར།	༡༩༨༡།༡།༤ ནས་ ༡༩༩༣།༣།༣
༡༢།	སྐལ་བཟང་དབང་ཕྱུག	༡༩༩༣།༣།༩ ནས་ ༡༩༩༤།༨།༢
༡༣།	ལེགས་བཤད།	༡༩༩༤།༨།༡ ནས་ ༡༩༩༨།༩།༣༠
༡༤།	དཔལ་ལྡན་དོན་འགྲུབ།	༡༩༩༨།༩།༣ ནས་ ༣༠༠༣།༦།༣༠

༡༧།	ཀམ་ཆོས་དབྱིངས།	༡༠༠༡།༧།༡ ནས་ ༡༠༠༡།༧།༡༡
༡༨།	ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས།	༡༠༠༡།༧།༡༣ ནས་ ༡༠༠༩།༩།༡༣
༡༩།	ཆོ་དབང་བཀྲ་ཤིས།	༡༠༠༩།༩།༡༦ ནས་ ༡༠༠༧།༩།༣
༢༠།	སྐལ་བཟང་ཆོ་ཉིང་།	༡༠༠༧།༩།༩ ནས་ ༡༠༠༨།༦།༣༠
༢༡།	དྲང་སྲོང་འགོ་འཛིན་རྒྱར་པ་རྡོ་རྗེ།	༡༠༠༨།༧།༡༦ ནས་ལས་ཐོག་པ།

༨ ལྷོ་ཀོང་ས་མཆོག་ཆིབས་བསྒྲུར་བསྐྱངས་པའི་ལོ་ཆོ་གས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༦ ལོར་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ ༢༥༠༠ འཁོར་བའི་དུས་སྟོན་ལ་ཆིབས་བསྒྲུར་བསྐྱངས་སྐབས་ཀོང་ས་མཆོག་འདི་ག་ས་གནས་སུ་ཡེབས་ཏེ། མེ་མང་རྣམས་ལ་གསུང་ཆོས་དང་བཀའ་སྩལ་ཟབ་མོ་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་ཡང་བསྒྲུར་ཀ་སྒྲུག་ཏུ་ཆིབས་བསྒྲུར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཡོད་ལ། སྐབས་དེར་དུར་ཁན་ཟངས་མདོག་དཔལ་རིར་མི་མང་ལ་བྱགས་རྟེ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དབང་དང་། མ་ཉེའི་བཀའ་ལུང་སོགས་གནང་ཡོད་ལ། བོད་ཀཁྲོད་སྟོང་གར་ཕ་མའི་ཚོགས་ཆུང་ཀིས་ཀོ་སྒྲིག་ཁྲས་ཏེ་མི་མང་ལ་བཀའ་སྩོབ་བཀའ་དྲིན་སྩལ་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ལོར་ཀ་སྒྲུག་ཏུ་ཞེངས་གསུམ་པའི་ཆིབས་བསྒྲུར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཏེ། སྐབས་དེར་ཡབ་གཞིས་སུ་བཞུགས་གནང་མཛད་འདུག་པ་དང་། དུར་པན་ཟངས་མདོག་དཔལ་རིར་མི་མང་ལ་གསུང་ཆོས་དང་བཀའ་སྩོབ་སྩལ། དེ་དུས་ཤེས་རིག་གི་གཞས་བྱོ་སོགས་ཀྱང་གཟིགས་འབྱལ་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ཟླ་ ༡༡ ནང་ས་ལྷས་དུ་ཞེབས་པ་དང་སྐབས་བསྟུན་ཀ་སྒྲུག་ཏུ་ཆིབས་བསྒྲུར་བསྐྱངས་ཤིང་། ལྷ་བ་དགོན་པར་བཞུགས་གནང་

མཛད་ཡོད། དེའི་རྗེས་ཀ་སྒྲག་བོད་གཞུང་སྒོང་གླ་གཅོ་བྱས་ཏེ་བོད་སྒོང་ཁག་དང་། དགོན་སྡེ་བཅས་ལ་གཟིགས་སྐོར་དང་བཀའ་སྩལ་གནང་།

༥། ས་གནས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

༡། རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་།

ཀ་སྒྲག་ས་གནས་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཚོགས་པ་ཆུགས་ཏེ་ལོ་མང་སོང་ཡོད་ཅིང་། ལས་འགུལ་ཡང་ཚགས་ཆུད་གནང་དང་གནང་བཞིན་ཡོད།

༢། ས་གནས་ཐྲོས་ཚོགས།

ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་སྐབས་དང་པོ་དེ་ ༡༩༥༦ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ཆུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཚོགས་འདུ་སྐབས་གསུམ་པ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། ལས་འགུལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་གནས་ཆུལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༣། ས་གནས་འདི་རྣ་དབྱས་གཅོང་ཚོགས་པ་དང་། མདོ་སྨོད་ཚོགས་པ། མདོ་སྨད་ཚོགས་པ་བཅས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་པ་དང་། གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་བཅས་ཡོད།

༤། བྱད་མེད་ཕྱན་ཚོགས།

ས་གནས་བྱད་མེད་ཚོགས་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་བཙུགས་པ་དང་། ཚོགས་མི་གྲངས་ ༦༦ ཕྱག་འཇུལ་ཞུགས་ཡོད། ནམ་ཡང་བོད་མིའི་རྩ་དོན་ཀྱི་ཆེད་དུ་གང་ནུས་ཀྱིས་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་ཀྱིན་ཡོད།

༥། རྒྱ་མི་ཚོགས་པ།

ཀ་སྒྲུག་ཀུ་བོད་ནས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་མོ་འཁྲབ་པའི་ཉམས་མྱོང་ཅན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་སྐབས། ཨ་ཅེ་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་ཞེས་སྔ་མོ་ནས་བཙུགས་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ལོར་ཐར་ཆོས་དགོན་དུ་ཤཀྱ་མ་མཆོག་ལ་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་སྟོན་གཟིགས་འབྱལ་ཞུས་པར་ཐུགས་དགྱེས་མཉེས་མཛད་དེ་རོགས་རམ་སོགས་ཇི་དགོས་གསུངས་ཡོད། རྗེས་སུ་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཟློ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་གཅོས་ཚང་འཛོམས་ཀྱིས་བྱོས་བྱས་ཏེ། བོད་གཞུང་ལ་འཆམ་འཁོར་དང་ཁང་ཐུ་བཅས་ཀྱི་རོགས་སྐྱབས་ཞུས་ཀྱང་དེ་སྐད་ལུས་སོང་། སྤྱིར་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་ཞེས་གྲགས་ཆེ་ཡང་། རིམ་པས་རྒན་རིམ་རྣམས་འདས་བྱོང་སུ་ཀྱང་ནས་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་འཛིར་བ་ལྷ་བུར་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ནས་ ༢༠༠༠ ཙམ་ལ་ཀ་སྒྲུག་བོད་མིའི་འགོ་འདྲིན་དཔལ་ལྡན་དོན་འགྲུབ་ལགས་ཀྱི་སྐབས་ཁོང་གིས་ལྷ་མོ་དེ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ཕྱི་མོ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་བསྐྱར་གསོ་གནང་བ་ཙམ་མ་ཟད། ཡར་རྒྱས་ཀྱང་གང་ལེགས་གནང་སྟེ། ཀ་སྒྲུག་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་ནི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་རིམ་འབྲོར་རྣམས་ཀྱི་སྐངས་འདྲིན་འོག་ཏོང་འཛེལ་གང་ཐུབ་གནང་གིན་ཡོད།

༦། གང་སྤྱོངས་བློས་གར་ཚོགས་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་དབུ་བརྩེགས། དེ་ཡང་དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ས་ལོན་ཏོན་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ཚོགས་པ་དང་། དེའི་སྐོབ་སྟོན་པ་ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་ལགས་སོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་འོག་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། བློས་གར་ཚོགས་པ་འདིའི་

དམིགས་ཡུལ་ནི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒོས་གར་སྐྱུ་རུལ་དང་། རོལ་ཆའི་སྐྱུ་རུལ་སོགས་ཉམས་པ་བསྐྱར་གསོ་དང་མི་ཉམས་གོང་སྦེལ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། དུད་སྐྱུ་རུལ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་གསར་བཏོད་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཐུབ་ཁེག་ཡོང་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་གངས་ ༦ ཡོད་ལ། རྗེས་སུ་ཅུང་ཡར་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་ཅིང་ཚོགས་མི་ཡང་དུ་བར་གངས་ ༦༠ འདྲ་ལ་ཞུགས་བྱས་ཡོད། དེ་ཡང་ཚོགས་མི་ཡོང་ཁུངས་ནི་ཀ་སྡུག་གཏན་ཧིན་སྟོབ་གྲྭའི་སྟོབ་ཐོན་དང་། འཕགས་བོད་ནང་པའི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་ཐོན་བོད་རིགས། གཞན་ཡང་འབྲུག་པ་དང་། ཤར་པ། འབྲས་ལྗོངས་སོགས་ཀྱི་ན་གཞིན་བཅས་ཡིན། དུ་ལྟའི་ཚར་འཁྲབ་སྟོན་པ་དང་ལས་བྱེད་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་ཚོགས་མི་གངས་ ༣༠ ཙམ་ཡོད། རེས་གཟའ་ཉི་མའི་གུང་གསེང་སྐབས་སུ་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་དྲང་བློངས་ངང་ཤད་བྱེད་ཐུབ་གསེར་སྐྱ་ཞིབ་ཏུ་བརྗེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གསར་ཞུགས་པ་ཚོར་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྟོང་བརྗེ་ཡོད། བྱེ་དང་ཐུག་གར་རོལ་མོའི་དགེ་ཆན་གཙོ་བོ་གངས་སྤྲོངས་སྐོར་ཚོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ཆན་རོ་དགའ་ལགས་ཡིན། ཚོགས་མི་མང་ཆེ་བས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་མོའི་སྐུ་རུལ་སྟོང་བརྗེ་བྱས་ཏེ། སྐྱ་མོའི་འཁྲབ་གཞུང་ཁག་བཞི་ཙམ་ལ་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་པ་མ་ཟད། རྗེས་སུ་སྐྱ་མོ་ཚོགས་པར་ཞུགས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོ་ནས་བརྩང་བོད་ཀྱི་ཞོ་སྟོན་ཉིན་མོར་འཁྲབ་སྟོན་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གངས་ལྗོངས་སྐོས་གར་ཚོགས་པ་འདི་བཙུགས་ནས་དབང་དབྱིན་ལན་དང་། ཨོ་སི་ཏྲི་ལི་ཡ། འབྲུག་ཡུལ། བལ་ཡུལ་བཅས་ཕྱི་

རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་འབྲལ་སྟེན་ཞུས་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་རྒྱ་གར་ཏུ་དམངས་གཙོའི་དུས་ཆེན་དང་། རྒྱ་གར་རང་བཙན་དུས་ཆེན་བཅས་ལ་སོ་གནས་ཁག་མང་པོར་འབྲལ་སྟེན་ཟིངས་མང་བྱས། དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་དུས་ཆེན་ཁག་ལའང་སོ་གནས་གང་སར་རྒྱ་འབྲལ་སྟེན་བྱས་དང་བྲེད་ཀྱིན་ཡོད།

༧། བོད་མིའི་བསྟི་གནས་མ་ཅི་སྐ་ཁང་།

ཀ་སྐྱག་ས་གནས་ཀྱི་བསྟི་གནས་སུ་ཡིད་སྤྲོན་ཆོག་པའི་མ་ཅི་སྐ་ཁང་ཞེས་པའི་ཚོགས་ཁང་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོད། ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱིས་འཁུར་དུ་བཞེས་ནས་བཞེངས་ཤིང་། ལོ་ཤས་སྟོན་ཐོག་བཅུགས་གཉིས་པ་ཞིག་ཀྱང་ལེགས་འགྱབ་བྱུང་། འོག་ཤོད་དུ་མི་མང་ཆོགས་ཁང་དང་། སྐྱེད་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཙས་མ་ཅི་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འདུ་ཁང་སྐུས་ལེགས་ཤིག་ཡོད་ལ། དེའི་འཛིན་སྐྱོང་ནི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱིས་སྐངས་འཛིན་འོག་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱིས་གནང་བཞིན་ཡོད།

གཞན་ཡང་འདི་ར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཙམ་ལ་བཙུགས་པའི་དྲང་བློངས་མཐུན་གྲོགས་ཚོགས་ཆུང་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། འདིས་ནི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ཅུལ་བའི་ཞབས་རིམ་ལ་ལོ་ལྔར་བཀའ་འགྱུར་དང་། བསྟན་འགྱུར། སྒྲོལ་མ་འབུམ་འདོན་སོགས་གནང་གི་ཡོད།

༤ སྒྲོབ་གྲྭའི་གནས་སྐྱངས།

༡། འཕགས་ཚོད་ནང་པའི་རིག་གནས་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་།

སྐྱབས་རྗེ་དར་མདོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཐུབ་བསྟན་ལྷུན་གྲུབ་མཆོག་གིས་ ༡༧༥༩ ཟླ་ ༡༦ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་དུས་སྟོན་དང་སྦྱབས་བསྟུན་སྟོབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༨ ཟླ་ ༡༦ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ཡཻ་མཆོག་གིས་ནོར་སྦྲལ་ཞི་བདེའི་གཟེགས་རྟགས་བཞེས་པའི་དུས་ཆེན་བཅོ་སྔང་བྱས་ཏེ། མེ་ལ་ཐང་དུ་གངས་སེང་དཀར་མོའི་བྱོགར་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་དུས་སྟོབ་གྲྭ་འདི་དབུ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མོ་དང་ཡཻ་ས་མཆོག་གིས་ཞི་བདེའི་གཟངས་རྟགས་བཞེས་པའི་ཉིན་མོ་གཉིས་ཉིན་གཅིག་ལ་ཁེལ་ཡོད་ཅེས་སྨལ་བཟང་གི་ཉིན་མོ་ཁྲེད་པར་བ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས།

སྟོབ་གྲྭ་འདི་ནི་ཀ་རྡོར་སྒང་གསུམ་དུ་བོད་གཅོ་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་རིག་གཞུང་སྟོབ་བློ་ཡོད་རིགས་ལ་མཁོ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་གསར་བཙུགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འཕགས་ཡུལ་ལ་བཙུགས་པའི་བོད་སྟོབ་ཐོག་མ་དེ་ཡང་ཆགས་ཡོད། འདིའི་ནང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྟོབ་བློ་ཡོད་རིགས་རྣམས་རིས་མེད་ཞུགས་ཆོག་པས་བོད་པ་དང་། འབྲས་ལྗོངས་པ། འབྲུག་པ། ཤར་པ། ལེབ་ཆུ་བ། རྟ་མང་བ་སོགས་གང་མང་འཛུལ་ཞུགས་བྱས་ཡོད། ད་ལྟ་སྟོབ་མ་ ཁ༠༠ ཙམ་ཡོད་ཅིང་། འཛིན་རིམ་སྟོན་འགྲོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་ཡོད། སྟོབ་ལས་ནི་དགེ་རྒན་ ༡༦ དང་། ལས་བྱེད་ ༤ བཅས་ཡོད་འདུག སྟོབ་གཞི་ནི་དགའ་ཡིག སྒམ་རྟགས། ལྷ་མིའི་ཆོས། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད། ཚུ་ཤིང་བསྟན་བཅོས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སོགས་ཡིན་ལ། བོད་ཡིག་སྟོབ་དེབ་ནི་སྟོབ་གྲྭ་འདི་ནས་ཆེད་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་འཛིན་རིམ་དང་པོ་ནས་ལྟ་པའི་བར་དང་། བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བཏེན་པའི་

འཛོན་རིམ་དྲུག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སློབ་དེབ་བཅས་ཀྱི་སྐད་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ཨང་རྩིས་ནི་སློབ་གྲྭ་སྤྱི་བྱིངས་ཕྱར་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་ཤེས་རིག་སེམྤེའི་རྒྱོས་གར་ཞེས་པ་ཆེད་བཙུགས་བྱས་པ་ནས་བརྒྱང་བང་སྒོལ་མངའ་སྡེ་ཚལ་མི་ཆེ་ནང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་འཁྲབ་སྟེན་བྱས་ཤིང། ཁུལ་དེ་དག་ཏུ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་སློབ་ཕྲུག་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕ་རན་སི་འི་ཤེས་རིག་ཚོགས་པ་ཀྱོ་ལེག་ཉེབ་ཐེ་ཀ་ངལ་དུས་ཏེ་ནོ་ཀ་སོགས་སུ་འཁྲབ་སྟེན་བྱས་པ་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་ཀྱིན་ཚོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་འཁྲབ་སྟེན་ཞེས་ཨ་རི་དང་། འཇར་མན་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཐུའི་ནང་རིག་གཞུང་འཁྲབ་སྟེན་བྱས། དེའི་རྗེས་འབྲིང་སློབ་བརྒྱད་ཙམ་དང་མཉམ་དུའང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྣང་བྱུང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ནང་འདི་གའི་སློབ་མ་རོལ་དབྱངས་དང་འཁྲབ་སྟེན་ལ་མཁས་པ་གཉིས་ཆེད་དུ་གཏོང་རོགས་ཞེས་པ་ཕྱིན། ཆུ་གཅིག་ཕྱག་རིང་ཕ་རན་སིའི་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།

འདི་ཕྱིན་བོད་ཀྱི་རོལ་ཆའི་སྐོར་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་སོགས་གང་མང་ཞིག་གིས་རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས་མེད་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་རོལ་མོ་ལ་ཞན་ཆ་མང་དུ་བརྗོད་མཁན་བྱུང་འདུག་པས། རོལ་མོའི་ཕྱོགས་སུ་ཤུགས་སྟོན་བྱས་ཏེ་སྤྲེད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཕུག་རྒྱན་སྤྲ་སྟན་རྒྱུད་བཞི་པ་དེར་རྒྱུད་དུག་བསྟན་ཏེ་འདོད་ཡོན་སྐ་ཕྲ་ཞེས་པ་འདི་གསར་བཏོད་བྱས་པ་དང་། བའེ་སྤྲེད་ཀྱི་ཕུག་རྒྱན་སྟན་རྒྱུད་བཞི་པ་ལས། རྒྱུད་གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ་ཕྱར་

བསྒྲིགས་པའི་པི་ལུང་ཁེན་དབྱངས་མ་ཞེས་ སྒར་ཁ་ཁེན་ལ་ཐིག་གསུམ་ཡོད་པས། མིང་དུ་བཏགས། དེ་བཞིན་ཡང་ཅིན་ཞེས་པ་དཔལ་བོད་གཞས་ལ་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དབྱངས་རྟ་ཞན་པ་འདུག དེའི་ཕྱིར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རོལ་མོ་བ་དང་གཞས་མ་ཚོས་ལག་ལེན་བྱེད་བཞིན་པའི་ཁར་མོ་ནྲེ་ཡམ་ཟེར་བ་གཞི་ལ་བཞག་སྟེ་རྒྱུད་མང་རྒྱལ་བའི་རྒྱུད་སྐན་ཞེས་པ་གསར་བཏོད་བྱས་པ་སོགས་ལོ་ངོ་མང་པོར་བོད་ཀྱི་ཐུན་མིན་རོལ་དབྱངས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞབས་འདེགས་གང་ནུས་ཞུས་འདུག

དེ་ཡང་དང་ཐོག་བོད་ཀྱི་སྐུ་གཞས་རོལ་མོ་དང་། བཟོ་རིག་ཆ་ཤས་རི་མོ་སོགས་སྟོང་སྟོན་བྱས་ཏེ། ཕྱ་ཁྱེས་པཉང་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་ཐུབ་ཡོད་ལ། སྟོང་གླ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཞིར་བཟུང་ཐོག་བོད་དགེ་དང་། རོལ་གཞས་པ་ཚད་ལྡན་རང་རྐྱ་འཕེར་བཏང་མང་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཀ། ཀ་སྒྲུག་གཏན་ཉིན་སྟོང་གླ

གཏན་ཉིན་སྟོང་གླ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་སྐབས་དགེ་རྒན་གྲངས་ ༦༩ དང་ལས་བྱེད་གྲངས་ ༡༤ དེ་བཞིན་གཏན་སྟོང་སྟོང་ཕྱག་གྲངས་ ༦༦༡ ཉིན་སྟོང་སྟོང་ཕྱག་གྲངས་ ༡༠༣ བཅས་ཡོད།

བོད་གཞུང་ནས་སྟོང་གླ་འདི་ཐོག་མར་འགོ་འཛུགས་སྐབས་ཁང་ཚྭའི་ཐོག་གཡར་བའི་སྣམ་བུའི་དོས་ཁང་ཞིག་གི་ནང་ནས་འགོ་འཛུགས་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་སྟོང་གླ་འདིའི་མིང་ལ་བོད་རིགས་སྐྱབས་བཅོལ་སྟོང་གླ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། དེའི་འཛིན་སྐྱོང་ནི་ཕྱི་ལིར་ཡོད་པའི་

བོད་རིགས་སྐྱབས་བཙོལ་སློབ་གྲའི་ཚོགས་པ་སྟེ་དཔྱའི་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་ཀྱིས་གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ལོར་སློབ་གྲྭ་དེ་བཞིན་འབྲིང་རིམ་མར་ཕབ་ནས་མཐོ་རིམ་སློབ་བཞིན་པས་སློབ་ཕྲུག་ཡོངས་རྫོགས་སློབ་གྲྭ་གཞན་དུ་སྐྱ་བསྒྲིལ་གནང་ཡོད། དེ་རྗེས་དེ་ཁྲལ་མཐའ་མཚམས་ལྷང་ཁྲག་ཏུ་གནས་རྩོད་ཉམ་ཐག་སློབ་ཕྲུག་ཆེད་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཆུང་ཤས་ཤིག་བོད་རིགས་དགེ་རྒན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྣངས་འཛིན་གནང་བཞིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ལྷི་ལིར་གནས་རྩོད་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲིང་རིམ་ཁ་སྐར་ནས་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༣༠༠ ཙམ་ཤོང་བའི་མཐོ་རིམ་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་བསྒྲུར་དུ་འགོ་འཛུགས་བྱས། གཏན་སློབ་འགོ་འཛུགས་བྱས་རྗེས་བྱོ་མོ་དང་བྱའི་ཉལ་ཁང་དང་། འཛིན་གྲྭ་ཚོགས་ཁང་། དཔེ་མཛོད་ཁང་། འཚེམ་ཁང་། ཤེང་བཟོ་སྡེ་ཚན། ཐབ་ཚང་། ཁྲུས་ཁང་དང་གསང་སྒྲིག། ཆུ་མཛོད། ཞལ་འདོན་ཚོགས་ཁང་དང་སྤྱི་ཁང་། སྨན་ཁང་། ལས་བྱེད་རྩོད་ཤག་རྐྱེད་ཐབ་། དེ་བཞིན་མཐའ་མཚམས་ར་བ་བསྐོར་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ལས་འཚར་འདྲ་མེན་རིམ་པས་རྩེལ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོར་འཛིན་གྲྭ་བཙུ་པའི་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༡༩༥༠ དང་འཛིན་གྲྭ་བཙུ་གཉིས་ལ་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༦༠༠ བཅས་མཐོ་སློབ་ལེགས་ཐོན་ཐུབ་ཡོད། སློབ་ཕྲུག་གི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཐང་དགེ་ཏན་འདྲ་མེན་ལ་དུས་ནས་དུས་སུ་སློབ་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ཟབ་སྦྱོང་འདྲ་མེན་གནང་བཞིན་ཡོད། གནད་ཡོད་མི་སྣ་དང་མཁས་ལས་དུས་ནས་དུས་སུ་སྐུ་མཛོན་མཛོན་འབོད་འཚམས་གཟིགས་ཞིབས་སྐབས་སོ་སོའི་བསམ་འཆར་བསྡུ་རྩད་ཀྱིས་ལག་བསྟར་གང་ཐུབ་བྱས་

འབྲས་སུ་སྟོང་གླའི་འཇོག་སྐྱོང་དང་། སྒྲིག་འཛུགས། གཙང་སྦྲ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་ཡར་རྒྱས་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད། ཤེས་ཡོན་སྤེལ་དྲུས་འགྱུར་བ་ནམ་བྱུང་ལ་སྟོང་གླའི་སྤེལ་དྲུས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་ནས་སྟོང་ཕྱག་གི་ཤེས་ཚད་མི་ཉམས་གོང་སྟེལ་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད།

ཀ ཚར་རྩེའི་བྱུང་རིམ།

༡། དཔལ་ལྡན་སྡད་རྒྱུད་གླ་ཚང་།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༦༡ ལོར་ཨགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གསང་ཆེན་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟི་གནས་འདིར་ཞབས་སོར་བགོད་པ་དང་། གཙོ་བོ་ཨགོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་དང་། ཕྱི་ནང་སྤྱི་བོད་ཁྲིམས་ཟུང་རོགས་རམ་འོག་གཙུག་ལག་ཁང་རྣེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་གསར་བཞེངས་གནང་། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་ཐུབ་དབང་གཙོ་འཁོར་གསུམ་དང་། འདུལ་ནག་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་ལྷང་། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་བཅས་དང་། གསུང་རྟེན་ལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་དང་། བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་དང་། པཾ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་བཅས་བཞུགས་ཡོད།

འདིར་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ། རྡོ་མགོན་ཆོས་གསུམ་ཀྱི་བསྐང་གསོ། རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཚར་འབེབས་མ། གཞུང་ཆེན་ལེའུ་བཅུ་བདུན་རྒྱགས་བཞེས་དང་འབྲེལ་གླ་ཚང་གི་ཐུན་མིན་ཕྱག་བཞེས་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ། གཏོར་ཆེན་དང་། རྒྱང་བཟེད་མཆོད་པ། རབ་གནས།

སྒྲིན་སྡེག དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་བཞག་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ཚུལ་བཞིན་གནང་ཐོག་དབང་ལུང་མན་ངག་དང་བཅས་པར་ཉམས་བཞེས་གནང་དགོས།

སྒྲིར་དགོན་པ་འདི་ནི་ཤར་ཪཀྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སྐྱེབ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོས་ ༡༩༦༠ ལོར་སྤད་རྒྱུད་རིན་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། དགེ་ལྡན་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེ་བས་ཤེག་ཡིན། རྗེས་སུ་རྒྱུ་དམར་གྱིས་གཏེར་བཤེག་བྱས་པས་གྲུང་རེ་ཙམ་ལས་མེད་པར་གྱུར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་དགོན་འདིའི་དགེ་འདུན་པ་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཞིག་བཙུག་ཏམ་ཞིག་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བ་དེ་དག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ནས་ཀ་སྒྲུག་སྡོང་མདའ་ཚང་གི་ས་ཁུལ་དུ་བཞུགས་གནས་གནང་བ་དང་། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་འདིའི་སྐར་གྱི་འཛད་ཉན། སྒྲུབ་མཆོད་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་རྣམས་སྒར་གསོ་གནང་ཐུབ་ཡོད། དཔྱིའི་ཚར་སྤད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་འདི་ཨུ་མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་བཞུགས་ཐོག་དགེ་འདུན་ཆུ་སྐུལ་དང་བཅས་པ་ཞལ་གྱངས་ ༤༥ འཆོ་བཞུགས་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ཏེ་མ་ལ་ཡའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཞལ་གྱངས་ ༡༥ ཙམ་བཞུགས་ཡོད།

ཀ། ཟེ་དཀར་ཆོས་སྡེ།

ཟེ་དཀར་ཆོས་སྡེའི་སྔར་བོད་ནང་ལ་སྐྱོད་ཤེལ་དཀར་རྫོང་ཁོངས་གྲམ་མཆོ་ཞེས་པར་ཪཔཀ་ཆེན་ཀུན་གཟིགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དངོས་སྐྱེབ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བསྟན་འཛེལ་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༠ ལོར་ཕྱག་བཏབ་ཅིག་ཡིན། བོད་ས་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོའི་ནང་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བཙན་འཇུལ་བྱས་པས་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་

རྒྱ་གར་ལ་བཅོན་ཏྲིལ་དུ་ཡོང་དགོས་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་སྟོན་འབྱོར་བ་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སྐྱོབ་གསོ་ཐོབ་སྟེ་གྲོང་གསར་དགོན་དུ་བཞུགས་འཛུགས་གནང་། ཕྱིས་སུ་འབྱོར་བ་རྣམས་ལ་སྐྱོབ་གསོ་མ་རག་པས་ཆབ་གཞི་ཀོ་ལེར་ཁང་པ་སྒྲས་ནས་བཞུགས། རྗེས་སུ་གྲོང་གསར་དགོན་དུ་དགེ་འདུན་པ་མཉམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་སྐབས་དེར་དགེ་འདུན་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་གྲོང་གསར་དགོན་གྱི་ཁང་གཡར་དུས་ཡུན་རྗེགས་པས་དགེ་འདུན་པ་བཞི་ཙམ་མ་གཏོགས་ཁ་འཐིན་དུ་གྱུར། དེའི་སྐབས་སུ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ས་འདུ་ཚང་དུ་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་བཅར་བྱེད་དུས་ཁོང་གིས་དགོན་པ་མ་འཐིན་བར་གསར་འཛུགས་དགོས་སྐོར་གསུངས་པར་བརྟེན། ཚ་འབྱལ་ཚང་ལ་སྟོམ་མདའ་ཚང་གི་ས་ཆར་དགོན་པ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱའི་རེ་བ་ཞུས་པ་ལྟར་དགོངས་འཁྲིལ་ཐོབ་པས་ལྷགས་ཤོག་བརྒྱབ་སྟེ་དགོན་པ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཞེངས། དེ་ནས་བརྒྱང་རིམ་གྱིས་གླ་པ་གང་མང་གསར་ཞུགས་བྱས་ཡོད་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོའི་ནང་ཪཏོང་ས་མཚོག་ཀྱང་འདིར་ཞབས་སོར་འཁོད་ཡོད། སྐབས་དེར་གཞི་གསུམ་ཚུགས་ཐུབ་མེད་མོད་རྗེས་སུ་གཞི་གསུམ་ཡང་བཙུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དགོན་པར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚ་མ་མེད་ནའང་ཕྱི་ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཀྱང་ཞལ་བཞེས་གནང་ཡོད་ལ། རྗེས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་རྣེན་དང་བརྣེན་པ་བཅས་གསར་བཞེངས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཪཏོང་ས་མཚོག་འདི་ཁུལ་དུ་ཆེབས་བསྒྲུར་བསྐྱངས་སྐབས་དགོན་པར་ཞབས་སོར་བགོད་ཅེ་རབ་གནས་བྱིན་རྒྱབས་མཛད་དེ། དཔལ་ཆར་ཕྱི་ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་གཅོ་བྱས་ཏེ་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་

གྲེས་གཞི་གསུམ་གཅོ་བོར་གྱུར་པའི་རང་ལུགས་བཞེད་གཞུང་ཁག་ཉམས་པ་སྐར་གསོ་དང་མི་ཉམས་ཚོང་སྤེལ་གང་ནུས་གནང་བཞིན་ཡོད།

ཀ སས་སྐྱ་དགོན།

སས་སྐྱ་དགོན་པ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་དཔལ་ས་སྐྱའི་ཡུལ་བསམ་གཏན་ཁང་ནས་བཏེགས་ཏེ་ཆེ་མཆོག་ཀ་སྒྲུག་ལ་དངོས་སུ་ཆིབས་བསྐྱོར་བསྐྱངས་ཏེ། ཐོག་མར་ཀ་སྒྲུག་དཔལ་ས་སྐྱ་ཚོས་ཚོགས་ཞེས་པ་དབུ་འཛུགས་མཛད་སྐོགནང་བ་དང་། ས་གནས་མི་མང་ཡོངས་ལ་ཚོས་འབྲེལ་ཆེ་དབང་གནང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱི་ནང་ཚོས་ལུགས་རིས་མེད་མཁས་དབང་ཁག་གིས་མཐུན་བསྒྲིལ་བགྱི་བྱིང་བཅས་ཚོགས། དེ་བཞིན་མགོན་པོ་གང་གིས་དགོན་པ་གསར་རྩུག་གནང་འཚར་ཐུབ་ནས་ཡོད་མོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོ་བར་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་མ་ཐུབ་པ་དང་། ཐུགས་གཏན་ཁེལ་ནས་ཀྱང་དགོན་པ་གནས་མེན་ནི་དགེ་འདུན་ལ་རག་ལས་པར་དགོངས་ནས། མི་གྲངས་ཉེར་ལྟ་ཡི་སྐྱ་བཞར་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཐེངས་གཉིས་པའི་ཆིབས་བསྐྱོར་བསྐྱངས་ཏེ་ས་གནས་མི་མང་ལ་ནང་ཚོས་ངོ་སྤྲོད་དང་ཚེ་དབང་བཅས་གནང་བ་དང་། སྐར་ཡང་མི་གྲངས་ ༩༦ ཡི་སྐྱ་བཞར་ཏེ་ད་ལྟའི་ཚར་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་ ༦༧ འཚོ་བཞུགས་གནང་ཡོད།

ཀྱ ཆས་གསོ་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ཟླ་ ༡༦ ཚེས་ ༤ ཉིན་ཆས་གསོ་ཁང་དུ་འཇམ་མགོན་ཀོང་

སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་དྲན་གསོའི་དུས་དྲན་ཐེངས་ ༡༡ པ་དང་ཆབས་ཅིག་མཛད་སྒོ་དབྱ་འཛུགས་གནང་། དེ་ཡང་ཏན་གསོ་ཁང་འདི་ནི་རང་འཚོ་དཀའ་བའི་ཏས་འཁོགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད་ཀྱི་བྱིས་པ་ཁག་ལའང་བདག་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཐོག་མར་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་རྗེར་ཕྱིང་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཏས་འཁོགས་ ༡ ལ་ཐུག་འཕྲད་གནང་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་ཏས་གསོ་ཁང་ཞིག་གསར་དུ་བཙུགས། དཔྱིའི་ཚར་ཏས་འཁོགས་ ୧୩ དང་། བྱིས་པ་གྲངས ୧୨ སྐྱེས་པ་ ୩୩ དང་བྱད་མེད་ ୮ ཡོད་ལ། ལས་བྱེད་གྲངས་ ༡༡ ཡོད། ཏས་འཁོགས་རྣམས་ལས་ལོ་ན་མཐོ་ཤོས་དེ་འབྲག་པའི་ཆྱོ་གལ་ ୮୨ ཅན་ཞིག་དང་། སྐྱེས་དམན་ལོ་ ༡༦ ཅན་གཉིས་ཡིན། བྱིས་པ་ཆུང་ཤོས་དེ་ལོ་ ୩ ལ་སོན་པའི་བུ་སི་རྡེ་ཏ་ཡིན་ལ། ཁོའི་ཨ་མ་ནི་ལོ་ ༡༦ ལ་སོན་པའི་མིག་ལོང་མགོན་མེད་ཅིག་ཡིན་འདུག

ཏས་གསོ་ཁང་གི་ནང་དུ་བཙུ་ཆ་ ୬୬ ནང་པ་དང་། བཙུ་ཆ་ ୩୧ ཉིན་དུ། ད་དུང་བཙུ་ཆ་ ୬ ཡི་ཤུ་ཆོས་ལྷག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཏས་འཁོགས་བཙུ་ཆ་ ୬୫ ནང་མིར་ཁ་བལ་བ་དང་འབྲེལ་ལམ་མེད་པ་དག་ཡིན་ལ། བཙུ་ཆ་ ୩୨ ནང་མིས་ཕྱིར་འབྱད་བཏང་བ། བཙུ་ཆ་ ୨୧ ཁེར་ཆུང་ཁོ་ན་ཡིན་འདུག ཏས་གསོ་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་བར་ཏས་འཁོགས ୩୯ ཙམ་འདས་གྲོངས་སུ་ཐུར་ཡོད། ཏས་འཁོགས་ཆོའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་དུས་ནས་དུས་སུ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དཔྱིའི་ཚར་ཏས་འཁོགས་བཙུ་ཆ་ ୨୪ བྱམ་ནད་ཅན་དང་། བཙུ་ཆ་ ୩୫ ཁྲག་ཉེད་ཚད་བཏལ། བཙུ་ཆ་ ୩୦ ཚོ་བ་དང་ཆུ་མའི་སྐྲངས་ནད། བཙུ་ཆ་ ୨୩ དབྱགས་འཚང་བ། བཙུ་ཆ་ ୨୩ ནི་ཏས་ནད། བཙུ་ཆ་ ୧ སྐྱིང་ནད་བཅས་ཡིན་འདུག ཏས་འཁོགས་བཙུ་ཆ་ ୪୦ ལས་མང་

གསར་འདྲུག་སྐབས་ལུས་སྟོབས་ཤོར་བ་དང་། ཟས་བཙུད་མི་ལྡང་བ་བཅས་ཡིན་ཀྱང་དཔྱ་སྐོ་གསུམ་གང་ཐད་རྩར་ལས་བདེ་ཐང་དུ་གྱུར་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༤ ལོར་ཏས་འཁོགས་བྱངས་ ༡༣ ལས་མང་བ་ཤོང་བའི་རྫོང་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱས་ཡོད་ལ། ཏས་འཁོགས་དག་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་རྗེས་འདས་འདྲུག་ཆོ་ག་སོགས་གང་འོས་གནང་གི་ཡོད། ཏས་གསོ་ཁང་དུ་ཏས་འཁོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱུག་བྱམས་སྐྱོང་གནང་གི་ཡོད་ལ། ཕྱུག་རྣམས་ཀྱིས་ཏས་འཁོགས་རྣམས་ལ་བརྩེ་བཀུར་སོགས་ནང་ཁུལ་གྱི་འབྲེལ་ལམ་གང་ལེགས་ཡོད།

ཏས་གསོ་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལས་བརྒྱ་ཆ་ ༦༣ ལོ་བཅུ་ལས་ཆུང་བ་ཡིན། ཡང་བྱིས་པ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༦ བལ་པོ་དང་། བརྒྱ་ཆ་ ༡༡ མ་ན་སྦྱིས། བརྒྱ་ཆ་ ༥ རྒྱ་རིས། བརྒྱ་ཆ་ ༥ ཙམ་བོད་པ་ཡིན་འདུག

ཏས་གསོ་ཁང་འདི་ཉིད་ཆོགས་པའི་ངོ་བོར་འཛོན་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཤུ་བུ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་གི་ཡོད། འདིའི་ནང་དུ་ཏས་འཁོགས་ཆོས་ཞི་བདེ་སོས་དལ་གྱི་འཆོ་བ་ཞིག་རོལ་གྱི་ཡོད་ལ། བྱིས་པ་ཆུང་ཆུང་དེ་ཆོ་ཡང་ཏན་པའི་བརྩེ་བ་དང་། སྙིང་རྗེ། གཤེས་རྒྱུད་བཟང་པོ་བཅས་ཀྱི་འོག་གསོ་སྐྱོང་དང་འཚར་ལོངས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད།། །།

བསྟན་མདའ་བཀྲ་ཤིས་གླིང་གི་
ཡོ་རྒྱས་ལྷིང་བསྡུས།

ཀ། ཙོག་མའི་ཐྲུང་རིམ།

དེ་ཡང་ཨསྒྲི་ནོར་ཨགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་དང་ཆུ་གར་གཞུང་གི་རོགས་རམ་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་གར་གནས་སྡོད་ཆོག་པའི་ཚོག་མཆན་ཐོབ་པ་ལྟར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ལོར་ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས།

རྡོར་ཚྭང་ནས་མལ་ལེ་དྲུག་སྐྱག་ཙམ་གྱི་སར་བསྟན་མདའ་ (Sonada) ཞེས་པ་རྟ་འབྲོག་ལས་ཤིག་འཛུགས་ཆུའི་ཐབས་ཤེས་འོས་འགྲབ་ཡབ་གཞིས་སུ་སྐྱོང་ཆེན་པོས་བཀའ་སྩོལ་གནང་དོན་ལྟར་དོན་གཅོད་པས་ས་བབ་རྩེ་ཡོད་སྟོན་ལ་ལྟ་སྐོར་བྱས། ས་གནས་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཁག་གིས་སྩོལ་སྐྱེན་གནང་བ་བཞིན་བོད་མིས་ཐད་ཀར་ས་ཆ་ཉོས་མི་ཆོག་པས་ཆུ་གར་གྱི་མི་ཁོངས་ནས་སྐུ་ཞབས་སྐྱ་དབང་དང་། མི་སི་ཀར་སྩོལ། འབའ་མི་འགྱུར་བཅས་ཀྱི་སྐྱེང་རང་གཞུང་དོན་གཅོད་དང་། སྐུ་ངོ་ཆུལ་ལོ་དོན་གྱབ་ཀྱི་ཤུམ། ཆེག་བསྒྲེལ་ཆོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་བྱོ་བཟང་ཡེ་ཤེས། མདོ་སྨད་པ་སེང་གེ། མདོ་སྨོད་ཀོ་བོ་ཆོས་མཛད་དང་། བཀྲ་ཤིས། དབུས་གཙང་སྐག་ལྗང་ཉི་མ་བཅས་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་བཙུགས་པར་མ་ཟད། ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་སུ་འགྲོ་མོས་ཡོད་པའི་མི་གྲངས་ ༡༧༩ ཡོད་པ་ཚོས་ས་རིན་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྨོར་ ༡༦,༧༥༠.༠༠ བསྡུ་ལེན་བྱས་ནས་ས་ཆ་ཕེ་ཁང་ ༦༡ ཉོས་ཏེ་བོད་ཆུལ་ལོ་ ༦༠༧༦ ལོ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༡ ནང་གཞིས་ཆགས་འགོ་བཙུགས་ཡོད་འདུག རྩ་བའི་གཞིས་མི་ཁྱིམ་ཚང་ ༤༠ ལ་མི་གྲངས་ ༦༠༠ ཡོད་པའི་འབྲོག་ལས་གཞིས་ཆགས་བྱ་ཆུའི་ས་ཁང་རིན་དང་། བ་ཕྱུགས་ཉོ་རིན་སོགས་དགོས་དངུལ་སྨོར་ ༤,༠ ༩,༡༦༡.༦༤ སྐྱག་གི་འཆར་གཞི་བགོད་དེ་སྐུའི་གཅེན་པོ་ཆུ་ལོ་དོན་གྱབ་བཆུད་རོགས་རམ་འོང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུས། དེའི་རྗེས་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་དང་། ཕྱི་ལི་དོན་གཅོད་ཁང་གིས་ཆུ་གར་དང་རོགས་རམ་ཚོགས་པ་ཁག་ལ་

འབོད་བསྐུལ་སུ་མཐུད་གནང་བས་འཆར་གསལ་དངུལ་འབོར་གྱི་ཕྱེད་ཆ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གནང་རྒྱུ་དང་། ཕྱེད་ཆ་ཕྱིའི་རོགས་རམ་ཁག་གིས་གནང་བར་ཕྱི་ལས་ཁང་གིས་འབོད་བསྐུལ་ཞུས་མོད། ཞལ་འདེབས་རོགས་རམ་གནང་མཁན་གྱི་རོགས་ཚོགས་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང་། འོན་ཀྱང་། དབུས་སྐྱོབ་གསོ་ནས་གྲོ་དང་། གྲོ་ཆག འོ་རྩམ་སོགས་རིན་མེད་ངང་འཚོ་སྐྱེན་རྡོར་ཐྲིན་ཁྲལ་མི་མང་སྤྱི་མཚུངས་སུ་གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྐབས་དེར་ཁྱིམ་ཚང་ ༦ ས་གནས་སུ་སྤོས་ཐོག་དེ་རྗེས་མི་གྲངས་ ༦༦ འབྱོར་བ་བསྡུན་ཏེ་རྩ་འབོར་མི་གྲངས་ ༦༡ ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ས་གནས་ནས་བསྐྱར་པའི་ཡིག་ཆའི་ནང་ ༡༩༦༧ འཁོད་འདུག ཪ་ ༡ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་སྡེ་ཚང་པ་སངས་རྒྱས་པོ་ལགས་ཀྱིས་ཁྱིམས་མཐུན་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་མིང་ཐོག་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ཤིང་། འཕྲུགས་སྐྱན་གྱི་སྐོར་ལ་ཡིག་ཚང་དང་། མི་མང་སྡོད་ཁང་ ༡༠ བཅས་བརྒྱབ། དེའི་རྗེས་སྒར་ཡང་སྡོད་ཁང་དང་། བ་ལང་འཕྲུག་ཁང་སོགས་ལ་ཤིང་ཁང་ཞེང་དཀྱུས་ལ་ཕི་ཀེ་ ༡༠།༡༦ ཡོད་པ་བཙུ་བྱུག་དང་། ཐབ་ཚང་ཕི་ཀེ་ ༡༦།༡༤ ཡོད་གཅིག་བཅས་གསར་རྒྱག་གནང་། དེ་ཡང་རང་གཞུང་གིས་ཉོ་སྐྱབ་གནང་བའི་བ་ཕྱུགས་བརྒྱད་དང་། ཨ་རིའི་ཛ་ཚོགས་ཀྱིས་གནང་བའི་བ་ཕྱུགས་བྱུག སྐྱེས་འཕེལ་བྱུང་བའི་བ་བྱུག་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་བ་ཆེ་ཆུང་ ༦༠ དང་། ཁྱིམ་བྱ་ ༤༠ ཡོད།

གཞིས་ཆགས་ཚུགས་སའི་ས་ཆ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་ནུབ་སྒྲིང་སྐལ་ངེ་རྩེ་ཐྲིང་རྩོང་དུ་ཆགས་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཨེ་ཀར་ ཪ༠།༧ ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ཨེ་ཀར་ ९ ཙམ་ཁང་ས་དང་། ཨེ་ཀར་ ༦ ཙམ་ཞིང་ས། དུ་དུང་ཨེ་ཀར་ ཪ༠།༧ ཙམ་ས་སྟོང་དུ་ལུས་ཡོད། དེ་བཞིན་རིམ་པས་ས་སྟོང་

ལྷས་པ་རྣམས་སྐྱེ་ལྡན་སྡོལ་རྒྱན་གྱི་ཤིང་འབྲས་དང་། ཚལ་རིགས། འབྲས་མེད་ཤིང་སྣ་གང་རུང་ཞིག་འདེབས་རྒྱ་ས་གནས་ཀྱིས་འཚར་གཞི་ཡོད་པ་ལྟར། དབྱས་སུ་རོགས་མཚོན་ཞུ་འཚར་ཡོད་འདུག

གཞིས་ཆགས་འདི་ཡི་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་ཕི་ཀེ་ ༦༢༠༠ ནས་ ༧༠༠༠ ཙམ་དང་། ཆར་ཚད་མི་ལི་མི་ཀར་ ༧༦༠༠ ཡིན། དབྱར་དུས་ཚ་ཚད་སེན་ཀྱི་རྟེ་རེ་ ༡༣ ནས་ ༡༩ བར་དང་། དགུན་དུས་གངས་སེན་ཀྱི་རྟེ་རེ་ ๐ ནས་ ༡ ཙམ་ཡིན།

ཐོག་མར་གཞིས་མི་རྣམས་ས་གནས་ཇོར་ཚིང་། གུམ། ཆུ་མ་ཀ་ཀ། འབྲག སེ་ལི་གུ་རེ་བཅས་ས་ཁག་ཕྱར་ཁ་འཐོར་གནས་ཡོད། ས་གནས་འདིའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་བོད་ཡུལ་ས་གནས་ས་སྐྱ་དང་གཏིང་སྐྱེས། སྒོད་སོར་ནས་འབྱོར་བ་ཡིན་འདུག

ཐོག་མའི་མི་གྲངས་ཕོ་མོ་བཟོ་མས་པའི་ ༡༩༩ ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟའི་ཚར་སྐྱེས་པ་གྲངས་ ༡༩༡ དང་བྱད་མེད་གྲངས་ ༡༡༡ བཅས་བཟོ་མས་པའི་མི་འཐོར་གྲངས་ ༡༥༡ ཡོད་འདུག

གཞིས་ཆགས་འདིར་ཇོན་དུས་ནས་ས་ཚ་སྐུས་གཟིགས་གྲབ་རྩེས་ས་མཚམས་སུ་རྐོར་རྒྱ་རྒྱ་མ་བྱང་བའི་སྐྱེན་གནད་ཅིག་ལ། དེ་ལྟ་ཡུལ་མི་མང་པོ་ཞིག་ཕྱིར་འདོན་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་ལྷས་ཡོད། ས་གནས་འདིར་ཡུལ་མིའི་ཚབ་སྤྱིད་ཆེ་ཕྱ་ཆུང་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་འཚར་སྐྲལ་ཕྱོགས་སྐོར་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ།

ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་བྱང་རིམ།

ཨང་།	མཚན།	ལས་ཡུན་ལོ་ཚེགས།
༡།	རྡེ་ཐང་པ་སངས་རྒྱལ་པོ།	༡༧༦༧།༡།༢ ནས་ ༡༧༧༡།༧།༡
༢།	ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།	༡༧༧༡།༧།༡ ནས་ ༡༧༧༡།༡༢།༢
༣།	ནོར་བུ་དཀྱུལ།	༡༧༧༡།༡༢།༢ ནས་ ༡༧༧༧།༡༡།༧
༤།	རྡེ་ཐང་པ་སངས་རྒྱལ་པོ།	༡༧༧༧།༡༡།༡ ནས་ ༡༧༧༦།༡།༡
༥།	ལས་ཚད་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་མ།	༡༧༧༦།༡།༡ ནས་ ༡༧༧༧།༣།༡
༦།	ཤེལ་དཀར་བཟང་པོ།	༡༧༧༧།༣།༦ ནས་ ༢༠༠༡།༦།༢
༧།	ཚེ་དབང་མཆོག་ལྡན།	༢༠༠༡།༦།༢ ནས་ ༢༠༠༡།༤།༡
༨།	ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས།	༢༠༠༡།༤།༡ ནས་ ༢༠༠༢།༧།༡
༩།	ཀཱརྨ་ཆོས་དབྱིངས།	༢༠༠༢།༧།༡ ནས་ ༢༠༠༣།༣།༦
༡༠།	ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེ།	༢༠༠༣།༣།༢ ནས་ ༢༠༠༦།༣།༡
༡༡།	ཀཱརྨ་ཆོས་དབྱིངས།	༢༠༠༦།༦།༦ ནས་ ༢༠༠༧།༦།༣
༡༢།	སྐལ་བཟང་ཚེ་རིང་།	༢༠༠༧།༦།༩ ནས་ ༢༠༠༧།༡༠།༩
༡༣།	དབལ་ལྡན་དོན་འགྲུབ།	༢༠༠༧།༡༠།༡ ནས་ ༢༠༠ད།ད།༡
༡༤།	སྐལ་བཟང་ཚེ་རིང་།	༢༠༠ད།ད།༦ ནས་ ༢༠༠ད།ད།༩
༡ད།	ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེ།	༢༠༠ད།ད།ད། ནས་ལས་ཐོག་པ་ཡིན།

༢ ལྟོང་ས་མཚོག་ཆེབས་བསྒྲུབ་བསྐྱངས་པའི་ལོ་ཚེགས།

དེ་ཡང་བསྟུན་མདའ་གཞིས་ཆགས་འདིར་ཡོང་ས་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧ད ལོར་ཐེངས་དང་པོའི་ཆེབས་བསྒྲུར་དང་། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧ཀ ལོར་ཐེངས་གཉིས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ཀ ཟླ་ ད ཚེས་ ༡༦ ཉིན་ཐེངས་གསུམ་པ་བཅས་ཀྱི་ཆེབས་བསྒྲུར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་འདུག

༣ གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་གི་གཟིགས་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་བོད་མི་མང་ཚྭི་འཐུས་སྟེན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཚེ་རིང་ནོར་འཛོམས། སྤྱི་འཐུས་སྤོལ་མ་གསུམ་ས་གནས་སུ་འཚམས་གཟིགས་ལ་ཕེབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༦ ཉིན་རང་གཞུང་ཚོས་རིག་བཀའ་ཆྭོན་ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ས་གནས་སུ་གནས་སྡོད་མི་མང་དང་། རིས་མེད་དགོན་སྡེ་ཁག་སོགས་ལ་འཚམས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་གནང་མཛད་ཡོད། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༦ ཉིན་དཔལ་ས་སྐྱ་གོང་མའི་གདུང་སྲས་རྒ་ན་རྫ་ང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ཞབས་སོར་འཁོད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་བོད་མི་མང་ཚྭི་འཐུས་སྤྱོལ་མ་མཆོ་མོ་ལགས་དང་ཚྭི་འཐུས་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་རྣམ་གཉིས་ས་གནས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་འཚམས་གཟིགས་དང་བཅས་མི་མང་ལ་བཀའ་སློབ་གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་ནས་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༦ བར་བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ཚོས་རིག་བཀའ་ཆྭོན་ཚེ་རིང་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་ས་གནས་ཀྱི་རིས་མེད་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་། བོད་གཞུང་གཏན་སྲོལ་དང་བོད་མིའི་སྡོད་སྐར་ཁག་ལ་འཚམས་གཟིགས་དང་བཅས་སེར་སྐྱ་མི་མང་ཡོངས་ལ་ཆྭང་དོར་བཀའ་སློབ་གནང་ཡོད།

ཀ། བསམ་འབྱུང་དང་རྒྱས་ཚོས་ཀྱིང་དགོན།

འདི་ག་ས་གནས་སུ་མི་མང་གིས་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་ཡུལ་དུ་བསམ་འབྱུང་དང་རྒྱས་ཆྭོང་དགོན་པར་དགེ་འདུན་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་བོད་མི་བཅུ་ཙམ་ལས་མང་ཆེ་བ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་ཚོས་ཀྱོགས་ཆོ་དང་། ཤར་པ། འབྲུག་པ། འབྲས་ལྗོངས། རྟ་མང་བཅས་ཡིན་འདུག། །།

ཀི་ཇུ་དར་རྒྱས་པྲིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་
ཡོ་རྒྱས་ལྷིང་བསྟུས།

ཀ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐུང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ནང་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྣམ་པར་ཉམས་གཏོང་བའི་ཁག་ཐེག་ཚན་བསྐར་བྱས་ཏེ། གདན་ས་ཆོས་སྒར་ཁག་ལ་གཏོར་བཤིག་ཚད་མེད་བཏང་ཞིང་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་པ་བཅོོན་འཇུག རིག་གཞུང་སྤུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་ཕར་ཞོག་རང་གི་འཆོ་ཞོས་ཙམ་གྱི་དབང་ཆ་ཡང་མེད་པར་མི་མང་བསྡེབས་གསོད་བྱས་ཤིང་། བཙན་འཇུལ་གྱི་མཁའ་དབྱགས་སྐྱག་པོས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་ཁད་ཀྱིས་ཁྱབ་སྐྱ་རྒྱབས་ཆེ་བའི་མི་རིགས་ཤིག་རྣ་མེད་གཏོང་རྒྱའི་སྲིད་དྲུས་མཚམས་འཇོག་མ་བྱས་པར་བརྟེན། ཀོང་པོ་དང་པད་མ་བཀོད། དྭགས་པོ། རེ་བོ་ཆེ་ཁྱལ་གྱི་རང་རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གཅོོ་བོ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྤུང་སྐྱོབ་ཆེད་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་ཁྱལ (NEFA) North Eastern Frontier Agency དང་བོད་ཀྱི་ས་འབྲེལ་ས་མཚམས་བརྒལ་ཏེ་བཙན་བྱོལ་དུ་མ་ཡོང་ཐུབ་མེད་བྱུང་མཐར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་ཨ་སམ་མི་ས་མ་རེ་དང་། ཐུ་ལི་སྤྱོང་། སྨན་ཚུ་ཁ། ཀྱུ་ཀྱིང་མེ་སྤྱི་ས་མཚམས་བརྒྱུད་དེ་ཏེ་ཌུ་དར་རྒྱས་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་འབྱོོར། ཏེ་ཌུ་དར་རྒྱས་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་སྤྱི་ནོར་ཁག་ས་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་ཁུངས་གི་མཛད་ཌུས་ལམ་སྟོན་བཞིན་བཞིན་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་དང་གཞན་ཡང་འཛམ་སྒྲིང་ནང་བོད་མིར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གནང་མཁན་སྤྱི་སྟེར་རོགས་ཚོགས་ཁག་གི་རོགས་མཁོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་ཨ་སམ་མི་ས་མ་རེ་དང་། ཐུ་ལི་སྤྱོང་། རིའ་ཌ་སྐར་བཅས་སུ་བོད་རིགས་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་གསོག་སྐར་དུ་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་ཁྱལ་བོད་དང་ས་འབྲེལ་ཁག་ནས་སྐྱབས་བཅོལ་བ་རིམ་འབྱོར་ཐུ་རེས་མི་འབོར་དང་བསྡུན་དེ་དག་གི་སྤྲོད་གནས་

དང་། གནམ་གཤེས་འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་ཀྱི་འཕྲལ་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྟད་དང་། ཕུགས་སུ་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པ་རྩ་བརྒྱུད་ཀུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཕྱི་སྐ་ ༣ ཡས་མས་ནས་རང་གཞུང་གིས་རྒྱ་གར་སྐྱོ་ཕྱོགས་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་དང་འདྲ་བར་ས་བབ་ལ་གཟེགས་བསྐོར་གནང་སྟེ། ཏིན་རྗེ་ལོང་ཞེས་པ་ཾད་ཆ་ཤ་རྩ་ན་ཅལ་མངའ་སྡེ་ལོ་ཏོ་རྩོང་ཁོངས་ཡིན། དེར་མི་གྲངས་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་གིས་ནགས་ཚལ་གཅོད་འབྲེག་གིས་འཕྲལ་སེལ་སྡོད་ཁང་སྐྱོག་སྟེ་ལ་རྩ་ཐོག་ཅན་བརྒྱབ་སྟེ་ལོ་གཉིས་ཕྱག་ཙམ་དེ་མྱུར་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང། སྐབས་དེར་ཚྭ་བྱེར་གནམ་གཤེས་ཀྱི་འགྱུར་བས་ཟས་རིགས་མ་འཕྲོད་པ་དང་། ཚ་བའི་ནད་རིགས་སྐ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཐྱིས་ལོ་རེ་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་གྲངས་བརྒྱ་སྐོར་བརྒལ་བ་རྒྱུན་འདས་སྲུ་ཎུར་པ་མ་ཟད། ས་བབས་ཀྱང་ཞན་པས་རྒྱུ་མཚན་དག་རང་གཞུང་ལ་སྐན་ཞུ་རིམ་པར་ཞུས་འབྲས་སུ་ཤྲུའི་གཅེན་པོ་སྐུ་ངོ་བྱོ་བཟང་བསམ་གཏན་ལགས་རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ཀྱི་ངོ་བོར་འཚམས་གཟིགས་ཆེབས་བསྒྲུར་སྐབས་མི་མང་གིས་སྐན་སེང་ཞུས་པ་ལྟར། ཁོང་གིས་ས་གནས་གཞུང་དང་བཀའ་བསྩུར་གནང་སྟེ། ད་ཡོད་ཀྱི་ས་གནས་མཐོ་ལ་འདེབས་ལས་ཀྱི་ས་གྲ་ཡངས་འདི་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གིས་གསོལ་བསྩལ་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཕྱི་སྐ་ ༦ ཆེས་ ༡༦ ཉིན་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་སྐུ་ཞབས་བི་ཕེ་སི་འབྲུ་གལ་མཆོག་གིས་ས་བསྐོར་གནང་སྟེ་ ༡༩༦༣ ལོའི་ནང་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་རང་ངོས་ནས་རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱིས་སྐར་ཡང་ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་འགོ་འཛུགས་བྱས། སྐབས་དེར་གོང་གསལ་ང་དྲག་སྐྱབས་བཅོལ་བོད་མིའི་གསོག་སྐར་ཁག་ནས་ཀོང་པོ་དང་། དྭགས་པོ། རེ་བོ་ཆེ། ཙ་རི་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ཁག་གི་བོད་རིགས་སྐྱབས་བཅོལ་བ་སྟུ་རྩེས་རིམ་འབྱོར་ཁོངས་ནས་རི་བོ་ཆེ་བ་མེ་གྲངས་ ༦༥༠ ཡས་མས་དང་། ཀོང་པོ་བ་མི་གྲངས་ ༩༥༠ ཙམ། པན་བཀོད་པ་ ཀ༠༠ ཡས་

མས་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་མི་གངས་ ༡༦༠༠ ཙམ་འབྱོར་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཡུལ་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་ཤེང་ཁང་རྩེ་ཐོག་ཅན་ཁྱིམ་ཚང་རང་དོས་ནས་ངལ་རྩོལ་བྱས་པ་དང་། ཤེང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་གིས་ས་ཞིང་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་ཐོག་མར་འཚོ་རྟེན་ཞོག་ཁོག་དང་རྩོ་ཚལ་རིགས་འདེབས་ལས་བྱས། རིམ་བཞིན་སོ་སོའི་ནང་མིའི་འཁོས་དཔག་ལ་གཞིགས་ཏེ་མོན་ཆག་དང་། མ་རྩོས་ལོ་ཏོག་འདེབས་ལས་བྱས་ནའང་ཚང་ཆེན་གྱི་གནོད་འཚེ་ཆེ་བས་ས་དོང་འབྲུ་རྒྱུས་མཚོན་དཀའ་ངལ་གང་ཡོད་ལ་གདོང་ལེན་བྱས་འབྲས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༩ ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་གཞིས་ཆགས་འགོ་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ་མང་ཚོགས་རྣམས་གཞིས་ཀྱོང་ཁག་ཕྱའི་ནང་ཚ་བགོ་བྱས་ནས་སྐབས་དེའི་ཨ་སམ་མངའ་སྡེའི་སྲིད་སྐྱོང་སྤྱི་ཁབ་བི་ཤེ་ནོ་སར་དེ་ (Mr. Vishnu Sahey, Governor of Assam) མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༩ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་གཞིས་ཆགས་དབུ་འབྱེད་གནང་། ༡༨༦༣ ལོར་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བཀའ་འབྲེལ་མི་གངས་ ༦༠ ཙམ་ཨོ་ར་ཕུན་ཚོགས་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་གཞིས་རྩོས་གནང་བ་མ་ཟད། ཚ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་ས་བབས་འཕྲོད་མིན་གྱིས་ནད་རིགས་མང་བ། དེ་བཞིན་བགྲོད་ལམ་དཀའ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་མི་གངས་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཁྱིམས་ནས་བྱད་པས་མི་འབོར་ཅུང་རེ་ཉུང་དུ་སོང་ཡོད་ཀྱང་། དུད་ཚང་སོ་སོའི་ནང་བྱ་ཕྲུག་ཡན་ལག་ཉིད་ལག་རིམ་པར་རྒྱས་ཏེ་དལ་ཕྱའི་གནས་སྐབས་སུ་དུད་ཚང་གངས་ ༦༥༠ དང་། མི་འབོར་སེར་སྐྱ་ཚོ་མོ་གངས་ ༡༦༦༤ བཅས་ཡོད། གཞིས་ཆགས་གནས་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་འདི་ནི་རྒྱ་གར་དང་འབར་མའི་ས་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་ཨ་རུ་ན་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཡོ་ཏི་ཏི་སྡོང་ཁྱིམས་སུ་ཏི་ཕྱོང་ཁྲེར་ནས་ཀེ་ལོ་མི་ཀར་བདུན་གྱི་ས་ཡོད་ལ། རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཚད་ལ་ཕེ་ཉེ ༧༦ ཙམ་དང་། ཚ་ཚད་ནི་དབྱར་དུས་སེན་ཀྱི་ཀེ་ཉེ་ ༦༤ ནས་ ༩༠ བར་དང་། དགུན་དུས་ཀྱི་གང་ཚད་ལ་སེན་ཀྱི་ཀེ་

རི་ཀེ་ ༡༠ ནས་ ༡༥ ཙམ་གནས་ཀྱི་ཡོད།

རྩ་བའི་ཆ་ནས་ས་ཁྲག་ལྷང་ཁྲག་དང་ལམ་འཕྲང་ཆུ་ཆེན་ཁག་མང་པོ་བརྒལ་བགྲོད་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། ཕྱི་མི་རང་མོས་འགྲོ་སྟོད་མི་ཚེགས་པས་རྒྱུ་གར་ནང་ཆེས་སྣང་སྐྱོབ་ཀྱི་ས་ཁྲལ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འཇོན་སྐྱོང་དང་སྐྱོབ་གོས་རོགས་རམ་སོགས་ཐོབ་དཀའ་བས་བཅོན་ལྡོག་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གཞན་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་ཐ་དད་ཡིན། དེར་བརྟེན་གཞིས་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་ཁོ་ནའི་ཐོག་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད་པས་རྒྱུ་གར་དབུས་གཞུང་གི་བཀའ་འབྲེལ་འོག་ས་གཞུང་ནས་ཞིང་ས་ཨེ་ཀར་ ༡༩༩༤།༥༠ དང་། ཁང་ས་དང་ལམ་ཁའི་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་ ༥༠༩།༨༥ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་ཨེ་ཀར་ ༡༦༩།༦༥ བོགས་མར་གནང་ཡོད། ༡༩༦༡ ནས་ ༡༩༦༣ ཡས་མས་སུ་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་རྒྱ་གར་སྐྱབས་བཅོལ་རོགས་སྐྱོར་སྡེ་ཚན་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་གྲམ་དམར་པོས་རོགས་རམ་འོག་ཟ་ཚས་དང་ཞོན་ཆས་དེ་བཞིན་སྐྱོབ་ཕོགས་རོགས་རམ་གསོལ་བསྟལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་སྐར་མི་མང་ནས་སོ་སོའི་འཛིན་ཐང་ལ་གཞིགས་པའི་སྡོ་ཚལ་དང་ཞོག་ཁོག་རོགས་འདེབས་ལས་བྱས། ༡༩༦༣ ལོར་སྐར་ཡང་ཤེང་ནགས་གཅོད་འབྲག་གིས་དྲུད་ཚང་སོ་སོས་འཕྲལ་སེལ་ཆེད་སྐྱེག་ཁང་རྩ་ཐོག་ཅན་སྤོས་ཡོད་པ་རེད།

༡༩༦༣ ལོའི་ལོ་མཇུག་ཙམ་ནས་ཟ་ཚས་སྐྱོབ་ཕོགས་མཚམས་འཛོག་གནང་བར་བརྟེན་མི་མང་གིས་མོན་ཆག་དང་། མ་རྩོས་ལོ་ཏོག་འདེབས་ལས་བྱས་ཏེ་འཚོ་ཚོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཐབས་འཚོལ་བྱས་ཡོད་ནའང་། ཟས་བཙུད་དང་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནས་སྟངས་ཞན་རྐྱེན་རྣ་འདྲ་མིན་བར་མ་ཆད་བར་བྱུང་སྟེ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོའི་ངང་གནས་དགོས་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་

བཞིན་རང་གཞུང་གི་རོགས་མགོན་དང་ཁྱིམ་ཚང་སོ་སོའི་འཚོ་གོས་གནས་བབས་ལ་དཔག་པས་ཁང་ཐོག་རྩ་ཅན་གནས་སྐངས་ཤིག་ཅན་ཡོད་ཀྱི་རེད། དཔྱིའི་སྐབས་ཁྱིམ་ཚང་གནས་སྐངས་འགྲིག་ངེས་ཅན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྤྲོད་ཁང་ཤིང་ཁང་ནས་ཟར་འདམ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བཅོས་བྱས། དཔྱིའི་སྐབས་ཁྱིམ་ཚང་གནས་སྐངས་འགྲིག་ངེས་ཅན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྤྲོད་ཁང་ཤིང་ཁང་ནས་ཟར་འདམ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བཅོས་བྱས་ཡོད། དེ་མིན་ཁྱིམ་ཚང་མང་ཆེ་བའི་གནས་སྐངས་དཔྱིལ་ངང་ཐོག་སྤྲོད་ཀྱི་ཡུགས་ཤོག་ཐོག་ཁེབས་ཅན་ཟང་འཇགས་ཡིན། དཔལན་ཀྱི་ཏྲ་དར་རྒྱས་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་འདིར་བོད་མིའི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གཞན་དང་འདྲ་བའི་ཐུ་ཁང་བཙུ་ཁང་ཅེས་པའི་རོགས་རམ་བྱེད་མི་འདུག་ཀྱང་། གཞིས་ཀྱོང་ནང་ཆེས་ཉམ་ཐག་རེགས་ལ་ཁང་པ་ཉམས་གསོའི་རོགས་རམ་གསོལ་བསྟུལ་བྱེད་ཡོད།

ཀ་ཆའི་སྐོར་ཡུལ་མི་དང་དཀའ་ངལ་བྱུང་ཡོད་མེད།

ཐོག་མར་ ༡༩༦༡ ནས་ ༡༩༦༣ ལོའི་ནང་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་སྐབས་ས་གནས་འདིར་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་ཉེ་འཁོར་ན་ཡུལ་མི་མེད་པར་བརྟེན་ས་ཆའི་ཐོག་རྟོག་ཚྭང་དཀའ་ངལ་མ་བྱུང་ཡང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ནང་གཞིས་ཀྱོང་གཉིས་པའི་ཁྲབ་ཁོངས་ཀྱི་ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་བྱས་ཟིན་པའི་ས་ཆ་ཙེ་ཀར། ༡༤ ཙམ་ཡུལ་མིས་ཏམ་བཟང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་རིམ་བྱུང་གིས་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་ཁག་དང་འབྲེལ་གཏུགས་གནང་ཡང་དོན་འབྲས་སོན་མེད།

ས་གནས་འགོ་འཛིན་རིམ་བྱུང་གི་མཚན་དང་ངོས་ཡུན་གཅམ་གསལ།

ཐོག་མར་ ༡༩༦༡ ལོའི་ནང་ཀྱི་ཏྲ་དར་རྒྱས་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་

ཆེད་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཁག་དང་འབྲེལ་ལམ་ཞུས་ཏེ་སར་སྐོར་གཟིགས་ཞིབ་སོགས་ལ་པད་བཀོད་རྣེ་དྲུང་སྤྱལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཐུགས་འགན་ཤང་བཞེས་གནང་བ་དང་། ༡༩༦༡ ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་༡ ནས་རང་གཞུང་གི་བཀའ་འབྲེལ་འོག་ཏུ་དྲུ་དར་རྒྱས་ཐྲིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་པད་བཀོད་རྣེ་དྲུང་སྤྱལ་སྐུས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རང་གཞུང་གིས་བསྐོས་པའི་གཞིས་འགོའི་མཚན་དང་ལོ་ཚེགས།

ཨང་།	མཚན།	རྩིས་ལེན་དང་རྩིས་སྤྲོད།
༡	མདོ་སྡེགས་བསྟན་འཛིན།	༡༩༦༡།༡༡།༡༧ ནས་ ·····
༢	ཚེ་དབང་རིག་འཛིན།	༡༩༧༡།༡༠།༢༡ ནས་ ·····
༣	ངག་དབང་ཆོས་བཟང་།	༡༩༩༧།༡༡།༠༡ ནས་ ༡༩༧༡།༡༠།༡༠
༤	བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ།	༡༩༧༢།༠༤།༡༢ ནས་ ༡༩༧༩།༠༢།༡༠
༥	ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།	༡༩༧༩།༡༢།༠༩ ནས་ ༡༩༧༤།༡༡།༠༦
༦	ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ།	༡༩༧༤།༡༡།༠༧ ནས་ ༡༩༤༢།༠༢།༡༩
༧	བྱམས་པ་ཡོན་ཏན།	༡༩༤༢།༠༢།༡༤ ནས་ ༡༩༤༦།༠༤།༡༠
༨	མཐུ་སྟོབས་རྡོ་རྗེ།	༡༩༤༦།༠༡།༡༡ ནས་ ༡༩༩༠།༡༡།༢༡
༩	ཐུབ་བསྟན་དབང་རྒྱལ།	༡༩༩༠།༡༡།༢༢ ནས་ ༡༩༩༩།༡༢།༠༡
༡༠	བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས།	༡༩༩༩།༡༢།༠༢ ནས་ ༡༩༩༩།༠༤།༢༩
༡༡	རྟ་མགྲིན།	༡༩༩༩།༠༤།༣༠ ནས་ ༢༠༠༢།༠༩།༠༦
༡༢	ལྷག་པ་ཚེ་རིང་།	༢༠༠༢།༠༩།༠༣ ནས་ ༢༠༠༩།༠༩།༠༦
༡༩	ལེགས་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ།	༢༠༠༩།༠༩།༠༣ ནས་ ༢༠༠༤།༠༤།༠༦
༡༤	ཕུན་ཚོགས་ཚེ་རིང་།	༢༠༠༤།༠༦།༡༦ ནས་ལས་ཐོག་པ།

༦ ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མ་གོ་ཆ་ཅོ་མ་ཚོག་ཆི་བས་བསྒྲུབ་ཀིས་བསྐྱབས་དང་ཡོ་ཏྲས་ཞིབ་གསལ།

གཞིས་ཆགས་འདིའི་ནང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྗང་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་ནས་སྐྱབས་བཅོལ་ལ་སྟ་རེས་སུ་སྟེབས་པ་རྣམས་གཞིས་གྲོང་ཁག་ཐུའི་ནང་ཆ་བགོས་ཀྱིས་གནས་ཡོད་ལ། ད་ལན་མི་ལོ་ ༤༠ ཙམ་ཀྱི་ནང་ཆོལ་ཁ་ཕྱོགས་རེས་དང་ཚོས་ལུགས་འཛེན་འཕྲེར་སོགས་ཀྱི་རིགས་རུ་བ་ནས་མེད་པར་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏི་ཏྲ་དར་ཆུས་ཐྲིང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་གསོལ་འདེབས་གཞིས་མི་ཚང་མས་མཐིན་གཅིག་ཏུ་ཞུས་དོན་ཐྲུབ། ཡམགོན་པོ་གང་ཉིད་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་སྤྱི་དང་། ཁྱེ་བྱག་གང་གི་གདུལ་སྐལ་བོད་ཕྱིར་ཚོས་ལུགས་གཞིས་མི་ཚང་མས་མཐོང་ཐོས་སྤྱིད་གཉིས་ཐྲལ་དབུ་མའི་ལམ་ནས་རང་དབང་སྐར་གསོའི་མཛད་འཕྲིན་མྱ་མཐའ་མེད་པའི་ཐྲོན་ནས་ས་ཐག་རིང་ལ་ཕེབས་ལམ་མི་བདེ་བའི་དཀའ་ངལ་སོགས་སྐྱར་བཞེས་ཀྱིས་ཏི་ཏྲ་དར་ཆུས་ཐྲིང་སེར་སྐྱ་མི་མང་རྣམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ནས་ཚེས་ ༦ བར་ཉིན་གསུམ་རིང་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཏེ་མང་ཚོགས་ལ་ཆོས་འབྱེལ་དང་ཟྲང་དོར་བཀའ་སློབ་བསྩལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༦ནས་ཚེས་ ༡༩ བར་ཉིན་གསུམ་རིང་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཏེ་ཡུལ་མི་དང་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་ལ་མཇལ་འཕྲད་རེམ་པར་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ནས་ཚེས་ ༡༤ བར་ཉིན་གསུམ་རིང་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་པའི་ཞོར་དུ་སྐན་ཆུ་ཁ་དང་། ཀླུ་ཀྲིང་རྡིབ་རྩ་སྐར། ཅོ་ཁམས་བཅས་ས་གནས་སོ་སོར་དད་ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་དོན་བཞིན་བྱམས་བརྩེའི་བཀའ་དྲིན་ཐུབ་མེད་བསྐྱངས།

༧ ཕྱི་ནང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་སྤུ་ཚེབས་ཀྱི་ཡོ་ཏྲས་ཞིབ་གསལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་སྐྱའི་གཅེན་པོ་སྐུ་ངོ་བྱོ་བཟང་བསམ་གཏན་ཉིད་གཞིས་ཆགས་སུ་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་པ་དང་། དེ་རྗེས་མཛད་གཙོ་ཁག་རིམ་བཞིན་མཚམས་གཟིགས་བསྐྱངས་ཡོད་ཀྱང་ ༡༩༠༡ ལོའི་སྟོན་ཀྱི་ཡིག་རྒྱིང་ཁག་ཡིག་འབྲུ་མ་གསལ་བའི་དབང་གིས་ཞབ་བསྐྱར་བྱེད་མ་ཐུབ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤།༡།༢ ནས་ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བཞིའི་རིང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚེ་རིང་ཆེར་འཛོམས་དང་སྤྱི་འཐུས་ཚེ་རིང་སྒོལ་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་གཅིག་ཆགས་སུ་མཚམས་གཟིགས་གནང་བ་དང་། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་བྱ་དྲུར་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩།༡༠།༢ ནས་ཚེས་ ༠༧ བར་འདི་གཅིག་ཆགས་སུ་མཚམས་གཟིགས་གནང་། ༡༩༩།༡༠།༡༣ ནས་ཚེས་ ༡༠ བར་ནང་སྤྱིད་སོ་ནམ་རྩེ་ཚན་འགན་འཛིན་དྲུང་འཕར་སྐུ་ངོ་མཐུ་སྟོབས་རྩོལ་རྩེ་གཞིས་ཆགས་སུ་མཚམས་གཟིགས་གནང་། ༡༩༩།༡༡།༡༤ བར་ཇ་དཔལ་ལྡན་ནང་སྤྱིད་བཀའ་བློན་བློ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་གིས་འདི་གཅིག་གཞིས་མེ་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་སྒང་འཚམས་གཟིའ་གནང་། ༡༩༩།༣།༩ ནས་ཚེས་ ༧ བར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་རིང་བ་ཚེ་རིང་དང་སྤྱི་འཐུས་ཨོ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ནས་འདི་གཞིས་སུ་འཚམས་གཟིགས་གནང་། ༡༩༩།༩།༡༩ ནས་ཚེས་ ༡༣ ཡས་མས་སུ་བདེ་ལེགས་སྐྱན་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་ཟླ་སྐྱན་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་ལགས་དང་ཟླ་སྐྱན་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་རིང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འདི་གཞིས་སུ་འཚམས་གཟིགས་གནང་། ༡༩༩༦།༡།༢༠ ནས་ཚེས་ ༢༣ བར་ཀུ་ཀྲིང་བཅའ་བཞུགས་མཁན་པོ་ཆེ་རིང་རྡོ་རྗེ་མཆོག་ནས་འདི་གཞིས་སུ་ཀུན་བཟང་ཟླ་མའི་ཞལ་ལུང་བཀའ་ཁྲིད་གནང་། ༡༩༩།༧།༢༡ ཚེས་ ༡༠ བར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་རྩེར་ཚེ་དབང་མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཤར་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་འཐུས་རྣམ་པ་ལ་གཞི་རིམ་མང་གཙོའི་ཐོག་ནུས་ཤུགས་སྤེལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟད་

སྐྱོང་སྟེ།

༡༠༡།༤།༡ ནས་ཚེས་ ཙ བར་བོད་གཞུང་འཆར་འགོད་འགན་འཛིན་དགོན་མཆོག་བརྩེན་འགྲུས་དང་ནང་སྤེད་སོ་ནམ་རྩེ་ཚན་འགན་འཛིན་འཆི་མེད་རིག་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་གཞིས་སུ་འཚམས་གཟེགས་གནང་།

ཀ སྒོམ་ཉེས་དང་ཆུ་ཁོག་གི་གནོད་འཚེ་རྫུང་སྐོར།

སྤྱིར་ཀི་ཏ་དར་རྒྱས་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་འདི་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་ཁུལ་ཆར་ཞོད་ཆེ་གས་ཤེག་ཀུ་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཆར་ཞོད་སྐབས་ཉིན་གངས་མང་�པོར་ཆར་པ་བསྡུད་མར་བབས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ ༡༩༩༦ ལོར་མ་རྩོས་ལོ་ཀོག་དང་མོན་ཆག་བསྡོམས་ཚེ་ཀར་ ༤༠༣ གྱི་ཐོན་འབབ་ཆར་ཞོད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡།༣ པའི་ནང་སྐར་ཡང་ཉིན་མཚན་མང་པོ་ཆར་པ་བསྡུད་མར་བབས་རྒྱུན་གྱིས་མ་རྩོས་ལོ་ཀོག་དང་། མོན་ཆག སྐ་སྨུག་བསྡོམས་ཚེ་ཀར་ ༣༣༡།༣༤ ཐོན་འབབ་རྒྱལ་སོང་ཕྱིན་པར་སྐབས་འཕྲལ་རང་གཞུང་ཁ་དཔལ་ལྡན་ནང་སྤེད་ལས་ཁྲངས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་མང་འཛེགས་གཞུང་ལ་སྐྱན་སེང་རིམ་ཞུས་ལྡར་གྱུན་གསབ་ཀྱང་གནང་སོན་བྱང་ཡོད།

ཁ སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་ཀྱི་སྐྱང་རིམ།

ཐོག་མར་ཤེང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་གིས་ཞིང་བཙས་བསྐྱར་ཏེ་མི་མང་རང་དོས་ནས་སོ་སོའི་འཚོས་དཔག་དང་བསྡུན་ཏེ་མ་རྩོས་ལོ་ཀོག་དང་མོན་ཆག་འདེབས་ལས་བྱས།

དེ་ནས་རིམ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་སོ་ནམ་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་འོག་སྐམ་འབྲས་དང་། པད་ཁ། གཏུ། གྲོ། སྡན་མ། སྐ་སྨུག ཇོ་ཚལ་

རིགས་འདྲ་མིན་འདེའབས་ལས་བྱ་རྒྱུ་ལོ་རེ་བཞིན་ནུས་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པའི་མྱར་ས་བཙུད་ཀྱང་ཉམས་རྒྱུད་དུ་གྱུར་ཏེ་ཐོན་འབབ་རེ་ཞན་རེ་སྣུག་སོང་ནས་ཞིང་པ་རྣམས་བློ་འཚབ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་མོད། རྒས་སྨྱེར་རིགས་བེད་སྤྱོད་མ་བྱས་པར་མྱ་མཐུད་དུ་ཐར་སྐོལ་ལྟར་ས་ཞིང་འདེའབས་ལས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོ་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སོ་ནམ་གཞིས་ཆགས་ཁག་རིམ་བཞིན་སྤེལ་ཐུབ་སྐོལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་འདེའབས་ལས་ཐོག་བསྡར་བྱས་ཏེ་གཞིས་ཆགས་ཁག་སོ་སོས་གཞིས་གྲོང་གཅིག་གམ་གཉིས་ཙམ་དེར་སྐྱོན་འོས་པ་ཞིག་འོང་དགོས་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡/༥ ནས་ཏི་ཇུ་དར་རྒྱས་ཐྲིང་གཞིས་གྲོང་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུད་ཁྱིམ་གྲངས་ ༥༥ ཡིས་སྣ་ཞིང་ཨེ་ཀར་གྲངས་བསྡོམས་ ༦༦༥ ཙམ་ལ་སྤྱི་ལྟས་སྤེལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་འདེའབས་ལས་ཐོག་བསྡར་བྱ་བཞིན་པར་རང་ཁྱད་ནོ་སྣ་ཚུད་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གང་མང་གནང་བཞིན་པའི་ཐོག སོ་ནམ་པས་ཀྱང་དེ་ནས་ཚེའས་པའི་ལམ་སྟོན་དགོངས་དོན་བཞིན་ཐྲོ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒེལ་ཏེ་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོས་ངལ་རྩོལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་མ་འོངས་པར་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ངེས།

ཀ། གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

༡། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ།

ས་གནས་སོ་སོར་འཛིན་སྐྱོང་ལ་སྤངས་འཛིན་ཀྱི་ཆེད་ས་གནས་འཐུས་མི་ཚོགས་འདུ་རེ་དགོས་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ཏེ་ཇུ་དར་རྒྱས་ཐྲིང་ས་གནས་འཐུས་མི་ཚོགས་འདུ་སྐབས་དང་པོའི་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་ལག་བསྡར་

བྱས་ཏེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འོས་བསྟུའི་ལམ་ནས་འདེམས་ཐོན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་འདི་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་འཚོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ཟླ་ ༣ ནང་འཛིན་སྐྱོང་གིས་ལོ་འཁོར་སྟོན་ཚེས་བཀའ་འབྲོལ་གནང་རྒྱུས་མཚོན་ལས་གཞི་ཁག་ལ་ཞིབ་དཔྱད་གནང་རྒྱུ་དང་། ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་པར་ཕྱི་ཟླ་ ༤ ནང་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་ཁག་བསྒྲུར་བཅོས་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྟོན་ཚེས་བསྒྲུར་བཅོས་བཀའ་འབྲོལ་བསྡུལ་རྒྱུ་བཅས་ཡིན།

ཀ། ས་གནས་འོས་བསྟུ་ཚོགས་ཆུང་།

སྤྱི་ནོར་ཁག་ས་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་མང་གཅོའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་དྲིན་བསྡུལ་བའི་འོག་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མང་གཅོ་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཡོངས་སྐད། འོས་བསྟུའི་སྤྱི་གཞི་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་ས་གནས་སོ་སོར་འོས་བསྟུ་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་ཤེང་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་འོས་བསྟུའི་ལམ་ནས་ཚོགས་མི་འདེམས་སྐྱག་གིས་བཀའ་ཁྲིད་སྤྱི་འཐུས། ས་གནས་འཐུས་མི། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་འགོ་འཛིན་ལས་རིགས། ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་མི་བཅས་འདེམས་རྒྱུའི་འགན་འཁྲུར་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

ཁ། བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཚོགས་ཆུང་།

༡༩༨༦ ལོར་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཚོགས་འདུ་གནང་བའི་གྲོས་ཚོད་ ༡༩༨༦།༡།༡༠ ཉིན་འཁོད་པའི་དོན་ཚན་ ༤ པའི་དགོངས་དོན་མི་མང་གི་འཐལ་ཕྱགས་ཕན་བདེའི་གཞི་རྩ་གཞུང་འདི་

ཉིད་ཀྱི་ནུས་སྟོབས་སྤ་བཏང་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པ་དེ་ཡང་སྐབས་བསྟུན་གཅོ་ཆེ་གཞུང་གྲོན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ནུས་ཤུགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱའི་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན། ༡༩༧༦ ཟ་ནས་བཟུང་མི་རེ་ནས་སྟོར་གཅིག་རེ་དང་ཕོགས་ཡོད་རིགས་ནས་བྱ་རེར་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་རང་མོས་དང་བྲངས་ཀྱིས་འབྱལ་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་བཞིན། དེའི་འགན་འཁུར་ས་གནས་སོ་སོ་ནས་འོས་བསྡུའི་སྒྲིག་གཞི་ལམ་ལས་ཚོགས་ཆུང་རེ་འདེམས་དགོས་པ་གསལ་བ་བཞིན་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་སྐབས་བཅུ་གཉིས་སོང་ཡོད། དཔྱིའི་ཚར་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་ཐབས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་གང་ཅིར་ཕྱར་གྱུ་མཉམ་འདེགས་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

৭। ཉམ་ཐག་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་།

ཤགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་བཞིན་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་འཚོ་གོས་དཀའ་ངལ་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མ་ལྷག་པ་དེ་དག་ལ་འཚོ་སྟོན་རོགས་རམ་སྤྱར་ཐབས་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ཐུ་ཕྱིའི་ཞེབས་དགོངས་དང་། རང་གཞུང་གིས་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་ཏི་ཞེབས་དགོངས་དོན་ལྟར་ས་གནས་སུ་ཉམ་ཐག་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་ཆེད་འཇུགས་ཀྱིས་ནང་མི་བྱ་ཕྱག་དཀའ་ངལ་ཅན་རིགས་ལ་ཚོགས་ཆུང་ལ་དྲུས་ནས་དུས་སུ་སྐྱན་སེང་ཞུ་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་ཉམ་ཐག་གི་གནས་སྐབས་ལ་གཞིགས་པའི་འཚོ་སྟོན་དང་སྐྱབས་ཡིན་སྐན་བཅོས་རོགས་རམ་སོགས་སུ་མཐུད་གསོལ་སྐུལ་གནང་བཞིན་ཡོད།

५। དགེ་རྟན་ཞ་མའི་ཚོགས་ཆུང་།

རང་གཞུང་ཨ་དཔལ་ལྡན་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲིདས་ནས་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་ཏི་ཕེའས་དགོངས་དོན་ས་གནས་ཉིན་སྐྱོང་ཆགས་ཆུད་ཡོང་ཐབས་དང་། སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གནས་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་སྐད་དགེ་རྟན་ཞ་མའི་ཚོགས་ཆུང་འཛུགས་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ལྟར་འོས་བསྟུའི་ལམ་ནས་གཞིས་ཀོང་རེ་ནས་ཚོགས་མི་རེ་འདེམས་སྐྱག་གིས་ཉིན་སྐྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གཙོ་བྱས་ཏེ་སྐྱོད་གྲའི་དགེ་ཆེ་མཚོག་དང་བཀའ་བསྩར་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་ཏེ་ལས་གཞི་ལག་བསྒར་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

६। ས་གནས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ།

བོད་མི་སྒྲབས་བཅོལ་བའི་གཞིས་ཆགས་གཞན་དང་འདྲ་བར་ཀི་ཌུ་དར་རྒྱས་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་སྤུའང་ས་གནས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་ ༡༩༦༠ ནང་ཚུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ་སྐབས་བཅུ་པ་འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན། སྤྱིར་ས་གནས་འདི་སྤུང་སྐྱོབ་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་ས་གནས་ཁག་གཞན་ལྟར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྟེལ་རྒྱུའི་ཚོགས་མཆན་ཐོབ་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། ས་གནས་ཀྱི་གནས་བབས་ལ་གཞིགས་པའི་ལས་འགུལ་གང་ཐུབ་སྟེལ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཞིས་ཆགས་ནང་གཞོན་སྐྱེས་ཚོར་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་སྤྱིད་རྒྱང་འབྲེལ་ཀྱི་གནའ་བོའི་གོམས་གཤེས་བཟང་ཡོ་རྒྱན་འཆྱོངས་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་སྐྱབ་ཐབས་ལ་འབད་བརྩོན་གོང་མཐོར་གཏོང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་མིའི་ཆེག་བསྟེལ་ཀྱི་རྣས་པ་དང་། མང་གཅོའི་ལམ་སྲོལ་སྤ་བཏུན་ཡོང་

ཐབས་འབད་བརྩོན་ཚྭོད་མེད་དགོས་པ་སོགས་དུས་ནས་དུས་སུ་ལམ་སྟོན་ཞུ་རྒྱུར་འགན་ཤང་བཞེས་བཞིན་ཡོད།

༧། ས་གནས་བྱད་མེད་ཚོགས་པ།

ཏི་ཇུ་དར་རྒྱས་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༡ ལོར་ས་གནས་བྱད་མེད་ཚོགས་པ་སྐབས་དང་པོ་འཚོགས་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ། དཔྱ་སྐབས་གཉིས་པས་ལས་འཁུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དབུས་བྱད་མེད་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་རྣ་གནང་བཞིན་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས་ཐད་ས་གནས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་དང་ཕྱར་གྱུ་མཉམ་འདེགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༨། དྭང་ཟྱར་བདེ་དོན་ཚོགས་པ།

ཏི་ཇུ་དར་རྒྱས་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་བོད་རང་དབང་སྒར་གསོའི་ཆ་རྐྱེན་དུག་པོའི་སྤྱི་འཛུགས་དྲང་སྟོང་དམག་སྒར་ནང་ལོ་མང་ཞབས་འདེགས་ཞུས་རྣ་གཞིས་ཆགས་སུ་འབྱོར་བའི་དྭང་ཟྱར་མི་ཉང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ནང་མི་དཀའ་ངལ་ཅན་རིགས་ལ་གཟེགས་རྟོག་དང་དེ་དག་གི་དཀའ་ངལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བརྒྱུད་སྐྱན་ཁང་ཁག་ལ་སྐྱན་སེང་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དབུས་དྭང་སྤྱི་ལས་ཁྲིས་བརྒྱུད་འབྲེལ་ཡོད་དྭང་སྟོང་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་སྐྱན་སེང་ཞུ་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ་དྭང་ཟྱར་བདེ་དོན་ཚོགས་པ་ཞེས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༤ ལོར་ས་གནས་ནས་དྭང་ཟྱར་རྣམས་ཀྱི་བདེ་དོན་ཁོ་ནར་དམིགས་ཏེ་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཤེང། དཔལ་ཆར་ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་ལྟར་ལས་དོན་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༡། བྱ་གསོ་ཁང་།

ཏི་ཏུ་དར་རྒྱས་ཕྱིང་གཞིས་མེ་ཡོངས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བརྟེན་ཞ་མ་གཉིས་ཞིང་ཁར་བསྒྲིད་སྐབས་བྱ་ཕྲུག་ལ་བལྟ་རྟོག་བྱེད་མི་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྟད། གཞིས་ཆགས་ནང་ཕྱུག་བཅོལ་ཡུལ་བྱ་བཅོལ་ཁང་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་གཞུང་དང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཟུང་འབྲེལ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། འགྲོ་གྲོན་ཐད་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་གཞུང་གིས་རོགས་རམ་ཕུན་བྱ་གནང་གི་ཡོད་པའི་ཐོག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་རོགས་ཚོགས་ཁག་གིས་རོགས་རམ་ཐབས་འཚོལ་ཀྱིས་ལས་བྱེད་བགོད་སྒྲིག་དང་། ཉེན་གྱང་གསོལ་ཚོགས་ཟས་བཅུད་བཟང་བ་སྦོངས་རྒྱས་སྐྱན་སོགས་བགོ་སྤྲོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཕྱག་རང་ལོ་ ༦ ལ་སོན་མཚམས་ཉིན་སྟོང་ཆུ་གཉིང་གི་ཡོད། དཔྱིད་ཆར་བྱ་བཅོལ་ཁང་ཁག་གཉིས་སུ་ཕྱག་ ୧୩ ཡོད།

༢༠། མི་མང་མཉམ་འབྲེལ།

ཏི་ཏུ་དར་རྒྱས་ཕྱིང་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡୯୬༠།୬།୨୩ ཉིན་ས་གནས་མངའ་གཞུང་མཉམ་འབྲེལ་དེབ་སྐྱེལ་ལས་ཁུངས་སུ་དེབ་སྐྱེལ་ཨང་ N.Coop (G) 143/70 ཐོག་ཁྲིམས་མཐུན་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ཏེ་གསར་འཛུགས་བྱས། མཉམ་འབྲེལ་བཙུགས་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་གཞིས་མི་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་བལྟ་སྐྱོང་དང་། ས་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་པའི་གཞིས་མེ་རྣམས་ལ་མཐུན་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱུ། དེ་བཞིན་སྐྱེར་གྱི་ཚོང་པ་ཚོས་གཞིས་ཆགས་ནང་ཚོང་གི་རིན་འབབ་འཕར་མ་ལེན་པ་བཀག་འགོག་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ་སོགས་ཡིན་པ་རེད། གཞིས་མེ་རྣམས་

ཀྱིས་སྟོན་འབྲས་མང་པོ་ཞིག་འདེབས་ལས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ལས་གཅོ་བོ་འབྲས་རིགས་དང་། སྤན་མ། མ་རྩོས་ལོ་ཏོག སྐུ་སྐྲག པད་ཁ། གྲཱུ། མོན་ཆག ཞོག་ཁོག ཤེང་འབྲས་རིགས་སོགས་གཉེར་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས་སྟོན་འབྲས་གཅོ་བོ་སྤན་མ་དང་། སྐུ་སྐྲག པད་ཁ་གསུམ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཁྲོམ་རའི་གནས་སྐངས་ཞན་པས་གཞིས་མི་ཞིང་པ་རྣམས་ལ་ཁེ་ཕན་དེ་ཙམ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་སྟོན་འབྲས་ཚོང་བསྡུར་ཆེད་འཁོར་རྒྱུག་མ་དཏུལ་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྐྱེད་མེད་ཐུ་ཚུར་ཁེ་ཕན་བཞིན་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་འབྲས་ལ་ཁེ་ཕན་ཅུང་ཙམ་སྤྲད་ཐུབ་ཡོད་པ་བཞིན་སུ་མཐུད་དུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཏི་ཇུ་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འགན་འཛིན་སྡེན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་ཚད་གཞི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣།༣།༢༩ བར་ལོ་གཉིས་དང་། དེ་ནས་ཚུར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞིའི་ཐོག་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ་དེ་བར་དུ་འགན་སྡེན་ཐེངས་བཅུ་གསུམ་ཙམ་འཛོ་འགྱུར་བྱས་ཡོད། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་གཅོ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣།༦།༢༠ ནས་རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་དམིགས་ཡུལ་དོན་ཚན་བདུན་དང་སྦྱལ་འདེབས་དོན་ཚན་ ༡༩ བསྡུལ་དོན་སྡེར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩།༡༠།༡ ནས་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་གཅོ་སྟ་གནས་འགོ་འཛིན་མ་ཡིན་པར་མཉམ་འབྲེལ་འགན་འཛིན་སྡེན་ཚོགས་ནས་བསྐོ་བཞག་གནང་མེད། ཟླ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཚོགས་གཅོ་སྟ་རྣོངས་ཞུས་པས་བསྡུར་དུ་སྟ་གནས་འགོ་འཛིན་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་གཅོའི་མཚན་གནས་སུ་རང་འཇགས་བྱས་ཏེ་ ༢༠༠༤།༧།༢༠ བར་གནང་དགོས་བྱུང་། དེའི་རྗེས་ནས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་གཅོ་

ས་གནས་རང་ནས་བསྟོ་བཞག་གནང་སྟེ་འབྲི་བཞིན་ཡོད།

ཀ མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་གཅིའི་བྱུང་རིམ།

ཚད་།	མིང་།	དུས་ཡུན།
༡།	ཚེ་དབང་རིག་འཛིན།	ཐོག་མ་ནས ༡༩༧༡ བར།
༢།	ངག་དབང་ཆོས་བཟང་།	༡༩༧༡།༡།༡ ནས་ ༡༩༧༢།༡༠།༡༠
༣།	བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ།	༡༩༧༣།༡།༢༣ ནས་ ༡༩༧༩།༣།༡༠
༤།	ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།	༡༩༧༤།།༡༣།༩ ནས་ ༡༩༨༧།༡༡།༦
༥།	ཚེ་རིང་དབང་ཕྱུག	༡༩༧༨།༡༡།༧ ནས་ ༡༩༨༣།༣།༩
༦།	བྱམས་པ་ཡོན་ཏན།	༡༩༨༣།༣།༡༤ ནས་ ༡༩༨༦།༨།༡༠
༧།	མཐུ་སྟོབས་དོ་རྗེ།	༡༩༨༦།༨།༡༡ ནས་ ༡༩༩༠།༡༡།༣༡
༨།	མཐུ་བསྟན་དབང་ཕྱུག	༡༩༩༠།༡༡།༣༣ ནས་ ༡༩༩༩།༡༣།༡
༩།	བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས།	༡༩༩༩།༡༣།༣ ནས་ ༡༩༩༧།༨།༩
༡༠།	རྟ་མགྲིན།	༡༩༩༧།༨།༣༠ ནས་ ༢༠༠༣།༩།༦
༡༡།	ཕྲག་པ་ཚེ་རིང་།	༢༠༠༣།༩།༧ ནས་ ༢༠༠༩།༤།༩
༡༢།	ལེགས་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ།	༢༠༠༩།༤།༤ ནས་ ༢༠༠༩།༧།༣༠
༡༣།	ཤེས་རབ་ཕུན་ཚོགས།	༢༠༠༩།༡༠།༡ ནས་ ༢༠༠༤།༧།༣༠
༡༩།	ལེགས་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ།	༢༠༠༤།༣ ནས་ ༢༠༠༤།༧།༣༠
༡༤།	བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།	༢༠༠༤།༧།༣༡ ནས་ ༢༠༠༦།༣།༣༡
༡༦།	དབང་ཕྱུག་ཉི་མ།	༢༠༠༦།༩།༡ ནས་ ༢༠༠༦།༧།༣༠
༡༧།	རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་རིང་།	༢༠༠༦།༡༠།༡ ནས་ ༢༠༠༧།༩།༣
༡༨།	ཕུན་ཚོགས་རབ་བརྟན།	༢༠༠༧།༩།༩ ནས་ ༢༠༠༧།༣།༣༡

ཁ མཉམ་འབྲེལ་དྲྭང་ཆེའི་བྱུང་རིམ།

ཚང་།	མིང་།	དུས་ཡུན།
༡།	སངས་རྒྱས་བློ་མ།	༡༧༧༡།༦།༢༧ ནས་ ༡༧༧༣།༡།༡ བར།
༢།	ཉི་མ་རྡོ་རྗེ།	༡༧༧༣།༡།༡ ནས། རྩེས་སྦྱོང་མི་གསལ།
༣།	བཀྲ་ཤིས།	ལོ་ཆེགས་མི་གསལ།
༤།	ཆོ་རིང་སྒོབས་རྒྱལ།	རྩེས་ལེན་མི་གསལ། ༡༧༧༡།༣།༩
༥།	མོན་འདུས་ཀུན་ཁྱབ་ཡོ།	༡༧༧༡།༣།༡༤ ནས་ ༡༧༧༡།༧།༢༧
༦།	དབྱ་འདུལ།	༡༧༧༡།༧།༢༦ ནས་ ༡༧༧༣།༡།༡༦
༧།	དབང་འདུས་ཆོ་རིང་།	༡༧༧༣།༡།༡༧ ནས་ ༡༧༧༤།༩།༡༡
༨།	ཐུབ་བཟང་དོན་འགྲུབ།	༡༧༧༤།༡།༡༤ ནས་ ༡༧༧༦།༡།༡༨
༩།	རྟ་མགྲིན།	༡༧༧༦།༡།༡༧ ནས་ ༡༧༧༧།༤།༨
༡༠།	རྡོ་རྗེ་ཆོ་རིང་།	༡༧༧༧།༤།༨ ནས་ ༢༠༠༡།༡།༦
༡༡།	ངག་དབང་ཡོན་ཏན།	༢༠༠༡།༡།༧ ནས་ ༢༠༠༩།༧།༨
༡༢།	ཐུབ་བསྟན་ཆོ་རིང་། (ལས་ཚབ།)	༢༠༠༩།༧།༧ ནས་ ༢༠༠༤།༩།༡༩
༡༣།	ངག་དབང་ཡོན་ཏན།	༢༠༠༤།༩།༡༤ ནས་ ༢༠༠༤།༧།༡༡
༡༤།	དབྱ་འདུལ་གཡུ་རྒྱལ།	༢༠༠༤།༧།༡༣ ནས་ ༢༠༠༧།༧།༣
༡༥།	རྣམ་རྒྱལ་ཆོ་རིང་།	༢༠༠༧།༧།༩ ནས་ ༢༠༠༧།༡།༣༡
༡༦།	ཐུབ་བསྟན་ཆོ་རིང་།	༢༠༠༡།༡།༡ ནས་ལས་ཐོག་པ་ཡིན།

ག མཉམ་འབྲེལ་ནང་ཚོང་གི་ལས་གཞི་སྟེ་ཚན་བརྒྱད་གཅམ་གསལ།

༧། རྩམ་སྦྱམ་འཐག་ཁང་།

སྤེ་ཚན་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧།༩།༩ ཉིན་རོགས་ཚོགས་ཙ་མ་ལ་གར་མཆོག་གིས་རོགས་དཏུལ་གསོལ་རས་གནང་བ་བཞིན་གཞིས་མི་སྣང་པ་ཞིག་ནས་ཉོས་སྣེ་གཞིས་མི་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ལ་ཡོང་འབབ་སྤྲོད་མཁན་གྱི་སྤེ་ཚན་གཅོ་ཅོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

༨། བཟའ་འབྱུ་ཚོང་ཁང་།

སྤེ་ཚན་འདི་ནང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་མངའ་གཞུང་བཟའ་འབྱུ་ལས་ཁང་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་ཡུལ་མི་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་བཟའ་ཚས་རིགས་དམིགས་བསལ་རིན་ཆུང་ཐོབ་བཞིན་པ་ལྟར་གཞིས་མི་རྣམས་ལ་འང་ཐོབ་པས་འཚོ་བར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༩། ཁ་པར་སྤེ་ཚན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧།༦ ནང་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ཀྱིས་རོགས་དཏུལ་བསྐུལ་བས་ཁ་པར་སྤེ་ཚན་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་ཡོང་འབབ་ཀྱིས་ཡུལ་མི་རྣས་གཅོང་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་རོགས་པ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༡༠། འཕྲལ་རྩིས་དང་བཟོ་བཅོས་སྤེ་ཚན།

སྤེ་ཚན་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༠ ནང་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་

བརྒྱུད་རོགས་ཚོགས་ (Council of Relief & Rehabilitation Methodist Church of India) ཀྱིས་རོགས་དངུལ་གནང་བ་བཞིན་གཞིས་མི་ཞིང་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཏེ་འཕྲལ་རྟོས་སྐྱེ་ཚན་འདི་གསར་འཛུགས་བྱས་པས་ཞིང་པ་རྣམས་ལ་དུས་ཐོག་ཏུ་དབུལ་ཕྱུག་དབྱེ་བ་མེད་པར་འཕྲལ་རྟོས་རེ་ག་པའི་ཁེ་ཕན་ཐོབ་བཞིན་ཡོད།

༥། ཅག་ཅོག་ཚོང་ཁང་།

ཚོང་ཁང་འདི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་མ་དངུལ་ཁོངས་ནས་བཏང་སྟེ་གཞིས་མི་རྣམས་ལ་དགོས་མཁའི་ཅ་དངོས་དུས་ཐོག་མཁོ་སྒྲུབ་བྱས་པས་གཞིས་མི་རྣམས་ཁྲོམ་གཞན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་དང་རེན་གོང་ཁྲོམ་ར་གཞན་ལས་དམའ་བའི་ཁེ་ཕན་སྤྲོད་བཞིན་ཡོད།

༦། རྩམ་འཐག

སྐྱེ་ཚན་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ནང་གསར་འཛུགས་དང་རང་གཞུང་ནང་སྡིད་བརྒྱུད་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་དངུལ་བསྟུལ་བ་བཞིན། རྩམ་གདན་འཐག་མི་གསར་བསྐྲས་ཀྱིས་གཞིས་མི་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་ཟབ་སྦྱོང་སྤྲད་དེ་མཉམ་འབྲེལ་ལ་ཁེ་ཕན་མི་ཆུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། རིམ་པའི་ཕྱིའི་ཁྲོམ་ར་ནས་གྱུར་པར་བརྟེན་རྩམ་གདན་བཟོ་སྐྲག་མང་དག་ཅིག་ཚོང་བསྒྱར་བྱེད་

མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་དེ་དཔལ་ཆར་རྒྱས་གདན་བཟོ་གྲྭ་གནས་ཐུབ་མེན་དཀའ་བའི་ཚོད་དུ་གནས་ཡོད།

༣། འོ་མའི་སྟེ་ཚན།

སྟེ་ཚན་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༦།༡༡ ནང་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁང་བཙུད་ཨ་རི་ཞི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་དཉལ་བསྟལ་བས་ལས་གཞི་གསར་རྩོམ་གནང་སྟེ། གཞིས་མི་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ་མའི་རིན་འབབ་སྐར་ལས་ལྷག་པར་གོང་ཚད་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་མཉམ་འབྲེལ་བཙུད་ཐོབ་བཞིན་ཡོད་པར་བརྟེན། གཞིས་ཆགས་ནང་སྒོ་ཕྱུགས་གསོ་སྐྱོང་གི་ལས་གཞིའི་ཐད་མ་འོངས་དམིགས་སྒོ་གསར་པ་ཞིག་རྣེད་པར་ཡན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༤། དབོར་འབྲེན་རྩངས་འཁོར།

སྟེ་ཚན་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༤ ལོར་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲབས་བཙུད་ཨ་རི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་དཉལ་བསྟལ་བས་གསར་ཉོ་བྱས་ཏེ་གཞིས་མི་ཞིང་པ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ལ་ཡན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༢ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ལས་འཆར་ཁག

༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཡས་མས་བར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གཙོ་བྱས་པའི་

གཞིས་མཉམ་གཉིས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་ལས་ཀ་ག་རིལ་མེད་པར་ཡུལ་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་སྐུགཔ་ཁང་རྩེ་ཐོག་ཅན་བཞུགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། ཚར་ཞོད་སྐབས་ལས་ཀ་ག་ནང་ཆར་ཐེགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཆེར་འཕྲད་པ་ལ་བརྟེན་ ༡༩༥༦ ལོར་འཇར་མན་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲབས་བརྒྱུད་ལས་ཀ་ག་གིས་ཆུ་ཆེད་སྟོར་ ༦༩༡༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བས་ལས་ཀ་ག་ཆུ་བྱས་ཏེ་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༦། གཞིས་ཆགས་མི་མང་གི་འཚོ་རྟེན་གཙོ་བོ་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་དང་སྐོ་ཕྱུགས་གསོ་སྐྱོང་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། སྐོ་ཕྱུགས་ཀྱི་སྐུས་ཀ་ཡར་ཆུས་གཏོང་སྟད་ ༡༩༥༦ ལོར་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲབས་བརྒྱུད་སུད་ཚི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སྐོར་ ༦༧༥༦༦༡།༠༠ ཙམ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་རོགས་རམ་གནང་བ་ཡིན། ས་ཁྱེན་ཚེ་ཀར་ཕྱའི་ནང་བ་གྲངས་དྲུག་ཙམ་ཞིག་གི་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་ཞིག་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡང་སྐབས་དེར་ས་བབས་གནས་སྟངས་ཀྱི་རྐེན་གྱིས་མཇུག་སྐྱོང་མ་ཐུབ་པར་མཐར་ལས་གཞི་ཕྱིར་བསྡུ་བྱས་ཏེ་བ་ཕྱུགས་ཕྱག་འཕྲོས་ཏི་ཡོད་གཞིས་གྲོང་ནང་ཆེས་ཉམ་ཐག་པའི་གཞིས་མི་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ནང་ཚན་རྣམས་ལ་བགོས་འགྲེམ་བྱས་འདུག

༧། ཐོག་མར་ ༡༩༦༩ ལོར་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་སྐབས་གཞིས་མིའི་སྡོད་ཁང་འཕྲལ་སེལ་སྐུགཔ་ཁང་རྩེ་ཐོག་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ལོ་རེ་བཞིན་གནས་སྟངས་ཏེ་ཞེན་ཏེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན་ ༡༩༧༦ ལོར་དུད་ཚང་དཀའ་ངལ་ཆེ་གས་ཁག་གི་ཁང་པ་ཞིག་གསོའི་ཆེད་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲབས་བརྒྱུད་ནས་རོགས་དངུལ་ ༡༩༧༦༩།༠༠ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

৭। གཞིས་མེ་ཡོངས་ཀྱི་ཁང་པའི་གནས་སྟངས་གཅིག་མཚུངས་ལ་བརྟེན། ཁང་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཞིག་གསོ་དགོས་པ་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་པས་རིམ་བཞིན་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ཕྱོད་ཁང་ཞིག་གསོའི་རོགས་རམ་འབོད་སྐུལ་ཞུས་དོན་བཞིན་ ༡༩༩༦ ལོར་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ (Tibet Foundation) རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སྐོར་ ༥༥༠༤༡༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

৮। ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོའི་ནང་ཨ་མ་ལྷ་གར་མཆོག་གིས་དཔལ་འབྱོར་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་འོག་ཀེ་ཇུ་དར་རྒྱས་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་ཤས་འཁོགས་ཉམ་ཐག་དཀའ་ངལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྒྲུབ་ཤས་གསོ་ཁང་ཞིག་འཛུགས་ཐུབ་བྱུང་ཡོད། འཕྲོད་བསྟེན་དང་འཐུབ་ཆུའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་བར་བརྟེན་ ༡༩༩༦ ལོར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཐབས་འཆོལ་རོགས་རམ་འོག་སྐོར་ ༡༤༠༠༠༡༠༠ གནང་བས་དཀའ་རྙོག་སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

৯। ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ཕྱོ་གཞིས་ཁག་དང་འབྲ་བར་དུད་ཚང་རེ་རྒྱང་ཐབ་ (Smokeless chulla) རེ་མཁོ་གལ་ཆེ་བར་གཟིགས་ཏེ་ (Ap Tibet) རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ཀེན་སྐོར་ ༧༠༩༤༠༡༠༠ རོགས་རམ་བཀའ་དྲིན་གནང་ཡོད།

৭। ཀེ་ཇུ་དར་རྒྱས་སྒྲིང་གཞིས་མེ་ཡོངས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་གཅོ་བོ་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་དབྱར་ཁའི་དུས་སུ་ཆར་ཆུ་ཁོ་ནར་བརྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་སྐབས་དེའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱིས་དབྱར་ཁའི་སྟོན་འབྲས་ཆར་ཆུ་ལ་སྐྱག་མ་དགོས་པར། དགུན་དུས་སུ་ཞིང་ཆུ་འདེན་གཏོང་ལམ་ནས་སྟོན་འབྲས་འདེབས་ལས་བྱས་སྟེ་

མང་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་སུ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ནས་ལེ་རོགས་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བ་གཅིག་རྩེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་ཞུས་འབྱས་སུ། ༡༩༩༤ ལོར་ནོར་ལེ་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སྒོར་༧༡,༡༩,০৯৫·০০ གནང་སོན་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་ལས་གཞིའི་ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་ལྟར་ལམ་སྟོང་མ་བྱུང་བར་དུ་ལྟའི་ཚར་ཏིན་སྒོར་འབྱམ་ཕྱག་བརྒལ་བའི་འཕྲལ་ཆས་དང་ལྡགས་སྒྲག་མང་དག་ཅིག་དེ་མྱར་ལྟག་ཡོད་པ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ལམ་སྟོན་ཇི་ཙམ་ཞིག་བསྐར་བྱ་རྒྱུའི་ངང་སྒྲག་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༦། ས་གནས་འདི་ནི་དཀྱིལ་དུས་གྲང་ངར་ཆེ་བས་ཏན་གསོ་ཁང་གི་ཏས་འཕོགས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་ཆུ་ཚ་བོ་བཟོ་བའི་ཉི་འོད་སྐོག་ (Solar Water Heating System) དགོས་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ་ ༡༩༩༩ ལོར་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ནང་སྲིད་བརྒྱུད་སྒོར་ ༡,༦,৯০৪·০০ གནང་བས་ཏས་འཕོགས་རྣམས་ལ་ཞན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

৮। གཞིས་མི་ཡོངས་ཀྱི་འཐུང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་སེལ་སླད་ ༡༩༩༩ ལོར་འཕྲོད་བསྟེན་ལྷན་ཁང་དུ་སྟན་སེང་རིམ་པར་ཞུས་འབྱས་སྒོར་ ৯,৬০,০০০·০০ གནང་བས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཐུང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་།

༡০། ཉི་ཏྲུ་དར་ཆུས་ལྷིང་གཞིས་ཁོངས་གཞོན་སྐྱེས་ལས་མེད་རྣམས་ལ་ལག་ཤེས་སྦྱོང་བརྡར་སྤྲོད་ཐབས་དང་། རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་ཐབས་འབད་བརྩོན་བྱས་ཉི་ ༡༩༩༩ ལོར་གཞོན་སྐྱེས་བཅུ་བཀའ་ཤེག་ལ་འཚེམ་བཟོའི་སྒོང་བརྡར་འགྲོ་གྲོན་སྒོར་ ༡,৯০,০০০·০০ ཐམ་པ་ (Tibet Relief fund) ནས་ནང་སྲིད་བརྒྱུད་གནང་བ་ཡོར་ཞན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༡༡། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོས་བཟང་དུས་བཟང་ནམ་ཡིན་སྐྱིང་དགོན་ཁག་གསུམ་དུ་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་ཁ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་གནང་གི་ཡོད་མོད། དགོན་ཁག་གསུམ་གྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་གསང་སྦྱོད་མེད་པའི་གནས་སྟངས་འོག་ཁོར་ཡུག་གཅོང་མ་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ ལོར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་སྐོར་ ༡,༦༨,༤༧༠.༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བས་གསང་སྦྱོད་གསར་རྒྱག་བྱས་ཏེ་ཐག་ཅོག་ཐུབ་ཡོད།

༡༢། ཀེ་ཌུ་དར་རྒྱས་སྒྲིང་གཞིས་མི་ཡོངས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བརྟེན། དེང་དུས་དང་མཐུན་པའི་སོ་ནམ་སྦྱོང་བརྡར་དགོས་གལ་ལ་གཟིགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ ལོར་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་སྐོར་ ༣ ༢༠,༠༠༠.༠༠ གནང་བས་མང་ཚོགས་ལ་ཐན་ཅོག་ཆེན་པོ་ཐུབ།

༡༣། ཅོག་མར་ ༡༩༦༩ ལོར་ཀེ་ཌུ་དར་རྒྱས་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་འདི་ཉིད་ཚུགས་སྐབས་ཁང་པའི་ཅོག་ཁེབས་ཡུལ་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་རྟ་ཅོག་ཅན་ཡིན་ནའང་། ཆར་ཞོད་ཆེ་བའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་འཕྲད་ལ་བརྟེན་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་སྐྱན་ཁང་དུ་ས་གནས་སུ་ (MCR) ཕ་དྲག་ཅོག་ལས་གཞི་སྒེལ་གནང་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་རིམ་ཞུས་ལ་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ ལོར་ (Ap Tibet) རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ནང་སྲིད་བརྒྱུད་སྐོར་ ༦,༠༠,༠༠༠.༠༠ གི་ལས་གཞི་སྒེལ་གནང་བྱུང་བས་མང་ཚོགས་ལ་ཐན་ཅོག་ཆེན་པོ་ཐུབ།

༡༤། ཀེ་ཌུ་དར་རྒྱས་སྒྲིང་གཞིས་མི་ཡོངས་ཀྱི་གསང་སྦྱོད་ད་ཕན་འཕྲལ་སེལ་གྱི་ས་དོང་བྱས་སྟེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་

གང་ཅིར་གནོད་འཚེ་ཆེ་བར་བརྟེན། རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་སྣེན་མེར་བར་ཞུས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་ (Ap Tibet) རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་གསང་སྤྱོད་གྲངས་ ༡༩ དང་། སྒོ་ཕྱུགས་ཀྱི་ཕྱི་བའི་ཐབ་ཀྱི་ལས་གཞིའི་ཆེད་སྒོར་ ༥,༦༡,༥༣༡.༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༡༥། (Ap Tibet) རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་གསང་སྤྱོད་གྲངས་ ༡༩ རོགས་རམ་གནང་བས་མ་འདང་བར་སྣར་ཡང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་གསང་སྤྱོད་གྲངས་ཀི་ཤུ་ཐམ་པར་རོགས་རམ་ཡོང་བའི་སྣེན་མེར་ཞུས་དོན་བཞིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣ ལོར་སྒོར་ ༡,༦༠,༠༠༠.༠༠ ཐམ་པའི་རོགས་རམ་གསོལ་སྐུལ་གནང་སོན་བྱུང་།

༡༦། ས་གནས་འདིར་ཕྱི་ནང་གནད་ཡོད་མི་སྣ་འཚམས་གཟིགས་ཞིབས་འབྱོར་སྐབས་སྐུ་མཁྱེན་བཞུགས་ཡུལ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྟེད། རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་སུ་སྣེན་མེར་བར་ཞུས་པ་ལ་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣ ལོར་སྒོར་ ༣,༡༦,༤༩༡.༠༠ གནང་བས་མཁྱེན་ཁང་གསར་རྩེག་བྱེད་པར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༡༧། རྩེ་གར་བྱང་ཤར་ཁྲལ་བོད་མི་སྒྲུབས་བཅོལ་བའི་འཚོ་གོས་ཡར་རྩུས་དང་རྩུན་འཁྲོངས་འཛུགས་སྐྱེན་ལས་གཞི་མུ་མཐུད་སྟེལ་ཏེ་གཞིས་ཆགས་ཁག་སུ་བརྟན་ཕྱགས་འཛེར་འབྱུང་ཐབས་སུ་ (Irish) རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་སྒོར་ ༡༧,༦༦,༣༦༡.༠༠ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༡༦། ཨེ་ཅ་ལི་ (Cospe) རོགས་ཚོགས་བརྒྱད་པོད་མེ་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སོ་ནམ་གཞིས་ཆགས་ཆེ་ཁག་ ༡༦ ནང་སྐྱེ་ལྡན་སྤོལ་རྒྱན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་བྱས་ཏེ་ཞིང་ལས་ཡར་རྒྱས་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱ་དང་། རྒྱུན་འཆྱོངས་འཛུགས་སྐྱེན་ལས་གཞི་སྤ་མཐུད་སྤེལ་རྒྱར་རོགས་རམ་འཚར་འབྱལ་ཞྭས་དོན་ལྟར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་ ༢༠༡༢ བར་སྟོར་ ༦,༧༣,༤༧༡༠༠ གནང་བས་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༡༧། ཀེ་ཌུ་དར་རྒྱས་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་སྤྱ་ཚར་ཞོད་སྐབས་ཚར་པ་ཉིན་གྲངས་མང་པོར་བསྡུད་མར་འབབ་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཚ་བ་ཤེན་ཀྱ་ཆེ་བས་ནད་རིགས་མང་པོ་འཕོག་བཞིན་ཡོད་པའི་ཁར་ Malaria ཞེས་པའི་ནད་གཞི་ངོས་འཛིན་ཆེད་ Malaria Test Tube དགོས་གལ་ཤེན་ཀྱ་ཆེ་བས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་ American Himalayan Foundation རོགས་ཚོགས་ལ་ཇི་ལྟར་འབོད་བསྐུལ་ཞུས་དོན་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་བརྒྱད་ལོ་རེ་ལ་སྟོར་ ༡༠,༠༠༡༠༠ རེ་གནང་བཞིན་ཡོད་པས་མང་ཚོགས་ལ་ཁ་ཡོད་ལགས་ཡོད་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༢༠། སྤྱིར་ཀེ་ཌུ་དར་རྒྱས་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྒོག་བརྟན་པོ་མེད་རྒྱེན་ཕྱུག་སྤྱ་ཀུས་སྟོང་སྟོང་བྱ་རྒྱུ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་འབྲས་ཤོར་འགྲོ་བཞིན་པར་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁྲབས་སྤྱ་ཇི་ལྟར་སྐྱན་སེང་རྩ་རྩེས་ཞུས་འབྲས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་ཀི་འོད་སྒྲོག Solar lamp དུད་ཁྱིམ་གྲངས་ ༡༦༦ ལ་སྟོར་ ༡༥,୯୩,୨୯୦༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བས་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༢༡། གཞིས་མི་ཕལ་ཆེ་བའི་རྩོད་ཁང་སྐྱོ་པོ་ཡོད་པ་དང་ལྷག་པར་དུ་དུད་ཚང་

ཐུ་ལ་དམེགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཐྲད་ཅྱེན། རྩོད་ཁང་གསར་རྒྱག་དགོས་པའི་སྐན་ཞུ་རང་གཞུང་ནང་སྤྱད་ལས་ཁྲབས་ལ་རྩ་རྩེས་ཞུས་འབྱས་པྱི་ལོ་ ༡༠༤།༡ ནང་དུད་ཚང་དེ་དག་གི་རྩོད་ཁང་གསར་རྒྱག་ཆེད་ཀེན་སྒོར་ ༩༡༠༣་༡༠༠ རོགས་རམ་ཐོབ་སོན་བྱང་བ་བཞིན་ཉམ་ཐག་དེ་དག་གི་རྩོད་ཁང་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐྲབ་པ་བྱང་ཡོད།

༡༡། གྲོང་རྩེ་ཁག་ཐུའི་ཚོགས་ཁང་རྐིང་པ་བཟོ་བཅོས་ཆེད་ནང་སྤྱད་ལ་ཞྭས་འབྱས་པྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོར་སྒོར་ ༡༩༠༠༠།༠༠ རོགས་རམ་གནང་བྱང་བས་ཞིག་གསོ་གནད་སྒིན་བྱས་ཏེ་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱང་ཡོད།

༡༢། པྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲབས་བརྒྱུད་འཐྲུང་ཆུའི་ལས་འཆར་སྟེལ་ཏེ་མང་ཚོགས་ལ་འཐྲུང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐྲབ་པ་བྱང་ཡང་། ཆུ་མཇོ་དང་ཕྱགས་སྐྱ་རྐིང་པ་རྣམས་ཞིག་གསོའི་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་སྐྱབས་འདྲུག་ཡོང་བའི་སྐན་སེང་ཞུས་དོན་བཞིན། རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲབས་ཀྱིས་ ༡༠༠ ལོར་སྒོར་ ༡༠༠༠༠།༠༠ བསྡུལ་དོན་ཕྱར་ལས་གཞི་ལག་བསྒར་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན།

༡༩། གཞིས་ཁང་ཀ་ཅང་སྐྱོ་པོ་ཡོད་པ་ཉམས་གསོ་ཚད་ལྡན་ཞིག་དགོངས་བཞེས་སྐྱབས་འདྲུག་ཡོང་བ་ཞེས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་རིམ་པས་སྐྱན་སེང་དང་འབྲེལ་གཅིག་བསྡུས་ཡར་རྒྱས་འཆར་གཞི་ཁག་སོ་སོར་གཅིག་རྩེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་སྐྱན་སེང་ཞུས་འབྱས་སུ། པྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོར་སྤྲོད་ཁང་ ༡༩༠ ཞིག་གསོའི་རོགས་རམ་ཐུ་འཕྲོས་རིང་སྒོར་ ༡༠༠༠༠༠ བསྡུལ་སོན་བྱང་བ་ལྟར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཀྱིས་སྐངས་

འཛིན་འོག་ཚོགས་ཆུང་ཆེད་འཛུགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། དཀྱུང་ཉམས་གསོ་མ་ཐུབ་པའི་ཁང་པ་ ༡༡༠ ལ་ཞིག་གསོ་འཕྲལ་མར་ཡོང་བའི་ལས་འཆར་གཅིག་བསྟུས་ཡར་རྒྱས་འཆར་གཞི་ཁོངས་སུ་ཕུལ་ཟིན་པས་རིང་མིན་དོན་འབྲས་སོན་རྒྱུར་ངང་སྨྲག་བྱ་བཞིན་ཡོད།

༦༥། རྣས་གསོ་ཁང་གི་འཐུང་ཆུ་འདེན་བྱེད་ཀྱི་འཕྲལ་འཁོར་རྩིང་པའི་ཚབ་གསར་ཉོ་བྱ་རྒྱུ་དང་། བྱ་གསོ་ཁང་གི་རྒྱུན་མཁའི་འཛིན་ཆས་མཁོ་སྒྲུབ་ཆེད་ Tibet Charity རོགས་ཚོགས་ལ་ལས་འཆར་ཕྱལ་བ་ཕྱར་ཕྱི་ལོ་ ༦༠༠༧ ལོར་སྐོར་ ༡༣༥༧༦༦།༠༠ རོགས་རམ་གནང་བསྟལ་བྱུང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༦༦། ས་གནས་ཉིན་སྟོད་ལ་སྟོད་ཕྱག་རྟམས་པའི་ཐུ་དགོང་ཞལ་འདོན་འཚོགས་ཡུལ་དང་། ཉིན་གུང་བཞེས་ལག་མཆོད་ཡུལ་གྱི་ཚོགས་ཁང་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆེད་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་རོགས་རམ་སྐན་གསང་ཞུས་པ་ཕྱར་ཕྱི་ལོ་ ༦༠༠༦ ལོར་སྐོར་ ༩༩༦༧༦༣།༠༠ གསོལ་བསྟལ་གནང་བས་ཚོགས་ཁང་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་ཏེ་སྟོད་ཕྱག་དགེ་ལས་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༦༣། གཞིས་མི་ཡོངས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་གོང་མཐོར་གཏོང་ཐབས་སུ་གསང་སྒོད་གྲངས་ ༡༡༤ གསར་རྒྱག་བྱེད་པར་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་སྐན་སེང་རིམ་ཞུས་ཕྱར་ BLE རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་སྒོར་ ༡༦༤༤༠༠།༠༠ གནང་འབྱོར་བྱུང་ཡོད།

༦༡། ཇི་ལྟར་རང་གཞུང་གི་སྲིད་དྲུས་དགོངས་དོན་སོ་ནམ་གཞིས་ཆགས་ཁག་རྐྱེ་ལྡན་སྡོལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་འདེའབས་ལས་ལག་བསྟར་དགོས་པའི་བཀའ་སྩལ་ལམ་སྟོན་རྩ་ཕྱི་ཚེའས་དགོངས་བཞིན་འདི་གའི་གཞིས་གྲོང་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ཕྱི་ལོ་ ༦༠༡།ཀ ནས་དངོས་སུ་རྐྱེ་ལྡན་སྡོལ་རྒྱུན་འདེའབས་ལས་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད། རང་གཞུང་ནང་སྲིད་སོ་ནམ་རྩེ་ཚན་བརྒྱད་ Belgium རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་དཔྱལ་སྐོར་ ཀ།ཤ༠༠༠།༠༠ བསྡུལ་བས་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༧༦ གཞིས་ཆགས་འདིའི་བསོད་ནམས་གསོག་ཡུལ་གྱི་དད་རྟེན།

སྤྱིར་གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་སའི་གནས་བབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཁྲག་ཀྱོག་ཡིན་པས་གཞིས་མི་རྣམས་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་གནས་བསྐོར་དུ་ཡང་ཡང་བསྐྱོད་ཐུབ་ཀྱིན་མེད་ནའང། གཞིས་མི་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་རྟེན་དུ་རྟིང་དགོན་གསུམ་ཡོད་པ་གཞིས་ཆགས་རང་ཁྲབས་སོ་སོས་དང་བས་ཀུན་ནས་བསྟབས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦ལ ལོར་གཞིས་དགོན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཐྲིན་བཞེངས་ཤིང་དལ་ལྡའི་ཚར་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༡༠ ཡོད། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༩ ལོར་རྗེ་བྲང་ཁྱབ་ཀྱི་པའི་འོག་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ཐྲིན་དགོན་བཞེངས་ཏེ་དལ་ལྡའི་ཚར་དགེ་འདུན་ཞལ་གྱངས་ ༧ ལྷག་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༧ ལོར་མེ་མང་སོ་སོས་དང་བས་ཀུན་ནས་བསྟངས་ཏེ་ཞོ་ཆུན་ཆོས་ཐྲིན་དགོན་པ་བཞེངས་ཏེ་དལ་ལྡའི་ཚར་དགེ་འདུན་ཞལ་གྱངས་ ༡༦ ལྷག་ཡོད།

གཞིས་སྐར་རྟིང་དགོན་གསུམ་གྱི་དབུ་བླ་དང་གླ་བཙུན་རྣམ་པ་གཅོ་བོར་

ཀུར་སེར་སྐྱ་མེ་མང་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ཐུར་སྡོལ་སྤྲུབ་རྒྱུད་དང་། འཚར་ཅན་བསྐན་སྤྲེད་ཞབས་རིམ་སྤྲུབ་སྐས་ཐོག་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཚོས་སྤྲེད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཟླ་ན་མེད་པ་སྤྱི་ནོར་ཁོང་སྐྱབས་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱར་བཏུན་ཅིང་། ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཚོས་བཟང་དུས་བཟང་ནམ་ཡིན་ལ་དགོན་ཁག་གསུམ་ནས་ཞབས་རིམ་གནད་སྤྲིན་འབད་སྤྲུབ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། ལོ་ལྔར་ཟླ་བ་ ༡༠ ནང་སྐྱའི་ཚེ་སྤྲུབ་གསང་བ་འདུས་པ་སྤྲུབ་ཆེན་ཞག་བདུན་རེ་སྤྲིན་སྤྲུབ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༧ཀ སྒོང་གྲ་དང་སྣོན་ཁང་གི་རྩོད།

༡། སྒོང་གྲའི་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡૯૬૩ ལོར་བོད་ཀྱི་མ་འངས་པའི་རྩ་དོན་དང་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་ཁོ་ནར་དམིགས་ཏེ་གཞིས་ཆགས་རང་ཁོངས་ནས་འཕྲལ་སེལ་སྒོང་གྲ་ཞིག་བཙུགས་པར་སྒོང་ཕྱག་གྲངས་ ༦༠ ཕྱག་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ༡૯૬૯ ལོའི་སྟོད་དུ་དབུས་བོད་སྒོང་འཛིན་ཚོགས་པས་ཅིས་ལེན་བྱས ༡૯૬૯།૭།૭ ཉིན་དབུས་བོད་སྒོང་འཛིན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐུ་ཞབས་(DVS Rava) མཆོག་དགེ་ཆེར་བསྐོ་བཞག་གིས་ལོ་དེའི་ནང་སྒོང་གྲ་འཛིན་ཁང་དང་། ཚོགས་ཁང་། ཡིག་ཚང་ལས་ཤག་སོགས་བཟོ་འཛུགས་ཀྱིས་ཉིན་བོད་དགེ་རྒས་དང་ལས་བྱེད་རྣ་དགོས་བསྐོ་བཞག་བྱས་ནས་དེང་སང་བར་ཤེས་ཡོན་སྒོང་སྒྲོང་སྤྱི་མཚུངས་གནང་ཡོད། ད་ལྟའི་འཛིན་གྲ་སྟོན་འགྲོ་ནས་བཀྲད་པ་བར་འཛིན་ཁང་དགུའི་ནང་གཞིས་མི་སྒོང་ཕྱག ༡૭૦ ཙམ་ཡོད། ས་གནས་ཉིན་སྒོང་ཀྱི་འཛིན་

རིམ་བརྒྱད་པ་ཐོན་མཚམས་རང་གཞུང་ཀྲུལ་ལས་ཤེས་རིག་ལས་ཁང་གིས་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ས་གནས་ལ་དམིགས་བསལ་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་སྒོབ་ཡོན་ཕྱེད་བཅག་ཐོག་འཇོན་རིམ་བཙུ་གཉིས་བར་སྒོབ་སྦྱོང་མུ་མཐུད་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་རང་གཞུང་གཏན་སྒོབ་ཁག་ཏུ་གཏོང་གི་ཡོད། གཏན་སྒོབ་ཁག་ནས་སོ་སོའི་འཇོན་ཐང་དང་ཡིག་རྒྱུགས་གླུད་འབྲས་ལ་གཞིགས་པའི་བརྒྱ་ཆ་རྩེ་གཏོགས་ལ་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྒོབ་ཡོན་ཐབས་འཚོལ་འོག་རྒྱ་གར་གཙུག་ལག་སྒོབ་གཉེར་ཁང་གང་ས་རང་མོས་ལྡན་མུ་མཐུད་སྒོབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འཐོབ་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལྟར་དཔའ་རྩལ་ཕྱི་ཐྲུན་རྒྱས་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་མཐོ་སྒྲོབ་ཐོན་པ་གྲངས་ ༦༩ བྱུང་ཡོད།

ཀ། སྨན་ཁང་གི་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོའི་ནང་བོད་མི་སྤྱབས་བཅོལ་བ་རྣམས་ཐྲོ་བྱར་དུ་ཚུད་བའི་ཡུང་པར་བསྒྲེབས་པར་བརྟེན་ཚ་བ་མ་འཕྲོད་པ་དང་ཟས་བཙུད་མ་འདང་བ་མ་ཟད། འཐུང་ཆུ་མ་འཕྲོད་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞིས་མེ་བརྒྱ་ཚ་ཕྱ་བཙུ་ཙམ་ཐྲོ་ནད་དང་། འབྱ་འདྲ་མིན་སྨ་ཚོགས་ཀྱིས་གནོད་འཚེའི་དབང་གིས་ (Malaria) ཞེས་པའི་ཚ་ནད་དང་། གཞན་ཡང་ནད་རིགས་མང་པོ་བྱུང་སྟེ་གཞིས་མེ་གཅིག་རྩེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་རྒྱུན་འདས་བྱུང་བར་བརྟེན་འབྲས་ལྗོངས་ཡོད་ས་གནས་གཞུང་ནས་གཞིས་ཆགས་ནང་འཕྲལ་སེལ་སྨན་ཁང་ཞིག་བཙུགས་ཏེ་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། རིམ་བཞིན་ས་གནས་གཞུང་གིས་སྨན་ཁང་ཕྱིར་བསྡུ་གནང་སྐབས་སྨན་ཁང་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ཀེ་ལོ་མི་ཀན་བདུན་ཀྱི་ས་མར་ཤང་ཐང་དུ་འགྲོ་དགོས་པའིད་གའ་ངལ་ཅལ་ཅི་

ཆེར་འཕྲད་པས། ༡༧༦༠ ལོར་གཞིས་ཆགས་སུ་སླན་བཅོས་ཁང་ཞིག་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་བྱ་མོ་གཉིས་ལ་རང་གཞུང་ཡདལལ་ལྡན་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་བགོད་སྒྲིག་འོག་འཕྲོད་ལས་པས་སྒྲོང་བརྡར་གནང་སྟེ་གཞིས་མི་མང་ཚོགས་ལ་ཞན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ནད་པ་འཕྲོད་ལས་པས་བཅོས་ཐབས་མེད་རེགས་རྣམས་ས་གནས་འགོ་འཛོན་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་ཕྱིའི་རོགས་ཚོགས་ཁག་གིས་དབོར་འདེན་རྒྱངས་འཁོར་རོགས་རམ་གནང་བ་དེ་དག་གི་ནང་ནད་པ་བཞག་སྟེ་སླན་ཁང་དུ་འཁྱེར་ཀྱི་ཡོད། ང་དྲག་ནད་པ་དང་སྒོ་བྱར་གཤག་བཅོས་བྱ་དགོས་རེགས་དང་ས་གནས་སུ་བཅོས་ཐབས་མེད་པའི་ནད་པ་རྣམས་ཐག་ཉེ་ཤས་མང་འཇོ་སྤྲོད་ལས་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགན་འཁྲར་འོག་སླན་བཅོས་རོགས་རམ་གནང་བཞིན་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་གཞུང་སླན་རྩིས་ཁང་གི་བགོད་སྒྲིག་འོག་སླན་རྩིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་ཅིག་ ༡༧༦༡ ལོར་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་ཕྱི་ནང་གང་སར་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་དྲིལ་བསྒྲགས་ཁྲབ་སྟེལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱིང་བརྗོས་སོ།། །།

མེདོ་ཆོས་འཕེལ་གླིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་
ཡོ་རྒྱས་ལྷིད་བསྟུས།

ཀ། གཞིས་ཆགས་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་ཐྲུང་རིམ།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་ཨ་རྡ་ན་ཅལ་ཁོངས་ཀྱི་རབ་རྗོང་ཅང་ལང་གཞིས་ཆགས་གོང་འོག་གཉིས་ལ་ཁྲིམ་གྲངས་ ཀ༡ཀ དང་མི་གྲངས་ཆེག་སྟོང་ ༡༡ཀཀ གཞིས་ཆགས་སུ་འཁོད་ཡོད། ཆགས་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་བག་རེ་དང་གཡང་གཅར་ཡིན་པས། ནགས་བཅད་རོ་བསྟོགས་སོགས་བྱས་རྗེས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་སྟོན་འབྲས་གང་ལེགས་ཐོན་མོད། དེའི་རྗེས་ནས་བརྒྱད་དེ་ཐུ་ཡུར་མེ་སྐྱེ་བ་དང་། ཆར་ཞོད་ཆེ་དུས་སུ་གུ་ཐལ་ཆེར་ཆུས་འཁྲུར་བ་སོགས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད། ཞིང་པ་ཚོས་ལོ་རེར་ཞིང་ས་བརྗེ་སྤོར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མོད། བོད་མིར་ཐོག་མར་སྤྱད་པའི་ཞིང་ས་ལས་བརྗེ་ལེན་བྱེད་ས་གང་ཡང་མེད། ལྷང་པ་ཁྲག་ཀྱོག་ཡིན་པས་གཡོག་ལ་རྒྱག་ཡུལ་དང་། བཟོ་ཚོང་སོགས་གཞན་པའི་འཚོ་ཐབས་བྱ་ཡུལ་ཡང་མེད་སྟབས། གཞིས་ས་གཞན་དུ་སྤོ་རྒྱའི་ཚོག་མཆན་ཞུས་ཀྱང་ཐག་ཅོད་མ་བྱང་བས་ལོ་ངོ་དྲུག་ཙམ་ལུས། དེའི་རིང་གཞིས་ཆགས་གོང་འོག་གཉིས་ནས་ཁྲིམ་ཚང་ ༡༦ ཙམ་ཙོ་རི་ས་དང་། མའི་སོར། ཀོ་ལི་སྐལ། རྩྭན་རྡ་ར་སོགས་སུ་བོས་བྱོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ས་གནས་གཞུང་གིས་བསྟན་སྐང་དང་ཟླ་བསྒྲིལ་གནང་རྒྱའི་དགོངས་བཞེས་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་རེ་གཅར་ཡིན་པ་དང་མའི་རྒྱ་ཁྱོན་དེ་ཙམ་མེད་རྒྱན་ཟླ་བསྒྲིལ་གཏོང་མ་ཐུབ་པས། ཅང་ལང་དུ་གཞིས་ཆགས་རྒྱར་དཀའ་ངལ་གཟིགས་ཏེ་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ཀྱིས་གཏན་གཞིས་ཆེད་དུ་དྲྭའི་གནས་ཡུལ་མེའོ་གཞིས་ཆགས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤།༡༦།ཀ ཉིན་གནས་སྤོ་བྱས་པ་རེད།

སྐབས་དེར་མེའོ་ཤིང་ནགས་ལས་ཁང་གི་མི་ཞིག་ཡོང་སྟེ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆ་འདི་ནས་འདི་བར་ཡིན་ཞེས་མཇུག་སྟོན་གནང་ཙམ་བྱུང་། དེ་ཉིན་ནས་

བཟུང་ཉིན་རེ་བཞིན་གཞིས་མི་ཚོ་ཁག་རེ་འབྲོར་བ་རྣམས་མེའི་གཞུང་ལམ་བར་སྐྱམ་འཁོར་དང་། དེ་ནས་བཟའ་ཆས་སོགས་རྒྱབ་ཀྱུ་ཁྲུང་ཀེ་ནགས་རྩོད་ཀྱི་འཇུག་ལ་ནས་འཕྲལ་སེལ་ཤིང་ལོའི་ཁང་ཆུང་ཁ་ཤས་བཟོས་ནས་ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་གི་ལས་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། འཕྲང་ཆུ་ཡང་འགྲམ་གྱི་རྒྱུག་ཆུ་དེ་བྱས་པ་ཡིན། ཡུལ་འདིར་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་ལ་ཕྱེ་ཅི་ ༢༡༩ དང་། གནམ་གཤིས་ཚ་ཚད་ནི་ ༡༩།༩༠ བར་དང་། གང་ཚད་ནི་ ༡༠ བར་ཡིན། ཆགས་ཡུལ་འདི་ནི་ཅང་ལང་རྩོང་ཤིང་ནགས་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་ས་ཁྲལ་ཡིན། གོང་ཁྱེར་ཐག་ཉེ་ཤོས་མེའོ་གྲོང་ཚོ་བར་ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ९ ཙམ་དང་། ཏེན་སུ་ཀི་ཡ་ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་ ༡༦༠ ཙམ་ཡིན།

ཀ ཐོག་མར་སྒེའབས་སྐངས་དང་རྐའབས་སོ་སོའི་མི་བྱངས།

ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་སུ་སྒེའབས་སྐབས་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༦༡༦ ཡོད་ཁར་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་དབང་འདུས་རྩོ་རྩེ་ཀུ་ཀྲིང་ཁྲལ་གཟེགས་བསྐོར་ཞེའས་སྐབས་དེའི་ཁྲལ་དུ་གནས་འཁོད་བོད་མི་དཀའ་ངལ་ཆེ་གྲས་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༧༡ མེའོ་གཞིས་ཆགས་སུ་ལེན་རྒྱའི་དགོངས་ཚུལ་ལྟར་ཟླ་བསྒྲིལ་གྱིས་ཁྱོན་བསྡོམས་ཁྱིམ་ཚང་ ༦༤༧ དང་མི་ ༡༦༠༠ བྱུང་ཡོད་འདུག གཞིས་ཆགས་འདིའི་ཁོངས་ཀྱི་དགོན་པ་པར་ཆེས་ཕྲིང་ལ་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་ ༡༦ ཡོད་པ་ལས་དཀའ་ཆ་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་ ༧ མ་གཏོགས་མེད།

ཁ གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་སྐའབས་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་སྐོར།

ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་ཀྱི་སྐབས་དེར་གཞིས་འགོ་ཚོ་རིང་དབང་འདུས་ལགས་ཀྱིས་ས་གནས་རྩོད་དཔོན་དང་། དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་འབྲེལ་ལམ་ཀྱིས་རྩོད་དཔོན་མི་ཤ་ར་གཏན་ཞལ་གཞིས་ཀྱིས་ལམ་སྟོན་བྱས་

པ་བཞིན། མེའི་ཉེ་འབྲས་ནས་ས་ཆ་ཤེ་ཀར་ ༡༠༠༠ བོད་མི་གཞིས་ཆགས་ཡུལ་དུ་གནང་སྟེ་མེའི་སྐུ་ཚབ་རྗེའི་དཔོན་ (EAC CHARL) དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གཞིས་ཆགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་སྐུ་ཚབ་ར་མན་མཆོག་དང་། རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་སྐུ་ཚབ་ལྷན་གྱབ་ལགས། གཞིས་འགོ་ཆེ་རིང་དབང་འདུས་ལགས། བརྒྱ་དཔོན་འཐུས་མི་བཅས་ངོ་འཛོམས་ཐོག་མེའི་ཉེ་འབྲས་ནས་ས་ཆ་ཤེ་ཀར་ ༡༠༠༠ ཐམ་པ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆར་བསྡུལ་སོན་བྱུང་འདུག

༦། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མི་འབོད་གྲངས།

ཐོག་མར་ཅང་ལང་ནས་མེའི་གཞིས་ཆགས་སུ་ ༡༩༧༤ ལོར་གནས་སྤོ་བྱེད་སྐབས་དང་། ཀུ་ཀྲིང་ཁུལ་ནས་འབྱོར་བའི་མི་འབོར་ཁྱེན་བསྡོམས་ ༡༩༠༠ ཡོད་དང་། དེ་ནས་ ༡༠༠༦ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ བར་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༩༡༧ དང་མི་འབོར་གྲངས་ ༦༧༧༩ འཕེལ་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་ཡོད།

༧། ཆོག་མའི་ས་ཆ་རྣི་ཆོབ་དང་འཚོལ་བ་སྐྱེལ་སྤྲངས་སྐོར།

ཐོག་མར་མི་འབོར་ལ་གཞིགས་པའི་མི་རེར་ཞིང་ས་ཚེ་ཀར་རེ་དང་ཁང་ས་ཚེ་ཀར་ཕྱེད་ཀ་རེ་གཏན་འབེབས་བྱུང་འདུག་ཀུང་ཀྲིང་ཁུལ་ནས་གཞིས་སྤོས་ཞེབས་མཁན་མང་དུ་སོང་ཀེ་མཐའ་མ་མི་རེར་ཞིང་ས་གྱན་ ༥ ༡༦ དང་ཁང་ས་མི་སྐལ་ལ་གྱན་ ༥ ༡༦ བྱས་ཀེ་བཀོས་སྤྲོད་བྱུང་འདུག སྤྲོབ་གྲའི་འཛིན་ཁང་། ཚོགས་ཁང་། ལས་ཁུངས་དང་ལས་ཤག རྩེད་ཐང་། ཐབ་ཚང་། གཞིས་ལས་ཁང་། ལས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཤག མགྲོན་ཁང་། དོས་ཁང་། མཉམ་འབྲེལ་རྩམ་གདན་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲ། འཕྲུལ་རྩོ་ཙེན། རྩམ་འཐག མཉམ་འབྲེལ་ཁོངས་གཀོགས་སྐེར་གྱི་ཚོང་ཁང་ཁག སྟོན་འགྲིའི་སྤྲོབ་གྲ། བྱ་བཅོལ་ཁང་། མི་མང་ཚོགས་ཁང་། སྨན་རྩིས་ཁང་དང་ལས་ཤག འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་དང་

ལས་ཤག དགོན་པ་དང་གྲྭ་ཤག ཐབ་ཚང་། རྐས་གསོ་ཁང་དང་ལས་ཤག འཕེར་ལམ། ཆུ་ཡུར་བཅས་ས་ཆ་ཚེ་གར་ ༡༠༠ ནང་ཚུད་ཡོད། གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་དང་རྐེན་ཁང་འཛུགས་སྐྱེན་ཆེད་སྤྲོར་འབྱམ་ ༡༩ ས་གནས་གཞུང་གིས་གནང་འཆར་བྱས་འདུག་ཀྱང་། མཐའ་དོན་དབྱས་གཞུང་གིས་འབྱམ་ ༡༧ ལས་གནང་མི་འདུག གོང་དཀྱལ་ནས་ཐོག་མར་གཞིས་ལས་ཀྱིས་ལྷ་ཁང་གཅིག་ལ་མ་གནས་སྤྲོར་ ༨༠༠།༠༠ རེ་རྩིས་གསར་རྒྱག་གིས་མི་མང་ལ་བགོས་སྤྲོད་ཞུས་འདུག ཕྱི་སྐུ་ལྷ་ཁང་གསར་རྒྱག་གིས་ལས་མི་བརྒྱ་ཤོག་སོ་སོའི་མི་མང་གིས་བརྒྱབ་ཏེ་ལྷ་ཁང་རེའི་མ་དཀྱལ་སྤྲོར་ ༨༠༠ རྩིས་སྐོར་ཀྱིས་གཞིས་ལས་ཁང་ནས་བརྒྱ་ཤོག་སོ་སོ་ལ་གནང་འདུག སྐབས་དེར་མི་མང་གི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ལ་དཀའ་ངལ་སྐྱ་མཐྱད་བྱུང་རྒྱུན་ལྡན་པས་ལམ་དུ་ཡོད་པའི་ཤུ་ཚོགས་པ་ཞེ་ལེག་ལ་འབྲེལ་ལམ་བྱས་ཏེ་ཐོག་ཁེབ་དང་ཐོ་ཚག ཟ་སྐྱམ་སོགས་ཀྱིས་རོགས་རམ་གནང་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཚོ་བར་ཞན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༥ ས་གནས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་ཤེག་ནི་གྲེན་ལོག་པ་ཁག་གིས་འཇིགས་སྐུལ་བྱས་དང་བྲེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཤེང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་བྱ་སའི་ས་ཆ་ཚེ་གར་ ༡༧།༦ ཡོད་པ་ཡུལ་མིས་ཏམ་ཟོས་བྲེད་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་འཐུང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་ལ་མ་དབྱལ་འདང་ངེས་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད། དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་ཐབས་སུ་འབད་བརྩོན་བྲེད་མྱས་ཡོད།

༦ ས་གནས་འགོ་འཛིན་བྱང་ངོམ་ཀྱི་མཚན་དང་དྲས་ཕྱོན།

ཚང་།	མཚན།	དུས་ཡུན།
༡།	ཆོ་ཏིང་དབང་འདུས།	༡༩༦༦ ནས་ ༡༩༧༩ བར།
༢།	པ་སངས་དོན་གྲུབ།	༡༩༧༩ ནས་ ༡༩༨༣ བར།
༣།	ཟློ་བཟང་རབ་རྒྱས།	༡༩༨༣ ནས་ ༡༩༩༡ བར།
༤།	ངག་དབང་དོན་གྲུབ།	༡༩༩༡ ནས་ ༡༩༩༣ བར།
༥།	དགྲ་འདུལ།	༡༩༩༣ ནས་ ༡༩༩༤ བར།
༦།	ཆོ་ཏིང་སྟོབས་རྒྱལ།	༡༩༩༤ ནས་ ༡༩༩༦ བར།
༧།	བསོད་ནམས་ཆོ་ཏིང་།	༡༩༩༦ ནས་ ༡༩༩༨ བར།
༨།	དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེ།	༡༩༩༨ ནས་ ༡༩༩༩ བར།
༩།	བསོད་ནམས་དབང་འདུས།	༡༩༩༩ ནས་ ༢༠༠༡ བར།
༡༠།	དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ།	༢༠༠༡ ནས་ ༢༠༠༣ བར།
༡༡།	ཀཱརྨ་སེང་གེ།	༢༠༠༣ ནས་ ༢༠༠༣ བར།
༡༢།	ཐུབ་བསྟན་ཆོ་ཏིང་།	༢༠༠༣ ནས་ ༢༠༠༦ བར།
༡༣།	ཆོ་དབང་བཀྲ་ཤིས།	༢༠༠༦ ནས་ ༢༠༠ཀ བར།
༡༤།	བཀྲིས་དབང་ཕྱུག	༢༠༠ཀ།ཀ།༡༤ ནས་ ༢༠༡༠།༢།༡༦ བར།
༡༥།	བྱ་རིན་ཆེན། ལས་ཚབ།	༢༠༡༠།༢།༡༧ ནས་ལས་ཐོག

ཀ། ལ་ཁོང་ས་མཆོག་དང་ཀ་ཅང་ཡོད་མི་སྣ་ཚེའམ་བའི་ཡོ་ཆོགས།

ཀ། ཨསྒྲི་ནོར་ཡ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ལོ་དང་ ༡༩༩༦། ༢༠༠༣ ལོ་བཅས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་འདུག

ཁ། ཀ་ཅང་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་གི་ཚེབས་དུས།

ཨང་།	མཚན།	ལོ་ཚུགས།
༡།	ནང་སྤིད་དྲུང་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས།	༡༩༥༣
༢།	ཨ་རུ་ན་ཅལ་ཐྲོན་ཆེན་མཆོ་སྐར་རིན་པོ་ཆེ།	༡༩༥༦
༣།	ནང་སྤིད་དྲུང་ཆེ་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས།	༡༩༥༧
༤།	ནང་སྤིད་སོ་ནམ་འགན་འཛིན་མཐུ་སྟོབས་རྡོ་རྗེ།	༡༩༥༧
༥།	ནང་སྤིད་བཀའ་ཐྲོན་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས།	༡༩༥༧
༦།	ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་དངོས་གྲུབ་ཚེ་རིང་།	༡༩༥༩
༧།	སྨན་ཚིས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་པཎ་དབྱ་འདུལ།	༡༩༥༩
༨།	ཤེས་རིག་བཀའ་ཐྲོན་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ།	༡༩༥༩
༩།	ནང་སྤིད་བཀའ་ཐྲོན་ཐྲོ་བཟང་ཉི་མ།	༢༠༠༣
༡༠།	སྤྱི་འཐུས་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་དང་རྒྱལ་ནོར་ཚེ་དབང་།	༡༠༠༧
༡༡།	སྤྱི་འཐུས་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་དང་ཀརྨ་ཡེ་ཤེས།	༢༠༠༧
༡༢།	སྨན་ཚིས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་པཎ་དབྱ་འདུལ།	༢༠༠༩

༥ གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་མིན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

༡། མེའོ་ཚོས་འཕེལ་སྒྲིང་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་།

མེའོ་ཚོས་འཕེལ་སྒྲིང་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་འདི་གཞིས་མི་ཚེའི་དགོས་མཁོ་ལ་དམིགས་ཏེ་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཚོགས་པ་འདི་རང་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲབ་ལམ་སྟོན་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བའི་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རང་གཞུང་གི་ཡོང་འབབ་གཅོ་བོ་མེ་མང་ལས་དཔྱ་དངུལ་བསྡུ་ལེན་ཞུ་རྒྱུ། དེ་བཞིན་མཛད་སྒོ་དང་། ཚོགས་འདུ། བཙོ་

བྱིང་སོགས་ས་གནས་ཀྱི་ལས་འགྱུལ་གང་ཡོད་ལ་མཉམ་ཞུགས་གནང་བཞིན་ཡོད།

༦། ས་གནས་གཞོན་ནུ་ཆོགས་པ།

མེའི་ཆོས་འཕེལ་བྱིང་ས་གནས་གཞོན་ནུ་ཆོགས་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་འཛུགས་བྱས་པ་དང་། སྐབས་དེར་ན་གཞོན་ཞལ་ཆེ་བ་ས་གནས་གཞོན་ནུ་ཆོགས་པའི་ནང་ཞུགས་པ། རང་རེའི་རྒ་དོན་རང་བཅོན་ཀྱི་དོན་དུ་རང་སྤོག་དོར་བའི་ཚེལ་གསུམ་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་སེར་སྐྱ་ཡོངས་དང་། གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཞེ་ལ་བརྟག་པའི་འདོད་དོན་བོད་རང་བཅོན་སྐར་གསོའི་དམིགས་ཡུལ་གཞི་རྩར་བཟུང་སྤེལ་ལས་འགྱུལ་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་ཡོད། ཐོག་མར་གསར་དུ་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་དཔལ་འབྱོར་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་ཡོད་ནའང་ཚོགས་མི་ཚང་མས་འབད་བརྩོན་རྒྱུན་སྤྱིང་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་དུ་ཚ་ཡར་རྒྱས་གང་འཚམ་བྱུང་ཡོད། ཚོགས་པ་འདི་ས་གནས་སྤུ་ལས་འགྱུལ་གང་སྤེལ་ཡང་མཉམ་ཞུགས་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དབུས་གཞོན་ནུ་སྐྱན་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་ཅི་ཞེབས་ལ་བརྩི་སྤུང་དང་། མ་འོངས་པར་རང་བཅོན་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་འགྱུལ་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་འཆར་ཡོད།

༧། ས་གནས་བྱད་མེད་ཚོགས་པ།

ས་གནས་བྱད་མེད་ཚོགས་པ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༡༡ ནང་གསར་འཛུགས་བྱས། སྐབས་དེར་རྒྱུན་ལས་མི་གངས་བདུན་དང་། ཚོགས་མི་གངས་ཆིག་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ཡོད་འདུག ཚོགས་པ་འདི་བཙུགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་བྱད་མེད་ཚོས་ཀྱང་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་

དོན་དུ་སྐྱེས་པ་ཚོ་དང་དབྱང་པ་མཉམ་གཤེབ་ཀྱིས་ལས་འགྲུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། དཔའ་གནས་སུ་རང་ནུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་ལས་འགྲུལ་འདྲ་མིན་སྤེལ་གྱིན་ཡོད།

༧༦ བོ་སྒོར་བང་དུ་ལྷའི་ལས་འཆར་སྐོར།

༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་གསར་འཛུགས་བྱས་ཀྱང་ལམ་སྟོང་མ་བྱུང་བར་སྒོ་བརྒྱབ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ཕྱུགས་གསོ་ཁང་དེ་འཆོམ་བཟོ་ཁང་དུ་བསྒྱར་ནས་སྒྲིང་བརྡར་ཐེངས་གཉིས་སྤྲད་པ་དང་། ལས་གཞིའི་རོགས་དཔུལ་ནང་སྡིད་བརྒྱད་དེ་དབྱིན་ལེན་ (TRF UK) རོགས་ཚོགས་ནས་གནང་སོན་བྱུང་འདུག

༢། གཞིས་མི་རྣམས་ལ་འཐུང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་པར་བརྟེན་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ནས་དགོངས་པ་ཆེ་བཞིས་ཀྱིས་ ༢༠༠༤ ལོར་འཐུང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྤང་ལས་གཞི་འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན།

༣། གཞིས་མི་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་ཉི་ཤུགས་གི་མཐུན་རྐྱེན་ནི་ཨ་རི་ཞི་རོགས་ཚོགས་བརྒྱད་དེ་གྲངས་ ༡༠ དང་། ཨ་རན་སིའི་འཕྲིན་ལས་སྤྱིན་པའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་གྲངས་ ༡༦ བཅས་ཁྲོན་བསྡོམས་གྲངས་ ༦༡ བགོ་འགྲེམ་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༧༧ སྐོན་ཉེས་བྱུང་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་སྟོན་ཉེས་ཚབས་ཆེན་བྱུང་ཡོད་པར་གྱན་སྐྱོབ་ཆེད་རང་གཞུང་ནང་སྡིད་ལས་ཁྲངས་ལ་འབོད་སྐུལ་ཞུས་ཀྱང་སྤྱིག་གསལ་ཚ་རྐྱེན་ཚང་མིན་ཀྱིས་གྱན་སྐྱོབ་ཐོབ་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་སྐར་ཡང་སྟོན་ཉེས་ཚབས་

ཆེན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་གཞིས་མི་རྣམས་ལ་འཚོ་བའི་དཀའ་ངལ་བྱང་སྟེ་སྨིག་གསལ་ཚ་རྒྱན་ཡིག་ཆ་ཁག་བཟོ་བཀོད་ཀྱིས་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་སུ་གྱན་སྐྱོབ་རོགས་རམ་ཡོང་བའི་འབྲེལ་སྐུལ་ཞུས་པས་སྐོར་ ༤༧༤༦༠།༠༠ བཀའ་འཁྲལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་གནང་གིས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མི་ཚང་སོ་སོར་བགོ་འགྲེམ་བྱས་ཟིན།

༧ཀ། སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་བྱང་རིམ་གྱི་སྐོར།

རང་གཞུང་གི་མངོད་དུས་ལྟར་སོ་ནམ་གཞིས་ཆགས་ཆེ་ཁག་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲུར་རྒྱུའི་དགོངས་གཞི་ལྟར་འདི་ག་བྱོང་སྡེ་ལྷ་ཡོད་པ་ནས་ཐོག་མ་བྱོང་སྟེ་བཞི་པ་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཐོག་བསྐྱོད་རྒྱའི་ཐག་ཚོད་བྱང་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༩ མངྒ་ཅམ་ལ་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་སོ་ནམ་འགན་འཛིན་དང་འཆར་འགོད་འགན་འཛིན། ཕྱག་རོགས་དྲུང་ལས་བཅས་མ་གནས་ཕེབས་སྐབས་དལ་ལྟའི་ཞིང་སའི་གནས་བབས་ལ་གཟིགས་ནས། ཞིང་མ་བསྒྲུར་བཟོ་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་གྱུར་བར་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཐོག་བསྐྱོད་ཐུབ་མེན་བཀའ་ཕེབས་ཡོད།

༧ཀ། གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཀའི་སྐོར།

དེ་ཡང་མེའི་ཆོས་འཕེལ་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་སྐབས་ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་དང་མ་གཞི་ཁོད་སྟོམས་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་གཞིས་མི་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་སྟོབ་གླ་དང་། གཞིས་ལས་ཁང་། མཉམ་འབྲེལ་བཟོ་གླ་དང་ཚོང་ཁང་། དགོན་པ་དང་རྩེད་ཐང་བཅས་ཀྱི་མ་ཆ་ཁོད་སྟོམས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཚ་མམ་སྡུམ་ཐོན་ལས་ཁང་གིས་ (Bull Dozer) གཡར་ཀེ་ཁོད་སྟོམས་བྱེད་པ་དང་འཕྲོ་ལྷག་རྣམས་གཞིས་སྐར་ནང་གི་འཁོར་ལམ་བཟོ་རྒྱུར་མི་མང་

མཉམ་ལས་ཀྱིས་བཟོས་པ་ཡིན།

༧༽ སྒོང་གྲ་དང་སྣོན་ཁང་གི་རྩོད།

༡། ཉིན་སྒོབ།

དབུས་བོད་སྒོབ་འཛིན་ཚོགས་འོག་བྱང་ཤར་ཨ་རྡ་ན་ཅལ་མངའ་སྡེ་མེའོ་གཞིས་ཆགས་ཉིན་སྒོབ་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་འགོ་འཛུགས་ཞུས་འདུག སྐབས་དེར་དགེ་ཆེ་གཙོས་པའི་དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་བསྟོམས་བྱང་ ༡༣ དང་སྒོབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༧༠ ལྷག་ཡོད་པའི་འཛིན་ཁང་དང་། དགེ་ལས་ཀྱི་ལས་ཤག་རྣམས་གཞིས་མི་ཚོས་དྲང་བློངས་བྱས་ཏེ་འཕྲལ་མེལ་ཤིང་ཁང་བརྒྱབ་ནས་སྒོབ་གྲྭ་བཙུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དཔལྡེའི་སྐབས་སུ་འཛིན་ཁང་དང་། དབེ་མཛོད་ཁང་། རྩེད་ཁང་། ཚོགས་ཁང་། རི་མོ་དང་ཚྭོག་ཐུད་ཁང་སོགས་འཛུགས་སྐྱན་དུ་མ་གནང་ཡོད། དགེ་རྒན་རྣམ་པའི་ལས་ཤག་དང་། ཡིག་ཚང་བཅས་སྒོབ་གྲྭའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཆགས་ཡོད། སྒོབ་གྲྭ་འདིའི་ནང་དགེ་ཆེ་གཙོས་པའི་དགེ་རྒན་དང་། ལས་བྱེད་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་གྲངས་ ༦༤ དང་སྒོབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༩༠༡ ཡོད། དེང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག རིག་གཞུང་། ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད་སོགས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐབས་སུ་འབད་བརྩོན་གནང་བཞིན་ཡོད། གཏན་སྒོབ་ནས་འཛིན་གྲྭ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོབ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཞབས་ཏོག་ལེགས་སྩལ་མཁན་མང་དུ་བྱུང་ཡོད་ལ། མཐོ་སྒོབ་ཐོན་པ་ཡང་སྒོབ་ཕྲུག་ཕོ་མོ་གང་འཚམས་ཤིག་བྱུང་ཡོད།

༢། ས་གནས་འཕྲོད་བསྟེན་སྐན་ཁང་།

ས་གནས་འཕྲོད་བསྟེན་སྐྱན་ཁང་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་མི་མང་གིས་འཕྲལ་མེལ་ཤིང་ཁང་ཞིག་བརྒྱབ་སྟེ་ནད་པར་སྐྱན་བཅོས་བཛླ་རྐོག་ཆེད་དུང་སྐྱོབ་ནས་སྐྱན་སྐྱོབ་ཐོན་པ་དུང་ཟུར་གཉིས་ལ་འཕྲལ་མེལ་བསྐོ་བཞག་བྱས་པ་དང་། སྐབས་དེར་སྐྱན་ཟོག་དང་དགོས་མཁའི་རྒྱུན་ཁྱོན་རྣམས་གཞིས་ལས་ཁང་གི་ས་ནང་ཞིང་རྒྱང་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་བཞེས་གནང་གིས་སྐྱན་ཁང་ཁང་མིག་གསུམ་ཅན་གྱི་བཟོ་གྲོན་ཆ་ཚང་གནང་འདུག དེ་ལྟའི་ཆར་སྐྱན་ཁང་རྒྱ་ཁྱེར་སྐྱན་ཞབས་པ་གཅིག འཕྲོད་ལས་པ་གསུམ། ཁ་ལོ་པ་གཅིག འཕྲལ་མེལ་གདུ་པ་གཅིག་བཅས་ཡོད། མེའི་སྐྱན་ཁང་གི་སྐྱན་པ་གཅིག་བདུན་ཕྲག་རེ་རེའི་ནང་ཐེངས་གཉིས་རེར་སྐོར་བསྐྱོར་ཞིབས་ཏེ་ནད་པ་ཚོར་བཀའ་བསྩལ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད། སྐྱན་པ་ཞབས་ཀྱ་རྐེར་སྐོར་ ༦༥༠།༠༠ རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ཀྱིས་གནང་སྤུས་ཡིན། མི་མང་ལ་རྐ་གསུམ་རེའི་མཚམས་སུ་འཕྲོད་ལས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲོད་བསྟེན་སྐོར་གྱི་སྒྲིབ་གསོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༧.༤ མི་མང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལྷུང་རིམ།

ཅང་ལང་གཞིས་ཆགས་སུ་གནས་རྩོད་སྐབས་མཉམ་འབྲེལ་བཙུགས་ཐུབ་མེད། ཅང་ལང་ནས་མེའོར་རུ་གཞིས་སྒོས་རྩེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ རྐ་ ༡ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་མངའ་གཞུང་དེབ་སྐྱེལ་ལས་ཁུངས་ནས་དེབ་སྐྱེལ་ཞུས་པ་ཨང་ Coop(G)45/79 ཐོག་མཉམ་འབྲེལ་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་རེད།

ཐོག་མར་མཉམ་འབྲེལ་དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་སྐབས་ཚོགས་མི་གངས་ ༣༠ ནས་མ་

ཤས་སྦྱིར་ ༡༣༥༤༠༡༠༠ དང་། དལྷ་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༡༦༦ ནས་བསྡུ་རྒྱབ་ཏུ་ལྟས་པའི་མ་ཤས་སྦྱིར་ ༡༦༦༤༠༠༡༠༠ ཡོད། གཞིས་ཆགས་ནང་མཉམ་འབྲེལ་འཇུག་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཅོ་བོ་ནི་ཤས་བདག་མི་མང་གི་གནས་སྐབས་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་དང་བོད་མིའི་ལག་ཤེས་སོགས་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་ཡིན། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ནང་གསེས་སྡེ་ཚན་གཅོ་བོ་གྱུམ་གདན་བཟོ་གྲ་དང་། འཕྲུལ་རྩེས་སྡེ་ཚན། བཟའ་བཅའ་ཚོང་ཁང་། རྩམ་འཐག་སྡེ་ཚན། མི་མང་བཅོལ་དྲུལ་ཉར་གསོག་བཅས་སྡེ་ཚན་ལྟ་རྣ་ཕྲེས་ཡོད་པ་གཤམ་གསལ།

༡། རྣམ་གདན་བཟོ་གྲ།

སྡེ་ཚན་འདིས་དཔར་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ན་གཞོན་ལས་མེད་དང་སྐག་པར་དུ་སྟོབ་གྲ་ཁྲབས་མ་འཆྲོལ་བའི་བྱད་མེད་རྩམས་ལ་ལས་ཀ་སྦྱོད་ཐུབ་པ་བྱེད་ཡོད། ཐོག་མར་འགོ་འཛུགས་སྐབས་མི་གྲངས་བརྒྱ་སྐྱག་བྱེད་ཡོད། དེང་སྐབས་འཐག་མི་ ༣༠ ནས་ ༥༠ ལས་མེད་ཀྱང་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་ཡོད།

༢། འཕྲུལ་རྩེས་སྡེ་ཚན།

མེའོ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འཚོ་ཐབས་གཅོ་བོ་ནི་ས་ཞིང་ཡིན་སྟབས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་མི་མང་ལ་ཞིང་རྩེས་འཕྲུལ་འཁོར་རིན་འབབ་ཆུང་དུའི་ཐོག་ཞིང་ལས་དུས་ཚུད་འདེབས་ཐུབ་པ་བྱས་ཏེ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཉེ་འགྲམ་གྱི་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་རིན་ཐོང་གཏན་འབེབས་ཐོག་གཡར་པོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༣། བཟའ་བཅའ་ཚོང་ཁང་།

རྣེ་ཚན་འདིས་མི་མང་གི་ཉིན་རེའི་བཟའ་བཅའི་དགོས་མཁའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་སུ་རིན་འབབ་འོས་འཚམ་བྱས་ཏེ། བཟའ་བཅའ་སོགས་ཚོང་ལས་གཉེར་གྱི་ཡོད།

༩། རྩམ་འཐག་སྣེ་ཚན།

རྣེ་ཚན་འདིས་གཞིས་མི་རྣམས་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་ཆེད། སྟོན་འབྲས་དང་ཟ་སྐྱམ་བཅས་འཐག་རིན་འོས་འཚམ་གྱི་ཐོག་ཞབས་འདེགས་དང་ཚན་ཐོགས་གང་ཡོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༡༠། མི་མང་དབུལ་བཅོལ་ཉར་གསོག

མི་མང་གི་བཅོལ་དབུལ་ཁ་སྐག་རྣམས་ས་གནས་དབུལ་ཁང་དུ་འཛོག་མ་དགོས་པར་མཉམ་འབྱེལ་དབྱས་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཉར་ཚགས་བྱས་ཏེ་ལོ་རེར་སྐྱེད་ཀ་འོས་འཚམ་སྤྱད་དེ་སྤྱི་སྐར་གཉིས་ལ་ཞབས་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

མཉམ་འབྱེལ་གྱི་ཚོགས་གཅོ་དང་བྱང་གཞོན་གྱི་འཛོ་ལེན་རྒྱ་ཚོས།

ཚོགས་གཅོའི་བྱང་ཅིམ།

ཨང་།	མཚན།	འཛོ་ལེན་དུས་ཚོགས།
༡།	པ་སངས་དོན་འགྲུབ།	༡༩༧༩ ནས་ ༡༩༨༧
༢།	ཆྲོ་བཟང་རབ་རྒྱས།	༡༩༨༧ ནས་ ༡༩༩༡
༣།	ངག་དབང་དོན་འགྲུབ།	༡༩༩༡ ནས་ ༡༩༩༣
༤།	དགྱ་འདྲུལ།	༡༩༩༣།༡༠།༡ ནས་ ༡༩༩༤།༦།༤
༥།	ཚེ་རིང་སྟོབས་རྒྱལ།	༡༩༩༤།༦།༦ ནས་ ༡༩༩༦།༨།༨

༦།	བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་།	༡༥༥༦།༦།༥ ནས་ ༡༥༥༦།༡༠།༦
༧།	དོན་འགྲུབ་རྡོ་རྗེ།	༡༥༥༦།༡༠།༥ ནས་ ༡༥༥༥།༦།༡༩
༨།	བསོད་ནམས་དབང་འདུས།	༡༥༥༥།༦།༡༤ ནས་ ༦༠༡།༦།༦
༩།	དཔལ་ལྡན་དོན་འགྲུབ།	༦༠༡།༦།༡ ནས་ ༦༠༦།༩།༦༠
༡༠།	ཀཱརྱ་སེང་གེ།	༦༠༦།༤།༡ ནས་ ༦༠༦།༡།༦
༡༡།	ཐུབ་བསྟན་ཚེ་རིང་།	༦༠༦།༡།༦ ནས་ ༦༠༩།༡།༡
༡༢།	ལྷ་རྒྱལ།	༦༠༩།༡།༦ ནས་ ༦༠༤།༥།༡༦
༡༣།	རིག་འཛིན་རྡོ་རྗེ།	༦༠༤།༥།༡༧ ནས་ ༦༠༦།༥།༦
༡༤།	རིག་འཛིན་རྡོ་རྗེ།	༦༠༦།༥།༥ ནས་ལས་ཐོག་པ།

མཉམ་འབྲེལ་བྱང་ཆེའི་ཐྲྀང་རིམ།

ཚང་།	མཚན།	འཛོ་ལེན་ཟླ་ཚེས།
༡།	དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན།	༡༥༧༦ ནས་ ༡༥༦༡
༢།	སངས་རྒྱས་བྱམས་པ།	༡༥༦༡ ནས་ ༡༥༦༤
༣།	སངས་རྒྱས་ཚེ་དབང་།	༡༥༦༤ ནས་ ༡༥༦༥
༤།	ངག་དབང་དོན་འགྲུབ།	༡༥༦༥ ནས་ ༡༥༥༢
༥།	བསྟན་འཛིན་བསམ་འཕེལ།	༡༥༥༢ ནས་ ༡༥༥༤
༦།	བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་།	༡༥༥༤ ནས་ ༡༥༥༦
༧།	ཚེ་རིང་དབང་འདུས།	༡༥༥༦།༡༡།༡ ནས་ ༦༠༡།༡།༡༧
༨།	རྡོ་རྗེ་ཚེ་རིང་།	༦༠༡།༡།༦།༡༤ ནས་ ༦༠༣།༣།༡༧
༩།	དཀོན་མཆོག་ནོར་བུ།	༦༠༣།༣།༡༦ ནས་ ༦༠༤།༦།༣༠
༡༠།	བྱམས་པ་ཕྱོགས་ཚོགས།	༦༠༤།༧།༡ ནས་ ༦༠༧།༡༠།༦༠
༡༡།	རྡོ་རྗེ་རིག་འཛིན།	༦༠༧།༡༠།༦༡ ལས་ཐོག་པ།

འབྲུམ་ལ་སྣ་གནས་འགོ་འདྲེན་གྱི་
ཁྲིབ་ཁོངས་བོད་མིའི་ལོ་རྒྱུས་
ལྷིང་བསྡུས།

ཀ། གཞིས་ཆགས་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་ཐྲུང་རིམ།

རྒྱ་གར་ཤར་བྱང་ཁུལ་བསྟན་འཛིན་སྒང་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༦ ལོར་རང་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ བོད་མིའི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྐྱབ་དུ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་། གཞིས་ ཆགས་འཛུགས་སའི་ས་ཆ་འདི་དང་ཐག་ཉེ་འབྲེལ་རྩོ་གྲོང་གསེབ་པ་རྣམས་ ཀྱིས་ཡཁོང་ས་མཚོག་ལ་ཕུལ་ནས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་གསོལ་བསྟལ་ ཏེས་འགོ་འཛུགས་བྱུང་ཐུབ་ཡོད། གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་ཨ་རྡ་ཅལ་མངའ་ སྡེ་ནུབ་ཀ་མེཉ་རྩོང་ཁོངས་སུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། ཆགས་ཡུལ་འདིར་རྒྱ་མཚོ་ ནས་ཕྱེ་ ༦༥༠ ཙམ་དང་། ཆར་ཚད་ ༧༦༤། ཚ་གྲང་ ༠།༧ ནས་ ༣༠ བར་ཡིན།

ཁོག་མར་གཞིས་མི་རྣམས་སྐེད་སྐྱངས་སྐོར།

འདིར་གཏན་གཞིས་མ་ཆགས་གོང་དུ་འབྲམ་སྡེ་ལ་དང་། རི་རང་། ཉེརྒྱ། རྡ་ པ་སོགས་སུ་ཁ་འཛོར་གནས་སྡོད་བྱེད་མཁན་རྣམས་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་གཞིས་ ཆགས་འགོ་འཛུགས་ཐུབ་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་དང་མངའ་སྡེ་ གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་གཞིས་ཆགས་གསར་རྒྱག་ལ་ཤིང་ནགས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལག་ ཆ་སྐར་རེ་དང་། སོག་ལེ། ཟས་གོས་སྐྱོབ་གསོ་སོགས་མཐུན་འགྱུར་གང་མང་ གནང་ཡོད། གཞིས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕྲུལ་འཁོར་མ་ཡིན་པའི་སོ་སོའི་ལག་ ཆའི་རིགས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲིག་དང་། ས་ཁོད་སྐྱོམ་པ་ སོགས་ལས་ཀར་ཏུར་བཙོན་ཀྱིས་གཞིས་ཆགས་ཆགས་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་མི་གངས་ ༣ཧ ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བཟང་སྐེ་དཔྱིའི་བར་ཀྱི་ མི་གངས ༦༣༣ ཡོད། གཞིས་ཆགས་འདིའི་ཁོངས་སུ་དཔལ་ལྡན་སྐྱོད་ཚུད་བྱ་

ཚང་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་མེད། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ථལ་ཏོར་ནས་འབྲོར་སྐབས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ༦༦ ཡོད།

༡༠༠ ཟླ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ནང་དཔལ་ལྡན་རྒྱུ་སྡོད་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་རྣ་སའི་ཉེ་འཁོར་སི་རི་རྒྱ་རིར་གནས་སྤྱོས་པས། དཔྱལ་ཞར་དགེ་འདུན་པ་གྱངས་ ༡༤ ཡོད་ལ་དེ་ནང་ནས་ ༦ ཙམ་ཏི་མ་ལ་ཡའི་ཚོས་གྲྭགས་དག་ཡིན་འདུག དེ་ཡང་ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་ཆགས་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གནང་བའི་ས་ཁྲིན་བསྟོམས་ཨེ་ཀར་ ༡༩༡༣ ནི་ཤིང་ནགས་བཅས་ཡིན། སྐབས་དེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་གཙོ་བོ་ཞིང་ལས་ཡིན། དཔྱལ་སྐབས་སུ་ཚོང་ལས་སོགས་ལས་རིགས་འདྲ་མིན་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འཚོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ས་གནས་འགོ་འཛིན་པ་སངས་ཚོས་འབྲོར་ཀྱི་སྐབས་སུ་ས་ཆའི་སྐོར་རྩོད་ཟློང་ཐུན་བྱ་བྱུང་མོད། རྗེམ་ཀོ་གྲོང་གསེབ་པ་དང་། མོར་ཤིང་བཅས་ཀྱིས་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་བྱུང་། དེ་མིན་ཡུལ་མི་དང་དཀའ་ངལ་གཞན་གང་ཡང་བྱུང་མེད།

ཀ. ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཀྱི་མཚན་དང་ཁོ་ཚེགས།

ཨང་།	མཚན།	དུས་ཡུན།
༡།	བསྟན་པ་འཛིན་ལས།	༡༩༧༦ ནས་ ༡༩༧༧
༢།	སྐལ་བཟང་དབང་ཕྱུག	༡༩༧༨ ནས་ ༡༩༨༡
༣།	ལེ་ལི་ཁང་གསར།	༡༩༨༢ ནས་ ༡༩༨༦
༤།	ཆོས་བཟང་ཨ་ཅརྱ།	༡༩༨༧ ནས་ ༡༩༨༩
༥།	ཤ་སངས་ཚོས་འབྲོར།	༡༩༩༠ ནས་ ༡༩༩༣།༡༡།༧

༦།	དབང་འདུས་ཚེ་རིང་།	༡༩༥༦།༡༡།༡ ནས་ ༡༩༥༧།༤།༡༦
༧།	ཟློ་བཟང་ཨ་ཅཱྃ།	༡༩༥༧།༤།༡༥ ནས་ ༡༩༥༦།༤།༩
༨།	ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས།	༡༩༥༦།༤།༤ ནས་ ༢༠༠༣།༩།༣
༩།	རྡ་མཁྱེན།	༢༠༠༣།༩།༣༡ ནས་ ༢༠༠༦།༡།༩
༡༠།	ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེ།	༢༠༠༦།༡།༡༤ ནས་ ༢༠༠༦།༣།༡༦
༡༡།	ལེགས་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ།	༢༠༠༦།༣།༡༥ ནས་ ༢༠༠༦།༥།༢༣
༡༢།	བསྟན་འཛིན་རབ་དགའ། (ལས་ཚབ།)	༢༠༠༦།༥།༢༩ ནས་ ༢༠༠༥།༡༠།༢
༡༣།	རྡོ་རྗེ་རིན་འཛིན།	༢༠༠༥།༡༠།༣ ནས་ལས་འཁྲུངས་ཞུ་སྤུས།

༧ ཨཀོང་ས་མཆོག་དང་གནད་ཡོད་མི་སྣ་སྤུ་ལེབས་ཀྱི་ལོ་ཚེགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ལོར་ཡིས་ཀྱི་ནོར་ཡཀོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ གཞིས་ཆགས་འདིར་ཞབས་སོར་བཀའ་དྲིན་ཟེངས་དང་པོ་དང་། དེའི་རྗེས་ ༡༩༥༨ དང་ ༢༠༠༣ བཅས་ཁྲིན་བསྡོམས་ས་གནས་འདིར་ཟེངས་གསུམ་ ཞབས་སོར་འཁོད་ཡོད་འདུག

ཕྱི་ནང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་གཞན་དག་གཞིས་ཆགས་སུ་ཕེབས་པའི་ མཚན་དང་ལོ་ཚེགས་རེའུ་མིག་ཏུ་བཀོད་པ་གཤམ་གསལ།

ཚང་།	མཚན།	གོ་གནས།	ཕེབས་དུས།
༡།	ཚར་ཚེན་དཔལ་དེ་སྤུར།	མངའ་སྡེའི་ཕྱི་ཁྲབ།	༡༩༦༠།༠༦།༢༡
༢།	ཚེ་རིང་བཀྲ་ཤིས།	ཟློན་ཆེན།	༡༩༦༠།༠༧།༠༧
༣།	ཕྱི་གོང་ཚ་པངས།	ཟློན་ཆེན་གཅོ་བོ།	༡༩༦༠།༡༠།༡༦

९।	ཀ་མེང་། རྡོ་ལོ།	ཟློན་ཆེན་འཐུས་ཚབ།	༡༩༦༡
५।	པེ། ཀེ། ཐུང་སྐོན།	མཐུད་སྤྱོར་ཟློན་ཆེན།	༡༩༦༡
६।	ཚེ་རིང་བཀྲ་ཤིས།	ཟློན་ཆེན།	༡༩༦༠
७।	ཞེན། ཞར། དོ་ཅ།	བསྒྲུར་གསོའི་ཟློན་ཆེན།	༡༩༦༠
८।	ཞེམ། ཞེམ། ལལ།	བསྒྲུར་གསོའི་ཟློན་ཆེན།	༡༩༦༠
९।	ཞེས། ཁྲི། སེཀྲ།	སོ་ནམ་རྩེ་ཚན།	༡༩༦༠
१०।	པེ། ཀེ། ཐུང་སྐོན།	མཐུད་སྤྱོར་ཟློན་ཆེན།	༡༩༦༤
११।	ཅེ། ཁྲི་ར་རིཤ་ཁར།	.....	༡༩༦༩
१२।	ཞ་མ་རྩེ་བཙུན་པན།	བོད་ཁྲིམ་དབུ་འདོན།	༢༠༠༧

५ སྐ་ཡིའི་ལས་འཆར་དང་ཐོག་དབྱལ་སྐུས་བཏང་སྐོར།

ཞང་།	ལས་གཞིའི་མེང་།	ལས་གཞིའི་རོགས་ཚོགས།
१।	ཀུ་ཤྲའི་ལས་གཞི།	སོ་ཡར། ཞ་ཞེ། ཞེམ།
२।	སོ་ནམ་འཕེལ་རྒྱས་ཡུན་གནས།	
१।	ཟབ་སྤྱོང་།	མིག་སྟོན་གསལ་བཤད།
२।	སྤོལ་རྒྱུན་ལྷད་སྤྱོར།	
३।	དོས་ཁང་གང་མཛའ་ནང་ཉར་འཛོག	ཞེ་རིཤ
३।	སྤོལ་རྒྱུན་ཞིང་རྐོས་ལས་གཞི།	
१।	སྤོལ་རྒྱུན་འདེབས་ལས་ཟབ་སྤྱོང་།	
२।	སྤོལ་རྒྱུན་ལྷད་སྤྱོར།	

ཀ།	འབྲུ་སྦིན་ལྷད་སྐྱོར།	ཀོ་སི་པེ།
ཁ།	ཀེ། ཨེས། སྨན་ཁང་།	ཕ་རན་སི་གཞུང་།
ག།	སྐོབ་གྲྭའི་ས་མཚམས་ར་བསྐོར།	རྒྱ་གར་གཞུང་།
ང།	ཀུ་ཤྲའི་ཉེར་ཁང་།	བོད་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས།
ཅ།	སྐོབ་ཕྲུག་དང་ནད་པའི་སྨན་འཕེར།	རྡ་སྐེང་བོད་ཁྱིམ།
ཆ།	གཞིས་ཁང་ཉམས་གསོ།	
ཇ།	ཚོགས་ཁང་།	བོད་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས།
ཉ།	སྐོབ་གྲྭའི་སྤྱི་ཁང་།	བོད་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས།
ཏ།	ཆུ་མཇོད་ལས་གཞི།	བོད་གཞུང་འཕྲིད་བསྟེན་ལས་ཁུངས།
ཐ།	གསང་སྐྱོད།	ཉེཔྤ། ཀྱི་བེ་ཀྱ།

ཀ། སྐོན་ཉེས་དང་། ཚར་ཆུའི་གཙོད་སྐྱོན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་ཆུ་ལོག་བརྒྱབ་སྟེ་གཞིས་མེའི་སྟོད་ཁང་ཁག་ཁ་ཤས་གཏེར་སྐྱོན་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། སྨབས་ལེགས་པས་མི་སྲོག་ལ་གནོད་སྐྱེན་བྱུང་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཀྱི་ནང་དུ་སྟོན་ཉེས་བྱུང་ནས་ཤེང་འབྲས་ཀུ་ཤྲའི་ཐོན་སྐྱེད་ཅི་ཡང་བསྡུ་ལེན་བྱེད་ཐུབ་མེད།

ཁ། ཡུལ་མི་དང་འབྲུག་རྩོད་བྱུང་རིམ།

དེ་སྐྱ་མི་མང་རྒྱས་འཛོམས་ཆེན་པོ་ནམ་བྱུང་ལ་རྟོག་དཔྱ་ཙག་ཅོག་ཅིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བྱུང་རྒྱུན་གཅོ་བོ་ནི་ཆང་རགཔག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་བྱས་པས་ཡུལ་མི་དང་འབྲུག་འཛིང་ཁོར་གྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦།༣།༢ ཉིན་ཏེ་ལོ་གསར་ཚེས་གཅིག་གི་ཉིན་ཡང་ཡུལ་མིའི་བར་འབྲུག་རྩོད་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། སྐབས་དེར་རང་རེའི་གཞིས་གྲོང་གི་སྐྱེས་དམན་ཞིག་གི་སྐད་ཆ་བཤད་སྐངས་

འགྲིག་མེན་གྱི་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་རྟོག་དྲ་ཆེ་རུ་སོང་ནས་ཕྱིས་སུ་ཡུལ་མི་མོན་པ་ཞིག་ལ་དབུལ་གྱི་གྲུན་གསབ་སྤྲོད་དགོས་བྱུང་བའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད།

ཀ སྐྱེ་བྱེན་སོ་ནམ་བློང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་གཞིས་ཆགས་འགོ་བཙུགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ བར་རང་བཞིན་སྲོལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐོག་མང་ཚོགས་རྣམས་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱབ་ཙམ་ཡོད་འདུག དེ་ནས་ཀྱ་ཤྲའི་འདེབས་ལས་ཀྱི་ལས་འགོ་བཙུགས་པ་ནས་སྨན་སྦྱོར་དང་རྩས་སྦྱོར་སོགས་མི་སྦྱོད་ཀ་མེད་བྱུང་བ་དང་། ཀྱ་ཤྲའི་སྨྲིན་འབྲས་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་ནས་མང་ཚོགས་ལ་ཞན་ཐོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་ཡང་ཀྱ་ཤྲ་ཕྲན་བྱ་ལས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཐུབ་པས་མང་ཚོགས་ལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཞན་ཐོགས་ཤེག་འབྱུང་རྒྱ་ཅུང་དཀའ་ཚོད་དུ་འདུག

ཁ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་མིན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

བསྟན་འཛིན་སྐང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཁྲབ་ཁོངས་ཁ་འཐིར་བོད་མི་སྡོད་ཡུལ་ཁག་དྲུག་ཡོད་པ་གཅོ་བོ་འབྲམ་སྡེ་ལ། རྩ་པ། རྡེ་རང་། ཅེརྒ། མོན་རྟ་དབང་། བ་ལིརྒ་སྡོང་བཅས་ཆགས་ཡོད། གཞིས་གྲོང་བཞི་དང་རྒྱད་སྟོད་གླ་ཚང་བཅས་ཡོད་པའི་ནང་ཁྱེན་བསྡོམས་མི་གྲངས་ ༡༡༣ དང་། ཁ་འཐིར་ཐོག་གནས་སྡོད་བོད་མི་གྲངས་ ༥༥༤ བཅས་ཁྱེན་བསྡོམས་མི་གྲངས་ ༡༡༧༡ ཙམ་ཡོད། འཛིན་སྐྱོང་ཐོག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁྲངས་ནང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་། གཞུང་བསྐོས་ལས་དྲུང་གཅིག ས་གནས་ལས་བྱེད་ ༡༥ དང་། གཞིས་ཐོང་ཁག་གི་བརྒྱ་དཔེན་མི་གྲངས་ ༦ བཅས་ཆགས་ཡོད། ས་གནས་འགོ་

འཛིན་གྱི་ཐད་ཀར་སྣང་ལ་འཛིན་འོག་སྟོང་གཟུང་བྲལ་ཉལ་ཁང་། རྟས་གསོ་ཁང་། འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་དང་། འབྲམ་སྟེ་ལ་གཅོས་ཁ་འཛོར་མི་མང་བའེ་སྡུག་གཟིགས་རྟོག་སྣང་གཞུང་བསྐོས་ལས་དྲུང་ཞིག་འབྲམ་སྟེ་ལ་བའེ་དོན་ལས་ཁྲངས་སུ་བཅའ་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ས་གནས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་ཚན་ཁོངས་ས་གནས་གྲོས་ཆོགས། རྒྱུད་སྡེད་དགོན་པ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁྲངས། རང་བའེན་ཆོགས་ཆུང་། མཉམ་འབྲེལ། སྟོབ་གྲྭ། སྣན་ཁང་། ས་གནས་གཞིན་ནུ། ས་གནས་བྱད་མེད། དྭང་ཟུར་བཅས་ཡོད།

༧༦ ཁྲབ་ཁོངས་འབྲམ་ལ་ཁ་འཛོར་གནས་སྐྱངས།

༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་རྒྱ་དམར་ནས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ནས་བོད་མེ་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ཙམ་སྐོར་བོད་ནས་རྒྱ་གར་ཨ་རྣ་ཅ་ལ་མངའ་སྡེའི་ཁྲབ་ཁོངས་མོན་ཁ་དབང་རྫོང་གི་ས་གནས་དམར་མགོ་བརྒྱད་ཡོར་བྱང་ཨ་ཁམ། མོན་ཁ་དབང་། བྱེས་མ་ཐང་དང་ས་མཚམས་འདྲ་མེན་བརྒྱད་བྱོས་བྱོལ་བྱང་བ་དང་། དངོས་སུ་བོད་མི་རྣམས་ཨ་རྣ་ཅ་ལ་མངའ་སྡེའི་རྫོང་མོན་ཁ་དབང་དང་ནུབ་ཀ་མེང་གཉིས་སུ་ལམ་ལས་བྱས་ནས་འཚོ་གོས་དཀའ་བའི་ངང་སྐྱག་སྐྱོང་བྱང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་འཁྲིད་འཛམ་གླིང་ཞི་བའེའི་དེད་དཔོན་ཨ་གོང་ས་ཨསྒྲབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཀུང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་གར་ས་ཐོག་ཏུ་བཙན་བྱོལ་ཁེའས་འབྱོར་གྱིས་མོན་ཁ་དབང་དང་། འབྲམ་སྟེ་ལ་ས་གནས་ནང་བདུན་ཕྲག་གཅིག་རིང་སྐུ་ངལ་གསོས་ནས་བཞུགས་ཡོད་འདུག མ་ཟད་དེའི་སྐབས་དམིགས་བསལ་གཞིས་འགོ་བའེ་དོན་མེད་

ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ནས་ ༦༠ ཙམ་ལ་དྲུང་འཁོར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནས་བོད་མིའི་བདེ་སྡུག་བཟློ་སྐྱོང་དང་དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ནས་ ༦༡ ཙམ་ལ་དྲུང་འཁོར་བྱང་འབྲས་ལགས་ནས་བོད་མིའི་བདེ་སྡུག་བཟློ་སྐྱོང་བྱས་པ་མ་ཟད། ར་མ་ཀེམ་ནས་མ་ལེ་དཀྱི་ཡི་སར་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་འཛུགས་རྒྱའི་འཆར་གཞི་གྲུབ་ཀྱང་བྱས་འདུག་པ་དང་ཀོང་པོའི་བརྒྱ་དཔོན། ཁམས་པའི་བརྒྱ་དཔོན་བཅས་མང་པོ་སྐོང་ཚོགས་ཀྱིས་གཞིས་ཆགས་འཛུགས་རྒྱ་ཁ་ལམ་གཏན་འཁེལ་བྱས་འདུག བོད་མི་ལམ་བཟོ་བའི་ཕྱུག་ཞི་ཆེད་ར་མ་ཕྱིང་ས་གནས་སུ་སྟོང་གྲི་ཤང་ཡོད་མོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་དབར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་ནས་བྱུང་འཁོར་བྱང་འབྲས་ལགས་ཀྱིས་མཚོན་བོད་མི་ཕལ་ཆེར་ཨ་རུ་ཅལ་ནས་བྱོལ་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ས་ཆ་འབྱ་མེན་ནང་བསྒྲིད་པ་མ་ཟད་སྟོབ་གླ་ཡང་སྤོ་བརྒྱབ་ཚར་འདུག རྗེས་སུ་བོད་མི་འགའ་ཞིག་ར་ང་འཛགས་ཨ་རུ་ནཅལ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་དང་མང་པོ་ཞིག་ལམ་ལས་བྱེད་པར་བརྟེན་ལམ་བཟོའི་འགོ་འཁྲིད་བའི་བྱུག་དང་འགྲོ་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཙུམ་སྐྱོང་བྱས་འདུག་ཀྱང་། དངོས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ནས་ ༡༩༦༤ ནང་བའི་དོན་ལས་ཁུངས་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བའི་དོན་དང་པོ་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་འབྲམ་ལ་བའི་དོན་ལས་ཁུངས་ས་ཆ་རྩོང་ལས་ཁུངས་སུ་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་འདུག ས་ཁུལ་མངའ་སྡེ་ཚ་རྣ་ནཅལ་མངའ་སྡེ། རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཚད་ཕེ་ཀྱི་ ༡༠༠༠ ཙམ་ཡོད། གནམ་གཤིས་གྲངས་ངར་ཆེ་བ་དང་དགུན་དུས་སནོ་ཀྱི་ཀེ་རེ་ ༠ དང་དབྱར་དུས་སནོ་ཀྱི་ཀེ་རེ་ ༡༠ ཙམ་གནས་ཀྱི་ཡོད།

བྱོལ་དུ་སྐྲེབས་སྟངས་གོང་གསལ་ལྟར་སྤྱི་མཚུངས་ཡིན། བོད་མི་ཚེན་ཆེ་ཡོད་ཚུལ་ལས་ཆོང་པ་རྣམས་ས་ཆ་གཅིག་ཏུ་གནས་མ་ངེས་པའི་མི་གྲངས་ཁ་གསལ་མེད་པ་དང་གྲངས་འབོར་ངེས་གཏན་གསལ་གྱི་མེད།

༣། གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་དམིགས་བསལ་མེད་ནའང་བོད་མིའི་བདེ་སྡུག་བལྟ་རྟོག་ཆེད་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་རོགས་རམ་གནང་ཐོག་དང་བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་གསར་འཛུགས་ཆེད་འབྲམ་རྩེ་ལ་རྩ་ས་ཆ་མངའ་རྩེ་གཞུང་གིས་གནང་ཐོག་བྱུང་ཡོད།

༤། ཁ་འཐོར་གྱི་གནས་རྩོད་མི་འབོར་ཁ་གྲངས་གསལ་པོ་ཞེག་རེག་ཐབས་མ་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ ལོ་མཚམས་ཀྱི་མི་འབོར་གྲངས་བཤེར་ལྟར་ན་ ༸༥༤ ཙམ་ཡོད། ས་གནས་འདིའི་མི་མང་ནི་ཁ་འཐོར་དུ་གནས་ཡོད་སྟབས་ཁང་ས་དང་ཞིང་ས་སོགས་ཐོབ་མེད། དེའི་སྐབས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལམ་ལས་དང་། རིམ་བཞིན་ཚོང་ལས་ཙོག་ཅང་ཟ་ཁང་བཅས་ཀྱི་ནང་འཚོ་ཁུངས་བསྒྲུལ་ཡོད་འདུག

༥། འབྲམ་ལ་བདེ་དོན་ལས་ཁང་དེ་བཞིན་ཁ་འཐོར་བོད་མིའི་བདེ་སྡུག་བལྟ་སྐྱོང་ལས་གཞན་གཞིས་ཆགས་ལྟ་བུ་ལས་གཞི་འཛུགས་སྐྱེན་བྱ་རྒྱུའི་སྐབས་མེད། ཡིན་ཡང་བོད་མིའི་ཤས་གཅོང་ཉམ་ཐག ལོ་གཞོན་ནང་མནར། ཕྱག་གུའི་ཤེས་ཡོན་བཅས་ཀྱི་ཆེད་རོགས་ཚོགས་ཁག་ནས་རོགས་རམ་གནང་སྲས་ཡིན། རོགས་རམ་དེ་དག་གི་བོད་མི་ཉམ་ཆུང་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་དང་དཔལ་འབྱོར་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། མ་འོངས་པར་འབྲམ་ལ་བདེ་དོན་ལས་ཁང་ལ་རྟ་སྐོར་གསར་རྩྭ་དང་། བདེ་དོན་ལས་ཁང་ནས་མི་མང་ལྷན་འཛོམས་ཚོགས་ཁང་ཞིག་གསར་རྩྭ་འཆར་འབྲལ་ཞུས་ཟིན། མོན་རྟ་དབང་

ནང་ས་ཆ་གང་ཅམ་ཞིག་ས་གནས་རང་ཚོགས་ནས་སྤུས་གཟིགས་ཀྱིས་འབྱུང་འགྱར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅིག་གིས་འཇུག་ཡོང་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༦། སྲོན་ཉེས་དམིགས་བསལ་བྱུང་རྒྱོང་མེད་ཀྱང་། ཆུ་ལོག་ལན་མང་བྱུང་བ་དང་དམིགས་བསལ་ཕྱི་ལོ་ ༦༠༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༦༧ ཉིན་ཆུ་ལོག་བརྒྱབ་ནས་བོད་མི་འདུ་སྡོད་རྣམས་ཀྱི་ཁང་པ་དང་ཡོ་ཆས་ཅ་དངོས་རྣམས་ཆུས་ཁྱེར་ནས་གྱོང་གུད་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་ཡོད།

༧། ཡུལ་མི་དང་བོད་མིའི་དབར་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་རྩོད་བྱུང་མེད་ཀྱང་མངའ་སྡེའི་སྒོབ་ཕྲུག་ཚོགས་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བོད་མིའི་སྐོར་སྐད་འབོད་ཤུགས་ཆེ་བྱས་པ་མ་ཟད་བོད་མི་རྣམས་བསྡུན་འདོན་སྐང་གཞིས་ཆགས་སུ་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པའི་ཉེན་བརྡ་བཏང་ནས་བོད་མིའི་ཚོང་ཁང་ཟ་ཁང་སོགས་ཟླ་གསུམ་ཙམ་སྒོ་རྒྱག་དགོས་པ་བྱུང་བ་དང་། ས་གནས་འགའ་ཤས་ནས་བོད་མི་ཕྱིར་འབྱད་བྱས་ཏེ་བསྡུན་སྐང་གཞིས་ཆགས་སུ་ལོག་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད། དེར་མ་ཟད་སྒོབ་ཕྲུག་ཚོགས་པ་ནས་བོད་མིའི་སྐོར་སྐྱོན་སྤེལ་འཛུགས་བྱ་སྐུས་དང་ལོ་འགའ་ཤས་ཅམ་ལ་བོད་མིའི་སྐོར་རྩོག་ཐབ་བྱས་དང་བྱེད་སྐུས་ཡིན།

༨། ས་གནས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་དང་། གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་སྤྱི་ལངས་ཀྱི་ས་གནས་རང་བཅོན་ཚོགས་ཆུང་དང་ས་གནས་གཞོན་ནུ་མ་གཏོགས་མེད། ས་གནས་རང་དབང་བདེན་སྒེལ་ལས་འགུལ་ཚོགས་ཆུང་ནི་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་པ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་འདི་ཡི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་བརྒྱ་དཔོན་དང་སྦྱི་མི་སོགས་མེད་སྣབས་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ནས་དཔྱ་ཁུལ་བསྡུ་རྒྱུའི་ལས་འགན་སྲིད་ལས་འགན་གཞན་

ཆེ་ཕྲ་ཆུང་གསུམ་བྱེད་མུས་ཡིན། ས་གནས་གཞིན་ནུ་ལྐན་ཚོགས་ཀྱིས་དབྱས་གཞིན་ནུའི་ལམ་སྟོན་ལྐར་ས་གནས་སུ་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགུལ་གང་མང་སྤེལ་ཡོད། ཡིན་ནའང་། ཚོགས་མི་མང་པོ་མེད་པ་དང་། ས་ཆའི་གནས་བབས་མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་ཡིན་སྐབས་ས་གནས་གཞན་ལྐར་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགུལ་མང་པོ་སྤེལ་ཐུབ་མེད།

๙། འབྲམ་ལ་བདེ་དོན་ལས་ཁྲངས་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་དམིགས་བསལ་སྟོང་གྲྭ་མེད་ནའང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ནས་ ༦༡ ཙམ་ལ་བོད་མིའི་སྟོང་གྲྭ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སྟོན་འགྲོའི་སྟོང་གྲྭ་ཞིག་བསྟན་འཛིན་སྒང་ཉིན་སྟོང་ཆ་ཤས་འོག་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཙམ་ལ་སྟོང་ཕྲུག་གྲངས་ཚད་མ་འདང་བའི་དཀའ་ངལ་གྱིས་སྐོར་ཆུག་དགོས་བྱུང་། རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་སྐན་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་ཕྱིས་སུ་དཀའ་ངལ་མང་པོར་འཕྲད་ཅྱེན་སྐོར་ཆུག་དགོས་བྱུང་ཡོད་འདུག བོད་གཞུང་སྐན་རྩིས་ཁང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ཙམ་ནས་དབར་ཆགས་ཡོད་པ་དང་དཔྱད་བོད་མིས་མཚོན་ཡུལ་མི་ཚོར་ཡང་ཞན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

๗๙ སྟོང་གྲྭ་དང་སྐྱེན་ཁང་གི་རྣོར།

๗། ས་གནས་ཀྱི་སྟོང་གྲྭ

སྟོང་གྲྭ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་མངའ་སྡེ་གཞུང་གིས་མཐུན་འགྱུར་གནང་བའི་འོག་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཁ་འཛོར་རང་རེགས་ཀྱི་སྟོང་ཞུག་ཚོའི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྐད་ཆེད་འཛུགས་བྱས་ཡོད། དེ་ཡང་ཐོག་མར་དགེ་རྒན་ ༥ དང་། སྟོང་ཞུག་གངས་ ༢༥ ལྷག་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ནས་བརྒྱད་དབུས་བོད་སྟོང་འཛིན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐངས་ཨཛིན་འོག་དགེ་ཆན་འཕར་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཁྲིན་བསྡོམས་དགེ་ཆན་དགུས་ཕྱག་ལས་གནང་ཡོད། དཔྱིའི་ཚར་དགེ་ཆན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་གྲངས་ ༡༧ དང་སྟོང་ཕྱག་གྲངས་ ཁ༦༠ བཅས་ཡོད། དེ་ཡང་གཞིས་ཆགས་འདིར་མཐོ་སྟོབ་ཐོན་པ་ ༡༦ སྐྱག་ཡོད་པ་དང་། ཁ་འཐོར་མེ་མང་ལས་མཐོ་སྟོབ་ཐོན་པ་ ༤༤ བཅས་ཁྲིན་བསྡོམས་ ༧༡ ཡོད་འདུག

ཀ། སྐན་ཁང་གི་སྐོར།

འདིར་སྐན་ཚིས་ཁང་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་སྐན་ཁང་གི་ཡན་ལག་སྐན་ཁང་གཉིས་རེ་ཡོད། མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་གཟིགས་རྟོག་སྐད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༦ ཉིན་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་བརྒྱད་ཕ་རན་སིའི་རོགས་རམ་ཐོག་གསར་འཛུགས་གནང་བས་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཤ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དཔྱིའི་ཚར་འཕྲོད་ལས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ས་གནས་སུ་ཞབས་ཞུ་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བོད་སྐན་ལྷ་རྩེ་ཞིག་འབྱམ་སྟེ་ལར་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་སྐང་གཞིས་ཆགས་སུ་ཟླ་རེ་ཐེངས་རེ་བསྐོར་བསྐྱོད་གནང་བཞིན་ཡོད་ལ། མངའ་སྡེ་གཞུང་གི་སྐན་ཁང་ཉེ་ཤོས་ (Bomdilla) དང་ (Tezpur) དམག་སྐར་སྐན་ཁང་བཅས་ལའང་བསྟེན་གཏུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༧རྟ། ས་གནས་མཉམ་འབྲེལ་ཀྱི་ཟྭང་རིམ།

༡། བསྟན་འཛིན་སྐང་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་ཨ་རུ་ན་ཅལ་མངའ་སྡེ་རྣུབ་ཀ་མིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༦ ལོར་དེབ་བསྐྱེལ་ཨང་ (Regd No ORG25/86) ཐོག་ལ་བྱིམས་མཐུན་

དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ཏེ་འགོ་འཛུགས་གནང་བ་དང་། ཐོག་མའི་ཤས་བདག་མེ་གྲངས་ ༡༩༦ ཀྱིས་མ་དཏལ་དེན་སྐོར་ ༡༠༦༠༠།༠༠ གནང་བ་དང་། མངའ་སྡེ་གཞུང་གིས་མ་དཏལ་དེན་སྐོར་ ༡༥༠༠།༠༠ གནང་ཡོད། ཡང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཐོག་ནས་མ་དཏལ་དེན་སྐོར་ ༡༠༠༠།༠༠ དང་བཅས་ད་ལྟའི་ཚར་ཤས་བདག་མེ་གྲངས་ ༡༦༧ ཀྱིས་མ་དཏལ་ངྲོན་བསྡོམས་དེན་སྐོར་ ༡༡༨༦༥༠།༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་འཚར་གཞི་ལྟན་པའི་མཉམ་འབྲེལ་འདི་འཛུགས་ཐུབ་བྱུང་བ་ཡིན། ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་ཤས་བདག་མེ་གྲངས་ ༡༩༦ ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟའི་སྐབས་མེ་གྲངས་ ༡༦༧ ཡོད་འདུག

༦། དེ་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་འདི་བཙུགས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཚོགས་མི་ཚན་ཚུན་གཅིག་ཚན་གཅིག་གྲོགས་དང་། ཞིང་བདག་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་མདུན་ལམ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན། ད་ལྟའི་ཚར་སོ་ནམ་པའི་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་རིན་འབབ་ཚད་ལྡན་ཐོག་ཁྲིམ་ར་ཐོབ་ཐུབ་དང་། ཞིང་པ་མང་ཚོགས་ལ་དགོས་མཁའི་རིགས་རྣ་ཡོད་མཁོ་སྤྱད་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་ཡིན། རྩ་བའི་ཚ་ནས་གཞིས་ཆགས་འདི་ས་གནས་ཁུག་ཀྱོག་ཅིག་ཅེའུ་ཏུ་གནས་ཡོད་པ་དང་། འགྲུལ་བཞུད་ལའང་ཏ་ཅང་དཀའ་ངལ་ཡོད་པར་བརྟེན་སྟོན་འབྲས་ཀྱི་ཐོན་འབབ་རྣམས་འདི་ག་ནས་ཁྲིམ་ར་ཉེ་ཤོས་ཏི་རྡེ་པུར་དང་། རྒྱོ་ཏ་ཁྲིལ་དུ་ཚོང་བསྒྲུར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་མོད་དབོར་འདེན་གྱི་ཐུབ་ཆ་ཏ་ཅང་མཐོ་བས་ཞིང་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་འབྲས་ཀྱི་རེན་འབབ་ཐོག་དེ་འདྲའི་ཚྭ་ཁ་ཁེངས་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཡང་ཡོང་བཞིན་ཡོད། ད་ལྟའི་དུས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ཏུ་ས་གནས་ཀྱི་གོང་ཚད་བཞིན་ཚོང་བསྒྲུར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་། ཐུང་ཕྱིན་ཤིང་འབྲས་ཀུ་ཤ་དང་ཀེ་རྡིའི་སྟོན་འབྲས་སོགས་མངའ་སྡེ་ཆེ་ཁག་གཞན་དུ་ཁྲིམ་ར་

འཚོལ་ཐབས་བྱས་ཏེ་ཁེ་བཟང་ཚོང་ལས་ཤེག་ཡོང་བར་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༣། མዓམ་འབྲེལ་འགན་འཛིན་སྐན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཡུན་ནི་མዓམ་འབྲེལ་འདིའི་སྒྲིག་གཞི་སྤར་ལོ་གཅིག་རེ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦ ནས་ ༡༩༩༠ བར་འགན་འཛིན་སྐན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་ལོ་གཅིག་རེ་བྱས་འདུག་ཀྱང་། ༡༩༩༡ ནས་མዓམ་འབྲེལ་འགན་སྐན་ལས་རྒྱུན་སྒྲིག་གཞིར་བསྒྲུར་བཅོས་བྱེད་དགོས་པ་ཁག་དེའ་སྒྲིལ་ལས་ཁྲུངས་སུ་ཞུས་ཏེ་འགན་སྐན་གྱི་ལས་རྒྱུན་ལོ་གསུམ་རེ་བྱས་འདུག དཔར་མዓམ་འབྲེལ་འགན་སྐན་འཕོ་ལེན་ཐེངས་ ༡༠ བྱས་འདུག་པས་དཔྱིའི་མዓམ་འབྲེལ་འགན་སྐན་རྣམས་ཐེངས་བཅུ་པ་རེད་འདུག

༤། དེ་སྔ་མዓམ་འབྲེལ་འདིའི་སྒྲིག་གཞི་སྤར་མዓམ་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་གཅོས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་མዓམ་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ་གཞུང་བསྐོས་ལས་བྱེད་ཀྱིས་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་། རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་གིས་མዓམ་འབྲེལ་ལམ་སྟོལ་གཞིར་བཟུང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ནས་མዓམ་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་གཅོ་ཤས་བདག་མང་ཚོགས་ཁོངས་ནས་འོས་འདེམས་དང་། མዓམ་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ་ནི་ཚོང་དང་རྩིས་ཀྱི་སྨྲོང་བཟང་པ་ཞིག་ས་གནས་རང་ཁྲངས་ནས་བསྐོ་བཞག་བྱུང་འདུག

༥། མዓམ་འབྲེལ་ཚོགས་གཅོའི་མཚན་དང་ལས་ཡུན།

ཚང་།	མཚན།	དུས་ཡུན།
༡།	སྨྲོ་བཟང་ཚ་ཅབྱ།	༡༩༧༦ ནས་ ༡༩༧༩
༢།	པ་སངས་ཚེས་འབྱོར།	༡༩༩༠ ནས་ ༡༩༩༣།༡༡།༣
༣།	དབང་འདུས་ཚེ་རིང་།	༡༩༩༣།༡༡།༡ ནས་ ༡༩༩༤།༤།༡

९।	ཆྭོ་བཟང་ཚ་ཅ་རྫ།	༡༩༥༣།༤།༡༥ ནས་ ༡༩༥༦།༤།९
५।	ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས།	༡༩༥༦།४།५ ནས་ ༢༠༠༣།९།༢༠
६।	བསྟན་འཛིན།	༢༠༠༣།९།༢༡ ནས་ ༢༠༠४།༡༠།༡༠
७।	ཕུན་ཚོགས་ཆོས་རྒྱལ།	༢༠༠४།༡༠།༡༡ ནས་ ༢༠༠६།༥།༡४
८।	ཕུན་ཚོགས་ཆོས་རྒྱལ།	༢༠༠६།༥།༡६ ལས་ཐོག་པ།

६। མཁན་འབེལ་གྱི་དྲུང་ཆེའི་མཚན་དང་ལས་ཡུན།

ཞང་།	མཚན།	ལས་ཡུན།
༡।	རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས།	..... ནས་ .....
༢।	དབང་འདུས་ཚེ་རིང་།	..... ནས་ ༡༥༥༢།༣།༢༠
༣।	ཞ་བསོད་ནམས།	༡༥༥༣།९།༡ ནས་ ༡༥༥༥།४།༡६
९।	ལེགས་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ།	༡༥༥༥།४།༡४ ནས་ ༢༠༠९།९།༡
५।	ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེ།	༢༠༠९།९།२ ནས་ ༢༠༠६།५།༡५
६।	ཀུན་བཟང་བསྟན་དར།	༢༠༠६།५།༡६ ནས་ ༢༠༠६།༡༡།༡६
७।	བསྟན་འཛིན་རིག་བཟང་།	༢༠༠६།༡༡།༡४ ལས་ཐོག་པ།

७। མཁན་འབེལ་གྱི་ཚོང་དང་བཟོ་གྲྭ་སོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡९२६ ལོའི་ནང་ཙཱ་ཅོག་ཚོང་ཁང་དང་། ཟས་རིགས་ཚོང་ཁང་། རྩམ་འཐག་བཟོ་གྲྭ། རྩམ་འཐག་འཕྲུལ་འཁོར་སྡེ་ཚན་བཙུགས་པ་དང་། ༢༠༠ ལོའི་ནང་དུ་ཤོག་བཟོ་ཁང་དང་། ཕྱུར་གསོ་ཁང་། སོ་ནམ་དང་ཨར་ལས་སྡེ་ཚན་བཅས་བཙུགས་ཡོད།

མཉམ་འབྲེལ་འདི་དེབ་སྐྱེལ་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་ས་གནས་མངའ་སྡེ་གཞུང་གིས་དམིགས་བསལ་རོགས་རམ་གནང་སོོན་མེད་ཀྱང་། ལོ་རེའི་རྩིས་ཞིབ་བྱས་པས་སྐབས་ཡོན་འབུལ་མི་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༦ ནས་ ༢༠༠༧ བར་མཉམ་འབྲེལ་དྲུང་ཆེའི་སྐབས་འབབ་ཀྱི་ཚ་ཤས་ཤེག་རོགས་རམ་གནང་སོོན་བྱུང་ཡོད། གོང་གསལ་ཚོང་ཁང་སོགས་ཀལ་ཆའི་ལས་གཞི་ཁག་གི་ལས་འཆར་དང་ལུ་གྲོན་རྣམས་མཉམ་འབྲེལ་དབུས་མས་ཐབས་འཚོལ་བྱས་ཏེ་གཏོང་བཞིན་ཡོད།། །།

ཤེས་ལོངས་གནས་སྡོད་བོད་ཀིའི་
ཡོ་རྒྱལ་ལྷིང་བསྟུས།

ཤེས་ལོངས་གནས་སྟོད་བོད་མིའི་ཐྲུང་རིམ།

མེ་ཚ་ལ་ཡ་ (Mehgalaya) ཞེས་པའི་མངའ་སྡེ་འདི་བཞེན་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་ཁུལ་དུ་བྱ་མོ་སྐུན་བདུན་ཟེར་བའི་མངའ་སྡེ་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་པ་རེད། མངའ་སྡེ་འདི་དེ་སྔོན་ཚ་སམ་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་སུ་ཡིན་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༧༦ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་ཟུར་དུ་ཀྱེས་ཏེ་མེ་ཚ་ལ་ཡ་ཞེས་མངའ་སྡེ་མིང་གསར་དུ་བཏགས་པ་རེད། མངའ་སྡེ་འདི་ཆགས་ཡུལ་རིའི་སྟེང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་ཕྱོགས་ཚང་མར་རི་དང་ཤིང་ནགས་ཀྱིས་བསྐོར་ཡོད། མངའ་སྡེ་འདིའི་གྲོང་ཁྱེར་གཅོ་ཙོའམ་རྒྱལ་ས་ཤེས་ལོངས་ཞེས་པ་འདི་ཡིན། ཤེས་ལོངས་ཆགས་ཡུལ་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མི་ཀུར་ ༡༩༨༦ ཙམ་དང་མངའ་སྡེའི་རྒྱ་ཁྱོན་མི་ཀུར་བྱ་བཞི་མ་ ༦༦༡ ཡོད། ༢༠༡ ལོའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་འབོར་ཞིབ་བཤེར་སྐན་ཐོའི་ནང་གསལ་ལྟར་ན་མི་གྲངས་ ༦༦༠༦༨ ཡོད་འདུག

མངའ་སྡེ་འདིའི་ཡུལ་མི་གཅོ་ཙོ་ཁེ་ཁ་ཤེ་ཡ་དང་རྒྱ་རིའོ། ཇོན་ཀི་ཡ་བཅས་གསུམ་དང་དེ་བཞེན་ཨ་སམ་མིས། སྒེང་རྒྱོ་ལི། ཤར་པ། ཀུ་མང་། བལ་ཡུལ། འབྲུག་པ་སོགས་དང་། དེང་ཙོད་མིའང་འཚོ་བ་རང་སྐྱོང་ཅམ་ཐོག་གནས་ཡོད། ཤེས་ལོངས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གནམ་གཤིས་ནི་དབྱར་དུས་སུ་ཚ་ཚད་ ༡༦ དང་དགུན་དུས་གང་ཚད་ ༧ ཡིན། དབྱར་དུས་ཆར་ཤོས་ཆེ་བ་ཆར་རྒྱུན་ཀ་ཅང་རིང་ཙི་ཡོད་པ་ལྟར་ལོ་རེ་འཛམ་གླིང་ནང་ཆར་པའི་འབབ་ཚད་མཐོ་ཤོས་ཅི་ར་སྐུན་ཅི་ཟེར་བ་ཆར་པའི་སྐད་གྲགས་ཡོད་པ་དེ་མངའ་སྡེ་འདིའི་ནང་དུ་ཡོད།

ཐོག་མའི་འབྱོར་སྐྱངས།

མངའ་སྡེ་འདིའི་ནང་རང་རིགས་བོད་མི་ཐོག་མ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤ ཙམ་ནས་བོད་པ་དུད་ཚང་བཞི་འབྱོར་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་བོད་དུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་དགེ་གནོན་མི་བཟད་པ་བྱས་ཏེན་བོད་ཀྱི་ཆ་ནས་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་ཨཁོང་སས་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་ཡོས་དབུས་བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་གར་དུ་བཙན་བྱོལ་ལ་འབྱོར་བ་དང་མ་འོངས་གསལ་གཟིགས་རྟག་ཏུ་དགོངས་བཞེས་ཕྱར་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་རྗེས་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྱིག་འཛུགས་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་འབྱོལ་གཞུང་གི་བཀོད་སྤྱིག་འོག་ཚོས་སྐར་དང་གཞིས་ཆགས། སྒོང་ཀླ། བཟོ་ལས། ལམ་བཟོ་སོགས་གང་ལ་རྗེ་འོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བཀོད་སྤྱིག་གནང་སྟེ་ཆབ་འབངས་རྣམས་ལ་འཚོ་ཐབས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་མེད་དུ་མཛད།

བར་ལམ་ཞིང་ཁའི་ཐོན་འབབ་གཅིག་པུའི་འཚོ་བ་འཁྱོལ་ཐབས་བྱས་པར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཙམ་ནས་འཚོ་བའི་ཐབས་འཚོལ་ཆེད་ས་གནས་འདྲ་མིན་ནས་རིམ་བཞིན་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེ་མི་གྲངས་རྗེ་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ་དེང་སྐབས་ཕོ་མོ་བསྡོམས་པའི་ཁ་འཐོར་མི་གྲངས་ ༡༦༠ ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། དཔར་དུ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་བྱུང་མེད། ས་གནས་འདིར་གཞིས་ཆགས་གཞན་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་དང་ས་ཆའི་སྐོར་གྱི་རྩོད་རྙོག་བྱུང་མི་འདུག

ཅོག་མཐའི་མི་གྲངས།

འདི་གা་ས་གནས་སུ་བོད་མིའི་མི་འབོར་ཐད་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཐོག་མར་བོད་དུ་དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་སྟོན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤ ཡས་མས་ནས་འབྱོར་བ་འགའ་ཤས་དང་དེ་རྗེས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཙམ་ལ་འབྱོར་བ་བཅས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ བར་མི་གྲངས་ཕོ་མོ་བསྡོམས་གྲངས་ ༡༦༠ ཡོད།

ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཚུགས་སྒང་ས།

གོང་གསལ་ལྟར་གཞིས་ཆགས་སོགས་མེད་པར་འཚོ་བའི་ཐབས་འཚོལ་དུ་ཆེད་འབྱོར་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་མི་འབོར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་འདུག ཤྲབས་དེ་དུས་འགོ་ཁྲིད་དང་སྤྱིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དེ་འདྲ་མི་འདུག བོད་པའི་སྐྱིད་སྡུག་ཞིག་བཙུགས་འདུག་པ་རིམ་པས་མང་ཚོགས་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་པའི་འགོ་ཁྲིད་གཅིག་དགོས་གལ་ཡོད་པ་ཚང་མའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་བ་ལྟར་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་དང་བཀའ་སྩོར་གྱིས་ཐོག་མར་ས་གནས་རང་ཁོངས་ནས་མང་མོས་འོས་འདེམས་བྱས་ཏེ་ཤ་ལས་བཟང་ཚེ་རིང་མང་མོས་འོས་འདེམས་བྱུང་འདུག

ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ཐོན་རིམ།

ཨང་།	མཚན།	ལས་ཡུན།
༡།	ཤྲལ་བཟང་ཚེ་རིང་ལགས།	༡༩༥༤ ནས་ ༡༩༥༥
༢།	མཆོ་སྦ་ལྷག་པ་ལགས།	༢༠༠༠ ནས་ ༢༠༠༩།༩།༡
༣།	ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས	༢༠༠༩།༦།༩ ནས་ ༢༠༠༤།༡༠།༡༡
༤།	རྒྱལ་མཚན་ཚེས་འཕེལ།	༢༠༠༤།༡༡།༤ ནས་༢༠༠༦།༤།༡༤
༥།	ལྷག་པ་ཚེ་རིང་།	༢༠༠༦།༤།༡༤ ནས་ལས་ཐོག་པ།

༣ གནད་ཡོད་མི་སྣའི་གཅིགས་བཤེར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༤།༡༦ བར་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་མཚོག་དང་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་དངོས་གྲབ་ཚེ་རིང་རྣམ་གཉིས་སྒོང་གྲའི་གནས་སྟངས་ཐུགས་ཁེད་ཆེད་ས་གནས་སུ་གཅིགས་བསྡོར་གནང་།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ནས་ ༢༤ བར་སྤྲབས་བཙུ་གཉིས་པའི་བཀའ་ཤག་གི་ནང་སྤྱིད་བཀའ་བློན་བློ་བཟང་ཉི་མ་མཚོག་མང་

ཚོགས་ལ་མཆམས་འདྲིའི་ཆེད་གཟིགས་བསྐོར་དུ་ཕེབས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༦ ནས་ ༡༩ བར་བོད་གཞུང་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་སྐུ་དོ་བྱ་དུར་བཟང་པོ་མཆོག་མང་ཚོགས་ལ་ཟབ་སྦྱོང་ཆེད་ཕེབས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་སོ་སོས་འཆར་ཅན་མི་མང་ལ་འཚམས་གཟིགས་ཆེད་ཕེབས་གནང་བཞིན་ཡོད་འདུག

༥ ས་གནས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།

འདི་གའི་ས་གནས་མི་མང་གི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་སྐབས་འདུ་འཛོམས་བྱེད་སའི་ཚོགས་ཁང་མེད་སྐབས་ཁང་ཐོག་ཀྱི་ནང་འཚོགས་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཐུད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ལས་ཁུངས་དང་ལས་ཤག་ཀུང་དང་བར་ཁང་པ་ཕྲན་ཏེ་བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆེད་མི་མང་ཚོགས་ཁང་དང་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ལས་ཤག་བཅས་མཉམ་སྦྱར་ཡོད་པ་ཞིག་གསར་སྐྲུན་ཆེད་རོགས་རམ་ཡོང་བ་རང་གཞུང་ལ་སྐུབས་འདྲུག་ཞུས་འབྲས་སུ་ལོ་ཕྱེའི་ནང་ཚུན་འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་འཆར་གཉིས་པའི་ཁོངས་སུ་ཚུད་བཞེས་པ་ཡིན་པས་ཁེ་ཕན་ཐུབ་པ་ཡོད་མ་དཔྱལ་གང་ཅམ་རོགས་སྙལ་ཡོད་པ་དེས་ས་ཆའི་མིང་བསྐྱར་གྱིས་ལས་དོན་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་གཞན་དབང་སྐབས་བསྟན་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་དབང་གིས་འཛུགས་སྐྲུན་མ་ཚར་བར་དཀའ་ངལ་ཡོད།

འདི་གའི་ཤེས་ལོངས་ས་གནས་འདི་བཞིན་ཁ་འཐོར་བོད་མི་གནས་ཡུལ་ཡིན་སྐབས་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཚོ་བ་འཚོལ་སྐྱབ་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་བོད་མིའི་ཁྲིམ་ས་ཚ་མ་ཚོང་ཁང་ ༡༠༠ སྐྱ་ལ་མེ་ཤོར་བའི་རྒྱུན་པས་དཀའ་ངལ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་འཐུད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་

བོད་མེའི་ཁྲོམ་ས་མི་ནི་ཞོབ་ (Mini Shop) ཟེར་བར་མེ་སྐྱེན་བྱང་སྐྱ་སྐབས་དེར་ཁྲོམ་ས་ཚོང་ཁང་ ༡༤ ཙམ་རྩ་མེད་ཀྱོང་གུད་བྱུང་འདུག

འདིར་ཡོད་གནས་སྡོད་བོད་མི་རྣམས་ནས་རང་གཞུང་གི་ལམ་སྟོན་ཡུལ་མི་དང་མཉམ་དུ་མཛའ་མཐུན་མཉམ་གནས་ཡོངས་ཐབས་སུ་འབྲེལ་ལམ་གང་ཐུབ་སྤྲགས་རང་རང་འཚོ་བའི་བྱ་བར་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། སྤྱིར་བཏང་ས་གནས་མི་མང་དང་རང་རིགས་བར་རྟོག་ཞིང་བྱུང་སྐྱོང་མེད་ཀྱང་ཆུན་ངན་གོད་ཆག་བྱུང་སྐྱོང་མེད་པ་མིན། དེའི་ནི་རང་རིགས་ཟ་ཐང་བདག་པོ་ཏན་ཏོན་གཉིས་ཡོད་པ་ཟ་ཐང་གི་ལས་མིས་དམར་བསད་བཏང་སྟེ་དྲུལ་དངོས་རྡི་ཡོད་ཁྲེར་བ་ས་གནས་སྐོར་སྤུང་བར་སྐན་སེང་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་རྩོད་གཅོད་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད། དེ་བཞིན་ཟ་ཐང་ནང་བདག་པོ་ལ་མེ་མདའ་བསྐན་ཏེ་དྲུལ་དངོས་རྡི་ཡོད་ཁྲེར་བ་ས་གནས་སྐོར་སྤུང་བར་སྐན་སེང་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་རྩོད་གཅོད་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད། དེ་བཞིན་ཟ་ཐང་ནང་བདག་པོ་ལ་མེ་མདའ་བསྐན་ཏེ་དྲུལ་དངོས་རྡི་ཡོད་ཁྲེར་བ་ས་གནས་སྐོར་སྤུང་བར་སྐན་སེང་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་རྩོད་གཅོད་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད། དེ་བཞིན་ཟ་ཐང་ནང་བདག་པོ་ལ་མེ་མདའ་བསྐན་ཏེ་དྲུལ་དངོས་རྡི་ཡོད་ཁྲེར་བ་ས་གནས་སྐོར་སྤུང་བར་སྐན་སེང་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་རྩོད་གཅོད་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད། དེ་བཞིན་ཟ་ཐང་ནང་བདག་པོ་ལ་མེ་མདའ་བསྐན་ཏེ་དྲུལ་དངོས་རྡི་ཡོད་ཁྲེར་བ་ས་གནས་སྐོར་སྤུང་བར་སྐན་སེང་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་རྩོད་གཅོད་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད། དེ་བཞིན་ཟ་ཐང་ནང་བདག་པོ་ལ་མེ་མདའ་བསྐན་ཏེ་དྲུལ་དངོས་རྡི་ཡོད་ཁྲེར་བ་ས་གནས་སྐོར་སྤུང་བར་སྐན་སེང་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་རྩོད་གཅོད་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད། དེ་བཞིན་ཟ་ཐང་ནང་བདག་པོ་ལ་མེ་མདའ་བསྐན་ཏེ་དྲུལ་དངོས་རྡི་ཡོད་ཁྲེར་བ་ས་གནས་སྐོར་སྤུང་བར་སྐན་སེང་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་རྩོད་གཅོད་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད།

ཚོགས་སྡེ་དང་དགོན་སྡེ།

༡། ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་།

འདི་གཡས་གནས་ཀྱི་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡ ཉིན་ས་གནས་སྐྱིད་དྲུག་ཚོགས་པའི་གཉེར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་འགན་གཅིག་ཡྱོགས་ཀྱིས་འགན་ཁྲུར་བཞེས་ཡོད།

དེ་རྗེས་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་དངོས་སུ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ད་བར་སྐབས་བཅོ་ལྔ་སོང་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་མང་ཚོགས་ནས་དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་བ་དང་། གསུམ་བཙུའི་

དུས་དྲན་ཉིན་སྲུང་བརྩེ་གོ་སྒྲིག་སོགས་རང་བབས་ཀྱི་ལས་འགན་ལ་དུར་ཐག་གནང་བཞིན་ཡོད།

ཀ། ས་གནས་བྱད་མེད་ལྡན་ཚོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ཀ ནང་དུ་ཤེས་ལོངས་ས་གནས་བྱད་མེད་ལྡན་ཚོགས་དབྱ་བརྟེས་པ་ཡིན། ས་གནས་བྱད་མེད་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་དབུས་བྱད་མེད་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞིའི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་གིས་བོད་སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་ལས་དོན་དང་། ཞབས་འདེགས་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། ས་གནས་བྱད་མེད་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་པོ་དཔལ་སྒྲོན་ལགས་ཀྱིས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཚོགས་མི་འཛུ་ལ་ཞུགས་དང་། དགོངས་པ་ཞུ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཚོགས་མིའི་གྲངས་ཀ་འཕར་ཆག་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ནའང་སྒྲིག་གཞི་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལག་ལེན་ཐོག་ལོ་གསུམ་བར་མཚམས་རྒྱུན་ལས་འཕོ་འགྱུར་བྱས་ཏེ་དཆ་བྱད་མེད་ལྡན་ཚོགས་སྐབས་བརྒྱད་པར་ཞེལ་ཡོད། དཔྱིའི་ཚར་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༦༡ ཙམ་ཡོད།

ཁ། ས་གནས་གཞོན་ནུ་ལྡན་ཚོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་ཤེས་ལོངས་ས་གནས་གཞོན་ནུ་ལྡན་ཚོགས་ཐོག་མར་དབྱ་བརྟེས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོག་མ་ནས་དུ་སྐབས་བཅུ་པར་ཐོན་ཡོད། འདི་ག་ས་གནས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྡན་ཚོགས་འདིས་གཞོན་ནུ་སྤྱི་བྱིངས་ལྡར་གཞིས་ཡུས་མི་མང་རྣམས་རྒྱ་དམར་གྱི་དབང་སྒྲུར་ལས་ཐར་ཐབས་དང་ཐོད་རང་བཅོན་འཐོབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོར་

བཟང་སྟེ། དབུས་གཞུང་གི་ལམ་སྟོན་ལྟར་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་བོད་དོན་ལ་ཕན་པའི་ལས་འགུལ་སྣ་རེ་ཡང་སྒྲུབ་ཐུབ་པར་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༩། དགོན་པའི་གནས་སྐངས།

འདི་ག་ས་གནས་སུ་བོད་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་གླིང་ཞེས་པ་དགེ་ལུགས་མ་དགོན་གྱི་སྒྲིག་སྒྲོང་ཡན་ལག་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་མེ་འབྱས་དགའ་གསུམ་གྱི་གྲ་ཚང་དྲུག་ལོ་གཉིས་རེར་རེས་མོས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༡༦ ཙམ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཙམ་ལ་མོན་པའི་མཚམས་པ་བྷ་མ་ཟེར་བ་ཁོང་གིས་ཤེས་ལོངས་ས་གནས་སུ་ནང་པའི་དགོན་པ་ཞིག་བཞེངས་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཨ་སམ་མངའ་སྡེའི་དྲུལ་ཁང་ནས་སྒོར་ ༥༠༠༠།༠༠ བཞི་ཐྲི་ཐམ་པའི་བྱ་ལོན་གཡར་ནས་ས་ཉོས་ཏེ་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་འདི་བཞེངས་པ་རེད། དེ་རྗེས་ཁོང་གིས་བག་ལེབ་བཟོ་གྲྭ་ཞིག་བཙུགས་ནས་ཚོང་ལས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྱན་དྲུལ་སྒྲོད་རྩིས་བྱས་ཀྱང་། དུས་བཀག་ལྟར་དྲུལ་སྒྲོད་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོ་ཙམ་དྲུལ་ཁང་ནས་ཙོག་ཤོན་གཏོང་གབས་བྱེད་སྐབས་བོད་མི་ཁྱིམ་ཚང་བརྒྱད་ཡོད་པ།

༡། ཚེ་འདས་ཚ་བ་རོང་པ་སྦྱིན་པ།

༢། ཚེ་འདས་བྱ་བཟང་།

༣། ཚེ་འདས་བྱ་ཆུང་ཆུང།

༩། ཚེ་འདས་ཇོ་པན།

༡༠། ཚེ་འདས་ཆོས་གྲགས།

༡༡། ཚེ་འདས་ཡ་མ་ཕུན་ཚོགས།

༡༢། ཚེ་འདས་བློ་དབྱངས།

༡༣། ཚེ་འདས་ཨ་མདོ་ཆོས་འཕེལ་བཅས་ཁོང་རྣམ་པའི་འགན་ཁྲུར་བཞེས་ནས་ཤེས་ལོངས་བོད་མི་ལ་ཞལ་འདེབས་ཞུས་ནས་སྐོར་ ༦༠༠།༠༠ སྲུམ་ཁྱི་དྲུག་སྐྱོང་བྱུང་འདུག

དེ་རྗེས་ཁོང་རྣམ་པས་བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་རྗེས་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་འཐྲས་མི་དང་ལ་དྭགས་བླ་མ་བློ་བཟང་ཁོང་གཉིས་ཤེས་ལོངས་སུ་ཕེབས་པ་དང་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱིམས་ཁང་དང་དཀྱལ་ཁང་ནས་གོང་གསལ་ཞེལ་འདེབས་བྱུང་བའི་དཀྱལ་དང་དགེ་ལུགས་ཆོགས་པས་སྐོར་གཅིག་ཁྱི་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་ལོན་འཛལ་མཚམས་ ༡༩༧༩ ལོར་ནས་དགེ་ལུགས་ཆོགས་པའི་མཚན་ཐོག་ཡིག་ཆ་གཙང་མ་བཟོས་ཡོད།

ཀ ཐུབ་བསྟན་དང་སྐྱབས་ཁང་གི་སྐོར།

༡། ཤེས་ལོངས་སམ་སྐོ་ཀ་གཏན་སྒོབ་ཁང་།

བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཁྲབ་ཁོངས་དམའ་རིམ་གཏན་སྒོབ་ཁང་འདི་རང་རེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་

གོམས་གཤེས་བཟང་པོ་མི་ཉམས་བརྒྱུད་འཛིན་དང་དར་སྒེལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཐོག་དེང་དུས་དང་འཚམ་པའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་སྤྱིད་ཐབས་བྱེད་འཚར་ལྡར། དཔལ་མུ་མཐུད་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་པར་མ་ཟད། རྣམ་རྒྱལ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་དགེ་ཆེ་དང་དངུལ་གཉེར་གཅིག་ཕྱོགས་གནང་མྱས་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ནས་སྟོབ་གྲྭ་འདི་ཐོག་མ་འགོ་ཚུགས་ཀྱི་རྒྱབས་དེར་སྟོབ་གྲྭའི་ནང་སྟོབ་ཕྲུག་གངས་ ༧༦ དང་དགེ་ལས་གྲངས་ ९ ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ འོའི་ནང་དཔོན་གཡུན་སྟོབ་སྟོབ་ཕྲུག་གངས་ ༦༠ དང་ཉིན་སྟོབ་སྟོབ་ཕྲུག་གངས་ ༡༣ བཅས་ཁྱེན་བརྩོམས་སྟོབ་ཕྲུག་གངས་ ༧༣ དང་དགེ་ལས་གྲངས་ ༡༦ ཡོད།

ཤེས་ལོངས་སམ་རྩོ་ཇའི་གཏན་སྟོབ་འདི་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༦ པའི་ནང་འགོ་ཚུགས་ནས་དཔལ་ཡོངས་ཉེན་ཁེར་བདུན་ཕྲག་ཙམ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། སྟོབ་གྲྭའི་ས་ཆ་རྣམས་ (MYRADA) རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ཤེས་ལོངས་ཕ་མའི་ཚོགས་མི་དང་ས་གནས་ཡུལ་མི་འཚོགས་ཆེད་ལོ་ངོ་ ༧༧ རེང་བོགས་མར་ (Lease) ཐོག་སྤྲད་འདུག ཤེསལོངས་ས་གནས་ཁ་འཐོར་བ་ཕྱོགས་ཆེད་སྟོབ་གྲྭ་དེ་འགོ་ཚུགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ས་གནས་སུ་གཡས་གཡོན་བྱང་ཤར་མངའ་སྡེ་ཕྱོགས་མཐའ་ཁག་ནས་ཁ་འཐོར་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་ཕྱག་མང་ཆེ་བར་རང་རེའི་རིག་གཞུང་བཟང་པོ་འདི་བཞིན་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྱོ་བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་གཞུང་གི་བཀའ་འབྱོལ་བཞིན་གཏན་སྡོད་ཉལ་ཁང་བྱ་ཕྱག་བཏང་། ༡༨ ཙམ་ལ་གོ་སྒྲིག་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ཉིན་སྐུ་མཁྱེན་གཅོ་བོ་ (MYRADA) རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཅོ་

(Col. Snaize) ནས་དབུ་འབྱེད་གནང་བ་དང་། རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་རོགས་དཔྱལ་ཐད་ཀར་ཐོན་པ་བཞིན། སྒོབ་གྲྭའི་ཉལ་ཁང་དང་འཛིན་ཚོགས་དེ་བཞིན་ཡིག་ཚང་དང་གསོལ་ཐབ་ཁང་གཞན་ཡང་ལས་ཤག་འཛིན་ཆས་སོགས་གང་དགོས་མཁོ་སྤྲུབ་བྱས། དཔྱའི་ཆར་ཤེས་ལོངས་སམ་རྩོ་ཇའི་གཏན་སྒོབ་ཁང་ནང་སྟོན་འགྲོ་དང་ཡོ་ནས་འཛིན་རིམ་ལྟ་བར་སྒོབ་གྲངས་ ༡༣ དང་དགེ་ལས་གྲངས་ ༡༡ ཡོད།

ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་ཀྱས་གསར་པ་ཐོན་པ་ནས་བཟུང་སྒོབ་གྲྭའི་རྒྱུན་མཁོའི་གནས་སྐངས་ལ་ཁྱད་པར་ཅ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐོན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེས་ན་བོད་ཡིག་གནས་ཚད་དང་འབྲི་སྟོག་དང་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྐངས་ཤམས་ཞན་དུ་མི་འགྱོ་བའི་གནད་དོན་བཅས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དུ། སམ་རྩོ་སྤྱི་ཁྱབ་ཡིག་ཚང་ནས་ཐུགས་འཁྲུར་ཆེ་བཞིས་ཐོག་ལས་བྱེད་བསྟན་འཛིན་དབང་འདུས་ལགས་ ༢༠༠༦ ལོའི་ནང་འདི་གར་ཆེད་ཞེབས་གནང་སྟེ་སྒོབ་མ་ཚོར་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྒྲིང་དང་། སྐུང་ཤེང་བཟོ་སྐངས་སོགས་ཀྱི་ཟབ་ཁྱིད་འཐུས་ཚང་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོའི་སྒྲིབ་དུས་གསར་པ་ནས་སྐུང་ཤེང་སྟེང་ཡིག་གཟུགས་སྒྲིང་བརྡར་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་རིམ་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱ་གཏན་འཁེལ་ཟེན་པ་གནང་དགོས་རྒྱུའི་ལམ་སྟོན་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད་ལས་རིམ་འདི་བཞིན་སུ་མཐུད་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཀྱིས་སྒྲིབ་མའི་སྒྲིབ་སྒྲིང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཆེད་འདི་གའི་སྒྲིབ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་གནས་ཤུང་ལགས། དཔྱ་ཆ་སྒྲིབ་མ་ཞལ་ཆེ་བའི་བོད་ཡིག་གནས་ཚད་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྐངས་ཐོག་ཡར་རྒྱས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད། སྒྲིབ་ཚན་

རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ཡོད་སྐབས་སློབ་ཚན་སྦྱོང་སྐབས་དོན་ཆེགས་རྒྱུ་ལས་སྣ་བ་དང་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་དང་སྦྱ་གདངས་ཐད་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད། དེར་མ་ཟད་གཞས་སྐད་དང་རོལ་ཆ་སོགས་ཞེད་སྣང་དང་འཚེར་སྣང་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་འདོད་བཞིན་སྤྱོ་སྣང་ངང་སྤྱང་འདོད་ཀྱི་གོམས་གཤེས་བཟང་པོ་འཛེལ་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་མཁོའི་གནས་སྐངས་གྲུབ་འབྲས་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡོད། དགེ་སློབ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་བཟང་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་མ་ཟད་སློབ་མ་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་དཀའ་ངལ་གང་ཡོད་ཞེད་སྣང་མེད་པའི་ཐོག་བཤད་ཐུབ་པ་དང་དུས་རྟག་ཏུ་ཤེས་ཡོན་སྦྱང་རྒྱུར་སྤྱོ་སྣང་དང་སྐྱ་པར་སློབ་ཚན་བོད་ཡིག་ཐོག་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་ནས་དོ་སྣང་གི་གོམས་གཤེས་ཤུགས་ཆེར་འཛེལ་ཡོད། དཔར་ལས་རིགས་འདྲ་མིན་ཀྱི་ཐོག་མཐོ་སློབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༤༣ ཙམ་ཡོད་འདུག མ་ཟད་སློབ་གྲ་འདི་འགོ་ཚུགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༤ དཔར་འཛིན་གྲ་མཐའ་འཆྱོལ་གནང་བའི་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༡༠༠ ལྷག་ཙམ་བྱུང་ཡོད།

༣། སྨན་ཁང་གི་སྐོར།

ཤེས་ལོངས་ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་མང་རིང་ཏི་ལྟར་ནད་ལས་པ་བཞིན་བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་ཁང་ནས་སྨན་རྫས་པ་སྨན་པ་པར་རོ་རྗེ་ལགས་སུ་ས་གནས་ཀྱི་གནས་སྐངས་རྟོགས་ཞིབ་ཆེད་བསྐོ་བཞག་གནང། ས་གནས་བདེ་དོན་དང་འབྲེལ་བོད་མི་མཉམ་གོ་བསྟུར་ལྷག་པོ་བྱས་པའི་བསྟོམས་སུ་ཐོག་མར་བསྐོར་བསྐྱོར་སྨན་ཁང་ཞིག་འཛུགས་དགོས་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ས་གནས་བདེ་དོན་སྐལ་བཟང་ཚེ་རིང་ལགས་དང་ཚོགས་པ་ཁག་དེ་བཞིན་བོད་མི་ཚང་མའི་ཕྱར་གྱ་མཉམ་འདེགས་ཀྱིས་གསར་ལམ་བརྒྱད་ནས་གསལ་བསྒྲགས་

གང་ལེགས་བྱང་བ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་བཀ་ ༡ ཆོས་ ༢ ཉིན་ (All Saint's Cathedral) ཆོགས་ཁང་དུ་སྐུ་མཁྱེན་གཅོ་བོ་མི་རྟེ་ Dr. F.A Khonglam འཕྲོད་བསྟེན་བློན་ཆེན་དང་ནང་མིའི་བདེ་སྡུག་མངའ་སྡེའི་བློན་ཆེན་ (Hon. Minister of Health & Family Welfare, Govt of Meghalaya) སོགས་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཐོག་དབུ་འབྲེད་གནང་ནས་ཉིན་དུག་རིང་གི་སྐན་བསྐོར་འགོ་ཚུགས། ནད་པ་མང་པོ་བསྟེན་གཏུགས་ཏུ་སྟེབས་པ་དང་། མང་པོ་ལ་དུས་ཚོད་མ་རེག་པ་ཡང་བྱུང་འདུག ཤེས་ལོངས་ས་གནས་སུ་བོད་སྐན་ཀྱི་སྐན་བཅོས་དང་པོ་དེ་ཏ་ཅང་གི་ལམ་ཕྱོང་ཡག་པོ་བྱུང་སྟེ། མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། བསྐོར་བསྒྱིད་ཀྱི་མྱོང་ཚོར་དང་ས་གནས་ནས་རེ་སྐུལ་ཞུས་པ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་བཀ་ ༦ ཆོས་ ༦ ཉིན་ཨ་ཏ་ཅ་ལ་ཆུ་མེར་སྤེལ་འདུག དེའི་སྐབས་སུ་ནད་པ་བསྟེན་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཏ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོའི་བཀ་ ཉ ཆོས་ ཉ ཉིན་སྐན་ཁང་ལོ་ལྟར་ལ་ཆུ་མེར་སྤེལ་འདུག ད་བར་སྐན་ཁང་རང་བདག་མེད་པ་དང་ཁང་པ་ཐུམ་ནས་གནས་ཡོད་ཀྱང་། ཀཱ་རེ་ཁང་ཐུ་སྤོར་ ༡༦༠༠༠།༠༠ སྤྱོད་སྐུས་ཡིན། ཡན་ལག་ཁོངས་ཀྱི་སྐན་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་ཤེས་རིག་སྤྱོབ་གྲྭར་སྤོ་འབྱེད་འདུག་ཀྱང་ཡུན་རིང་གནས་ཐབ་བྱུང་མེ་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོའི་ཀཱ་ ༡ ནས་བཀྲང་ཆེ་འདས་སྐན་པ་ཆེ་བརྟན་རོ་རྗེ་ལགས་ཀྱིས་ཆུ་ལ་ས་ཐོུ་ལྟ་ཀཱ་རེར་བསྐོར་བསྒྱིད་འགོ་ཚུགས་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོའི་ཀཱ་ ༡༠ ནས་བཀྲང་སྐན་པ་ཆོ་བཟང་དོན་འགྲུབ་ལགས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་ཕྱར་སྐན་བསྐོར་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཡོད་འདུག ས་གནས་གཉིས་ལ་ད་ལྟའང་སྐན་བསྐོར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ཆུན་གཏན་སྐན་ཁང་ལ་ནད་པ་བསྟེན་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ནི་ས་གནས་བོད་མི་གནས་སྡོད་པ་དང་ཡུལ་མི་

ཡིན། ནད་མང་ཆེ་བ་ནི་གྲུམ་བྱ་དང་། ཕོ་ནད་མ་ཞུ་བ། ཁྲག་ཆུང་སྐྱོད་འཚངས། རྩ་དཀར། མོ་ནད་བྱེ་བག་པ། རླུང་སེམས་མི་སྐྱོམ་པ། ཤས་ནད་བཅས་ཡིན་པ་དང་བོད་སྨན་ཀྱིས་ཞན་རྒྱས་ཆེན་པོ་འདུག། སྐབས་རེར་མེ་བཙའ་དང་དེ་བཞིན་སྐམ་ཁབ་སོགས་སྨན་ཐབས་འདྲ་མིན་ལག་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དཔལ་སྐབས་སུ་ཡན་ལག་ཏུ་སྨན་པ་གཉིས་དང་སྨན་སྤྱོད་རྩིས་པ་བཅས་ཀྱིས་ལས་འཁུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཤེས་ལོངས་ས་གནས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་སྨན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་།

༡། ཆེ་འདས་སྨན་པ་ཆེ་བཏྲན་རྡོ་རྗེ་ལགས། ༡༩༥༩

༢། སྨན་པ་རྣམ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་དང་། བསྟན་འཛིན་ཚེར་བྱ་ལགས། ༡༩༥༤

༣། སྨན་པ་ཐྲོ་བཟང་དོན་འགྲུབ་དང་། ཚུང་བདག་ལགས། ༡༩༥༦

༤། སྨན་པ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་ལགས། ༡༩༥༧

༥། སྨན་པ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ་དང་། ཐྲོ་བཟང་སྤྲོལ་དཀར་ལགས། ༡༩༥༥

༦། སྨན་པ་བསྟན་འཛིན་ཚེར་བྱ་དང་། བཅོ་ཕྲ་ཕྱུ་མོ་ལགས། ༢༠༠༦

གོང་གསལ་སྨན་པ་དང་དེ་བཞིན་ལས་བྱེད་ཐུན་མོང་གིས་ལས་དོན་འཐུས་ཤོར་མེད་པར་མང་ཚོགས་ལ་ཞབས་ཞུ་གང་ལེགས་སྒྲུབ་བཞིན་པ་བཅས་སོ།།།

འབྲུག་ཡུལ་དུ་སྟོང་པའི་བཙན་བྱོལ་
བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་
ཡོ་རྒྱས་སྡིང་བསྡུས།

ཀ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཆྱོང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༥༤༥ ལོའི་ནང་འབྲུག་གི་ས་གནས་བྱམ་ཐང་དང་། བཀྲ་ཤིས་གཡང་རྩེ། ལྷུན་རྩེ། ཀུར་སྟོད། སྤང་ཆེན་ནང་། སྤུང་ཐང་། དབང་འདུད་ཕོ་བྲང་། སྤུ་རོ་རིན་སྤུང་། ཆྲིང་གཞི། ཐེམ་ཕུ། ཤུ་བཅས་ལ་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་རིམ་གྱིས་འབྱོར་བ་རྣམས་ཐོག་མར་འབྱམ་ལ་དང་། ཨ་སམ། ཀ་རྡོར་སོགས་བརྒྱད་རྒྱ་གར་ནང་ཨར་གཏོང་གནང་། ༡༥༤༥ ཕྱི་བཅུ་ ༤ ཙམ་ལ་བོད་མི་གང་ཙམ་ཞིག་སྤུང་ཐང་དང་། དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་དུ་འབྱོར་བ་རྣམས་འབྲུག་གི་མཐའ་མཚམས་སུ་བཏང་ཞིང་། ཀྱོང་ས་དང་རོ་སྐྱབ་འཇེ་ས་གནས་སུ་འབྱོར་བ་དག་ཀྱང་དམག་མི་མཉམ་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟར་འབྲུག་གཞུང་གིས་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་རྣམས་སྐར་ས་དང་། ཀུར་སྟོད། སྐོ་འདམ། ཨར་བོན་སྟེ་སོགས་ལ་བཏང་སྟེ་བོད་མི་རྣམས་ཁ་ཐོར་གཏོང་རྒྱའི་འཆར་གཞི་ཡོད་འདུག་ལ་ཁུལ་དེ་དག་ཏུ་བོད་མི་རྣམས་ལ་ས་ཆུ་མ་འཕྲོད་པའི་དཀའ་ངལ་གྱིས་ཉིན་རེར་བོད་མི་ ༡༠ ནས་ ༡༥ བར་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་པས་སྐར་ཡང་སྤུང་ཐང་དང་། དབང་འདུད། ཐེམ་ཕུ། བྱམ་ཐང་སོགས་ལ་ཕྱི་ལོག་བྱས་ཡོད་འདུག དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་འཇགས་ལམ་བཟོ་སོགས་སུ་ལས་དོན་བྱེད་འགོ་ཚུགས་སྐབས། རྒྱ་གར་ནས་བོད་མི་ ୧୦୦୦ ལྷག་འབྱུག་ནང་བདག་ཉར་གནང་རོགས་ཞེས་འབྱུག་གཞུང་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་སྟེ་འབྱས་སྤྱི་བྱོན་ཆེན་ཚ་ཡེ་འཇའི་བྷ་དུར་སོང་དང་། རྒྱ་གར་ཕྱི་ལས་དྲུང་གཞོན་པི་ཕེན་ཀཱའུལ། འབྱུག་གི་སྤྱིད་བྱོན་འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ། བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ཕྲེང་རིང་འགྱུར་མེད་རིག་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ཀྱིས ༡༩༦༡ ལོར་ཀ་ལི་ཀ་ཏར་སྐྲན་ཚོགས་གནང་སྟེ་འབྱུག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཆེད་ས་ཆ་གནང་རྒྱུ་དང་། འཛུགས་སྐྲུན་ཀྱི་འགྲོས་དགོས་དཀའ་ངལ་ཚང་མ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་

གནང་རྒྱུ། གཞིས་ཆགས་ཁག་འཛུགས་སྐྱན་དང་འཛིན་སྐྱོང་འགན་ཁྲུང་གནང་མཁན་བོད་གཞུང་གི་ཕྱོགས་ནས་དོན་གཅོད་ཁང་འཛུགས་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ཚོད་གཏན་འབེབས་གནང་། དོན་གཅོད་ལ་འགྲོ་མཁན་ཡང་འབྲུག་གཞུང་གི་འདོད་མོས་བཞིན་ཕྱེང་རིང་འགྱུར་མེད་རིག་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་མཚོག་དང་། ཨ་ཕྱག་ལྷ་སྟིངས་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་གཞིས་ཆགས་ལས་དོན་འགོ་འཛུགས་བྱས་པས། སྟོན་ཚད་འབྲུག་གཞུང་གིས་བེད་སྤྱོད་མ་བཏང་བའི་ས་སྟོང་བེད་མེད་དུ་ལྷས་པ་རྣམས་སྤྲད་དེ་བོད་མི་ཚོས་ངལ་བ་ཐུབ་བསད་ཀྱིས་རྐུ་ཤེང་གཅོད་བྱེགས་དང་། ཁ་ས་ཁ་ཀུན་དགའ་རབ་བརྟན་ཕྱིང་གི་ཚུ་ཡུར་ཀི་ལོ་མེ་ཀྱར་ ༧ ལྷག་ཙམ་ཟླ་ངོ་གསུམ་ཀྱི་རིང་ལ་གསར་བཟོ་བྱས། བདེ་ཆེན་ཚོས་ཕྱིང་ནས་རྒྱ་ནག་ཟམ་པ་བར་ཀི་ལོ་མེ་ཀྱར་ ༥ ལྷག་ཙམ་ཞེག་སྣུམ་འཁོར་འགྲོ་ལམ་གསར་བཟོའི་ཆེད་དུ་དུས་ཡུན་ཟླ་བ་དྲུག་འཕར་མ་གནང་བ་དང་། ཞིང་ས་ཁོད་སྟོམས་དང་གསར་སྟོག་བྱ་རྒྱའི་ཆེད་གཞིས་སྐར་ཁག་བདུན་ལ་འཛུགས་སྐྱན་ལས་ཡུན་ལོ་གཉིས་དང་ཟླ་དྲུག་ཙམ་གྱི་འགྱུར་བ་བྱུང་། གཞན་ཡང་ཚོང་འབྲེལ་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོང་བྱས་པས་འབྲུག་མི་བྱིངས་ལ་འཚ་བའི་དགེ་མཚན་ཞབས་ཐོགས་བྱུང་ཞིས་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཆོགས་ཀྱིས་དགྱེས་མཉེས་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད། གཞིས་ཆགས་འཛུགས་སྐྱན་བྱེད་རྒྱུན་ལོ་གསུམ་རིང་འབྲུག་གཞུང་གིས་ཁྲལ་ཆག་ཡང་བཏང་བ་དང་། གཞིས་མི་ལས་འཕེར་བ་རིར་ཉིན་བྱ་སྟོར་ ཀ རེ་དང་ ། ཏས་གཅོང་ལ་འཆོ་དོད་སྟོར་ ༡།༥༠ ཕྱུག་པད་ ༠།༧༥ རེ་གནང་ཡོད། མི་གྲངས་ ༧ རིར་ཁྱིམ་ཚང་རེའི་རྩིས་པའི་ཁང་པ་གསུམ་བསྟོམས་པ་དང་། བཞི་བསྟོམས། བདུན་བསྟོམས། བཅུ་བཞི་བསྟོམས་བཅས་རེ་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཁྱིམ་ཚང་རིར་བ་ཕྱུགས་གཅིག་རེ། རྩི་བྱང་གཅིག་དང་། ཤག་པ་གཅིག་བྱ་མོ་བཅུ། གཞན་ཡང་སོ་ནམ་ལག་ཆ་བཅས་གནང་ཡོད། གཞིས་སྐར་སོ་སོར་

མང་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱག་མཚོད་དང་ཕྱག་འཚལ་སྐོར་སྦྱོང་དང་ཚོས་འབྲེལ་ཆེད་དུ་དགོན་པ་ལྟ་ཁང་ཅི་འབྲིས་ཡོད་པ་དང་། རང་གཞུང་གིས་དགོངས་པ་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་བོད་བསྟན་སྲིད་བའི་ཐབས་ཆེད་ཕྱོགས་བཞིར་གུ་རུ་སྤྲང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་ཏེ་བཞེངས་ཡོད་དང་། དེའི་ཁོངས་ནས་གཅིག་འབྲུག་ཐིམ་ཕུ་རྩོང་ཆ་འོག་ཀ་ཐྲང་ཤེད་བོད་སྐར་ནང་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་ནང་བཞེངས་ཡོད་ལ། འདིར་བཞེངས་པའི་གུ་རུ་སྤྲང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་ཞེ་ཐོག་རྩེག་གཉིས་ལྡན་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་འདྲ་ཚད་ལྡན་ཞིག་དང་། གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་ཐུབ་དབང་དང་སྒྲོན་རས་གཟིགས་བཅས་གསར་བཞེངས་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་རིག་གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་གཞིས་ཆགས་ཁག་བདུན་འགོ་ཚུགས་ནས་སྟོང་ཐུན་གྱ་རེ་ཡང་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེའི་སྐབས་བོད་མི་བྱ་ཕྱག་སྟོང་ཐང་ས་ ༦༠ ནས་ ༧༠ བར་ཡོད། གཞིས་ཁག་སོ་སོར་དགོང་དྲོ་ལས་འཛེར་ན་གཞོན་རྣམས་ལ་ལས་ཞོར་སྟོང་གྱ་ཞེས་པ་ཡིག་རྩོམ་ན་གཞོན་རྣམས་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་གྲྭ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་སྤྲད་དེ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་རྒྱ་བོད་འབྲུག་གསུམ་གྱི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཀོས་ཆོད་གནང་བའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་ལྟ་རྟེག་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོང་སྟད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ནང་ས་གནས་གཞུང་གིས་ཐིམ་ཕུ་རྩོང་ཆ་འོག་ཀ་ཐྲང་ཤེད་གི་མདུན་ཕྱོགས་ཕྱང་རྒྱུག་ཚ་ཀ་ཟེར་བའི་ས་ཆ་གནང་ཞིང་། དེར་དོན་གཅོད་ཁང་ཉིས་ཐོག་ཅན་ཞིག་གསར་རྒྱ་བྱས་པ་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་ལ་ལས་ཀག་དང་། དོས་ཁང་། སྲོད་ཀག་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་གང་ལེགས་བསྒྲུན། སྐབས་དེ་དུས་རབ་གཞུང་སྐུ་ཚབ་སྐུ་ངོ་ཕྱེད་རིན་རིག་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ཕུ་སྲིངས་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར་མཆོག ཞལ་ཟྲིར་ངག་དབང་མཐར་ཕྱིན། ཏན་འཆི་མེད་མགོན་པོ། སྐད་སྟོད་པ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་པོ་སོགས་སྐུ་བཞུགས་གནང་ཡོད། དེའི་སྐབས་ཐིམ་ཕུའ་གནས་སྟོད་བོད་མི་རྣམས་

ཀྱི་བྱ་ཕྲག་གི་ཤེས་ཡོན་ཆེད་ཉིང་ཟུ་བྱག་སྟོན་ཀྱི་རྟན་བྱམས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཥ་ཀྱིས་བོད་ཕྲག་སྟོང་ཕྲག་གྲངས་ ༤༠ ལྷག་ལ་བོད་ཡིག་སྟོང་སྟོང་ཆེད་སྟོང་གླ་གསར་འཛུགས་དང་རང་ཉིད་ཀྱང་སྐབས་དེ་དུས་དོན་གཅོད་ལས་ཁྲངས་སུ་སྟོང་ཕྲག་ཁོངས་ཤེས་ཡོན་སྟོང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་བྱང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༨༠ ལོར་ནང་སྤེད་བཀའ་བློན་དབང་འདུད་རྡོ་རྗེ་མཆོག་དང་། སྤྱི་འབྲས་ཚོགས་གཞོན་ཆེ་དབང་འཕྲེན་ལས་རྣམ་གཉིས་འབྲག་ནང་ཆེད་ཕེབས་སྐབས་གཞིས་ཆགས་སོ་སོར་འགོ་འཛིན་བསྐོ་གཞག་བཀའ་ཁྲབ་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༣ ལོར་གཞིས་ཆགས་ལས་དོན་འགོ་འཛུགས་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༨༡ བར་ལོ་དགུའི་ནང་གཞིས་མི་གྲངས་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ཡོད་པའི་གཞིས་ཆགས་བདུན་འཛུགས་སྐྱན་ཆ་ཚང་ཟེན་པ་དང་། གཞིས་ཆགས་རེར་འཛུགས་སྐྱན་དུས་ཡུན་ལོ་གཉིས་བཞི་དྲུག་རེ་ཡིན་པ་དང་། ལོ་གསུམ་རེ་སོང་མཚམས་ནས་ས་གཞུང་གི་ས་ཁྲལ་དང་དེ་བཞིན་བོད་མི་ཚོང་ལས་སོགས་འཚོ་ཐབས་འདྲ་མིན་གཞན་དག་ཏྲེད་མཁན་བཅས་ཚང་མས་འབྲག་པའི་མེ་སེར་སྤྱི་མཚུངས་ཕྱར་ཁྲལ་འབུལ་འཇལ་ཞུས་ཡོད། བོད་མི་ཚོང་པ་ཁག་ལ་ཡང་འབྲག་མེ་སྤྱི་མཚུངས་ཕྱར་ཚོང་ཁང་གི་ལག་ཁྲེར་དོ་བདག་སོ་སོར་མཁོ་སྟོད་གནང་བ་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༩ ལོར་འབྲག་གི་སྤེད་ཟློན་འཇོག་མེད་རྡོ་རྗེ་འབྲག་པ་ནང་ཁུལ་གྱིས་བཏོངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཞེབས་ནས་བཞུགས་མེད་པར་སྤེད་ཟློན་ལས་ཚབ་ཕྱོགས་གྲབ་རྡོ་རྗེས་བརྒྱལ་གྱིས་འབྲག་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་ཥཱི་ཚོགས་འཛོམས་ཅེར་བ། ཐོག་བོད་མི་གཞིས་སྐར་དཀར་ཕྱེ་དང་ཐུ་རོ་གཉིས་ཁ་གཏོར་གཏོང་རྒྱུ་དང་བོད་མི་རྣམས་སྐྱ་བཅད་ལུས་བསྒྲུར་གྱིས་འབྲག་མེ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བོད་ཕྲག་སྟོབ་གླ་འཛུགས་མི་ཚོག་ཅེས་པ་

སོགས་འབྲུག་པ་ནང་ཁུལ་སྤྱིད་དོན་རྟོག་ཟིང་གིས་བོད་མིའི་ཐོག་འཕེལ་འཕར་མ་ཞིག་སྐད་ཀྱང་འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤར་བཞིན་གནས་ཚོག་པའི་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་སྟེ་ཞི་ཞིག་ཕྱིང་འཇགས་སུ་ཀྱུར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ཚྭ་བྱར་དུ་རྡོ་བ་གནམ་འབབ་ལྷ་བྱའི་རྒྱུན་ངན་བྱུང་བར། ༡༩༧༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡ ཉིན་བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་ལྷ་སྡིངས་དང་བོད་མི་གྲངས་ ༦ ཚྭ་བྱར་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཁང་པ་བསྟོགས་བཤེར་སོགས་བྱས་པས་སྟར་ཡང་བོད་མིར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་དང་། ༡༩༧༩།༡།༦ ཉིན་བོད་གཞུང་བཀའ་ཆྱོན་ཀུན་བའི་ཕྱིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་འབྲུག་ཏུ་ཆེད་མཇལ་གནང་སྟེ་བོད་མི་རྣམས་འཛིན་བཟུང་གནང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། འགལ་འཛོལ་ཇི་བྱས་ར་སྤྲོད་གསལ་གསུང་ཡོང་བ་དང་། གལ་སྲིད་ཁོང་ཚོས་འགལ་ཉེས་བྱས་པ་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཆེ་ང་ཚོས་འབྲུག་གཞུང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གཅང་མ་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་གནས་ལུགས་གསལ་བཤད་གནང་པར། འབྲུག་གཞུང་གིས་བོད་མིས་འབྲུག་ནང་གཏོར་བཤེག་གཏོང་རྩིས་བྱས་ཚུལ་དང་། ཁོ་ཚོའི་ལག་ནས་གོ་ལག་དང་འབྲུག་གི་ས་ཁྲ་ཐོན་ཚུལ་དང་། དབྱངས་སྐྱིད། ཟླ་བཅང་ཡེ་ཤེས་སོགས་ནང་ཁུལ་གྲོས་མོལ་གྱིས་དགོས་གལ་བྱུང་ན་དམག་མི་ ཀ༠༠ གཏོང་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ཐོན་ཡོད་ཚུལ། དེ་དག་གི་རྩ་བ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ལ་ཐུག་ཚུལ་བཅས་གསུངས་པ་ལས་བདེན་དཔང་ལ་འོས་པའི་ར་སྤྲོད་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མེད་ཀྱང་། རང་ཡུལ་མེད་པ་སྐྱབས་བཅོལ་གནས་བབ་ལ་བརྟེན་བྱ་ཐབས་བྲལ། དེ་མྱར་ ༡༩༧༩།༡།༡༠ ཉིན་འབྲུག་གཞུང་གིས་འབྲུག་ནང་གནས་སྡོད་བོད་མི་ཚ་རྣམས་ཚང་མ་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་གཏོང་རྒྱའི་གསལ་བསྒྲགས་གནང་བ་དང་། སྐར་ཡང་ལོ་དེའི་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡

ཉིན་འབྲག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོས་འབྲག་རྒྱལ་བཀྲོང་ཅིས་བྱས་ཚུལ་དང་། ཐིམ་ཕུ་རྩོང་མེར་བསྡེག་གཏོང་རྒྱའི་རྡུས་ངན་བརྩམས་ཚུལ་གྱི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་གནང་བ་རེད།

དེར་བརྟེན་སྐྱའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་དང་། བོད་གཞུང་ཕྱི་ལི་དོན་གཅོད་ཕུན་ཚོགས་དོན་ལྡན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གོང་གསལ་འབྲག་གཞུང་གི་གསལ་བསྒྲགས་དེ་དག་བདེན་པ་གཏན་ནས་མེན་པ་དང་། ང་ཚོས་བྱ་ངན་དེ་རིགས་བྱེད་རྒྱུ་ཕར་བཞག་བསམ་བློར་ཡང་འཁོར་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཅེས་སོགས་ཀྱི་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱང་གནང་དགོས་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་འབྲག་གཞུང་གིས་དོ་དམ་ཁོངས་ཡོད་པ་རྣམས་སྤོག་ཐོག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་ཚགས་ཨོག་ཁག་གི་སྟེང་ཐོན་སྐབས་ཨགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་དེ་སྐར་མེ་འབྱུང་བའི་ཕྱི་ར་ལྟ་འབྲག་རྒྱལ་མཆོག་ལ་༡༩༨༩།༨ ཉིན་བཀའ་ཡིག་གནང་བ་མ་ཟད་དེ་འཕྲལ་ར་བཞུད་སྐྱ་ཚབ་བདེ་ནང་བཀའ་བློན་དབང་འདུད་རྡོ་རྗེ་མཆོག་དང་། ཚོས་དོན་བཀའ་བློན་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་རྒྱས་པ་དང་ཐུ་སེམས་ཀྱང་རྣ་བ་ནས་མེད་པའི་གནས་ལུགས་ཞིབ་ཞུས་བྱས་པ་དང་བྱ་སེམས་ཀྱང་རྣ་བ་ནས་མེད་པའི་གནས་ལུགས་ཞིབ་ཞུས་དང་། སྤྱིན་འཇུག་གནང་ཡུལ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་དང་། བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་འདྲི་རྩད་ཞིབ་ནན་བྱས་པར་གཉིས་ཀས་དེ་རིགས་རྩ་བ་ནས་གནང་མེ་འདུག གལ་སྲིད་ཐུགས་ཡིད་མི་ཚེས་ཚེ་ཁྲིམས་མཐུན་རྩད་ཞིབ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་ཟེལ་རྙགས་ཅན་ཡོད་གསུངས་ཏེ་སྤྱན་བསྐར་ཕུལ་བ་མ་ཟད་གནས་ཚུལ་རྣམས་དེས་པར་གསལ་པོ་བཟོ་གནང་ཡོང་བ་དང་། ཉེ་ཆར་ཚགས་པར་ཁག་ནང་དོ་དམ་བྱས་པའི་བོད་མི་རྣམས་སྲོག་ཐོག་གཏོང་རྒྱའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་པ་དེ་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་བྱམས་

གཟིགས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་ཞུ་སྐུལ་རིམ་ཞུ་གནང་ཟུང་། བོད་པའི་སོ་པ་བཏང་ཚུལ་ཙམ་ལས་རྒྱ་མཚན་ལྟན་པའི་ར་སྤྲོད་གཞན་པ་གང་ཡང་གནང་མེད།

འབྲུག་གཞུང་གིས་ ༡༩༥༠།༡༠།༡༧ ཉིན་བོད་མི་ཚང་མ་སྐུ་བཅད་ལྷས་བསྒྲུར་གྱིས་འབྲུག་མི་མ་བྱས་ཚེ་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་གཏོང་རྒྱུ་ཞེས་བཀའ་བཏང་བ་དང་། གཞན་ཡང་འབྲུག་སྡོད་བོད་མི་རྣམས་འཚོ་ཐབས་ཆེད་རྒྱ་གར་ནང་འགྲོ་ཡར་ཞོག་འབྲུག་ནང་གི་རྫོང་ཁག་བར་དང་། གཞིས་ཆགས་ཁག་ཡན་ཚུན་བར་འགྲིམ་འགྱུལ་མི་ཆོག་པའི་དམ་བསྒྲགས་ཆེ་བ་དང་། ཁོང་ཚོའི་ཕྱུག་རྒྱ་གར་ནང་སྒོབ་གྲྭར་ཡོད་པ་རྣམས་ཕ་མའི་སར་གྱང་སེང་ལེན་བསྐྱེད་བཀག་འགོག་གནང་། བོད་མི་ཚོང་པའི་རིགས་དང་གཞིས་ཆགས་ཁག་གིས་རེས་གཟའ་ཉི་མར་ཚོང་འཁོད་དང་ཉི་ཚོང་བྱ་མཁན་བོད་མི་རྣམས་ཐིམ་ཁྱིམ་ནང་ཁིམས་སྡུང་དམག་མིས་བོད་མི་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་མིག་སྟེན་དགོས་པའི་སྐོར་བཤད་དེ་དོན་དུ་བོད་མི་གྲངས་ ༡༠ ཙམ་ཞིག་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་དགྲ་འདུལ་དམག་སྒར་ནང་དུ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་རིང་བཙོན་འཇུག་བྱས། རྗེས་སུ་ལག་འཁྱེར་ཡོད་མེད་ཐིམ་རྩྭ་གྲོས་ཚོགས་སྟེའི་ཡིག་ཚང་ནང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པར་ལག་འཁྱེར་བཟོ་རྒྱུ་དེ་སྐུ་ནས་ཕུལ་ཡོད་པ་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་སྐབས་བོད་མི་རྣམས་སྒྲོད་གྲོལ་བཏང་ཡོད། ༡༩༥༩ ནས་ ༡༤ ལོར་སྤུ་གྲོ་དང་ཐིམ་ཁྲལ་བོད་མི་སྨྱམ་འཁོར་ཁ་ལོ་པ་ Taxi Driver རྣམས་ཀྱིས་ཡར་མར་ཡིག་སྐྱེལ་དང་སྐད་ཆ་འདྲ་མིན་བརྡ་ལེན་བྱས་ཚུལ་ལ་བསྟད་དེ་ཁ་ལོ་པ་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༦༠ ཙམ་རྒྱ་གར་དུ་བཏང།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ཟླ་བ་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའི་ནང་སྐུ་ངོ་དབང་རྗེར་མཆོག་དང་འདུ་ཚེན་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་རྣམ་གཉིས་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ལ་སྐུ་རྗེས་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྟེ་ངོ་ཚོས་བོད་དོན་འབད་སྐྱབ་བྱ་རྒྱུ་རང་འགན་

གཡོལ་ཐབས་མེད་པ་ཞེག་ལས་དེ་མིན་སུ་ཞེག་གི་ནང་སྲིད་ལ་ཐེ་གཏོགས་འགལ་འཛོལ་བྱས་པ་གཏན་ནས་བྱུང་མི་འདུག་པ་མ་ཟད་སྔད་ནས་ཀྱང་འདི་རིགས་མི་འབྱུང་བ་ང་ཚོས་འགན་ལེན་བྱེད་ངེས་ཡིན་པས། དོ་དམ་ཁོང་སུ་ཡོད་པ་སྟོད་གྲོལ་དང་། དྲང་བདེན་ཐག་གཅོད་ཡོང་བ་དང་། བོད་མིས་ཁྲིམས་འགལ་བྱས་ཚུལ་གྱིས་དོ་དམ་གནང་བའི་ཐོག་མའི་རྩོད་རྟོག་དེ་དག་སྟོན་ལ་ཐག་གཅོད་བྱ་རོགས་གསུངས་པ་དེ་འོས་པོ་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་དགོངས་བཞེས་མ་ཐོབ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༦ པའི་ནང་སྐུ་ངོ་རིན་ཆེན་མཆོག་འབྱུག་ཏུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་འབྱུག་ནང་འཕྲལ་སེལ་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་ཚོག་པ་དང་འབྲེལ་དགེ་ཚན་དང་སློབ་དེབ་ཁྲབས་གཏོང་ཚོག་པ། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་ནང་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་ཚྭོ་ཡིད་རིགས་གཏོང་འཐུས་ཚོག་པ་ཞུས་པར། འབྱུག་གཞུང་གིས་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་རྒྱུ་དང་། སློབ་དེབ་དང་། དགེ་ཚན་གཏོང་རྒྱུ་བཅས་འགྲིག་ཐབས་མེད་ཅིང་། རྒྱ་གར་ཡེ་ཤུ་སོགས་སྤྱིར་སློབ་ཁག་ལ་གཏང་ནས་འཐུས་ཀྱང་། བོད་པའི་སློབ་གྲྭར་བཏང་ནས་འགྲིག་གསུངས་པ་རེད། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཁོངས་ནས་དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་དངོས་གྲབ་ཆེ་རིང་ལགས་དང་། འཇིགས་མེད་རྣམ་གཉིས་སྐར་ཡང་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆེད་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་འབྱུག་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྐྱིད་སྡུག་ཟློན་པོ་དྲག་ཤོས་གཏམ་ཤིང་རྒྱུ་དཀར་ཟེར་བ་དེས་སྤུ་ལི་སི་དམག་སྐར་ཟེལ་གནོན་རྣམ་རྒྱལ་ཐྲིན་ལེ་བས་ཐང་སྟོར་ཉུང་ཆེད་ཕེབས་གནང་སྐྱེས་འབྱུག་ས་མཚམས་ཤའི་ཕམ་ཟེར་བའི་མཐའ་མཚམས་ས་གནས་སུ་འགྲོ་དགོས་པར་སྐྱེལ་གྲོན་སྐྱམ་འཁོར་བཅས་

བྱ་སྤྲིག་ཅིས་སྤྲོད་བྱས་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་འཕྲལ་བོད་མི་མང་ཚོགས་ནས་འབྲུག་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་གཞུང་ཚབ་ཁང་དུ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ལ་དུས་འགྱངས་ཡོང་བའི་དུ་འབོད་ཀྱིས་བདེ་སྐྱག་ཞུ་བར་སྟེབ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིད་པ་དང་། ཚགོང་མ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་ཀྱང་འབྲུག་རྒྱལ་མཚོག་ལ་བཀའ་འཕྲིན་གནང་ཞིང་། བོད་མི་གཞིས་ཆགས་རྣམས་འབྲུག་ནང་རང་འཇགས་གནས་ཐབས་བཅས་ལ་བཀའ་བློན་རྣམས་རྒྱུན་མཐུད་ཞེས་ཀེ་འབད་རྩོལ་གང་ཡོང་གནང་ཡང་། དགོངས་བཞེས་དོན་འབྲས་གཏན་ནས་མ་སོན་པར་བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་གར་ནང་གནས་སྤོ་བྱ་རྒྱུ་ལས་ཐབས་ལམ་གཞན་མེད་སྐད་ཅུ་ཐུག་གིས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་ཞུས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་འབྲུག་ནས་བོད་མི་ཆིག་སྟོང་ཕྲ་བརྒྱ་ཙམ་རྒྱ་གར་ནང་ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་འཕྲོས་རྣམས་ཀྱང་ལེན་ཐབས་གནང་སྟེ། འཚོ་ཁག་དང་བོའི་ཁོངས་དཀར་ཕྱེ་ས་དང་སྟོང་མཚོ་གཉིས་ནས་རྒྱ་གར་ཀོ་ལི་རྩལ་གཞིས་སྐར་ནང་གནས་སྤོ་དང་དེ་སྐབས་ས་རིན་དང་ཤིང་འབྲས་ཅན་གྱི་སྟོང་པོར་ཐུབ་རིམ་ཙམ་འབྲུག་གཞུང་གིས་གནང་བ་དང་། ཐོན་འཚོ་གཉིས་པ་ཁ་ས་ཁ་དང་སྦུ་རོ་བཅས་ནས་སྟོལ་ཕྲོགས་མོན་སྟོར་གནས་སྤོ་གནང་བ་དང་། གསུམ་པ་བོད་སྐར་ནང་དང་། འཇིགས་མེད་ནང་། བྱམ་ཐང་བཅས་ནས་ཕྱེ་ལྷན་བའི་སྐྱིད་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་གནས་སྤོ་ཐྲལ་པ་བྱུང་ཡོད།

དེ་རྗེས་བོད་མི་འཕྲོས་ ༡༥༠ ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་གོང་ལྟར་གནས་སྤོ་གནང་ཙམ་ཡང་གང་སྤྱིའི་གཞན་ཕན་སྐབས་བསྟན་དབང་གིས་གནས་སྤོ་གནང་མ་དགོས་པར་ ༡༩༥༦ ལོར་དིལ་མགོན་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་གཤེགས་ཀྱི་སྐུ་གདུང་ཞུ་ར་འབུལ་སྐབས་རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ཆོས་རིག་དྲུང་ཆེ་ཀཱཾ་དགེ་ལེགས་ལགས་དང་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག ཉིད་མའི་སྤྱི་འཐུས་ཚེ་རིང་ཕུན་ཚོགས་ལགས་བཅས་འབྲུག་ཏུ་ཆེད་ཞེས་གནང་སྟེ།

འབྲུག་གཞུང་གི་རྒྱལ་ཚིན་རྣམས་ལ་མཇལ་འཕྲད་དང་བཀའ་མོལ་བྱུང་བ་བཞིན་བོད་འབྲུག་གཉིས་བཀའ་བསྩུར་གནང་ཆེད་སྐར་ཡང་རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་སྐབས་དེའི་བཀའ་ཁྲིལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་དང་། ནང་དྲུང་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ལགས། ཚེས་རིག་དྲུང་ཆེ་གཡུ་ཐོག་ཀརྨ་དགེ་ལེགས་ལགས་སོགས་གཞིས་སྐར་བདུན་ནང་གཟེགས་སྐོར་དང་འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཚིན་ངོ་མཇལ་བྱུང་སྟེ་མཐའ་མ་འབྲུག་སྟོད་ལྟག་ལུས་བོད་མི་རྣམས་འབྲུག་ནང་སྡུར་བཞིན་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་ངོ་བོ་གནས་རྣུ་ཐག་གཅོད་གནང་བས་ལྟག་ལུས་རྣམས་དང་ལྡན་འབྲུག་ཏུ་གནས་སྟོད་ཡོད། སྐབས་དེར་སྐུ་ཚབ་རྣམ་པས་འབྲུག་རྒྱལ་མཆོག་ལ་བོད་མིའི་གནད་དོན་རྣམས་ཐད་གར་སླེལ་ཞུ་ཐུབ་པའི་ཚོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཚིན་པོ་ཆེ་བ་ཚེ་རིང་མཆོག་དང་ཚིན་པོ་དཔོན་ཚེ་རིང་མཆོག་བཙས་དང་མཉམ་དུ་བཀའ་མོལ་སྐྱབ་པོ་གནང་བའི་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཐག་གཅོད་བྱུང་བའི་དོན་ཚན་ལྟ་ཡོད་པ་གཤམ་གསལ།

๗། བོད་མི་འཕྲོས་སྐབ ༡༩༩༠ ཡོད་པ་རྣམས་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་ཐོག་འབྲུག་ཏུ་གནས་ཏུ་དང་། འདི་འབྲེལ་གནད་དོན་རྟོག་ཟྭིང་གཞན་རྣམས་ཆ་ཚང་སྤྲོ་རྒྱག་རྒྱུ།

๘། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་དང་སྦྲེལ་ཁག་བཞི་ཡོད་པ་ཁག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆོག་པ།

๙། སྦྲེལ་དགེ་བསྐོ་གཞག་ཐད་འབྲུག་ནང་གནས་སྟོད་བོད་རིགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་ཡང་ན་འབྲུག་མི་བསྐོས་ཆོག

๑๐། བོད་ཕྱག་རྣམས་རྒྱ་གར་ནང་སྦྲེལ་བསྒྲིད་བྱེད་ན་འབྲུག་གཞུང་གིས་དགག་བྱ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་འབྲུག་གཞུང་སྦྲེལ་གྱར་གཏོང་

འདོད་ཡོད་ན་སྟོབ་ཡིན་ཟ་ཆག་ཐོག་སྟོབ་བཞེས་གནང་རྒྱུ།

༥། བོད་མིས་འབྲག་ནང་ཚོང་ལས་བྱེད་རྒྱུར་འབྲག་གཞུང་གིས་དགག་བྱེད་ཡང་མེད་ཅེས་གོང་གསལ་དོན་ཚན་ཕྲའི་ཐོག་བཀའ་ཁྲིལ་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཚོག་ལ་འབྲག་གཞུང་གིས་ཁས་ལེན་ཞུས་ཡོད་པ་མ་ཟད་བློན་པོ་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་མཚོག་གིས་བཀའ་ཡིག ༡༩༥༦།༡༡།༡༦ ཉིན་འཁོད་པའི་ནང་རྒྱ་སྐྱོར་གཅོང་མ་གནང་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་གནང་ཡོད།

ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་བྱུང་རིམ་དང་ཡོ་ཚོ་གས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ནས་བོད་མིའི་ཐོག་རྟོག་ཞྭ་དང་དཀའ་ངལ་བྱུང་ནས་གཞིས་འགོ་དང་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་མེད་པར་གཞིས་སྣར་སོ་སོའི་ནང་འཐུས་མི་འདེམས་བསྒོ་བྱས་ཏེ་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་དང་སྣར་འཐུས་བཅས་མི་གྲངས་གསུམ་ནས་བཞི་བར་ཡོད་པའི་གཞིས་ཁག་སོ་སོའི་བདེ་སྟུག་ལ་བལྟ་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཐེམ་ཕུ་གཞིས་སྣར་བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་འཐུས་མི་དྲག་གས་རེས་ཐེམ་ཕུ་ཇ་དྲག་རྩུན་ལས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གཞིས་སྣར་བདུན་གྱི་གནས་སྐངས་དང་བདེ་སྟུག་གཅིག་གྱུར་བ་རྩུ་སོགས་ཀྱི་ལས་འགན་ཁུར་ཡོད། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོའི་ནང་རང་གཞུང་དང་འབྲག་གཞུང་སྐྱོན་ཚོགས་ཁག་དང་བཀའ་གློས་གནང་འབས་འབྲག་གནས་སྟོད་ཁོངས་ནས་བོད་མི་ལས་དོན་ཞུ་མཁན་འགན་འཁུར་བ་ཞིག་བསྐོས་ན་འཐུས་རྩུ་ལས་རྩ་གར་ནས་འགྲོ་མཁན་གསར་པ་གཏོང་མི་ཚོག་ཅེས་གསུངས་པར་བརྟེན་རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་དང་ནང་སྤེད། འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་སོགས་ཀྱིས་འབྲག་ནང་བོད་མིར་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་མི་འགྲོ་དྲག་གས་ཤེག་འོས་བསྡུའི་ཐོག་རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་

ཕེབས་མཆམས་ཀྱ་སྒྲིག་དགོས་པའི་བཀའ་ཡིག་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་དུ་
ཕེབས་པས་གཞིས་སྣར་ཁག ༢ དང་ཇ་རྒྱུན་བཙས་ཀྱིས་ཚོ་བསྡུར་གྱིས་གཏན་
འབེབས་བྱས་ཏེ། ༡༩༥༦ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ནང་གཞིས་སྣར་ ༢ ནང་འོས་
བསྡུ་ཟིན་པའི་སྐབས་དེར་འོས་དམིགས་ནང་མི་གྲངས་ ༡༡ ཁོངས་ནས་ཇོ་རྗེ་
རྒྱལ་པོར་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འོས་ཐོབ་བྱུང་བར་རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་དང་།
ནང་སྤྱིད། འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་བཙས་ལ་འོས་བསྡུའི་གྲྭབ་འབྲས་སྐོར་སྐྱན་གསོལ་
ཞུས་རྗེས། འཚམས་འདྲི་དང་བཙས་བསྐོ་གཞག་གཏན་འབེབས་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་
གནང་བ་བཞིན། ༡༩༥༦ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡ ནས་ཇོ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་ལས་འགན་
འགོ་འཛུགས་ཀྱི་དམ་བཙའ་དང་བཙས་ལས་དོན་ཞུས། ༡༩༥༧ ལོའི་ནང་
འབྲུག་གཞུང་ནང་སྤྱི་དང་སྤོལ་འཛིན་ལས་ཁྲངས། ཐིམ་ཕུ་རྫོང་དཔོན་ཡིག་
ཚང་བཙས་ཀྱིས་བོད་མིའི་ཐོག་ཉིན་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ལ་དྲི་བ་ཁག་ཐུ་ཅན་ཞིག་
བསྡུ་བསྒོང་ཐོག་འདྲི་བརྩད་བྱས་པས། ཁག་ཅིག་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པ་ཕྱི་
གསལ་ནང་གསལ་ཡིན་པ་དངོས་འབྲེལ་དང་། བོད་མི་ཉམ་ཆུང་དང་ཏ་ཀན་ཏོ་ཀ་
སྟོང་ཕུག་སོགས་ལ་བཏུ་སྐྱོང་ཆེད་རང་གཞུང་ནས་བཀའ་དགོངས་བཞིན་འོས་
དམིགས་སྟེ་རབ་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་པོར་འོས་ཐོབ་བྱུང་བ་བཙས་འབྲུག་གི་ཞིབ་འཇུག་སྐུ་
ཚབ་རྣམ་པར་སྐྲན་གསོལ་ཞུས། དེ་རྗེས་སུ་ཐིམ་ཕུ་རྫོང་དཔོན་ལས་ཁྲངས་ནང་
ཁྲིམ་ཚང་ ༣ ནས་ ༩ བསྐོངས་ཏེ་འདྲི་བརྩད་སོགས་བྱས་པར་ལན་འདེབས་
ཞུས་ཡོད། རང་གཞུང་གིས་འབྲུག་གཞུང་ལ་བདེ་སྡུག་སྐྲན་གསོལ་ཞུ་དགོས་ཚེ་
གཞི་ཆེན་རབ་འབྱམས་རིན་པོ་ཆེར་ཐུགས་རེ་གནང་བ་བཞིན་གནང་རྒྱུ་དང་།
རྗེ་རྒྱལ་ཀྱིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་བསྡུ་རྩལ་ཐོག་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱུད་ཞུ་རྒྱུ་
སོགས་གནང་འདུག་ཀྱང་། རིན་པོ་ཆེ་མང་ཆེ་བ་བལ་ཡུལ་དང་ཕྱི་ལོགས་སུ་
བཞུགས་པས་ཐུགས་རེ་གནང་བ་བཞིན་བྱུང་མེད། རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་གཞི་ཆེན་
རབ་འབྱམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐེངས་གཉིས་ངོ་མཇལ་ཞུས་ནས་སྐྲན་གསོལ་ཞུས་

པ་དང་། དཔལ་ལྡན་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་ཡིག་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ལ་ཕྱལ་རྒྱང་དེ་མྱར་ལྷས། འབྲག་རྩོད་བོད་མིའི་ལྟ་རྟོག་འགན་འཁྲར་བའི་ལས་ཁྲངས་གསར་འཛུགས་ཆོག་པ་འབྲག་གཞུང་ཐིམ་ཕྱ་རྩོད་དཔོན་བརྒྱུད་སྐན་འབྱལ་ངོ་བཅར་དང་འབྲེལ་མང་ཚོགས་ནང་འགྲོ་མི་ཆོག་པ་མེད་ཀྱང་། བལྟ་སྐྱོང་ཚོགས་འདུ་སོགས་འདུ་འཛོམས་ཆེག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་སྐན་གསན་ཞུས་རྒྱང་བཀའ་ལན་གང་ཡང་གནང་མེད། འབྲག་རྩོད་བོད་མིའི་འགོ་འཛིན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འོས་བསྡུ་བྱས་པ་ཁག་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་ལྟར་ལོ་གསུམ་ཚང་བ་ནས་སྐར་ཡང་འོས་བསྡུ་བྱ་དགོས་པར་བཏེན་རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་དང་། ནང་སྲིད། འོས་བསྡུ་ལྷན་ཁང་བཅས་ལ་འོས་བསྡུའི་སྐོར་སྐན་གསན་ཞུས་ཀྱང་། གནས་སྐབས་འོས་བསྡུ་མི་དགོས་པར་མྱ་མཐུད་གནང་དགོས་ཤེའམ་བཞིན། འབྲག་རྩོད་བོད་མིའི་ལྟ་རྟོག་འགན་ཁྲར་སྡེ་རབ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ ༡༩༩༦།༡༡ ནས་ ༢༠༠༤ བར་གཞིས་སྐར་བདུན་གྱི་ལྟ་རྟོག་འགན་ཁྲར་བའི་ངོ་བོར་གནས་ཡོད་པ་དང་། ༢༠༠༥ བར་ཁོང་གཅིག་གིས་གཞིས་སྐར་ཁག་བདུན་གྱི་བདེ་སྐྱག་བལྟ་སྐྱོང་དང་རང་གཞུང་ལས་ཁྲངས་ཁག་ལ་འབྲེལ་བ་ཞུ་དགོས་ཁག་ཆ་ཚང་ཞུས་ཡོད། ཡིན་ནའི་མི་གཅིག་གིས་ལས་འགན་སྟོགས་མིན་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་བརྒྱུད་ཡིག་ངག་གཉིས་ནས་སྐན་གསོལ་ཞུས་པར་ ༢༠༠༦།༦།༡ ནས་འདི་གའི་ལས་ཁྲངས་སུ་རྩིས་དྲུང་དུ་འདི་གའི་གཞིས་མི་ཡིན་པ་སྟེ་འགན་མགོན་པོ་ལགས་བསྐོ་བཞག་གནང་ཡོད། དཔལ་ཆར་འདི་གར་ལྟ་རྟོག་འགན་ཁྲར་བ་ཚོགས་རིམ་དྲང་ལས་ཅན་གཅིག་དང་། རྩིས་དྲུང་སྡེ་འགན་གནས་རིམ་གཅིག་བཅས་ནས་ལས་འགན་ཞུ་ཡི་ཡོད།

ཀ། ཕྱི་ནང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་སྤུ་ཚེབས་ཚོ་དྲས་ཞིབ་གསལ།

༡༩༩༦ ལོའི་སྟོན་ལ་སྐུ་ཚབ་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཚེབས་མཁན་རྣམས་ཀྱི་

མཚན་དང་ལོ་དུས། གནད་དོན་བཅས་གོང་གསལ་བྱུང་རིམ་ནང་ཞིབ་གསལ་བཀོད་ཡོད།

༡། ༡༩༥༡།༡།༡༤ ནས་ཚེས་ ༡༥ བར་སམ་རྟོ་ཥའི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཛིན་ཀན་ཚང་བདག་ལགས་འབྲག་ནང་ཉིན་སྟོབ་ཁག་བཞིའི་གནས་སྟངས་རྟོག་ཞིབ་དང་། གཟིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས་ཡོད་པས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་འདུག

༢། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡།༩།༦ ནས་ཚེས་ ༡༦ བར་རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ནང་སྤྱིད་བཀའ་བློན་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་དང་། བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་རྡེའི་སྤྱི་ཁྲབ་དབུ་འཛིན་རྡེ་བཙུན་པད་མ་མཆོག་རྣམ་གཉིས་བོད་མིའི་གཞིས་སྐར་བདུན་སོ་སོར་འཚམས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་ཡོད་ལ། ༡༩༩༡།༡།༡༩ ཉིན་འབྲག་རྩལ་མཆོག་མངའ་ལ་ཕྱད་གནང་བ་དང་བོད་འབྲག་འབྲེལ་ལམ་སྐར་གསོའི་ཐོག་བཀའ་མོལ་སྐྱག་པོ་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་འབྲག་རྡོད་བོད་མིའི་སྟོབ་ཁང་དང་། སྤྱི་ཁང་། གཞིས་དགོན་ཁག་གི་ཐོག་ཤིང་བརྡེ་པོ་རྩྭ་རྩྭའི་ཡྱགས་ཤོག་འཚར་འབྲལ་ཞུས་ཡོད་པར་ཞིབ་འཇུག་དང་བཅས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༣། ༡༩༩༣།༩།༡༤ ནས་ ༡༩༩༣།༤།༡༠ བར་འབྲག་ནང་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་སྐྱ་ཚབ་འཚར་འགོད་ཚན་འགན་ཟུང་དྲང་དངོས་གླུབ་རྩོ་རྩེ་ལགས་དང་། འཛིན་སྐྱོང་ཁོངས་ནས་ཕྱག་རོགས་དྲང་གཞིན་ཆེ་རིང་སྟོབས་རྩལ་ལགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་མིའི་སྟོད་ཁང་ཉམས་གསོ་ལོ་མང་ལས་འགོར་དབང་གིས་ཉམ་ཆག་གོག་རྩིང་སོང་ཡོད་པར་ཉམས་གསོའི་འཚར་འབྲལ་ཞུས་དོན་བཞིན་གཞིས་སྐར་སོ་སོའི་སྟོད་ཁང་ལ་

ཞིབ་འཇུག་དང་གཅིགས་ཞིབ་ཀྱ་ཕེབས་ཡོད།

༩། ༡༠༠༡།༡།༡༠ ནས་ ༡༡ བར་རང་གཞུང་དབུས་སྤྱི་ཁྲབ་འཚར་འགོད་འགན་འཛིན་ཟྱང་དྲུང་དགོན་མཆོག་བརྩེན་འགྲུས་ཡགས་འབྲུག་གཞུང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ལ་ངོ་ཕེབས་སྐབས་ཞེར་དུ་གཞིས་སྐར་རེ་གཉིས་ནང་གཅིགས་ཞིབ་གནང་ཡོད།

༡༠། ༡༠༠༡།༡༠།༡༠ ནས་ཚེས་ ༡༤ བར་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་བཀའ་ཟློན་ཟློ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་དང་། ཟྱང་དྲུང་དངོས་གྲབ་རྗེ་རྩེ་ལ་གས་རྣམ་གཉིས་འབྲུག་རྒྱལ་སྲས་ཚེས་རྩེ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁོ་གནས་བཞེས་སྐབས་རྐེན་འབྱེལ་ལ་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ངོ་བོའི་ཐོག་ཁྱེ་དར་འབྱལ་བར་ཕེབས་པ་དང་། ཟྱང་དྲུང་དངོས་རྗེར་ལགས་ཀྱིས་ ༡༠༠༡།༡༠།༩ ནས་ ༡༠༠༡།༡༡།༩ བར་གཞིས་སྐར་བདུན་ནང་འཚམས་གཅིགས་དང་ལམ་སྟོན་སྤྱོད་སོགས་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༦། ༡༠༠༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་བོད་གཞུང་ཟླས་གར་འགན་འཛིན་སྐལ་བཟང་གཡུ་སྤྲོན་ལགས་དང་ཕྱག་རྒོགས་ཟླས་གར་དགེ་ཏན་གཅིག་བཅས་ཀྱིས་འབྲུག་ནང་ཇུ་རབས་ཀྱི་གཞས་རྩིང་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཞས་སྣ་ཁག་ཉམས་ཞིབ་མཁོ་བསྡུའི་ཆེད་དུ་ཕེབས་ཐུབ་ཡོད།

༧། ༡༠༠༤།༥།༤ ཉིན་ཁྲི་ལི་བོད་ཁང་འགན་འཛིན་རྗེ་བྱམ་སྤྱལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ཟློ་བཟང་ཤྲ་སི་ཀྱི་རི་ལ་གས་རྣམ་གཉིས་འབྲུག་གི་དཔེ་མཛོད་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཏུ་མཐོན་འབོད་གནང་བ་བཞིན་ཕེབས་ཡོད།

༶། ༡༩༥༤ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༤ ནང་དཔལ་ལྡན་སྐུ་སྐེར་དྲུང་ཆེ་སྐུ་དོན་བློ་བཟང་སྒྲིན་པ་ལགས་སྐུ་སྐེར་ཐོག་ནས་གནས་མངའ་ཕེའས་སྐབས་ཞོར་དུ་བོད་སྐར་ནང་ཀུ་རུ་སྐུ་ཁང་གཟིགས་རྙོགས་དང་མཚོད་འབུལ་ཆེད་ཕེའས་གནང་ཡོད།

༧། ༡༩༥༦།༤།༤ ནས་ཉིན་གྲངས་ ༡༠ ཙམ་བར་རྟ་ས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་སྤེ་ཚན་ནས་བོད་ནང་དེ་སྤུའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ཚོགས་རྩིང་པའི་གནས་འབབ་སོགས་ཀྱི་ཚོག་ཐོ་མཁོ་སྒྲུབ་ཆེད་དུ་དམ་ཚོས་དཔལ་བཟང་ལ་ཁ་དང་ལས་རིའ་གཅིག་བཙས་ཕེའས་ཡོད།

༡༠། ༡༩༥༦།༤།༡༧ ནས་ ༡༩༥༦།༦།༡ བར་རང་གཞུང་ཕྱི་ངྷི་ལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བོད་མི་འབྲུམ་བཙུ་གཉིས་རྒྱུ་འདས་སོང་བའི་མིང་ཐོ་བསྡུ་ལེན་གྱི་ཆེད་ཕྱི་ངྷི་ལྷང་དྲང་བཀའ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་ལགས་དང་ལྷང་དྲང་བྱ་ཆུང་ཚེ་རིང་ལགས་རྣམ་གཉིས་འབྲག་གཞིས་སྐར་བདུན་དང་ཐིམ་ཁུལ་བཙས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕེའས་ཡོད།

༩ གཞིས་ཆགས་ཁ་ཐོར་བཏུན་སོ་སོའི་གསར་འཛུགས་ལོ་དང་། འཚོ་རྟེན། ཐོག་མ་དང་ད་ལྟའི་མི་འབོར། གནམ་གཤིས་གནས་སྟངས་བཙས་ཀྱི་རྒྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་རྒྱ་བོད་འབྲུག་གསུམ་གྱི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ཀ་ཏཱར་གྱིས་མོལ་ཚོགས་འདུ་གནང་བའི་གྲོས་ཆོད་དགོངས་དོན། འབྲུག་ནང་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་རྣམས་གཞིས་ཆགས་འཛུགས་སྐྱན་དང་གཟིགས་རྟོག་ལྟ་སྐྱོང་ཆེད་རང་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འབྲུག་གཞུང་ནས་བཀྲིན་ཆེ་གཟིགས་ཀྱིས་ཐེམ ༡༩ ཕྱུང་རྩོད་གི་མདུན་ཕྱོགས་སུ་ས་

གནས་ཚང་རྒྱུག་ཚ་ཀ་ཟེར་བའི་ས་ཆ་དེ་གནང་ཞིང་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཁང་པ་ཐོག་བརྩེགས་ཉིས་ཐོག་བྱས་པ་ཞིག་གསར་རྒྱུ་གནང་ཡོད། དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་ལས་ཤག་དོ་ཁང་། སྟོབ་གྲྭ་བཅས་མཐུན་རྐྱེན་གང་ལེགས་ཡོད་པ་དེ་སྐབས་རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ཕྱེད་རིང་མཆོག་དང་། ཕྱ་སྟིང་། གཞིས་འགོ་རྣམ་པ་བཅས་ཡོད། སྟོབ་གྲྭར་སྟོབ་དགེ་ཉིར་རྟ་བག་ཐོན་བྱམས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ཀྱི་གནང་ཞིང་སྟོབ་ཕྱག་གྲངས་ ༥༠ སྐོར་ལ་བོད་ཡིག་སྟོབ་འབྲིད་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

གཞིས་སྐར་ཁག་བདུན་གྱི་སྐོར།

༡། སྤུ་རོ་རིན་སྤུང་རྩོང་ཆ་འོག་འབྲི་ཤིང་སྐང་ཀུན་དགའ་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས།

༡༨༦༣ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༣ ཉིན་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་སྐབས་དེའི་གཞིས་འགོ་ཕྱ་ལྷིང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར་ལགས་ཡིན། དེ་སྐབས་མི་འབོར་ ༩༥༠ ཙམ་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ནང་ཉིན་མོའི་སྟོབ་གྲྭ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཕྱག་གྲངས་ ༥༡ ཙམ་དང་སྟོབ་དགེ་སྐལ་བཟང་ཕྱུན་བྱུང་ལགས་དང་། དབོན་པོ་ཆོ་རིང་དབང་འདུད། དབང་འདུད་རྒྱལ་པོ། ཨེན་ཆུང་ལགས་ཡོད། ཁོང་རྣམ་པས་བོད་ཡིག་སྟོབ་ཁྲིད་གནང་གི་ཡོད། ཀུན་དགའ་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་ནང་ཞིང་ས་རྒྱ་ཁྲིན་ཨེ་ཀར་ ༡༸ དང་ථས་མལ་ ༩༡ ཡོད། ཕྱག་མཆོད་ཞུ་ཡུལ་གཞིས་དགོན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད། རྒྱ་མཆོ་ནས་མཐོ་ཚད་མེ་ཀར་ ༡༡༠༠ དང་། ཆར་ཚད་ཆ་སྟོམས་ ༧༥༠ མི་ལི་སྒྲ་རམ་དང་། གནམ་གཤིས་ཚ་གང་ ༡༡ ནས་ ༡༡ སི་སི་ཡོད། གཞིས་མིའི་འཚོ་རྟེན་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་དང་།

ཀུ་ཤུ་འདེའབས་ལས། ཁྱིམ་ཚང་འགའ་ཤས་རྩ་རྩེ་ཚོང་འཛིས་ཕྱན་བྱ་བཅས་ཡིན། དཔལ་མེ་འབོར་ནི་ ༡༦༣ ཙམ་ཡིན།

༦། ཐིམ་ཕུ་རྫོང་ཆ་འོག་ཀ་སྒྲིས་ཀུན་ཚན་ཕྱིང་།

གཞིས་ཆགས་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་འགོ་འཛུགས་གནང་བ་དང་། ཞིང་ས་རྒྱ་ཁྱོན་ཚེ་ཏན་ཚེ་ ༣༡ དང་ཉི་སི་མལ་ ༤༦ ཙམ་ཡོད། ཐོག་མའི་མི་འབོར་ ༣ཅ༤ ཙམ་དང་། དཔལ་ཕྱེ་མི་འབོར་ ༦༡༤ ཙམ་ཡོད། རྒྱ་མཚོ་ནས་ས་ཆའི་མཐོ་ཚད་མི་ཀར་ ༦༩༠༠ དང་། ཆར་ཚད་ལོ་འཁོར་ནང་སྤྱི་སྟོམ་ ༧༤༠ མི་ལི་ཀ་རམ། གནམ་གཤིས་ཚ་གང་ ༦༤ ནས་ ༡༦ སེ་སི་ཡོད། གཞིས་མིའི་འཚོ་ཇེན་ཞིང་ལས་སོ་ནམ་དང་། འབྲས་ཤིང་། ཚོང་འཛིས་བཅས་ཡིན། གཞིས་ཆགས་ཉིན་སྟོབ་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་སྟོབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༩༠ སྐོར་ཞིག་དང་། སྟོབ་དགེ་ཐོག་མར་ཕྱང་དྲུང་སྟེན་ཡིད་ལགས་དང་རྩིང་ཁྲོགས་ནོར་བྱ་ལགས། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ནས་འབྱོར་བ་ཞག་རེ་བ་ཟླ་བཟང་རྩོ་རྗེ་དང་། དེ་རྗེས་ནུབ་སྟོད་ཚེ་རིང་ཚེས་སྟེག། དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་བཅས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ཕྱི་ཟླ་ ༡༦ བར་སྟོབ་འཁྲིད་གནང་ཡོད།

༧། ཐིམ་ཕུ་རྫོང་ཆ་འོག་འཇིགས་མེད་ནང་རབ་བརྟན་ཚྭ་གཞིས་ཆགས།

༡༨༦༧།༡༦ ནས་འགོ་འཛུགས་གནང་བ་དང་། གཞིས་འགོ་སྨན་སྟོད་ཚེ་དབང་རྒྱལ་པོ་ལགས་ནས་གནང་ཡོད། ཞིང་ས་རྒྱ་ཁྱོན་ཚེ་ ༣༥ ཡོད་པ་ནས་ཚེ་ཀར་ ༤༥ ཙམ་འབྱག་གཞུང་བཟོ་གྲལ་ཁོངས་ཚུད་ཡོད། དཔལ་ཕྱེ་མི་འབོར་གྲངས་ ༩༡༡ ཕྱག་ཙམ་དང་། དགོན་སྡེ་བཀའ་

བརྒྱད་ཚྭ་བག་ཉི་སྡེ་རབ་བརྒྱ་ཕྲུག་དེ་དག་པ་དང་དེའི་སྐབས་དགེ་འདུན་ཞལ་གྱངས་ ༦༠ སྐོར་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ཉིན་སྟོང་ནང་ཐོག་མར་སྟོང་ཕྲུག ༤༠ སྐོར་ཡོད་པ་དང་། སྟོང་དགེ་རྒྱ་གར་ནས་འབྱོར་བ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ལགས་དང་། དེ་རྗེས་ཆོས་སྟོན་ལགས། ཀརྨ་ཆེ་རིང་། ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་ལགས་སོགས་ནས་གནང་འདུག མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོ་ནས་མི་ཀར་ ༡༩༠༠ དང་། ཆར་ཚད་ ༧༥༠ མི་ལི་ཕྲ་རམ། གནམ་གཤིས་ཆ་གང་ ༡༡ ནས་ ༡༦ སེ་སི་དང་། འཚོ་རྟེན་གཅོ་བོ་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་དང་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཡོད།

९। ཐིམ་ཕུ་ཆ་འོག་ཁ་ས་ཁ་ཀུན་དགའ་རབ་བརྒྱན་གྲྭིང་གཞིས་ཆགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་གཞིས་ཆགས་འགོ་འཛུགས་གནང་བ་དང་། དེའི་སྐབས་གཞིས་འགོ་ཐན་དབང་ཆེན་ལགས་ཟླ་ཤས་རིང་གནང་། དེའི་རྗེས་གཞིས་འགོ་གཉིས་པ་དགའ་བྱང་ཞལ་ཟར་ངག་དབང་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ནས་ ༡༨༧༠ བར་དང་། དེའི་སྐབས་མི་འབོར་གྲངས་ ༦༠༠ ཕྱག་ཙམ་ཡོད། ཕྱག་མཆོད་ཡུལ་དགེ་ལུགས་ལེགས་གྲུབ་གྲུབ་ཚང་ཡིན། ཐོར་མར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་བག་ཅོ་དང་། དེ་ནས་མདའ་སྟོང་སྤུལ་སྐུ་བཅས་འཛིན་སྐྱོང་འགན་ཁུར་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༣༡ སྐོར་ཡོད། གཞིས་ཆགས་སུ་ཉིན་སྟོབ་ཞིག་ཡོད་པའི་དགེ་ཚེ་རིང་ཕུན་ཚོགས་ལགས་དང་། ཚེ་རིང་སྐྱིལ་དཀར་ལགས། རིམ་པས་ཤེས་ལྡན་ནས་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་དབང་འདུད་ཚེ་རིང་ལགས་ནས་རིམ་བཞིན་སྟོབ་ཁྲིད་གནང་ཡོད། གཞིས་ཆགས་མི་མང་གི་འཚོ་རྟེན་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་དང་། ཀུ་ཤུ་

འདེབས་ལས། ཚོང་འཁོས་ཕྱན་ཏྲ་ཐོག་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྐུས་ཡིན། དཔྱལ་ཆར་གཞིས་མི་གངས་ ༡༩༧ ཙམ་ཡོད། རྒྱ་མཚོ་ནས་ས་ཆའི་མཐོ་ཚད་མི་ཪར་ ༡༩༠༠ དང་། གནམ་གཤིས་ཚ་གང་ ༡༡ ནས་ ༡༦ སེ་ལི་སྐྲ་རམ། ས་ཞིང་རྒྱ་ཁྱིན་ཞེ་ཀར་ ༩༡ དང་ཉེ་སེ་མལ་ ༥༧ ཙམ་ཡོད། འཕྲོད་བསྟེན་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཐད་ས་གནས་གཞིས་སྐར་ཚང་མར་སྤྱི་མཚུངས་ས་གནས་འབྲུག་གཞུང་ནས་བཙུགས་པའི་བོོང་གསེབ་ཀྱི་འཕྲལ་སྐྱོབ་སྐན་ལས་ཆུང་རུགས་རེ་དང་། སྐན་ཁང་ཆེ་ས་ནད་པ་བསྟེན་གཏུགས་སྐབས་བོོད་སྐན་དང་རྒྱ་སྐན་གཉིས་ཀར་སྐན་རེན་མ་དགོས་པའི་མཐུན་འགྱུར་གནང་གི་ཡོད།

༥། ཐེམ་ཕུ་རྩོང་ཆ་འོག་སྟོད་པའི་རྩེ་འོག་ཁོངས་སྟོང་མཚོ་ཡིད་སྟོན་བའི་ཟླིང་གཞིས་ཆགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༠།༦ ཉིན་ཆུགས་ཤིང་དེའི་སྐབས་གཞིས་འགོ་སྐད་སྟོད་ཚེ་དབང་རྒྱལ་པོ་ལགས་ནས་ ༡༧༧༦ བར་གནང་། དེའི་སྐབས་མི་འབོར་གངས་ ༦༥ སྐོར་དང་། འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་དང་། ཀུ་ཤུ་འདེབས་ལས། ཞོག་ཁོག་འདེབས་ལས་གཙོ་དོན་ཐོག་ཚོང་འཁོས་ཕྱན་བ་བཅས་ཡིན། གཞིས་དགོན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ཉིན་སྟོབ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་སྐབས་སྟོབ་ཕྲུག་གངས་ ༩༠ སྐོར་ཡོད། སྟོབ་དགེ་རྒྱ་གར་ནས་བསྐོ་གཏོང་གནང་བ་རེ་ཁ་རོ་རྗེ་ལགས་དང་། དེ་རྗེས་སྟོབ་དགེ་བྱོ་རོིན་ལགས། ཚེ་རིང་སྐྱོལ་དཀར་བཅས་ནས་རིམ་བཞིན་གནང་འདུག ས་གནས་གཞུང་ནས་སྟོབ་དགེར་ཞོགས་སྟོན་སྟོར་ ༡༠༠ གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣ ཟླ་ ༩ ནས་སྟོབ་གྲྭར་བྱ་ཕྲུག་ཉང་བས་སྐོ་རྒྱབ་དགོས་བྱུང་འདུག ཞིང་ས་རྒྱ་ཁྱིན་ཞེ་ཀར་

༡༠༦ དང་ཉིས་མལ་ ༥༠ ཙམ་ཡོད། རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཚད་མི་ཀློ་ ༦༩༠༠ དང་། ཆར་ཚད་ ༧༥༠ མི་ལི་སྒྲ་རམ་ཙམ་དང་། ཚ་གང་ལོ་འཁོར་ནང་ ༦༦ ནས་ ༦ སི་སི་ཡིན། དཔྱིའི་ཆར་གཞིས་མི་གངས་ ༦༡༥ ཙམ་ཡོད།

༦། ཐེམ་ཕུ་རྫོང་ཆ་འོག་ཀ་ལུང་ཤེ་འོག་ཁོངས་བོད་སྐར་ནང་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭིང་གཞིས་ཆགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༠།༩།༡ ཉིན་འགོ་ཚུགས་ཤེང་། སྐབས་དེའི་གཞིས་འགོ་དགའ་བྱང་ཞལ་རྒར་ངག་དབང་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༦ བར་གནང་། གཞིས་མིའི་འཚོ་རྟེན་གཙོ་བོ་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་ཐོག་ཞོག་ཁོག་དང་། རྩོ་ཚལ་རིག་འདེབས་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཐོག་མའི་མི་འབོར་ནི་ ༩༥༠ ཙམ་ཡོད་འདུག དེའི་སྐབས་དགོན་པ་ཞིག་གསར་བཞེངས་གནང་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བོད་བསྟན་སྲིད་ཚེད་གྱ་ཅུ་རྩྭ་སྲིད་གཟེའ་གག་ཅ ཅན་དང་སྟོན་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅས་བཀའ་དགོངས་བཞིན་བཞེངས་གནང་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ནང་ཉིན་སྒོག་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐོག་མར་ཡང་རྩེ་དང་སྐྱན་རྩེ་ནས་འབྱོར་བའི་བོད་ཕྱག་ཡིག་རྩོམ་རྣམས་ལ་གཞིས་དྲུང་དབང་འདུད་ཚོ་རིང་ལགས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་གི་འཕེར་བསྟབས། དེ་རྗེས་སྒོག་དགེ་རྒྱ་གར་ནས་ཕེབས་པ་ཨ་མདོ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལགས་དང་། རྩོང་དགའ་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་ལགས་གཉིས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༨༠ བར་སྒོག་ཁྲིད་གནང་བ་དེ་ནས་སྒོག་ཕྱག་ཉང་བས་སྒོག་གི་སྐོ་བརྒྱབ་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༩ ནས་འབྲུག་གཞུང་ནས་སྒོག་དགེའི་ཕོགས་སྡེན་ཟླ་རེར་སྐོར་ ༡༠༠ གནང་སོན་བྱང་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཞིང་ས་རྒྱ་ཁྲིན་ཚེ་གར་

༡༨ དང་ཉི་ཤུ་ལ་ ༧༠ ཡོད། རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཚད་མི་ཀང་ ༡༩༠༠ ཡོད། ཆར་ཚད་ ༧༥༠ མི་ལི་སྒྲ་རམ། གནམ་གཤིས་ཚ་གང་ ༡༡ ནས་ ༡༦ སེ་སི་ཡིན། དཔྱིའི་ཆར་མི་འབོར་གྱངས་ ༡༠༦ ཙམ་ཡོད།

༧། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡ བྱམ་ཐང་བྱ་དཀར་རྩོང་ཆ་འོག་ཆུ་སྐད་ཀེ་འོག་ཁོངས།

འབྲུག་མིང་འབོད་པ་བསམ་གཏན་ཕྱིང་དང་། བོད་མིང་སྐལ་བཟང་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་། དེའི་སྐབས་གཞིས་མི་གྱངས་ ୧༥༠ སྐོར་དང་། གཞིས་དགོན་གཅིག་དང་། ཚོང་གྲྭ་བཙས་ཡོད། ༡༩༧༦ ལོ་ནས་སྒོང་དགེ་རྒྱ་གར་ནས་འབྱོར་བ་མང་ཚད་ཚེ་རིང་རྩེ་ལ་གས་ནས་སྒོང་ཁྲིད་གནང་། སྒོང་ཕྱག ୧༠ སྐོར་ཡོད། ༡༩༧༠ ལོ་ནས་སྒོང་དགེ་གནས་སྤོས་འགོ་འཛུགས་ནས་སྒོང་གྲྭ་རང་བཞིན་གྱི་སྒོ་རྒྱབ་དགོས་བྱུང་ཡོད། ཞིང་ས་རྒྱ་ཁྱེན་ཨེ་ཀར་ ୩༨ དང་ ཉིས་མལ་ ୬༠ ཙམ་ཡོད། རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཚད་མི་ ྥ་ར་ ୩୫༠ དང་། ཆར་ཚད་ ୬୫༠ མི་ལི་སྒྲ་རམ། གནམ་གཤིས་ཚ་གང་ ୩୬ ནས་ ୨୨ སེ་སི་བཙས་ཡིན། གཞིས་མིའི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་དང་། དེ་ཡང་ཞོག་ཁོག་དང་འབྲུ་སྦ། ཏོ་བཙས་འདེབས་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཞིས་འགོ་དབུ་འཛིན་དགའ་གདོང་ཟླ་བསྟན་ལགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩୩༠ བར་གནང་། དཔྱིའི་ཆར་མི་འབོར་ ୩୫༠ ཙམ་ཡོད། གཞིས་ཁག་བདུན་འགོ་འཛུགས་པ་ནས་མ་སྒྲུབ་བར་འབྲུག་གཞུང་ནས་ཁྲལ་ཆག་ཡང་གནང་བ་དང་། གཞིས་ཆགས་མཐུག་སྒྲིལ་པ་ནས་འབྲུག་མི་སྤྱི་མཚུངས་ཁྲལ་ཉུལ་སོགས་རྗེ་ཙོག་ལེ་མེད་ཞབས་

ཞུས་དང་། སྐབས་དེར་འབྲུག་གཞུང་མཆོག་ནས་བཀའ་དྲིན་གཟིགས་ཆེའི་ཐོག་བོད་མི་རྣམས་ལ་ས་སྐལ་ཇི་ཐོབ་ས་ཐོ་ལག་འཇོག་ཁྲིམས་མཐུན་བོད་མི་སོ་སོའི་མིང་ཐོག་གནང་བ་དང་། དཔར་གནས་སྐས་ཡིན་པ་བཅས་གཞིས་ཆགས་ཁག་བདུན་གྱི་བརྒྱད་རིམ་འདི་ལྟར་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོའི་ནང་བོད་མིའི་ཐོག་ཇ་དྲག་དཀའ་ངལ་ཆེ་འཕྲད་སྐབས་འབྲུག་ནང་གནས་སྡོད་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་རྣམས་ལ་ཁྲིམས་མཐུན་ངོ་སྤྲོད་ལག་ལེན་གནང་ཡོད་པ་ལོ་རེ་དུས་ཚོད་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེ་ཡང་རྟོག་ཞྭ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ ༣ ལས་དུས་ཚོད་ཕར་འགྱངས་གནང་གི་མེད་པས་ཐིམ་ཕྱུ་ཇ་དྲག་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་སྡུ་རྩེས་སུ་བདེ་སྤྱག་ཞུས་པས་ལོ་འཁོར་གཅིག་གི་རིང་ལ་བཟུ་དུས་ཚོད་བསྐྱར་གསོ་གནང་བ་དང་། ༡༩༩༡ ལོར་སྤར་ཡང་ལག་ལེན་ཐོག་དཀའ་ངལ་ཡོད་སྐོར་ཡིག་ཅག་གཉིས་ནས་ས་གཞུང་ནང་སྤེད་དང་ཐོ་དེབ་ལས་ཁུངས་སུ་བདེ་སྤྱག་ཞུས་པས་དེ་བར་ལོ་གཅིག་རིང་དུས་ཚོད་གནང་བས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོ་ནས་འབྲུག་སྡོད་བོད་མིའི་ལྟ་རྟོག་འགན་འཁུར་བ་བཙུགས་པ་ནས་བོད་མི་ཚོང་རིགས་ཁག་གཅིག་གི་ལག་ལེན་ཕྱིར་བསྡུ་གནང་བ་རྣམས་རིམ་ཞུས་ཀྱིས་དོ་བདག་སོ་སོར་ཕྱིར་གནང་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་སྡུམ་འཁོར་ཁ་ལོ་བ་མི་གྲངས་ ༣༠ ལྷག་ཙམ་ཞིག་ལ་རྒྱངས་འཁོར་གཏོང་ཚོག་པའི་ལག་འཁྱེར་གནང་ཡོད་པ་རྣམས་སྤྲིག་གཞི་གསར་བཟོ་བྱས་ནས་ལག་འཁྱེར་སོགས་བཀག་འདོམས་བྱས་ཏེ་ཡང་བསྐྱར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ལོ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བོད་མིའི་བཙུ་རྟོག་འགན་འཁུར་བ་དང་ལས་རིགས་

སྟོབས་འབྲོར་མཉམ་ཁྲིད་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་བདེ་སྐྱག་ཞུས་པས་ཁ་ལོ་པ་མེ་གྲངས་ ༣༠ ཙམ་ལ་ཁ་ལོ་པའི་ཟད་སྟོང་དང་། རྒྱངས་འཁོར་ལག་འཁྱེར་ཐོབ་པས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༥། གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་བའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

འབྲུག་སྟོད་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་འདིར་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་དང་། བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡན་ལག དབུས་གཙང་ཆོལ་ཁའི་ས་གནས་རྒྱུན་ལས་བཅས་ཡོད་པ་ལས། རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ནི་གཞིས་ཆགས་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཡོད། གོང་གསལ་ཚོགས་པ་ཁག་གི་འབྲེལ་ཡོད་དབུས་ལས་ཁྲིད་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་རྗེ་མེའས་བཞིན་འགན་འཁུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ས་རྒྱུན་སོ་སོས་ལོ་ལྟར་དབུས་སུ་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཆེད་ཚོགས་མིའི་དོད་དངུལ་བསྡུ་འབྱུལ་ཞུ་སྐུས་དང་། དེ་བཞིན་ས་གཞིན་ཁག་བཞི་ཡོད་པ་རྣམས་ལོ་རེར་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་རེས་མོས་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་ལོ་འཁོར་ལས་བསྟོམས་དང་རྩོམ་ཁྲ་སོགས་སུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་"བཞིན་འདུག ས་གཞིན་རྒྱུན་ལས་རྣམས་ཀྱིས་ས་གནས་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་དབུལ་ཕོངས་ཉམ་ཐག་འདས་གྲོངས་སོང་རེགས་ཁག་ལ་མེ་ཤེང་དང་དབུལ་ཀྱི་རོགས་རམ་གནང་གི་ཡོད་པ་བཅས་གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་མིན་ཀྱི་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་ཡང་མེ་མང་ལ་ཕན་ཏ་ཅང་ཐོགས་ཡོད།

༦། ལས་འཆར་འཕྲུགས་སྐྱན་དང་མ་དངུལ་ཡོང་ཁུངས་ཀྱི་རྣོར།

༡། རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཉེན་སྐྱོབ་བཞིའི་སྐྱོབ་ཁང་ཕྱི་ནང་དང་ཐོག་ཁེབས་སོགས་དུས་ཆུན་གོག་རྩིང་ཉམས་ཆག་ཕྱིན་ཡོད་པ་རྣམས་འཆར་འབྱལ་ཞུས་དོན་བཞིན། འབྲུག་ནང་གི་ཉེན་སྐྱོབ་བཞིའི་འཛིན་ཁང་སོགས་ཉམས་གསོ་ཡར་རྒྱས་ཆེད་དུ་ ༡༩༩༦ ལོར་སྐྱོང་

མཚོ་གཞིས་ཆགས་ཀྱིན་སྐྱེབ་ལ་སྐོར་ ༡༠༠༠།༠༠ དང་། འཇིགས་མེད་ནང་ཀྱིན་སྐྱེབ་ལ་སྐོར་ ༩୩୩༨།༠༠ ཁ་ས་ཁ་ཀྱིན་སྐྱེབ་ལ་སྐོར་ ༡༠༠༠།༠༠ དཀར་ཕྱེ་ས་ཀྱིན་སྐྱེབ་ལ་སྐོར་ ୩୨༠༠༠།༠༠ བཅས་ཁྲོན་བསྡོམས་སྐོར་ ༡୨༠୩༨།༠༠ སྐུལ་སོན་བྱང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༨༡།୨།୨ ཀིན་སྐོར་ ୩୯୨୨༠།༠༠ དང་། ୩༠༠།༡།୨୩ ཀིན་སྐོར་ ୩ୡ୨༠༡༤།༠༠ དེ་བཞིན་ ୩༠༠୩།༦།୨୩ ཀིན་སྐོར་ ༡༠༤༦༨༡།༠༠ བཅས་གསོལ་སྐུལ་གནང་བ་ལྟར་སྐྱེབ་ཁང་ཕྱི་ནང་བཅས་གང་ཅིར་ཉམས་གསོ་འཐུས་གཙང་ཞུས་ཡོད།

୩། རང་གཞུང་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་གཞིས་སྐར་བདུན་གྱི་ཚེད་དུ་བརྟན་འཕྲིན་འཕྲུལ་ཆས་རེ་མཁོ་སྐྱབ་ཆེད་དུ་ ༡༨༨༡།୨།༡༩ ཀིན་སྐོར་ ༡༠༠༠༠།༠༠ དང་། ୩༠༠୩།༦།୨୨ ཀིན་སྐོར་ ୨୫༠༠༠།༠༠ བཅས་གསོལ་རས་གནང་བ་བཞིན་གཞིས་ཁག་བདུན་ཚང་མར་བརྟན་འཕྲིན་འཕྲུལ་ཆས་རེ་མཁོ་སྐྱབ་ཀྱིས་གལ་ཆེའི་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་། དུས་ཚེན་སྐྱང་བཙོ། དེ་བཞིན་བཀའ་སྐྱེབ་ཁག་མང་ཚོགས་ལ་བརྟན་འཕྲིན་ཐོག་ནས་གཟིགས་འབྱལ་དང་དྲིལ་བསྒྲགས་ཞུ་ཐུབ་པས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད།

୩། རང་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་རྣམ་ཕྱིང་གྱ་རུ་ལྷ་ཁང་གི་ཚུ་ཡུར་བཟོ་རྒྱའི་ཆེད་ཪ་དྲག་མ་དཏུལ་དགོས་པ་སྐྱབས་འཇུག་ཞུས་པ་བཞིན། ୩༠༠༡།୬།୩ ཀིན་ཀིན་སྐོར་ ୯୬୩୯୬།༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བར་ཉམས་བཅོས་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་།

୯། རང་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་རྣམ་ཕྱིང་གྱ་རུ་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོའི་ཆེད་དུ་འཆར་འབྲུལ་ཞུས་དོན་བཞིན། སྐར་ཡང་ ୩༠༠୨།୯།୨୬

ཉིན་སྒོར་ ༦༤༠༠༠།༠༠ གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲངས་བརྒྱུད་ᵒསྐུ་སྒེར་ཡིག་ཚང་གིས་འབྱུག་སྒོར་ ༦༩༧༧།༠༠ བཅས་གནང་སོན་བྱུང་བ་བཞིན་དཔྱིའི་ཚར་ཉམས་གསོའི་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་ཟིན་པ་དང་། དཀྱུད་དགོས་དཏུལ་ཐུང་ངེས་མེད་པར་གཅིག་བསྡུས་ལས་འཆར་བཞི་པའི་ཁོངས་དབྱས་སུ་འཆར་འབྱལ་ཞུས་ཡོད།

༥། རང་གཞུང་ཚོས་རིག་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་རབ་བརྟན་སྒྲིང་གཞིས་དགོན་གསར་རྩྭ་དང་རྩྭ་བསྒྱིད་སྐབས་རོགས་ཞན་ཆེད་དུ་ ༡༠༠༥།༡།༡༦ ཉིན་ཏིག་སྒོར་ ༨༠༠༠༠།༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བ་བཞིན་གཞིས་དགོན་གསར་རྩྭ་གང་ལེགས་གྲུབ་ཡོད།

༦། དེ་བཞིན་རང་གཞུང་ཚོས་རིག་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཡྐ་ཁང་ཉམས་གསོའི་ཆེད་དུ་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པ་བཞིན་ཏིན་སྒོར་ ༥༠༠༠།༠༠ གསོལ་རས་གནང་ཡོད་པ་འདི་ལས་བརྒྱུད་ས་གནས་ཉམས་གསོའི་འཁོག་ཁྲུ་ཆོགས་ཆུང་ཟུར་བཙུགས་ནས་གནང་བ་དང་། ཉམས་གསོའི་ཐོག་ས་གནས་གཞུང་གིས་རོགས་དཏུལ་ཕྱན་ཏུ་གནང་རྒྱུ་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་ཡོད་པར་བརྟེན་ས་གཞུང་གི་རོགས་དཏུལ་ཐོན་མཚམས་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

༧། རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་ཀུ་རུ་ཡྐ་ཁང་གི་གསང་སྦྱོད་གསར་རྩྭ་དང་། ཁ་སྐ་ཁ་ཀུན་དགའ་རབ་གྲིང་གཞིས་ཆགས་གསང་སྦྱོད་གསར་རྩྭ་ དཀར་ཕྱེ་སྐ་ཀུན་ཞན་གྲིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གསང་སྦྱོད་གསར་རྩྭ་ དེ་བཞིན་ཁ་སྐ་ཁ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འཐུང་ཆུའི་ལས་གཞི་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཅིག་བསྡུས་ལས་འཆར་

གསུམ་པ་འཚར་འབྱལ་ཞུས་པ་བཞིན་ ༦༠༤།༥༠།༡༡ ཉིན་སྒོར་ ༡༩༠༠༠།༠༠ དང་། ༦༠༦།༤།༡༡ ཉིན་སྒོར་ ༡༦༩༦༩།༠༠ དེ་ནས་ ༦༠༦།༡༦།༤ ཉིན་སྒོར་ ༦ས༦༤།༠༠ བཅས་གཏོང་ཞིངས་གསུམ་ལ་ཁྲིན་བསྡོམས་སྒོར་ ཁཁ༦༠༠ཁ།༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བ་བཞིན་ལས་གཞི་མཐུག་སྦྱིལ་ཟིན་པའི་ལས་བསྡོམས་ཅོས་ཁྲ་དང་འབྲ་དཔར་བཅས་དབྱས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་ཕུལ་ཡོད།

༧། རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ནས་ས་གནས་གཞིས་སྐར་ཁག་བདུན་གྱི་གཞིས་ཁང་ཐོག་ཁེབས་རྣམས་དུས་རྒྱུན་གྱིས་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད་པར་འཚར་འབྱལ་ཞུས་པ་བཞིན། ཕྱི་ལོ་ ༦༠༧།༦།༢ཁ ཉིན་སྒོར་ ༢༦༦ཁ།༠༠ དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༦༠ཁ།༸།ཁ༩ ཉིན་སྒོར་ ༦༤༠༠༠།༠༠ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༦༠༩།༢།༸ ཉིན་སྒོར་ ཁཁ༩།༨།༠༠ ཕྱི་ལོ་ ༦༠༩།༩།༢ཁ ཉིན་སྒོར་ ༦༤༠༠༠།༠༠ ཕྱི་ལོ་ ༦༠༩།༤།༢ཁ ཉིན་སྒོར་ ༤༤༠༠༠།༠༠ ཕྱི་ལོ་ ༦༠༤།ཁ།ཁ༸ ཉིན་སྒོར་ ཁཁ༢༸༠༠།༠༠ བཅས་ཁྲིན་བསྡོམས་སྒོར་ ཁ༩༩།ཁ༢ཁ།༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བས་གཞིས་ཁང་གི་ཐོག་ཁེབས་རྣམ་ཅི་ཡིའི་ཁེངས་ལེབ་རྣམས་ཆ་ཚང་ཡུགས་ཤོག་མཁོ་སྤྱད་ཀྱིས་བརྒྱ་བསྡུར་ཁྲིན་བསྡོམས་གཞིས་ཁང་ ༦༠༸ དང་། ཕྱི་ཁང་གངས་ ༦ བཅས་ཀྱི་ཐོག་ཁེབས་ཡུགས་ཤོག་འགེབས་ཐུབ་པ་བྱུང་བས་གཞིས་མེ་ཁྲིམ་ཚང་ཆེ་ཆུང་ཚང་མར་ཞན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༨། རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ལ་གཅིག་བསྡུས་ལས་འཚར་གསུམ་པའི་ཐོག་ས་གནས་ནས་འཚར་གཞི་ཞིབ་འབྱལ་བཞིན། ༦༠༤།༡།༡ ཉིན་ཡོངས་མཚོ་ཡིད་སྐོན་བའི་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་གི་རྩམ་འཐག་ཆུ་འཕོར་

ཉམས་གསོའི་ཆེད་དུ་སྐོར་ ༩༠༠༠།༠༠ དང་། བྱམ་ཐང་སྐལ་བཟང་ཚྭེང་གཞིས་ཆགས་རྩམ་འཐག་ཚུ་འཁོར་ཉམས་གསོའི་ཆེད་སྐོར་ ༡༥༠༠༠།༠༠ འཇིགས་མེད་ནང་རབ་བརྟན་ཚྭེང་གཞིས་ཆགས་རྩམ་འཐག་དང་སྣུམ་བཅོར་འཕྲལ་འཁོར་གསར་བཙུགས་ཆེད་སྐོར་ ༡ ཀ ༦ ཀ ༧ ༥ ། ༠ ༠ ལྷོང་གཞིས་ཟམ་པ་ཉམས་གསོའི་ཆེད་སྐོར་ ཅ༥༠༠༠།༠༠ བཅས་གནང་སོན་བྱང་བ་བཞིན་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡༠། རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་ ཅ༠༠༦།༡༡།ཅ ཉིན་ཁྲབ་ཁོངས་ཐུ་ཀྱོ་ཀུན་དགའ་ཚྭེང་གཞིས་ཆགས་ལྷ་ཁང་འགྱོ་ལམ་ཉམས་གསོའི་ཆེད་སྐོར་ ༡༥༩༥།༠༠ དང་། དཀར་ཕྱེ་ས་ཀུན་ཕན་ཚྭེང་འགྱོ་ལམ་ཉམས་གསོའི་ཆེད་སྐོར་ ༡༦༠༠༠།༠༠ བཅས་གནང་སོན་བྱང་བར་གཞིས་མི་དང་ཡུལ་མི་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༢ སྒོལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་སྐོར།

འབྲུག་ནང་གཞིས་ཆགས་ཁག་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་མི་མང་གི་འཚོ་རྟེན་གཅོ་དོ་ཞིག་ནི་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་དང་སྐོ་ཕྱུགས་གསོ་སྐྱོང་ཡིན་པར་བརྟེན། ཞིང་སར་མང་ཆེ་བས་ཕྱུགས་ལུད་བེད་སྤྱོད་དང་། ཉིང་ཁས་ཀྱིས་དེ་སྟོན་རྩས་ལུད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མོད། དཔྱལ་ཆར་ཕྱུགས་ལུད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདི་ག་ལས་ཁང་གིས་མང་ཚོགས་ལ་ལམ་སྟོན་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད་ས་གཞུང་སོ་ནམ་ཡིག་ཚང་གིས་ཀྱང་མང་ཚོགས་ཡུལ་མི་དང་བོད་མི་ཚང་མར་སྒོལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཐོག་སྤྱོད་དགོས་པའི་སྐོར་དྲིལ་བསྡུགས་དང་། སྟོང་སྟོན་གནང་བཞིན་འདུག

ཀ། སྒོང་གྲུ་ཁག་བཙུགས་ནས་ད་བར་སྒོང་ཁྲངས་འཕྱོལ་བའི་སྒོང་མ་རྩི་ཡོད།

འཇིགས་མེད་ནང་ཧི་ལྷེ་རབ་བརྟན་ཕྱིང་ཧིན་སྟོབ་འགོ་ཚུགས་ ༡༧༧༠ ལོ་ནས་ད་བར་དམའ་རིམ་འཇོན་གྲ་གསུམ་པ་ཐོན་པ་དང་ཕྱ་པ་ཐོན་པ་བསྟོམས་བོད་ཕྱོགས་དང་ཡུལ་མིའི་ཕྱ་གྲ་བཅས་གྲངས་ ༡༩༧ ཟྭེད་འདུག གཞན་ཡང་ཁ་ས་ཁ་ཧིན་སྟོབ་དང་། ཚོང་མཆོ་གཞིས་ཆགས་ཧིན་སྟོབ། དཀར་ཕྱེ་ས་ཧིན་སྟོབ་བཅས་ནས་མཐའ་མའི་དམའ་རིམ་འཇོན་གྲ་གསུམ་པ་ཐོན་པ་གྲངས་ ༡༠༠ ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་བོད་ཀྱོང་གཉན་སྟོབ་ཁག་ནང་ཟླ་བཟླ་ལ་བྱུང་ཡོད། སྤྱིར་མཐོ་སྟོབ་ཐོན་པའི་སྟོབ་མ་གྲངས་ ༦༡ ཙམ་བྱུང་ཡོད།

ཁ། ཤེས་ཡོན་སྐྱོང་བརྟར་དང་གྲྭབ་འབྲས།

ཤེས་ཡོན་སྐྱོང་བཏར་ཐོག་བོད་ཡིག་སྟོབ་ཚན་གཅོ་བོར་འཇོན་པའི་སྟོབ་ཚན་ཁག་བདུན་དང་། སྐད་དགོང་ཞལ་འདོན་དང་ཟླ་གཞས་འབྲབ་སྐྱེན་བཅས་སྐྱོང་བཏར་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། འཇིགས་མེད་ནང་ཧི་ལྷེ་ཀུ་དོ་ཡོད་སྟོབ་ཕྱག་གྲངས་ ༡༦ ལ་གྲྭབ་འབྲས་ལེགས་ཐོན་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལྷན་ཁང་གིས་དམའ་རིམ་སྟོབ་དགེ་ཚོར་ཤེས་ཡོན་སྤེད་ཅུས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཟབ་སྐྱོང་ཞིག་རྣ་སར་སྐོ་སྐྱེག་གནང་བ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་སྟོབ་དགེ་རྣམས་ཆེད་བཅར་ཀྱིས་ཟབ་སྐྱོང་ཐོབ་པས་སྟོབ་གླའི་གནས་སྐབས་སྔར་དང་མེ་འདྲ་བའི་ཁྲད་པར་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་བཅས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྔ་རབས་ད་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྡུས་སུ།། །།

བལ་ཡུལ་བོད་མིའི་གནས་སྐྱངས་དང་།
སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་གི་
ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྡུས།

ཀ། བོད་མི་སྤྱིའི་གནས་སྦྱངས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་བོད་ནང་བརྩོད་དུ་མེད་པའི་ཆུན་ངན་གྱི་གནས་བབས་ཐབས་སྤྱག་དེ་བྱུང་རྟེས་བོད་མི་ཁྱེན་ཚེ་ཁྱིམ་མཚོས་བལ་ཡུལ་ནང་བྲོས་བྱོལ་བྱུང་ཡོད་ལྟགས་གསན་ཐོས་བྱུང་བར་བརྟེན། ཁོང་ཚོར་ལྟ་རྟོག་འགོ་འདོན་དུ་ཇགོང་ས་ཇསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་རང་གཞུང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༡ ནང་རྩེ་དྭང་ལས་ཚན་བྱོ་བཟང་དགེ་ལེགས་ལ་བཀའ་མངགས་དང་འབྲེལ་ཆེད་རྫོང་གནང་ཞིང་། ཁོང་གིས་བལ་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཐེག་གང་ཡོང་བྱས་འདུག་མོད། སུས་ཀྱང་ཐུགས་སྐང་མཇད་མཁན་བྱུང་མེད་ཁར། བཙན་བྱོལ་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་མཆམས་གང་བདེ་ནས་ཡོང་སྐེ་གང་ས་ཁ་འཛིར་གྱིས་གནས་ལུགས་འདི་གར་སྐྱན་སེང་ཞུས། དེར་བརྟེན་འདི་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་དང་སུད་སིའི་རྒྱ་གྲམ་དམར་པོ་སོགས་གང་ས་ཐབས་ཤེས་འབོད་སྐུལ་ཞུས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༡༡ ནང་འཇི་ནེ་ལུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་གྲམ་དམར་པོའི་ཚོགས་པ་ནས་བོད་མིར་ཡ་རྟོག་རོགས་རམ་གནང་མི་ཆེད་གཏོང་བྱུང་ཞིང་། ཁོང་གིས་རོགས་རམ་སྤྲོད་ཕྱོགས་འཚར་གཞི་འགོད་འབྱལ་བྱས་ཏེ་དགོས་ངེས་ཁང་པ་རྩེར་སྒྲས་ཀྱིས་བལ་ལས་དང་བྱང་པའི་སྟེང་། ཤམ་སྤྲོག་སོགས་འཐག་ལས་ཀྱི་ལས་གྲྭ་དང་། ཤེ་འགྲམ་དུ་སྨན་ཁང་ཞིག་ཀྱང་གསར་དུ་བཙུགས། དེ་བཞིན་ཁྲམ་བྱ་དང་། ཚོང་ཇོ་རྡོང་གསར་ཁུལ་དུའང་སྨན་ཁང་ཅི་ཙམ་ཞིག་གནང་འབྱོར་བྱུང་བ་དེས་ཤར་ཁྲམ་དང་སྤྲོག་ར་བཅས་ལ་ཟ་ཚས་འདེན་གསོག་བྱས། ཤར་ཁྲམ་ཁོངས་ནས་ཉམ་ཐག ༦༠༠ ཡས་མས་ལ་འཕྲལ་སེལ་སྐྱོད་གསོ་འབྱས་དོ་ ༢ དང་བལ་སྐོར་ ༦༠༠༠།༠༠ བཅས་གནང་སོན་བྱུང་སྟེ་རིམ་གྱིས་མི་མང་གི་ངལ་བ་སེལ་ཐབས་ལས་འགོ་ཚུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་། སྐབས་དེར་

ཁྲམ་བྱ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དང་། ཙུམ། ནུབ་རི། ཚྭ་བོ། དོལ་བོ། ཐང་ཤིང་། རྩེ་ཤང་། ལུ་ལུང་སོགས་གང་སར་བཅོན་ཏྲི་ལ་བ་མི་གྲངས་ ༦༠༠༠ ཡས་མས་ཡོད་འདུག འདིའི་ཁོངས་སྟོད་ཁྲལ་གྱི་འབྲོག་རིགས་ཀྱང་ཕོན་ཆེ་ཡོད་པ་དང་བཅས་ས་ཆ་དམའ་ས་ཡོང་རྒྱུར་ཚ་བའི་འཇིགས་སྣང་དང་། གཞན་ཡང་ཡུལ་དུས་དང་འཚམ་པའི་གཅང་སྤུ་འཕྱོད་བསྟེན་བྱེད་ཚོའི་སྤྱོད་ལམ་དམན་པར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་རྒྱ་གམ་དམར་ཡོའི་འགན་འཛིན་ཀོག་ཏར་ཀྱི་དཔྱ་ཆ་སྐབས་བོད་མི་ཚོར་ཟླང་དོར་བྱེད་སྟོའི་བཀའ་སྩལ་གསུང་དཔར་གསོལ་རས་ཡོང་བའི་སྐན་སེང་ཞུས་དོན་ཕྱིར་བཀའ་སྩལ་སྐུལ་ཅིང་། ཁོང་ལ་ཡང་བོད་མི་ཚོའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ལ་འབད་བརྩོན་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་ཞིབ་ཏན་སྐུལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སྐབས་དེར་སྐྱོབ་གསོ་གསོག་འཛོག་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞིག་ལེགས་པོ་མེད་པ་དང་། བོད་མི་གནས་ཡུལ་ཚང་མ་ལྟང་ཁྲག་ཁད་ཆུད་ཁ་འཐོར་འགྲིམ་འགྲུལ་སོགས་ཀྱི་སམཚམས་ཁག་ཏུ་གནས་སྟོད་རྣམས་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ དང་ ༡༩༦༡ གཉིས་ཀར་སྐྱོབ་གསོ་གཏན་མ་ཐོབ་ཁར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་ཅེམ་སོ་ཕེན་ཅེ་ཡ་ཚགས་ཤོག་ནང་བལ་ཡུལ་སྐག་ཀོ་ལྷ་ནས་རྒྱ་མིས་བཟའ་བཅའི་འབྲེ་རིགས་ལ་རིན་འབབ་ལྷབ་འཕར་སྤྲད་དེ་ཉོ་སྐུས་སྐབས་དགྱན་དུས་བོད་མི་གྲངས་ ༥༦༠༠ ཡོད་པར་མུ་གེའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ལུགས་ཐོན་པ་རེད། དེའི་རྗེས་ཚྭ་ཁྲལ་ནས་མི་གྲངས་ ༩༦ ཕྱོགས་འཆེ་དང་། འགའ་ཤས་འཚོ་གོས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལ་མ་བཟོད་པར་ཉ་ཐྲག་གིས་ཕྱིར་ཡོག་བྱས་པ་བཅས་སྤྲོ་ཐམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་རྟུག་གང་མང་བྱུང་ཡང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་ལམ་སེང་ངལ་བ་སེལ་ཐྲབ་པའི་ནུས་པ་མེད་སྐབས་རགས་ར་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱད་འཇི་ནི་ལྟ་དང་། སྲད་སི་སོགས་རོགས་ཚོགས་ཁག་ལ་སྐར་ཡང་ཪ་དྲག་གི་ཞུ་མོལ་ཤག་ཆེན་བྱས།

ཚབ་སྤྲིད་ཡས་འགྲུལ།

བལ་ཡུལ་དབུས་གཞུང་གི་དགོངས་པ་འགལ་མེན་ལ་མ་བཛླས་པར་ལོ་ཕྱིར་གསུམ་བཙུའི་སྐིར་ལངས་ཉིན་མོ་སྤུང་བཅུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཕྱག་པར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ས་ཕྱོགས་གང་སར་གཞིས་ལུས་བོད་མིས་རྒྱ་དམར་ཀྱི་དབང་བསྒྱུར་ལ་མི་འདོད་པའི་ཞི་བའི་སྐིར་ལངས་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་དྲག་གནོན་ཚབས་ཆེན་བྱས་པར་བལ་ཡུལ་གནས་སྡོད་བོད་མི་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་རྣན་གཞིན་བར་གསུམ་ཚང་མར་བལ་གཞུང་སྐོར་སྤུང་བའི་འཛགས་དམག་མིས་ཉེས་རྩུབ་མ་ཚད་པར་བཏང་མིན་ལ་མ་ལྷོས་པར་ཉིན་ནས་ཉིན་མཐུད་དེ། རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ཁང་གི་མདུན་དུ་ཞི་བའི་ངོ་རྟོལ་སྐད་འབོད་ཞུམ་པ་མེད་པར་འཛམ་གླིང་མི་མང་ཀུན་གྱི་མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

ངོན་གཅོད་ཁང་ཚུགས་ཚོ་དང་དམིགས་ཡུལ།

བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ཀ་ཐ་མན་གྱར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་སྤྱི་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཐམ་པའི་ལོར་ཆེད་འཛུགས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྩ་བའི་ས་ཁང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་རྒྱ་པ་ཆེ་དུག་ཡོད་ཅིང། ཁང་ས་ཐོག་བརྩེགས་གཉིས་ལ་ཁང་མེག ༡༣ ཡོད། དེར་དུ་དུང་རྩངས་འཁོར་འཛོག་ཁང་དང་གསང་སྤྱོད་སོགས་ཀྱང་ཡོད། དེའི་རྒྱབ་ཏུ་ལྷམ་རྟ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་དང་། ཤེང་ཏོག་སྡོང་པོ་གཅིག མདུན་དུ་སོ་ཕག་བཏིང་བའི་སྐོར་གྱི་བཞིའི་ནང་དུ་ཤག་སྡོང་བཞི་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་བཙའ་སྡོད་བྱས་ཤེང། དོན་གཅོད་ཁང་གི་མཚན་བྱང་ལ་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་ཞེས་ཟེར་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ཡང་བོད་ས་དབྱ་ལག་ཁུ་ཤོར་རྩེས་བོད་མི་སྣ་བས་བཙོལ་བ་མང་དག་ཅིག་བལ་ཡུལ་དུ་འབྱོར་བར་བརྟེན་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བཀོད་ངེས་ལམ་སྟོན་འོག Tibetan Refugee Welfare Office ཞེས་འཕྲལ་སེལ་སྡུད་སི་རུ་གམ་དམར་པོ་གཅོ་བྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་ཚོགས་ཁག་གིས་སྐྱོབ་གསོའི་རོགས་རམ་གནང་ཐོག་འཚོ་བའི་བདེ་སྡུག་ལ་གཟིགས་རྟོག་གནང་རུ་དང་། ལར་ནས་བལ་ཡུལ་དབུས་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་ཞུས་ཏེ་བོད་མིའི་འཚོ་བའི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྟངས་གཞིས་ཆགས་བྱ་རྒྱུ་ནི་ལས་འགན་གཅོ་བོར་བྱས། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོ་ནས་བརྒྱང་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་མཛད་དྲས་ལྟར་ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་སྤྱི་མཚུངས་སུ་བལ་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་འདི་ཡང་བོད་གཞུང་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁུངས་སུ་བསྒྲུར་ཡོད་པ་རེད།

དེང་གི་ཚར་བལ་ཡུལ་ཁུལ་དུ་ཁྱོན་བོད་མི་སྣ་བས་བཙོལ་བ་གྲངས་འབོར་ཆིག་ཁྱེ་ཐུ་སྟོང་ནས་ཉིས་ཁྱེ་བར་ཡོད་པ་མང་ཆེ་བའི་འཚོ་བ་ནི་རྩམ་གདན་དང་སྐེ་རགས་འཐག་ལས། ལག་ཁྲག་སོགས་བཟོ་ལས་ཆུང་ཙམ་རིགས་ལ་བརྟེན་ཀྱིན་ཡོད། འགའ་ཤས་ཤིག་གདན་འཚོང་ལས་རིགས་ཀྱི་ནང་ཞུགས་ཡོད། བོད་མི་གདན་འཚོང་གི་ལས་རིགས་ནང་དུ་ཞུགས་མཁན་ཚོས་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཉམ་ཐག་སྤྲོད་ཐུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་འཛར་མན་ཀྱིས་གཅོས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱུ་ཁག་ལ་རྩམ་གདན་ཚོང་བསྒྲུར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཚོང་འབྲེལ་དང་ཕྱི་ཚོང་ཁེ་འབབ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐོག་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་ཞབས་འདེགས་རྒྱས་ཡོད།

བོད་ཆུའི་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་འདི་ཆུལ་སྤྱིའི་ནང་དཀའ་རྙོག་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བལ་ཡུལ་འདི་ཉིད་ཁྱིམ་མཆེས་ཆུལ་ཁབ་ཆུ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་ཆགས་ཡོད་པས་ཆུལ་སྤྱིའི་ཚབ་སྤྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གང་ཡིན་ཁྱིམ་མཆེས་འདི་གཉིས་དང་བསྟུན་མཁས་དགོས་པ་ལས་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཐུབ་པའི་ནུས་ཤུགས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་འདི་ཡང་བལ་ཡུལ་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཐོག་དེ་སྐྱེལ་མེད་པའི་ཆེན་གྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་རིམ་པའི་སྐབས་འགོག་ཆེན་འཕྲད་པ་དང་། སྐབས་རེར་བལ་གཞུང་གིས་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་བཀོད་ཆུ་བཏང་སྟེ་ལས་ཁུངས་སྒོ་ཆུག་དགོས་པའང་བྱུང་ཡོད། སྐབས་རེར་གསང་ཐོག་དང་། ཡང་སྐབས་རེར་འབྲེལ་ཡོད་བལ་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་ནང་གྲོས་བྱས་ཏེ་མི་མངོན་པའི་ཐོག་ནས་ལས་འགན་སྐྱབ་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་གང་ལྟར་དག་ངལ་རིམ་པ་སྟ་ཚོགས་ཤིག་འཕྲད་ཡོད།

ལས་དོན་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་རྣི་ཡོད།

བལ་ཡུལ་འདི་ནི་བོད་མི་སྣ་ཚས་བཅོལ་བ་གནས་ཡུལ་གྲངས་འབོར་གྱི་ཆ་ནས་ཤང་གཉིས་པ་དེ་ཚགས་ཡོད་པ་དང་། དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དང་བཟོ་གཞིས་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་སེར་སྐྱ་ཤ་ཚད་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་ཕལ་ཆེར་ཨ་རི་སྤྱི་རྣོར་ས་ཡཱ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བཅས་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་བཀོད་ཡྲུས་ལམ་སྟོན་འོག་ཤར་སྐྱོད་བྱེད་མཁན་ཡིན་པ་དང་། ཤོག་ས་ཤ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཤ་སྟག་ཕྱི་ཆེད་དཔལ་ལྡན་སྐྱེས་ཡིག་ཚང་དང་། བོད་གཞུང་ཚོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་ལོ་ལྟར་ཞབས་རིམ་སྐྱབ་སྐོ་ཁག་སྨིན་སྐྱབ་འཐུས་ཚང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། སྐྱབ་ཐོ་ཁག་ཀྱང་དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དང་བཟོ་གཞིས་འགན་འཛིན་སོ་སོས་ཐད་

ཀར་འབྲེལ་ཡོད་ཚོས་རིག་ལས་ཁྲངས་དང་སྐུ་སྐེར་ཡིག་ཚང་བཅས་པར་འདུལ་ལམ་ཞུ་ཡི་ཡོད། དེ་བཞིན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ནོར་ཀཏོང་ས་ཀསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། པཾ་ཆེན་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཀྱི་ཀསྐུའི་འཁྲུངས་སྐར་སྤུང་བཙོ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཚེས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐྲངས་དོར་བྱེད་དགོས་ཅེ་ཡོད་འཐུས་ཚང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༥། སྐུ་ཚབ་དོན་གཙོད་རིམ་བྱོན་ཀྱི་མཚན། ལོ་དྲུས།

ཚད།	མཚན།	འཕྲོ་ལེན་ལོ་དྲུས།
༡།	ཆྲོ་བཟང་དགེ་ལེགས།	༡༧༦༠ ནས་ ༡༧༦༣ བར།
༢།	ཆྲོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།	༡༧༦༣ ནས་ ༡༧༦༩ བར།
༣།	ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་གྲུབ།	༡༧༦༩ ནས་ ༡༧༦༤ བར།
༤།	དགེ་འདུན་དགེ་ལེགས།	༡༧༦༤ སྤྱི་བླ་ ༤ ནས་བླ་ཤས་རིང་།
༥།	སེར་གཡོད་དབང་།	༡༧༦༦ ནས་ ༡༧༦༡ བར།
༦།	སྐལ་བཟང་དཀྱུ་འདུལ།	༡༧༦༡ ནས་ ༡༧༧༣ བར།
༧།	དོན་གྲུབ་རྣམ་རྒྱལ།	༡༧༧༣ ནས་ ༡༧༧༤ བར།
༨།	སྐལ་བཟང་འཇམ་དབལ།	༡༧༧༦ ནས་ ༡༧༧༡ བར།
༩།	རིན་ཆེན་དར་ལོ།	༡༧༧༡ ནས་ ༡༧༡༦ བར།
༡༠།	དཔལ་འབྱོར་ཚེ་རིང་།	༡༧༡༦ ནས་ ༡༧༧༡ བར།
༡༡།	ཆྲོ་བཟང་སྤྲིན་པ།	༡༧༧༡ ནས་ ༡༧༧༣ བར།
༡༢།	བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ།	༡༧༧༣ ནས་ ༡༧༧༡ བར།
༡༣།	བསམ་གྲུབ་ཕྱ་རྩེ།	༡༧༧༡ ནས་ ༢༠༠༡ བར།
༡༤།	དབང་ཕྱུག་ཚེ་རིང་།	༢༠༠༡ ནས་ ༢༠༠༤ བར།

༧ བདེ་སྐྱག་གཟིགས་སྐྱོང་།

༡། ཁྱབ་ཁོངས་བཟོ་གཞིས་ཁག་ནང་བོད་མི་ཉམ་ཐག་ཆས་གཅོང་དང་བལྟ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་མེད་པའི་ཆས་ཅིང་ཁག་ལ་འབྱེལ་ཡོད་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་དང་འགན་འཛིན་བཅས་ནས་ངོས་སྦྱོར་ཡོད་རིགས་ལ་འཚོ་སྐོན་དང་སྐན་བཅོས་འཕྲིད་བསྟེན་སོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་སྤྲོད་མྱས་ཡིན།

༢། བལ་ཡུལ་ནང་དུ་དུང་སྐྱབས་བཅོལ་ལཀ་ཁྱེར་མ་ཐོབ་པའི་བོད་མི་མི་ཉང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་སོང་བལ་ཡུལ་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཚ་རེ་དང་ཕ་རན་སི་གཅོས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གཞུང་ཚབ་ཁག་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བལྟ་བསྐོར་ཚོགས་པ་སོགས་ནས་སྤྱི་བལ་ཡུལ་དུ་གནས་འཁོད་བོད་མིའི་གནས་སྐབས་དང་། སྐག་པར་བོད་དུ་རང་སྡོག་འབེན་ལ་བཙུགས་ནས་རི་ལུང་བསྐོར་ཏེ་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་མཁན་ཚོའི་གནས་སྐབས་རྟོགས་ཞིབ་གནང་བར་ཕེབས་མཁན་སྐབས་སོ་སོར་དངོས་ཡོད་གནས་སྐབས་ལ་གཞིགས་པའི་འབྲེལ་བརྟེད་མཐིལ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཚོ་སྐབས་རེས་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུ་ཆུའི་ཁོ་སྐབས་སོགས་ཡོད་པ་འདིས། སྐབས་རེར་བལ་ཡུལ་གཞུང་ནས་བོད་མིར་འཛིན་པའི་གནང་སྐྱོན་ལ་ལེགས་བཅོས་གཏོང་ཆུས་མཚོན་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆུར་ཞན་ཐོགས་ཡོང་བཞིན་ཡོད།

༣། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་དང་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་གི་ལམ་སྟོན་འོག་སྡེ་ལེན་འབྱེལ་མཐུད་ཁང་གིས་བོད་ནས་སྐྱབས་བཅོལ་དང་གནས་སྐོར་ལ་ཞེབས་མཁན་གྱི་བོད་རིགས་སྡུན་ཟ་རྣམས་ལ་སྡེ་ལེན་བྱེད་སྟོང་། རྒྱ་གར་དུ་ཞེབས་ཚོག་པའི་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གར་གཞུང་ཚབ་ཁང་ནས་ལག་འཁྱེར་ཞུ་དགོས་སོགས་བྱེད་སྟོངས་མཆེས་འཐུས་ཚང་ཞུ་ཡི་ཡོད།། །།

བལ་ཡུལ་འདོད་ལེལ་བསམ་འགྲུབ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྡེབ་བསྟུས།

ཀ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐུང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བོད་མི་རྣམས་ལྷིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་མི་འགྲོ་ཐབས་མེད་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་རེར་ཡ་སྐྱི་ནོར་ཡཀོང་ས་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་རྒྱ་དམར་གྱི་དབང་འཛིན་པ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་བརྒྱུད་རིམ་ལྟེན་པའི་གྲོས་མོལ་གནང་ཡང་། རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་བོད་ལ་དྲག་གནོན་མི་བཟད་པ་ལག་བསྟར་བྱས་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཡཀོང་ས་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་བོད་མི་འབུམ་གཅིག་ལྷག་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོང་དགོས་བྱུང་། དེ་བཞིན་བལ་བོད་ས་མཚམས་ཁག་བརྒྱད་ནས་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོང་མཁན་ཁག་ཅིག་ས་མཚམས་ཁག་ཏུ་གནས་སྡོད་བྱས་པ་དང་། བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ཀ་ཐ་མན་གྲུར་འབྱོར་ནས་མགྲོན་ཁང་ངམ་པ་ཏེ་ པ་ཏེ་ཟེར་བ་ནི་ཐོག་གཡབ་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་རིན་མེད་སྡོད་ཁང་། ཟེར་བའི་འཕྲལ་མེལ་འགྲུལ་ཁང་ཁག་ནང་བསྡད་འདུག ད་ལྟ་བྱའི་འགྲུལ་ཁང་རེ་གཉིས་འཛོ་ཁེལ་ལའང་ཡོད་པ་དེར་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་གྲངས་འབོར་རིམ་བཞིན་རྗེ་མང་ལ་སོང་བ་དང་དེ་དག་གི་དཀའ་ངལ་མངོན་གསལ་དོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ། སྤུད་སི་ས་ཞིབ་མཁས་པ་སྐུ་ཞབས་ཀོ་ནི་ཏེ་ཟྭན་ Late Dr.Tony Hagen Naegeli, a Geologist and honorary Citizen of Nepal མཆོག་གིས་ཐུགས་སྐང་ཆེ་བཞེས་གནང་སྟེ་བོད་མི་དེ་དག་ལ་ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་བསྐྲུན་ཐབས་སུ་ཁོང་ནས་བལ་གཞུང་དང་ཆུལ་སྤྱིའི་ཚུ་གྲམ་དམར་ཡོར་ཪ་དྲག་རོགས་སྐྱོར་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་གནང་མཛད།

འབྲེལ་མཐུད་འདི་བརྒྱད་ ༡༩༦༠ ཙམ་ལ་སུད་ཞི་རོགས་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་ས་ཀ་ SATA Swiss Association for Technical Assistance

ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒ་གམ་དམར་པོ་ International Red cross Society དང་ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་ཚོགས་གཞན་ཁག་གི་མཐུན་འགྲུར་ཐོག་རྩ་དང་སྒྲིག་མའི་འཕྲལ་སེལ་སྟོང་ཁང་སོགས་བརྒྱབ་སྟེ་བོད་མི་དེ་དག་གོང་ཞུས་ས་གནས་ནས་ཚུར་གནས་སྤོ་བྱས། བར་དེར་རྒྱལ་སའི་གཡས་གཡོན་ཏུ་འབྲོར་བསྡུད་ཁ་འཐོར་བོད་མི་རྣམས་ཀྱང་འཛོ་ཁེལ་དུ་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་གོང་གསལ་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་སུད་སི་རོགས་སྒྲིབས་ཚོགས་པ་ས་ཀ་ SATA Swiss Association for Technical Assistance བརྒྱད་བོད་མི་དེ་དག་ལ་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་ཟས་གོས་སྒྲིབ་གསོ་ནར་གཏོང་གནང་བ་དང་སྦྲགས་བོད་མི་དེ་དག་གི་འཚོ་བ་རང་འཚོ་ཐུབ་སྐད་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གམ་དམར་པོས་ས་ཚ་རོ་པ་ནི་ ༦ ༡༩ གནང་བ་དང་། དེའི་ཐོག་བལ་པོའི་མི་སེར་སྐེར་པ་གཅིག་གི་ས་ནས་རོ་པ་ནི་ ༣༡༩ བོགས་མར་བྱངས་ཏེ་ ༡༩༦༡ ལོར་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ་བཙུགས། འདི་ལ་ SATA Handicraft Centre, Jawalakhel ཞེས་མིང་ཐོགས། ས་ཀ་བཟོ་ལས་ཁང་དབུ་འཛིད་མཛད་སྐོར་བལ་རྒྱལ་དམ་པ་མ་ཏེན་ཛ་ར་ The late king, His Majesty Mahendra Bir Bikram Shah Dev དང་རྒྱལ་སྲས་ཐྲི་རན་ཛ་ར་སྐུ་འཕེར། དེ་བཞིན་སྐུ་ཞབས་ཀྱི་ནི་ཏ་ཐྲན་བཅས་ཆེབས་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་པོ་དམ་པ་མཆོག་ནས་དབུ་འཛིད་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཡོད་འདུག བཟོ་གྲྭ་འདིའི་ནང་གཅོ་བོ་རྣམ་གདན་འཐག་ལས་དང་། སྣམ་བུའི་སྐྲོད་གོས། ཐྲོ་ཕད་འཆེམ་ལས། ཐྲམ་འཆེམ། སྐེ་རགས་འཐག་ལས། གཡག་སོགས་ཀྱི་འདུ་གཟུགས་བཟོ་རྒྱའི་ལག་ཤེས་འདུ་མིན་ཀྱི་སྤྱོང་བརྡར་སྦྱད་པ་མ་ཟད། དགོས་གལ་ཆེ་བའི་བཟོ་ལས་འཕྲལ་ཆས་རིགས་ཆ་ཚང་མཁོ་སྤྱོད་གནང་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ནས་ ༡༩༦༣ བར་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒ་གམ་དམར་པོས་ས་ཀ་བརྒྱད་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་བོད་མི་ཚོར་རྒྱབས་ཆེན་ཀྱི་རོགས་རམ་གནང་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ནས་རྒྱ་གམ་དམར་པོས་རོགས་རམ་ཁྱད་དུ་གཏོང་

འགོ་ཚུགས་པ་དང་སྡུད་སེའི་ཚོགས་པ་ས་ཀ་ནས་བོད་མི་སྒྲབས་བཅོལ་བ་དེ་དག་གི་སྙིང་སྟོབས་དང་ལྡག་བསམ་རྩོལ་ཤུགས་ལ་ཡི་རང་བྱས་ཏེ་རོགས་སྒྲུབས་ལས་དོན་མཐུག་སྒྲོང་གནང་ནས། སྐབས་དེའི་སྡུད་སེའི་སྐུ་ཚབ་ Mr. E. Fischer ནས་བཟོ་གྲའི་འགན་འཛིན་དང་པོ་དང་སྐུ་ཞབས་ Mr. P. Arbenz ནས་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཅོ། དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་མཆོག་ནས་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མེ་གནང་སྟེ་བཟོ་བ་འཛིན་སྒྲོང་གནང་། རིང་མེན་ས་ཀ་ནས་བོད་མི་སྒྲབས་བཅོལ་བའི་འཕྲལ་ཕྱགས་བདེ་རུའི་ལས་གཞི་འཆར་འགོད་དང་འབྲེལ་བལ་གཞུང་དང་གན་ཡིག་ཅིག་བཞག་པའི་དགོངས་དོན་བལ་གཞུང་ནས་བོད་མིའི་ཆེད་ས་ཆ་མཁོ་སྤྲོད་གནང་རྒྱུ་དང་ས་ཀ་ནས་དེའི་ཐོག་བོད་མིའི་ཆེད་འཛུགས་སྒྲུན་ལས་གཞི་འཆར་འགོད་ཞུ་རྒྱུ་གསལ་བ་ལྟར། བལ་ཡུལ་གཞུང་ནས་བོད་མིར་ས་ཆ་ངོ་པ་ཉི་ ༥༠ ཙམ་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གྲམ་དམར་པོའི་ Nepal Red Cross Society མིང་ཐོག་གསོལ་རས་གནང་། ས་ཆ་འདིའི་ཁོངས་ནས་ངོ་པ་ནི་ ༡༤ ཙམ་རྩེས་སུ་སྐེར་པ་དང་བལ་ཡུལ་མི་སེར་ལགཀ་ཏུ་ཤོར་ཡོད་འདུག དེར་བསྡུན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་ས་ཀ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོ་གས་ཚོགས་ཁག་གི་མཐུན་འགྱུར་ཐོག་སྒྲུབས་བཅོལ་བ་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༠༦ མི་གྲངས་ ༥༠༠ སྐོར་ཀྱི་ཆེད་དགོས་དེས་སྟོད་ཁང་སྡ་བཏྲན་འཛུགས་བསྒྲུན་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་གོང་གསལ་ SATA Handicraft Centre, Jawalakhel དེ་བཞིན་ JAWALAKHEL Handicraft Centre Pvt. LTD. མིང་ཐོག་ཁྱིམས་མཐུན་དེབ་སྒྲིལ་བྱས། ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་རྩམ་གདན་དང་བོད་མིའི་ལག་ཤེས་འདྲ་མིན་གྱི་ཕྱི་ནང་ཚོང་ལས་རྒྱ་བསྒྲེད་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་མི་འབོར་ཡང་དེ་མཚུངས་འཕེལ་རྒས་ཕྱིན་ཡོད། འཛོ་ཁེལ་བཟོ་གྲ་འདི་ནི་བལ་ཡུལ་ནང་སྒྲུབས་བཅོལ་བའི་འཛུགས་སྒྲུན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ལ། རིམ་བཞིན་བཟོ་གྲ་འདིའི་ཡན་ལག་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲ་སྟོག་

ར་དང་ཤར་ཁྲམ། རྗེར་པ་ཇ་བཅས་ལའང་བཙུགས་པ་དང་། ༡༩༦༠ ལོར་ རྒྱམ་གདན་དང་གཞན་བོད་མིའི་ལག་ཤེས་ཚོང་ཟོག་རྣམས་དར་ཁྲབ་དང་ འགྲན་ཤུགས་ཀ་ལས་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཏེ་བོད་མི་སྣུབས་བཙོལ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་ པར་ཡུལ་མེའང་བཟོ་ཚོང་འདིར་ཞུགས་ཏེ་སྤྱི་སྟེར་མང་པོར་ཕན་ཐོགས་གང་ ལེགས་བྱུང་འདུག ཤྲབས་དེར་བོད་མིའི་དངོས་ཟོག་རྣམས་ཆུལ་སྤྱིའི་ཁྲོད་དུ་ངོ་ སྤྲོད་ཐུབ་པ་དང་རིམ་བཞིན་ཡོངས་གྲགས་བྱུང་ཡོད། བཟོ་ལས་བསྟེ་གནས་ ཁང་འདི་ཡིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ཙམ་བར་སྣུབས་བཙོལ་དུ་འབྱོར་བའི་བོད་མི་ ཁྱིམ་ཚང་མང་པོར་ལས་ཀའི་ཁོ་སྐབས་སྤྲད་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༦༠༠༠ ཙམ་ བར་སྤྱིར་བཏང་བཟོ་ཚོང་གང་ལེགས་བྱུང་འདུག་ཀྱང་། དུས་མཚམས་འདི་ ནས་སྣབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲོམ་རྟའི་ཁྲོད་དུ་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ་ ཁག་གི་ནང་བྱིས་པར་ངལ་རྩོལ་ལ་བསྐུལ་སྐོར་གྱི་འཆལ་གཏམ་སྤེལ་བ་དང་། ཡང་རིན་ཁོང་ཁེ་བའི་རྣམ་གདན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ནས་ནང་འདྲེན་བྱུང་སྣབས་ འགྲན་རྩ་མ་ཚོག་པར་རྣམ་གདན་བཟོ་གྲྭ་སྐོར་རྒྱག་དགོས་པའི་གནས་སྣངས་བྱུང་ ཡང་། གཙོ་བོ་ཪསྤྱི་ནོར་ཪགོང་ས་མཚོག་གི་ཐུགས་བསྟེད་བྱེན་མཐུ་དང་། བོད་ གཞུང་གི་མཛད་རྩལ་རྩྭབས་ཆེན། བཟོ་གཞིས་འགོ་གཙོ་ཚང་མས་སྐྱག་བསམ་ དང་ཕྱར་གྱུ་མཉམ་འདེགས་གནང་འབྲས་སུ་བཟོ་གྲྭ་འདི་འཚོ་གནས་ཐུབ་པ་མ་ ཟད། ཡུན་རིང་ནས་བཟོ་ལས་བསྟེ་གནས་ཁང་འདི་ཀ་ཐ་མན་གྱུའི་ཡུལ་གྱི་རྩམ་ གདན་བཟོ་སྤྱན་འཚོང་གཉེར་བྱེད་སའི་ཉེ་བ་ཞིག་ཡིན་པའང་ངོས་འཛིན་བྱེད་ ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འཛོ་ཁེལ་བཟོ་ལས་བསྟེ་གནས་ཁང་འདི་ནི་ཁེ་མེད་དགེ་རྩལ་ བསྟེ་གནས་ཁང་ཞིག་ཡིན་ཅིང་འདི་ལས་བྱུང་བའི་ཁེ་འབབ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་དོན་ཆེད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༢། ས་ཁྲལ་མངའ་སྡེ། གནམ་གཤིས་ངོ་གྲངས།

བལ་ཡུལ་འཛོ་ཁེལ་བསམ་འབྲུབ་སྒྲིང་བཟོ་གཞིས་འདི་ལ་ལེཀ་ཏུར་རྩོང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་ཀ་ཐ་མན་གྱུ་རུལ་སའི་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོ་མེ་ཀུར་ ༧ ཀྱི་སར་ཡོད། སྒེར་བལ་ཡུལ་ཀྱི་གནམ་གཤེས་ཚ་བྱང་སྐོམ་ཞིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གནམ་གཤེས་དབྱར་ཀ་ཚ་ཚད་ ༡༡ ནས་ ༣༣ བར་དང་དགུན་དུས་གྲང་ཚད་ ༡ ནས་ ༡༤ བར་གནས་ཀྱི་ཡོད། གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་རུ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་མི་ཀར་ ༣༠༠༠ ལ་ཆགས་ཡོད།

ཀ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མི་འབོད་དང་། ད་ལྟའི་མི་འབོད།

འཛོ་ཁེལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ནང་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༤༨ ནས་ ༡༨༦༣ བར་ཁྲིམ་ཚང་ ༡༠༦ ཡོད་པ་དང་མི་འབོར་གྲངས་ ༤༠༠ ཡས་མས་བྱུང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡།༣།༣ མཚམས་གཞིས་ཆགས་ནང་ཁྲིམ་ཚང་ཐུ་བརྒྱ་ཅམ་ཡོད་ཅིང་མི་གྲངས་ ༡༣༦༠ ཡོད།

ཁ། ཆེ་མཐོང་དང་གཟེངས་རྟགས།

འཛོ་ཁེལ་བོད་མིའི་བསྟི་གནས་ཁང་འདི་ཡིས་དཀའ་ཚེགས་ཅན་ཀྱི་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་བདེ་དོན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པར་རྒྱལ་སྤྱི་དང་བལ་ཡུལ་ནང་ནས་བསྐྱགས་བརྩོད་དང་གཟེངས་རྟགས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཐོབ་པའི་ནང་གལ་ཆེན་གཅིག་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་མི་བན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་རྐེན་གཞི་ཚོང་ལས་སྣེ་ཁྲིད་ལམ་སྟོན་ཚོགས་པ་ BID (Business Initiative Directions), Spain ཟེར་བས་བཟོ་གྲ་མང་པོའི་ཚོང་ལས་སྤུས་ཚད་ཞིབ་འདུག་གནང་སྟེ་བཟོ་གྲ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁྲིད་འཛོ་ཁེལ་དང་མི་ཀྱི་མི་གཉིས་ཀྱི་རྩམ་གདན་སྤུས་ཚད་ལེགས་གས་སུ་འདེམས་ཐོན་གནང་སྟེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསེར་གྱི་གཟེངས་རྟགས་བྱ་དགའ་ཐོབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ཀ། འཇོ་བའི་བསམ་འགྲུབ་ཕྱིར་སར་གནས་འགོ་འཛིན་ཀྱི་ཚུང་རིམ།

ཚང་།	མཚན།	ལས་ཡུན།
༡།	E. Fischer	༡༨༦༩ ནས་ ༡༨༦༦ བར།
༢།	ཆོས་བཟང་དགེ་ལེགས།	༡༨༦༧ ནས་ ༡༨༧༣ བར།
༣།	Mr. S. Amatya	༡༨༧༩ ནས་ ༡༨༧༤ བར།
༤།	རྐལ་བཟང་འཇམ་དབལ།	༡༨༧༤ ནས་ ༡༨༧༤ བར།
༥།	བསམ་གཏན་རོ་རྗེ།	༡༨༧༤ ནས་ ༡༨༧༧ བར།
༦།	བཀྲ་ཤིས་ནོར་བུ།	༡༨༧༧ ནས་ ༡༨༨༣ བར།
༧།	ཆོས་བཟང་ཉི་མ།	༡༨༨༣ ནས་ ༡༨༨༦ བར།
༨།	ཐུབ་བསྟན་བཀྲ་ཤིས།	༡༨༨༩ ནས་ ༡༨༩༦ བར།
༩།	པ་སངས་ཚེས་འདྲོན།	༡༨༩༦ ནས་ ༡༨༩༧ བར།
༡༠།	ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན།	༡༨༩༧ ནས་ ༢༠༠༠ བར།
༡༡།	འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།	༢༠༠༠ ནས་ ༢༠༠༡ བར།
༡༢།	ཆོས་བཟང་འཇམ་དབྱངས།	༢༠༠༡ ནས་ ༢༠༠༣ བར།
༡༣།	ཚེ་རིང་དོན་འགྲུབ།	༢༠༠༣ ནས་ ༢༠༠༧ བར།
༡༤།	ནོར་བུ།	༢༠༠༧།༢༠༠༩ བར།
༡༥།	ལས་ཚབ་ཀརྨ་ཟླ་བ་དང་འཚེ་མེད་རྡོ་རྗེ།	༢༠༠༩།༩ ནས་ ༢༠༠༩།༡༦ བར།
༡༦	ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ།	༢༠༠༩།༡༦།༢༧ ནས་ལས་ཁུངས་ཞུ་སྐས་ཡིན།

ཁ། ཕྱི་ནང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་འཚམས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་པ།

༡། བལ་རྒྱལ་དམ་པ་མ་དེན་དུ་ར་དང་རྒྱལ་སྤས་དམ་པ་ཀྱི་རན་དུ་ར་སྐུ་འཁོར་བཅས། ༡༨༦༡ བོད་མིའི་བཟོ་གྲྭ་དབུ་འཛུགས།

༦། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་ཡུལ་དབང་གསར་པ་སྐྱེ་ཐོག་གོང་མས་ཆོས་འབྲེལ་བསྟུལ།

༧། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་ལ་ལིའུ་ཡུར་རྫོང་དཔོན་ཤེ་རི་ལུ་སི་ཀྲབ་ཀྱིས་གཟེགས་སྐོར་གནང་།

༨། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ དང་ ༢༠༠༦ གཉིས་ལ་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཡོངས་མ་བདག་ཏྲི་དོ་རྗེ་འཚང་མཆོག་གིས་ཆོས་འབྲེལ་བསྟུལ།

༩། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་ཟུར་པ་ཌི་མི་ཀར་ཀར་མཆོག་གིས་འཚམས་གཟེགས་གནང་།

༡༠། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ནང་སྲིད་བཀའ་ཟུར་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་རྒྱལ་མཆོག་གིས་བཞི་གྲའི་དབུ་འབྱེད།

༡༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་སྤུད་སེ་སྲིད་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ཀོ་ལར་གཏན་ཞལ་ཀྱིས་འཚམས་གཟེགས་གནང་ཡོད།

༡༢། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་ Richard Gere, Hollywood Actor ཀྱིས་འཚམས་གཟེགས་གནང་།

༡༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར Ms. Julla Vadala Taft, Assistant Secretary of State, USA ཡེས་འཚམས་གཟེགས་གནང་།

༡༤། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོར་བོད་གཞུང་ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་བློ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་གིས་འཚམས་གཟེགས་གནང་ཡོད།

༡༥། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོར་བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་བློ་བཟང་སྐན་

བྱགས་མཆོག"འཚམས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་།

༡༦། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ British Ambassador to Nepal Mr. Ronald Nash ལགས་འཚམས་གཟིགས་ཕེབས་ཡོད།

༡༧། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ཨ་སྒྲུབས་རྗེ་གྲྭབ་དབང་པད་ནོར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཆེབས་བསྒྲུར་བསྒྲངས་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་གྱི་བཀའ་དྲིན་བསྩལ།

༣། གཞིས་ཆགས་སྤུ་འཇྲིགས་སྐྲན་དང་། རོགས་ཚོགས་སྤུའི་རོགས་རམ་ལོག་ཚུགས་སྐྱངས།

༡། རྒྱམ་གདན་བཟོ་གྲྭ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་སྤུད་སི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བརྒྱབ་པའི་ས་ཕག་དང་ཐོག་ལྷགས་ཤོག་གི་གཡོགས་པའི་ཁང་པ་དེའི་ནང་རྒྱམ་གདན་དང་། བལ་སྤྱན་འཁེལ་ལས་བཅས་ལག་ཤེས་སྐྱ་ཚོགས་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་ལྟར། ཚོང་ལས་འཛིལ་རྒྱས་སོང་བ་དང་བསྡུན་མི་འབོར་ཡང་རྩེ་མང་དུ་སོང་ཞིང་། ཚར་དུས་བཟོ་ཁང་ནང་ཆུ་ཐིགས་འཛོག་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཁང་པ་གསར་རྒྱ་བྱེད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཞིན། སྐབས་དེའི་བཟོ་གཞིས་འགོ་འཛིན་བློ་བཟང་ཉི་མ་ལགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ལོར་རྩང་རྩེ་བཀྲིང་ནས་ཨར་ལས་ཀྱི་ལས་དོན་འགོ་འཛུགས་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ལོར་དལ་ལྷའི་བཟོ་གྲྭའམ་ལས་ཁྲིངས་ཆུགས་ཡུལ་ཁང་ཐོག་བཞི་ཅན་འདི་གསར་རྒྱ་ལེགས་འགྲུབ་ཟིན་ཞིང་། སྐབས་དེའི་ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་རྒྱལ་མཆོག་ནས་ ༡༩༧༣།༣།༡༨ ཉིན་དབུ་འབྱེད་བཀའ་དྲིན་བསྩལ་

པ་དང་། ལས་གཞི་འདིའི་རྒྱུ་བྱོན་ཡོངས་རྫོགས་བཟོ་གྲའི་མ་དཏུལ་ནས་བཏང་བ་ལས་ཕྱི་ནས་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་མི་འདུག

༦། གཞིས་མིའི་སྡོད་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ནང་གཞིས་མིའི་སྡོད་ཁང་ས་ཕག་དང་། ཐོག་ཁེབས་ལྷགས་ཤོག་ཅན་དེ་དག་ལོ་མང་སོང་ཆུན་ཆར་ཆུ་འཇུག་པ་དང་རྩིང་གོག་ཏུ་སོང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཉམས་གསོ་མི་བྱ་ཐབས་མེད་བྱུང་བ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ EU (European Union) ལ་འཆར་གཞི་འགོད་འབྱལ་ཞུས་པ་ཞལ་བཞེས་བཀའ་བཟང་ཐོབ་སྟེ་ ༢༠༠༧ ལོར་གཞིས་ཁང་ཆ་ཚང་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་བཞེན་སྤ་བཏུན་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་འདུག

༧། ལས་མིའི་སྡོད་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ནས་གཞིས་ཆགས་ནང་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་མི་འབོར་འཛེལ་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཚང་རྒྱ་བསྡེད་ཕྱིན་པ་ལ་བཏེན་ནས་གཞིས་མི་རྣམས་ལ་ཁང་མེག་ཆུང་དྲགས་པ་དང་། ལས་མི་གསར་པ་མང་པོར་སྡོད་ཁང་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་སྟངས་གཞིས་ལས་ནས་ལས་འཆར་བཟོ་འབྱལ་ཞུས་པ་ཕྱིར་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ EU ནས་ལས་མིའི་སྡོད་ཁག་ཁང་པ་ཐོག་བརྩེགས་ཕྱ་ཅན་ཞིག་རྒྱ་རྒྱུའི་རོགས་རམ་ཁས་བླངས། སྡོད་ཁང་རྒྱ་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་མཐོ་དམན་ཁོད་སྐོམས་མེད་པ་དང་ས་དོང་གང་སར་ཆུ་འབྱིལ་ནས་ཡོད་སྟངས་ས་དབོར་ཏེ་ཁོད་སྐོམས་བཟོས་པ། དེའི་ཐོག་གོང་གསལ་ཚོགས་པའི་འགྲོ་བྱེན་མཐུན་འགྱུར་གྱིས་ཁང་པ་ཐོག་བརྩེགས་ཕྱ་ཅན་གྱི་སྡོད་ཁང་ཞིག་

༡༩༣ ལོར་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། བལ་དོན་དང་འགན་འཛིན་སྐན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཅོ་གཅིག་སྒྲིགས་གནང་མཁན་དབང་ཕྱུག་ཆེ་རིང་མཆོག་ནས་ ༡༩༩༦།༡།༡༦ ཉིན་དབུ་འཛུགས་གནང་ཡོད།

९। རྟ་སྐོར་གསར་རྩོག

གོང་གསལ་ལས་མིའི་སྡོད་ཞག་གི་མདུན་ངོས་སུ་འཛོ་ཁེལ་བཟོ་གྲའི་ས་ཆ་གང་འཚམས་ཤེག་ཡོད་པ་མ་འོངས་པར་གཡས་གཡོན་ཀྱི་ཡུལ་མི་དང་ས་མཚམས་རྩོད་རྟོག་འབྱུང་གཞི་མེད་པ་བཟོ་གལ་ཆེར་སོང་ས་ཆ་དེ་དག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ས་ཞག་བཅོགས་ཏེ་ར་བ་ཆ་ཚང་སྐོར་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཤས་ཞ་རྡར་རྫོགས་ Father Joseph མཆོག་གིས་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་ཡོད།

५। ལས་མིའི་སྡོད་ཞག

སྐད་སི་ནས་ཡིན་པའི་སྐུ་ཞབས་ Diga Nobel and Beat Diethelm གཉིས་བཟོ་གྲ་འདིའི་གནད་ཆེའི་ཚོང་ཞག་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། ལོ་ལྔར་བལ་ཡུལ་ཁུལ་རྩམ་གདན་སྐུས་གཟིགས་གནང་བར་ཞེབས་ཀྱི་ཡོད་འདུག ཁོང་གཉིས་ནས་བཟོ་གྲའི་ལས་མི་ཚོར་ནང་མེ་མང་བས་སྡོད་ཁང་གི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ཤེས་ཚོར་བྱུང་ཏེ་ལས་མི་ཁེ་གཅང་ཆེད་ ༡༩༩༦ ལོར་སྡོད་ཁང་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་གནང་བ་དང་། ལས་གཞིའི་འགྲོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་ཚོང་ཞག་རང་ཉིད་ནས་བསྒྲུབས་ཏེ་ཁྱིན་ཁྱིམ་ཚང་གངས་ ༡༥ སྡོད་སའི་ཁང་པ་ལྷ་ཐོག་ཅན་ཞིག ༡༩༩༧ ལོར་གསར་རྩོག་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་བ་དང་། དོ་བདག་རང་ཉིད་མང་དགས་སྐོར་ཆེབས་བསྒྲུར་བསྒྱངས་ཏེ་དབུ་འཛུགས་གནང་འདུག

༦། རྐས་གསོ་ཁང་།

འཛོ་ཁེལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་འདིར་རྐས་གསོ་ཁང་ཐོག་བརྙེགས་གཉིས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ Help Age, United Kingdom དང་ Jawalakhel Handicraft Center ནས་མ་དཏུལ་བཏང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་། འདིའི་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གང་ས་ཅན་དེ་རྣས་གནང་བ་དང་། འཛོ་ཁེལ་གཞིས་སྣར་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་རྒྱབ་གཉེར་འོག་མི་གྲངས་ ༡༥ དང་བལ་དོན་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག་མི་གྲངས་ ༡༠ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་མི་གྲངས་ ཅ༥ ཡི་ས་མིག་ཡོད། རྐས་འཕེགས་ཐག་རིང་ལ་ཕྱག་སྐོར་དུ་ཞེབས་མི་ཐུབ་མཁན་ཚོའི་ཆེད་རྐས་གསོ་ཁང་གི་རྒྱལ་སྐྱིའི་ནང་མ་ཉེ་སྐབས་ཁང་ཞིག་ཀྱང་གསར་རྒྱག་བྱས་ཡོད།

༧ ས་གནས་སྐུ་ཡོང་བའི་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་བ།

ས་གནས་འདི་ལ་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འདུགས་དང་། རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་བཅས་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་འདུགས་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་འདུགས་འདི་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་རྩ་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་རིམ་ཅི་ཆེའི་དགོངས་དོན་ཕྱར་དཔྱ་ཁྲལ་དང་འོས་བསྡུ་སོགས་ཚགས་ཆུད་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

༡། ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཅོའི་བྱུང་རིམ།

ཟླ་།	མཚན།	ལས་ཡུན།
༡།	ཕྱེང་རྩར་ཚེ་རིང་སྟོབས་རྒྱལ།	༡༩༥༤ ནས་ ༡༩༥༦

ཀ།	རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་རིང་།	༡༧༡༦ ནས་ ༡༩༠༡
ཁ།	སྐྱ་བདུན་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་།	༡༩༠༡ ནས་ ༡༩༠༩
ག།	ཨོ་རྒྱན་བཟང་པོ།	༡༩༠༩ ནས་ ༡༩༠༤
ང།	གཉའ་ཤད་བཀྲིས་དོན་འགྲུབ།	༡༩༠༤ ནས་ལས་ཁྲིར་གནང་།

ཅ། རང་བདེན་ཚོགས་གཅོའི་བྱུང་རིམ།

ཚང་།	མཚན།	ལས་ཡུན།
ཀ།	སྟེ་དགེ་འཆི་མེད་རིག་འཛིན།	༡༧༤༡ ནས་ ༡༧༦༡
ཁ།	ཕྱེད་རྒར་ཚེ་རིང་སྒོམས་རྒྱལ།	༡༧༦༡ ནས་ ༡༧༦༦
ག།	ཕྱེད་རྒར་ཚེ་རིང་སྒོམས་རྒྱལ།	༡༧༦༦ ནས་ ༡༧༦༩
ང།	ཕྱེད་རྒར་ཚེ་རིང་སྒོམས་རྒྱལ།	༡༧༦༩ ནས་ ༡༧༧༡
ཅ།	ནུབ་ཡུང་བཀྲ་ཤིས་དོན་འགྲུབ།	༡༧༧༡ ནས་ ༡༧༧༩
ཆ།	ནུབ་ཡུང་བཀྲ་ཤིས་དོན་འགྲུབ།	༡༧༧༩ ནས་ ༡༧༨༤
ཇ།	ཕྱེད་རྒར་ཚེ་རིང་སྒོམས་རྒྱལ།	༡༧༨༤ ནས་ ༡༩༠༣
ཉ།	སྐྱ་བདུན་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་།	༡༩༠༣ ནས་ ༡༩༠༦
ཊ།	དར་ཕྱིང་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་།	༡༩༠༦ ནས་ ༡༩༠༧

༧ ས་ཆའི་རྐོང་ལ་ཡུལ་མི་དང་དཀའ་ངལ་བྱུང་ཚུལ།

ཀ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༡ ལོར་གཞིས་ཆགས་ཞ་རོལ་དུ་གནས་སྡོད་ཡུལ་མི་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་ ༤༤ སྐོར་ནས་ཁོང་ཚོའི་ས་ཐོག་འཁོར་ལམ་མེད་སྐབས་རང་རེའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆའི་སྐེད་ནས་རྩངས་འཁོར་འགྲོ་ལམ་གསར་རྒྱག་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་གཏོང་སྟེ་ལས་ཁྲངས་ཁག་ལ་སྐྱན་ཞུ་བརྒྱབ་འདུག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བྱུང་ཚེ་གཞིས་ཆགས་ཁང་པ་འགའ་ཤས་གཏོར་

དགོས་པ་མ་ཟད། ཏས་འཁོགས་བྱ་ཕྱག་མང་པོ་ཞིག་རྩངས་འཁོར་དང་གདོང་ཐུག་འབྱུང་ཉེན་ཡོད་པས་འགན་མ་བཟོད་པར་སྐ་སྨྱོད་རྒྱུ་ཁས་ལེན་མ་བྱས་སྟབས། ཡུལ་མི་དེ་དག་ནས་སྲིགས་བསྐུལ་ཉེན་བརྡ་སོགས་བཏང་བ་དང་མ་ཉེས་ཁག་གཡོགས་བྱས་ཏེ་འདི་གའི་བཟོ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་ཚེ་རིང་དོན་འབྱུབ་ལགས་དང་འབྲེལ་མཐུད་ལས་བྱེད་མ་ས་ཀེ་མཚོག་གཉིས་ལའང་སྐོར་སྤུང་བས་ལས་ཁུངས་སུ་འཐུག་ཅམ་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། ཡུལ་མི་དེ་དག་གང་ཅིའི་ཐད་དབང་སྟོབས་ཆེ་བས་བཟོ་གཞིས་མི་མང་ལ་མ་འོངས་པར་དཀའ་ངལ་སྤྲོད་སྲིད་སྐབས་གནས་ཡུལ་ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཁ་མཚུ་དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ཁ་མཚུ་རྒྱ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུའང་ཡུལ་མི་དེ་དག་གིས་ལས་ཁུངས་དང་ཁྲིམ་མཆེས་བོད་མིར་སུན་གཅོར་སྐ་ཚོགས་བྱས་ཏེ་དཀའ་ངལ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་། རང་ངོས་ནས་ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཟོ་གཏད་ཀྱིས་རྩོད་ཟློང་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་ཡུལ་མི་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་ཤང་ཐང་འགྱལ་ལམ་ཅམ་ལས་འཁོར་ལམ་སྤྲོད་མི་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་གནང་སྟེ་ད་ཆ་རྩོད་རྟོག་མཐའ་དག་སེལ་བྱའ་པ་བྱུང་ཡོད།

༣། འཛོ་ཁེལ་གྱི་བཟོ་གྲྭ

འཛོ་ཁེལ་བཟོ་གྲྭ་འདི་ཉིད་ས་ཆ་རོ་པ་ནི་ ༡༠ ཡི་ཐོག་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ས་ཆ་རོ་པ་ནི་ ༦༡༦ བལ་ཡུལ་རྒྱ་གྲམ་དམར་ཡོའི་མིང་ཐོག་ཡོད་པ་དང་། དེ་འཕྲོས་རོ་པ་ནི་ ཆ༡༦ རེ་སལ་ཟེར་བའི་སྐེར་པ་ཞིག་གི་ས་ནས་ ༡༨༦༠ ནས་ ༡༨༩༠ བར་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་བོགས་མར་བྱངས་པ་ཞིག་ཡིན། བོགས་མའི་གན་རྒྱ་གཞིར་བཟུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་མཚམས་ནས་ས་ཆ་འདིའི་སྐེང་འཛུགས་སྐྱན་ལས་གཞི་ཇི་ཡོད་

ཚ་ཚང་ཁང་པའི་བདག་པོར་དབང་བ་དང་ས་ཆའི་རིན་གོང་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་འཕར་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་སྟབས། གང་མགྱོགས་ས་ཆ་སྤྱས་ཉོ་བྱ་རྒྱ་ལས་གཞན་འདམ་ག་མེད་པར་གཟིགས་ཏེ་འདི་གའི་བཟོ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་ཕྱན་ཚོགས་དང་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གམ་དམར་པོའི་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ཙོག་མཆོག་ནས་ས་བདག་དང་རྒྱུན་རིང་གོ་བསྟུར་གྱིས་འབད་བརྩོན་སྒོད་བྱས་མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ལོར་ས་ཆ་ཚ་ཚང་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གམ་དམར་པོའི་མིང་ཐོག་མེད་བསྒྱུར་བྱུང་བ་དང་ས་ཆ་དེའི་ཐོག་བཟོ་ལས་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱ་རྒྱུའི་བཀའ་འཁོལ་ཡང་སྐབས་དེར་བསྒྲུལ་གནང་བྱུང་ཡོད་འདུག

Dawa བལ་ཡུལ་གཞུང་ལ་བཟོ་ཚོང་གི་འབབ་ཁྲལ་འབུལ་ཕྱོགས། ༣།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོའི་ནང་བལ་ཡུལ་ནང་བཟོ་གྲྭ་གསར་པ་གང་ཞིག་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཀྱང་ལོ་བཅུའི་རིང་གཞུང་ལ་འབབ་ཁྲལ་འབུལ་དགོས་ཀྱི་མེད་ནའང་། ཕྱིས་སུ་ Industrial Enterprises Act 2018 ཁྲིམས་ཡིག་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་ཏེ་ཁྲིམས་ཡིག་གསར་པའི་ Industrial Enterprises Act 2030 དགོངས་དོན་བཞིན་འཛོ་ཁེལ་བཟོ་གྲྭས་ ༡༩༦༥ ནས་ ༡༩༧༩ བར་ཀྱི་འབབ་ཁྲལ་ཆ་ཚང་སྐྱབ་འབུལ་དགོས་པ་ལྟར། བཟོ་གྲྭ་སྐབས་དེར་རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་ཙམ་ལས་མེད་སྐབས་འབབ་ཁྲལ་འབུལ་མི་དགོས་པའི་ཆག་ཡང་ཡོང་བ་ཞེས་ཁྲལ་བསྡུ་ལས་ཁུངས་སུ་སྐྱན་ཞུ་ཐུལ་བར་ལོ་ལྟ་ཆག་ཡང་ཐོག་འབབ་ཁྲལ་བལ་སྐོར་ ཨཱ་ར་ཡ་ཡ་དགོས་པའི་བཅད་ཁྲ་བཏང་། འོན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྐྱབ་ཐུབ་པའི་རེ་མེད་པར་བརྟེན། བཟོ་འགོ་དང་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས། ས་ཀ་ལས་བྱེད་བཅས་ནས་ ༡༩༧༠ ལོར་བལ་རྒྱལ་

མཚོག་ལ་སྦྱན་ཞུ་ཕུལ་བ་དང་ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམས་ཁང་ལའང་ཁྱིམས་ཀྱཱུགས་རྩོད་སྒེང་བྱས་མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ཁྱིམས་ཁང་ནས་ཁྲལ་ཆ་ཚང་འབྱལ་མི་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོ་གྲྭ་ཁྱོང་གྱན་ཆེན་པོ་ལས་སྐྱོབ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༧ཀ། འཛོ་ཁེལ་བསམ་འབྲུབ་སྒྲིང་བཟོ་ལས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཁག

༡། ལས་ཁྲིངས་ཡིག་ཚང་།

འཛོ་ཁེལ་བཟོ་ལས་བསྟེ་གནས་ཁང་འདི་ར་འཛོན་སྐྱོང་ལས་བྱེད་དགུ་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་ལས་བྱེད་ཀི་ཤུ་ཚ་བརྒྱད་ཡོད། བསྟེ་གནས་ཁང་འདིའི་ནང་གསེས་སྡེ་ཚན་ཁག་ནི། ཤོག་དཔེ་སྡེ་ཚན། བལ་སྤྱན་སྡེ་ཚན། རྒྱམ་གདན་དང་གཟན་ཡོལ་ཐག་ལས་སྡེ་ཚན། རྒྱམ་གདན་འགྲེམ་ཚོང་ཁང་བཅས་ཡོད། དེ་ཡང་སྡེ་ཚན་ཚང་མས་རྒྱམ་གདན་སྤུས་ལེགས་ཅན་འཐག་ལས་ཀྱིས་ལས་དོན་དང་དེ་བཞིན་བཟོ་ལས་བསྟེ་གནས་ཁང་འདིའི་བྱ་བཞག་ཉིན་རེ་བཞིན་གང་ལེགས་མདུན་སྐྱོད་ཀྱིས་དམིགས་ཡུལ་ལ་འབད་བསྒོན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༢། ཤོག་དཔེ་སྡེ་ཚན།

དཔྱལ་ཆར་སྡེ་ཚན་འདིར་ལས་བྱེད་གཉིས་ཡོད། ཚོང་ཤག་གམ་ལས་ཁྲིངས་ཀྱིས་སྤྲད་པའི་དཔེ་ཚད་རྣམས་ཚོན་རྩི་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤོག་བྱང་འཕབ་ལེན་བྱས་ཏེ་འཐག་ལས་ཁང་ལ་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༣། བལ་དང་སྤྱན་དོག་སྡེ་ཚན།

སྡེ་ཚན་འདི་ནས་བལ་དབྱེ་གསེས་དང་སྤྱན་དོག་གྱ་ག་བཟོ་རྒྱུ་སོགས་

ཚང་མ་ལས་བྱེད་པས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྩེ་ཚན་འདིའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཞལ་ཆེ་བ་དེ་སྟོན་རྩམ་གདན་འཐག་མཁན་ཏན་པ་དག་ཡིན། ཁོང་ཚོ་ལོ་ན་བཟོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གཟུགས་གཞིའི་གནས་སྐངས་ཡག་པོ་མེད་ཀྱང་རང་གི་ཁྱིམ་ཚང་གི་འཚོ་རྟེན་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཆེད་རྩེ་ཚན་འདིའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ནང་བལ་འཁལ་ལས་མི་སྣམ་ཙུ་སོ་གཉིས་དང་ལག་གཡོག་བྱ་ཙུ་ཡས་མས་གཅིག་ཡོད། ཁོང་ཚོས་བལ་འཁལ་བ་དང་གླ་གྲ་རྩིག་པོ་བཟོས་ཏེ་འཐག་ཁང་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

९। བལ་ལས་རྩེ་ཚན།

རྩམ་གདན་གྱི་བལ་ནི་བོད་ནས་འོར་འདྲེན་བྱས་པའི་ཡུག་བལ་སྤུས་གཅང་ཡིན། འདི་ནས་ནཱུ་རྩེ་ལན་ཥ་ཡུག་བལ་ཡང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། བལ་རིགས་གཉིས་ཀ་རང་བྱུང་སྤུས་གཅང་ཡིན་ཡང་བོད་ཡུག་གི་བལ་ནི་མཁྲེགས་པ་དང་དྲོད་གཞི་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དང་། ནཱུ་རྩེ་ལན་ཥའི་ཡུག་བལ་ནི་འཇམ་པ་དང་བཀག་མདངས་ཆེ་བ་ཡོད། རྩམ་གདན་ཤོ་མཁན་མང་ཆེ་བས་བོད་ཀྱི་ཡུག་བལ་དང་ནཱུ་རྩེ་ལན་ཥའི་ཡུག་བལ་གཉིས་མཉམ་བསྲེས་བྱས་ཏེ་འཐག་པའི་རྩམ་གདན་ལ་དགའ་བོ་བྱེད་ཅིང། བཟོ་ལས་ཁང་འདི་ནས་ཤོ་མཁན་གྱི་ཐུགས་འདོད་དང་བསྟུན་ཏེ་བཟོ་སྐྱན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

५। འཐག་ལས་རྩེ་ཚན།

འཇང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་སྤུས་ལྡན་རྩམ་གདན་འཐག་ལས་མཁན་མང་ཆེ་བ་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཡིན། ཚོང་ཁག་གི་དམེགས་

བསལ་དགོས་འདུན་ལ་བསྟན་ནས་འཐག་པའི་རྒམ་གདན་མ་གཏོགས་བཟོ་ལས་བསྟི་གནས་ཁང་འདི་ནས་བཏོན་པའི་རྒམ་གདན་ལ་བོད་མིའི་འཚོ་བ་དང་རིག་གཞུང་གི་ཤན་ཧུགས་ཆེན་པོ་ཡོད།

༦། རྒམ་གདན་འགྲེམ་ཚོང་ཁང་།

འཛོ་ཁེལ་བོད་མིའི་བཟོ་ལས་ཁང་འདི་ནི་ཀ་ཐ་མན་གྱའི་ནང་སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེང་དུས་ཀྱི་བཀོད་རིས་ཡོད་པའི་རྒམ་གདན་སྣ་ཚོགས་འགྲེམ་ཚོང་བྱ་རྒྱ་ཡོད་པའི་བཟོ་ལས་ཁང་ཞིག་ཡིན། བཟོ་ལས་ཁང་འདི་ནི་གཞིས་སྐར་འདིའི་ནང་གནས་སྟོད་བྱེད་མཁན་བོད་མི་ཚོའི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན། སྤྱིར་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། ཁྲོམ་རའི་འགྲན་རྩོད་སོགས་རྒྱུ་མཚན་དུ་མར་བརྟེན་ནས་རྒམ་གདན་ཕྱིར་ཚོང་ལ་ཉམས་རྒུད་ཕྱིན་པ་དང་། རྒམ་གདན་བཟོ་ལས་ཁང་དུ་མ་སྒོ་བརྒྱབ་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། འཛོ་ཁེལ་བཟོ་ལས་བསྟི་གནས་ཁང་གིས་རྒམ་གདན་ཕྱིར་ཚོང་ལས་དོན་སྐད་འཛེལ་རྒས་གཏོང་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་ལ་འབད་བཞིན་ཡོད།

༧། གཟན་ཡོལ་འཐག་ལས་སྡེ་ཚན།

བཟོ་ལས་བསྟི་གནས་ཁང་འདིར་གཟན་ཡོལ་འཐག་ཁྲི་གཉིས་དང་འཐག་མ་གཉིས་ཡོད། འདི་ནས་བཟོས་པའི་གཟན་ཡོལ་རྣམས་ནི་ལྷག་མེད་སྤྱས་གཅོང་གི་རྒྱ་ཚ་སྐྱབ་པའི་གཟན་ཡོལ་ཡིན།

༨། ཏས་འཁོགས་སྡེ་ཚན།

བལ་ལས་དང་འཐག་ལས་བྱེད་མཁན་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་

གཞིའི་གནས་བབས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཀུར་ཐག་གིས་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། གཟུགས་པོའི་གནས་བབ་ལ་བལྟས་ཏེ་ལས་མཚམས་འཇོག་དགོས་བྱུང་མཚམས་ཁོང་ཚོ་ཤས་འཁོགས་སྡེ་ཚན་ནང་ཕྱིན་ཏེ་ཁ་བཏེན་སོགས་བཏེན་ནས་རྣམ་དཀར་དགེ་སྦྱོར་གྱི་བྱ་བར་འབད་བཞིན་ཡོད། ཤན་འཁོགས་ཚོར་གཞིས་སྐར་གྱི་ལྷ་ཁང་མདུན་དམེགས་བསལ་ས་གནས་ཤེག་བགོད་སྒྲིག་བྱས་པ་དེར་སྡུ་གོང་ཞལ་འདོན་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད།

༧ཀ། འཇོ་ཆེལ་བཟོ་ལས་ཀྱི་ལས་གཞི་དང་དམིགས་ཡུལ།

༡། བསྟེ་གནས་ཁང་འདི་ཡི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་འདུན་ནི་དངོས་ཟོག་རྣམས་ལྟད་མེད་སྐུས་གཅོང་བཟོ་སྐྱེན་ཐོག་འགྲན་རྩོད་དང་བསྟུན་པའི་རིན་གོང་འབྱལ་རྒྱུ།

༢། ཚོང་གཉེར་བྱས་པའི་དངོས་ཟོག་རེ་རེར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཁྲད་ཆོས་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་བཟོ་རྒྱུ།

༣། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ངོ་བོ་ལྡན་པའི་དམིགས་བསལ་རྩམ་གདན་འཐག་ལས་ཀྱི་སྤོལ་རྒྱུན་འདི་མི་ཉམས་རྒྱུན་གནས་ཡོང་ཐབས་དང་བདག་གཅེས་བྱ་རྒྱུ།

༤། སྐབས་སུ་བབས་པའི་ལས་འགན་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་དང་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚེས་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་ཞབས་འདེགས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང་ལྡག་པར་དུ་ཉམ་ཐག་དང་ཁོ་སྐབས་དབེན་པའི་བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལ་དམིགས་བཀར་དོ་སྣང་བྱ་རྒྱུ།

༥། ལས་མེད་གཞོན་སྐྱེས་ལ་ལས་ཀའི་གོ་སྐབས་བསྐྱེན་རྒྱུ།

༦། བོད་མིའི་ཕུགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་རང་ཡུལ་བོད་ལ་ཕྱིར་ལོག་བྱ་རྒྱའི་ཕྱག་བསམ་མ་བརྟགས་པ་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཨགོང་ས་མཆོག་གི་ཡང་དག་པའི་དབྱ་ཁྲིད་འོག་བོད་ནང་རང་དབང་སྐར་གསོའི་ཆེད་རྒྱ་བོད་འབྲེལ་མོལ་ལ་ཡིད་བཙོལ་མྱ་མཐུད་བྱ་རྒྱུ་དང་། བོད་མིའི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་སོགས་མི་ཉམས་རྒྱུན་གནས་ལ་འབད་འབྱངས་བྱ་རྒྱུ་ནི་འཛོ་ཁེལ་བཟོ་ལས་ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན།

༧རྟ། ས་གནས་ཀྱི་ལྟ་ཁང་།

གཞིས་ཆགས་འདིའི་ཁོངས་དགོན་པ་མེད་ནའང་ལྷ་ཁང་གཅིག་ཡོད་པར་བལྟ་རྟོག་བྱེད་མཁན་དགོན་གཉེར་གཅིག་ཡོད། ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་གལ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱེའི་ཞབས་རིམ་དང་དམིགས་བསལ་ཞབས་རིམ་ཁག་སྒྲུབ་གསོག་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། རྒས་འཁོགས་དང་ནད་པ་ཐག་རིང་ཕྱག་མཆོད་ཆེད་ཞེབས་མི་ཐུབ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ང་དགོང་དུ་ལྷ་ཁང་ལ་བསྐོར་ཕྱག་གནང་བཞིན་ཡོད། དགོན་པ་འདིའི་ནང་བོད་མིའི་ཚོགས་པ་དང་སྒྲིད་རྩྭ་སྤྱི་སྒེར་སོགས་ལ་ཞབས་རིམ་དང་སྟོན་ལམ་འདོན་གསོག་དང་ཚོགས་མཆོད་སོགས་འཚོག་བཞིན་ཡོད།

༧རྟ། སྤྱོད་ཐུ་དང་སྒེན་ཁང་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་གནས་སྡུད་ས།

༡། ཨ་ཀེ་ཤ་དམའ་རིམ་སྟོབ་གྲྭ

འདི་ནི་བལ་ཡུལ་གཞུང་གི་ཤེས་རིག་ལྷན་ཁང་གིས་ངོས་འཛིན་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་དམའ་རིམ་སྟོབ་གྲྭ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྟོབ་གྲྭ་འདི་བལ་

ཡུལ་དུ་རྐེན་གཞི་བྱས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་གངས་ཅན་བདེ་རུས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་གི་ཡོད། དམའ་རིམ་ཉིན་སློབ་འདིར་སློབ་ཕྲུག་གངས་ ༡༠ ཙམ་ཡོད་པ་དང་། སློབ་གྲྭ་འདིར་འཛིན་རིམ་རྩོན་འགྲོ་ནས་འཛིན་གྲྭ་ཕྱུ་པ་བར་ཡོད། འདིའི་ནང་འཛོ་ཁེལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱ་ཕྱག་དང་དེ་བཞིན་ལ་ལིཀ་པུར་རྩོང་ཁྲལ་ཁ་འཐོར་གནས་སྟོད་བྱེད་བཞིན་པའི་བོད་མིའི་ཕྱུ་གུ་འཕྲུལ་ཞུགས་བྱ་བཞིན་ཡོད། སློབ་གྲྭ་འདིས་སྤོལ་རྒྱུན་དང་དེང་དུས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རིག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་འཚར་ལོངས་འབྱུང་ཐབས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་ཡང་ཨ་ཀེ་ཤ་དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་། ༡༩༩༩ ལོར་སློབ་ཐོན་པ་ཐོག་མ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ ༢༠༠༡ བར་ཁྱོན་བསྡོམས་དམའ་རིམ་སློབ་ཐོན་པ་གངས་ ༦༡ ཙམ་བྱུང་ཡོད་འདུག་པ་དེ་དག་རྣམ་རྒྱལ་མཐོ་སློབ་དང་། སྲོང་བཅན་མཐོ་སློབ་སོགས་སུ་འགྲིམ་བཞིན་ཡོད།

༣། སྟོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ

བོད་མི་སྤྱབས་བཅོལ་བའི་གཞིས་ཆགས་འདིར་སྟོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭའམ་བྱ་བཅོལ་ཁང་ཞེག་ཡོད་ཅིང་། རྒྱམ་གདན་བཟོ་གྲྭའི་ལས་བྱེད་དང་ལས་མི། ཨ་ཀེ་ཤ་སློབ་གྲྭའི་དགེ་ལས་བཅས་ཀྱི་བྱིས་པ་ལོ་གསུམ་མན་ཆད་རྣམས་ལ་རིན་མེད་ངང་གསོ་སྐྱོང་བདག་གཅེས་དང་ཕྱ་རྐེག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྟོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭམའ་བྱ་བཅོལ་ཁང་འདིའི་ནང་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དགེ་ཏན་གཅིག་དང་བཕྱ་རྐེག་དང་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་

བཅས་ལས་བྱེད་བདུན་ཡོད། བྱ་བཅོལ་ཁང་འདིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ནང་ Panam Airways གནམ་གྲུའི་ལས་བྱེད་པ་བྱད་མེད་ཁག་ཅིག་གིས་ Dooly Foundation ཞེས་བལ་ཡུལ་ནང་ཚོགས་པ་བཙུགས་ནས་བྱ་བཅོལ་ཁང་འདིར་ཟླ་རེར་འཆར་ཅན་ཐེངས་རེ་ཚོགས་མི་རེ་གཉིས་ཤེའམ་ཏེ་ཕྱུག་རྣམས་ལ་དགོས་གལ་དངུལ་གྱིན་ཐོག་ཟས་གོས། སྨན། འཕྲུལ་ཆས་སོགས་མཁོ་སྒྲུབ་བྱས་པ་མ་ཟད་མ་མ་ཚོར་ཕྱུག་བཙལ་ཏེ་ཐོག་སྐོར་སྒྲིབ་སྒྲུང་སྤད་དེ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། རྗེས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་གནོན་ཤུགས་འོག་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་ཚོགས་པ་དེར་བོད་མིར་མུ་མཐུད་རོགས་རམ་བྱས་ཆེ་ལག་འཁྱེར་སྒྲུ་མིན་པའི་ཉེན་བརྡ་བཏང་མོད། མངོན་ཆུང་ཐོག་བྱ་བཅོལ་ཁང་འདིར་རོགས་རམ་རྒྱུན་རིང་གནང་འདུག

ཀ། སྟོན་འགྲེའི་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་དང་སྦྱོལ་རྒྱུན་བོད་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན།

འཛོ་ཁེལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་དང་གཡས་གཡོན་ལ་གནས་སྟོད་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་བལྟ་རྟོག་བྱེད་མཁན་ཕྱི་ལྷགས་འཕྲུལ་བཅོས་སྨན་ཁང་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་འཛིན་སྐྱོང་གངས་ཅན་བདེ་རྩ་ནས་གནང་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་སྦྱོལ་རྒྱུན་བོད་སྨན་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་བཟོ་གྲྭ་རང་དོས་ནས་ནར་གཏོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། སྨན་ཁང་འདི་གཉིས་ནང་སྨན་པ་བདུན་ཕྲག་རེར་ཐེངས་གཉིས་རེ་ནད་པར་བལྟ་རྟོག་གནང་བར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང། ནད་པར་བརྟག་དཔྱད་བྱས་དོད་དུ་བལ་སྦོར་བཅུ་ལས་འབྱལ་དགོས་ཀྱི་མེད། ཕྱི་ལྷགས་སྨན་ཁང་འདིའི་ནང་ནད་སྐྱེན་ཆུང་ཙག་ནད་བཅོས་བྱེད་པ་ལས་ནད་གཞི་ཚབས་ཆེན་

རྣམས་སྨན་ཁང་གཞན་ལ་བསྟེན་གཏུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་འདིའི་ནང་ལས་བྱེད་པ་དང་སྨན་སྦྱོད་པ་ཉིན་ལྟར་ཡོད། ཏས་འཁོགས་ལོ་ན་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྟ་བཏལ་བ་དང་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་སྨན་རིན་ཤྱེད་བཅག་བྱེད་བཞིན་ཡོད།། །།

རྒྱལ་ས་དང་འཕགས་ཡིད། ལྷོ་ཆེ་རོགས་རམ་རྒྱལ་གྱིང་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྷིང་བསྡུས།

དང་བོ། རྒྱལ་ས་དང་འཕགས་ཡིང་།

ཀ། ཀོག་མར་སྒེབས་སྐངས་ཀྱི་རྐོད།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་ནང་དུ་ཛ་དྲག་གི་རྒྱུན་དན་བྱུང་རྗེས་བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་གར་དང་། འབྲུག་ཡུལ། བལ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་ས་མཚམས་གང་ཅེ་བརྒྱུད་ནས་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོང་དགོས་བྱུང་བ་བཞིན་འདི་གའི་གཞིས་མེ་རྣམས་ཀྱང་ཁྱམ་བྱ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དང་། ཚྭ་བོ། དོལ་བོ། ཐང་ཤིང་སོགས་གང་ས་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་ཉིས་ཁྱི་ཡས་མས་ཤེག་འབྱོར་བའི་ཁོངས་སུ་ཁ་འཛོར་དུ་གནས་སྡོད་བྱས་ཡོད།

རེམ་བཞིན་ཁ་འཛོར་ཁག་ལ་གཞིས་ཆགས་བཙུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་མང་གི་འཚོ་བའི་དཀའ་ངལ་ཡང་གང་ལ་གང་འཚམས་སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། རང་རང་ས་ཁང་ཉོ་སྐྱབ་དང་གནས་སྡོ་བྱས་ཏེ་མི་འབོར་ཉུང་དུ་སོང་ཡོད་སྐབས་དེ་བར་མི་འབོར་རྒྱལ་སའི་འོག་རོབ་རྩེ་སྐོར་བསྡོམས་ ༧༧༦ དང་འཕགས་པ་ཤེང་ཀུན་ལ་བསྡོམས་མི་གྲངས་ ༡༧༦༧ ཡོད་པ་དང་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་ ༦༤༣༥ ཡོད། རྒྱལ་ས་དང་འཕགས་པ་ཤེང་ཀུན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་འདི་ནི་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་དངོས་སུ་ཟུར་འཛུགས་བྱས་ནས་ད་བར་ལོ་གཉིས་དང་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ལས་ཕྱིན་མེད། དེའི་སྔ་རོལ་དུ་བལ་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་ནས་ཐད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་གནང་ཡོད། བལ་ཡུལ་ནང་ས་གནས་འགོ་འདི་ནི་གསར་ཤོས་དེ་ཡིན། བོད་མི་གནས་སྡོད་བྱས་པའི་ས་གནས་འདི་གཉིས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཡུལ་ནི་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ཀ་ཐ་མན་གྲུ་རྒྱལ་སའི་དཀྱིལ་ལ་ཇི་མ་ཚ་ཞེས་པ་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་ཁང་གི་ཁང་མེག་གཅིག་ནང་སྡ་གཡར་བྱས་ཏེ་ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཡོད་པ་ལས། རང་བདག་མཁར་དབང་

ལས་ཁྲངས། ལས་ཤག ཚོགས་ཁང་། མི་མང་སྡོད་གནས་སོགས་གང་ཡང་མེད། ས་ཁུལ་འདི་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་མི་ ྥངས་ ༦༥༠ ནས་ ༦༠༠ བར་དང་། དབྱར་དུས་ཚ་ཚད་ ༡༡ ནས་ ༦ བར། དགུན་དུས་གང་ཚད་ ༡༡ ནས་ ༡༤ བར་ཡིན། འགོ་འཛིན་ཁྲབས་ཁོངས་སུ་ས་འཐུས་དང་རང་ཚོགས་སྒྲིག་འཛུགས་སོགས་ས་གནས་སོ་སོར་འོགས་སུ་ཡོད།

ས་གནས་གཉིས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་སྒྲུང་རིམ།

ཚད།	མཚན།	ལས་ཡུན།
༡།	ནོར་བྱ།	༡༠༠༦།༡།༡ ནས་ ༡༠༠ྷ།༡།༡༩
༢།	མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས།	༡༠༠ྷ།༡།༡༤ ནས་ ༡༠༡།༡༡།༡༡
༣།	འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།	༡༠༠ཀ།༡།༡ ནས་ལས་ཐོག་པ་ཡིན།

ཁ་འཐོར་མི་མང་གི་གནས་སྐྱངས།

ས་གནས་འདིར་ཁ་འཐོར་མི་མང་ཐོག་མར་གནས་སྡོད་བྱེད་དུས་ས་གནས་གཞུང་ནས་ས་ཁང་གནང་བ་བྱུང་མེད་ཀྱང་རྒྱ་ཚོགས་པ་ནས་ས་ཆ་སྤྱས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཚོགས་པ་ཁྲ་བསྡུ་གནང་སྐབས་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གམ་དམར་པོར་ཤོས་སྤྲོད་བྱས་ཏེ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་སོང་རྗེས་པ་དམར་པོ་ཟེར་བ་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོ་ཙམ་ནང་བོད་མི་སྐྱབས་བཙོལ་བའི་ཚེད་གནང་ཡོད་ཀྱང་བགོ་སྤྲོད་སྐབས་དམེགས་ཡུལ་གཞིར་བརྒྱང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྗོག་མང་ཙམ་བྱུང་ཡོད།

སྐབས་དེར་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྐྱངས་མང་ཆེ་བ་རྣམ་

གདན་བཟོ་གྲྭའི་ལས་མི་དང་དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཚོང་ཅག་ཅོག་རྒྱ་པ་སོགས་བྱས་ཏེ་རང་འཚོར་གནས་ཐུབ་བྱས། དེང་སྐབས་ཚོང་འབྲེལ་རང་ཡིན་པ་ལས། ཁ་འཐོར་ལ་ས་ཆ་གང་ཡང་མེད་པས་ཞིང་ཁ་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་ཡོང་ཁྲབས་མེད། ས་གནས་འདིར་ཐོག་མར་སྐར་ཁྱིམ་འགའ་ཤས་ནས་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་དཔ་ཆ་ ༡༠༥ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༧ བར་མི་འབོར་རོབ་རྩིས་བྱས་ན་ ༡༤༡༠ ཙམ་ཡོད།

ལ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་ཊ།

འདི་གར་ས་གནས་ཏོས་ཚོགས་དང་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་སོགས་སྤྱི་མཆུངས་སུ་ཡོད་པ་ལས་དེ་མིན་ཚོགས་སྐྱིད་མང་པོ་ཡོད་པ་ཁ་འཐོར་ཀྱི་གནས་སྡུངས་ཤེག་ཆགས་ཡོད་སྡའས་ངེས་གཏན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྟེད་སོན་མ་བྱུང་།

རྒན་གསོ་ཁང་།

རྒན་གསོ་ཁང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཆེ་བ་དེ་ས་གནས་བྱད་མེད་ཚོགས་པ་ནས་འཇོན་སྐྱོང་གནང་བཞིན་པ་དང་། རྒས་གསོ་ཁང་དེར་རྒས་འཁོགས་ཡོ་མོ་བྱངས་ ༥༠ ལྷག་ཙམ་ཡོད། གཞན་ཆུང་བ་དེ་ནང་ཆེན་ཉེར་ལྔ་ནས་འཇོན་སྐྱོང་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེར་མི་བྱངས་ ༡༠ ལྷག་ཙམ་ཡོད།

མི་མང་མཉམ་འབྲེལ་སྐོར།

ད་ལྟའི་ཚར་མི་མང་མཉམ་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ནང་ཆིག་སྒྲིལ་ཚོགས་པ་དང་སྒོ་སྒྲིག་མཉམ་མཐུན་ཐོག་རྩམ་གདན་བཟོ་གྲྭ་ཞིག་ཆེད་འཛུགས་ཞུས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ བར་འཇོན་སྐྱོང་ཞུས་རིང་ས་གནས་བོད་མིར་འཚོ་ལས་

དང་སྦྱི་ཚོགས་བདེ་དོན། ཁྱད་པར་བོད་ནས་གསར་འབྱོར་བ་རྣམས་ལ་འཕྲལ་སེལ་འཚོ་ལས་སྤྱད་པ་དང་། བལ་དོན་ཁང་དུ་སྡུམ་འཁོར་གསར་ཉོའི་ཆེད་ཞལ་འདེབས་སྤོར་ཆིག་འབྱམ་ཕྱལ་བ་སོགས་ཕན་ཐོགས་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད།

རྗེས་སུ་ཁ་འཐོར་སྐབས་ཆིག་སྒྲིལ་ཚོགས་པའི་ཕྱེད་འབབ་ནང་སྲིད་ནས་བཀའ་འཁྲིལ་ཐོབ་སྟེ་འཛོ་ཁེལ་བཟོ་གྲུར་སྤྱར་ནས་དེའི་འགོ་འཛིན་ཆོས་འབྱོར་དཔལ་ལྡན་ལགས་འཛོ་ཁེལ་མཉམ་ལས་དང་། ཆིག་སྒྲིལ་ཚོགས་པའི་བཟོ་འགོ་གཅིག་ལྷོགས་བསྐོ་རྗེང་ལྷར་ལས་དོན་གནང་ཡང་བྱ་བ་ཚགས་ཚུད་བྱུང་མིན་དབང་གིས་ཆིག་སྒྲིལ་ཚོགས་པའི་ཕྱེད་འབབ་ལ་ཀྱོང་གྲན་ཐེབས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད།

༸ སྨོ་ལེན་ཁང་།

དེ་ཡང་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བར་དམིགས་ཏེ་སྨོ་ལེན་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་འགྲོ་སོང་ཆ་ཚང་རྒྱལ་སྤྱི་ནས་བལ་ཡུལ་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་བརྒྱུད་གནང་བཞིན་ཡོད་ལ། སྨོ་ལེན་ཁང་འདིས་བོད་རིགས་གསར་འབྱོར་བ་རྣམས་ལ་གང་ལེགས་ཀྱིས་སྨོ་ལེན་བྱས་ཏེ། རྒྱ་གར་དུ་རིམ་གཏོང་སོགས་ལས་འགན་གང་ཡོད་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༹ ས་གནས་སྐུ་ཡོང་བའི་དགོན་པ་ཁག

ས་གནས་སྤུ་དགོན་པ་གྲངས་ ༡༥ ཡོད། དེའི་ནང་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ཚད་ཇི་ཡོད་རེས་གཏན་ཞུ་མི་ཐུབ། དེ་དག་ཡོང་ཁྲངས་ཕལ་ཆེ་བ་ཡུལ་མི་ཁྲངས་ཏི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ནས་ཡིན་པ་དང་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བའི་དགེ་འདུན་པ་ཡང་ཡོད།

༡། དགའ་ལྡན་བྱམས་མགོན་ཐྲིང་།

བལ་ཡུལ་གྱི་མི་རིགས་བལ་པོ་གྱེན་མན་སིང་ཞེས་པ་ཞིག་ནས་བོད་རང་བཙན་མ་ཡོར་རྩོན་ནས་བོད་དུ་ཚོང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་རང་གི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བ་དང་བསྟུན་བོད་ཀྱི་ཆུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མཐར་ལོ་ན་རྗེ་མཐོར་ཕེབས་མཆམས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་གནས་མཆོག་འཕགས་ཡིང་དུ་དགེ་སློང་བརྒྱད་བྱ་གཅིག་གི་ཚད་གཞིའི་དགོན་ཆུང་ཞིག་ཚུར་ཡོད་པའི་མུ་ཏིག་ཚོང་ཁང་གི་སྒྲིན་མགོན་བགྱིས་ཏེ་༡༨༥༦ ལོར་གསར་བཞེངས་མཛད། ༡༨༦༣ ལོར་གསེར་ཀོང་རྫོ་རྗེ་འཆང་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་གངས་མ་སུམ་གཅོས་གཞིས་དགོན་ཁག་ནས་ཕེབས་པའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་རྩ་གངས་ནང་དགུང་ན་མཐོ་བ་སྐུ་བགེས་ཁག་བཀའ་བསྩུར་དང་འབྲེལ་སྐྱིད་སྡུག་མཉམ་ཁུར་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༧༩ ལོར་ཐུབ་འབྱམ་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱས་བཞིན་པར་བརྙེན་རྫོགས་ཏེ་གྲྭ་ཁང་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་གསར་བཏོད་མངོད། གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ཐུབ་འབྱམ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་དང་སྐུ་ཕའི་ཚར་རྒྱས་ཏེ་ཕྱག་ཏུ་སློབ་གཉེར་གནང་བཞིན་པ་དང་། འདི་གའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཞབས་རིམ་སོགས་ཀྱི་འབྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བ་ལས་དམིགས་བཀར་སྒྲིན་བདག་སོགས་གང་ཡང་མེད།

༢། འོད་ཐུགས་རྗེ་ཚེས་ཐྲིང་།

འོད་ཐུགས་རྗེ་ཚེས་ཐྲིང་དགོན་པ་ནི་འབྲས་ཚྭ་ཐྲིང་གུ་གེ་ཁང་ཚན་གྱི་དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དག་མཆོག་གིས་དང་སྒྲིན་འབྱོར་ལྡན་ཁག་གིས་མཐུན་འགྱུར་འོག་བལ་ཡུལ་འཕགས་ཡིང་འཇམ་དབྱངས་

བཞུགས་ཁྲིའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཕྱི་ལོ ༡༥༨༦ ལོར་གསར་བཞེངས་ཞུས་འདུག འདུ་ཁང་གི་རྟེན་གཅོར་སྣན་འདམ་ལས་བཞེངས་པའི་རྫོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤུན་རས་གཟིགས། རྗེ་ཡབ་སྲས། ཚེ་ཕྲ་རྣམ་གསུམ་སོགས་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། གླ་ཚང་འདི་ཉིད་དུ་སྒོང་གཉེར་ཆེན་པོ་མེད་ཀྱང་། བལ་ཡུལ་ཡང་ལེ་ཤོད་སྒོལ་མ་རང་བྱོན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་འབྱིང་རིམ་སྒོང་ཆེད་འཛུགས་ཐོག་བོད་ཡིག་འབྲི་ཐྲོག་དང་སྦྱན་སུམ་རེག་གནས་ཁག་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་ཡིག་བཅས་ལ་སྒོང་གཉེར་གནང་མཐར་མཐོ་སྒོང་ཁག་ཏུ་གཏོང་བཞིན་པ་རེད།

༣། གཉའ་ནང་འཛེལ་རྒྱས་ཐྲིང་།

འཕགས་པ་ཤིང་ཀྱི་ཀྱུ་མདུན་བྱང་དུ་དགོན་པ་འདི་ཆགས་ཡོད་ལ། ལོ་ལྷར་རྒྱལ་བའི་ཞབས་བརྟན་དང་དུས་ཆེན་ཁག་སོ་སོར་སྐུ་སྲོལ་བཞིན་དགེ་འདུན་ཚང་མ་འདུ་འཛོམས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དགོན་པ་འདིའི་དགེ་འདུན་པ་དག་ནི་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བ་ཤ་སྟག་ཡིན།

༤། སྐྱིད་གྲོང་ཐུགས་རྗེ་ཆོས་ཐྲིང་བཙུན་དགོན།

བཙུན་དགོན་འདི་གནས་མཆོག་འཕགས་པ་ཤིང་ཀྱི་ནུབ་བྱང་ངོས་སུ་གསར་བཞེངས་ཐོག་བཅོན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བའི་སྐྱིད་གྲོང་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དད་འདུན་ཞུ་ཡུལ་ཆགས་ཡོད། དང་ཐོག་མར་བོད་ནས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་པའི་བཙུན་མ་སྐུ་བཞེས་ཁག་ཅིག་གཅོས་བོད་རིགས་བཙུན་མ་ཤ་སྟག་འཚོ་བཞུགས་གནང་ཡོད།

༥། པཾ་ཆེན་ཕྱན་ཚོགས་དར་རྒྱས་ཐྲིང་དགོན།

དགོན་པ་འདི་འཕགས་པ་ཤིང་ཀྱི་ཤྲོ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱི་ལོ ༡༥༦༣

ཙམ་གྱི་ནང་སྟེང་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཕྱག་བཏབ་མཛད་ཅིང་། དགེ་འདུན་འདུས་ཚོགས་ནང་ཡུལ་མི་དང་ཏི་མ་ལའི་རེ་རྒྱུད་ནས་ཕེབས་པ་དག་ལས་བོད་རིགས་ཉང་ཤས་ལས་མེད་གཤེས། དགོན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་སྨན་པས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཏེ་ཕྱི་སྨན་དང་བོད་སྨན་གཉིས་ཀ་ཉིན་ལྔར་ནད་པ་ལྟ་བཅུ་ཐམ་པར་རིན་མེད་ཐོག་གཟིགས་སྐྱོང་མཛད་བཞིན་ཡོད།

༦། སྒོལ་མ་ལྷ་ཁང་།

ལྷ་ཁང་འདི་ཀུ་རྲེ་སྐྱབ་ཕྱག་གི་གནས་བྱིན་ཅན་ས་གནས་དེ་གར་མཛལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་གནས་དེ་གར་སྒོལ་མ་རང་བྱོན་ཡོད་པ་དེར་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་། དེ་བཞིན་གནས་མཆོག་དེའི་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྟེབས་ཤིག་ན་སྟོད་ཀྱི་རྩ་སྤུལ་རིན་པ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཕྱག་བཏབ་མཛད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

༧། ལྷུན་འགྱབ་ཆོས་ཕྲིང་དགོན།

གནས་མཆོག་ཀླུ་གན་རྩ་ལ་ནས་བྱང་ངོས་ཀྱི་རི་མཚམས་སུ་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོའི་རྗེས་ཡོན་སྐྱབས་རྗེ་འབྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཡབ་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེས་ཟང་ཟང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཕྱག་བཏབ་མཛད། དགོན་པ་འདིར་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་ནི་བོད་དང་ཤར་པ་ནས་སྟེབས་པ་ཡིན།

༨ ཡག་ཅེས་འཇུག་ས་སྐྱ་ཀ་བྱང་སྐོར།

གནས་མཆོག་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ཀྱི་ཤར་ངོས་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀང་གཅིག་ཙམ་ཆད་གཞིའི་ནང་ཕྱོ་ཆང་ཞེས་མི་ཆང་སྟེར་ཁག་གཅིག་རྫུད་ཀྱིས་རྒྱམ་གདན་

ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཆེད་བཙུགས་དང་ཁྱིམ་ཚང་དེ་དག་ལ་དམིགས་ཏེ་སྲོད་ཁང་ཡང་རན་ཙམ་གོ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། བསྟེ་གནས་འདིའི་ནང་གི་ཁྱིམ་ཚང་ཁག་ཐོག་མར་བོད་ནས་བཅོན་ལྡོལ་དུ་ཙུམ་དང་རྣབ་རི་བརྒྱད་ནས་སྐྱེབས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།

༧༦ ས་གནས་ཀྱི་སྤྲོད་གླ་དང་སྣོན་ཁང་།

༡། རྣམ་རྒྱལ་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ

ཐོག་མར་འཕགས་ཤིང་ཁྲལ་གནས་བཅོན་ལྡོལ་བོད་མིའི་བྱ་ཕྲུག་འགའ་གནས་མཚོག་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་ནུབ་ངོས་ནས་དབུ་རྩེར་ཁྱེར་ཕེབས་ལམ་གྱི་འགྲེམ་སྟོན་ཁང་གི་འབྲིས་སུ་ཡོད་པའི་ཉིན་སློབ་ནང་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་སྟོབ་གཉེར་གནང་འདུག དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ཙམ་ལ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་ཕྱོ་ངོས་ནས་བྱ་ཏོད་ཕུང་པོ་རིའི་རྩེར་རྣམ་རྒྱལ་སློབ་གྲྭ་ཞེས་པ་འདི་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་གསར་འཛུགས་གནང། སློབ་གྲྭ་འདི་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཁག་བལ་གཞུང་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་། དེ་མིན་རྒྱ་གར་ནང་ཆེད་གཏོང་གནང་འདུག ཡང་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་མཛད་རྩལ་བཞིན་གནས་མཚོག་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་ནུབ་བྱང་དུ་ཡོད་པའི་ཨེ་ཅང་ཀུ་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོ་ཙམ་ནང་རྣམ་རྒྱལ་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ་བསྐྱེད་བྱས། འཛིན་གྲྭ་བརྒྱད་པ་ཐོན་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་མཐོ་སློབ་དུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད། སློབ་ཡོན་སོགས་འགྲོ་སོང་སློབ་གྲྭའི་ལས་ཁུངས་ནས་ཐབས་ཤེས་གནང་བཞིན་པ་དང་འཕྲོས་གང་ས་ནང་ཚོགས་པ་ནས་རོགས་རམ་གནང་བཞིན་ཡོད།

༢། སྨན་ཁང་།

དེ་སྐྱ་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༤ ལོ་ནས་ ༡༧༨༠ བར་བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་གི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་ཞིག་ཆེད་འཛུགས་གནང་བ་གཅོ་དོ་ཚྭ་ནད་ཀྱི་བི་སྨན་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད་མོད། རྗེས་སུ་སྐོ་བརྒྱབ་ཟིན་པས་དེ་ནས་ས་གནས་འདིར་སྨན་ཁང་འདི་ཡིན་མེད་པ་དང་། སྐབས་དེའི་སྨན་པ་ཚེ་རིང་ལགས་དཔལ་མཆོད་རྟེན་དུ་ཡོད། ས་གནས་འདིར་ཡོད་པའི་སྡེ་ཚན་མང་པོ་ཞིག་གི་འཛོམ་སྐྱོང་ནི་སྤེར་བདག་ནས་གནང་བཞིན་པ་ལས་འགོ་འཛོམ་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་ཐད་ཀར་འཛོམ་སྐྱོང་ལ་ཐེ་ཅུས་གནང་སྟོལ་སྡོམ་མ་ནས་མི་འདུག།

གཉིས་པ། ཚྭ་ཆེ་ཀོགས་རྣམ་རྒྱལ་ཁྲིར།

ཀ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱུང་རིམ།

ཚྭ་ཆེ་རོགས་རྣམ་རྒྱལ་ཁྲིར་གཞིས་ཆགས་འདི་མ་ཚུགས་སྟོན་མི་མང་ཚང་མ་ཚྭ་སྐོན་ཐང་དུ་ཁ་འཛིར་ཀྱིས་ཡུལ་མི་དང་མཉམ་འཚོ་ལས་སྐྱོང་བཞིན་གནས། སྐབས་དེར་འཚོ་སྐྱོང་འདི་ཡིན་དམེགས་བསལ་གང་ཡང་མེད་པས་མང་ཚོགས་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། མི་ཚང་མ་ཡུལ་མིའི་ལས་ཀ་ཇི་ཐོབ་ཀྱི་ཉིན་ཚྭའི་ཐོག་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད། དེའི་སྐབས་ས་ཁུལ་ཚོགས་པ་དུག་ནང་བོད་ཀྱི་ཚྭ་ནད་ཀྱི་ཞིབ་ཕྲའི་ཐོག་ཁྱབ་ཁེབས་ཆེ་ཤོས་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པས། ཚོགས་པ་དུག་ལ་འགོ་འཁྲིད་རེ་རེ་འཛུགས་རྒྱ་ཐག་གཅོད་ཀྱིས་འགོ་པ་དུག་ནས་ལོ་ཕྱར་བོད་མི་ཁ་འཛིར་ཚང་མ་འཛོམས་སྡེ་འཛམ་གླིང་སྤྱི་བསང་ཉིན་སྐྱུ་མགྲོན་གཅོ་བོ་ཚྭ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་མོ་སྐུ་འཁོར་གདན་ཞུ་ཞུས་ཏེ་ཕྱག་འཚལ་ཡོད། དེ་རྗེས་ཚོགས་པ་དུག་ནས་སྤྱི་ཁྲབ་འགོ་འཛོམ་ཞིག་གཏན་འཁེལ་གྱིས་ཡོད་པ་ལྟར།

འཇུག་གས་གནང་ཐུབ་བྱུང་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་ཡོད་གོ་བསྟུར་གྱིས་མཐའ་མར་མི་མང་ཁ་འཛིར་གྱི་ཆེད་སྐུ་ཞབས་སྐག་སྐ་དབང་འདུས་འགོ་འཛིན་དུ་མང་མོས་བསྐོ་གཞག་གནང་འདུག ཁོང་ནས་བཅོན་ཏྲིལ་གཞུང་དང་སྐག་པར་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་ཁང་ལ་ཁ་འཛིར་མི་མང་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་བདེ་སྡུག་སྐྱེན་གསང་ཞུས་པ་སོགས་ལས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༦ ལོར་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་ཁང་བརྒྱད་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐུ་ཚབ་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གྲམ་དམར་པོའི་སྐུ་ཚབ་དང་ས་གནས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ། དེ་བཞིན་ཐུག་ཁུལ་གནས་རྟོད་འགོ་འཛིན་སྐག་སྐ་དབང་འདུད་ལགས་དང་ས་གནས་ཡུལ་མིའི་སྐུ་ཚབ་གཅིག་བཅས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་ཁ་འཛིར་རྣམས་ལ་གཞིས་ཆགས་གས་ར་འདུགས་ཀྱི་སྐོར་བཀའ་བསྩལ་གནང་མཐར་རྟོད་ཁང་གས་ར་རྒྱ་གྲི་འགྲོ་སོང་ཆ་ཚང་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་འབྲམ་དམར་པོ་ནས་བལ་ཡུལ་རྒྱ་འབྲམ་དམར་པོའི་སྐུ་ཚབ་བརྒྱད་རྟོད་ཁང་ཁང་མིག་དྲུག་ཙུ་གས་ར་རྒྱ་གནང་བའི་སྐབས་དེར་ཡུལ་མི་ཕྱག་རོགས་སྐུ་ཞབས་བི་ཤུ་ནུ་དེ་ར་ཅན་ཞེས་པས་ནར་གདོང་རོགས་ཕན་གནང་ནས་རྟོད་ཁང་དྲུག་ཙུ་ལེགས་འབྲུབ་གནང་ཡོད། རྟོད་ཁང་གས་ར་རྒྱ་གྲི་འགྲོ་སོང་ལས་མི་བོད་རིགས་ཁ་འཛིར་ནང་ནས་སྐྱེས་པར་ཉིན་བཞི་རྟེར་ ༡༠ རེ་དང་བྱད་མེད་ལ་བལ་སྐོར་ ༡ རེ་གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ ལོར་རྟོད་ཁང་དྲུག་ཙུ་ལེགས་བྱབ་ཟེན་རྩེས་རྟོད་གནས་ཁང་མིག་རེའི་ནང་མི་ཡི་རེ་རྟོད་དགོས་པའི་སྐྱིག་གཞི་བཟོས་ཏེ་རྟོད་ཁང་གཅིག་ནང་ཁྱིམ་ཚང་གཉིས་ཡང་གནས་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད། བལ་དོན་ཁང་ནས་གོང་མིང་སྐུ་ཞབས་སྐག་སྐ་དབང་འདུད་ལགས་གཞིས་འགོར་བསྐོ་གཞག་གནང་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ཚུགས་ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་མ་མི་སྐངས་ཞེས་པ་དང་རྩོང་ལ་རོམ་གསུམ་ཟེར། ས་གནས་འདི་ནི་ཀུ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་མི་ཀྲང་ ༦༩༩ དང་། ཚ་ཚད་ ༡༤ ནས་ ༦༠། གང་ཚད་ ० ནས་ ༦ བར་ཡིན།

ཀ། ཐོག་མའི་མི་འབོར་དང་དཔྱའི་མི་འབོར།

གཞིས་ཆགས་འདིར་བོད་མི་བཅན་བྱོལ་བ་རྣམས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡།༧ ཙམ་ནས་ འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡།༧ བར་མི་འབོར་རིམ་གསོག་བྱས་ཏེ་ གྲངས་ ༦༠༠ ཙམ་བྱུང་འདུག རྗེས་སུ་རིམ་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་སྟ་ཚོགས་ཀྱི་ཆུན་ པས་མི་འབོར་ཉུང་དུ་སོང་ཡོད་སྐབས་ ༢༠༠༡།༣།༣ ཉིན་མི་འབོར་བརྩོམས་ ༡༩ དང་ཐྱིམ་ཚང་ ༤༩ ཙམ་ཡོད་འདུག

ཁ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཁྲོན།

ཐྲི་ཆེ་རོགས་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་འདིར་ས་ཞིང་ཤེ་ཀར་ ༡༣༤ ཡོད་ པ་ནས་ཤེ་ཀར་ ༡༠༠ ཙམ་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་དང་ཤེ་ཀར་ ༣༤ གཞིས་ མི་སྡོད་ཡུལ་དུ་བེད་སྤྱོད་གནང་བཞིན་ཡོད། དེའི་སྐབས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་ བའི་གནས་སྟངས་མང་ཆེ་བ་རྙམ་གདན་བཟོ་གྲྭའི་ལས་མི་དང་ས་ཞིང་འདེབས་ ལས། ཚོང་ལས་ཙག་ཙོག་དང་ཡུལ་འཁོར་སྤྱོ་འཆམ་པར་རོགས་རམ་བྱས་ པའི་སྐུ་ཆ་སོགས་ལ་འཚོ་རྟེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ག། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཀྱི་ཆྱང་རིམ།

ཚད།	མཚན།	ལས་ཡུན།
༡།	སྟག་སྡེ་དབང་འདུད།	༡༩༧༣ ནས་ ༡༩༧༦
༢།	ཐྲི་བཟང་རྒྱལ་མཚན།	༡༩༧༦ ནས་ ༡༩༧༩
༣།	ཐུབ་བསྟན་ལེགས་གྲུབ།	༡༩༧༩།༡།༦ ནས་ ༢༠༠༦།༡༠
༤།	ནོར་བྱ།	༢༠༠༦།༡༠ ནས་ ༢༠༠༧།༡།༦
༥།	མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས།	༢༠༠༧།༡།༦ ནས་ ༢༠༠༡།༡།༦
༦།	འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།	༢༠༠༨།༡།༡ ལས་ཀྱང་གནང་།

ཀ། གནད་ཡོད་མི་སྣའི་གཟིགས་བརྡོར།

བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་ཁང་ནས་གནད་ཡོད་མི་སྣ་སྤྱི་མཚུངས་གཟིགས་བསྐོར་གདན་ཞུ་མཛད་རིགས་ལས་གཞན་གལ་ཆེའི་མི་སྣ་ཆེད་མངགས་འདིར་ཞེབས་མྱོང་མེད།

ཁ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལས་འཆར།

མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞིའི་ས་ཁྱོན་གང་ཙམ་ཞིག་ལ་ཤིང་ཏོག་འདེབས་ལས་ཀྱི་འཆར་གཞི་སྤེལ་ཡོད། དེ་བཞིན་མི་མང་སྤྱི་དབུལ་ཀྱི་ཐེབས་རྩར་ནང་སྡེད་ལས་ཁྲངས་ནས་བལ་སྦོར་འབྲམ་གཉིས་སྐྱེད་མེད་བྱན་གཡར་གནང་ཡོད། དབུལ་འབབ་རང་ཁོངས་མི་མང་ལ་སྐྱེད་ཆུང་བྱན་གཏོང་གིས་སྐྱེད་འབབ་ཇི་བྱུང་དུས་ཆེན་སྤུང་བརྩི་བྱེད་སྦོ་ཁག་སོགས་སུ་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ལོ་རེའི་རྩིས་ཁྲ་མང་ཚོགས་ཁྲོད་འགོ་དབྱ་བཞུགས་ཐོག་ཁམས་གཙང་གནང་བཞིན་ཡོད།

ས་གནས་ནས་ཆུ་རགས་གསར་རྒྱག་དང་། སྟོད་ཁང་ཁང་ཐོག་ལྷགས་ཤོག་ཉམས་གསོའམ་བརྗེ་ལེན་གནང་རྒྱུ། དེ་བཞིན་ཞིང་ཆུ་འདེན་གཏོང་ Pip གསར་བརྗེ་སོགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་འབྲེལ་ཡོད་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲངས་སུ་ཕྱལ་ཟིན་པས་རིམ་པའི་དགོས་དབུལ་བྱང་མཚམས་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་གནང་རྒྱུ་བཅས་ཡིན།

ག། ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཚོགས་བ།

འདི་གར་ས་གནས་གྲོས་ཚོགས་དང་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་བཅས་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་པ་གཉིས་ཡོད། དེ་བཞིན་ ༡༩༩༩ ལོར་ས་གནས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་གནང་བྱས་ཏེ། བོད་སྤྱིའི་རྩ་དོན་ཀྱི་ཆེད་ཆར་པ་ཆུ་

བྱོགས་དང་ཉི་མ་མེ་བྱོགས་བཞིན་རང་རྒྱས་གང་སྟོགས་ཀྱིས་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ཨ་ཅི་སྟྭ་ཁང་།

༡༩༥༤ ལོར་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་དད་རྟེན་དུ་མ་ཅི་སྟ་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ད་ལྟའི་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཅོ་སྐུ་ཞབས་ནོར་བྱ་ཕྱན་ཚོགས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་དང་། རྒྱ་བལ་ངེས་ནས་ཡིན་པ་སྐུ་ཞབས་ Sano Siki ནས་རོགས་ཕན་མཐུན་འགྱུར་གནང་སྟེ་མ་ཅི་སྟ་ཁང་འདི་བཞིན་གསར་འཛུགས་གནང་ཡོད་པ་དང་མ་ཅི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་ཚོགས་མི་ ༦༧ ཡོད། ཁོང་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་གཞིས་མི་ཡོངས་ནས་རྒྱ་བ་གཅིག་ནང་གི་དུས་ཆེན་གལ་ཆེ་བ་ཚོས་ ༡༩༥༡༦༠ བཅས་ལ་སྟུ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༧༡༠༠ ནས་དགོང་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༩༡༠༠ བར་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་ཞབས་རིམ་འཚོག་བཞིན་པ་དང་། ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན་ནོར་བྱ་ཕྱན་ཚོགས་ལགས་ནས་འཛིན་སྐྱོང་ཆུལ་ལྟན་གནང་སྟེ་ལོ་ལྟར་ཞབས་རིམ་གསོག་སྐྱབ་དང་སྐྱབ་ཐོ་འབྲེལ་ཡོད་སྐུ་སྐེར་དང་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲངས་བཅས་ལ་འབྱུལ་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་གཞིས་ཆགས་ནང་འཆར་གཞི་གཞན་ཡང་ཁོང་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཏེ་མང་ཚོགས་ལ་རོགས་ཕན་དང་བར་གང་མང་གནང་འདུག

ས་གནས་ཀྱི་སྐོབ་གྲྭ

འདི་ཁྲངས་སུ་གངས་ཅན་བདེ་རྩ་ཚོགས་པའི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་སྐོབ་གྲྭ་འཛིན་རིམ་ལྟ་བར་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ༡༩༦༩ ལོར་གསར་འཛུགས་གནང་། དེར་དད་ལྡན་ཆར་སྐོབ་དགེ་ལྟ་དང་སྐོབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༤༠ ཙམ་ཡོད། འདི་ནས་

འཛིན་གྱ་ཐུ་པ་ཐོན་རྩེས་སྤོག་ར་བཀྲ་ཤིས་དབལ་འབྱེལ་ལ་གཏེར་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་བྱ་བཅོལ་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཀྱང་ས་གནས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེར་སྐོབ་དགེ་གྲངས་བཞི་དང་དགེ་རྒན་མ་མ་གཅིག་སྡོགས་བྱེད་མཁན་གཅིག་ཡོད། དེའི་ནང་ཕྱི་ལྷགས་སྐན་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་འགྲོ་སོང་རང་གཞུང་འཛིན་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་གནང་བཞིན་ཡོད།། །།

མཆོད་འདོར་གནས་སྟོད་བོད་མིའི་
གནས་སྐབས་སྤྱིད་བསྟུས།

མཚོད་འཇོམ་གནས་སྤྱོད་བོད་མིའི་གནས་སྐྱངས།

བལ་ཡུལ་མཚོད་འཇོམ་ས་གནས་འདིར་ཡོད་པའི་མི་མང་གིས་མང་གཅོའི་ལམ་ལུགས་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་བཅའ་ཁྲིམས་གཞིར་བཟུང་བྱས་ཏེ། ས་གནས་གཉིས་ཀྱི་མང་ཚོགས་ཁྲོད་ཚ་ཆུན་ལྡན་པ་འོས་འདེམས་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༡།༡།༡༩ ཉིན་དངོས་སུ་འགོ་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། མཚོད་འཇོམ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་སྐྱེས་མིན་བསྡོམས་ ༧༡༣ ཡོད་ཅིང་། བལ་ཡུལ་མཚོད་རྟེན་དང་འཇོམ་པ་ལྟ་ས་གནས་གཉིས་སུ་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་སོ་སོར་བཙུགས་ཡོད། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་བལ་ཡུལ་མཚོད་རྟེན་བྱ་རྒྱང་ཁ་ཤོར་ཁུལ་དང་། བལ་ཡུལ་འཇོམ་པ་ལྟ་ཀེམ་ཁོངས་ས་ཁུལ། ལྟར་སྣར་ལི་ལུམ་སྦྲི་ནི་བཅས་ས་ཁག་གསུམ་ཡོད། ས་ཁུལ་འདི་རྣམ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་མི་ཀུར་ ༡༣༥༠ ཙམ་དང་། གནམ་གཤིས་གནས་སྐྱངས་དབྱར་དུས་བསིལ་ཞིང་ཆར་ཞོད་ཆེ་ལ། དགུན་ཁ་བསིལ་གང་སྐོམས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་གའི་ཁོངས་སུ་བོད་དགོན་ ༣༠ དང་། ཚོགས་སྒྲིད་ཁག ༡༦། དུ་དྲུང་སོང་བཙན་བལ་བཟའ་མཐོ་སྒོབ་གཏན་ཞིབ་གྲྭ་དང་རྣམ་རྒྱལ་མཐོ་རིམ་སྒོབ་གྲྭ། བོད་གཞུང་འཕྲིན་བསྐྱེན་སྐྱན་ཁང་གཞིས་བཙས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་གཞུང་སྐྱན་རྩིས་ཁང་གི་སྐྱན་ཁང་ཚད་ལྡན་གཅིག ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ཕྱི་ཚོང་ཁང་། བལ་ཡུལ་རྩིས་ཞིབ་ཡན་ལག་ལས་ཁྲངས་བཙས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པའི་ལས་གཞིའི་རིགས་རྗེས་ཅིག་ཡོད། མཚོད་རྟེན་ཁུལ་སི་ཀྱི་སིའི་བདག་དབང་ཡོད་པའི་རུ་པ་ནི་ ༥ ཙན་དང་། ཨ་ན་ ༥ ཙན་དེ་དག་སི་ཀྱི་སི་ཚོང་ལས་སྒོ་བརྒྱབ་པ་མཇུག་བསྡིལ་རྗེས་ས་ཁང་རྣམས་སུ་མཐུད་བདག་གཉེར་ཆེད་བལ་པོའི་མི་སེར་གྱི་ལག་འཁྱེར་ཡོད་པའི་མི་གྲངས་ ༥ ནས་ ༧ བར་གང་རུང་གི་མཚན་ཐོག་བལ་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་མཐུན་མིང་བསྒྲུར་ཞུ་འཆར་དང་། དེའི་འགྲོས་རང་གཞུང་དབུས་ནས་དགོངས་བཞེས་བྱུང་ཡོད།།

བཀྲ་ཤིས་བློང་དང་རོར་པ་ཀན་ཅོར་
འཇོན་བློང་། ཀ་འཕོར་ས་གནས་
ཁག་གི་ཡོ་རྒྱས་སྤྱིང་བསྡུས།

དང་པོ། བཀུ་ཤིས་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས།

ཀ། གནས་ཡུལ།

བཀུ་ཤིས་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་མངའ་སྡེ་ Gandaki Zone དང་ Kaski རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྟོག་ར་ཞེས་པའི་ས་ཁོངས་སུ་གནས་ཡོད། ས་གནས་དེ་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཚད་ལྷ་ཀྱི་ ༡༥༠༠ དང་མི་ཀུར་ ༥༡༦ ཙམ་དུ་ཆགས་ཡོད། སྟོག་ར་ནི་བལ་ཡུལ་ནང་གངས་རི་དང་མཆོད་ལྗོངས་པའི་ཡུལ་ལྟོངས་མཇོས་སྟུག་ལྗོངས་པར་སོང་། ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་བསྐོར་སྟོན་འཆམ་པ་དང་གངས་འཇོགས་པ་ཡོང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཕྱི་ཟླ་བཞི་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་ཚ་ཚད་མཐོ་ཤོས་ Degree ༣༠་༥༠ དང་ཚ་ཚད་དམའ་ཤོས་ Degree ༡༣་༡༠ ཡིན། དེ་སྐབས་ཆར་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་མི་ལི་མི་ཀར་ ༡༠༥༣་༥༠ དང་དམའ་ཤོས་མི་ལི་མི་ཀར་ ༡༣༥ ཙམ་འབབ་ཀྱི་ཡོད།། ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ནས་གསུམ་པའི་བར་ཚ་ཚད་མཐོ་ཤོས་ Degree ༡༦ དང་ཚ་ཚད་དམའ་ཤོས Degree ༡༣ དང་ཆར་ཚད་མཐོ་ཤོས་ ༡༥ ནས་ ༢༣ བར་འབབ་ཀྱི་ཡོད། ས་ཐོག་ཏུ་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ཀ་ཐ་མན་གྱུ་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀར་ ༦༠༠ དང་རྒྱ་གར་ས་མཚམས་སུ་ནེ་ལི་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀར་ ༡༦༠ ཡིན། གནམ་ཐོག་ནས་བསྐྱོད་ན་དུས་ཡུན་ཚྱོད་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་ལས་འགོར་ཀྱི་མེད།

ཁ། གཞིས་ཆགས་སྐྱང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༩ བཀུ་ཤིས་ཕྱིང་མི་མང་ཏན་གཞིན་བར་གསུམ་ཚང་མ་བལ་བོད་ས་མཚམས་ཁག་འདྲ་མེན་ནས་སྟོག་རར་སྐྱེབས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེ་སྐབས་གཞིས་ཆགས་དངོས་སུ་ཚུགས་ཐུབ་མེད་པར་སོང་། འཕྲལ་སེལ་སྟོད་གུར་དང་

སྐྱག་ཁང་བརྒྱབ་ནས་མི་མང་རྣམས་སྤྲོག་ར་གནམ་ཐང་གཡས་གཡོན་ལ་རྒྱལ་ཕྱོའི་རོགས་སྐྱེར་འོག་འཛོ་གནས་གཅོ་དོན་ཐོག་གནས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ ལོར་སྤོག་ར་ Chhorepatan ས་གནས་སུ་རྩོད་ཁང་ལེགས་འགྲུབ་ཟེན་པར་བཏེག། མི་མང་ཚང་མ་རྩོད་གྲུར་ནས་རྩོད་ཁང་གསར་པར་སྤོ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་ལས་ཀ་ སྟོབ་གྲ བཟོ་གྲ་བཅས་རིམ་བཞིན་འཛུགས་སྐྲུན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ཀ ཀོག་མར་སྐྱབས་བཅོལ་ཏ་འབྱོར་སྒྲུབས།

བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་མང་ཆེ་བ་བལ་བོད་ས་མཚམས་སུ་ཁ་འཐོར་ནས་ཡུལ་མིའི་གཡོག་པོར་གནས་སྐབས། སྐེ་ཤང་ཁུལ་གྱི་བོད་མི་མང་ཆེ་བ་ཞང་ངོ་སྟེན་ཆུང་མཆོག་གིས་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་ཐོག་མི་གྲངས་ ༣༧༠ བསྡུ་རྒྱབ་ཐོག་ཚོ་དམག་སྒར་གྱི་མཐུན་འགྲུར་བཅས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་སྐེ་ཤང་ནས་བོད་མི་ཁ་འཐོར་བ་མང་ཆེ་བ་གཞིས་ཆགས་སུ་ཟླ་བསྒྲིལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བལ་བོད་ས་མཚམས་དོལ་པོ། ཙུམ། ནུབ་རི། ཐྲོ། དམའ་སྡོང་། རྡོར་པ་སྤྲན། སུ་འཁྲམ་བཅས་ནས་མི་གྲངས་ ༡༥༠ ཙམ་རང་ནུས་ཐོག་སྤྲོག་རར་སྐེབས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་རྣམས་མང་ཆེ་བ་སྟོད་གཞུང་རུ། འབྲོང་པ། འབའ་ཆེན། ཡག་ར། བཀྲ་མདུན། ཚོས་འཁོར། རྩོང་དམར། ཁམས་ནང་ཆེན། སྐེར་རྩེ་བཅས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་འདྲ་མིན་ནས་སྐེབས་པ་ཡིན་འདུག ཐུ་རྣེས་བསྟོམས་མི་གྲངས་ ༥༦༠ ཙམ་སྤྲོག་ར་བཀྲ་ཤིས་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་སྐེབས་ཡོད།

ཁ ཀོགས་ཚོགས།

གཞིས་ཆགས་འདི་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་མི་མང་ལ་སྐྱོབ་ཡོགས་རྣམས་ USAID རོགས་རམ་ཚོགས་པ་ནས་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་བཀྲ་ཤིས་ཚྭིང་གི་སྡོད་ཁང་གངས་ ༡༡ དང་སྨོབ་གྲྭ རྒྱས་གདན་བཟོ་གྲྭ་ལས་ཤག་བཅས་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གམ་དམར་པོ་བརྒྱད་རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་ཚོགས་ UNHCR, Norwegian Refugee Council, SAVE THE CHILDREN FUND and Tibnep ཀྱི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་རེག་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ཀ. མི་འབོར།

གཞིས་ཆགས་དངོས་སུ་ཚུགས་སྐབས་མི་གངས་ ༡༦༠ ཙམ་ཡིན་འདུག འདིའི་ཁོངས་ནས་མི་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ཀ་ཐ་མན་གྱར་གནས་སྡོས་ཕྱིན་ཡོད། དཔ་སྟ་གནས་སུ་དངོས་ཡོད་མི་མང་ཏན་གཞིན་བར་གསུམ་རྩིས་བའི་བསྡོམས་ ༩༡༦ ལས་མེད།

ཁ. ས་ཁྲོན་དང་འཚོ་ལས།

ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་སྐབས་ས་ཆའི་རྒྱ་ཚོན་ Ropani ༡༦༦ (75x75 feet for one ropani) ཙམ་ཡོད་ཁོངས་ནས་མི་མང་རྣམས་ལ་བཞི་ཅན་དང་བརྒྱད་ཅན་བཅས་སྡོད་ཁང་གངས་བསྡོམས་ ༡༡ ཙམ་བརྒྱབ་ཐུབ་ཡོད། རོགས་ཚོགས་ནས་མ་འོངས་མི་མང་གི་འཚོ་བ་སྤ་བཏང་ཡོང་ཐབས་སྣང་ཤེང་བཟོ་དང་། རྩམ་གདན། ཟ་ཁང་། ཚོང་ཁང་། བལ་ལས་དང་དེ་མེན་ལས་རིགས་སྤྱོང་བཏང་རོགས་སྐྱོར་གང་མང་གནང་ཡོད། དེ་མཚུངས་བྱ་དེ་དང་ཕག་པ་གསོ་སྐྱོང་། ཕེང་གི་བཟོ་གྲྭ་བཅས་འགོ་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་མེན་ས་ཆ་སྡོང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཀྱི་ལས་གཞི་བརྒྱ་ཤོག་

ཁག་ལྟ་ལ་ཆ་བགོས་ཀྱིས་ལས་གཞི་སྤེལ་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ནས་ལས་གཞི་དེ་དག་མཉུག་སྒྲིང་མ་ཐུབ་པར་བརྒེན་འཚོ་བའི་གནས་གཞི་གཅོ་བོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་རམ་དང། གཞིས་མི་མང་པོ་ཞིག་རང་གི་རྩལ་འཛོན་ལྡར་ལམ་བཟོ། མཐོན་ཁང་ལག་གཡོག འགྲུལ་ཚོགས་དང་གངས་འཛོགས་ཚོགས་པ་ཁག་གི་ཁྲུར་པོ་འོར་འདེན། གང་འཚམས་ཤེག་བལ་ལས། རྩམ་གདན་དང་དེ་མིན་ཡུལ་འཁོར་སྤྲོ་འཆམ་པ་མཉམ་དུ་དངོས་ཟོག་ཚོང་འབྲེལ་སོགས་ལ་འཛུག་དགོས་ཆགས་ཡོད། གཞིས་སྐར་རྩམ་གདན་ལས་གཞིའི་ཐོག་མི་མང་ལ་ཞེ་ཡན་དོན་ཡན་ལྡན་པ་དེ་ཙམ་བྱུང་མེད། ༡༩༥༤ ལོར་གཞིས་འགོ་སྐལ་བཟང་ལགས་ས་གནས་སུ་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་རྩམ་གདན་བཟོ་གྲྭའི་རྣམ་པ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་སྐབས་སུ་བསྒྲུར་བྱབ་པ་མ་ཟད། བལ་ཡུལ་ CTC རྩམ་གདན་བཟོ་གྲྭའི་དབུ་འཛིན་འཕྲེན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས་དེ་ཐོག་ལམ་སྟོན་དང་མཐུན་འགྱུར་གང་ལེགས་གནང་ཡོད། གཞིས་འགོ་སྐལ་བཟང་ལགས་ཀྱི་སྐབས་བཟོ་གྲྭའི་གཙང་ཞེ་ནས་གཞིས་སྐར་ལམ་ཆེན་ཀྱི་མདུན་དུ་ཆོང་ཁང་གངས་ ༧ ཙམ་གསར་སྐྲུན་བྱབ་ཡོད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མ་དཔུལ་དང་རྩམ་གདན་བཟོ་གྲྭའི་རྣམ་པ་ཡར་རྒྱས་སུ་སོང་བ་མ་ཟད་གཞིས་ཆགས་མི་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་གཞིས་འགོ་འཕྲེན་ལས་ལགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྲོལ་མ་ཚེ་རིང་བརྒྱུད་ Madat Nepal རོགས་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན། གཞིས་སྐར་སྡོད་ཁང་གངས་ ༡༠༤ ཙམ་གྱི་ཡྱགས་ཤོག་གི་ཐོག་གཡབ་རྣམས་ཚར་འདམ་ལ་བརྟེ་བསྒྲུར་བྱེད་བྱབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༧ ཡུལ་མི་དང་མཉམ་དུ་བཀའ་དཀྱུ་ཚུགས།

གཞིས་སྐར་གྱི་ས་ཆའི་ཐད་ཡུལ་མིའི་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་མཉམ་དུ་བཀའ་ངལ་སྐྱ་རྟེས་མང་པོ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༩༩ ལོར་རང་རེའི་ཉིན་སྟོབ་དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་ཤེས་རིག་གསར་བརྗེ་སྐབས་བལ་གཞུང་ནས་གཞུང་བཞེས་གནང་སྟེ་གཞིས་ལས་ལ་ཐེ་བྱས་མེད་པ་དང་། ༡༧༨༠ ནང་བལ་གཞུང་བསྐོར་ཚ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡུལ་དང་དེ་མིན་ས་གནས་ཚོས་ཚོགས་ཆེད་ས་ཚ་གང་ཙམ་ཤོར་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཙམ་ལ་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གམ་དམར་པོའི་ཚོགས་པ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་གཞིས་སྐར་གྱི་ལམ་ཆེན་མདུན་ས་ཁྱེན་མང་ཆེ་བ་བདག་ལེན་དང་། དེའི་ཐོག་ཚོང་ཁང་མང་དག་ཅིག་བརྒྱབ་ནས་དེ་ཚ་ཐུབ་ཚར་གཏོང་སྲས་ཡོད། མ་འོངས་པར་གཞིས་སྐར་གྱི་ས་ཆའི་ཐོག་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་འདུག

༤ ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ལྷུང་རིམ།

ཚད།	ལས་ཁྲུར་ལོ་དུས།	གཞིས་འགོའི་མཚན།
༡།	ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩།	ཞང་ངོ་སྤྲིན་ཆུང་།
༢།	ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༧།	བསོད་ནམས་དབང་འདུད།
༣།	ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢།	ཉི་མ་འོད་ཟེར།
༤།	ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤།	ཐུབ་བཟང་བསྟན་འཛིན།
༥།	ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦།	སྨན་པ་ཏཱ་ཐུ།
༦།	ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨།	རྐན་པོ་ཀཱརྨ།
༧།	ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠།	ཕུར་རྩེ་བསམ་གྲུབ།
༨།	ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༢།	འཇིགས་མེད་དབང་འདུད།
༩།	ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༤།	ཐུབ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།
༡༠།	ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧།	སྒལ་བཟང་།
༡༡།	ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢།	འཕྲིན་ལས་ཚོས་རྒྱལ།

༡༦། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤། རེར་བྱ།

༡༧། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦། རྣམ་རྒྱལ་དགེ་འདུན།

༡༩། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ཇ། ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཕེལ།

༥ ཕྱི་ནང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣའི་གཟིགས་སྐོར།

༡། རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཤློན་བསམ་མཁར་དབྱངས་སྐྱིད་མཆོག་དང། དྲང་ཆེ་ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེ་ལགས་གཉིས་ཕེབས།

༢། Australia གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐྱ་ཞབས་བོབ་དྲུ་རོན་ (Bob Brown) མཆོག་དང། ཁོང་གི་ཕྱག་རོགས་གཉིས་བཅས་ཕེབས།

༣། ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་ཚེས་རྒྱལ་མཆོག་དང། དྲང་ཆེ་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས།

༤། ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་"དྲང་ཆེ་དྲང་གཞོན་གཉིས་དང། བལ་དོན་ཁང་གི་དྲང་ཆེ་བཅས་ཕེབས་གནང་མཛད།

༥། སྤྱི་འཐུས་པསྒ་འབྱང་གནས་ལགས་དང། སྤྱི་འཐུས་ཆེ་རིང་སྤྲོལ་མ་ལགས་གཉིས་ཕེབས་ཡོད་འདུག

༦། ཨ་རི་བོད་དོན་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་མི་སྣ་བཞི་ཕེབས།

༧། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་བྱ་དུར་བཟང་པོ་ལགས་དང། སྤྱི་འཐུས་ངག་དབང་ལྷ་མོ་ལགས་གཉིས་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང།

༨། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་སྣ་ཞབས་མག་སི་སན་ཕོར་ཀེ་མཆོག་དང་ཕྱག་རོག་གསུམ་ས་གནས་སུ་ཕེབས།

୰། དབལ་ལྡན་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་མཆོག་གིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

୨୦། བལ་ཡུལ་རྒྱ་གམ་དམར་པོའི་དབྱ་འཛིན་སྐུ་ཞབས་དབང་གྲགས་མཆོག་གིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

୨୨། སྤྱི་འཐུས་བྱ་དྲུར་བཟང་པོ་ལགས་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཀཱརྨ་ཆོས་འཕེལ་ལགས་གཉིས་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་ཡོད།

୨୩། སྡོག་ར་སྣ་གནས་རྫོང་དཔོན་སྐུ་ཞབས་ཆུར་ན་རཅ་དཔག་རལ་མཆོག་གིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

୨୩། སྤྱི་འཐུས་ངག་དབང་བསྟན་པ་ལགས་དང་། སྤྱི་འཐུས་ལི་ཐང་དབང་རྒྱལ་ལགས། སྤྱི་འཐུས་འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་ལས་ལགས་བཅས་ཀྱིས་གཟིགས་སྐོར་གནང་།

୨୯། དབང་ཕྱུག་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་གཟིགས་སྐོར་གནང་།

୨୫། འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་དབང་གྲགས་མཆོག་གིས་གཟི୮་བསྐོར་གནང་།

୨୬། འགན་སྡུང་དབྱ་འཛིན་སྐུ་ཞབས་རེ་ལན་ཅེ་ཚན་སེ་ཀོ་ལྷལ་མཆོག་དང་། འགན་འཛིན་ལས་རོགས་ལྷམ་ཨེ་ཤག་ཀ་གཉིས་ཕེབས་གནང་བྱུང་།

୨୭། ཨོ་སི་ཀེ་ལི་ཡའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་སྐུ་ཞབས་བབ་པོ་རོན་མཆོག་གིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

୨୮། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་བྱ་དྲུར་བཟང་པོ་མཆོག་ནས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༡༥། དཔལ་ལྡན་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་བློ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་དང་རང་གཞུང་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་གཉིས་ཀྱིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༡༦། ས་གནས་རྫོང་དཔོན་དང་། གཉིས་ས་གནས་སུ་ཕེབས།

༡༧། སྤྱི་འཐུས་ཚོ་དགའ་ལ་ང་དང་འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་ལས་ལ་ང་གཉིས་ཀྱིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༡༨། དཔལ་ལྡན་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་མཆོག་དང་དྲུང་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༡༩། DIIR Joint Secretary མཆོག་གིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༢༠། སྤྱི་འཐུས་ཆོས་སྐྱོང་དབང་ཕྱུག་ལ་ང་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་ལ་ང་གཉིས་ཀྱིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༢༡། དཔལ་ལྡན་རང་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༢༢། Former Mayor James Malley Ireland མཆོག་གིས་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༢༣། དཔལ་ལྡན་རང་གཞུང་འཕྲིད་བསྟེན་བཀའ་བློན་དཔལ་འབྱོར་ཚེ་རིང་མཆོག་དང་ཟུང་དྲུང་ཚེ་རིང་དབྱངས་སྐྱིད་གཉིས་ས་གནས་སུ་ཕེབས།

༧༦ ཡས་འཆར་ཁག

༡། འདས་པའི་ལས་འཆར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་གཞིས་འགོ་འཛིགས་མེད་དབང་འདུད་ལགས་ཀྱིས་གཞིས་སྒར་ནང་གསང་སྤྱོད་ཁྲུས་ཁང་གི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་སེལ་སྟད། རོགས་ཚོགས་ཁག་གཅིག་གི་རོགས་རམ་འོག་གཞིས་ཆགས་ནང་གསང་སྤྱོད་ཁྲུས་ཁང་ཁང་མིག་གསུམ་ཅན་གྲངས་བཙུ་གཉིས་གསར་རྩྭ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ནང་གཞིས་འགོ་སྐལ་བཟང་ལགས་ཀྱི་སྐབས་ Help Tibet རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་རམ་གནང་སྟེ་གཞིས་སྒར་མེ་མང་ལ་འཐུང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྟད་ཆུ་རྫིང་གསར་པ་ཞིག་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ གཞིས་འགོ་གང་གི་ཐུགས་འཁུར་དང་བློ་སྟོབས་ལ་བརྟེན། གཞིས་སྒར་རྒམ་གདན་བཟོ་གྲ་དེ་བཞིན་སྤོ་བརྒྱབ་ལ་ཉེ་བར་གཞུང་ལ་མེ་མང་བྱག་གི་རོགས་འཚོལ་དང། དེ་བཞིན་རྒམ་གདན་བཟོ་གྲ་ཁག་ལ་འབེལ་གཏུགས་ཀྱི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་བགོད་པའི་འོག་རྒམ་གདན་བཟོ་གྲ་སྒར་གསོ་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་ཡི་ཁེ་ཕན་ནས་གཞིས་སྒར་ལམ་ཆེན་མདུན་ཚོང་ཁང་གྲངས་བརྒྱད་ཙམ་དང་རྒམ་གདན་ཚོང་ཁང་རྒ་བསྒྱེད་ཆེན་པོ་གཏོང་ཐུབ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་གཞིས་འགོ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་སྤྲོལ་མ་ཚེ་རིང་བརྒྱུད་ Madat Nepal རོགས་ཚོགས་ནས་ནེ་སྤྲོར་ ༡༠༠༠༠༠༠༡༠༠ ཙམ་གྱི་རོགས་སྐྱབས་འོག་གཞིས་སྒར་མེ་མང་གི་སྟོད་ཁང་ཚང་མ་ཆར་དུས་སྐབས་ཐེགས་པ་བརྒྱབ་ནས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་སྐྱག་ཤོག་ཚང་མ་ཨར་འདམ་ཐོག་ཀུ་བརྡེ་ལེན་ཐུབ་ནས་དཀའ་ངལ་སེལ་ཡོད། དེ་བཞིན་གཞིས་སྒར་ས་མཚམས་དཀའ་ངལ་སེལ་སྟད་ར་སྤོར་གང་འཚམས་བཀྲབ་ཐུབ་པ་དེས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཡུལ་མི་དང་མཉམ་དུ་ས་མཚམས་དཀའ་ངལ་མི་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་དུ་གཞིས་སྒར་ས་མཚམས་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་

ལ་ར་སྐོར་ཡང་བརྒྱབ་ཐུབ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་གཞིས་འགོ་ཐུབ་བསྡུན་ཚོས་འཛེལ་གྱི་སྐབས་ Himalayan Foundation རོགས་ཚོགས་ལ་གཞིས་སྐར་ནང་གི་གཞུང་ལམ་ཡག་པོ་མེད་པས་འགྲོ་བསྟེད་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་སེལ་སྐད་ཅེ་སྐལ་འཚར་གཞི་ཕྱལ་དོན་ལྟར་སྐོར་ ཟ༤༠༠༠༡༠༠ གནང་བ་དང་གཞིས་སྐར་ནང་གནས་སྡོད་བྱ་མོ་ཐག་གཅོད་སྤྲོལ་མ་ལག་ཏུ་ངོ་ཤེས་ནས་བལ་སྐོར་ ༡༧༤༠༠༠༡༠༠ བསྟོམས་བལ་སྐོར་ ༤༩༤༠༠༠༡༠༠ ཙམ་གྱི་ངོག་སྐྱོར་གནང་སྟེ་གཞིས་སྐར་སྤྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་འཁུར་མཉམ་ཞུགས་ཐོག་གཞིས་སྐར་གྱི་གཞུང་ལམ་བཟོ་བཅོས་ཀྱིས་ངལ་སེལ་ཐབ་རྩལས་ཅི་ཆེ་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་སྡོད་ཁང་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་མི་ཚང་བརྒྱད་ TrekAid རོགས་ཚོགས་ལ་འབོད་སྐུལ་འཚར་གཞི་ཕྱལ་བ་ལྟར་བལ་སྐོར་ ༧༥༠༠༠༡༠༠ གནང་སྟེ་སྡོད་ཁང་གངས་བརྒྱད་དང་། དེ་བཞིན་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལྟན་ཁང་ནས་རོགས་སྐྱོར་བལ་སྐོར་ ༡༤༠༠༠༡༠༠ གནང་བ་བཞིན་གསང་སྐྱོད་ཁྲུས་ཁང་བརྒྱད་བཅས་སྤྱི་མི་སྐབས་དང་པོའི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱི་རང་འགུལ་ཐུགས་འཁུར་བཀོད་དུས་འོག་ནས་ལེགས་སྐྱེན་ཐུབ་ཡོད། དེ་སྐབས་གཞིས་སྐར་གཞོན་སྐྱེས་གང་འོས་ཤེག་ལས་གཞིར་དངོས་སུ་ཞུགས་ཐུབ་པར་བརྟེན། ལམ་སྟོལ་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་བསྟན་ཏེ་ཕན་རྩལས་རྒྱ་མི་ཚུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་ Madat Nepal རོགས་ཚོགས་ནས་གཞིས་སྐར་དུ་ཚུ་འགྲོ་སའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ལ་བལ་སྐོར་ ༡༠༠༠༠༠༡༠༠ རོགས་སྐྱོར་གནང་བས་ཆར་དུས་སྐབས་ཚུ་འགྲོ་སའི་དཀའ་ངལ་སེལ་

ཐུབ་ཡོད། དེ་བཞིན་གཞིས་ཆགས་ལ་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ GNHA, American Himalayan Foundation, Tibet House Foundation, Nepal Initiative Shongue, Help Tibet, རོགས་ཚོགས་ཁག་ནས་སུ་མཐུད་རྟན་ཕོགས་དང་སྣེ་དོད། སྐོབ་ཡོན། ཟབ་སྦྱོང་བཅས་ཀྱི་ཐོག་རོགས་རམ་གནང་སུས་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་གཞིས་ལས་ནས་འབོད་སྐུལ་འཚར་གཞི་ལྡར་སྦྱོལ་མ་ཚེ་རིང་བརྒྱད་ Freunde Tibet e.v རོགས་ཚོགས་ནས་ཚོགས་ཁང་འདོད་རྒུ་འབྱེལ་གནར་རྒྱག་ཆེད་བལ་སྒོར་ ༦༠༠༠༡༠༠ ཙམ་གནས་པའི་འཛོན་ཚས་ཉོས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༧། མ་འོངས་ལས་འཚར།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦།༢༠༠༧ ལོར་གཞིས་སྐར་ཁྲིམ་ཚང་གྲངས་ ༦ ཙམ་ལ་སྟོད་ཁང་གནར་རྒྱག་གི་ཆེད་གཞིས་ལས་ཁང་ནས་འཚར་གཞི་ཕྱལ་དོན་ Himalyan རོགས་ཚོགས་ནས་འབྲེམ་གསུམ་དང་ཕྱི་ཀ Trek Aid རོགས་ཚོགས་སྐུ་ཞབས་ Richard Gere མཚོག་ནས་བལ་སྒོར་འབྲེམ་གསུམ་དང་ཕྱི་ཀ་ཙམ་གནང་རྒྱུ་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་ཡོད། དེ་བཞིན་གཞིས་སྐར་ནང་མ་འོངས་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་ལས་སྦྱེ་ཐོབ་ཐབས་དང་གཞིས་སྐར་མ་དཏུལ་སྐར་གསོ་ཡོང་ཐབས་ལ་དམིགས་ཏེ་སྦྱོལ་མ་ཚེ་རིང་བརྒྱད་ Freunde Tibet e.v རོགས་ཚོགས་དབུ་འཛིན་ Mr. Manfred Michenfelder དང་ Mr. Bilfinger Berger གཉིས་ལ་གཞིས་ལས་ནས་འཚར་གཞི་ཕྱལ་བ་ལྟར་ ༣༠༠༠༠༠༡༠༠ ཙམ་གནས་པའི་མཐོན་ཁང་ཞིག་གཞིས་ཆགས་ནང་བརྒྱབ་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༧ཀ། ཡུལ་མི་དང་མཉམ་དུ་འབྲེག་རྩོད་ཟློང་ཚུལ།

ཡུལ་མི་མཉམ་གཞིས་ཆགས་དང་སྟོབ་གྲའི་རྩེད་ཐང་ས་ཆའི་སྐོར་འབྲེག་རྩོད་ཡོང་གི་ཡིད་པ་དང་དེ་བཞིན་རྩེད་ཐང་དུ་ཡུལ་མི་དང་ན་གཞོན་ཞན་ཚུན་བར་རྩེད་འགྲན་གནང་སྐབས་འབྲེག་རྩོད་ཐེངས་ཁ་ཤས་བྱུང་རྒྱུང་ཡོད།

༧ཀ། སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་གྱི་སྐོར།

ལོ་སྟོན་མ་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་གྱི་ལས་འགུལ་ས་གནས་སུ་སྲེལ་བ་བཞིན་དེའི་དུས་སྐབས་སུ་གཞིས་ཆགས་གཞིས་མིའི་ཉིན་རེའི་འཚོ་རྟེན་ཆེད་ཞན་ཚུས་གང་འཚམ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་རིམ་པས་གཞིས་མི་སྤྱིའི་འཚོ་བར་འགྱུར་ལྡོག་ཕྱིན་པ་དང་། ས་གནས་ལྷང་པའི་གནས་སྐངས་བསྡུན་ཏེ་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་ལས་རིགས་མཚམས་འཛོག་བྱས་ཤིང་། ཡུལ་མིའི་འཚོ་རྟེན་གཅོ་བོ་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་མི་སྤྱོད་འཆམ་པ་རྣམས་ལ་རོགས་པ་བྱས་པའི་ཡོང་སྐོ་ཁག་དང་། དེ་བཞིན་ཚོང་ཟོག་ཆུང་ཙག་རིགས་བཅོང་སྲོལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དར་ཏེ་ད་ཆ་ཞལ་ཆེ་བའི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་དེ་ཆགས་ཡོད།

༧ཀ། གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་མིན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

༡། ས་གནས་གློས་ཚོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་བཅོན་ཅྲི་ལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་སྦྱིག་གཞི་དེ་ས་གནས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། རིམ་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ནང་དབུལ་རྩིས་དགོས་མཁོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱང་དར་ཁྱབ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ས་གནས་འཐུས་

ཚོགས་ཀྱི་འགན་དབང་ཁྱིམས་བཟོའི་ལས་འགན་བཅས་བཅའ་ཁྱིམས་འབྱུ་དོན་ལྟར་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད།

ས་གནས་འཇུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་རིམ་ལྷུང་གི་མཆོད་གཞམ་གསལ།

༡། བསོད་ནམས་བཟང་པོ།
༢། བསོད་ནམས་བཟང་པོ།
༣། ཕུར་བུ་དོན་འགྲུབ།
༤། རྡོ་རྗེ་དཔུ་འདུལ།
༥། བསོད་ནམས་བཟང་པོ།
༦། ནམ་ལངས་ཚེ་རིང་།

༢། རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་།

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྱིམས་དོན་ཚན་ ༦༠ པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གནས་ཡུལ་ས་ཁུལ་གང་སར་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཀྱི་ཚོགས་ཆུང་རེ་དགོས་པ་སྤྲིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་ས་གནས་མི་མང་ནས་ཚོགས་མི་འོས་འདེམས་ཀྱི་ལམ་ནས་བོད་ཆུལ་ལོ་ ༢༠༡༨ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དྲང་ཚང་དཔྱ་དཏུལ་དང་། བསྡུ་དཏུལ་འབྱུལ་འབབ་རྣམས་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་གཞིས་ཆགས་ནས་ཆད་ལྡས་མེད་པར་འཐུས་གཙང་ཞུ་ཡི་ཡོད། དཔྱིའི་ཆར་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༩ ཡོད། ས་གནས་སུ་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་སྣད་དམིགས་བསལ་ཁང་མིག་གང་ཡང་མེད་ཅྱིན་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་འདུག

ཀ། ས་གནས་བྱད་མེད་སྐྱན་ཚོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ལོར་དབུས་བྱད་མེད་སྐྱན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྟེན་པ་རྣམ་རྒྱལ་སྐྱ་མོ་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་སུ་འཚམས་འདྲིའི་གཟེགས་བསྐོར་གནང་སྐབས་ས་གནས་སུ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་དགོས་གལ་ལམ་སྟེན་གནང་བ་སྐད། གཞིས་སྐར་ཀྱི་བྱད་མེད་ཚང་འཛོམས་ཐོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ཕྱི་བཅུ་ ༣ ཚེས་ ༡ ཉིན་ས་གནས་བྱད་མེད་རྐན་གཞིན་གྲངས་ ༡༣ ཙམ་འདྲུལ་ཞུགས་ཀྱིས་རྒྱུན་ལས་བཙུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་བཞིན་གསར་བཙུགས་གནང་། རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལོ་དུས་ལོ་གསུམ་རེའི་མཚམས་སུ་འཕོ་འགྱུར་དང་དབུས་བྱད་མེད་སྐྱན་ཚོགས་ཀྱི་མཛད་རིམ་སྐར་སྤུང་བཟོ་ཞུས་དང་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

ཉ། ས་གནས་དགེ་རྐན་ཕ་མའི་ཚོགས་ཆུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གམ་དམར་ཏོ་རེགས་ཚོགས་ནས་དཔལ་བཀྲ་ཤིས་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་གནས་གསོལ་བསྟུལ་བཀའ་དྲིན་གནང་རྗེས་རིམ་པར་བོད་ཕྱོགས་རྣམས་གནས་སྐབས་རིང་ཡུལ་མིའི་སྒྲིབ་གྲར་བཏང་སྟེ་བོད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་ཟུར་དུ་ཞུས་པ་སོགས་དཀའ་ངལ་གང་མང་བྱུང་། ལོ་དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ བར་ས་གནས་སུ་དགེ་རྐན་ཕ་མའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་ཡོད་ཁུལ་ཡང་ལམ་སྟོང་བྱུང་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ལོར་ཨེམི་ཨོ་ཨེམི་རོགས་ཚོགས་ནས་བོད་པའི་ཕྱ་གྱའི་ཆེད་དུ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་མམ་ས་འབྲེལ་དུ་ SOS Hermann Gmeiner སྤོན་འགྲོ་དང་དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཞིག་གསར་བཙུགས་དབུ་འབྲེད་བཀའ་དྲིན་བསྒྲངས་ཏེ་བོད་སྐྱོབ་ཅིག་ཟུར་དུ་ཆགས། སྐབས་དེ་དུས་སློབ་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་བཀྲ་ཤིས་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་ཕན་ཚུན་

བསམ་ཤེས་ཀྱིས་བཀའ་མོལ་གནང་སྟེ་སློབ་གྲལ་སློབ་སྦྱི་ཚེ་རིང་དོན་གྱུབ་ལགས་ནས་ཐུགས་འགན་གཙོ་བོར་བཞེས་ཏེ་ལྷའི་བར་ལོ་ངོ་ཉེར་གཅིག་ཙམ་སོང་ཡོད།

༥། བཀྲ་ཤིས་ཟིང་རྩེད་མོ་ཚོགས་པ།

བཀྲ་ཤིས་ཟིང་ས་གནས་རྩེད་མོ་ཚོགས་པ་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༥ ཙམ་ལ་བཙུགས་ཤིང་དེ་ལྷའི་ཚར་ཚོགས་མི་གཞོན་སྐྱེས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་རྩེད་མོའི་ལམ་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་ཟེབས་ཐབས་དང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གནས་ཐུབ་ཆེད་ཡུལ་མི་ཁྱིམ་མཆོས་བར་མཐུན་ལམ་དམ་ཟབ་ཡོང་སྐད་རྩེད་འགྲན་གང་ཐུབ་ཞུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ལོ་ལྷར་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་ཤང་རྩེད་སྤོའི་ར་ཁག་འགྲན་བསྟུར་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༦། མ་ཉེ་ཚོགས་པ།

བལ་ཡུལ་སྤྱི་ཀ་ར་བཀྲ་ཤིས་ཟིང་གཞིས་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཟིང་མ་ཉེ་ཚོགས་པ་དེ་བཞིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་དབུ་འཛུགས་གནང་། ད་ལྟའི་ཚར་ཚོགས་མི་དགུང་ལོ་ ༦༠ ཡན་ལོ་མོ་གངས་ ཅ༥ ཙམ་ཡོད། ཚོགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་ཪསྦྱི་ནོར་ཪགོང་མ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཕྲུ་ལ་བར་ཆད་ཞུ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་ཡོང་བ་དང་བོད་གངས་ལྗོངས་ཚོས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཉི་མ་སྐྱར་ཏུ་སྣང་གསོ་ཡོང་ཆེད་དམིགས་བསལ་གྱི་དུས་ཆེན་རྣམས་དང་ཉ་སྤྲོང་ཚོས་བརྒྱད་ནམ་ཡིན་ལ་ཚོགས་མི་ཚང་འཛོམས་ཀྱི་

སྒྲོལ་མ། མ་ཉེ་བཅས་རང་ངོས་ནས་གང་ཤེས་ཀྱི་ཞབས་རིམ་བསྒྲུབས་དང་སྒྲུབ་མྱས་ཡིན།

༧། ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས།

བལ་ཡུལ་སྟོག་ར་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་དེ་ཉིད་ ༡༩༧༦།༡༠།༧ ཉིན་དབུས་རྒྱུན་སྤྱི་ཁྲབ་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་དང་རང་རེ་རྣམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དངོས་འབྲེལ་ལྟར་དབུ་འཛུགས་ཐུབ་པ་དང་། དེ་སྐབས་ས་རྒྱུན་མི་བདུན་དང་དེ་མིན་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༡༡༡ ལྷག་ཙམ་ཡོད། ས་གཞིན་དེ་བཞིན་རང་རེ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལངས་ཕྱོགས་ལ་བརྩེ་སྤུང་། རེག་གཞུང་གཅེས་འཛིན། ཚོས་ཕྱོགས་ལས་རིགས་འདྲ་མིན། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་དབུས་ས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་འཛིན་ལས་གཞི་དགོངས་དོན་ཆད་རྟག་མེད་བར་གནང་སྤུས་ཡིན། དེ་མཚུངས་ལོ་འཁོར་ཚོགས་བཅར་ཞུ་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཚང་མ་དབུས་གཞིན་ནུའི་བཀའ་དགོངས་དང་མཐུན་པར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དཔལ་ཆར་རྒྱུན་ལས་སྐབས་ ༡༥ ཡིན།

༧ཀ། ས་གནས་ཀྱི་དགོན་པ་ཕྱི་དགའ་ལྡན་དར་རྒྱས་ཏྲིང་།

༡༩༧༦ ལོར་སྤྱི་ཚེ་རོགས་ནས་ཤེ་དགའ་ལྡན་དར་རྒྱས་ཐྲིང་གླ་ཚང་དུ་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༥ དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་རང་གཞུང་ཚོས་དོན་དང་ནང་སྲིད་ཀྱི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་སྟོག་ར་བཀྲ་ཤིས་ཐྲིང་ས་ཁང་སོགས་འབྱུང་བཞིན་པ་ཡིན། དེ་ནས་མི་མང་སྤྱི་མཚུངས་བཞིན་ས་ཁང་སོགས་འབྱུལ་གནང་འདུག ༡༩༧༩ ལོར་དར་ཐྲིང་རིན་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་སྟེ། ༡༩༧༥ ལོར་ཨ་གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་

བཞུགས་ཡུལ་དང་དགེ་འདུན་རྣམས་ཚོགས་འཛོམས་གནང་ཡུལ་ཚོགས་ཁང་ཆུང་ངུ་ཞིག་དང་། གླ་ཨག་འགའ་ཤས་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་དགོན་ཀྱི་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་ཐིག་རྟུལ་མཚོན་འདོན་ཏ་དབྱངས་མཚོད་བཟོ་དཀར་ཐིག་སྐྱིག་ལས་ཀྱན་སྤྱོད་སོགས་དཔལ་ལྡན་རྩྭ་ཚང་གི་སྤོལ་རྒྱན་ལྟར། གང་ལེགས་སོར་གནས་ཐོག་ལྟག་པར་ཡགོང་ས་མཚོག་དང་བོད་གཞུང་གིས་བཀའ་དགོངས་ལྟར་སྤེ་སྐེར་ལས་དོན་དང་གཞུང་འབྲེལ་ཀྱི་མཛད་རིམ་མཐའ་དག་འབྲེལ་ཡོད་གཞིས་ཆགས་ཁོངས་ལྟར་སྤུང་བཙུ་གནང་སྐུལ་བཞིན། དཔལྡེའི་ཚར་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་བོད་མི་གྲངས་ ༡༡ དང་མོན་ཀུ་དབང་ནས་གྲུ་རིགས་ ༡ བཅས་ཞལ་གྲངས་ ༦༦ ཙམ་ཡོད་ཐོག་ནས་སྐྱ་དགོང་ཚོགས་འཛོམས་ཀྱིས་རང་ལུགས་ཆོས་སྤྱོད་གང་ནུས་དང་དུས་ཆེན་ཁག་དང་རིས་སུ་ཆད་པའི་ཚུལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་ཡུན་ཏུ་གནས་པ་དང་། དགོན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་དོན་གོང་འཕེལ་ཆེད་གླ་རྒྱན་གསར་འཛུགས་དང་དེ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གཉིས་ཀའི་ཡར་རྒྱས་དང་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་ཡོང་བར་འབད་འབྱངས་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

༧.༡ སྒོང་གླ་དང་དེའི་ཁྲབ་ཁོངས་སྐེ་ཚན།

བཀའ་ཤིས་ཟླིང་གཞིས་ཆགས་ནང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་བརྒྱད་རང་གཞུང་དོན་གཅོད་ཁང་ནས་སྒོང་གླའི་འཛིན་ཁང་དང་རྒྱུན་ཞྱོན་གནང་ཐོག་འགོ་འཛུགས་གནང་ཡོད། དེ་སྐབས་སྒོང་གླ་རྟགས་རྒྱུ་མཚན་ཡིན། སྒོང་གླ་དེ་བོད་པའི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་ལོ་ངོ་དྲུག་ཙམ་རིང་གནས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་བལ་ཡུལ་ཡུལ་མིའི་སྒོང་གླར་བསྒྱུར་བ་དང་རིམ་བཞིན་ཡུལ་མི་ཚོས་སྒོང་གླའི་ས་ཆ་ཆ་ཚང་ཏམ་བཟུང་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེ་རྗེས་ལོ་མང་རིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཕྱུག་གུ་རྣམས་ཡུལ་མིའི་སྒོང་གླར་བཏང་སྟེ་བོད་ཡིག་

སྒོང་ཁྲིད་ཟུར་དུ་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༢ ལོར་ཨེས་ཨོ་ཨེས་རོགས་ཚོགས་ནས་བོད་པའི་ཕྱུག་ཀའི་ཆེད་དུ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་སྡོན་འགྲོའི་སྒོང་ཁྲིད་བྱ་ཞིག་དང་དམའ་རིམ་སྒོང་ཁྲིད་གསར་འཛུགས་དབུ་འབྱེད་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཡོད་པ་རེད།

༧། ཨེས་ཨོ་ཨེས་བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་རྩེ། (SOS TCV)

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་མི་དམར་པོའི་དབུང་སྒོབས་ཀྱིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་བཙན་འཛིན་བཀྲིས་ཏེ་སྤྱི་ནོར་ཟ་ཚོང་ས་ཟ་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་པས་བོད་མི་སྟོང་ཕག་བརྒྱད་བཅུ་སྐོག་ཙམ་རྒྱ་འབྲུག་གསུམ་དུ་རིམ་པར་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་ཟ་ཚོང་ས་ཟ་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་དོན་འཐབ་རྩོད་རྒྱབ་ཀྱི་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད། རྒྱ་གར་གཞུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་རིགས་ཚོགས་ཁག་བཙས་ལ་ཇ་དག་གི་འབོད་སྐུལ་གནང་སྐབས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ནང་ཚོ་སྤྲིག་གི་དག་པོའི་ལས་འགུལ་ཕྱིར་བསྡུ་གནང་ནས་བོད་མི་སྟོང་གཉིས་ལས་མི་ཉུང་བ་ཞེག་བཅལ་ཡུལ་དུ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་སྐབས་ངོ་ཤེས་པ་ས་དང་གནམ་མ་གཏེགས་མེད་པ་དང་། མི་མང་གི་འཚོ་གོས་དང་འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་གང་ཅིར་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཁར། ས་ཆའི་གནས་བབ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཞན་པའི་དབང་གིས་ན་ཚ་འདྲ་མིན་ཝོག་པས། མི་མང་པོ་ཞིག་འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་བོད་ཕྱག་མང་པོ་ཞིག་དུ་ཕྱག་ཏུ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཤེན་དུ་ཞན་པས་རྒྱལ་སྤྱི་ཨེས་ཨོ་ཨེས་བྱེས་པའི་ཁྲིམ་རྩེ་ (SOS Kinderdrof International Austria) ནས་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་ལས་

ཁྲངས་བརྒྱད་ཐོག་མར་སྤྲོག་ར་ཁུལ་དུ་དྲྭ་ཕྱག་ཏུ་ལུས་པའི་ཕྱུག་ ཀཀ ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུ་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་འཕྲལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༤ ལོ་ནས་བརྩང་སྟེ་ཨེའི་ཨོ་ཨེས་བོད་ཁྱིམ་འདི་ཉིད་དབུ་བརྩེས།

ཀ ཟླུང་རིམ་དང་། བཙུགས་དུས།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ཡང་དག་པའི་དབུ་ཁྲིད་འོག་རྒྱལ་སྤྱི་ཨེས་ཨོ་ཨེས་བྱིས་པའི་ཁྱིམ་སྟེའི་ཚོགས་པ་ནས་ ༡༩༣༠ ཙམ་ལ་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ཀ་ཐ་མན་གྲུར་ཆགས་པའི་ཨེས་ཨོ་ཨེས་ལྷོ་ཤར་ཨེ་ཤི་ཡའི་སྐུ་ཚབ་ལྷམ་ Edith Poul བརྒྱུད་རང་གཞུང་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་ཁང་གི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ཆེད་མངགས་སྤྲོག་ར་ཁུལ་དུ་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་གནས་སྡངས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༤ ཟླ་ ༡ ནང་ཨ་དབང་གི་དུ་ཕྱག་གྲངས་ ཀཀ དང་ལས་བྱེད་གྲངས་ ९ བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གམ་དམར་པོའི་རོགས་ཚོགས་ (Nepal Red Cross) དང་བཅུ་ཤིས་ཚྭིང་གཞིས་ཆགས་ལ་ས་ཆ་རྒྱ་མི་ཚུང་བ་ཞིག་སྐྱབས་འདྲུག་ཞུས་པ་ལྟར་གནང་སོན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་བྱུང་སྟེ་སྟོད་ཁང་གསར་རྒྱ་བྱས་པ་ལོ་དེ་གའི་ཟླ་བ་ ༡༠ ནང་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་ཨེས་ཨོ་ཨེས་བོད་ཕྱག་གི་སྟོད་ཁང་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༦ ནས་རིམ་བཞིན་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱི་ཨེས་ཨོ་ཨེས་བྱིས་པའི་ཁྱིམ་སྟེ་ཚོགས་པའི་གཙོ་འཛིན་སྟོན་དཔོན་ Dr. Hermann Gmeiner

མཆོག་ནས་ཐུགས་བརྩེ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོས་རྗེ་ཉར་མ་ཡིས་བྱ་ལ་གཅེས་པ་བཞིན་རང་ཅག་དུ་ཕྱག་རྟམས་ཀྱི་ཆེད་ཐུ་ཕྱི་བར་འདིར་གཟིགས་བསྐོར་ངོ་ཤེབས་དང་སྨྲགས་ལོ་སོ་སོར་ཁྱིམ་ཚང་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་བ་མ་ཟད། དམ་པ་དེ་ཉིད་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གི་སྐུ་ཚབ་ Mr Helmut Kutin མཆོག་ནས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ནས་དབར་ལོ་མཚམས་སོ་སོར་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་མུ་མཐུད་བསྐྱངས་ཏེ་ཁྱིམ་ཚང་རྒྱ་བསྐྱེད་ལེགས་གྲུབ་གནང་སྟེ་ལོ་དེའི་ནང་ཁོང་དང་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གམ་དམར་ཡོ་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་རྣམ་གཉིས་ནས་དབྱ་འབྱེད་མཛད་ཕྱོ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་སྐུ་ཚབ་མཆོག་དང་མི་དྲག་དཔོན་རིགས་མང་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཚམས་འདྲིའི་གཟིགས་བསྐོར་གནང་སྟེ་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་སྤྲོག་རྟ་ཕེགས་ཕོ་ཕེགས་བོད་ཕྱག་ཁྱིམ་རྩེ་ཞེས་པའི་ཚོགས་པའི་མིང་འདི་བཞིན་གསོལ་བསྒུལ་བཀའ་དྲིན་དང་གཏན་འབེབས་གནང་། ལོ་དེ་གའི་ནང་ཁོང་གིས་བོད་ཕྱག་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁྱིམ་ཚང་རྒྱ་བསྐྱེད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཤམ་གསལ་ཕོ་ཕེགས་ལས་རིགས་སྦྱོང་བརྡར་གྱི་རྩེ་ཚན་ཞིག་ཀྱང་གསར་འཛུགས་དབྱ་འབྱེད་གནང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ བར་བོད་ཕྱག་ཁྱིམ་རྩེའི་ཕྱ་ཀུ་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཕྱ་ཀུ་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ཡུལ་མིའི་སྒོབ་གྲྭར་བསྐྱོད་དེ་བོད་ཡིག་སྒྲོབ་ཁྲིད་ཟུར་དུ་

བྱས། ཨེས་ཨོ་ཨེས་རོགས་ཚོགས་ནས་གཙོ་བོར་བོད་ཕྱག་ ཁྲིམ་རྟེའི་དུ་ཕྱག་དེ་དག་དང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཕྱུ་གུ་རྣམས་ལ་ མ་འོངས་པར་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་དང་། རིག་གཞུང་སྤྱང་སྐྱོབ་ སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དགོངས་པ་ཆེ་བསྟེད་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༦ ལོར་སྒར་ཡང་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གྲམ་དམར་པོ་ཚོགས་པ་ དང་བཀྲ་ཤིས་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་ས་ཆ་སྐྱབས་འདྲུག་ཞུས་ འབྲས་སུ་ས་ཆ་གནང་སོན་ཐོབ་སྟེ་ ༡༩༨༧ ཟླ་བ ༦ ཚེས་ ༦ ཉིན་ཐྲི་དཔལ་ལྡན་ལྷ་ལྷམ་སྲས་མོ་ཤ་ར་ཏ་ཀ་མཆོག་ནས་ SOS Hermann Gmeiner School སྒྲོབ་གླ་འདི་བཞིན་སྐོ་ འབྱེད་བཀྲིན་བསྐྱངས་ཀེ། ཨེས་ཨོ་ཨེས་བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་རྟེའི་ཕྱུ་ གུ་ཙོམ་མ་ཟད། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཕྱུ་གུ། དེ་བཞིན་ཡུལ་མིའི་ ཉམ་ཐག་གི་ཕྱུ་གུ་ཁག་བཅས་ལ་སྒྲོབ་སྐྱོང་གི་ཚེད་སྒྲོབ་གླ་ ལེགས་པོ་ཞིག་ཀྱང་བསྐྱོད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་འདི་ཐོབ་ཡོད།

དཔལ་ལྡན་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ བྱགས་བརྩེའི་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོས་ས་ཆའི་རིན་འབབ་ཆ་ཚང་ བསྐྱལ་སོན་གནང་འབྱས། ༡༩༩༣ དང་ ༡༩༩༤ ལོར་ཨེས་ ཨོ་ཨེས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཙོ་འཛིན་ Mr Helmut Kutin མཆོག་ ནས་ SOS Hermann Gmeiner High School མཐོ་སྒྲོབ་ཀྱི་ རྩང་གཞི་ལས་འཆར་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་ ༡༩༩༥ ལོར་དབུ་ འབྱེད་མཛད་སྐོ་བསྐྱངས་ཀེ་ད་ཆ་བོད་ཕྱག་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོབ་སྐྱོང་ བྱ་ཡུལ་གྱི་བསྡེ་གནས་ཁང་གསར་ཡིད་དུ་འོང་ལ་མཐུན་རྐྱེན་ ལྡན་པ་ཞིག་གསར་སྐྱན་གནང་བ་སོགས་དམ་པ་གང་ཉིད་ཀྱི་

བཀའ་དྲིན་ཆུ་ན་མེད་པ་དང་རྗེས་དྲན་ཞུ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོས་ཅེ་དགོས། དེ་ལྟར་ཐོག་ར་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་བཞིའི་བོད་ཕྱག་དང་དམིགས་བཀར་ཚེས་ཚོ་ཚེས་བོད་ཕྱག་ཁྱིམ་སྡེའི་ཕྱུ་གུ། དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་ཡང་ཁུག་ཁག་ཀུ་གནས་པའི་བོད་ཕྱག་རྣམས་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་བསྟི་གནས་ཐོབ་པ་ནི་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་དྲིན་དང་ཚེས་ཚོ་ཚེས་རོགས་ཆོགས་ནས་མཐུན་ཕྱེན་རོགས་རམ་རྒྱ་ཆེ་གནང་པའི་བཀའ་དྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡིན།

ཁ ཐོག་མ་དང་ད་ལྟའི་བར་གྱི་ཕྱུག་དང་ལས་བྱེད་གྲངས་འབོར། ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོའི་སྐབས་ཁྱིམ་སྡེ་འདིར་ཕྱུག་ ཀཀ དང་ལས་བྱེད་ ९ ཡོད། དེ་ནས་རིམ་པས་ཁྱིམ་ཚང་རྒྱ་བསྒྱེད་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ད་ལྟའི་ཚར་ཁྱིམ་ཚང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ནང་ཕྱུག་གྲངས་ ༡༡༥ དང་དེ་མིན་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ནང་ཕྱུག་ན་གཞོན་མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མུས་གྲངས་ ༡༦ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་ཕྱུག་གྲངས་ ༡༥༧ དང་ཨ་མ་ལས་བྱེད་གྲངས་ ༡༧ ཡོད།

ག རྒྱུ་གཏེན་དང་ལས་འཆར།

སྤོག་ར་ཚེས་ཚོ་ཚེས་བོད་ཕྱག་ཁྱིམ་སྡེ་དང་མ་ལག་སློབ་གླ་དང་ལས་རིགས་སྦྱོང་བརྡར་སློབ་ཁང་གི་ལས་འཆར་དང་རྒྱ་གཏེན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཧེས་ཁྲ་དང་ལས་བསྡོམས་སོགས་བལ་ཡུལ་ཚེས་ཚོ་ཚེས་བོད་དབུས་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་རྒྱལ་སྤྱི་ཚེས་ཚོ་ཚེས་ཆོགས་པར་ཧེས་འབྲལ་ཞུ་དགོས་དང་། དེ་བཞིན་

ལས་འཚར་དང་འཇོན་སྐྱོང་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་སྤྱི་ཞེས་ཨོ་ཞེས་ཚོགས་པའི་བཀོད་སྒྲིག་འོག་བལ་ཡུལ་ཞེས་ཨོ་ཞེས། དབུས་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་ཁྲངས་ནས་སྣངས་འཇོན་གནང་བཞིན་ཡོད།

ང མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་རྗེ་བྱུང་དང། མ་འོངས་འབྱུང་འཚར།

སྤྲོག་ར་ཞེས་ཨོ་ཞེས་བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་རྟེ་འདི་ཉིད་ལ་དམིགས་འབྲས་ཞེས་ཨོ་ཞེས་ལས་རིགས་སྤྱོང་བརྟ་ཀྱི་རྟེ་ཚན་དང་། ཞེས་ཨོ་ཞེས་བྱ་བཅོལ་ཁང་ངམ་སྟོན་འགྲོ། འབྲེང་རིམ་དང་མཐོ་སློབ་བཅས་འཛུགས་སྐྲུན་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་འབྲས་བལ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་དུ་ཕྱག་རྣམས་ལ་བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་རྟེར་འཛུལ་ཆུའི་ཀོ་སྐབས་ཅམ་མ་ཟད་ཕྱག་ས་འདུན་གྱི་དམིགས་ཡུལ། དེ་བཞིན་སྤྲོག་ར་བོད་མེ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཕྱུག་རྣམས་ཤེས་ཡོན་གྱི་མདུན་བསྒྲིད་བཟང་པོ་བསྒྲུབ་སྐད་རིག་གནས་ཀྱི་བསྟི་གནས་སུ་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཀོ་སྐབས་དང་ཕྱག་ས་འདུན། མདོར་ན་སྤྲོག་ར་ཞེས་ཨོ་ཞེས་བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་རྟེ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བལ་ཡུལ་ནང་གནས་རྟོད་བོད་པའི་དུ་ཕྱག་དང་ཕྱེད་དུ་ཕྱག་མ་ཟད་བོད་མི་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་འཚོ་སྐོན་དང་སློབ་ཡོན་གྱི་རོགས་རམ་བྱད་དང་སྤྲོད་མུས་ཡིན། དེ་བཞིན་རང་རའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་དང་སྤྱི་ཚོགས། ཡུལ་མི་ཉམ་ཐག་ཁག་བཅས་ལ་རོགས་རམ་དངོས་ཀྱགས་བརྒྱུད་གསུམ་དུ་ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་ཡོང་ཐབས་འབད་བཙོན་བྱེད་

སྐས་ཡིན། ལྷག་པར་བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་རྟེའི་ཕྱ་ཀུར་མཚོན་ན་སོ་སོ་རང་ཉིད་ནས་འཛིན་ན་སྟོབ་སྦྱོང་ཇི་ཙམ་བར་དུ་བྱ་ཐུབ་ཚེ་སྟོབ་ཡིན་ཚ་ཚང་ཚོགས་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་གནང་སྐས་ཡིན་པ་དང་། སྐད་མའི་ཆར་ལའང་ཚོགས་པ་འདིས་བོད་ཕྱག་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་མདུན་ཕྱོགས་ལ་སྐྱན་པའི་ཞབས་འདེགས་སྐུ་མཐུད་ཐོབ་པའི་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ཅ སྐྱན་ཁང་གི་གནས་སྟངས།

སྤོག་ར་ཨེས་ཨོ་ཨེས་བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་རྟེའི་ཆེད་དུ་བཙུགས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་སྐྱན་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་སྟོབ་ཕྱག་རྣམས་དང་ཉམ་ཐག་ཡུལ་མི་ལ་ཞན་ཐོགས་བྱུང་བཞིན་ཡོད། ནད་གཞི་ཆེ་ཁག་རིགས་ཡུལ་མིའི་སྐྱན་ཁང་ཏུ་བསྟེན་གཏུགས་བྱས་དང་བྱེད་སྐས་ཡིན།

ཆ ཨེས་ཨོ་ཨེས་ཨ་མའི་རྟས་ཡོལ་ཁང་།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨེས་ཨོ་ཨེས་ཚོགས་པའི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་འདི་གའི་སྤོག་ར་ཨེས་ཨོ་ཨེས་བོད་ཁྲིམ་ནང་ཨ་མ་བཏེས་ཡོལ་རྣམས་ལ་རྟས་གསོ་ཁང་གི་སྡོད་ཁང་དང་འབྲེལ་མཐུན་ཀྱེན་སྤྱོད་བཞེན་པ་དང་། དཔལ་ཆར་ཨ་མ་རྟས་ཡོལ་དུ་སོང་བ་གཉིས་ཡོད།

ང མཐོ་སྤོབ་ཐོན་པ།

སྤོག་ར་ཨེས་ཨོ་ཨེས་བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་སྡེ་འདི་བཙུགས་ནས་དེ་

བར་ཁྲོན་བསྡོམས་སྟོབ་གཉིར་བ་ ༡༥༤ ཙམ་མཐོ་སྟོབ་དང་། ལས་རིག་སྦྱོང་བརར་འདུ་མིན་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟབ་པ་མཐར་སོན་བྱུང་སྟེ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་བཞིན་པ་ཡིན།

๓། ཨེས་ཨོ་ཨེས་ལས་རིགས་སྦྱོང་བརར་ཁང་།

ཨེས་ཨོ་ཨེས་ལས་རིགས་སྦྱོང་བརར་ཁང་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་དབུ་འཛུགས་བྱུང་ཞིང་། ཐོག་མར་ཤིང་བཟོ་དང་ Welding ལས་རིགས་གཉིས་ལས་མེད། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་ Electrical, Turner, Electronics, Secretary-with A/c & Computing skills & Motor Mechanics བཅས་ད་ལྟ་ལས་རིགས་སྡེ་ཚན་ཁག་འདུ་མིན་བདུན་ཡོད།

ལས་རིགས་སྦྱོང་བརར་ཁང་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་འདི་གའི་བོད་ཕྱོགས་ཁྱིམ་སྡེའི་བོད་ཕྱོགས་ཤེས་ཡོན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆེད་འཛུགས་གནང་བ་ལྟར། དཔར་གོང་གསལ་ལས་རིགས་ཁག་ནས་ཐོན་པའི་གཞོན་སྐྱེས་མང་དག་ཅིག་རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གོ་འཕེར་ཐོན་པའི་ཞབས་ཞུའི་ཐོག་ཡོད་པ་དང་། ལས་རིགས་སྦྱོང་བརར་ཁང་འདི་བཞིན་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཡོངས་ཨེས་ཨོ་ཨེས་ཁྲབ་ཚོངས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྟངས་འཛིན་འགེལ་ཁག་སྒྲས་ཀྱིས་ལོ་རེའི་དཔྱལ་ཅོས་དང་། ལས་བསྡོམས་སོགས་བལ་ཡུལ་ཨེས་ཨོ་ཨེས་ལས་ཁྲངས་ཚ་མར་ཅོས་འབྱལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དཔྱ་སྟོབ་ཕྱག་བྱ་མོ་བཅུ་བདུན་དང་བྱ་སྒྲམ་ཅུ་སོ་དྲུག་བཅས་བསྡོམས་ཙོ་མོ་གངས་ ༥༣ ནས་བོད་ཕྱག་བདུན་ཕྱད། དེ་བྱིངས་ཚང་མ་ཡུལ་མིའི་ཕྱ་ཀུ་ཁོ་ན་ཡིན། ལས་རིགས་སྦྱོང་བརར་

ཁང་འདིར་དགེ་རྒན་གྲངས་ ༡༦ དང་། དེ་བྱིངས་ལས་བྱེད་ ༡༠ ཆྱེན་བསྟོམས་ཕོ་མོ་གྲངས་ ༦ ཡོད།

༣། ཨེས་ཨོ་ཨེས་དང་མན་རྒམཡེ་ནར་སྟོབ་གྲྭ

བལ་ཡུལ་སྟོག་ར་ཨེས་ཨོ་ཨེས་དང་མན་རྒམ་ཡེ་ནར་རྩོད་འབྱེང་མཛོ་སྟོབ་གསུམ་སོ་སོར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ དང་ ༡༩༦༧ དེ་བཞིན་ ༡༩༩༤ ལོར་གསར་སྐྲུན་བྱས་ཏེ་སྟོབ་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་དང་སྟོབ་སྦྱིའི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་ཏུ་ཚུད་ཀྱང་། བྱ་བཅོལ་ཁང་དང་རྩོད་འགྲོ་འབྱེང་སྟོབ། མཛོ་སྟོབ་བཅས་ཡོད་པ་དང་། སྟོན་འགྲོ་དང་འབྱེང་སྟོབ་ནང་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ་ནས་བདུན་པ་བར་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སུ་རྒྱལ་སྤྱི་ཨེས་ཨོ་ཨེས་བྱེས་པའི་ཁྲིམ་རྩེ་(SOS Kinderdrof International Austria) ནས་གསར་འཛུགས་གནང་། ཨེས་ཨོ་ཨེས་བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་རྩེའི་ཕྱུག་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཕྱུག་རྣམས་སྟོབ་གྲྭ་དེ་གཉིས་སུ་བསྒྲིད་དང་སྒྲིད་བཞིན་ཡིན།

ཨེས་ཨོ་ཨེས་མཛོ་སྟོབ་ནི་འབྱེང་སྟོབ་ཡོད་ས་ནས་སྤྱི་ལ་ ཅ ཅམ་གྱི་ས་ཕྱོགས་ Gharipatan དུ་གོང་བཀོད་ལྟར་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ས་ཆའི་རིན་འབབ་བཀའ་དྲིན་གསོལ་བསྐུལ་གནང་སྟེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཨེས་ཨོ་ཨེས་ཚོགས་པའི་སྐངས་འཛིན་གྱིས་འཛིན་གྲྭ་བརྒྱད་པ་ནས་བཙུ་གཉིས་བར་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ཅ༠༠ཅ ལོར་སྐར་ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་ཨེས་ཨོ་ཨེས་རོགས་ཚོགས་ནས་རྒྱ་གྲོན་བཏང་སྟེ་སྟོབ་ཕྱག་བྱ་མོའི་སྡོད་ཁང་ཞིག་གསར་

རྒྱ་ལེགས་བསྒྲུབས་གནང་། སྲོག་ར་ཞེས་ཞོ་ཞེས་བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་རྡོའི་དང་སྲོག་ར་གཞིས་ཆགས་ཁག་བཞི། དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་ལྷང་ཁྲག་གི་གཞིས་སྐར་ཚྭ་ཆེ་རོགས་དང་། མ་ནང་། ནོར་འཛིན་ལྷུང་བཅས་ཀྱི་གཞིས་སྟོབ་དང་འབྲེང་སྟོབ་ཐོན་པའིསྟོབ་ཕྱག་ཁག་ཀྱང་འདི་ག་མཐོ་སྟོབ་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་བོད་ཡིག་གཅོ་བོར་གྱུར་པའི་དེང་དུས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྟོབ་ཚན་ལ་སྦྱང་བརྩོན་གནང་ཡུལ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཐེབ་པོད། གཅོ་ཆེ་༸གོང་ས་སྐུབས་མགོན་མཆེན་པོ་མཆོག་དང་རང་གཞུང་གཅོས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཞེས་ཞོ་ཞེས་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་གའི་བལ་ཡུལ་སྲོག་ར་ཞེས་ཞོ་ཞེས་བོད་ཁྲིམ། ལག་ཤེས་སྡེ་ཚན། སྟོབ་གྲྭ་བཅས་སྡེ་ཚན་གསུམ་གྱི་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་འཛེལ་རྒྱས་ཕྱིན་ཏེ། འདིར་ཡོད་སྟོབ་ཕྱག་རྣམས་ཀྱི་འཚར་ལོངས་དང་ཤེས་ཡོན་མི་ཉམས་གོང་འཛེལ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། དེ་མཚུངས་རང་གཞུང་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་ཁང་དང་། བལ་ཡུལ་དུ་གནས་པའི་བོད་མིའི་གཞིས་སྐར་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་ཞེས་ཞོ་ཞེས་དབུས་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་ཁང་གཅོས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་སྡེ་ཡོངས་ནས་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བྱང་མ་འོངས་པར་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སོན་རྩ་ཟློ་མོ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིགས་གཞུང་གི་ཤེས་ཡོན་གནས་ཚད་གང་འཚམ་ལྡན་པའི་མི་རབས་གསུམ་ལ་ཉེ་བར་འཚར་ལོངས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཚོགས་པའི་རྣང་གཞི་སྤ་བཟང་ཕྱགས་འཕེར་ཁུ་འགྱུར་བའི་རེ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གཞན་ཡང་ད་བར་གཞིས་ཆགས་ནང་རྩ་རྩས་སུ་མཐོ་སྟོབ་ཐོན་པའི་སྟོབ་ཕྱག་གངས་ ༦༥ བྱུང་ཡོད།

༧ཉ། ས་གནས་སྐབ་སྦྱིན་ཁང་།

བལ་ཡུལ་སྤྲོག་ར་བཀྲ་ཤིས་ལྷིང་ས་གནས་སུ་སྐན་ཁང་ཆུང་དུ་གཅིག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་འགོ་འཛུགས་གནང་བ་དང་དེ་སྐབས་འཕྲོད་ལས་པ་གཉིས་ཡོད། སྐན་ཁང་གི་འགྲོ་གྲོན་དང་འཕྲོད་ལས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་ཕོགས་རྣམས་ INF ཞེས་པའི་རོགས་ཚོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩།༡༠ ནས་ ༡༩༦༣།༡༡།༡ བར་རོགས་རམ་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་སྐབས་འཕྲོད་ལས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་དུ་སྦྱོང་བརྡར་དང་འོས་སྦྱོང་ཡང་གང་མང་ INF རོགས་ཚོགས་ནས་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ནས་བོད་སྐན་ཀྱི་སྐན་པ་གཞིས་ཆགས་སུ་བསྐོར་བསྒྱིད་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ནང་ཐེངས་གཉིས་ཞེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེའི་འཇིན་སྒྱིང་འདི་དབུས་སྐན་ཅོས་ཁང་ནས་གནང་དང་གནང་བཞིན་པ་ཡིན། ཕྱི་རྒྱལ་སྐན་ཀྱི་རྟེ་ཚན་ལ་སྐན་གཡོག་གི་ཚྭ་ཕོགས་དང་འཇིན་སྒྱིང་འགྲོ་གྲོན་བཅས་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་གནང་གི་ཡོད། འཕྲོད་ལས་པ་ནས་གཞིས་ཆགས་ནང་ནད་མནར་བྱུང་ཚེ་ཕྱག་རོགས་གང་ལེགས་གནང་དང་གནང་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། འཕྲོད་བསྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀྱིན་ཡང་མི་མང་ལ་གང་མང་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་ ༧ ནང་གཞིས་ཆགས་སུ་འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་ཆུང་དང་པོ་དེ་འཛུགས་ཐུབ་ཡོད་པ་དང་། ༡༩༧༧ ཟླ་ ༡༠ ནང་མ་གནས་སྐན་ཁང་གསར་རྩེགས་གི་ལས་འཆར་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་བློན་དང་དྲུང་ཆེ་མཆོག་གཞིས་ཆགས་སུ་གཟིགས་བསྐོར་ཞེབས་སྐབས་ས་གནས་འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་ཆུང་ནས་སྐྱེན་སེང་ཞུས་པར། སྐན་ཁང་གསར་རྩེགས་རོགས་རམ་གནང་སོན་བྱུང་བ་དང་། ནད་པ་འོར་འབྲེན་སྐྱེམ་འཁོར་ Ambulance ཆེད་བལ་སྐོར་ ༤༦༥༠༠༡༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ཡང་དེའི་ཆེད་ཁ་མ་འདུམ་པ་བལ་

ཁྲོར་ ༤༦༠༠༠།༠༠ གཞིས་ཆགས་བཟོ་གྲ་ནས་མཐུན་འགྱུར་གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ཀ༠༠ཀ།ཤ།ཀ༦ ནས་ཨ་རི་ཀ་མ་ལ་ཡ་ཟེབས་རྩ་ནས་རོགས་རམ་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལུགས་སློན་པ་གཞིས་སྒར་ནང་རྟག་དཔྱད་ཆེད་བདུན་རེའི་ཉིན་ལྟར་ལོ་གཉིས་རིང་ཞེབས་ཐུབ་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ནང་ནད་མནར་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་ནད་པ་ཐྲོན་ཉི་བི་བྱུང་མཁན་དང་བར་ཕྱི་ལོ་ ཀ༠༠ཀ ནས་ ཀ༠༠ཁ ནང་གྲངས་ཀ༦ ཡོད་པ་ནས་ནད་པ་ ༥ འདས་གྲོངས་སུ་སོང་བ་དང་། གསུམ་དྲག་སྐྱེད་བྱུང་ཡོད་པའི་འཕྲིས་ ཀཁ ལ་དལ་ལྟ་སློན་བཅོས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།། །།

བལ་ཡུལ་བཀྲིས་ཐྲིང་དང་། རྡོར་པ་ཅན།

གཉིས་པ། རྡོར་པ་ཅན་ཆོར་འཛིན་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས།

ཀ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱུང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡ཀ༦༠ ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་གམ་དམར་པོའི་སྐུ་ཚབ་སུད་སིའི་མི་རིགས་ཆོག་ཅར་ཀུ་ནི་ར་ཐྲན་ཡཀོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོའི་མཇལ་ཁར་བཅར་སྐབས་བལ་ཡུལ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་གང་ཅིའི་རོགས་རམ་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་ཞིབ་གནང་བསྟུལ་བ་བཞིན། ཁོང་ནས་ས་གནས་སུ་ཐབས་ཤེས་གནང་སྟེ་ཡོག་རའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཏ་པའི་ཉིན་ལམ་དཀུ་ཙམ་ཀྱི་སར་ཡོད་པའི་རྡོར་པ་ཀན་ཞེས་པར་བལ་ཡུལ་གཞུང་ནས་བོད་མི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྐ་ཆ་གནང་རྒྱའི་བཀའ་བཞེས་གནང་བ་སྨན་གས་མིང་ཐོ་དགོས་ལུགས་གསུངས་པ་ལྟར་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་ནས་མི་གྲངས་ ९५० ཐམ་པའི་མིང་ཐོ་ཕྱལ་ཏེ་

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༦༠༡༡ དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡༡ ནང་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། ཁུལ་འདིར་རྩ་བའི་ཚད་གཞི་མི་གྲངས་ ༦༥༠ ཡིན་རུང་། དེང་སྐབས་མི་གྲངས་ ༦༦༤ དང་རང་འཚོར་གནས་སྡུད་མི་གྲངས་ ༡༧༠ བཅས་ཡོད། ཆགས་ཡུལ་ས་གནས་འདི་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་ཕེ་ཀེ་ ༤༥༠༠ ཙམ་དང་། ཆར་ཚད་མི་ལེ་མི་ཀྲར་ ༦༩༦ ཙམ་དང་ཚ་གྲང་ ०'''༡༤ ཡིན། རྩ་ཆུ་ཤེང་གསུམ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པས་བོད་མི་འབྲོག་རིགས་རྣམས་སྡོད་ཡུལ་ལ་ཏ་ཅང་རན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། འགྱུལ་བཞུད་ཀྱི་ལམ་ཁ་གང་ཡང་མེད་རྐྱེན་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་ཡོད།

ཀ། ཅོག་མར་གཞིས་ཆགས་སུ་སྒྲིབས་སྐྱངས་སྐོར།

བལ་བོད་ས་མཚམས་ཁག་ཏུ་འབྲོར་བའི་བོད་མི་ཁ་འཛོར་དོལ་ཚོ་དང་ཙུམ། ནུབ་རི་སོགས་ནས་རིམ་འདུས་ཁག་རེད་འདུག་ཅིང་། སྐབས་དེར་མི་གྲངས་ ९०० ཙམ་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མི་རྣམས་རྒྱ་གར་དང་ཀ་ཐ་མན་གྱི་སོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཚོང་ལས་གཉེར་བ་སོགས་ལས་རིགས་འདྲ་མིན་གཉེར་ཏེ་ཕྱིར་གཞིས་ཆགས་སུ་མ་ལོག་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༥།༡།༡ སྐབས་གཞིས་ཆགས་སུ་མི་གྲངས་ ༡༦༧ ཙམ་མ་གཏོགས་བཅའ་སྡོད་བྱེད་མཁན་མི་འདུག

ཁ། སྐབས་དེའི་འཚོ་བའི་གནས་སྐྱངས་དང་ས་ཆ་ཇི་ཡོད།

རྩ་བའི་ཞིང་ས་དང་ཁང་པ་བསྡོམས་ཚེ་ཀ་ ༦༥༠ ཡོད་ལྟ་གསུངས་ཀྱང་། དངོས་ཡོད་ལ་ས་ཆྲེན་དེ་ཙམ་མེད་པར་སྐྱམ། ཐོན་སྐྱེད་ཀྱང་ཞོག་ཁོག་དང་ཉང་ལབ། ཚལ་ཕྲན་བྱ་ལས་ས་བབས་མཐོ་རྒྱན་གཞན་པའི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོང་གི་མེད།

སྐབས་དེར་སེམས་ཅན་ཅུང་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཕྱོགས་བསྒྲལ་གྱིས་ཆོ་ཁག་བཞི་བཟོས་ཏེ་དཀར་ཆུའི་བེད་སྤྱོད་ཕན་བུ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། རྟ་དེལ་རྣམས་ཀྱིས་དགོས་མཁོ་བསྒྲུབ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གཞིས་ས་དེར་ས་ཞིང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཞན་པ་དང་། འབྲོག་ལས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཉུང་སྤྱོན་ཐོག་གཞན་མའི་ལུང་ཁུག་ཁད་ཆུད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཐབས་ལམ་དཀའ་ཙམ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༢ ལོར་ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་དབང་རྡོར་མཆོག་དང་། བདེ་སྤུང་བཀའ་བློན་སྐག་ལྷ་ཕྱན་ཆོགས་བཀྲ་ཤིས་མཆོག་རྣམ་གཉིས་བལ་ཡུལ་ནང་གཟིགས་བསྐོར་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཀ་ཐ་མན་གྲུར་རང་གཞུང་དོན་གཅོད་ཁང་དུ་སུབ་སིའི་སྐུ་ཞབས་ཡེ་བྱང་མ་རྟག་གཉིས་ལ་མཇལ་འཕྲད་དང་འབྲེལ་གཞིས་ཆགས་ས་ཆའི་སྐོར་བཀའ་མོལ་ཞུས་པར། ས་རིན་ནེ་སྐོར་ ཅ༥༠༠ བལ་གཞུང་གིས་གནང་སོན་བྱུང་ཡང་། ས་བདག་སུ་ཡིན་ངོ་གསལ་མེད་སྐབས་སྤྲོད་རྒྱུ་མ་བྱུང་གསུངས་གཤིས་སྐར་བྱོ་དོགས་མེད་པའི་ཁམས་དྲངས་བཟོ་གནང་མཛད་དགོས་ཞུས་པར་ཁས་ལེན་གནང་།

རྩ་བཟའི་སྐོར་ལ་ཐོག་མར་ཡུལ་མི་དང་ཡིག་ཆ་ཞིག་བཞག་ཡོད་ཀྱང་། བལ་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱུང་མི་འདུག་སྐབས། གཏན་འཁེལ་བཟོ་རྩིས་ཡོད་ལུགས་གསུངས་དོན་མདུག་སྤྱོང་དགོས་རྒྱུ་བལ་དོན་ལ་ཞིབ་མངགས་ཞུས་ཡོད།

༧ གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་སྐབས་རོགས་ཏམ་གནང་མཁན།

གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་གམ་དམར་ཡོ་དང་། སུད་སིའི་རྒྱ་གམ་དམར་ཡོ་བཅས་ཀྱིས་རོགས་སྤྱིར་གནང་སྟེ་བཙུགས་ཡོད།

༣། ས་གནས་ཀྱི་དགོན་པ།

ས་གནས་སུ་བོན་དགོན་བཀྲ་ཤིས་དགེ་རྒས་ཐར་བསྡན་ཕྱིང་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་མེད་ཚུལ་ལས། ཚུགས་ལོ་སོགས་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་ལོ་རྒྱས་རྒྱ་ཆ་རུ་མཐོ་སྤྲོད་བྱུང་མི་འདུག

༤། ཟློ་བ་གྲྭ་དང་སྡེབ་ཁང་གི་རྣོར།

༡། ཟློ་བ་གྲྭ

ཐོག་མ་སློ་གྲྭའི་འཛིན་ཁང་རྡོ་རྗེག་ཤིང་ཐོག་ཅན་ཉིས་བརྒྱག་ཆེ་བ་གཅིག་ལ་བཅད་བརྒྱབ་ཀྱིས་ཁང་མེག་དགུ་ཡོད་པའི་ཁང་གྲོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་གམ་དམར་ཡོ་དང་། མདུན་ཅོག་དང་འཛིན་ཆས་རྣམས་སུད་སིས་བཏང་བ་རེད། ཟློ་བ་གྲྭ་འདིའི་ནང་ཟློ་ཕྱག་ཕོ་མོ་གྲངས་ ༦༩ ཡོད་པར་བོད་དབྱིན་བལ་གསུམ་དང་། ཨང་རྩིས། སུམ་རྐགས་སོགས་ཟློ་སྤྱོང་སྤྱད་སུས་ཐོག འཛིན་གྲྭ་ཕྱ་ཚས་བྱ་བཞི་རྒྱག་ལྱང་ཟློ་བ་གྲྭ་ཆེ་བར་བཏང་སྟེ་བྱ་རེར་ཟླ་རེར་བལ་སྤྲོར་ ༡༥༠ ཙམ་ཟློ་དོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འབྱལ་དགོས་ཡོད་འདུག

༢། སྡེན་ཁང་།

སྡེན་ཁང་རྡོ་རྗེག་ཤིང་ཐོག་ཅན་ལ་ནང་བཅད་ཀྱི་ཁང་མེག་གཉིས་དང་། ནད་ཁང་གཅིག་བཅས་ལ་དེ་སྐབས་སྡེན་པ་མི་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་དེའི་ཕོགས་དང་། སྡེན་ཆས་འགྲོ་སོང་ཐོག་མར་ཆུ་གམ་དམར་ཡོ་ནས་གནང་འདུག དེང་སྐབས་སུད་སི་ས་ཏར་ནས་གཏོང་སུས་ཡིན། སྐབས་དེར་ས་ཆུ་མ་འཕྲོད་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞིས་མི་ཚང་མར་དཀའ་ངལ་

དང་ནད་མནར་མང་དག་ཅིག་བྱུང་སྐབས་སྨན་ཁང་འདིས་ཞན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༧ མ་ཉམ་ཁས་སྐོར།

མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་མར་འཛུགས་སྐྱུན་སྐབས་ལས་འཛེར་ཐུ་ཚོགས་ཐོག་ནས་བསྡུ་གསོག་གིས་མི་སྟོའི་མ་དངུལ་སྒོར་ ༡༣༠༠༠ ཙམ་ཡོད་པ་ནས་གཞིས་ཁང་སྟེང་པའི་ཁང་ཁྱངས་ཤིག་ལ་ཧ་ཁང་གཅིག་དང་། ཚོང་ཁང་གཅིག་ཡོད་པ་སྟེང་གཏོང་ཐུན་བྱ་བྱེད་སྐས་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་ཤེས་འདུ་འགོད་གང་ཡང་མེད།

གསུམ་པ། ཁ་འཐོར་མི་མང་གི་གནས་སྡུད།

ཙུམ་ཁ་འཐོར་མི་མང་ནི་བཀྲ་ཤིས་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་ནས་ས་ལམ་ཤད་ཐོག་སྟེང་དགོས་ཚེ་ཉིན་དུག་གི་ས་མཚམས་སུ་ཡོད་ལ། འཚོ་རྟེན་གཙོ་བོ་ཚོང་ཅག་ཅོག་རྒྱ་པ་དང་ཡུལ་མིའི་ས་ཞིང་བོགས་མར་བྱངས་ཀུ་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རྡོད་གནས་ཁང་པ་རྣམས་རང་བདག་མིན་པ་སོགས་དཀའ་ངལ་གང་ཚེར་འཕྲད་སྐས་ཡིན། དེ་བཞིན་རྒྱབ་རི་ཁ་འཐོར་མི་མང་དང་། མ་ནང་སོགས་སུ་ཡང་རང་རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གནས་བཞིན་ཡོད་ལ། ནང་སྲིད་སོགས་རང་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་གིས་རོགས་རམ་ཐབས་འཚོལ་བཀའ་དྲིན་ཞུ་སྐས་ཡིན།།

ཀོར་ལྡེམ་དང་། ཁ་ལྟང་། ར་སྤུ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཁྲབས་ཀོངས་ཚོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་ལྷིས་བསྡུས།

ཤ་ཟ་ར་གསུམ།

དང་པོ། ཤར་ཁྲམ་བདེ་ལེགས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྡུས།

ཀ། ཙོག་མར་གཞིས་ཆགས་སྤུ་འབྱོར་སྐང་སར།

དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་དམར་ཕྱོགས་གཞུང་གིས་བཙན་འཛུལ་གྱིས་རིམ་བཞིན་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་བཙན་བཟུང་བྱས་སྟབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་དམར་གྱི་བཙན་གནོན་ལ་ཞི་བའི་ངོ་རོལ་བྱས་པར། རྒྱ་དམར་གྱིས་དེའི་ཚོད་ཀྱི་བཙན་གནོན་དང་དྲག་རྩུང་ཚད་ལས་འདས་པ་བྱས་རྗེན་ཨམྱི་ནོར་ཨཁོང་ས་ཨསྒྲབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྐྱབས་བཅོལ་ལ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་། དེ་མཚུངས་བོད་མི་སྙིང་ཐུག་མང་པོ་ཨཁོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ས་ཐག་ཉེ་འབྲེལ་བརྒྱད་ནས་རིམ་འབྱོར་བྱུང་བ་བཞིན། བལ་ཡུལ་དུའང་བཙན་བྱོལ་བ་ཕོན་ཆེ་འབྱོར་ཏེ་འཚོ་གོས་གནས་མལ་སོགས་ལ་དཀའ་ངལ་ཅི་ཆེ་བྱུང་། སྐབས་དེར་དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་སྟད་ཨཁོང་ས་ཨསྒྲབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བལ་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དང་པོ་བྷོ་བཟང་དགེ་ལེགས་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ཀ་ཐ་མན་གྱུ་རུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་བ་དང་སྐབས་བསྟུན་ཨཁོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་ཡིག་བལ་རྒྱལ་མ་ཀན་རྩེ་ར་མཆོག་དང་སྦྱིད་ཚྭོན་ BB Koirala རྣམ་གཉིས་ལ་འབྲལ་ལམ་ཞུས་པ་དང་སྦྲགས་བོད་ནང་གི་གནས་སྐབས་ཤ་དྲག་ཚགས་ཚུལ་དང་ཨཁོང་ས་མཆོག་བཙན་བྱོལ་ལ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བ། བོད་མི་བལ་ཡུལ་ནང་བཙན་བྱོལ་ཡོང་བཞིན་པ་རྣམས་སྐྱབས་བཅོལ་གནས་སྡོད་ཆོག་པའི་རེ་འདུན་དང་། ཚོ་བཟང་དགེ་ལེགས་ཨཁོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་ལ་ངོ་བཞེས་གནང་སྟོང་ཡོང་བའི་སྐན་སེང་ཞུ་སྐབས་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཚོན་དམ་པ་

རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཞལ་གཅིག་བཀས་ངང་བོད་ནང་གི་གནས་སྐངས་ལ་ཐུགས་འཚབ་ཡོད་ལུགས་དང་བོད་མིར་བལ་གཞུང་གིས་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་འགན་ཡོད་སྐབས་བོད་མི་རྣམས་བལ་ཡུལ་ས་མཚམས་སུ་མཐོང་མཆན་སོགས་བཟོ་དགོས་གང་ཡང་མེད་པར་བལ་ཡུལ་དུ་ཤར་རྒྱ་ཚུར་ཕེབས་ཤོག་ཅེས་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་སྐབས་བལ་བོད་ས་མཚམས་ལ་སྐོ་ཡོངས་བྱས་ ९५ དེ་མིན་ལ་སྐོ་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱད་བོད་མི་ཁྲི་ཚོ་མང་པོ་བལ་ཡུལ་ནང་འབྱོར་ཁོངས་ས་འབྲེལ་སྐབས་བདེའི་དབང་གིས་བོད་གང་ས་ཅན་སྐོད་དེང་རེ་དང་། ཤེལ་དཀར། ཕ་དྲུག ར་ཆུ་སོགས་ཀྱི་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་བཅོན་ཏྲོལ་ད་ཡོང་ནས་བལ་ཡུལ་ཤར་ཕྱོགས་མངའ་སྡེ་ས་གར་མ་ཐ་ཨན་ཅལ་ (Sagarmatha Anchal) སོ་ལྷ་ཁུམ་བྱ་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་གང་སར་གནས་སྡོད་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་སྤྱད་སི་རྒྱ་གམ་དམར་ཡོས་རོགས་སྐྱོར་འཛིག་བོད་མི་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་བྱས། གཞིས་ཆགས་ཡུལ་ས་ཆ་དེ་རྒྱ་མཚོ་ནས་མི་ཀུར་ཟླ་༢༧༤ ཡི་སྟེང་ལ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། ཚ་ཚད་ C ༡༠་ཟླ་ ཆར་ཚད་ cm ༤༠ ཡིན།

ཀ། གཞིས་ཆགས་ཚུགས་ཡོ་དང་སྐབས་དེའི་མི་ཁངས།

ཐོག་མར་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་གམ་དམར་ཡོ་དང་སྤུད་སིའི་རྒྱལ་གམ་དམར་ཡོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་མིའི་སྤྱི་ས་དང་ཤར་པ་འབྲོར་ལྡན་ཁག་གི་ས་ཆའི་སྟེང་ལ་སྤྱི་ཁང་གསར་རྒྱག་གནང་ནས་འཕྲལ་སེལ་བོད་མི་རྣམས་དེར་གནས་སྡོད་བྱས། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་ཆོག་མཆན་གནང་སྟེ་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གམ་དམར་ཡོའི་མིང་ཐོག་ཏུ་སྤུད་སི་རྒྱ་གམ་དམར་ཡོས་དགོས་དངུལ་གནང་བ་དང་། ས་ཆ་རྲ་པ་ནི་ ༨༡༨ (80 Acres) སྟུས་གཟིགས་གནང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་

གནང། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཡས་མས་ལ་གཞིས་ཆགས་འདིར་མི་གྲངས་ ༡༠༠༠ ཙམ་བྱུང་འདུག་ཀྱང་རིམ་བཞིན་ཤེས་ཡོན་དང་འཛོན་ཐང། དཔལ་འབྱོར་ཡོད་པ་རྣམས་ཀ་ཕི་མན་གྱུ་རུ་གནས་སྤོ་བྱས་པས་དེང་སང་དུད་ཁྱིམ་ ༦༧ ལ་མི་གྲངས་ ༡༠༦ གནས་སྡུས་ཡིན།

ཀོགས་ཚོགས་ནས་བྱུང་སྐོར།

གཞིས་ཆགས་འདི་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁན་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་དང་སྡུད་སེའི་རྒྱ་གྲམ་དམར་ཝོ་ཡིན་ཀྱང་གཞིས་མེའི་སྟོད་ཁང་ཡག་ཝོ་མེད་པ་དང་བཟོ་བཅོས་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས་པས་འགྲོ་གྲོན་ཆེ་ཆགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༥ ལོར་གཞིས་ཁང་ ༩༩ དང་ཚོང་ཁང་། སྨན་ཁང་བཅས་གསར་སྐྲུན་སྐབས་འགྲོ་གྲོན་ཁྲིན་བསྟོམས་བལ་སྐོར་ ༡༣༣༩༣༣༡།༠༠ ཕྱེན་པ་ནས་སྤྱིན་བདག་གཅོ་ཙོ་དབྱིན་ལན་ཙོད་དོན་ཚོགས་པས་བལ་སྐོར་ ༥༡༥ཀ།༤༠ དང་། སྡུད་སི་ཙོད་མེའི་རོགས་རམ་ཚོགས་པས་བལ་སྐོར་ ཀ༦༥༥།༠༠། སྡུད་སི་ཆུ་གྲམ་དམར་ཝོ་ནས་བལ་སྐོར་ ཀ༥ཀ༥།༠ཀ་ རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁྲལ་ཀྱིས་བལ་སྐོར་ ༤༥༠༠།༠༠ དབྱིན་ལན་ཙོད་དོན་ཚོགས་པས་དབྱིན་སྐོར་ ༡༠༠༠༠།༠༠ བཅས་བྱུང་། ཡང་འབབ་དངུལ་བལ་སྐོར་ ཀ༩༩ཀ༥ཀ།༤༠ རྩ་ཕྱིར་དངུལ་ཁང་གི་སྐྱེད་བལ་སྐོར་ ༤ཀ༠༥།༩།ཀཀ བཅས་གོང་གསལ་ཁག་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

ཞིང་སྲུགས་ཀྱི་འཚོ་བར་བརྟེན་བ།

རྫ་བའི་གཞིས་ཆགས་འདིར་ས་ཁྲོན་ཆེ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཙོག་མ་ནས་ས་ཆ་ཚང་མའི་ནང་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱས་མི་འདུག ཙོག་མར་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་བྱེད་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཅོ་ཙོ་ནི་བཟོ་ཞིང་འབྲོག་གསུམ་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། སྐབས་དེར་གཞིས་ཆགས་

འདིར་ས་ཞིང་འདེའུས་ལས་བྱེད་སྣད་ས་ཆ་ཤེ་ཀར་ངེས་གཏན་གང་ཡང་བྱུང་མི་འདུག འོན་ཀྱང་ཐོག་མར་བོད་ནས་གཞན་ཡུལ་དུ་འབྱོར་སྐབས་མི་མང་རྣམས་ལས་ལ་ཏུར་བརྩོན་དང་ས་ཞིང་འདེའུས་རྒྱུར་དགའ་བོ་ཡོད་སྣབས་མང་ཆེ་བས་ས་ཞིང་འདེའུས་ལས་བྱས་ནས་ཐོན་སྐྱེད་ནས་དང་། ཞོག་ཁོག ལ་ཕུག་སོགས་འདེའུས་ལས་བྱས་པ་དང་། བ་ཕྱུགས་དང་ར་སོགས་ཀྱང་བདག་གཉེར་བྱས། འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་གཅོ་བོ་དེ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མིན་གྱི་རྩམ་གདན་ཡིན་ལ། དོར་ཡུར་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་བདུན་རེའི་ཚོང་འདུའི་ཐོག་དངོས་ཟོག་ཚོང་འགྲེམ་བྱས་ཡིང་། རང་ལུགས་གྱིན་ཆས་དང་པང་གདན་སོགས་ཀྱང་ཚོང་མཁན་བྱུང་སྟེ། གཞིས་མི་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་གོས་གཞན་ཡུལ་དུ་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད། དུས་དྲྭ་ཡིན་ན་ཡང་གཞིས་མི་རྣམས་ཀྱི་པང་གདན་དང་གྱིན་ཆས། ཟ་ཆས། མི་ཚང་སོ་སོས་བཟོས་པའི་རྩམ་གདན་སོགས་བདུན་རེའི་ཚོང་འདུས་སུ་བཙོང་བ་དང་། ཞིང་ལས། བ་ཕྱུགས་དང་ར་གསོ་ཁང་གཉེར་བཞིན་ཡོད་སྣབས་འཚོ་གོས་རྒྱས་སྤྲོས་མེད་ཀྱང་མི་ཚེ་འཁྱོལ་ཅམ་བྱུང་ཡོད།

༢། ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་བྱུང་དིམ།

༡། ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ།

༢། ཆོ་བཟང་བསམ་གཏན།

༣། ཆོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

༤། བསམ་གཏན་རྡོ་རྗེ།

༥། སྐལ་བཟང་འཇམ་དཔལ།

༦། ཐུབ་བསྟན་བཀྲ་ཤིས།

༧། བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ།

།། བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༣ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡ ནས་ཤར་ཁྲམ་བདེ་ཆེང་གཞིས་འགོར་བསྐོ་བཞག་བསྙལ་ནས་ལས་དོན་གནང་བཞིན་སྐབས་བློ་བྱར་དུ་རྗོར་སྤུ་ཀན་གཞིས་འགོར་གནས་སྤོས་གནང་ནས་ཤར་ཁྲམ་གཞིས་འགོར་བསམ་གཏན་རྗོ་རྗེ་བསྐོ་བཞག་གནང་འདུག་ཀྱང་བཀྲིས་རྡོ་རྗེ་རྗོར་སྤུ་ཀན་དུ་ལས་བཅར་འགྲོ་སྐབས་ཁོང་རྗོར་སྤུ་ཀན་དུ་ལས་བཅར་བྱེད་མེ་དགོས་པའི་བཀའ་ཡིག་ཞེབས་ཏེ་བསམ་གཏན་རྗོ་རྗེ་རྗོར་སྤུ་ཀན་གྱི་གཞིས་འགོར་ར་ང་འཇགས་བཞག ཤར་ཁྲམ་དུ་གཞིས་འགོ་གསར་པ་དར་རྒྱས་དང་། བྱམས་དཔལ། ཚེ་རིང་སྒྲ་མོ། ལེགས་གྲུབ། བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་སོགས་ལ་རིམ་བཞིན་བསྐོ་བཞག་བསྙལ་ཀྱང་ཤར་ཁྲམ་ནི་ཆེས་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ས་གནས་ཡིན་པས། གོང་གསལ་བསྐོ་བཞག་གནང་ཁོངས་ནས་མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་ས་གནས་སུ་ལས་བཅར་འགོ་འཛུགས་མ་བྱས་སྐབས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་ཟླ་ ༤ ནང་བཞུགས་སྐར་དུ་ཐོག་མར་བཀའ་བློན་རྣམས་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ་ནས་འོས་འདེམས་གནང་སྐབས་དེའི་ནང་སྲིད་དྲུང་ཆེ་མདོ་ཌགས་བསྟན་འཛིན་ལགས་དང་འདེམས་སྐྱན་དྲུང་ཆེ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རེ་འདུན་གནང་བ་ཡར་ཧི་མ་བསམ་དཀར་ཤར་ཁྲམ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལ་བསྐོ་བཞག་གནང་། བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ་གནས་སྤོ་གནང་ནས་ས་གནས་སུ་བཟོ་གྲ་ལ་སོགས་པ་བལྟ་སྐྱོང་གང་ལེགས་གནང་བ་ཡིན་མོད། གཞིས་འགོ་གསར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཁུར་མ་གནང་རེང་ཤར་ཁྲམ་བཟོ་གྲ་འཐུས་ཤོར་ཆེན་ཞོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

།། ཧི་མ་བསམ་དཀར་ ༡༩༥༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༦ ཧིན་ས་གནས་སུ་ལས་

བཅར་ཞུས་ནས་རྩེས་ལེན་རྩེས་སྤྲོད་ ༡༩༥༠ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༦ རྩེས་ལེན་རྩེས་སྤྲོད་གྱབ་རྗེས་དངོས་སུ་ ༡༩༥༠ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ནས་ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ བར་ཤར་ཁུམ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གནང་།

༡༡། སྐལ་བཟང་གཙུང་། ༡༩༥༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༦ ནས་ ༦༠༡ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༤ བར་གནང་།

༡༣། ལྷག་པ་རྡོ་རྗེ་ནས་ ༦༠༡ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༤ ནས་ ༦༠༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༦༤ བར་གནང་།

༡༣། ཁྱབ་བསྡན་ལེགས་བཤད། ༦༠༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༦༦ ནས་ ༦༠༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༤ བར་གནང་།

༡༩། ཉི་མ་བསམ་དཀར་གྱི་ ༦༠༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༨ ནས་ད་ལྟ་གནང་མུས། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༦༠༩ ཟླ་ ༡༡ བའི་སྟོན་དུ་ཤར་ཁུམ་བདེ་ལེགས་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་དང་། ལུ་ལུང་བསམ་འཕེལ་ཕྱིང་། ར་སྐུ་ལུ་དགེ་རྒྱས་ཕྱིང་བཅས་ཀྱི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་སོ་སོར་ལོགས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༦༠༩ ཟླ་ ༡༦ ཚེས་ ༡ ཉིན་ནས་རང་གཞུང་གི་མཛད་དུས་འོག་ཤར་ལུ་ར་གསུམ་གྱི་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གཅིག་ལྷོགས་ཀྱི་ཟུང་དྲུད་ཞིག་བསྐོ་བཞག་གནང་།

༥། གནད་ཡོད་མི་སྣ་བག་གི་གཟིགས་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༨ ཉིན་བལ་ཡུལ་ཤར་ཕྱོགས་སྐོར་སྡུང་དཔུང་སྡེའི་སྤྱི་ཁྲབ་ Pradeep Shasher Rana, DIGP མཆོག་དང་ལྷན་དུ་སོ་ལུ་

དང་ཕྱི་རུ་ནག་གར་སྐོར་སྡང་དཔྱང་སྟེའི་གཙོ་འཛིན་བཅས་ཀར་ཁྲམ་དུ་གཞིས་ཆགས་སུ་གཟིགས་བསྐོར་གནང་། བོད་མི་སྤྱི་འཐུས་སྐུ་ཚབ་ཡང་ཡང་ས་གནས་སུ་གཟིགས་བསྐོར་ལ་ཕེབས་ཡོད་ཀྱང་ལོ་དུས་དང་ཚེས་པ་ངེས་གཏན་ཁེལ་བ་ཞིག་རྟེད་མ་བྱུང་། ནང་སྲིད་ཚན་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་དང་། བྱམས་པ་ཚོས་འཕྲིན། ཚེ་རིང་དབང་ཆུལ་བཅས་ས་གནས་སུ་གཟིགས་བསྐོར་ལ་ཕེབས་གནང་ཡོད་ཀྱང་འདི་དག་གི་ཕེབས་ཚེས་ཀྱང་རྟེད་མ་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༦ ནས་༡༩༥༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣ བར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐུ་ཚབ་བསོད་ནམས་དཔལ་འདྲུལ་མཆོག་ཤར་ཁྲམ་བདེ་སྐིང་གཞིས་ཆགས་དང་རྩ་རོང་ཐུབ་ཚོས་གཉིས་སུ་འཚམས་འདྲི་གཟིགས་བསྐོར་གནང་ཡོད་འདུག

༧ ཁས་གཞི་ཁག་བསྡུར་བྱས་བ་ཁག

རྩ་བའི་བདེ་ལེགས་སྐིང་གཞིས་ཆགས་ནང་གསར་འཛུགས་བྱས་ནས་དེ་བར་ལས་འཆར་འདྲ་མིན་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ དང་། ༡༩༧༧ ལོའི་ནང་རང་གཞུང་ནས་སུད་ས་རོགས་ཚོགས་ SDC ལ་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ཕྱར་འབྲེལ་ཡོད་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་བདེ་སྐིང་གཞིས་ཆགས་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་ས་གནས་ནང་སྐོག་ཁང་གསར་རྩྭ་བྱས་ནས་གཞིས་མི་ཁྱེམ་ཚང་ནང་སྐོག་འཁྲིད་ཐུབ་པར་དགེ་ཚན་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། སུད་གཞུང་གིས་རོགས་རམ་གནང་ནས་སྤུན་དོག་ཀི་ལོ་ ༡༠ དང་ཀི་ལོ་ ༡ ཚོས་རྩྭ་ཐུབ་མཁན་མེ་ཤིན་གཉིས་དང་ཚོས་ཁང་གསར་རྩྭ་བྱས། དགོས་དངུལ་ཀ་ཐ་མན་གྱར་ཡོད་པའི་སུད་སེའི་ལས་ཁང་བརྒྱུད་ས་ལ་རིས་གནས་སྐོག་ཁང་སུད་སི་སྐུ་ཚབ་པའི་སྡངས་འཛིན་གནང་ཡོད། དངུལ་འབབ་ཇི་སོང་ཁ་གསལ་ཞུ་ཐབས་བྱལ། འཛམ་སྐིང་ནང་སྤྱི་སྤོལ་ལྡན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ནས་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་བདེ་སྐིང་གཞིས་མིའི་མ་

འོངས་འཚོ་རྟེན་སྣང་ས་ཆ་ཤེ་ཀར་ ९० ཅམ་ལ་རྗེའི་ར་བ་བསྐོར་ནས་ཤིང་འབྲས་སྡོང་ཡོ་ ९५०० ཅམ་འདེབས་ལས་རིམ་བཞིན་བྱས་ཡོད། འབྲེལ་ཡོད་རོགས་ཚོགས་ས་གནས་སུ་གཟེགས་བསྐོར་ཐུ་ཕྱེར་ཤེབས་ནས་ལས་འཆར་ཚུལ་མཐུན་ཡིན་པར་དགོངས་བཞེས་ཀྱི་རོགས་དངུལ་བལ་སྐོར་ ༡༦९८३९६।३། IM རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་རམ་གནང་ཡོད། ཕྱི་ནང་གཟེགས་བསྐོར་ལ་ཤེབས་མཁན་རྣམ་པས་བསྟུགས་བརྟོད་གནང་ས་ཞེག་དང་མི་མང་གི་འཚོ་བར་ཕན་ངེས་ཤེག་ཡོང་རེ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡८८८ ཅམ་ནས་ ३००९ ཟླ་ ༡० ཚེས་ ༡ བར་ཤིང་འབྲས་ལྗམ་རར་བཙུ་སྐྱོང་ལུགས་མཐུན་མ་བྱང་བ་མ་ཟད་འབྲས་ལྗན་སྡོང་ཡོ་རྣམས་ལ་བདག་གི་ཅེས་དང་ལྡན་སྤྱོང་བྱེད་མ་ཐུབ་ཅིང་ཉམས་རྒུད་དུ་གྱུར་ཉེར་མཐོང་སྟེ། ३००९ ཟླ་ ༡० ནས་སྣར་ཡང་བདག་གི་ཅེས་ཚུལ་མཐུན་བྱས་པ་དང་ཤིང་འབྲས་ལྗམ་རྣར་བཙུ་རྐྱེག་བྱེད་མཁན་བསྐོ་བཞག་དང་ཁོང་རྣམས་ལ་སྒ་ཡོགས་སྤྲད་དེ་ཤིང་སྡོང་གི་ཡལ་ག་གཅོད་འབྲེག་དང་གཡས་གཡོན་ས་ཆ་གཅང་བཟོ། འབྲས་ལྗན་མ་ཡིན་པའི་ཤིང་རྩོད་གཅང་འབྲེག་བྱེད་དགོས་པ་དེ་བཞིན་ལྗད་སྤྱོང་ཚུལ་མཐུན་བྱེད་དགོས་སོགས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་དཔལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་དགོས་དངུལ་ལྷེང་ངེས་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་དངོས་ཡོད་ཡིན། IM དང་ German Hope རོགས་ཚོགས་ལ་རེ་འདུན་ཞུས་འབྲས་སུ་ German Hope རོགས་ཚོཊ་ཀྱིས་སྤྱོར་ ५७०५५।०० དང་། IM རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ ३००४ ནས་ ३०००५ བར་བལ་སྤྱོར་ ८००००००।०० གནང་བར་བརྟེན་ཤིང་འབྲས་ལྗམ་རུ་བདག་གཅེས་ལུགས་མཐུན་བྱེད་ཐུབ་པར་སོང་ལོ་རེ་བཞིན་ཤིང་འབྲས་ལྗམ་རུའི་འབྲས་བུ་ཡག་ཏུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་ཤིང་སྡོང་འཚར་ལོངས་ལུགས་མཐུན་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། ཐོག་མར་ཤིང་འབྲས་ལྗམ་རུ་གསར་འཛུགས་སྐབས་གཞིས་མེ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ལས་ཀ་ཐོབ་ཡོད་སྣབས་དེ་སྐབས་གཞིས་མིའི་འཚོ་གོས་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་རྟག་ཏུ་ལྗམ་

རྣར་བཤུ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་གསུམ་ལ་ཐུ་ཚེགས་ཐོབ་བཞིན་པ་དང་སྐབས་འགར་ཤེང་འབྲས་ལྡུམ་རྣ་གཙང་བཟོ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞིས་མི་ལས་མེད་རྣམས་ལ་ལས་ཐུ་འཐོབ་བཞིན་པར་སོང་ཚན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད། གཞིས་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་ས་ཞིང་ཡང་ལྡུམ་རྣའི་ནང་ཚུད་ཡོད་སྤྲས་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་སྤྲས་བའེ་རྒྱ་ཕྱིན། ས་ཆར་ཕྱི་མེས་བཙན་འཇུལ་བྱེད་ས་མེད་པར་ཆགས་ཡོད་པ་ལས་དང་བར་ཤེང་འབྲས་ཕྱི་ར་འཚོང་བྱས་ནས་མི་མང་གི་འཚོ་བར་དེ་ཙམ་ཚན་ཐོགས་བྱུང་མེད་ནའང་མ་འོངས་པར་དུ་ལྷ་ནང་བཞིན་སྐུ་མཐུད་བདག་གཅེས་ལེགས་པོ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཏྲག་ཏྲག་མི་མང་གི་འཚོ་གོས་ལ་ཚན་རིས།

ཀ ཐྲོན་ཁེས་དང་འབྲུག་རྩོད་ཞྭང་མིན།

རྩ་བའི་ལོ་ལྷར་ཤེང་འབྲས་ལྡུམ་རྣ་མེ་ཏོག་འཚར་སྐབས་དྲག་རླུང་དང་སེ་རས་གནོད་སྐྱེན་བཟོས་པ་ནི་ཡོངས་ཀྱགས་ཡིན་སྤྲས་དཀའ་རྩུག་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་བཟོད་སྐོམ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐྱོན་ཉེས་དང་ཆུ་ལོག་སོགས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་མི་མང་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བྱུང་མྱོང་མེད། དེ་བཞིན་ཡུལ་མི་དང་མཉམ་དུ་སྐེར་པ་རང་ཉིད་ར་སོགས་བཟེ་སྐབས་ཞན་ཆུན་འབྲུག་རྩོད་ཆུང་ཙག་བྱུང་ཡོད་པ་ལས་གཞིས་མི་སྤྱི་ཡོངས་དང་ཡུལ་མིའི་བར་དུ་བར་ང་དག་གི་འབྲུག་རྩོད་གང་ཡང་བྱུང་མྱོང་མེད།

ཁ ས་གནས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

ཐུར་གཞིས་ཆགས་སུ་ཤུ་མོའི་རྩེས་གར་ཚོགས་པ་དང་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་བཅས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་དུ་ཤུ་གཞོན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མེ་རེ་གཉིས་དང་། ཤུ་མོའི་རྩེས་གར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མེ་རེ་གཉིས་ལས་མེད། ས་གནས་སུ་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ཐུར་ནས་གཞིས་ཆགས་ནང་ཡོད་མུས་ཡིན། ཚོགས་མི་ནི་གཞིས་ཆགས་

ནས་ཚོགས་མི་གསུམ་དང་རྫ་རིང་ཐུབ་ཆོས་ནས་ཚོགས་མི་གཉིས་བཅས་ཡོད། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དོན་བྱེད་སྟོཔ་ཁག་གསལ་ལྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༧༦ ཨར་ཁྲམ་བཙོ་གྲྭ་དང་མ་ཉམ་འབྲེལ་སྐོར།

རྩ་བའི་ལོ་ཁམས་གསལ་པོ་མེ་འདུག་ཀྱང་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་མ་བྱས་གོང་མེ་ཏོག་དཔལ་འབྱེལ་ཤར་པའི་ཁང་པ་གཡར་ནས་ཐོག་མར་གྲྭམ་དགེ་གཅིག་བྱ་མོ། ༦ བཅས་ནས་གྲྭམ་གདན་བཟོ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་གནང་འདུག ༣་ཤས་རྗེས་སུ་ཐང་ཡང་བྱ་མོ་དྲུག་གསར་འཛུག་བྱས་ནས་བྱ་མོ། ༡༦ ཀྱིས་གྲྭམ་གདན་འཐག་ལས་བྱས། སྐབས་དེ་དུས་འཛོམ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་པ་ལས་གཞིས་འགོ་རྣམ་པར་ཐད་དུས་བྱུང་མི་འདུག ཕྱི་ལོ་༡༩༨༦ ལོར་སྤྱད་སི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་གྲྭམ་གདན་འགན་འཐུར་མཚམས་འཛོག་གིས་བདེ་ཕྱིང་གཞིས་འགོར་རྩེས་སྤྲོད་གནང་བ་དང་སྤྱགས་ཀྱོང་ས་མཚོག་གི་མཚན་ཐོག་མ་རྩ་བལ་སྦོར་ ५०००१०० དང་། སྤྱད་སི་རོགས་ཚོགས་ནས་བལ་སྦོར་ ५०००१०० བདེ་ཕྱིང་བཟོ་གྲྭ་ནས་བལ་སྦོར་ ३०००१०० བྱས་གྲྭམ་གདན་བཟོ་གྲྭ་འདི་དེབ་སྐྱེལ་བྱས། སྐབས་དེ་དུས་བདེ་ཕྱིང་གྲྭམ་གདན་སྐད་གྲགས་ཆེ་གས་ཤེག་ཡིན་པ་དང་ཁེ་བཟང་ཡང་ཕྲན་བྱ་བྱང་བ་དང་། མེ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ལས་ཀ་ཐོབ་པའི་དགེ་ཕན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་ཡས་མས་ཤེག་ལ་ཀ་ཐ་མན་གྲྭ་གྲྭམ་གདན་ཕྱི་ཚོང་ཡར་རྒྱས་ཤོག་ཐབ་རིམ་བཞིན་གནས་སྟོས་ཕྱིན་པ། ས་གནས་སུ་གྲྭམ་གདན་འཐག་ལས་བྱེད་མཁན་མེད། རྒྱུ་སྐྱེན་དང་གྲྭམ་གདན་འོར་འདེན་བདལ་ཐུབ་ཆེ་བ་ས་གནས་སུ་གདན་སྐྱས་ཚོང་བྱེད་པ་རིན་གོང་ཆུང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱོང་

ཀྱད་ནི་ལོ་བསྟུད་མར་ཕྱིན་སྐབས་མཐའ་མ་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་བདེ་བླིང་གྲུམ་གདན་བཟོ་གྲྭ་ཚ་དཔལ་ལྡན་ནང་སྲིད་སྐྱེན་ཁང་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་སྒོ་བརྒྱབ། ཐོག་མར་བཟོ་གྲའི་འགན་འཛིན་བོད་གཞུང་གི་བལ་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དང་། སུད་སི་སྐུ་ཚབ་གཅིག བཟོ་གྲའི་མ་རུ་ཡོད་མཁན་ཤར་པ་བླ་མ། མེ་མང་སྐུ་ཚབ་གཅིག་བཅས་དང་དྲུང་ཡིག་གཞིས་འགོ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་བཟོ་གྲ་སྒོ་བརྒྱབ་པར་བཏེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ནས་བཟང་རང་བཞིན་གྱིས་འགན་འཛིན་ལྡན་ཚོགས་རྩིས་མེད་དུ་ཕྱིན་ཡོད། དེ་བཞིན་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་སྐབས་ནགས་ཚེ་དང་པ་ཏི་ལེ། དོར་ཁུར་བཅས་ལ་ཟ་ཁང་ཡོད་པ་དང་དེ་བཞིན་བདེ་བླིང་དྲུང་ཟ་ཁང་ཚོང་ཁང་བྱུང་ཡོད་འདུག དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཉམས་ཆག་ཏུ་སོང་ནས་གཞིས་ཆགས་རང་དུ་ཚོང་ཁང་གཅིག་རང་བདག་འཛིན་བྱེད་བཞིན་འདུག་ཀྱང་མ་གནས་བལ་སྐོར་ ༡༩༩༦།༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཚོང་ལས་བྱེད་མཁན་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་ནས་ཕྱིར་ལོག་མ་བྱས་སྐབས་མ་རུ་མེད་པ་དང་། བལ་ཡུལ་ཆབ་སྲིད་གནས་སྐབས་བརྟན་ཕྱིང་མེད་པ། སྤྱི་པའི་ཚོང་པ་བྱེད་མཁན་མི་ཐོབ་པ་བཅས་ཀྱིས་ཚོང་ཁང་དེ་ཡང་སྐོ་རྒྱག་དགོས་བྱུང་འདུག དུས་དེ་ནས་བཟང་མཉམ་འབྲེལ་ཁོངས་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པས་ས་གནས་སུ་མི་མང་པོ་མེད་པར་སོང་མཉམ་འབྲེལ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད། ཕར་མཉམ་འབྲེལ་འགན་འཛིན་ལོ་དུས་ཁ་གསལ་མི་འདུག་ཀྱང་མཚན་གཞུང་གཤམ་གསལ། ༡། པ་ཚགས་ལོ། ༢། བྱ་དཔལ་ལྡན། ༣། རྡ་ཐོག་གཉེར་པ། ༤། ཀོང་པོ་བྱ་ཆེ་དབང་། ༥། བྱ་དབང་ཕྱུག ༦ བྱ་མ་ཚོ་རྒྱན། ༧ ཡེ་ཤེས། ༨ ཀོང་རྩ་ཕྱན་གཅུང་ནས་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༧ ཚེས་ནས་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ བར་མཉམ་འབྲེལ་འགན་འཛིན་དང་ཚོང་པ་གཅིག་སྡེགས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ནས ༡༠༠༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༤ བར་འཇམ་དབྱངས་

ཤེས་རབ་ནས་མཉམ་འབྲེལ་འགན་འཛིན་དང་ཚོང་པ་གཅིག་སྡེགས་གནང་འདུག དེ་ནས་ཁོང་གིས་རྩིས་ཆད་བྱུང་བ་སྒྲུབ་འཛལ་མ་བྱས་པར་བརྐེན་མཉམ་འབྲེལ་ལ་མ་རུ་མེད་རྒྱན་སྐོ་རྒྱག་དགོས་བྱུང། མཉམ་འབྲེལ་དང་བཟོ་གྲ་མེད་པ་ཆགས་སྐབས་མ་འངེས་ལས་གཞི་གང་ཡང་མེད། ཤེང་འབྲས་སྦྱམ་ར་གཞིས་ལས་ཁང་ནས་འཛིན་སྐྱོང་བདག་འཛིན་འཐུས་ཚང་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་ལས་འཆར་ཚབ་སྲིད་གནས་སྐངས་རྒྱ་ཆེ་གང་ཡང་མེད། བལ་ཡུལ་ནང་བོད་མིར་མངའ་སྡེ་དང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ནས་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་ཚ་ནས་རོགས་ཐན་གང་ཡང་ཐོབ་སྲོལ་མེ་འདུག

༧ཀ དགོན་སྡེའི་བྱུང་རིམ།

བདེ་སྐྱིང་གཞིས་ཆགས་རང་དུ་ཐོག་མར་ཤེལ་དཀར་ཚོས་སྡེ་གསར་འཛུགས་གནང་ནས་དགོན་དེའི་མཚན་ལ་གཞིས་དགོན་ཐུབ་བསྟན་ཚོས་སྐྱིང་ཞེས་གསོལ་ཏེ་དགོན་པ་བདག་ཉར་བྱས་ཡོད་ཀྱང། རྗེས་སུ་ཤེལ་ཚོས་ཀ་ཐ་མན་བྱར་གནས་སྤོ་བྱས་སྟབས་གཞིས་དགོན་ཐུབ་ཚོས་བདག་མེད་འགྲོ་ཉེའི་སྐབས་ཕྱི་ལོ་༡༨༣༤ ལོར་ཡ་དཔལ་ལྡན་ཚོས་རིག་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་གཞིས་དགོན་འདི་དག་གོ་བན་དགོན་པར་ཅིས་སྤྲོད་གནང་བ་ནས་བཟུང་དགོན་པ་འདིའི་མཚན་ལ་གཞིས་དགོན་ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྒྲུབ་སྐྱིང་ཞུ་བཞིན་ཡོད། དེང་སང་དགོན་པའི་ནང་མཁན་པོ་བཅུས་གཞོན་གཉིས་གཅོ་བྱས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྲངས་ ༣༦ ཡོད་ཁོངས་བོད་དགེ་གཅིག་ལས་གཞན་བྱ་པ་ཚང་མ་ཡུལ་མི་ཤར་པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་༡༩༦༦ ལོར་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྲངས་ ༣ ཡོད་ཁོངས་བོད་དགེ་གཅིག་ལས་གཞན་བྱ་པ་ཚང་མ་ཡུལ་མི་ཤར་པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༦ ལོར་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་རྒྱས་ཐབས་དང་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཕྱེའི་སྐད་མ་ཏ་ཀུ་རུའི་ཕྱ་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་བ་དང་། རྗེན་གཅོ་ཀུ་རུ་རྣམ་གསུམ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད།

གྱ་རུ་ལྷ་ཁང་གི་དགོན་གཉེར་རྣ་རོང་ཐུབ་ཆོས་ནས་གཏེང་གནང་མཛད་པའི་བོད་པའི་དགེ་འདུན་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གི་གསོལ་ཐོགས་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་གནང་སྐས་དང་དེ་བཞིན་མཆོད་སྒིན་དགོས་དཀྱལ་ཡང་གནང་སྐས་ཡིན། གཞིས་ཆགས་ཁྲབ་ཁོངས་ཤང་བགྲོད་ཐོག་ཆུ་ཚོད་བདུན་ཙམ་འགྲོ་སའི་ས་གནས་སུ་རྒྱིང་དགོན་རྣ་རོང་ཐུབ་ཆོས་ཡོད། རྒྱིང་དགོན་འདིའི་རྩ་བའི་ཚ་མ་ནི་ཡ་རྒྱལ་ཞིའི་ཐུབ་བསྟན་འཛིན་པ་ཆེ་ཡིན།

དེ་བཞིན་གཞིས་ཆགས་ནས་ཤང་བགྲོད་ཐོག་ཉིན་བཞིའི་ས་གནས་ནགས་ཁྲལ་དུ་དགེ་དགོན་མཁའ་རི་དྲོ་དགོན་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ལྷིང་ཡོད། དགོན་དེའི་ཚ་མ་མཁའ་རི་རིན་ཐོ་ཆེ་ཡིན་པ་དང་དགོན་པ་ནི་རྩ་བའི་བཙུན་དགོན་ཞིག་ཡིན། མཁའ་རི་རིན་ཐོ་ཆེ་དང་། ཕྱག་མཛོད། དགེ་རྒན་གཅིག་བཅས་ཚུ་གསུམ་དང་བཙུན་མ་གྲངས་ ༣༠ བཅས་ཡོད། ཚུ་གྱ་དགེ་འདུན་དང་བཙུན་མ་རྣམས་ཐོད་མི་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་མ་ཟད་མང་ཆེ་བ་ཉེ་དུས་ཐོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བ་ཡིན། ཁྲམ་སྟོད་དུ་ས་དགོན་མདོ་སྡེགས་ཆོས་རྫོང་ཞིང་ཡོད་པ་དང་། བར་རབ་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་རྒྱིང་དགོན་པསྒ་ཆོས་ཞིང་ཡོད། དགོན་པ་འདིར་ཡུལ་མི་གྲངས་ ༡༠ དང་ཐོད་མི་གྲངས་ ༥ བཅས་བཞུགས་གནང་མཛད་ཡོད།

༡༩ སྒོང་ཀུ་དང་སྐབ་ཁང་གི་གནས་སྐྱངས།

༡། ཤར་ཁྲམ་སྒོང་ཀུ

ཤར་ཁྲམ་སྒོང་ཀུ་གཞིས་ཆགས་མ་ཚུགས་གོང་ཆུ་གར་ནས་ཚུལ་ཁྱིམས་བསྟན་འཛིན་དང་ཆེ་རིང་ཆོས་ཀྱགས་རྣམ་གཅིས་ཁྲམ་སྟོད་དུ་འབྱོར་མཚམས་ནགས་ཆེ་རྩ་ཤར་པའི་ཁང་པ་གཡར་ནས་ཉིན་སྒོང་

གསར་འཛུགས་གནང་སྐབས་ཐོག་མར་སྟོབ་ཕུག་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་བོད་མི་རྣམས་ད་ལྟ་གཞིས་ཆགས་ཡོད་སའི་ཉེ་འགྲམ་ས་གནས་སུ་གནས་སྟོང་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ནས་མི་མང་རྣམས་རིམ་བཞིན་འཇའ་སར་ཕྱིན་སྐབས་སྟོབ་གྲྭ་དེ་མེ་ཏོག་དཔལ་འབྱེལ་ཞེས་ཤར་པའི་དགོན་པའི་གཡབ་ཏུ་འཇོན་གྲྭ་ཚུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༦༤ ལོར་ད་ལྟ་སྟོབ་གྲྭ་ཡོད་ས་དེར་རིམ་བཞིན་འཇོན་ཁང་གསར་རྒྱ་གནང་ནས་ཉིན་སྟོབ་འདི་གསར་འཛུགས་བྱས། དེ་སྐབས་འགྲོ་གྲོན་སྡུད་སི་རྒྱ་གྲམ་དམར་པོས་རོགས་རམ་གནང་། ཐོག་མར་བོད་ཡིག་དང་། དབྱིན་ཡིག་བལ་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ། རྩིས། གཞས་དང་ཞབས་བྱོ། ཚན་རིག་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་སོགས་སྟོབ་བཞིན་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ནས་ ༡༩༤༥ བར་བལ་ཡུལ་ནང་གི་སྟོབ་གྲྭ་ཚང་མ་བལ་གཞུང་གིས་འཇོན་སྐྱོང་གནང་བར་སོང་བོད་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་འཇོན་གྲྭའི་ནང་སྟོབ་མི་ཚོགས་པ་དང་དབྱིན་ཡིག་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཡག་པོ་སྟོབ་ཀྱི་མེད་སྐབས་བོད་དགེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུ་དགོང་གཉིས་ལ་བོད་ཡིག་དང་དབྱིན་ཡིག་སྟོབ་འཁྲིད་གནང་། སྐབས་དེ་དུས་སྟོབ་གྲྭ་དེར་འཇོན་གྲྭ་བདུན་པའི་བར་ཡོད། འཇོན་གྲྭ་བདུན་པ་ཐོན་མཚམས་གོང་རིམ་འཇོན་གྲྭ་འགྲོ་མེད་པ་དང་སྟོབ་ཡིན་རོགས་རམ་མེད་པར་བརྟེན་ན་གཞོན་རྣམས་རྒྱམ་གདན་འཐག་ཏུ་འགྲུ་དང་ཚོང་ལས་ཙོག་ཅོག་བྱས་ནས་སྟོད་པ་ལས་གོང་རིམ་སྟོབ་གྲྭར་འགྲོ་ཐུབ་མཁན་བྱུང་མེ་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ནས་བཟང་སྤྲེར་འཇོན་ཚོག་པའི་བཀའ་འཁྲིལ་དང་བསྟུན་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་རོགས་ཚོགས་གངས་ཅན་བདེ་རྩ་ནས་འགན་བཞེས་གནང་རྒྱུ་དང་འཇོན་སྐྱོང་གཞིས་ཆགས་རང་ནས་བྱ་རྒྱའི་གྲོས་མཐུན་དང་བསྟུན་སྤྲེར་འཇོན་གནང་། སྟོབ་གྲྭ་འདི་སྤྲེར་

འཛོན་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་གི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱེལ་ཆེད་
འཛོན་གྱའི་ནང་བོད་ཡིག་སློབ་རྒྱུ་དང་། དེ་ཡང་གཞིས་ཆགས་དང་
ཁྱབ་ཁོངས་བཅས་ཀྱི་རང་རེགས་བྱ་ཕྲུག་ཚོ་ཤེས་ཚད་ལྡན་པ་ཡོང་བའི་
དམིགས་ཡུལ་བཟུང་། སྔག་པར་རང་གི་ཐུན་མིན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་
ནང་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་བ་ཡིད་ལ་འཇགས་པའི་རེ་བའི་ཐོག་སྐེར་འཛོན་གནང་
བ་ཡིན་འདུག ལོ་མང་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་སྐེར་འཛོན་
གནང་སྐབས་འཛོན་ཁང་སྟར་ཡོད་རྣམས་ལ་བཟོ་བཅོས་ཉམས་གསོ་
གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་ཆེན་གྱིས་འཛོན་ཁང་རྣམས་གོག་ཞན་དུ་གྱུར་ཏེ་
འབྱུང་བས་འཁྲེར་ཉེན་ཡོད་སྐབས་འཛོན་གྲྭ་ཚུགས་བློས་བཟོད་དཀའི་
རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༨ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༤ ནས་ཨར་
ལས་འགོ་འཛུགས་གནང་སྟེ་ཁང་མིག་བཅུ་གསར་བཞེངས་གནང་བའི་
ཁང་ཚད་འདི་ཡང་ 18x76 ཅན་ཁང་མི་ ९ དང་། 18x79 དང་།
18x49 བྱས་པ་ཁང་མིག་ ༦ བཅས་བསྡོམས་འཛིན་ཁང་ཁང་མིག་
༡༠ ལེགས་པར་གསར་བཞེངས་གནང་། ལས་གཞིར་འགྲོ་གྲོན་ཆེད་
རྩ་བའི་བསྡོམས་བལ་སྐོར་ ༡༡९೨༡༧།༤ ཕྱིན་ཁོངས་ནས་གང་ས་
ཅན་བདེ་རྩ་བརྒྱད་ IM རོགས་ཚོགས་ནས་བལ་སྐོར་ ৭৫೨༡༧།༤
གསོལ་བསྐུལ་བྱང་བ་དང་འཕྲོས་བལ་སྐོར་༤༥༠༠༡ གང་ས་ཅན་བདེ་
རྩ་བརྒྱད་འཛམ་གླིང་བའི་རྩེ་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་རམ་བཀའ་དྲིན་
ཆེ་སྐུལ་བྱང་། ལས་གཞི་འདིར་འགྲོ་གྲོན་ཆེན་པོ་མ་སོང་བའི་རྒྱུ་
མཚན་གཅིག་ནི་ས་བཞོངས་དང་རྩིག་གདན་ས་དོང་འབྱུ་རྒྱུ་སོགས་ལ་
མ་གནས་བལ་སྐོར་ ೨০০০০།০০ ཙམ་གྱི་ལས་ཀ་གཞེན་ནུ་གཅོར་
གྱུར་མི་མང་གིས་དྲང་བླང་ཐོག་འཁྲུར་མཉམ་རྩབ་བྱང་བས་དེ་སྐབས་
ཡུལ་ནང་བསྐྱགས་འོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་མིག་དཔེར་འོས་པའི་བྱ་

བཞག་ཏུ་གྱུར། དེའི་ཐོག་ཁང་པའི་མཐའ་བསྐོར་ཆ་ཚང་ཨར་འདམ་རོ་གཅལ་དང་ཆུ་ཡུར། དེ་བཞིན་སྟོང་གླའི་ལས་ཁང་ལ་ཤིང་གི་བར་ཐོག་འདིང་རྒྱ། དེ་མིན་དགོས་ངེས་རྟོགས་ཁང་མིག་བཞིའི་མདུན་རྩིག་པ་བང་རིམ་བཞི་ཙམ་ཡར་བསྟངས་ཏེ་ཤིང་གི་སྒྲོམ་བང་བསྒྲིགས་ཏེ་ཆ་ཚང་ལེགས་བཟོ་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་འཛིན་ཁང་ ཅ དང་སྟོབ་གླའི་ལས་ཁུངས། དབེ་མཛོད་ཁང་། ཚོགས་ཁང་བཙས་གསར་བཞེངས་གནང་ཞིང་། ལས་ཁུངས་དང་ཚོགས་ཁང་། དབེ་མཛོད་སྟེང་འགྲོ་ལམ་རྟོགཅལ་བང་རིམ་བཙུ་གསུམ་རྟོཀྵོག་གིས་བཟོས། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱང་མི་མང་དང་གཞོན་ནུ་ཚང་མས་འཁྲུར་དྲང་ལེན་གྱི་ཞབས་ཞུ་གནང་འདུག འཛིན་ཁང་སོགས་གསར་བཞེངས་ཚང་མར་ཤིང་གི་སྒྲོམ་སྒྲིག་ནང་ཡུགས་ཀྱི་དྲ་བས་གཟེར་མནན་བྱས་ཏེ་ཤེལ་སོགས་གང་ཅིའི་བཙན་སྡུང་བརྟེད་བགོད་གཉིས་ལྡན་བཟོས་ཏེ་ཤིང་སྒྲོམ་སོགས་ཚང་མར་ཤིང་ཀྵོ་བཅས་ལེགས་པར་བཏང་ཡོད། དགོས་དངུལ་ཁྲེན་བསྟོམས་སྐོར་ ༡༦༡༦༨།༨ སོང་ཁོངས་ནས་གངས་ཅན་བདེ་རུ་བརྒྱད་ཕྱག་དངུལ་ཐུར་རྩེས་གནང་བ་ཀྵོས་གསལ་སྐོར་ ༡༡༡༡ཟཟ།༩ བྱུང་འཕྲོས་བལ་སྐོར་ ༡༩༨༨།༥༠ ཨར་ཁྲམ་བཟོ་གྲྭ་ནས་བཏང་། ནགས་ཚེ་ཁྲལ་གྱི་བོད་ཕྱག་རྩམས་ལ་སྟོང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་མེད་སྐབས་ ༡༨ཟ༦ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡ ནས་བཟང་གཏན་སྟོབ་ཉལ་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱས་ནས་ནགས་ཚེ་ཁྲལ་གྱི་བོད་ཕྱག་རྩམས་ལ་སྟོང་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཡོད། གཏན་སྟོབ་ཉལ་ཁང་གསར་རྒྱག་དང་ཉལ་ཁང་རྙིང་སྟོབ་ཕྱག་རྩམས་ཀྱི་ཟས་གྲོན་དང་། མ་བྱན། མ་ཚའ། གཉེར་བའི་ཚ་སོགས་ཀྱི་དགོས་དངུལ་རྩམས་ Swedish Lady Mrs. A.N.Tigerstedt ཡིས་མཐུན་འགྱུར་གནང་། ཕྱི་ལོ་

༡༩༦༡ ལོར་བལ་གཞུང་རྩ་ཁྲིམས་བསྒྲུར་བཅོས་བདུན་པའི་དགོངས་དོན་ཤར་ཁྲམ་བདེ་སྐྱིང་སྟོབ་གྲྭ་གང་ས་ཅན་བདེ་རྩ་ནས་རྩེས་བཞེས་གནང་ནས་ཉིན་སྟོབ་འཇོག་སྐྱོང་གནང་ཡོད། གཏན་སྟོབ་འཇོག་སྐྱོང་གཞིས་ལས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ནས་ ༡༩༩༦ བར་གནང། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡ ཉིན་འབྲེལ་ཡོད་རོགས་ཚོགས་སྦྱིན་བདག་དགྱང་ལོ་བགེས་པའི་དབང་གིས་རོགས་དཀྱལ་ཐབས་ཤེས་གནང་མ་ཐུབ་པར་སོང་གཏན་སྟོབ་རོགས་རམ་རྩ་ཚད་ཕྱིན་སྐབས་ལོ་ཤས་རིང་གཞིས་ལས་ཁང་ནས་འཇོག་སྐྱོང་གཅོར་བཟུང་གིས་འབྲེལ་ཡོད་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲངས་དང་རོགས་ཚོགས་གཞན་བརྒྱུད་བྱ་ཐུག་རྣམས་ལ་སྦྱིན་བདག་ཐབས་ཤེས་གནང་ནས་འཇོག་སྐྱོང་གང་ཐུབ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཅདལ་ལྟན་ནང་སྤྱི་ཀྱི་བཀའ་ཤེབས་དགོངས་དོན་ལྟར་གཏན་སྟོབ་ཀྱང་གངས་ཅན་བདེ་རྩར་རྩེས་སྤྲོད་བྱས་པ་ནས་བཟུང་གཏན་སྟོབ་ཀྱི་དགོས་དངུལ་གངས་ཅན་བདེ་རྩ་ནས་གནང་བཞིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ནས་བཟུང་ཤར་ཁྲམ་སྟོབ་ཕྱག་རྣམས་ལ་འདི་ལས་ནས་སྦྱིན་བདག་ཐབས་ཤེས་གནང་སྟེ་གངས་ཅན་བདེ་རྩ་བརྒྱུད་སྦྱིན་བདག་ཐོབ་ཟིན་པར་སོང་སྟོབ་ཕྱག་རྣམས་ཀ་ཐ་མན་གྲུར་གོང་རིམ་འཇོག་གྲུར་སྟོབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱལ་དུས་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དབང་གིས་རྣམ་རྒྱལ་མཐོ་སྟོབ་ནས་འཇོག་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་རྩེས་མཐོ་སྟོབ་ B.Com ཐོན་ནས་སྟེར་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གྲངས་གཞུམ། B.Com ཐོན་ཏེ་བལ་ཡུལ་བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་ཁང་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གཅིག BA ལོ་རིམ་གཞུམ་པ་བྱེད་མཁན་བྱ་མོ་གཞུམ། Senior Nurse ཐོན་ནས་དེང་སང་སྤོགས་ར་བལ་གཞུང་སྨན་ཁང་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གཅིག བོད་སྨན་སྦྱང་བ་མཐར་སོན་ཏེ་དེང་སང་རྩ་རིང་ཐུབ་ཚོས་དང་ཤར་

ཁམ་ཁྲལ་དུ་ལྕ་རྩེ་གནང་མཁན་གཅིག བོད་སྨན་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པ་གཅིག འཛོན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་ནས་འདི་ལོ་མཐོ་སློབ་ནང་འགྲོ་མཁན་གསུམ་ཀྱིས་འཛོན་ཀྲ་བཅུ་གཉིས་དང་མ་སུ་རི་ལག་ཤེས་ཁང་དུ་འཆེམ་བཟོ་ལོ་བཞིར་སྦྱངས་ནས་དེང་སང་རང་ཉིམ་དུ་འཆེམ་པོ་བརྒྱབ་ནས་ཚོང་ལས་བྱེད་མཁན་གཅིག འཛོན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་རྩེས་འཕྲོད་ལས་སྦྱོང་བརྟན་པ་ཞིག འཛོན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་ཏེ་དེང་སང་མ་ནང་ཁྲལ་དུ་སློབ་དགེ་བྱེད་བཞིན་པ་ཞིག འཛོན་རིམ་བཅུ་པ་ཐོན་ཏེ་དེང་སང་ཨ་རིར་ཡོད་པ་གཉིས། དེང་སང་རྣམ་རྒྱལ་མཐོ་སློབ་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་འཛོན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ནས་འཛོན་གྱི་དྲུག་པ་བར་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༡༦ ཡོད། དཔལ་སྐས་གནས་སུ་སློབ་གྲིའི་ནང་བོད་ཕྲུག་བྱ་གྲངས་ ༦ དང་བྱ་མོ་གྲངས་ ୯ བཅས་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༡༠ ཡོད། དེང་སང་ཡུལ་མི་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༡༧༧ བཅས་བསྡོམས་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༡༡༧ ཡོད། དགེ་ཆེ་གཙོས་བོད་དགེ་གྲངས་ ୯ དང་བལ་དགེ་གྲངས་གསུམ། གཉིར་པ་གཅིག ཡིག་གད་གཅིག མ་བྱན་གཅིག མ་ཚད་གཉིས་བཅས་དགེ་ལས་བསྡོམས་ལས་བྱེད་གྲངས་ ༡༣ ཡོད། དགེ་ལས་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་ཕོགས་བལ་ཡུལ་གངས་ཅན་བདེ་རྩ་ནས་གནང་མྱས་ཐོག་གཏན་སློབ་རྣམས་ཀྱི་ཕ་མའི་ལག་ནས་ཚྭ་དོད་བསྡུས་པའི་མ་འདང་བ་རྣམས་གངས་ཅན་བདེ་རྩ་ནས་གནང་མྱས་ཡིན། ས་ཁྲག་ལྱང་ཁྲག་ཁག་ཏུ་གནས་སྡོད་ན་གཞོན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཆེད་འདི་ནས་སྐ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་འགན་འཁུར་གཅོ་བོར་བྱས་ནས་གངས་ཅན་བདེ་རྩ་རོགས་རམ་བྱས་ཡོད་སྐབས་ན་གཞོན་སློབ་ཐོན་པ་མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་འགྲོ་མཁན་རྣམས་ད་ཡོད་རང་གི་སྤྱིན་བདག་

རྣམས་སུ་མཐུད་ནས་འཛོབ་བཞིན་ཡོད། མ་ཟད་རྣམ་རྒྱལ་མཛོ་སྨོད་ཅས་སྨོན་པ་མཆོག་ནས་ཀྱང་ཐུགས་འགན་གཅོར་བཞེས་ཏེ་གཞིས་མི་དང་ཁྱབ་ཁོངས་དགོན་པ། ཁ་འཛོར་མི་མང་ནང་ཉམ་ཐག་དང་རྟས་བཀྲེས་རྣམས་ལའང་འཚོ་སྐོན་རོགས་རམ་གནང་བཞིན་ཡོད།

༧། སྨན་ཁང་གི་གནས་སྐབས།

ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་གནར་འཛུགས་སྐབས་སུད་སི་རོགས་ཚོགས་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་སྐབས་ས་གནས་སུ་སྨན་ཁང་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་སྨན་ཁང་ཡོད་པ་ཙོམ་ལས་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་མེད་སྐབས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་ས་གནས་སུ་འཕྲོད་ལས་པ་མེད་ལ་སྨན་ཡང་མི་འདུག ས་ཁྲག་ཡུང་ཁྲག་ནང་གནས་རྩོད་མི་མང་རྣམས་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པར་སོང་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ཚན་ཁང་ལ་སྣེན་སེང་ཞུས་འབྲས་སུ་འཛོན་རིམ་བདུན་པའི་སྒོང་ཕུག་ཅིག་ལ་དམིགས་བསལ་བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་ནང་ཟ་གསུམ་འཕྲོད་ལས་པའི་སྒོང་སྨྲད་ནས་འཆི་མེད་ཚེ་རིང་ས་གནས་འཕྲོད་ལས་པར་བསྐོ་གཞག་གནང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ་ནས་བཟུང་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་སྨངས་འཛིན་དང་འཕྲོད་ལས་པའི་གསོལ་ཕོགས་དང་སྨན་ཉེ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་དགོས་དངུལ་གནང་བར་བརྒེན་ས་གནས་སུ་འཕྲོད་ལས་པ་གཏན་སྟོད་བྱུང་སྐབས་མེ་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་རྩིས་ལེན་སྐབས་འཆི་མེད་ཚེ་རིང་དགོངས་པ་ཞུས་ནས་ས་གནས་སུ་འཕྲོད་ལས་པ་མེད་སྐབས། ས་ཁྲག་ཡུང་ཁྲག་ཏུ་གནས་པའི་མི་མང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་ཆེད་འཕྲོད་ལས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་

པར་སོང་ཡ་དཔལ་ལྡན་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་སྣེན་གསན་ཞུས་འབྲས་སུ་འཆེ་མེད་སྐུན་གྱང་ ༦༠༠༤ ལོར་ཟླ་ ༣ ནང་མོན་སྐོ་གཞིས་ཆགས་སྒེན་ཁང་ནང་འཕྲོད་ལས་སྤྱོང་བརྡར་དུ་གཏང་བ་གྱབ་མཚམས་ཤར་ཁྲམ་འཕྲོད་ལས་པར་བསྐོ་གཞག་གནང་བས་དལ་འང་ས་གནས་སུ་ཞབས་ཞུ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། སྒེན་ཁང་འདིའི་བྱེས་པའི་རྩོན་འགོག་སྒེན་ཁབ་རྣམས་ས་གནས་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་རོགས་རམ་གནང་བཞིན་ཡོད་འདུག། །།

གཉིས་པ། ཁ་ལུང་བསམ་འཚེལ་སྒྲིང་།

༡ ཅོག་མར་གཞིས་ཆགས་སྐྱངས།

བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཁྲིམ་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་རྒ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་བོད་བཙན་རེས་བྱས་སྐབས་བོད་ཀྱི་དབུ་འཁྲིད་སྤྱི་ནོར་ཡཱང་ས་ཡསྤུབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བཙན་བྱོལ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཐོས་བྱུང་མཚམས་བོད་མི་སྡེ་ཕྱག་མང་པོ་ཁྲིམ་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་རྒ་བལ་འབྱག་གསུམ་ནང་ལམ་ཁ་སྐ་ཚོགས་བརྒྱད་ནས་བཙན་བྱོལ་ཡོང་དགོས་བྱུང་བའི་ཁོངས་ནས་ས་འབྲེལ་སྐབས་བསྐྱེན་གཏེར་སྐྱེས་རྡོང་ཁོངས་ནས་ཡིན་པ་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ཐོག་མར་བལ་ཡུལ་ཤར་ཕྱོགས་འབྲས་སྤོངས་ས་མཚམས་ཀབ་ལེ་དྲུང་རྡོང་ཁོངས་བོད་བལ་ས་མཚམས་ལ་ ལྷང་དང་། ཡང་དམག་ གྱེན་ས། རྒྱབ་སྐ། ལྷང་སྐོང་སོགས་སུ་བོད་མི་ ༡༩༠༠ ཙམ་འབྱོར་ཡོད་ཀྱང་ས་ཐག་རིང་བ་དང་འགྲོ་ལམ་ཁག་པ་གནས་ཡུལ་ས་ཁྲག་ལྷང་ཁྲག་ཡིན་པར་སོང་བོད་

མེར་དགའ་ཞེན་ཅན་རྣམས་ས་གནས་སུ་ཕེབས་བསྐྱོད་གནང་བདེ་མེད་པར་སོང་རོགས་རམ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་ནས་རང་རང་གི་སྐོར་ཕྱུགས་དང་ཅ་དངོས་གང་འཐྱེར་ཡོད་པ་རྣམས་སྤུས་བཙོང་བྱས་ནས་མི་ཆེ་བསྐྱལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐུ་ཚབ་རིན་ཆེན་ཆོས་རིང་ལགས་དང་ཕྱག་རོགས་གཅིག་བཅས་ས་གནས་སུ་གཟིགས་ཞིབ་ལ་ཕེབས་ནས་བཞུགས་སྐར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས་ཁོང་རྣམ་པའི་རྒྱུ་ལས་ཁམས་ཉམས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ ༦༠ ཐམ་པ་རྗེར་སྐྱིང་གཏན་སྟོང་ནང་གསར་འཛུག་གནང་བ་དང་། བོད་མི་གནས་སྡོད་བཟོ་ཞིང་འབྲོག་གསུམ་གྱི་གཞིས་ཆགས་ཤེག་གསར་འཛུགས་བྱེད་ཐུབ་ན་མ་འོངས་བོད་མིར་ཡན་ཐོག་བློན་དེས་སོགས་གོང་རིམ་ལ་སྐྱན་སེང་ཞུས་འབྱས་སུ། སྤྱི་ཚེར་རྒེན་གཞི་གནང་བའི་ Catholic Relief Committee (CRC) སྐུ་ཚབ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༢ ལོར་ས་གནས་སུ་འཚམས་གཟིགས་ལ་ཕེབས་རྗེས་གོང་གསལ་རོགས་ཚོགས་ནས་བལ་སྐོར་ ༤༡༡༦༡ གནང་སྟེ་ས་ཆ་རྣ་པ་ནི་ ༦༧༤ སྤུས་གཟིགས་གནང་བ་དང་སྦྱགས་སྡོད་ཁང་གསར་རྒྱུ་སྐྱབས་མི་ཚང་རེར་བལ་སྐོར ༦༠༡༠༠ རེ་གནང་ནས་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་གནང་ཡོད། ཁ་ལྷང་བསམ་སྤྱིང་གཞིས་ཆགས་འདི་ར་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་མི་ཀྲར་ ༦༦༠༠ ཐམ་པའི་སྐང་ལ་ཆགས་ཡོད་ཅིང་ཚ་ཚད་ Celsius 2.8 དང་། ཆར་ཚད་ cm 30 བཅས་ཡིན་འདུག

ཀ. ཆོག་མར་གཞིས་མི་སྤྲེབས་སྐྱངས་དང་སྐབས་དེའི་མི་བྱངས།

གཞིས་ཆགས་འདི་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་སྐབས་མི་ཚང་ ༡༥ ཙམ་ལ་མི་བྱངས་ ༡༧༥ ཙམ་ཡོད་འདུག གཞིས་ཆགས་འདི་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་སྐབས་བཟོ་ཞིང་འབྲོག་གསུམ་གྱི་གཞིས་ཆགས་ཡིན་ཡང་ས་ཁྲག་ལྡང་ཁྲག་ཆེས་འཇིགས་པ་ཅན་གྱི་འཕྲང་ལམ་འགྲིམ་དགོས་པ་ལམ་ཁར་ཟ་ཁང་

སོགས་མཐུན་རྐྱེན་མེད་པ་དང་། སྐྱུག་ཟམ་ཆེས་འཇིགས་པ་ཅན་བརྐལ་དགོས་པ་སོགས་དཀའ་ངལ་མང་དག་ཅིག་གི་དབང་གིས་བཅོན་ཏྲི་ལ་གཞིས་ཆགས་གཞན་ལྟར་ཕྱི་རྒྱལ་རིགས་ཚོགས་ཁག་ལ་འབྲེལ་བ་དང་རང་གཞུང་ལ་སྐྱེན་སེང་ཞུ་མ་ཤེས་པ་དང་། ས་གནས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་དཔོན་རིགས་ཁག་འཚམས་གཟིགས་ལ་ཕེབས་མཁན་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བཟོ་ཞིང་འབྲོག་གསུམ་ཚད་ལྡན་ཞིག་བཟོ་མ་ཐུབ་པར་མི་མང་རྣམས་དཀའ་ངལ་ནང་གནས་དགོས་བྱུང་འདུག་པ་དང་། མི་ཚང་དཔལ་འབྱོར་ཕན་བུ་ཡོད་པ་རྣམས་རྩོར་ལྷིང་དང་ཀ་ཐ་མན་གྱི་བཅས་སུ་གནས་སྤོ་བྱས་ཏེ་རིམ་བཞིན་ཕྱིན་པར་བརྟེན་ ༡༠༥ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ ནས་བཟུང་འདིར་མི་འབོར་གྲངས་ ༡༦༦ ཙམ་མ་གཏོགས་ལྷག་མི་འདུག

ཀ. རྩོགས་ཚོགས་འབོག་གཞིས་ཆགས་ཚུགས་སྐྱངས།

གཞིས་ཆགས་ཡུལ་དང་། ཁང་པ་ཅན། རྒྱབ་ལྟ། ཆུ་ཤར་འབྲོག་སྟ། ལྷོ་ནགས་དང་རམ་ཐང་འབྲོག་ས་བཅས་ས་ཆ་བསྡོམས་རྲ་པ་ནི་གྲངས་ ༦༡༤ ཡོད། རྒྱབ་ལྟ་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་པ་གཞིས་ཆགས་ནས་ཤར་འགྲོས་ཉིན་གཅིག་འགྲོ་དགོས་སྐབས་ས་ཆ་ཡུལ་མིར་བོགས་མར་བཏང་ནས་ལོ་རེར་ནས་ཀི་ལོ་ ༡༠༠།༠༠ གཞིས་ཆགས་ལ་ཡོང་གི་ཡོད། ཁང་པ་ཅན་ས་ཞིང་དང་རྩྭ་ཐང་བཅས་རྩ་བའི་གཞིས་མི་གསུམ་ནས་ལོ་རེར་རེས་མོས་ཀྱིས་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་བཞིན་པ་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ར་སྤྱི་དཀྱལ་སྐད་བལ་སྐོར་ ༡༤༠༠།༠༠ རེ་འབུལ་བཞིན་ཡོད། འབྲོག་པ་ཁག་ནས་བོགས་མར་བཞེས་ནས་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་པར་བོགས་མའི་རིན་འབབ་ཞོག་ཁྲག་འབུལ་བཞིན་ཡོད། གཞིས་ཆགས་རང་ལ་ཡོད་པའི་ས་ཞིང་རྣམས་གཞིས་མེ་སོ་སོར་བགོ་བྱ་བྱས་ཡོད་སྐབས་མེ་ཚང་སོ་སོས་ཞོག་ཁྲག་དང་བོད་ཀྱི་ལ་ཕུག་རྩོ་ཚལ་འདྲ་མེན་འདེབས་ལས་བྱེད་པ་

དང་མཉོ་ཕྲུགས་ཀྱི་རྟ་འདེདས་པ་ལས་གཞན་གནམ་གཤེས་དབང་གིས་ནས་དང་བྱོ་སོགས་མི་རྟེ། ཞོག་ཁོག་ཡག་ཡོ་དང་ཞིམ་ཡོ་བཅུད་ལྡན་ཀ་སྨག་ཡིན། ཞོག་ཁོག་མི་ཚང་སོ་སོའི་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ཟ་རྒྱུ་དང་ལྷག་མ་རྣམས་རོང་ས་ཁག་ལ་མོན་ཆག་དང་། ཨ་ཤོམ། འབྲས་སོགས་མཉམ་རང་རང་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནས་བརྩེ་ཡོ་རྒྱག་གིན་ཡོད། ཞོག་ཁོག་ལྷེང་ངེས་ཡོད་ལ་ལས་གཞན་ཟ་འབྲུ་ཁག་ཉོ་དགོས་ཀ་སྨག་ཡིན། ཐོག་མར་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བ་དང་གཞིས་ཆགས་གསར་དུ་བཙུགས་པ་ནས་བཟང་གཞིས་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྡངས་སྤར་གྱི་ཞོ་དར་མངར་སྐྱར་སྣ་ཚོགས་ཐོག་མི་ཚེ་སྐྱེལ་གྱིན་ཡོད། གཉིང་རྩོང་དང་ས་འབྲེལ་དབང་གིས་ཏོད་ནང་ཚོང་ལས་ཙོག་ཅོག་དང་འབྲོག་ལས། གླམ་གདན་འཐག་ལས། ཤེང་ནགས་ནང་ནས་དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུ་མ་ཡིན་པའི་སྐན་རྩ་འདྲ་མིན་འཐུ་རྒྱ་བཙས་ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་བགྱིས་པ་ལས་དམིགས་བསལ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཐབས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་གང་ཡང་མེད།

ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་ས་ཆ་ཉོ་རྒྱུ་དང་ཁང་པ་གསར་རྒྱག་བཙས་ Catholic Relief Committee (CRC) གནང་བ་ལས་དེ་རྗེས་ལོ་མང་པོ་ཞིག་གི་རིང་ས་གནས་སུ་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱང་བ་དང་དེ་དག་ལ་རོགས་དབྱལ་གནང་མཁན་ཡོད་པ་གཞིས་མི་སུ་གཅིག་ལ་བཤད་རྒྱུ་མི་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༡༡ ནང་བསམ་གྲིང་གཞིས་ཁང་རྣམས་ཉམས་བཟོ་བྱེད་རྒྱལ་ཆེད་ American Himalayan Foundation ནས་རོགས་དབྱལ་བལ་སྐོར་ ༥༤༩༥༠།༠༠ གནང་སྐབས་ལོ་མང་རྗེས་གཞིས་ཁང་ཉམས་གསོ་བྱེད་ཐུབ་པར་ཞན་ཐོགས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ལོ་མང་རྗེས་ཞོག་ཁོག་གི་སོན་བརྗེ་ཡོ་བརྒྱབ་སྐེ་སོན་གསར་ཉོ་རྒྱལ་སྐད་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁྲབས་ནས་བལ་སྐོར་ ཀཀ།༠༠།༠༠ གནང་སོན་བྱུང་སྐབས་ཁང་པ་ཅན་དང་གྱན་ས་བཅས་ས་མཐོའི་ཞོག་ཁོག་གི་སོན་སྐུས་

ཉོ་བྱས་ནས་སོན་བརྗེ་པོ་རྒྱབ་ཐུབ་སྐབས། ཞེག་ཁོག་ཐོན་སྐྱིད་བཟང་བ་དང་ཞིམ་དུ་ཕྱིན་པར་སོང་ཚན་ཐོགས་གང་འཚམ་བྱུང་། དེ་བཞིན་ ༡༩༩༦ ལོར་ American Himalayan Foundation ནས་དྲོད་ཁང་གསར་རྒྱག་ཆེད་བལ་སྐོར་ ༥༩༥༧ཟླ༧༡༥ གནང་སོན་བྱུང་བ་བཞིན་གཞིས་མི་རྣམས་ནས་དྲོད་ཁང་གསར་རྒྱག་གནང་བ་དང་སྤྱགས་དྲོད་ཁང་ནང་དགུན་དུས་སུ་མེ་ཏོག་པད་ཚལ་དང་། འཁོར་ལོ་པད་ཚལ། ཇོ་སྤྱ་ལག ཕད་ཚལ་གཞན་ཡང་ཇོ་ཚལ་འདྲ་མིན་སྐྱེ་སྐབས་དགུན་དུས་སུ་ཇོ་ཚལ་ཡག་པོ་ཟ་རྒྱ་ཡོད་འདུག གང་ས་ཅན་མཇོ་དཔེ་ཁོར་ཡུག་སྐྱང་སྐྱེབ་ཚན་པ་ནས་རོགས་དངུལ་གནང་ནས་གྱན་ས་དང་བསམ་ཕྱིང་བཅས་ལ་ཐོག་ཁང་གསར་རྒྱ་སྐབས་མི་ཚང་སོ་སོ་ནས་བརྒྱ་ཚ་བཅུའི་འབབ་བསྡུ་དགོས་ཁོངས་ནས་ཡུལ་མི་རྣམས་ལས་གང་འཚམ་བསྡུས་པ་དང་། འཕྲོས་བལ་གཞུང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁང་ནས་གནང་། བོད་མི་རྣམས་ཉམ་ཐག་ཤ་སྟག་ཡིན་སྐབས་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལ་སྐན་སེང་ཞུས་པར་བལ་སྐོར་ ༡༠༧༠༤ཟླ༡༦༠། གནང་སོན་བྱུང་སྟེ་དཔ་མི་ཚང་སོ་སོར་ཐོག་ཁང་འཁྲིད་འཛུགས་ཐུབ་པར་དུ་ལོ་ ༢༠༧ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༦ ཉིན་ཤགོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེའི་འཁྲབས་སྐར་དང་སྐབས་བསྡུན་གཞིས་ཆགས་ནང་མི་ཚང་སོ་སོའི་ནང་ཐོག་དངོས་སུ་སྟེབས་ཐུབ་བྱུང་བས་དཔ་ཆ་ཅུང་རེ་སྐྱིད་དུ་ཕྱིན་ཡོད། ས་གནས་ཡུལ་གྱར་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་ཚབ་སྲིད་གནས་སྐབས་ལ་གཟིགས་པའི་མ་འོངས་ལས་འཆར་བཟོ་རྒྱུ་ལས་དལ་ཕེའི་ཚར་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་ན་གཞོན་སྐོང་ཕྲུག་རྣམས་ལ་སྐོང་སྐྱོང་ཐུབ་རྒྱའི་རོགས་རམ་དང་ཏས་འཁོགས་རྣམས་ལ་ཏས་ཕོགས་འཚོ་སྐོན་མ་ཚད་པ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན།

༩ ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་བྱུང་རིམ།

ཐོག་མར་བོད་མི་རྣམས་ལྷ་ལྷང་ཁུལ་དུ་བཅོན་ཏྲོལ་ལ་འབྱོར་ནས་ས་ཁུལ་འདྲ་

མེན་ལ་གནས་སྦོད་བྱེད་སྐབས་འགོ་འཛིན་རྒྱང་དཀར་ནང་པས་གནང་འདུག དེ་ནས་རྒྱང་དཀར་ནང་པ་ཇོར་ཐྲིང་དུ་ཕེབས་རྗེས་འཁོར་ཆེན་སྐུ་ཞབས་དགེ་འདུན་ཀུན་དགས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་འགན་བཞེས་གནང། ཁོང་གི་དུས་སྐབས་སུ་བསམ་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་གནང། སྐབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ ༡༩༦༦ ལོར་དགེ་འདུན་ཀུན་དགའ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཟླ་ ༦ བར་ས་གནས་སུ་གཞིས་འགོ་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་བར་བཅེན་ས་གནས་ཀྱི་སྐར་འཐུས་རྣམས་ཀྱིས་འགན་འཁུར་གནང། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོ་ཤར་ཁྲམ་རང་ཁྲངས་ལས་བྱེད་སྐལ་བཟང་གཙུང་གཞུང་ཞབས་ངོ་མར་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ལྟར་ཁོང་བསམ་ཐྲིང་གཞིས་འགོར་ལས་བཙར་ཞུས་པ་དང་སྤྱགས་ས་གནས་སུ་ལས་བཙར་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཟླ་ ༦ ནས་བཟུང་ས་གནས་སུ་བཞུགས་ནས་མི་མང་ལ་གཟེགས་རྟོག་གནང། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༠ ནས་སྐལ་བཟང་གཙུང་ཤར་ཁྲམ་བདེ་ཐྲིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་ཚབ་ཏུ་མགོན་རྒྱུད་ཚང་ཉི་མ་བསམ་དཀར་བལ་དོན་དྲུང་གཞོན་དང་བསམ་ཐྲིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གཅིག་ཡྱོགས་ལ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ཡིན་ཁོང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ བར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གནང། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༡ བར་དམ་ཚོས་ནས་བསམ་ཐྲིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གནང། ཁོང་ཅོས་ལེན་སྐབས་ས་གནས་སུ་ཕེབས་ཐུབ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་ས་གནས་སུ་ཕེབས་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༢ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༢ བར་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བསམ་ཐྲིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གནང། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༣ ནས་ ༢༠༠༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༥ བར་ཐུབ་ཐྲབ་དོ་རྗེ་ནས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གནང། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༠ ནས་ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ བར་

ཐོུ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་བསམ་གྲུབ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལ་བསྐོ་བཞག་གནང་། ཀ༡༠ཀ ཟླ་ ९ ཚེས་ ཀ༡༠९ ཟླ་ ८ ཚེས་ ༡९ བར་ཚེ་རིང་དོན་འགྲུབ་བཅས་བསམ་གྲུབ་གཞིས་འགོ་བསྐོ་བཞག་གནང་ཡོད་སྐབས་ཀ་ཐ་མན་བྱུར་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིས་ལེན་ཅིས་སྤྲོད་བྱུང་ཡོད་པ་ལས་ས་གནས་སུ་ཐུག་སྐྱབ་རྗེ་རྗེ་དང་ཐོུ་བཟང་འཇམ་དབྱངས། ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་བཅས་ཀྱིས་ས་གནས་གཞིས་ཆགས་སུ་ལས་འགན་ཁུར་མེད་པས་ ཀ༡༠९།८།༡༤ ནས་དེ་བར་ཉི་མ་བསམ་དཀར་ཀྱིས་འགན་ཁུར་གནང་།

ཀ། གནད་ཡོད་མི་སྣའི་གཟིགས་སྐོར།

གཞིས་ཆགས་མ་ཚུགས་གོང་བོད་མི་རྣམས་ས་ཁུལ་ནང་ཁ་འཛོར་གནས་སྟོད་ཟེད་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་སྐུ་ཚབ་རིན་ཆེན་ཚེ་རིང་དང་ཕྱག་རོགས་ཁག་གཅིག་བཅས་ལ་ལུང་ཁུལ་དུ་གཟིགས་བསྐོར་ལ་ཞེབས་གནང་མཛད། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡८७༢ དང་ ༡८७༡ ཡས་མས་ཤེག་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐུ་ཚབ་རིན་ཆེན་ཚེ་རིང་དང་བདུད་འདུལ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ། གཞན་ཡང་ཕྱི་དུས་བྱང་གཞོན་རྣམ་རྒྱལ་རྗེ་རྗེ་ལགས་བཅས་ལ་ལུང་དང་བསམ་གྲུབ་གཞིས་ཆགས་བཅས་སུ་འཚམས་གཟིགས་སུ་ཞེབས་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡८८༡ ཟླ་ ९ ཚེས་ ཀ཈ ནས་ ཀ༡ བར་གཞིས་ཆགས་ས་གནས་སུ་ཡ་དཔལ་ལྡན་ནང་སྤྱིད་བྱང་ཆེ་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་མཆོག་དང་བྱང་འཕར་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་རྣམ་གཉིས་གཟིགས་ཞིབ་གནང་དུ་ཞེབས་འདུག་པ་ལས་གཞན་སྤྱི་འཐུས་དང་། བོད་གཞུང་གི་བཀའ་བློན། བྱང་ཆེ་སོགས་སུ་གཅིག་ཀྱང་ཞེབས་མཁན་བྱུང་མེ་འདུག

ཁ། ཚོས་སྡེའི་བྱུང་རིམ།

ས་གནས་སུ་བཀ་ཤིས་ཆོས་དགོན་འདི་ནི་ཐུར་བོད་བྱང་ཕུག་ན་ཡོད་པ་ཞིག་

ཡིན་ལ། ཇེན་གསུང་རྣམས་བྱང་ཕུག་ནས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ཨ་སྐག་ཡིན། ཇེན་གཅོ་བྱང་ཕུག་དགོན་པ་ནས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་བྱང་ཕུག་རྗོ་བོ་ཡིན། ད་ལྟ་ཐུབ་མ་མེད་ཀྱང་དགོན་པ་འདིར་གནས་སྐོད་བྱེད་མཁན་བོད་པའི་གྲྭ་པ་དྲུག་ཡོད། གཞན་ཡང་ལོ་མང་སྟོན་ཚགས་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མའི་ཕྱག་བཏབ་གནང་བའི་རྟིང་དགོན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེང་སང་དགོན་གཉིར་བོད་པ་ཞིག་ལས་གཞན་ཐུ་གུ་བཞུགས་མཁན་མེད།

༧ སྒོང་གྲྭ་དང་སྐབ་ཁང་གི་གནས་སྐྱངས།

གཞིས་ཆགས་ནང་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༠ ཙམ་གྱི་ནང་བལ་གཞུང་ནས་ཐོག་མར་ཉིན་སྒོང་ཅིག་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་དང་དེ་རྗེས་གང་ས་ཅན་བདེ་རྩ་ནས་བོད་དགེ་གསུམ་བསྐོ་བཞག་གནང་། རིམ་བཞིན་འཛིན་གྲྭ་ལྟ་པ་བར་ཡོད་པའི་བལ་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་འོག་ཀི་ཉིན་སྒོང་ཞིག་ཀྱང་བཙུགས་ཡོད། དེང་སང་བོད་དགེ་གཉིས་དང་བལ་དགེ་གཉིས་ཡོད། བལ་དགེ་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་ཐོགས་བལ་གཞུང་ནས་གནང་བཞིན་པ་དང་། བོད་དགེ་གཉིས་ཀྱི་གསོལ་ཐོགས་གང་ས་ཅན་བདེ་རྩ་ནས་གནང་བཞིན་ཡོད། རྩ་བའི་ས་གནས་སུ་འཛིན་རིམ་ལྟ་པ་བར་སྒོང་སྐྱོང་བྱེད་ས་ཡོད་ཀྱང་བལ་གཞུང་འོག་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པར་སོང་ཤེས་ཚད་དམའ་བའི་དཀའ་ངལ་ཡོད། བསམ་གྲྭིང་གཞིས་ཆགས་དང་དེའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཁ་འཛོར་རྣམས་ཀྱི་བྱ་ཕུག་ལོ་མང་སྟོན་ས་གནས་ནས་འཛིན་གྲྭ་ལྟ་པ་ཐོན་རྩེ་ས་གནས་གཞན་ལ་སྒོང་སྐྱོང་བྱེད་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། འཚོ་གོས་དཀའ་ངལ་གྱི་དབང་གིས་སྒོང་མ་མང་ཆེ་བ་སྒོང་གྲྭ་གཞན་དུ་བཏང་བ་བྱུང་མེད་པ་ལྟ་བུར་མངོན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ནས་བཟུང་འཛིན་གྲྭ་ལྟ་པ་ཐོན་རྩེ་རྣམ་གྲྭིང་སྤྲོག་རེ་སྤྲོང་གཏན་སྒོང་ནང་སྒོང་འཛུགས་གིས་རིམ་བཞིན་ཀ་རྩིར་ཁྲལ་གཏན་སྒོང་ནང་སྒོང་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འཐོབ་བཞིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༣ ནང་རྩིར་གྲྭིང་ནས་

འཇིན་གྱི་ ༡༦ ཐོན་པའི་ཏུ་མོ་གཉིས་བྱུང་བ་དང་། བྱ་མོ་གཅིག་ལ་ཨང་རེམ་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་དེང་སང་ཤར་ཁུམ་གཏན་སྒོབ་དགེ་ཚན་ཉེད་བཞིན་ཡོད། བྱ་མོ་གཅིག་བལ་ཡུལ་ནང་མཐོ་རིམ་སྒོབ་གྲར་སྒོབ་སྦྱོང་ཉེད་འཚར་ཡོད། འཇིན་གྱི་དྲུག་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་རྗེར་ཕྱིང་གཏན་སྒོབ་ནང་སྒོབ་ཕྱག་ཐོ་མོ་བྱངས་ ༥ དང་། ཀ་སྨུག་གཏན་སྒོབ་ནང་འཇིན་གྱི་བཅུད་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་སྒོན་ཕྱག་ཐོ་མོ་བྱངས་ ༧། སྒོག་རེ་སྒོང་གཏན་སྒོབ་ནང་འཇིན་གྱི་གསུམ་པ་ནས་ལྔ་པ་བར་སྒོབ་ཕྱག་ཐོ་མོ་བྱངས་ ༡༦། སྒོང་བཅོན་གཏན་སྒོབ་ནང་སྒོབ་ཕྱག་ཐོ་མོ་བྱངས་ ༥། རྣམ་རྒྱལ་འབྲིང་རིམ་གཏན་སྒོབ་ནང་འཇིན་གྱི་བཞི་པ་ནས་བཅུ་པ་བར་སྒོབ་ཕྱག་ཐོ་མོ་བྱངས་ ༥ བཅས་གོང་གསལ་སྒོབ་ཕྱག་རྣམས་ཀྱི་སྒོབ་ཡོན་ཆ་ཚང་འདི་ལས་ནས་རོགས་རམ་ཐབས་ཤེས་བྱས་པ་བཞིན་དབྱིན་ལན་བོད་དོན་ཚོགས་པས་གང་ས་ཅན་གྱི་ཐུབ་པ་བཅུད་པ་བར་སྒོབ་ཕྱག་ཐོ་མོ་བྱངས་ ༡ དང་། ཤ་སྲ་ཏྲི་མ་དུ་ ༡། མ་སུ་རི་བོད་ཁྲིམ་ནང་སྒོབ་ཕྱག་གཅིག་བཅས་ཀྱིས་སྒོབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། ས་གནས་སུལང་སྒོབ་ཕྱག་བྱངས་ ༣༠ ཐམ་པས་སྒོབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གཞན་ཡང་ས་གནས་སུ་འཕྲོད་བསྟེན་སྐན་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་ལོ་མང་ཙོས་སྐན་ཞབས་པའི་ཐུ་ཚ་གང་ས་ཅན་བདེ་རྩ་ནས་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་འཇིན་སྐྱོང་རྩིས་ལེན་གནང་འདུག་ལ། དེ་བཞིན་སྐན་ཞབས་ཐུ་ཚོགས་དང་སྐན་ཉོ་ཆུ་བཅས་ཀྱི་དགོས་དངུལ་རྣམས་ཀྱང་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རོགས་རམ་གནང་བཞིན་ཡོད།།

།།

གསུམ་བ། ར་སྐ་ཁ་དགེ་རྒྱས་ཕྱིང་།

༡ གཞིས་ཆགས་སྐངས་དང་། ས་ཆའི་གནས་བབས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༤༧ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱི་བཙན་གནོན་མནར་གཅོད་འོག་ཏོད་མེ་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་བའི་ངོ་ཆོལ་བྱས་པར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙན་གནོན་དུག་པོ་བྱས་སྐབས། བོད་གར་སར་ཅན་གྱི་ཤྲ་སྐལ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་འཁྲིད་སྤྱི་ནོར་ཤཀོང་ས་ཤཱན་བས་མགོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བཙན་དོལ་དུ་ཕེབས་པ་དང་། རྗེས་འབྲང་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རང་ཡུལ་དོར་ནས་གཞན་ཡུལ་དུ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར། དེ་ཡང་བལ་ཡུལ་གྱི་ས་འབྲེལ་སྟོད་སྐྱིད་གྲོང་རྫོང་ཡིན་པའི་མི་མང་པོ་ཞིག་ར་སུ་ལུ་རྫོང་ཁྲོངས་སུ་སྐྱབས་བཅོལ་ཞུས་ནས་གནས་སྟོད་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་སྤྱི་བཟང་བསྟན་འཛིན་ལགས་ནས། ༡༩༦༡།༩།༡༤ ཉིན་སྟོད་ཕྱག་ཀྱངས་ཀ ཡས་མས་སྟོང་འཇུག་གིས་སྟོང་གྲ་དང་གཞིས་ཆགས་གསར་བཙུགས་དབུ་འབྱེད་གནང་། སྐབས་དེར་གཞིས་ལས་ཁང་དང་སྟོང་ཁང་སོགས་གང་ཡང་མེད་མོད། སྤྱི་བཟང་བསྟན་འཛིན་ལགས་ནས་རིམ་བཞིན་བལ་དོན་ཁང་དང་ས་གནས་རྒྱ་ཀྱམ་དམར་པོར་རོགས་རམ་ཞུས་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་ཤབ་ཏུ་གཞིས་ཐོག་དཔལ་ཁང་དང་། ཐོང་པོ་ཆེ། འབྲི་ཐིམ་ཁང་གཅིག་བཅས་གཞིས་ཁག་གསར་རྒྱག་བྱས་ཏེ་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་བྱས། ཐོག་མར་ས་གནས་ཀྱི་གནས་བབ་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་ཆོགས་ཁག་ནས་རོགས་རམ་མེད་སྐབས་གཞིས་མི་རྣམས་དཀའ་ངལ་ལ་འཕྲད་ཀྱང་རིམ་བཞིན་མཐུན་རྐྱེན་བཟང་དུ་སོང་བ་དང་གཞིས་ཁང་གྲངས་ ༦༠ གསར་རྒྱག་བྱས་ནས་གཞིས་མི་རྣམས་ལ་བགོ་སྤྲོད་གནང་ཡོད་འདུག ད་ལྟ་བར་དམིགས་བསལ་མི་མང་དཀའ་ངལ་ཆད་ལས་

བརྒལ་བ་བྱུང་མེད། གཞིས་ལས་དང་གཏན་ཉིན་སྒྲོབ་གླ་ཤབ་རུ་གཞིས་གྲོང་དུ་ཆགས་ཡོད་སྣབས་རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཆད་ཪར་ ༡༩༥༠། གནམ་གཤིས་ཆ་གྲངས་དབྱར་དུས་ཆ་ཆད་སེལ་སེས་ ༡༠་༣༠། དགུན་དུས་གྲང་ཆད་སེལ་སེས་ ༡༠་༡༥ བཅས་ཡིན། ཆར་ཆད་སེན་ཀྱི་མི་ཪར་ ༦༡ གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་སྐྱིད་གྲོང་ས་མཆམས་བར་ཀེ་ལོ་མི་ཀྱར་ ༦༠ ཙམ་ལས་མེད།

ཀ གཞིས་ཆགས་སུ་འབྱོར་སྐྱབས།

ཐོག་མར་གཞིས་མི་རྣམས་གཞིས་ཆགས་སུ་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེབས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ས་ཁྲལ་ཁག་སོ་སོ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་བཙན་ཏྲི་ལ་ཡོང་མཁན་ཁོང་ནས་ཆུང་ཤས་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོ་ནས་བརྒྱང་གཞིས་མི་རྣམས་སྐྱ་རྩེས་བར་གསུམ་རིམ་བཞིན་ ༡༩༦༠ བར་བཙན་ཏྲི་ལ་ཏོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་འདིའི་ཁོངས་སུ་རིམ་གྱིས་འབྱོར་ཞིང་གནས་སྡོད་བྱས། ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་སྐབས་མི་འབོར་གྲངས་ ༡༠༠ སྐོར་དང་དེ་རྩེས་རིམ་བཞིན་ ༡༩༦༠ བར་མི་འབོར་གྲངས་ ༧༠༠ སྐྱག་ཙམ་འབྱོར་ཡོད་ཀྱང་ས་ཁྲལ་འདི་ནང་མིག་རྩེན་གང་ཡང་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་མང་པོ་ཞིག་རིམ་བཞིན་ཀ་ཐ་མན་གྱུ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕྱིན་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བར་མི་འབོར་གྲངས་ ༦༦༥ ཙམ་མ་གཏོགས་མེད།

ཁ ས་ཁྱོན་དང་འཚོ་རྟེན།

དགེ་རྒྱས་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་ལ་ཞིང་ས་མེད་ཀྱང་ཁང་སའི་ཁྲབ་ཁོངས་གཞིས་ཁག་བཞི་བསྡོམས་པས་རུ་པ་ནི་ ༧ ཙམ་ཡོད་འདུག ས་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་ས་མེད་ནའང་དུད་ཚང་འགའ་རེས་ཡུལ་མིའི་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་བཞིན་

ཡོད། ཁྱིམ་ཚང་རེ་རེད་ནས་མཛོ་ཕུགས་གསོ་སྐྱོང་དང་། པང་གདན་འཐག་ལས། ཙག་ཅིག་འཚོང་ལས་སོགས་ཀྱིས་འཚོ་ཁྲངས་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད།

༦ ཡུལ་མིའི་བར་འབྲེག་རྩོད་བྱང་ཡོད་མེད་རྟོག

གཞིས་ཆགས་ས་ཆའི་རྐོན་ཡུལ་མི་དང་དཀའ་ངལ་དུ་བར་མ་བྱུང་ཡང་ཤད་རུ་གཞིས་གྲོང་དང་བལ་གཞུང་སྟོབ་གྲ་ཤར་སྣད་དབང་འཛེལ་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན་སྲབས། སྟོབ་གྲ་འདི་འཛོན་གྲ་བཙུ་གཉིས་བར་ཀྱི་སྟོབ་གྲ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རུ་བཟོ་གཏན་འཁེལ་སྲབས་རྒྱ་བསྐྱེད་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་པར་སོང་གཞིས་ཁང་གཏོར་བཤིག་གཏོང་གི་ཡིན་ཞེས་བཤད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཉེ་ཆར་འབྲེལ་ཡོད་སྟོབ་དགེ་ནས་ཀྱང་གཞིས་མི་འགར་ཉེན་བཏང་ཁྲག་འདུག་པས་འདི་ནས་ཁོ་པར་སྐྱབས་བཅོལ་གཞིས་ཁང་གཏོར་བཤིག་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་སྐོར་ཞུ་ཡིག་འབྱལ་ལམ་ཞུས་ཡོད། གཞིས་མི་ནང་ཁུལ་མཐུན་ལམ་མེད་ཅྱེན་མ་འོངས་པར་གཞིས་གྲོང་འདིའི་སྟོད་ཁང་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པར་མངོན། དགེ་རྒྱས་ཐྲིང་ཁྲབ་ཁོངས་ཐང་ཆེན་གྲོང་སྡེ་དུད་ཚང་གསུམ་གྱི་མཛོ་ཕུགས་ལ་ ༦༠༤།༦།༣༠ ཉིན་ས་གནས་ཡུལ་ལུང་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ཕུགས་འགྲོ་ཡུལ་ས་གནས་བཟང་ཅན་ཞེས་པའི་རྩ་ཆུའི་རྟོག་ཐྲེང་སྐབས་ས་གནས་ཡུལ་མི་མཉམ་ཞོར་ངན་དོ་ཕོག་ཚབས་ཆེན་ཤོར་ཡོད། ཡང་ཤད་རུ་གཞིས་གྲོང་ཆུ་འགྲོའི་ཡུར་བར་སྐྱོན་ཤོར་ཏེ་ས་གནས་ཡུལ་མིའི་ས་ཞིང་ལ་དོ་ཕོག་བྱུང་རྩེ་ས་གཞིང་བདག་པོས་དོ་རྩེག་གང་མྱུར་རྒྱ་དགོས་སྐོར་དང་། དེ་སྐར་མ་བྱུང་ཚེ་ས་གནས་འབྲེལ་ཚགས་ཁྲམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་དཀའ་ངལ་ཡང་བྱུང་ཡོད།

༧ དགེ་རྒྱས་ཐྲིང་གཞིས་ཚགས་ཀྱི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་བྱུང་རིམ།

ཚང་།	མཚན།	ལས་ཡུན་ལོ་ཁམས།
༡།	ཏན་ཚོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།	༡༩༦༢།༩།༡༤ ནས་ ༢༠༡༣
༢།	ཏན་རྒྱལ་མཆོག།	༢༠༡༣ ནས་ ༢༠༡༤
༣།	ཚེ་བཟང་འཇམ་དབྱངས།	༢༠༡༤ ནས་ ༢༠༡༦
༤།	ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན།	༢༠༡༦ ནས་ ༢༠༡༦
༥།	ཆུ་བཟང་སྤྲུལ་སྐུ།	༢༠༡༦ ནས་ ༢༠༡༧
༦།	ཀློ་སྦྲེབ་རྡོ་རྗེ།	༢༠༡༧།༢།༡༦ ནས་ ༢༠༡༨
༧།	དམ་ཆོས།	༢༠༡༨ ནས་ ༢༠༠༢
༨།	ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ།	༢༠༠༢ ནས་ ༢༠༠༣
༩།	སྐལ་བཟང་ཆེ་རིང་།	༢༠༠༢།༡༠།༸ ནས་ ༢༠༠༣།༣།༢༢
༡༠།	ཉི་མ་བསམ་དཀར།	༢༠༠༣།༣།༢༢ ནས་ལས་ཐོག་པ།

༥། ཕྱི་ཁང་གི་ཁབ་ཡོད་ཨི་སི་སྐ་ཁག་གི་གཟིགས་བརྡོར།

དགེ་རྒྱས་ཕྱིང་གཞིས་ཆགས་སུ་རང་གཞུང་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་འཚམས་འདྲི་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཐེངས་མང་ཞེའས་ཡོད་ཀྱང་ཞེའས་ལོའི་དུས་ཚེས་ངེས་གཏན་མེ་ཐྲབ་པའང་མང་པོ་ཞིག་འདུག ཡང་པས་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཐློག་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་དང་ཕྱག་རོགས་སྐོབས་རྒྱལ་དང་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་བཅས་ཕྱན་རྒྱས་རྣམ་པས་གཞིས་ཆགས་ལ་གཟིགས་བསྐོར་གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༦ ནས་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༨ བར་ཉིན་བཞིའི་རིང་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་མཆོག་དང་། ཟུང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ། བལ་དོན་ཁང་གི་དྲུང་གཞོན་ཉི་མ་བསམ་མཁར་བཅས་འདི་གཞིས་སུ་འཚམས་གཟིགས་ལ་ཞེའས་གནང་མཛད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༦ ནས་ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༥ བར་ཉིན་བཞིའི་རིང་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ Tibet Fund ཚོགས་གཅོད་ཡྱམ་

སྐུ་ Rose Meyer མཚོག་དང་བལ་ཡུལ་གངས་ཅན་བདེ་རུའི་དྲུང་ཆེ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་མཚོག་རྣམ་གཉིས་ཤར་སྣད་དབང་འཕེལ་སྒོང་གུ་དང་དེ་བཞིན་གྲོང་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་གཟེགས་བསྐོར་བཀའ་དྲིན་བསྒྲངས་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢ ཉིན་ཡང་ཕ་རན་སིའི་རོགས་ཚོགས་ Tibet Libra ཚོགས་གཅོའ་ Doris Ruff འདི་གར་འཚམས་འདྲིའི་གཟེགས་བསྐོར་བསྒྲངས་འདུག ༡༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་དོད་མེ་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀན་ཚོས་འཕེལ་དང་། རེའུ་མགོན་པོ་རྣམ་གཉིས་མཚམས་གཟེགས་ལ་ཕེབས་གནང་མཛད།

དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སྩལ་བསམ་མཁར་དབྱངས་སྐྱིད་མཚོག་དང་། དྲུང་ཆེ་ཚེ་རིང་རོ་རྗེ་རྣམ་གཉིས་འཚམས་གཟེགས་ལ་ཕེབས་གནང་མཛད། དེ་ནས་ཡང་ནང་སྲིད་དྲུང་ཆེ་ཐེངས་གཉིས་ལ་འཚམས་གཟེགས་སུ་ཕེབས་གནང་མཛད། ལོ་དུས་དང་ཚེས་གྲངས་ཁ་གསལ་མེ་འདུག་ཀྱང་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་དོན་གྱབ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཟློ་བཟང་སྤྲིན་པ། དཔལ་འབྱོར་ཚེ་རིང་། བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ། བལ་དོན་དབང་ཕྱུག་ཚེ་རིང་བཅས་དང་གཞན་ཡང་བལ་ཡུལ་ཤེས་རིག་གངས་ཅན་བདེ་རུའི་འགན་འཛིན་ཀན་ཚོས། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་བཟོད་པ་རྒྱལ་མཚོ་མཚོག་དང་ཕྱག་རོགས་སྟོབས་རྒྱལ། དེ་བཞིན་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཚེ་རིང་སྟོབས་རྒྱས་ལགས་བཅས་འཚམས་གཟེགས་སུ་ཕེབས་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐྱབས་བཅོལ་བཤུ་རྐྱ་ཚོགས་པའི་འཐུས་མི་རྣམས་ཐེངས་ཁ་ཤས་ལ་འདི་ཕྱོགས་གཞིས་ཆགས་སུ་འཚམས་གཟེགས་ལ་ཕེབས་མྱོང་བྱུང་ཡོད་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་དོད་མེ་མང་སྤྱི་འཐུས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་དང་མོར་བྱ་དར་རྒྱས་མཚོག་གཉིས་འོས་བསྡུ་ཚོགས་ཆུང་གསར་འདེམས་ཟབ་སྟོང་དང་སྨན་གྲུབ་འཚམས་འདྲིའི་གཟེགས་བསྐོར་ལ་ཕེབས་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ཟླ

༤ ཚེས་ ༩ ནས་ཚེས་ ༦ བར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྒྲོལ་མ་མཚོ་མོ་དང་ ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས་ས་གནས་སུ་གཟིགས་བསྐོར་ལ་ཞེབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་དང་འཇམ་དབྱངས་འཕྲིལ་ལས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ས་གནས་སུ་གཟིགས་བསྐོར་གནང་།

༧ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལས་འཆར་ཁག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ སྟོན་གྱི་ལས་འཆར་ཁག་ཏེ་བྱང་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཚོགས་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པས་ཏེ་བཞིན་བརྟེད་ཐབས་མ་རྟེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ ལོར་གཞིས་ཆགས་རྩོད་ཁང་མཉམ་བཟོ་རོགས་དངུལ་དཔལ་ལྡན་ནང་སྤྱིད་ལྷན་ཁང་ལ་འཆར་འབྱལ་ཞུས་པ་ལྟར་དཔལ་ལྡན་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་དོན་ལྟར་ཚེས་པ་ནས་བལ་སྐོར་ ༡༩༥༠༠།༠༠ བྱང་བས་གཞིས་གྲོང་བཞིའི་རྩྭ་ཁང་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་ཟེན་ནས་མི་མང་རྣམས་ལ་སྐར་ལྟར་རྩིས་སྡོད་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་བལ་དོན་ཁང་བརྒྱུད་ཚོས་ཀྱོངས་ཡོངས་དོན་ཚོགས་པ་ནས་བལསྐོར་ ༡༩༥༥།༠༠ གནང་འབྱོར་བྱང་བ་ཐང་པོ་ཆེ་གཞིས་གྲོང་དུ་ཆུ་མཛོད་གསར་བཟོ་དང་སྦྱགས་འཐུང་ཆུ་འདེན་འཐེན་དང་། ཁང་གཅིག་གཞིས་གྲོང་གི་ཆུ་མཛོད་ཉམས་གསོ་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ Mr. Ricardo Vreh ནས་བལ་སྐོར་ ༡༧༠༥༡༡།༠༠ བྱང་། དེ་བཞིན་མེ་ཤིང་དཀའ་ངལ་སེལ་སྐད་ཤབ་རྟ་གཞིས་གྲོང་དང་། ཐང་པོ་ཆེ། འབྲི་ཐིམ་བཅས་གཞིས་གྲོང་ཁག་གི་ཁྲིམ་ཚང་རེ་ལ་རྒྱང་ཐབ་ཆ་ཚང་རེ་སྤྲོད་ཐུབ་པ་བྱང་བ་དང་། རྩེ་ཐང་དང་རྦྲང་སུ་རེ། ཁ་འཐོར་མི་ཚང་རེར་ཉི་ཤུ་ཐོག་གསར་འཛུགས་དང་། ཁང་གཅིག་གཞིས་གྲོང་མི་ཚང་རེར་བྱད་ཤིང་གི་འགྲོ་སོང་ཆུང་བའི་ལྷགས་ཐབ་རེ་སྤྲོད་ཐུབ་པ་བྱང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ནས་ཧོན་མན་དོད་རོགས་ཚོགས་ནས་ཏན་འཁོགས་ཁག་ཅེ་བལ་སྐོར་

୧୦୦ རེ་གནང་སྐས་དང་། ཡང་ཏས་འཁོགས་ཁག་ཅིག་ལ་གངས་ཅན་བདེ་རྩ་ནས་བལ་སྟོར་ ༡༥༠།༠༠ རེ་འཛོབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་བལ་ཡུལ་ནང་ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་ལ་དཀའ་ངལ་ཤ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐབས་ལོ་ཤས་སྟོན་འབྲེལ་ཡོད་རོགས་ཚོགས་ཁག་གཉིས་ལ་གོ་བསྟུར་གྱིས་དཔ་ཏས་འཁོགས་ཉམ་ཐག་མེ་གྲངས་ ୩୨ ལ་ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ཟླ་རེར་བལ་སྟོར་ ༡༠༠༠།༠༠ རེ་འཛོབ་བཞིན་ཡོད།

୯ སྟོན་ཉེས་སོགས་བྱང་མིན་ཀྱི་སྐོར།

འདི་གཞིས་སུ་ས་ཞིང་སོགས་མེད་པས་སྟོན་ཉེས་ཡོང་ཉེན་གང་ཡང་མེད་མོད། ཐུ་ལོ་ ୩୦୦୪།୶།୩୦ ཉིན་དབྱར་ཁའི་ཚར་དུས་ཆེ་བའི་སྐབས་ཤབ་རུ་གཞིས་གྲོང་ཉེ་འདབས་སྟད་ཕྱོགས་སུ་ས་ཆའི་ཟུར་གཅིག་ལ་ཆུའི་ཀྱེན་པས་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ཆུ་རགས་རྡོ་རྩེགས་བྱུང་སྐབས་འགྲོ་སོང་ཁ་ཅང་ཆེན་པོ་གནང་ཡོད། དེར་བརྟེན་འབྲེལ་ཡོད་རོགས་ཚོགས IM ལ་རྩིས་ཁྲ་འབྱལ་ལམ་ཞུས་ཀྱང་རོགས་རམ་མ་བྱུང་།

୰ སྒོང་གྲ་དང་སྐན་ཁང་གི་སྐོར།

ཤར་སྐད་དབང་འཛེལ་སྒོང་གྲ་འདི་ཉིད་ ༡୯୬།୯།୨୫ ཉིན་གསར་འཛུགས་གནང་། དེ་སྐབས་ཡུལ་མིའི་ཁང་པ་གཡར་ནས་འཛོམ་གྲ་བཙུགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡୯୯୨ ལོར་ Danish Volunteer Service ནས་རོགས་རམ་གནང་ནས་ཉལ་ཁང་ཐོག་རྩེ་གཏོགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཕྱག་རྟམས་ལ་གཏན་འཛགས་གནས་སྡོད་བྱེད་ཆོག་པ་བཟོས། ས་གནས་འཛོམ་རིམ་ ୫ པར་སྒོང་སྒྲོང་བྱེད་ས་ལས་མེད་སྐབས་སྒོང་ཕྱག་རྟམས་སུ་མཐུད་སྒོང་སྒྲོང་བྱེད་དུ་འགྲོ་ས་བལ་

ཡུལ་རྣམ་རྒྱལ་མཐོ་སྨོད་ཁང་ཡིན། དེར་བསྒྲིད་བཞིན་པའི་སྨོད་ཕྱག་རྣམས་ལ་གང་ཅན་བདེ་རྩའི་འཇོག་སྒྲིང་འོག་རོགས་ཚོགས་ཁག་མེད་པར་སྨོད་ཕྱག་བྱང་ ༩༠ ཡས་མས་ཤེག་སྨོད་ཡོན་སྦྱིན་བདག་གིས་གནང་སྟེ་གཏན་སྡོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདིར་སྨོད་དགེ་ ༩ བྱ་ཕྱག་ཚུང་རེགས་བཟླ་སྒྲིང་མཁན་མ་མ་བྱང་ ༧ དང་མ་བྱན་ ༡ བཅས་འཇོག་སྒྲིང་སྨོད་གླ་ནས་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན།

ར་སྤུ་ལུ་དགེ་རྒྱས་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་ནང་ཇོོན་དུས་མེ་མང་སྐད་སྐན་ཁང་གི་མཐུན་ཉེན་མེད་ཀྱང་ ༡༩༩༦།༡༠།༡༡ ཉིན་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲངས་ནས་ས་ཁྲག་གནས་སྐངས་ལ་གཟེགས་ཞིབ་ཀྱིས་ས་གནས་སྤུ་འཕྲོད་བསྟེན་སྐན་ཁང་ཆུང་རེགས་ཤེག་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་མེ་མང་དང་སྨོད་ཕྱག་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཤ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་འདུག

༡༦། མཐོ་སློབ་ཐོན་ཚ་ཇི་ཙམ་ཀྱི་རྐོར།

མེ་ལོ་ ༡༤ ཙམ་གྱི་སྟོན་ནས་དགེ་རྒྱས་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་ནས་སློབ་མཐར་ཐོན་པའི་སློབ་ཕྱག་ ཀཀ བྱང་འདུག་པའི་ཁོངས་ནས་མང་པོ་ཞིག་མཐོ་རིམ་སློབ་སྡོང་ཐོན་པ་ཡང་བྱུང་ཡོད། རྣམ་རྒྱལ་མཐོ་སློབ་ནས་འཇོམ་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་ཏེ་དེང་སང་དགེ་རྒན་དང་། འཕྲོད་ལས། སྐེར་ལས་བཅས་ལ་མེ་གྲངས་ ༡༠ དང་། ཨ་རི་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་བསྒྲིད་ཟིན་པ་གྲངས་ ༦ ཡོད་འདུག ད་ལྟའི་སྐབས་མཐོ་སློབ་ཁག་ནང་སློབ་སྡོང་བྱེད་བཞིན་པ་གྲངས་ ༡༠ བཅས་དང་རྣམ་རྒྱལ་མཐོ་སློབ་ནང་ད་ལྟ་སློབ་སྡོང་བྱེད་བཞིན་པ་འཇོན་གྱི་ ༦ པའི་སློབ་ཕྱག་ཕོ་མོ་གྲངས་ ༩། འཇོན་གྱི་ ༤ པའི་ནང་སློབ་ཕྱག་ཕོ་མོ་གྲངས་ ༥། འཇོན་གྱི་ ༦ པའི་ནང་སློབ་ཕྱག་ཕོ་མོ་གྲངས་ ༩། འཇོན་གྱི་ ༣ པའི་ནང་སློབ་ཕྱག་ཕོ་མོ་གྲངས་ ༩། འཇོན་གྱི ༡༠ པའི་ནང་སློབ་ཕྱག་ཕོ་མོ་གྲངས་ ༤།

འཇིན་གྱི་བཙུ་གཅིག་པའི་ནང་སྟོང་ཕྱག་ཞི་མེ་གྲངས་ ༦ བཅས་བསྟོམས་སྟོང་ཕྱག་ཞི་མེ་གྲངས་ ཀཀ། རྣམ་རྒྱལ་འབྱིང་རིམ་སྟོང་གྱེའི་ནང་སྟོང་ཕྱག་གྲངས་ ༩། ཤར་སྒད་དབང་འཛེལ་གཏན་ཉིན་སྟོང་གྱེའི་ནང་སྟོང་ཕྱག་ཞི་མེ་གྲངས་ ༩༠ བཅས་ཀྱིས་སྟོང་སྒྲོང་གནང་བཞིན་ཡོད།། །།

བལ་ཡུལ་སྤེག་ར་གྲོ་སྒྲིག་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་འོ་རྒྱས་ལྷིང་བསྡུས།

དང་པོ། ཚྭ་སྦྲིག་འཇིམ་རྩོང་ཚོགས་ཆུང་།

དེ་ཡང་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་སྐར་ཡོང་ཐབས་བྱེད་པའི་སྦྲིག་འཇུག་ཀྱི་ཚན་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། རྗེས་རབས་པ་དག་གིས་དྲན་པར་འོས་པ་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་རྣམས་ལས་གྲུབ་པའི་དམག་གི་དཔུང་སྡེ་སྟེ། ཚྭ་སྦྲིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ཌིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཁྲོན་ལ་རྒྱ་མི་དམར་པོས་དཔུང་འཛུག་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ནོར་ཡག་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱ་གར་ལ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་བསྐྱངས་པ་དང་། ཤེབས་རྗེས་སུ་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་ཁྱེ་བརྒྱད་ཙམ་རྒྱ་གར་ནང་འབྱོར་ཏེ་ཟླ་ཤས་རིང་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སྐྱོབ་གསོའི་འོག་བསྡད། དེ་ནས་ཁག་གཅིག་འབྲས་སྤྲོངས་ཁུལ་དུ་ལམ་བཟོར་བསྐྱོད་དེ་ལས་ཀ་བྱེད་སུས་སུ་རང་ཡུལ་དགྱ་ལག་ནས་ལེན་རྒྱའི་དམ་བཅའ་སྐྱིང་དབུས་ནས་མ་དོར་བར་སྐྱིང་སྡོངས་ཀྱི་མེ་ཤུ་རབ་ཏུ་འབར་བཞིན་བསྐྱོད་དེ་ལས་ཀ་བྱེད་སྐྱེ

སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེའི་འགོ་འབྲིད་འབའ་པ་ཏན་ཡེ་ཤེས་ཅན་བསྐོ་གཞག་གནང་།

ཚྲོ་སྨོན་ཐང་ནི་བལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་བལ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་དེ་སྟོན་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མཇུག་བར་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཡིན་འདུག ཚྲོ་སྨོད་ཚོ་བདུན་དང་། ཕར་རྩོང་ཡུལ་ཁག་དྲུག་བཅས་ནི་སྐད་ཡིག་དང་། རིག་གཞུང་། ཚོས་ལུགས། ཡུལ་གོམས་གཤེས་ལུགས། ཆས་གོས་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་བོད་པའི་རིག་གཞུང་ཆ་ཚང་བའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྗོངས་ཤིག་དང་ཁྲད་པར་མེད། ས་གནས་དེའི་རི་རྒྱུད་གཡག་ར་སྐྱག་ཅེས་པར་སྒྲིག་འཛུགས་ཐོག་མར་ཆགས་ཤིང་། སྤྱིར་བཏང་ཚྲོ་ཁྲལ་ལ་འགྲིམ་འགྱལ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཞན་ཞིང་ལྷག་པར་དུ་ས་མཐོ་གང་ས་བྱད་ཀྱི་ས་ཁྲལ་ཡིན་སྐབས་སྐབས་དེར་ཟས་གོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྙེ་གཅིག་མེད་པར་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཚོང་དཀའ་ངལ་ཆེ་བས་ལྷམ་གྱི་ཀོ་བ་བཅོས་ནས་ཟ་དགོས་པ་སོགས་འཚོ་བར་དཀའ་ངལ་ཅི་ཆེ་བྱུང་། མ་རྩོས་ལོ་ཏོག་གི་ཐུག་པ་མ་རག་པར་རྩམ་ཆུ་ཞིག་འཐུང་རྒྱ་ན་དགའ་སྣང་བྱེད་པ་དང་། རྩམ་པ་ཕོར་བ་གང་ལ་གཡུ་བྱུར་གསུམ་རེ་སྤྲད་ནས་བརྒྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་བརྒྱ་ས་རག་ན་འགྲིག་སོང་བསམ་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོར་ཏ་ཅང་གིས་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད། རྩེས་སུ་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རོགས་པ་ནས་ཀྱང་ཚོ་ཁྱབ་ཀྱི་ཐོག་གཏོང་ལེན་དགོས་བྱུང་ཡོད། ཟས་གོས་མཐུན་རྐྱེན་གནམ་ཐོག་ནས་གཡུགས་ཏེ་གནས་སྐངས་ཐུན་བྱས་ཡག་ཀྱ་ཕྱིན་ཅིང་། ཚྲོ་ཁྲལ་དུ་བརྒྱ་ཚོག་སྟེ་ཚན་ཁག་བཅུ་དྲུག ལས་ཁུངས་ཁག་ལྟ། མཁོ་སྤྱད་ཁང་དང་། མཉམ་འབྲེལ་ཚོང་ཁང་སོགས་བཅུགས་ནས་རྒྱ་བསྟེད་བྱས་ཏེ། གསང་བའི་ལས་བྱེད་གང་སར་བཞག་ཅིང་། སྤྲོག་རར་ཚོགས་ཁང་དང་། ས་མཚམས་སྡུ་འབྲེལ་མཐུད་པ་བཞག་ཏེ་རྗེར་ཕྱིང་བར་ཡར་མར་འབྲེལ་བ་རྒྱུན་དུ་བྱས།

མེ་ལོ་བཅུ་བཞི་ཙམ་ཀྱི་རིང་ལ་བལ་བོད་ས་མཚམས་བརྒལ་ནས་བོད་དུ་འཇབ་ཏོལ་དང་གསང་ཉལ་ཡང་ཡང་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱ་མེར་ཏོལ་བརྟུང་བཏང་བ་དང་། གསང་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་མཁོ་སྤྲད་ཀྱིས་འབྲེལ་ཡོད་ལ་ཏར་ཐོག་ནས་སྐན་ཐོ་འཕྲལ་མར་བཏང་བྱབ་པ་བྱས། དེ་བཞིན་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ནང་རང་བཙན་རྩོད་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་སྤྱིག་འཇུག་ཤེག་ཡོད་པ་མེད་པའི་སེམས་ཤུགས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ཡོད་པ་སོགས་དོན་ལ་ཞན་ཐོག་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་འབའ་པ་ཏན་ཡེ་ཤེས་རྡ་རམ་ས་ལར་ཆེད་འགྲུག་གནང་སྟེ་བདེ་སྡུང་བཀའ་བློན་ཕྱག་རོགས་སུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་དང་འབྲེལ་འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་ལེ་ཐང་ཆུ་རྡོ་དབང་འདྲུད་ཚྭ་སྤྲིག་གི་འགན་འཛིན་ངོ་མར་བསྐོ་གཞག་གནང་ཡོད། ཡིན་ནའང་། ཏན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞུང་གི་བཀོད་མངགས་ལ་མ་ཉན་པར་ལྷི་ལེ་ནས་ཚྭ་རིས་གསང་ཐབས་ཀྱིས་ཡོང་སྟེ་ཁོ་རང་གི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཤོག་སྤྲིག་བྱས་ཏེ་ལས་འགྲུལ་སྟེལ་བ་དང་། ཚྭ་སྤྲིག་འཇུག་ཐོག་མར་ཆགས་སྐབས་ས་མཚམས་སྐོད་ཕྱོགས་དགོན་པ་དང་མེ་མར་གེས་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་འབྱལ་ཆུར་བསྐྱར་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་། སྤྲིག་འཇུག་ཐོག་ཀ་ཅོ་ཧེ་རིའི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲིག་འཇུག་ལ་གནང་བའི་དངོས་དབུལ་དངོས་དགུ་གཙོ་མ་མ་བྱས་པར་མཉམ་འཁྱེར་གྱིས་སྤོག་ར་བསྐྱོད། སྤོག་ར་ནས་བྱོས་བྱོལ་གྱིས་ཐ་མ་བལ་ཡུལ་གཞུང་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས་པ་བཅས་ཀྱིས་ཚྭ་སྤྲིག་ནང་ཁུལ་ཚོ་ཁག་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ་རྟོག་ཟིང་འབྲུག་རྩོད་ཀྱིས་ནང་ཁྱོམ་ཕྱི་ལ་བསྟན་པ་དང་། རང་མི་འགའ་ཤས་རྒྱུན་ལམ་དུ་བཏང་བ་བཅས་ཐབས་རྟུགས་ཀྱི་གནས་སུ་ཕྱུང་།

འདི་ལྟར་ནང་གི་གསང་བ་ཕྱི་ལ་གྲུར་ཏེ་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་གོ་ལག་རྣ་

ཡོད་གནས་སྐངས་ཆ་ཚང་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་མཉེན་ཏེགས་བྱང་སྐབས་ཀོ་ལག་རྩིས་སྤྱད་དགོས་པའི་སྐན་གཅེར་ཡང་ཡང་བཟོས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༡༡ ནང་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་རྩེའུ་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་ཕེབས་སྐབས་འགོ་འཁྲིད་རྒྱ་རོ་བདང་འདྲུད་མཇལ་འཕྲད་ཞུས་ཏེ་ཐྲིག་འཛུགས་མི་མང་གི་བདེ་སྡུག་དང་གནས་སྐངས་རྗེ་ཡིན་བལ་རྒྱལ་མཆོག་ལ་སྐྱེན་ཐྲིན་ཞུས་པ་དང་། ཡིག་ཐོག་སྐྱེན་ཞུ་དོན་ཚན་ཕྱ་ཅན་ཞིག་དང་བྲན་རྐེན་ཕྱག་རྒྱས་བཅས་ཕྱལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་ཐྲིག་འཛུགས་དབྱ་ཁྲིད་སྐྱུ་བྱང་ལྷ་མོ་ཆེ་རིང་ལགས་རྒྱ་གར་ནས་ཐྲོན་ཕེབས་སྐབས་སྤྲོག་ར་ནས་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་དོ་དམ་བྱས་ཏེ་གོ་ལག་རྩིས་མ་སྤྱད་ན་མི་གཏོང་ཚུལ་བརྗོད་པ་དང་། གོ་ལག་ལེན་རྒྱུར་དྲག་ལས་དང་ཐབས་ཤེས་གཞན་དག་བྱེད་དགོས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ་སོགས་བརྗོད་པས། བལ་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་སྤྱིན་དུ་བཙལ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་གོ་བ་ཐྲངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱང་ན་དམིགས་ཐོག་དོན་འཁྲིལ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཀྱིས་རྒྱ་མིར་འཐབ་འཛིང་བྱས་ནས་སྤྱིག་འཛུགས་རྩ་མེད་གྱུར་ཀྱང་འགྲོད་པ་མེད་པའི་ཡིད་དམ་བཅས་ཏེ་མི་མང་གིས་གོ་ལག་བལ་གཞུང་ལ་རྩིས་སྤྲོད་འདོད་རྩ་བ་ནས་མ་བྱས་པར་ཐ་མ་བལ་དམག་དང་འབྲུག་འཛིང་ཡོང་ཉེན་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། སྐབས་དེར་རང་གཞུང་གིས་བདེ་སྤྱང་བཀའ་ཐྲིན་སྐྱ་ཤུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་སྐུ་ཚབ་རྫ་རྩེས་སུ་ཞེབས་ནས་བལ་ཡུལ་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་རིམ་པ་དང་བཀའ་མོལ་གནང་སྐེ་ལག་ཆ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་བལ་ཡུལ་གཞུང་ལ་རྩིས་འབྱལ་ཞུ་ཡང་དུས་ཚོད་ཐུན་བྱ་འགོར་རྒྱུར་བཟོད་བསྒན་ཡོང་ཐབས་ཞུས་པ་དང་། མི་མང་ལའང་གོ་བསྐྲོན་སྐྱོབ་གསོ་ནན་པོ་གནང་ཡང་རྗེ་བཞིན་བརྩི་བཀྲ་བྱེད་དགའ་བའི་གནས་སུ་

ཀུར་སྐབས་ཐ་མ་སྤྱི་ནོར་ཁཏོང་ས་ཁ་སྐྱབས་མཚོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་སྩལ་སྐུ་ཐག་དུ་བཅུག་པ་བསྐུར་གནང་མཛད་པ་ལས་ཇ་དེ་རེས་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཡོང་དུས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚྭ་ཕམ་ཡོང་བ་ཨ་ཅང་རེད། ང་ཚོ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚང་མ་ཡང་དེང་སང་གཅིག་ཐོག་གཉིས་བརྩེགས་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཁ་ཆག་སྡུར་ལ་ཐོན་ཡོང་དུས་ཚྭ་ཕམ་ལྟུང་ཟེར་ནས་མི་བསྒྲགས་དགུ་བསྒྲགས་དང་། རྒྱང་ལངས་པའི་བྱེད་ཐབས་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱིན་བསྡད་ན་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། དེ་ལས་བ་བསད་པ་ལས་བཞོས་པ་དྲིན་ཆེ་ཟེར་བ་བཞིན། དར་རེས་གྲ་མ་འགྲིག་ཐོན་ན་ཡང་། ཕྱིན་ཆད་མུ་མཐུད་ང་རང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་རིམ་པས་བྱེད་སའི་ལམ་ཁ་ཞིག་ངེས་པར་རྟེད་ཡོང་གི་རེད། ཅེས་དང་།རྩ་བ་ང་ཚོས་བལ་ཡུལ་གཞུང་གི་ཨ་ཚ་མཐོང་ཕྱོགས་དལ་ནང་བཞིན་ཡག་པོ་བསྡད་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས།། ཞེས་སོགས་ཞི་འཇམ་ངང་ནས་གོ་ལག་ཅིས་སྤྲོད་དགོས་པའི་བཀའ་སྩལ་མངའ་ཚོགས་ལ་གསལ་བསྒྲགས་གནང་སྐབས་མིག་ཆུ་དབང་མེད་དུ་གཏོང་བཞིན་འགོ་ཁྲིད་དང་མི་མང་ཚང་མས་བཀའ་གསུང་དྲང་ལེན་བྱས་ཏེ་གོ་ལག་ཇི་ཡོད་བལ་ཡུལ་གཞུང་ལ་ཅིས་སྤྲོད་རྒྱུ་ཁས་ལེན་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་རྒྱ་དུག་པ་ནས་རེམ་བཞིན་ལག་ཆ་ཅིས་སྤྲོད་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། གོ་ལག་ཆ་ཚང་ཅིས་སྤྲོད་མཐུག་བསྡོམས་མ་ཚར་བར་དྲུང་ཡིག་ལྷ་མོ་ཆེ་རིང་ལག་ས་ཁྲིལ་གཏོང་རྒྱུ་མིན་བརྗོད་པས་ལག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཅིས་སྤྲོད་བྱས། དེའི་རྗེས་འགོ་འཛིད་རྒྱ་རོ་དབང་འདུད་ཀྱང་འཇོན་བཟུང་བྱེད་ཉེན་མཐོང་སྟེ་དཔོན་གཡོག་ཏག་བསྡུས་ཤེག་གོ་ལག་རང་སྒྲིག་བྱས་ནས་དོལ་པོ་ལ་བརྒྱ་སྟེ་བལ་བོད་ས་མཚམས་རི་བརྒྱད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱོད་སྐབས་བལ་ཡུལ་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་བལ་བོད་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་རྣར་ཅུ་ལ་ས་ཁྲལ་ཏིང་དཀར་ལ་ཞེས་པར་བལ་པོའི་དམག་མིས་བསྐྱག་ར་སྤྲད་པའི་ནང་ཚུད་

ནས་འགོ་ཁྲིད་རྒྱ་རོ་དབང་འདུད་གཅོས་པའི་མི་བཞི་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༩༤ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༧ ཅམ་ལ་རྒྱེན་ལམ་དུ་བཏང་། དེ་འཕྲོས་རྣམས་རྒྱ་གར་ལ་བྱོས་ཐྲོལ་ཐར་ཅམ་བྱུང་།

གོ་ལག་རྩེས་སྤྲད་ནས་མི་མང་རྣམས་སྤོགས་ར་དང་ཀ་ཐ་མན་ཀྱ་བར་གྱི་ས་གནས་གང་འོས་ཤིག་ལ་གཞིས་ཆགས་སའི་ས་ཆ་སྤྲོད་རྒྱ་ཐག་ཚོད་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། བལ་གཞུང་ནས་མི་མང་རྣམས་རེ་ཞིག་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་གཞིས་ཆགས་སུ་མ་བཏང་བར་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༩༤ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ཟླ་སྒྲིག་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་ཁྲངས་ཡོད་ས་སྐལ་བཟང་སྤུག་ཅེས་པར་མི་མང་ཚང་མ་འདུ་འཛོམས་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་བ་དང་། མི་མང་འཛོམས་སར་རྩོང་གསར་པའི་རྩོང་དཔོན་གྱིས་བཀའ་གནང་དོན། ཁྱོད་རང་ཚོ་སྟོད་གནས་ལ་རང་འཇགས་ཡར་ལོག་ཚོག་གི་མ་རེད། གནངས་ཉིན་ནས་ཚོ་ཁག་རིམ་པ་བྱས་ནས་སྤོགས་རར་འགྲོ་དགོས་བརྩོང་དེ་སྐེར་སོ་སོའི་གདན་ཉལ་ཆས་དང་། ཁ་ཤོར་ཅམ་ཡང་འཁྱེར་ལོང་མེད་པར་ནག་ཆེན་གྱི་བཅོན་པའི་ངོ་བོར་དམག་མི་གཉིས་རེའི་བར་ལ་བོད་མི་རེ་མཉམ་འཁྲིད་བྱས་ཏེ་ཐྲོན་ཤང་ས་ནའོ་ཀྱི་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་ཟླ་དུག་རིང་དོ་དམ་བཀག་ཉར་བྱས། སྐུ་དྲུང་ལྷ་མོ་ཆེ་རིང་ཐྲོད་གྲོལ་མ་བཏང་བའི་ཐོག་འགོ་ཁྲིད་ལི་ཐང་རག་ར་དང་། ཆ་ཤེད་འགྱུར་མེད། དར་དགོན་ངག་ཕུག རྡེ་དགེ་པད་དགའ། ཤོ་ལྷོ་བཀྲ་ཤིས། དམག་ས་ནས་ཟེན་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་རྒྱལ་བཅས་བཅོན་འདུག་བྱས། ཇ་ལྷ་མོ་ཆེ་རིང་བཅས་མི་བདུན་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༠ ཟླ་ ༡༦ ཚེས་ ༦༧ བལ་རྒྱལ་གྱི་འཁྲངས་སྐར་ཉིན་ཐྲོད་གྲོལ་བཏང་།ེ དེའི་རྗེས་ཆབ་མདོ་ཁྲོ་ཉིད་དང་། ཀུ་ཚང་པ་སངས་བསྟན་འཇོན། དར་དགོན་ཧོར་བྱ་རོ་རྗེ། ཞ་མདོ་བསམ་འགྲུབ། བྲག་གཡབ་བསམ་གཏན་ཚེ་རིང་། ཅོན་དན་དགོན་ཀུགས་པ་རོ་རྗེ་བཅས་ཁག་གཅིག་བཅོན་འདུག་བྱས། ཇའདེ་རྣམས་ཟླ་དྲུག་ནས་ལོ་གཉིས་རེའི་བར་བཅོན་འདུག་བྱས།ེ ཞང་ས་ན་

འོ་ཀོ་ཀྱི་ཞེས་པར་སྐབས་དེར་མི་གྲངས་གཅིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་སྐྱ་ཙམ་ཞིག་ཙམ་ཡོད་པ་ནས་ཁག་གཅིག་ཙམ་མདོ་སྐལ་བཟང་གིས་ཕྱོགས་སུ་ཁྱིད་པ་དང་། ཡང་འབའ་ཡེ་ཕྱོགས་ནས་འབའ་པ་ཙམ་ཞབས་ཀྱིག་དང་། ལེ་ཐང་རྟ་མགྲིན་རྡོརྗེ། ཥཱནྟ་ཁ་ལ། སྒར་ཁམས་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གྲོས། འབའ་པ་དགེ་བཤེས་ཀོ་དྲང་འབར་ཚགས་བཅས་མི་ཕྱ་མི་མང་ཡོད་སར་ཁང་པ་སྒས་ནས་བསྡད་དེ་ན་གཞོན་གང་མང་ཞིག་རྐན་ཡེ་ཤེས་ཕྱོགས་ལ་འཁྲིད་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། རྐས་འཁོགས་ཉང་ཤས་ཤེག་ལས་འགྲོ་མཁན་མ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཁོ་ཚོའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་མི་མང་གིས་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་ངོ་རྟོལ་བྱས་ཏེ་ཁོ་ཚོ་མི་ཕྱ་ཡང་རྗེས་སུ་གསང་བྱེས་བྱེད་དགོས་ཚགས། རང་ཚུགས་བརྟན་པོར་གནས་པའི་མང་ཚོགས་རྣམས་ཟླ་དྲུག་འཁོར་མཚམས་སུ་སྐབས་དེའི་ཨན་ཅལ་སྡེ་སི་ནས་རིམ་བཞིན་གཏོང་ས་གང་རག་བྱས་ནས་བཏང་ཡོད།།

གཉིས་པ། སྒོ་སྒྲིག་ཁོངས་ཆམས་པ་སྤྱིང་།

ཀ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐྲུང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ཕྱི་ཟླ་གཉིས་པ་ནས་འགོ་འཛུགས་ཀྱིས་ནའོ་ཀོ་ཀྱི་ནས་བཏང་བ་ཚོ་ཁག་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་བཏུ་ཤེས་སྤྱིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉེ་འབྲེས་སུ་ཕག་པ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་སའི་ཁང་སྟོང་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་དེར་བཞག ཚོ་ཁག་བཞི་པ་དེ་སྟོག་ར་བཟོ་གྲའི་ལས་མིའི་སྡོད་ཁང་སྟོང་པ་ཡོད་སར་བཞག ཚོ་ཁག་ལྔ་པ་དང་། དྲུག་པ། བདུན་པ། བཅུ་གཅིག་པ་བཅས་ཀོ་ཏེར་ཞེས་པའི་སྒ་གནས་སུ་ཆུ་མི་ལམ་ལས་ཀྱི་སྡོད་སྤར་ཆགས་ཤུལ་གྱི་རྩ་ཁང་སྟོང་པ་ཡོད་སར་བཞག ཚོ་ཁག་བཆུད་པ་དང་། དགུ་པ། བཅུ་པ་བཅས་ཁག་གསུམ་དལ་ལའི་

གཞིས་ཆགས་ཡུལ་ཏེ་ལི་ཀུར་ཞེས་པ་དེར་ ༡༨༧༤ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ ཐོག་མར་འབྲིར་བ་དང་། ཚོ་ཁག ༥།༦།༧ གསུམ་ཀོ་ཏེར་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རིམ་བཞིན་ཟླ་བསྟེལ་བཏང་སྟེ་ཐོག་མར་མི་གྲངས་ ༧༥༠ ཙམ་འབྲིར་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་དེ་ནི་ཚ་བ་ཆེ་ལ་དཔྱིད་དུས་རླུང་འཚུབ་ཤུགས་ཆེ་བརྒྱབ་སྟེ་སྐྱེག་ཁང་རྣམས་ལྷགས་པས་འཁྲེར་བ་དང་། ལན་རེར་ཆར་ཤུགས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་མེད་པར་ཆུས་ཁེངས་ཏེ་ཉལ་ས་དང་སྟོད་སའང་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ལ་ཐུག

འཐུང་ཆུ་གཙང་མ་མེད་པར་སྟོག་ར་གོང་ཁེར་གྱི་གད་རྒྱིགས་གཡུགས་སའི་གཙང་པོ་དཀར་པོའི་ཆུ་འཐུང་དགོས་སྐབས་ས་ཆུ་མ་འཕྲོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་གོང་ཁོག་བཤལ་བ་དང་། གཉན་འབྱར་སོགས་རྫ་ངན་སྣ་ཚོགས་ཐོན་ཞིང་། དེ་ལ་སྣན་བཅོས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱན་སྟེ་གཅིག་མེད་པར་བཤལ་སྐྱག་གི་ན་ཚས་མི་འགའ་ཤས་དུས་མིན་འཆི་རྒན་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་འཛར་མ་བྱུང་། འཚོ་གནས་ཐུབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡང་མ་མཐོང་སྐབས་མི་མང་རྣམས་ས་གནས་དེར་གཞིས་ཆགས་རྒྱལ་སེམས་ཤུགས་ཉམས་ཏེ་ལོ་གཞོན་ཁག་ཅིག་ཅར་ཅོན་དྲང་སྟོང་ཁོངས་སུ་བསྡོད། ཡང་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་དང་། རྒྱ་གར་དང་ཀ་ཐ་མན་གྱི་སོགས་སུ་ཕ་ཡུལ་གཅིག་པ་དགའ་ཉེ་སྐྱན་མཆེད་ཡོད་མཁན། དེ་བཞིན་ལག་སྟེ་ཕན་བུ་ཡོད་པ་འགའ་ཤས་བཅས་རང་མོས་ཀྱིས་ཐོན་སྐབས་འགྲོ་སའི་དམིགས་ཡུལ་ངེས་བརྟན་མེད་མཁན་རྣམས་ཀྱང་སེམས་སུ་སྐྱིང་འཇགས་མ་བྱུང་བར་ས་གནས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་སྟོད་མ་དགོས་པར་རྒྱ་གར་གཞིས་ཆགས་ཤིག་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྐམ་པའི་བསམ་པ་ངམ་ངམ་དུ་སྐྱེ་བཞིན་གནས་སྟོད་བྱས། སྐབས་དེར་རང་གཞུང་ནང་སྡིད་བཀའ་ཆོས་དབང་འདྲུད་རྗེ་རྗེ་མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཨ་ལག་འཇིགས་མེད་རིན་པོ་

ཆེ་རྣམ་གཉིས་སྤྲོག་ར་ར་ཐུ་རྩེས་སུ་ཕེབས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ནང་སྤྱིད་བཀའ་ཟློན་མཆོག་ ༡༧༣༤ བོད་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ས་གནས་སུ་ཕེབས་ནས་མི་མང་ལ་བཀའ་སློབ་གནང་སྟེ། དུ་ལམ་སྤྲོག་ར་ར་གནས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་དང་ཚོགས་འདྲོམས་ཐོག་ནས་དལ་ཉེ་ཆར་ཟློ་སྒྲིག་འཛུགས་སྤྱི་ཁུབ་འགན་འཛིན་ཆ་ཕྲེང་ཟློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་བསྐོ་བཞག་གནང་བའི་གསལ་བསྒྲགས་གནང་བ་དང་། ས་གནས་འདིར་མི་མང་རྣམས་གཞིས་ཆགས་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་རྣམས་བལ་ཡུལ་གཞུང་ལ་བཀའ་མོལ་མུ་མཐུད་ཞུས་ཏེ་རིམ་བཞིན་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱུ། ཁྲེད་རང་ཚོར་གཞིས་མིའི་རྩོད་ཁང་བཟོ་རྒྱ་དང་ས་ཆ་བདག་ཉར་བྱེད་ཕྱོགས་སོགས་གཞིས་ཚུགས་ཐབས་རང་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པའི་ལམ་སྟེན་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་སྤེལ་ཐབས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ནན་ཏོ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་མང་རྣམས་ཀྱིས་ས་གནས་དེར་གནས་ཐུབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡང་མི་འདྲུག་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་གཞིས་ཆགས་ལ་འཁྲིད་རོགས་ཞེས་ཞུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་ཞུས་ཏེ་ཚང་མའི་སེམས་པ་སྐྱིད་འཇགས་མ་བྱུང་བར་ཡིད་ཚོང་ཚོང་པོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཏ་ཅང་སྐྱོ་བའི་སྐབས་དེར། སྤྱི་ཧོར་ཡཀོང་ས་ཡསྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་གསུང་དཔར་འབྱོར་བའི་ནང་ཁྲེད་རང་ཚོ་ད་ལྟའི་ཚར་ཏ་ཀའ་ངལ་ལ་འཕྲད་ཀྱང་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པར་ས་གནས་དེ་རང་དུ་རུག་རུག་བྱས་ནས་སྤྲོད་དགོས། ཚང་མ་ཁ་མ་འཐོར་བ་ཀྱིས། ས་ཆ་གཏན་བསྐད་ཀྱང་གཞན་ཡུལ་རེད། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གཏན་བསྐད་ཀྱང་གཅིག་པ་རེད། རུག་རུག་བྱས་ནས་བསྐད་ན་དེའི་ཚོར་ཀྱི་ནུས་པ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་གི་རེད། ཁ་མ་འཐོར་བར་རུག་རུག་བྱས་ནས་སྤྲོད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཀའ་སྩལ་ནན་ཏན་གནང་ཡོད།

མགོན་པོ་གང་གི་བཀའ་སྩོབ་ཕེབས་རྗེས་མེ་མང་ཆེ་བ་ས་གནས་དེ་རང་ལ་གཞིས་ཆགས་བྱས་ནས་མ་བསྡད་རང་བསྡད་ཡིན་པའི་བསམ་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་བྱུང་ནའང་། ཁག་ཅིག་རིམ་ཐོན་ཏིས་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་མེ་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་ལྡབ་ཙམ་མ་གཏོགས་མེད་དུས་ཤིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད།

ས་ཆའི་ཆགས་བབས།

ཤེ་ལི་ཀུར་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེ་ནི་སྤོག་ར་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀ་ཐ་མན་གྱར་འགྲོ་སའི་སྟྲམ་འཁོར་གཞུང་ལམ་ཀི་ལོ་མེ་ཀུར་ ༦༩ མཚམས་སུ་འདུ་ལེ་རྒྱོང་ང་ཞེས་པའི་ཁྲོམ་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བབས་ནས་གོམ་བགྲོད་ཀྱིས་སྐར་མ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བསྒྲིད་དེ་ཇ་ཤེ་ཏི་ཁོ་ལ་ཀེ་ གཙང་ཆུ་དཀར་ཕོ་བཀལ་བའི་ཆུ་འཐམ་དེར་ཆགས་ཡོད་ལ། ད་ལྟའི་ཚར་མི་གྲངས་ ༦༨༦ ཡོད་འདུག

ས་ཆ་ཀུ་ཁྲེན་རྩབ་པ་ནེ་ ༡༦༥༣ དང་། མཐོ་ཚད་ལ་ཀུ་མཆོའི་ངོས་ནས་ཕེ་ཀྱི་ ༡༠༠༠། གནམ་གཤེས་ཚ་ཚད་ ༦༥། ཚར་ཚད་ལ་ ༥༠ བཅས་ཡིན།

གཞིས་ཚིའི་སྤོད་ཁང་།

གཞིས་ཆགས་ཐོག་མར་ཆུགས་སྐབས་ཤིང་ནགས་ཡོད་པའི་ས་སྟོང་ཞིག་ལ་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་སྐྱུག་ཁང་ངེང་པོ་གསུམ་བཟོས་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ཚོ་ཁག་གསུམ་ར་ལུག་སྐྱས་རར་བཀག་པ་བཞིན་བཞག

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༤ ཟླ་ ༩ ནང་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་གཞིས་ཚིའི་སྟོད་ཁང་ཁག་ཅིག་བཟོ་རྩུའི་ལས་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། རིམ་བཞིན་གྱམ་ཁང་དང་ལས་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་ཞར་པོ་བརྩེ་ཡོད།

གཞིས་མི་རྣམས་ཀဲ་ལི་ཀར་དུ་ཐོག་མར་འབྱོར་སྐབས་བལ་ཡུལ་གཞུང་གི་ལྟ་རྩིག་བྱེད་མཁན་སེག་ཤོན་ཞི་ཁེ་སར་གཅིག་དང་ཁོང་ལ་རོགས་པ་ཆེད་ཐུས་ལས་བྱེད་དྲུང་ཡིག་གཅིག སྐོར་སྐུང་བ་བཙུ་ཤོག་གཅིག་བཅས་བཞག་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་ཚོས་བོད་མི་རྣམས་གར་འགྲོ་གར་སྡོད་ལ་ལྟ་རྟེག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེང་། གཞིས་མི་སྤུ་ཡང་ཀ་ཐ་མན་ཀྱང་དང་སྲོག་རར་འགྲོ་དགོས་ན་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས་པ་ལས་དེ་མེན་འགྲོ་བསྐྱོད་ཆོག་གི་མེད་པ་དང་། ཕྱི་མི་ཐུག་འཕྲད་ཡོང་མཁན་ཏ་ཅང་དཀོན་པོ་ཡིན་ཅེང་། རེ་ཟུང་ཡོང་མཁན་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ཚོས་ཆོག་མཆན་མེད་པར་གང་བྱུང་གཏོང་གི་མེད་པ་བཅས་དམ་དུག་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

བལ་ཡུལ་ས་གནས་ལས་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་མང་རྣམས་ས་གནས་དེར་སྡོད་འདོད་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མ་མཐོང་བའི་གནས་ཚུལ་གོང་རིམ་ལ་ཞུས་ཡོད། ཚོད་ཅིག་ལ་གཞིས་མི་སྡོད་ཁང་ཚོ་ཁག་བརྒྱད་བཟོས་ནས་གཞིས་མི་ཕྱེད་ཙམ་ལ་མ་གཏོགས་སྡོད་ཁང་མ་ཐོབ་པར་ཁང་པ་ལས་མཚམས་བཞག་པ་དང། འཁོར་ལམ་ཉེ་འབྲིས་སུ་འདུ་ལེ་སྒང་ར་ཞེས་པའི་ཁྲོམ་ཆུང་ནང་བེད་སྤྱོད་འདི་ཡིན་མེད་པའི་ཁང་པ་ཞིག་བཟོས་ཏེ་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་དེའི་ནང་བལ་ཡུལ་ལས་བྱེད་ཁོ་རང་ཚོ་བསྡད།

དེའི་རྗེས་ཀོ་ཏེར་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་མི་མང་རྣམས་ཟླ་བསྡིལ་གྱིས་སྡོ་སའི་སྡོད་ཁང་མེད་པར་ཁག་ཅིག་གྱམ་ཁང་ནང་བཞག་པ་དང། ཁག་ཅིག་ལ་འཕྲལ་སེལ་རྩ་ཁང་རིང་པོ་ཞིག་བཟོས་ཏེ་དེའི་ནང་འདུག་དུ་བཙུག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༥ ཉིན་སྐེ་ལོ་གསར་ཚེས་ ༡ གི་ཕྱི་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༩་༦༠ ཙམ་ལ་རྩ་ཁང་རིང་པོ་དེར་མེ་འབར་ནས་རྒྱང་ཤུགས་དང་བཅས་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་རྩ་མེད་དུ་གྱུར། དེའི་ནང་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་

ཚང་དུག་གི་ཟས་དང་མལ་ཆས་སོགས་ཀྱང་འགྲེལ་བའི་ཐོག་ལ་རྟོག་བརྗེས་ཟེར་བའི་དཔེ་ཚུར་དུ་གྱུར།

སྐབས་དེར་སྲོག་ར་ཞན་ཅལ་རྩེ་སི་དང་། ལས་རོགས་བཅས་རྫ་རྩེས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བལ་སྐོར་ ༡༠༠།༠༠ དང་རས་མེ་ཀར་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞིག་སྐྱོབ་གསོའི་ཚུལ་དུ་གནང་ཤིང་། དེ་ནས་སྲོད་ཁང་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་སྐོར་ཞུས་པ་དངོས་སུ་མཐོང་སྐེ་མི་བཙུ་རེར་ཉལ་ས་ཁང་མིག་བཙུ་རྩ་རྩེས་སུ་བརྒྱབ་པར་བཟའ་ཚང་ཡོད་མཁན་རྣམས་ཁྱིམ་ཚང་གཉིས་གསུམ་རེ་བྱས་ཏེ་ཁང་མིག་གཅིག་ཏུ་བསྡད་པ་དང་། བཟའ་ཚང་མེད་མཁན་རྣམས་བཙུ་ཤོག་བསྡིགས་ནས་སྲོད་ཁང་འདང་ཙམ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་སྨྱིག་འཇུགས་ཁོངས་ནས་རྟས་འཁོགས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁང་མིག་ལྟ་རེ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཁག་གཉིས་གསར་དུ་བཟོས། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་ཟླ་སྨྱིག་ཆོགས་ཆུང་གིས་འབྲོ་གྲིན་བཏང་སྟེ་ཁང་མིག་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཁག་བཞི་གསར་བཟོ་བྱས་པ་དང་། ༡༩༧༥ ལོར་བཟོ་གྲའི་ཁེ་འབབ་ཐོག་ནས་ཁང་མིག་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཆོ་ཁག་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ། རིམ་བཞིན་ཁྱིམ་ཚང་རེ་ལ་ཁང་མིག་རེ་རེ་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་དེའི་ཐོག་མི་ཚང་སོ་སོས་ཀྱང་ཐབ་ཚང་དེ་འདྲ་བཟོས་ཏེ་ཕན་བུས་གྱ་ཡངས་ཆགས་ཡོད།

༦ ཆུ་དང་སྒོག་གི་མཐུན་རྐྱེན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ལོར་འདུ་ལེ་སྐང་ཥ་ཁྲོམ་གཞུང་གི་འཐུང་ཆུ་ནས་གཞིས་ཆགས་ལ་འཐུང་ཆུའི་འགྱེག་སྐྱག་འབྲིད་འཛུགས་བྱས་ཏེ་འཐུང་ཆུ་གཙང་མ་ཞིག་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་གཞིས་ཆགས་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཀང་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པའི་རྒྱ་རི་སྐྱག་ཅེས་པ་ནས་འཐུང་ཆུའི་འགྱེག་སྐྱག་ཕེན་ཅི་

གཅིག་ཡོད་པ་གསར་དུ་འཁྲིད་འཛུགས་བྱས། དེའི་རྗེས་ཨ་རིའི་ཏི་མ་ལ་ཡ་ཚོགས་པས་ཆུ་སྨུག་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ཆེད་སྒོར་འབྱམ་བཞི་ཙམ་ཞིག་རོགས་རམ་གནང་སྟེ་ཆུ་སྨུག་གསར་དུ་འཛེན་པ་དང་། ཆུ་མཇོད་གསར་པ་བཟོས་ནས་འཐུང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་མེད་པ་བྱས།

དེའི་རྗེས་འཐུང་ཆུ་འཁྲིད་སའི་ཆུ་འགོ་དང་། ལམ་བར་བཅས་ལ་ཆར་ཞིད་སྐབས་སུ་ས་རྡུད་ནས་ལོ་ཕྱར་ཆུ་ཆད་པའི་དཀའ་ངལ་འཐུད་དེ་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ ལོར་ཨ་རན་སི་ཚེ་ཁི་ཀྱི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་རམ་གནང་ནས་ས་འོག་ནས་ཆུ་འཛེན་ཏེ་འཐུང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་མཛད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་ཕེན་ལན་ཥ་གཞུང་གིས་རོགས་རམ་ཐོག་ནས་ས་གནས་དེ་ཁུལ་གྱི་ཐོང་གསེབ་ལ་ཚྭ་འཛེན་ཏེ་གཞིས་ཆགས་ནང་ལའང་ཚྭ་འཛེན་པའི་སྐལ་བ་བྱུང་།

ཀ། མི་མང་གི་འཚོ་བའི་སྐོར།

ཏེ་ལི་ཀར་དུ་སྦེའས་མ་ཐག་མི་མང་ལ་ཟ་རྒྱ་འཐུང་རྒྱའི་ཡོང་ཁུངས་སྟེ་གཅིག་ཀྱང་མེད་སྣབས་སྐབས་དེར་ཚྭ་སྒྲིག་འཛུབ་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱ་འགྲུལ་འཁོར་གཉིས་དང་། དོས་སྒེལ་ཀྱག་འཁོར་གཉིས་ཡོད་པ་བཅོ་ཐབ་ཉིན་རེར་སྒོར་ ཀ རེ་དང་། བྱད་མེད་ལ་ཉིན་རེར་སྒོར་ ཅ་༥༠ རེའི་ཚོགས་སྤྲད་ཡོད། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་གཞུང་གི་ཁང་པ་བཟོ་རྒྱའི་ཨར་ལས་བོགས་མར་སྤྲད་པའི་བོགས་ལེན་པ་དེས་བགོད་ཐུས་འོག་ཨོའི་ལས་ཀ་བྱས་ཞིང་། བོགས་ལེན་པ་ནས་ལས་སྒ་སྒེལ་པར་ཉིན་རེར་སྒོར་ ༡།༠༠ རེ་དང་བྱད་མེད་ལ་ཉིན་རེར་སྒོར་ ༢།༠༠ སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་སྣབས་ལས་འཁེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རེས་མོས་ངང་ངལ་རྩོལ་ལས་ཀ་བྱས་པ་དང་། དེའི་ཐོག་སྒེལ་པ་ལོ་ན་གཞོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་བཅད་ནས་ཐག་

ཁྲི་དང་ཉལ་ཁྲི་བཟོས་པ་དང་། བྱད་མེད་དང་། ལོ་ན་ཏས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀ་ཐ་མན་གྱ་ཆེག་སྒྲིལ་ཚོ་ཀ་པ་ནས་བལ་བཀལ་ཐུབ་ཟླ་རྒན་དེ་གི་བཀལ་བ་དང་། ཁག་ཅིག་གྱམ་གདན་འཐག་ཐུབ་ཟླ་རྒན་ནས་འཐག་ལས་བྱེད་པ་བཙས་ཚོ་ཁག་སོ་སོའི་སྤྱི་ཐབས་བྱས་ནས་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ཙམ་དུ་འགྱོལ་ཐབས་བྱས་ཡོད།

འདས་པའི་ལོ་མང་རིང་མི་མང་གི་འཚོ་བའི་ལས་ཀ་གཙོ་བོ་བལ་སྤུན་བཀལ་ལས་དང་གྱམ་གདན་འཐག་ལས། དེའི་ཐོག་ཞིང་ལས་ཕྲན་བྱ་བཙས་བྱས་ཡོད། དཔལ་ཆར་གྱམ་གདན་འཐག་ལས་མེད་པ་དང་། བལ་ལས་དང་ཞིང་ལས། ཇ་ཁང་དང་ཚོང་ཁང་ཆུང་ཙག་འགའ་ཤས་ཡོད་ཐོག་སྒོང་ཐོག་ན་གཞོན་རྣམས་ཕྱི་ལ་ལས་ཀ་རིགས་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པ་བཙས་ཀྱི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད།

༥ བཟོ་གྲའི་ལས་ཁུངས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་ལས་ཁུངས་ཁང་མེག་ཆུང་དུ་བཞི་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོས་ཤིང་། དེའི་ནང་གོང་གསལ་བལ་ཡུལ་ལས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་བཙུགས་ཡོད། བོད་གཞུང་གིས་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཛིན་བློ་བཟང་ཆུལ་ཁིམས་བསྐོ་གཞག་གནང་ཡོད་ཀྱང་ས་གནས་སུ་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་མཐུན་དུ་བྱེད། མཁན་སྤྲོ་མེ་འཛམ་དབྱངས་ཀྱི་མ་བསྐོ་གཞག་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར་ས་གནས་བལ་ཡུལ་དཔོན་རིགས་དང་མཉམ་འབྲེལ་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་སྟབས་ ༡༩༧༡ ལོ་ནས་ལས་ཁུངས་དེ་དག་གཞིས་མེ་ལ་རྩེས་སྤྲོད་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཕྱི་ཟླ་ ༤ ནང་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་གྱམ་གདན་བཟོ་བྱ་འཛུགས་རྒྱའི་ཆེད་ལུགས་བལ་གང་ཙམ་ཞོས་ནས་མེ་མང་ལ་བལ་ལས་བྱེད་དུ་བཙུག་པ་དང་། ༡༩༧༦ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་གྱམ་གདན་འཐག་ལས་ཀྱི་

འགོ་བཙུགས་ཤིང་སྐབས་དེར་ཚོས་ཀྱི་མཐུན་ཆེན་མ་འཛོམས་པར་བལ་དཀར་
ནག་གི་གླམ་གདན་འཐག་ལས་བྱས་ཡོད་ལ། འཛེན་སྐྱོང་དབང་ཆ་ནི་བལ་ཡུལ་
ལས་བྱེད་རང་གིས་བྱས་པ་ལས་བོད་མིར་སྣང་མེད། བཟོ་གླ་འགོ་བཙུགས་ནས་
འཐག་ལས་བྱས་པའི་གདན་རྣམས་བཙོང་མ་ཐུབ་པ་དང་། བལ་ཡོད་པ་དེ་དག་
བཀལ་ཟིན་ནས་བསྐྱར་དུ་བལ་ཉེ་བྱེད་ཀྱི་དངུལ་གྱིས་མ་འདང་བར་མ་ཟད།
ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ལ་ཕྱ་ཆ་དུས་ཐོག་མ་སྤྲད་པ་བཅས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྐབས་
བལ་ཡུལ་ལས་བྱེད་ཀྱིས་བཟོ་གྲའི་འཐག་ཁྲི་སོགས་འཛེན་ཆས་དང་། གཉེར་
ཟོག་བལ་སྐྱན་ལ་གོང་ཚད་བཞག་ནས་ཁྱེན་བསྟོམས་བལ་སྐོར་ ༡༩༧༦།༡༠
མ་གནས་ཡོད་པ་དངོས་པོ་རྩིས་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་འགན་དབང་ཆ་ཚང་བོད་མིར་
སྤྲད་ཡོད་པར་བརྟེན་ཁང་ཆུང་ཞིག་གི་ནང་ལས་ཁྲིམས་ཟུར་དུ་བཙུགས་ཏེ། ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༧༡།༡༡ ནས་བཟོ་གྲ་བོད་མིས་འཛེན་སྐྱོང་གིས་སྐྱན་དོག་ཚོས་སྐྱ་ཡོད་
པའི་གླམ་གདན་འཐག་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཀ་ཐ་ཞ་མན་གྱ་ཏི་མ་ལ་ཡ་གདན་
ཚོང་ཁང་ནས་མངགས་འཐག་ལེན་པའི་རྒྱམ་གདན་འཐག་ལས་བྱས་པ་དང་།
དེ་སྟོན་ཚོང་བསྐྱེར་མ་ཐུབ་པའི་གླམ་གདན་རྣམས་ཚོང་བཅོལ་བཞག་པ་དང་།
གསར་དུ་གདན་ཚོས་མ་འཐག་ལས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཆད་མེད་སྤྲོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

བཟོ་གླ་འགོ་འཛུགས་སྐབས་སྤྱི་ཡོངས་འགན་འཛིན་བྱོ་བཟང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལགས་ཡོད་སྐུས་ཐོག་ས་གནས་སུ་བཟོ་གྲའི་འགན་འཛིན་སྤྱི་མི་འཛམ་
དབྱངས་ཉི་མ། དངུལ་གཉེར་དཀར་མཛེས་ཡ་མ་རྣམ་རྒྱལ། རྩིས་པ་དང་།
ཐོན་སྐྱེད་དོ་དམ་ཚོས་དགེ་ལ་ལེགས་རྩེ་ཆེ་རིང་སྤྱི་བཙན། བྱམ་དགེ་སློན་སྟོང་
བསྟན་འཛིན་བཟང་པོ། གཉེར་ཚང་དོ་དམ་པ་སོག་ཙན་དན་དགོན་བསྟན་
འཛིན། བལ་སྐྱན་དོ་དམ་པ་ལི་ཐང་ཨ་ཉེ་སྐལ་ལྡན་བཅས་ལས་བྱེད་ཁག་གོ་སྒྲིག་
བྱས་ཡོད། རིམ་བཞིན་བཟོ་གྲའི་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ལས་བྱེད་

བསྟན་པ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༩ ལོའི་བར་བོད་མི་དང་ཡུལ་མི་གྱམ་གདན་འཐག་མཁན་ཉིས་བརྒྱ་དཔྱད་བཅུ་ཙམ་དང་། གཞན་ཡང་བལ་ལས་དང་སྐྱན་དོག་འཁེལ་མཁན་སོགས་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་མི་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པས་ཟི་རར་གདན་མེ་ཀཱར་གྱུ་བཞི་སྡུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་བཟོ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༨༤ ལོར་བཟོ་གྲྭའི་ཁེ་འབབ་ཐོག་ནས་ལས་ཁུངས་ཁང་མེག་གསུམ་ཡོད་པ་ཞིག་གསར་དུ་བཟོས་པ་དང་། ༡༧༨༦ ལོར་བཟོ་གྲྭའི་ཁེ་འབབ་ཐོག་ནས་རྩེམ་རྩེ་བརྒྱབ་ས་དང་། དོས་ཁང་བཅས་ཁང་པ་ཆེ་བ་གཅིག་བཟོས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༨༨ ལོར་བཟོ་གྲྭའི་ཁེ་འབབ་ཐོག་ནས་ཁྱིམ་ཚང་བཞི་སྡོད་སའི་ལས་ཤག་ཁང་པ་ཁག་གཉིས་གསར་དུ་བཟོས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༩ ལོ་ཙམ་ནས་བལ་ཡུལ་གདན་ཚོང་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་འགོ་ཚུགས་ཤེང་རེམ་བཞིན་གྱེང་གུན་གྱི་གནས་སུ་ལྷུང་སྟེ་ ༡༧༧༦ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་བཟོ་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་ཀ་ཐ་མན་གྱར་སྡོད་མཁན་ལུ་ལུང་བ་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན་ཟེར་བར་བོགས་མར་བཏང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་ཁྲུངས་མ་འབྱོལ་སྐབས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༧ ཉིན་བཟོ་གྲྭ་ཕྱིར་སྟོག་བྱས་ཏེ་རང་ཁྲུངས་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱས་ཀྱང་གྱེང་གུན་སུ་མཐུད་སོང་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ནས་བཟོ་གྲྭ་སྐོ་རྒྱག་དགོས་བྱུང་ཡོད།

དེ་ཡང་འགན་འཛིན་འཛམ་དབྱངས་ཉི་མས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༧ ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༤ ཟླ་ ༡༦ ཚེས་ ༣༠ བར་དང་། དེའི་རྗེས་སྐར་ཁམས་ཚེ་རིང་བཟང་ཡོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ནས་ ༡༠༠༧ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༣༡ བར་འགན་འཛིན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་ཡོད། ཥཚེ་དབང་བསྟན་

འཇིན་ཏིས་བཟོ་གྲྭ་འཇིན་སྐྱོང་སྐབས་སུ་བཟོ་གྲྭའི་འགན་འཇིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༦ ནས་ ༡༩༥༥ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༦ བར་ལོ་གཉིས་ཙམ་རིང་བསོད་ནམས་རྗེ་རྗེས་གནང་ཡོད།།

༣། གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་གཟིགས་སྐོར་ཏེ་བས་བ།

༡། བོད་མི་རྣམས་ས་གནས་གས་ར་པ་དེར་སྐྱེབས་ནས་ཕྱིང་འཛགས་མ་བྱུང་བར་དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་སྐབས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༣ ཉིན་ཁུ་ནུ་བྷ་མ་བསྟན་འཇིན་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་ཉིན་བཀྲགས་ཀི་ཤྲའི་རིང་བཞུགས་ས་མཐུན་རྒྱེན་ཏུ་ཅང་སྐྱོ་བའི་གནས་སྐབས་དེར་སྐུ་ངལ་འཛིམ་མེད་ཀྱིས་བཞུགས་ནས་མི་མང་ལ་ཚོས་འབྲེལ་དང་ཐུགས་སྨོན་སྐྱབས་འདྲུག་གནང་ཡོད།

༢། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༦ ཟླ་ ༥ ནང་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཀཱརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་དྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་འཕྲུག་ཅམ་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་མི་མང་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོས་འབྲེལ་དང་། མཇལ་ཁ་བྱིན་རླབས་བསྟལ།

༣། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་དཔལ་སྐྱ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་མི་མང་ལ་དྲག་པོ་གསུམ་སྨྲེལ་ཏེ་རྗེས་གནང་བཀའ་དྲིན་བསྟལ།

༤། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་མི་མང་ལ་དྲག་པོ་གསུམ་སྨྲེལ་ཏེ་རྗེས་གནང་བསྟལ།

༥། གཞན་ཡང་བཙོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བླ་ཐོབ་རིན་པོ་ཆེ་

མཆོག བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ། རང་གཞུང་གི་བཀའ་སྒོན་དང་དྲང་ཆེ་རྣམ་པ་བཅས་འཚམས་གཟིགས་སུ་རིམ་ཕེབས་མཛད་ཡོད།

ཀ བཙུ་ལས་ཁང་།

མི་མང་ལ་འཚོ་བའི་ལས་ཀ་སྤྲོད་ཕྱིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༦ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ནས་ འདུ་ལེ་སྐང་ ८ར་ཁང་པ་སྐས་ནས་བལ་ལས་ཁང་ཞིག་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་། དེར་བོད་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་གསང་བའི་ཐོག་ནས་མ་རུ་དིན་སྒོར་ཁྱིལ་བརྒྱད་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་འགན་འཛིན་རྒྱལ་རྩེ་བཟང་དོ་རྗེ། དབུལ་གཉེར་གོ་འཛོ་ཀརྨ་དགེ་ལེགས། རྩེས་དྲུང་གྲ་ཚང་པ་སངས་བསྟན་འཛིན་བཅས་བསྒོ་གཞག་བྱས། ཥདེའི་རྗེས་འགན་འཛིན་གོ་འཛོ་ཀརྨ་དགེ་ལེགས་དང་། རྩེས་པ་ཙོན་དན་དགོན་པའི་སྒོ་བཟང་འཛག་ས་གཉིས་ནས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཤིང་། ༡༩༩༣ ལོ་ནས་སྒོ་བཟང་འཛག་པས་འགན་འཛིན་བྱས་ཡོད།།

ཐོག་མར་མི་མང་རྣམས་ལ་བལ་ལས་སྟོང་བཏང་བྱེད་ཆེད་སྟོན་ལ་སྤྲོད་བཞིན་པའི་ཚོགས་ཀི་རྩྭས་པ་ཚོར་ཉིན་རེར་སྐོར་ ཀ རེ་དང། བྱད་མེད་ལ་ཉིན་རེར་སྐོར་ ༡༤༠ རེ་ཡོད་ལ། མི་རེ་ཡིས་ཉིན་བཅོ་ལྔའི་རིང་སྤུན་དོག་རྒྱ་རམ་ ༣༠༠ འཞེལ་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་མང་བ་བྱུང་ན་ཀི་ལོ་རེར་སྐོར་ ༦ རེ་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་དེ་ནས་མར་ཚག་ཉིན་བློན་གཅོག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་གཏན་འབེབས་བཟོས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལྷོ་ཚང་སོ་སོའི་ནང་སྤྱི་དམན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བལ་འཞེལ་སྐབས་སྤྱི་དམན་རེ་རེས་བལ་ཀི་ལོ་བཞི་ཐུ་ལྷག་འཞེལ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་སྤྱི་དམན་ཚོས་བལ་བཀལ་བ་དང་སྤྱས་པ་ཚོས་ཤུགས་ལས་བྱས་པ་བཅས་ཀྱིས་མི་གྲངས་ལ་གཞིགས་པའི་སྤུན་དོག་ཚད་གཞི་ལས་མང་བ་འཞེལ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་ཉིན་རེས་གཅོག་མ་དགོས་པ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནས་

རིམ་བཞིན་བསྒྲུར་བཅོས་ཀྱིས་ཚོགས་མེད་པར་སྐྱན་དོག་ཀི་ལོ་ཁ་གྲངས་ལ་སྐ་ཆ་སྤྲད་དེ་སྐྱན་དོག་ཀི་ལོ་རེར་སྐོར་ ༡༠ རེ་སྤྲད་དེ་མི་རེར་ཉིན་རེར་སྐོར་ཡུ་དྲུག་ཙམ་གྱི་ཡོང་འབབ་ཡོད་པས། བལ་ལས་ནི་མི་མང་གི་འཚོ་བ་བརྟེན་སའི་ལས་ཀ་གཅོ་བོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་འདུ་ལེ་སྐང་རར་བལ་ཁང་ཁང་པ་ཐོག་རྩེག་གཉིས་ཅན་ཁང་མེག་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོས་པ་དང་། ལས་བྱེད་ཀྱང་མང་དུ་བཏང་ཞིང་དེའི་སྐབས་ཟླ་རེར་སྐྱན་དོག་ཀི་ལོ་ཐུ་སྟོང་ཕྲག་བཟོ་ཚོང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཅེང་དེ་ནས་འཕོ་འགྱུར་དང་ཁེ་ཀུན་གྱི་གནས་སྟངས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་ཡོད་པར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་བལ་ཁང་རེ་ཞིག་སྒོ་བརྒྱབ་པ་དང་། མི་མང་ལ་འཚོ་བའི་ལས་ཀ་སྤྱོད་ཕྱིར་བཟོ་གླའི་ཁོངས་ནས་བལ་ལས་ཐུན་བྱ་རེ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་ནས་བཟོ་གླ་མེད་ཀྱང་བལ་ལས་ནི་འཚོ་རྟེན་ཐུབ་ཡིན་སྟངས་སུ་མཐུད་དུ་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

ཀ བཟའ་བཙའ་ཚོང་ཁང་།

ཚོ་མེ་མང་གི་མཁོ་ཆས་ཉོ་ཚོང་བྱེད་ཡུལ་ཚོང་ཁང་གསར་པ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེང་། དེའི་མ་རྩ་ཐུན་བྱ་སྐ་ཡོད་པ་ནས་ས་གནས་སུ་མི་མང་ལ་ཟ་བཙའ་མཁོ་སྤྱབ་བྱེད་སའི་ཚོང་ཁང་ཞིག་དགོས་གལ་ཡོད་པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་འདུ་ལེ་སྐང་ ८ ཁྲིམ་ནང་ཁང་པ་ཚས་ནས་ཟ་བཙའ་ཚོང་ཁང་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱས་ཡིང་། སྤ་པ་རོ་རྩེ་བཀྲ་ཤིས། མི་ཉག་དཔལ་ལྡན་བྱམས་པ། ལེ་ཐང་ཚྭོ་བཟང་འཕྲེན་ལས། ཞིས་སེར་བསོད་དགའ་བཙས་མི་བཞི་ཚོང་པར་བསྟོ་བཞག་གནང་། དེ་རྩེས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཚོང་ཁང་བཙུགས་ཏེ་ཚོང་པ་ལོ་གཉིས་རེ་བཞིན་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་ལམ་ནས་བསྟོ་བྱས་པ་

དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོར་ཨོ་ཀན་རྩྭ་ཚོགས་པ་ནས་རོགས་རམ་གནང་སྟེ་ཚོང་ཁང་ཁང་མིག་གསུམ་ཅན་གསར་བཟོས་བྱས་ཏེ་ཚོང་ཁང་དུ་དལ་འཁའང་ལས་ཀ་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

༧༦ རྒས་གསོ་ཁང་།

ཟླ་སྒྲིག་འཛུགས་སྐོ་མ་བརྒྱབ་ཙོག་ཏུ་ཟླ་སྒྲིག་གི་ཤས་འཁོད་ཅིང་ཡོ་རྣམས་དང་། ཚེ་རོགས་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་རྒས་གསོ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རྒས་འཁོགས་རྣམས་ཀྱང་བྱམས་པ་ལྷིང་དུ་འབྱོར་ཏེ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད། སྐབས་དེར་རྒས་འཁོགས་རྣམས་ལ་ཟུར་དུ་སྟོད་ཁང་དང་། སྨྱི་ཐབ་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་མེད་པར་མི་མང་སྨྱི་མཚུངས་ངང་བསྟད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོར་བཟོ་གླའི་ཁེ་འབབ་ཐོག་ནས་རྒས་འཁོགས་སྟོད་ཤག་ཁང་མིག་བཙུ་གསར་དུ་བཟོས་ཏེ་རྒས་འཁོགས་ཅིང་ཡོ་རྣམས་དེའི་ནང་བསྟད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་བལ་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་དཔལ་འབྱོར་ཚོ་རིང་མཆོག་དང་། དབྱིན་ལན་བོད་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཅོ་མོར་ན་ལྷའི་ཀྱི་ས་གནས་སུ་གཟེགས་སྐོར་ཞེབས་ཏེ་རྒས་གསོ་ཁང་གི་ཁང་པ་ཟུར་དུ་ཡར་ཡོ་བརྒྱབ་རྒྱའི་འཚར་གཞི་བཟོས་པར་རོགས་དངུལ་ཐོབ་པ་ལྟར་ཉལ་ཁང་དང་། ཚོགས་ཁང་། ཐབ་ཚང་། ཁྲུས་ཁང་གསར་སྒྲུབ་བཅས་ཆ་ཚང་ཞིག་ཟུར་དུ་བཟོས་ཏེ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༩ ཉིན་སྐོ་འབྱེད་ཀྱིས་རྒས་འཁོགས་ཅེད་ཡོ་མེ་གྲངས་ཉི་ཤུ་བཞག་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་དབྱིན་ལན་བོད་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རྒས་འཁོགས་ཉལ་ཁང་ཐོག་རྩེ་གཅིག་རྒྱ་བསྒྱིད་ཀྱིས་ཁང་མིག་བདུན་བཟོས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་བསྒྱིད་བྱས་ཏེ་དཔྱལ་ཆར་ཕོ་མོ་གྲངས་ ༥༠ དང་ལས་བྱེད་ ༧ བཅས་ཡོད་པར་ཨ་རིའི་ཀེ་མ་ལ་ཡ་ཚོགས་པ་དང་།

དབྱིན་ལན་བོད་རོགས་ཚོགས་བཅས་ཀྱིས་མཐུན་འགྱུར་གནང་བཞིན་པ་དང་། ཕྱ་རྐོག་འགན་འཁུར་ནི་ཚྭ་སྦྲིག་བདེ་དོན་ཚོགས་པས་གནང་བཞིན་པ་ཡིན།

ཏས་འཁོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཆུ་མ་བསྡེས་པའི་འོ་མ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཕྱིན་ ༡༩༩༦ ལོར་བ་ཕྱུགས་ཇར་སི་ཟར་བ་ཕྱ་ཉོས་ནས་ལོ་གཅིག་ཕྱག་བེད་སྤྱོད་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ས་ཆ་འཕྲོད་མིན་དང་བདག་གཅེས་ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་བས་བ་ཕྱུགས་རྣམས་ཤི་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ ८ན་མག་བོད་ཀྱི་ཞེབས་རྩ་ཁང་གིས་རོགས་རམ་གནང་སྟེ་མ་ཏེ་ཕྱ་ཉོས་ནས་ད་ཕྱ་མ་ཏེ་གསོ་སྐྱོང་གིས་འོ་མ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༧ཀ ངཀའ་འཚྭངས་ཚྭ་ཁང་།

ས་གནས་དེར་མི་མང་རྣམས་ཕྱུག་འཚོལ་སྐོར་སྤྱོད་བྱེད་ཡུལ་ཕྱ་ཁང་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པར་སོང་ ༡༩༧༦ ལོར་རོགས་ཚོགས་ཁག་ནས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ་ཕྱ་ཁང་ཁང་མིག་གཅིག་ཙར་པོ་བརྒྱ་པར་འགྲོ་གྲོན་ཚོར་ ९९༡༠།༧५ སོང་ཡོད། དེའི་ནང་བོད་ནས་གདན་འདེན་ཞུས་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཆིང་པ་བྱིན་ཅན་ཁག་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་བོད་དུ་ལག་བྱེས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཆིང་མ་བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོར་ཕྱ་ཁང་དེ་དག་ཉམས་གསོ་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་ཁང་པ་ཕྱུགས་འཕེར་འདུ་ཁང་དང་། གཙང་ཁང་། གཟིམ་ཁང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞུགས་ཡུལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་བཅས་བཟོས་པར་འགྲོ་གྲོན་ཚོར་འབྱམ་དུག་ཙམ་བཏང་ཡོད་ཅིང་། རིས་མེད་བསྟན་རྒྱས་ཕྱིང་ཕྱ་ཁང་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་ཆགས་ཡོད།

༧རྒྱ ལེགས་བཤད་ཚལ་སྒོང་བྱ

ཤེ་ལི་ཀུར་དུ་མི་མང་ཐོག་མར་འབྱོར་སྐབས་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱུག་ལོ་ལྔ་ཡན་ཆད་ཚང་མ་རུ་ས་བོད་ཁྱིམ་དུ་རྫ་རྩེས་ཐེངས་གཉིས་བཞེས་ཏེ་པ་ཏི་ལི་ཀུལ་དུ་སྒོང་འཇུག་གནང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཕྱུག་འཚེལ་རྒྱུག་ཐུབ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ཚོ་ཁོ་ཤས་ཆེ་བ་བཅས་སྒོང་ཀྱི་དགོས་གལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ས་གནས་སྐུ་སྒོང་ཀྱའི་དགེ་ཆན་བྱེད་ཐུབ་མཁན་སྒོང་སྤྱོང་ཡོད་པའི་མི་མེད་པར་བལ་ལས་ཁང་གི་དྲུང་ཡིག་དར་ཁྲིང་བྱོ་བཟང་ཟླ་བ་བལ་ལས་ཁང་གི་རྩོས་དྲུང་ནས་འཚེན་ཏེ་སྒོང་ཀྱའི་དགེ་ཆན་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་སྒོང་ཀྱ་ཆགས་སའི་དམེགས་ཡུལ་ས་ཆ་སྤྱོང་པ་དེར་ཞ་མ་དང་ཕྱུག་བཅས་འཛོམས་ནས་རྟེན་མཚོན་བསང་གསོལ་བྱས་ཏེ། ཕྱུག་རྣམས་ལ་མངར་ཟས་ཀྱི་རྫན་པ་སྤྲད་ཅིང་། དགེ་ཆན་ལ་ཞ་མ་ཚོས་མཛལ་དར་ཕུལ་ཡོད་པ་རེད།

སྐབས་དེར་ཕྱུག་ ༣༠ ཡས་མས་ཤེགས་ཡོད་ཅིང་ཉིན་ལྔར་ཤེང་སྤོང་གི་བསིལ་གྲིབ་གར་ཡོད་ལ་འཛོམས་ནས་བོད་ཡིག་དང་ཨང་རྩོས་སྤྱོང་འབྲིད་བྱས་ཤེང་། ཚར་པ་དང་རྒྱང་འཕུབ་ཆུག་སྐབས་འབྲོ་ས་དང་སྐུང་ས་མ་རག་པར་རྒྱུག་དགོས་ཐུག་གི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོར་ཕྱི་ཆུལ་སུའི་ཥན་ཀྱི་ཨ་མ་ཀུར་གར་སི་ཀྱི་ཡིས་རོགས་རམ་གནང་སྟེ་འཛིན་གྲ་ཁང་མིག་གཉིས་གསར་བཟོས་ཐུབ་ཅམ་བྱུང་བར་འགྲོ་གྲོན་སྤོར་ ༣༠༣༣།༡༠ སོང་ཡོད་ཅིང་དེ་ནས་ཁང་པའི་ནང་ཡི་གེ་སྒོང་ཆུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་ལྷ་ར་ཉ་སི་ནས་ཤ་སི་ཏྲི་ཐོན་པའི་སྒོང་དགེ་ཚོ་སྣ་བ་སྒོ་བཟང་དབང་འདུས་བལ་དོན་ཁང་གིས་བཏང་འབྱོར་བྱུང་སྟེ་དབྱིན་ཡིག་

སྒོང་ཆུའི་འགོ་ཚུགས་པ་མ་ཟད་འཛོན་གྱ་ཁག་གཉིས་སུ་བགོས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༡༦ ཚེས་ ༦༤ ཉིན་བལ་དོན་རིན་ཆེན་དར་ལོ་ལགས་ཀྱིས་ངོ་སྤྲོད་གནང་བ་ལྟར་བལ་ཡུལ་གངས་སེང་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་ཀརྨ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཟླལ་འཛེམ་བོད་ཡར་ཆུས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཅོ་པི་ཀཉ་རྗོ་ངོ་བཅས་ས་གནས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྒོང་གྲའི་ཐོག་ཐུགས་འཁྲུང་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་སྒོང་གྲའི་དགེ་རྒན་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཆུན་ཏོན་ཆ་ཚང་བོད་ཡར་ཆུས་ཚོགས་པས་གཏོང་གནང་ཆུའི་འགོ་ཚུགས་ཏེ། ༡༩༦༦ ལོར་འཛོན་གྱ་ཁང་མིག་གསུམ་དང་ལས་ཁུངས་ཁང་མིག་གཅིག་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་སྨན་ཁང་གི་ཁང་མིག་སྒོང་པ་གཅིག་གི་ནང་ཕྱུག་བཙུ་ལ་འཕྲལ་སེལ་ཉལ་ཁང་ཞིག་བཙུགས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་འཛར་མན་ཆེ་ DASI ཚོགས་པས་རོགས་རམ་སྒོར་ ༡༡ཀ༧༤༦།༠༠ གནང་བ་ནས་ཕྱུག་ཉལ་ཁང་ཁག་གཅིག་གསར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩ཀ ལོར་ཀྱི་ཉེ་ཚེཕ་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་ཐོག་ནས་དཔེ་མཛོད་དང་། ཚན་རིག་བཏུག་དཔྱད་སྒོང་ཡུལ་བཅས་ལ་ཁང་པ་གཉིས་དང་ཚོགས་ཁང་གཅིག་བཅས་པར་འགྲོ་གྲོན་སྒོར་ ༡ཀ།༠༠༠།༠༠ བཏང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་དགེ་ཏན་ལས་ཤག་ཁང་གཅིག་གསར་བཟོ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་འཛར་མ་ནེ་སྤྲོ་ཉར་ཀེན་མེན་ནས་སྤྱི་ཐབ་ཀྱི་ཐབ་ཚང་དང་ཞལ་ལག་མཆོད་ཁང་བཅས་བཟོས་ཡོད་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་ཞ་རན་མེ་ཚེ་ཚེ་ཀྱི་ཚོགས་ཚོགས་ནས་བྱ་མོའི་ཉལ་ཁང་ཁག་གཅིག་གསར་བཟོས་བྱས་པ་བཅས་རིམ་བཞིན་ཆུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལས་ཁུངས། འཛོན་ཁང་དང་། ཚོགས་

ཁང་། ཚན་རིག་བཏུག་དཔྱད་ཁང་། དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱུག་བརྒྱ་སྐྱ་ཤོང་བའི་ཏུ་དང་ཏུ་མོའི་ཉལ་ཁང་སོ་སོ་བཅས་སྐྱགས་རི་ཁོར་ཡུག་དང་སྐྱེད་ཚལ་གྱིས་མཛེས་པའི་སྟོབ་གྲྭ་གསར་བསྐྲུན་མཛད་དེ། དཔལ་ལྡན་ཆར་གཏན་ཉིན་ཕྱུག་གྲྭ་གྲངས་ ༡༥༦ དང་དགེ་ཆེ་ལས་ཚབ་བྱམས་པ་བཟང་པོས་གཙོས་པའི་དགེ་རྒན་བཅུ་གསུམ་ལས་བྱེད་མི་གྲངས་བརྒྱད་བཅས་ཡོད་པའི་སྟོབ་གྲྭ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། སྟོབ་གྲྭ་འདིར་འཛིན་གྲྭ་བདུན་པ་བར་ཡོད་པ་གངས་ཅན་བདེ་རྩའི་འཛིན་སྐྱོང་ཁོངས་སུ་གཟིགས་རྟོག་གནང་བཞིན་པ་དང་། སྟོབ་གྲྭའི་རྒྱུན་གྱེན་སྤེལ་འཛེམ་བོད་ཡར་རྒྱས་ཚོགས་པ་དང་། ཨ་རན་སི་ཨེ་ཨི་ཀྱི་ཚོགས་པ་གཉིས་ནས་གནང་སྐུས་ཡིན།

༧རྟེ། འབྱོང་བསྡེན་སྐོན་ཁང་།

༡། རྒྱ་སྐྱན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་སྤོག་རར་ཨའི་ཨན་ཨེཕ་ (INF) ཤའི་ནེང་རྟོ་སི་པི་ཏུལ་ཞེས་པ་ཡི་ཤུ་ཚོགས་པའི་སྐན་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་མཐུན་འགྱུར་འོག་གཞིས་ཆགས་རེ་ནས་འཛིན་གྲྭ་ལྟ་དུག་བར་སྤོབ་གྲྭར་སྐྱོད་མྱོང་བའི་ན་གཞིན་གཉིས་རེ་ལ་འཕྲོད་ལས་པའི་སྤོབ་སྦྱོང་སྤྱད་ཡོད་པ་ལྟར་འདི་གཉིས་ཆགས་ནང་ནས་ཚེ་རིང་ཚོས་འཛོམས་དང་། ཚེ་རིང་ཚོས་སྤྲོན་གཉིས་ལ་འཕྲོད་ལས་པའི་སྤོབ་སྦྱོང་སྤྱད་པ་དང་། ༡༩༥༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ ས་གནས་སུ་འཕྲོད་བསྟེན་སྐན་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་སྤོ་ཕྱེས་ཏེ་གོང་གསལ་སྐན་ཁང་ནས་བདུན་རིར་སྐན་པ་ཐེངས་རེ་ཞེའམ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། འཕྲོད་ལས་པར་ཕོགས་དང་སྐན་བཅས་རོགས་རམ་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་མི་མང་ལ་ས་གནས་དང་མཐུན་པའི་གཙང་

མ་དང་སྨན་བཅོས་ཟས་སྦྱོད་སོགས་སྨོད་གསོ་ཡང་ཡང་གནང་སྟེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། དེ་ནས་བཟུང་ནད་པ་ཚབས་ཆེའིར་གས་མ་གཏོགས་སྤོག་ར་ར་འགྲོ་མ་དགོས་པའི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། མེ་མང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་སུ་མཐུད་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཆེད་ ༡୯୩୭ ཟླ་ ୯ ཚེས་ ༦ ཉིན་འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་ཆུང་གསར་དུ་བཙུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཚོགས་གཙོ་འཛམ་དབྱངས་ཉི་མ་མཆོག་དང་། ཚོགས་མི་ཚེ་རིང་སྤྱི་བསྟན། སྨོན་དགེ་བྱོ་བཟང་དབང་འདུད། མི་འཐུས་ཙ་འབྲག འཕྲོད་ལས་པ་གཉིས་བཅས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡୯༦༣ ལོར་གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཚྭ་སྦྲིག་སྤྱི་པའི་བརྟན་བཞུགས་བསྟར་འབྱལ་ཞུས་སྐབས་སྤྱི་ཚེར་ཡཀོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་སུ་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་གསར་པ་བཟོ་རྒྱའི་ཆེད་ཏེ་སྨོར་འབྱམ་གཉིས་གསོལ་རས་གནང་ཡོད་པ་དེས་ཙར་པོ་བརྒྱ་སྟེ་ཁང་མིག་དགུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་པ་དང་། ༡୯༦୫ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡୦ ཉིན་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་དྲུང་ཆེ་སྐག་ལྷ་སྐལ་བཟང་དབྱངས་སྐྱིད་ལགས་སྤོག་ར་ཁུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་སྨོ་འབྱེད་གནང་ཡོད། དེའི་རྗེས་ཏོང་གསལ་ཚོགས་པའི་རོགས་རམ་ཚད་དེ་ ༡୯୯୨ ལོ་ནས་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་འཕྲོད་ལས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕོགས་གནང་ཡོད་པ་ལྟར་དཔྱ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅིག་ཏུ་གནས་ཡོད།

༣། བོད་སྨན།

བྱམས་པ་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་ཐོག་མར་ཚུགས་སྐབས་ནས་བོད་སྨན་ཞེམ་ཆི་ལྟ་དབང་ལགས་བདུན་ཕྲག་རེར་ཐེངས་རེ་སྤྱོག་ར་ནས་ཕེབས་

ཏེ་ནད་པར་བརྟགས་དཔྱད་སྨན་བཅོས་གནང་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ལྟ་དབང་ལགས་དགོངས་ཞུས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་ཏེ་སྨན་པ་མེད་སྐབས་རང་ཁྱངས་སྨན་པ་འགྲུར་མེད་རོ་རྗེས་སྨན་བཅོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་བཙུགས་ཏེ་འགྲུར་མེད་རོ་རྗེ་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་སྨན་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་བཞག་གནང་བ་དང་། སྨན་གཉེར་བྱམས་པ་ཚོས་གྲགས་བཞག་ཡོད། དེའི་རྗེས་འགྲུར་མེད་རོ་རྗེ་སྨན་པའི་ཡིག་རྒྱུགས་བཏང་བ་འཕྲོད་དེ་སྨན་པ་བཀའ་བཙུ་བའི་ལག་འཁྱེར་དང་བཅས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་སྨན་པ་ངོ་མར་བསྐོ་བཞག་གནང་བ་དང་། བདུན་ཕྲག་རེར་ཐེངས་གཉིས་སྐོག་ར་དཔལ་འབྱོར་ཚྭང་དུ་ནད་པ་བརྟག་དཔྱད་དང་སྨན་སྤྲད་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རིམ་བཞིན་སྨན་པ་འཕོ་འགྲུར་འགྲོ་སྐུས་ཀྱང་ད་ལྟ་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་ནང་ཡོད་པ་སྨན་པ་བདུན་ཕྲག་རེར་ཐེངས་གཉིས་རེ་དཔལ་འབྱོར་ཚྭང་ནས་ཡོང་སྐས་ཡིན།

༣། འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་ཆུང་།

འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་ཆུང་གིས་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་གཞིས་མི་རྣམས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་ཐོག་ཐུགས་འགན་བཞེས་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་ཆུང་གི་ནང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་། ཚོགས་གཅོ། རང་བདེན་ཚོགས་གཅོ། བོད་སྨན་ལྟ་རྩེ། སྒོབ་གླེའི་དགེ་ཆེ། ས་གཞོན་ཚོགས་གཅོ། འཕྲོད་ལས་པ་གཉིས། ལས་ཁྲངས་ཀྱི་ལས་དྲུང་། ཚོགས་དྲུང་བཅས་ཡོད།

༧༩ སོ་ནམ་ཞིང་ལས།

བྱམས་པ་ཐྲིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆ་དེར་དེ་སྟོན་སྐམ་ཞིང་བཀའ་རྒྱོང་བའི་ས་ཆ་ཟུ་པ་ནི་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་མ་གཏོགས་དེ་མིན་སེང་ལྡེང་རིགས་ཀྱི་ཤིང་ནགས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དེའི་བལ་ཡུལ་གྱི་སྲིད་ཆྱོན་ཪག་ཀར་ཏུལ་སི་ཧྲི་རིས་རྒྱ་ཀར་ཡུ་པི་མངའ་སྡེ་ལ་བཙོང་ཤེར་སྟོང་ཡོད་ཚད་ཞིང་ཀ་བརྡས་པ་ཕྱར་བཅད་ནས་འཇམ་སངས་གྲམ་ཐང་སྐོང་པ་ཞིག་བཟོས་ཡོད། ས་ཆ་གྲམ་ཐང་ཡིན་ལ་ཞིང་ཆུའི་མཐུན་རྐྱེན་མེད་སྐབས་ཞིང་ལས་བྱས་ནས་འཚོ་བར་ཕན་པའི་རེ་བ་མ་བྱས་པར་ཡུན་རིང་ཕྱག་ལུས་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་གཞིས་ཆགས་གནས་ཡུལ་གྱི་ལུང་པའི་ཕྱ་ཀི་ལོ་མེ་ཀར་གསུམ་ཙམ་སྤ་རོ་རྩི་ཞེས་པའི་རྐུག་ཆུ་ནས་ཞིང་ཆུ་འཁྲིད་རྐུའི་འབད་བརྩོན་གྱིས་ཡུར་ཡོ་བཟོས་ཀྱང་དེ་ཙམ་བཟོ་མ་ཐུབ་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་མུ་སོ་རི་རོགས་ཆོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཡུར་བཟོས་ཏེ་ཞིང་ཆུ་འཁྲིད་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་ཡང་ཆུ་འགོ་དང་ཡུར་ཡོ་བརྟན་པོ་མེད་པར་ཞིག་རལ་གྱི་དཀའ་ངལ་ཡང་ཡང་འཐྲད་ཅིང་། དེའི་ཐོག་ཞིང་ཁ་སྤྱི་ལས་བྱས་ཡོད་སྐབས་གྲུབ་འབྲས་སྨན་པ་ཞིག་བྱུང་མེད།

ཆུ་འགོ་བཟོ་རྒྱུ་དང་། ས་ཆ་ཁག་གཅིག་ལ་ཨར་འདམ་གྱི་སྤུག་མདོང་འཇུག་རྒྱུ། ཁག་གཅིག་ལ་ཨར་འདམ་གྱི་རྡོ་རྩེག་བརྒྱ་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་ཀེ་ཀ་ར་རོགས་ཆོགས་ཀྱིས་འབྱོ་གྲོན་སྐོར་ ༣༦༥༦ བཀང་སྐེ་ཡུར་ཡོ་ཆ་ཚང་བཟོས་ནས་ཞིང་ལས་ཐུན་བྱ་རྒྱ་བསྒྱེད་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་འཇུག་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ཙམ་ནས་གདན་ཚོང་ཉམས་རྐྱད་དུ་སོང་བ་དང་ལས་ཀའི་ཡོང་འབབ་གཞན་མེད་སྐབས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཞིང་ལས་ཐོག་ཐུན་བྱ་དོ་སྣང་བྱེད་པའི་འགོ་བཙུགས་ཤིང་། དེ་ཡང་

ཞིང་ཁ་སྤྱི་ལས་ཀྱིས་ཁྲངས་འཁྱོལ་ཐབས་མེད་པ་དང་། ས་ཆ་མི་རེ་རེ་བཞིན་བགོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུར་ཡང་དཀའ་ངལ་ཡོད་སྐབས་གཞིས་ཆགས་ནང་ནས་ཞིང་ལས་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཚོ་ཁག་བཞི་ལ་བགོས་ཏེ་མཉམ་ལས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

དཔྱིའི་ཆར་ས་ཆ་རྙབ་པ་ནེ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ལ་ཞིང་ལས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། མ་རྩོས་ལོ་ཏོག་དང་། འབྲས། ཏྲོ། རྩོ་ཚལ་རིགས་བཅས་ཐོན་སྐྱེད་ཡོད་པ་དང་། ལོ་རེར་སྟོན་ཐོག་གཉིས་རེ་རགས་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རྩས་ལྷད་བེད་སྤྱོད་མེད་པར་སྲོལ་རྒྱན་ཚོ་ནམ་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་བཟོ་བཞིན་ཡོད།

༧ཀ། ཤིང་སྡོང་འདེབས་ལས་དང་། ཁོར་ཡུག་སྐྱང་སྐྱོབ།

ཞིང་ཆུ་མི་འགྱོ་བའི་ས་ཆ་དང་། ཞིང་ས་ཕན་ཐོགས་མེད་པའི་ས་ཆ་ཁག་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོ་ནས་ལོ་ལྔར་ཤིང་སྡོང་འདེབས་འཛུགས་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆར་རྡོ་རྩེགས་ར་བ་བསྐོར་ནས་བདག་སྐྱང་བྱས་ཏེ་ད་ལྟའི་ཆར་ས་སམ་ཞེས་པའི་ཤིང་སྡོང་དང་། སེང་ལྡེང་གི་རིགས་གཅིག་བཅས་ཤིང་སྡོང་གསུམ་ཁྲི་ལྔག་ཙམ་འདེབས་འཛུགས་བྱས་ཏེ། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཡོངས་རྫོགས་ལྡེན་ཤིང་གི་སྐྱེད་ཚལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཤིང་སྡོང་གི་ལས་གཞིའི་ཐོག་རོགས་རམ་གནང་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་སྲའི་ཥན་ཨའི་ཨེམ་རོགས་ཚོགས་དང་། དེའི་ཐོག་ཨ་རིའི་ཏེ་མ་ལ་ཡན་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རོགས་པ་ཕྲན་བུ་གནང་ཡོད།

༧ཁ། སྐོ་ཕྱུགས་གསོ་སྐྱོང་།

གཞིས་ཆགས་སྤྱི་པའི་མ་ཏེ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། མ་ཏེ་གསོ་སྐྱོང་

བྱས་ཏེ་ཁེ་བཟང་ཆེན་པོ་མེད་ཀྱང་ཞིང་ལྷད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དང་། མང་ཚོགས་ལ་འོ་མ་ལྷག་མེད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཆུ་ཡོད་པ་བཅས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་པས་ད་ལྟའི་ཆར་མ་ཏེ་བཙུ་བཞི་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༧ཀ། བྱ་བཅོལ་ཁང་།

བྱམས་པ་ཐྲིང་བཟོ་གླ་ཡོད་སྐབས་ལས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱུག་བཅོལ་བཞག་བྱེད་སའི་བྱ་བཅོལ་ཁང་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྤྱད་སི་བོད་གྲོགས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཅོ་མར་ལེ་སི་ནས་སྤྱིན་བདག་གནང་སྟེ་ཕྱུག་ཆུང་ངུ་དག་འདུག་ས་དང་། ཕྱན་བྱ་ཆེ་བ་རྣམས་སྟོབ་སྤྱོང་བྱེད་ས་ཁང་མིག་གཉིས་དང་ཐབ་ཚང་གསང་སྤྱོད་རྩེད་མོ་རྩེ་ས་མདའ་གཡབ་དང་སྐོར་བཅས་གསར་བཟོས་བྱས། དཔལ་བཟོ་གླ་མེད་ཀྱང་གཞིས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱུག་ཉིན་མོ་བཅོལ་བཞིན་པ་དཔལ་ཆར་ཕྱུག་གྲངས་ ༡༣ བཙམ་རྐོག་བྱེད་མཁན་མ་མ་གཉིས་དང་དགེ་རྒན་གཉིས་ཡོད། དགེ་རྒན་གཅིག་ལ་དབྱིན་ལན་བོད་དོན་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོན་འགྲེའི་དགེ་རྒན་འོས་སྤྱོང་སྤྲད་དེ་ལེགས་ཐོན་གྱིས་བློ་ཐོགས་ཀྱང་དབྱིན་ལན་བོད་དོན་རོགས་ཚོགས་ནས་གནང་བཞིན་ཡོད།

༧ཁ། གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་མིན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

༡། རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་བྱམས་པ་ཐྲིང་དང་སྤོག་ར་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ་གཉིས་ཤོ་ལའུ་འབྱོར་ཐྲིང་ཀེགཉིས་ལ་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གཅིག་གསར་དུ་བཙུགས་ཡོད་ཀྱང་ས་གནས་ཐག་རིང་སྐབས་ལས་དོན་ཚགས་ཆུད་ཡོང་མིན་ཏེན་གྱིས་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་

ཆུང་ཁག་གཉིས་བཟོས་པར་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༦ ལོར་སྐབས་དང་པོ་བྱམས་པ་སྒིང་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སྒྲིག་གཞི་ཕྱར་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་ཚོགས་གཙོ་ལེགས་རྩེ་ཆེ་རིང་སྤྱི་བཏུན། རྩེས་དྲུང་ཅན་དན་དགོན་པའི་སྒོ་བཟང་འཕགས་པ། དངུལ་གཉེར་ཤངས་པ་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་བཅས་ནས་རིམ་བཞིན་སྒྲིག་ལམ་ཕྱར་འོས་འདེམས་ཀྱི་ལམ་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དཔྱའི་ཚར་ཚོང་གཙོ་ཤངས་པ་ཕྱག་འགྱུར་བརྩོན་འགྲུས། རྩེས་དྲུང་སྐར་ཆུང་། དངུལ་གཉེར་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་བཅས་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།

༦། དགེ་རྒན་ཚ་མའི་ཚོགས་ཆུང་།

དགེ་རྒན་ཚ་མའི་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཕྱུགའི་ཤེས་ཡོན་དང་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཚ་མའི་ངོས་ནས་མཐུན་འགྱུར་དང་མཉམ་རུབ་དགོས་པའམ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། སྟོབ་གྲྭ་དང་ཚ་མའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་གསལ་པོ་བཟོ་རྒྱུ། ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་འགན་འཛིན་ལྟེན་ཚོགས་ལ་བསམ་འཆར་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་ཡིན།

༧། ས་གནས་གཞོན་རྣམ།

བྱམས་པ་སྒིང་ས་གནས་གཞོན་རྣམ་རི་ ༡༩༩ ལོར་བཙུགས་ཤེང་གཞོན་རྣམ་རྒྱའི་ས་གནས་ཡན་ལག་ཚང་ ༡༩ པ་ཡིན་པ་དང་། དཔྱའི་ཚར་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༧༦ ཡོད།།

གསུམ་པ། སྒོ་སྒྲིག་ཁོངས་དབང་འཛིན་སྒིང་།

ཀ། ཙོག་མའི་བྱང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོ་ནས་ཚྭ་དྲག་པོའི་སྦྲིག་འཇུག་ལ་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ནས་དྲག་པོའི་རོགས་རམ་མཚམས་འཇོག་གིས་གཞིས་ཆགས་སུ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང་མི་མང་ལ་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་འཇུག་སྐྱེན་ཆེད་རོགས་དཏུལ་གང་འཚམ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་ལྟར་སྤོག་ར་དང་ཀ་བ་མན་བྱ་ཁུལ་དུ་ས་ཆ་ཁག་གཅིག་ཉོས་ཡོད་པའི་བྱས་སྤོག་རར་ལག་ཤེས་བྱམ་གདན་བཟོ་བྱ་འཇུག་ཕྱིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་དབུ་འཛིན་རྒྱ་རྟོ་དབང་འདུད་ཅན་ནས་སྤོག་ར་ཐྲོང་ཁྲེར་ཏེ་སྟེ་ལ་འབྲས་ཞིང་ས་ཆ་རྙ་པ་ནི་ ཨཡ་༣་ཀ ཡོད་པ་ཞིག་ཉོས་ཏེ་སྒོ་ནས་མི་ཧུག་སུམ་ཅུ་སྐོར་ཞིག་ལ་ལས་ཀ་བསྐུལ་ཏེ་ས་གནས་དེར་བྱམ་ཁང་དང་ལས་མི་སྡོད་སའི་ཁང་མིག་བཅུ་དྲུག དེ་བཞིན་ལས་ཁུངས་དང་མཛོད་ཁང་བཅས་ཡར་པོ་བརྒྱབ་ནས་ ༡༩༧༣ ལོར་བཟོ་བྱ་བཙུགས་པ་ཞིག་དང་སྐབས་དེར་ལས་མི་དང་ལས་བྱེད་མི་གངས་བདུན་ཙུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད། བཟོ་བྱའི་འགན་འཛིན་ཚེང་ཚྭ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། འགན་འཛིན་ལས་རོགས་དཏུལ་གཉེར་དང་དགོན་ནོར་བྱ་རོ་རྗེ། རྩིས་དྲུང་སྤོང་རོང་འཛིགས་མེད་བསྟན་འཛིན། ཐོན་སྐྱེད་འགན་འཛིན་ཤོ་ཕྱོ་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་དང་། ཐོན་སྐྱེད་དོ་དམ་པ་གྲྭ་ཚང་ཏ་མཁྱེན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་དང་། དེའི་རྗེས་ཕྱི་ ༡༩༧༧ ལོ་ནས་དར་དགོན་ནོར་བྱ་རོ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༩ བར་འགན་འཛིན་གནང་ཡོད། དཏུལ་གཉེར་བག་གཡབ་བྱམས་པ་ཚེ་རིང་། རྩིས་དྲུང་མིག་དམར་དག་འདུལ། བལ་སྤུན་དོ་དམ་པ་དཀར་མཛེས་སངས་རྒྱས་མགོན་པོ། ཚོང་ཁང་སྟེ་དགེ་ཁ་ལེ་བྱམས་པ། བྱམ་དགེ་ཚ་པད་དང་། ཕུན་ཚོགས་བཅས་ལས་བྱེད་རིམ་པར་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་བཟོ་བྱའི་ཁེ་བབས་ཐོག་ནས་བྱམ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་

བྱས་པར་འགྲོ་གྲིན་སྤྲོར་ཁྲི་བདུན་ལྷག་ཙམ་ཞིག་བཏང་།

བལ་ཡུལ་ནང་གདན་ཚོང་ལེགས་པའི་དུས་སུ་བཟོ་གྲའི་ཐོན་སྐྱེད་ཟླ་རེར་མེ་ཏོར་གྱུ་བཞི་སྟུམ་བརྒྱ་ཙམ་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཡུལ་མི་དང་བོད་མི་བཅས་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ཙམ་ནས་གྱམ་གདན་ཚོང་ལམ་མ་རྒྱག་པར་རེ་ཞན་དུ་སོང་སྟེ་དལ་ལྷའི་ཆར་བཟོ་གྲ་སྤྲོ་བརྒྱབ་དགོས་ཆགས་ཡོད།

ཀ. ས་ཆའི་ཆགས་བབས།

སྤྱོག་ར་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲ་ནི་སྤྱོག་ར་གྲོང་ཁྱེར་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་པིར་ཕི་ལྷི་ཙོག་དང་། སེར་ҀҀ་ནས་ཙོག་གཉིས་ཀྱི་བར་གཞུང་ལམ་ཐོག་ཡོད་ཆགས་ཡོད་ལ། དཔལ་ཆར་མི་གྲངས་ ҂ҀҀ ཡོད། ས་ཆ་འདི་ནི་རྒྱན་ՀՈ་ཀི་ཨན་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཁྲབ་ཁོངས་ཀསི་ཀི་འཇི་ལ་རྩོང་ཁྲངས་ཡིན་པ་དང་། འདི་དག་འཚོ་ཡུལ་གྱི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱིན་རྡུ་པ་ནི་ ҂ཀ་ཀ҂་ཀ དང་། རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་ལ་ཕེ་ཀྱི་ ҂ՈՈՈ། གནམ་གཤིས་ཚ་ཚད་ལ་ ҂ཀ་Ҁ། ཆར་ཚད་ནི་ ৬Ҁ བཅས་ཡིན།

ཁ. གཞིས་མིའི་སྡོད་ཁང་དང་འཚོ་བའི་སྐོར།

ཐོག་མ་ནས་གྱམ་གདན་བཟོ་གྲ་རྡུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བཞིན་པ་ཡིན་པ་ལྟར་གྱམ་གདན་འཐག་ལས་དང་། བལ་སྤུན་འཁེལ་ལས། རེམ་རྒྱ་དང་སྤུན་དོག་བསྡོག་པ་བཅས་བྱེད་སྐས་ནས་རིམ་བཞིན་ལོ་ཤས་པ་རྣམས་ལས་ཀ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་དང་། ན་གཞོན་ནང་གྱམ་གདན་འཐག་ལས་བྱེད་མཁན་མེད་པ། བཟོ་གྲ་གྱོང་གྲད་དུ་གྱུར་པ་བཅས་ཀྱིས་ལག་སྐྱེ་ཁྲན་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་སྐོར་བར་ཚོང་ཆུང་བརྒྱབ་པ་དང་། ན་གཞོན་རྣམས་ཕྱི་ལ་ལས་ཀ་ཆེ་ཆུང་གང་ཐོབ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

དེ་རྗེས་ ༡༩༧༣ ལོར་འཛུགས་སྒྲུན་ལས་འཆར་ཁོངས་ནས་ལས་མི་སྡོད་ཀག་ཁང་མིག་བཙུ་བཞི་བརྒྱབ་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་བཟོ་གྲལ་ཁེ་བབས་ཐོག་ནས་ལས་མི་སྡོད་ཀག་ཁང་མིག་བཙུ་བཞི་ལ་ཐོག་བརྩེགས་བརྒྱབ་པར་འགྲོ་གྲོན་སྐོར་འབྱམ་བཞི་ལྷག་ཙམ་བཏང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ལོར་བལ་དོན་ཁང་བརྒྱད་ཚ་རེའི་ཏེ་མ་ལ་ཡན་ཚོགས་པའི་རོགས་དཔུལ་ཚ་སྐོར་ཁྲི་གཅིག་གནང་བ་དང་། དེའི་ཐོག་རང་ཁྲངས་ནས་ཁ་སྙོན་བརྒྱབ་སྟེ་གཞིས་མི་སྡོད་ཁང་ཁང་མིག ༡༦ ཐོག་བརྩེགས་བརྒྱབ་ཡོད་པར་འགྲོ་གྲོན་སྐོར་ ༡༩༠༦༡༥༠།༠༠ བཏང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༤ ལོར་སྤྱི་སྤྱོད་ཚོགས་ཁང་ཞིག་ཀྱང་བཟོས་ཡོད་པ་དེའི་འགྲོ་གྲོན་ཕྱེད་ཀ་ཕེ་ཡུ་དང་། ཕྱེད་ཀ་ཚ་རེའི་ཏེ་མ་ལ་ཡན་ཚོགས་པ་ནས་བཏང་ཡོད།

༩ གནད་ཡོད་མི་སྣའི་གཟིགས་བརྡོར།

༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཀུ་ན་ཚ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་མི་མང་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཐུགས་སྟོན་སྐུབས་འཛུག་གནང་ཡོད།

༢། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་དཔལ་ས་སྐྱ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་མི་མང་ལ་ཆོ་དབང་བཀའ་དྲིན་བསྩལ།

༣། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་རྗེ་མ་མཆོག་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་མི་མང་ལ་ཆོ་དབང་བསྩལ།

༤། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་ས་སྐྱ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཆོབས་བསྐུར་གྱིས་

མི་མང་ལ་ཆེ་དབང་བཀའ་དྲིན་བསྩལ། གཞན་ཡང་བཅོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྱབ་ཐོབ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་པ་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་དང་། རང་གཞུང་གི་བཀའ་ཆྱོན་དང་དྲུང་ཆེ་རྣམ་པ་བཅས་འཚམས་གཟེགས་སུ་རིམ་པར་ཕེབས་ཡོད།

༣ ས་གནས་ཀྱི་དགོན་པ།

ཤངས་དགའ་ཚོས་དགོན་པ།

ཤངས་དགའ་ལྗན་ཚོས་འཁོར་ཕྱིང་དགོན་པ་ནི་ཐོག་མར་ཀར་དགོན་གསུང་རབ་ཕྱིང་བ་ཞེས་བཀའ་བརྒྱད་དགོན་ཡིན་ཞིང་རྒྱལ་མཚོག་ལྗ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་དགེ་ལུང་སྟ་སུ་བསྒྲུར་པའི་ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་གྱི་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། ཚེ་སྒྲིག་འཛུགས་ནང་ཤངས་དགའ་ལྗན་ཚོས་འཁོར་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཁག་གཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགོན་པ་བཞེངས་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་དང་། ཚོས་སྡེངས་སྤྱལ་སྐུ་བྱམས་པ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུག་ཡུལ་ནས་སྤོག་རར་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་བརྩོན་ཆེན་པོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད།

དཔལ་ཆར་ཚོས་སྡེངས་སྤྱལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་གཅོས་པའི་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཡོད་པ་རང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཤངས་དགའ་ལྗན་ཚོས་འཁོར་དགོན་པའི་ཕྱག་སྒོལ་བཞེད་རྒྱན་ཉམས་མེད་དར་སྤེལ་རྒྱན་འཛིན་ཐོག་གཞུང་ལུགས་ལ་སྣོད་གཉིར་བྱེད་ཆད་མེ་ར་བྱེས་སུ་གཏོང་གི་ཡོད།

༤ ཀུ་བཙོལ་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་སྐན་རྩེས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་ཕྱམ་རྣམ་ལྷ་མཆོག་གིས་

འབྲེལ་མཐུད་གནང་བ་བཞིན་དབྱིན་ལན་མི་སེ་མོར་ན་ལྷའི་ཀྱི་ནས་བལ་སྐོར་གཅིག་འབྱམ་དང་། སྲོག་ར་ཨའི་ཨན་ཨེཕ་ཤའི་ནིང་ཀོ་སེ་པི་ཏུལ་ནས་སྐོར་ཁྱེ་ཐུབ་གནང་བའི་ཐོག་རང་ཁྲངས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྐེ་བྱ་གསོ་ཁང་ཁང་མེག་གསུམ་མདའ་གཡབ་དང་བཅས་པ་ཞིག་གསར་བཟོས་བྱས། བྱ་གསོ་ཁང་དུ་དགེ་ཏན་གཅིག་དང་མ་མ་གཉིས་ཕྱུག་བྱེད་བཏང་ཡོད།

༧ བཟའ་བཅའ་ཚོང་ཁང་།

མེ་མང་ལ་ཉེར་མཁོ་བཟའ་བཅའ་མར་དང་རྩམ་པ་སོགས་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཉོ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཁེ་བཟང་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཐོག་ཚོང་འགྲེམ་བྱས་ནས་དུས་ཚོད་གང་ཙམ་སོང་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་མུ་སོ་རི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སྲོག་ར་ནས་ཚྭ་ཆེ་རོག་བར་དོ་དོ་སྐྱེལ་འདྲེན་ཆེད་དྲྭའུ་ཉོས་ཏེ་ལོ་ཤས་རིང་བདལ་ཐུབ་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱས་ཤིང་། དེ་རྗེས་སྲོག་ར་ནས་སྤྱག་ལྷང་བར་འཁོར་ལམ་བཟོས་ནས་དྲེལ་ལ་དེ་ཙམ་བེད་སྤྱོད་མ་བྱུང་བར་བཙོང་བའི་རིན་བལ་སྐོར་ ༧༡༡༤༡༠༠ ཡོད་པ་དེ་དག་ཚོང་ཁང་གི་མ་རྩར་བཞག་སྟེ། ༡༩༩༦ ལོར་ཚོང་པ་གཉིས་ཟུར་དུ་བདམས་ནས་བཟའ་བཅའ་ཚོང་ཁང་བཙུགས་པ་དང་། རིམ་པས་ལོ་གཉིས་རེ་བཞིན་ཚོང་པ་འོས་འདེམས་བྱས་ཏེ་འགྲེམ་སྤུས་ཡིན།

༨ གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་བའི་ཚོགས་སྡེ།

༡། ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་བྱམས་པ་ཕྱིང་དང་སྲོག་ར་ལག་ཤེས་བཟོ་བྱ་གཉིས་ཤོག་ངོའི་ཕྱིང་ལེགཉིས་ལ་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གཅིག་གསར་དུ་བཙུགས་ཡོད་ཀྱང་ས་གནས་ཐག་རིང་སྣབས་

ལས་དོན་ཚགས་ཚུད་ཡོང་མེན་ཏེན་ཀྱིས་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཚུང་ཁག་གཉིས་བཟོས་པར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦ ལོ་ནས་ཚོགས་གཅོ་ཤེ་ཚྭོ་ཚེ་བཀྲན་དོ་རྗེ་དང་། དྲང་ཆེ་ལེགས་རྩེ་མེག་དམར་དགུ་འདུལ། དཏུལ་གཉེར་འབྲོང་པ་ཕྱན་ཚོགས་ནས་རིམ་བཞིན་སྒྲིག་གཞི་ཕྱར་ལོ་གསུམ་རེ་བཞིན་མེ་མང་གིས་འོས་འཕེན་ལམ་ནས་འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན་དུ་ཕྱེ་ཆར་ཚོགས་གཅོ་ཤང་པ་ཕྱུན་འགྱུབ་མཁས་མཚོག དྲང་ཆེ་ཕྱ་མོ་སྒྲོལ་དཀར། དཏུལ་གཉེར་བྱག་གཡབ་ཚོས་གྲགས་བཅས་ཡིན།

༣། ས་གནས་གཞོན་ནུ།

དཔལ་འབྱོར་ཐྲིང་ས་གནས་གཞོན་ནུ་ནི་ ༡༩༨༦ ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣༣ ཉིན་བཙུགས་པ་དང་། སྐབས་དེར་ཚོགས་མི་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། དཔྱིད་ཆར་ཚོགས་མི་གྲངས་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད།

གཞན་ཡང་འདི་ཁོངས་སུ་རྩེད་མོ་ཚོགས་པ་དང་། ལྷ་མོ་ཚོགས་པ། ཞབས་བྱོ་ཚོགས་པ་བཅས་ཡོད།

༤ སྒོང་གྲ་དང་སྐྱབ་ཁང་གི་རྣོར།

༡། འཛམ་དབྱངས་སྒོང་གྲ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོ་ཙམ་ནས་ཕྱུག་ཆུང་དུ་ཁག་གཅིག་ཡོད་པར་སྐྱེག་ཁང་ནང་བཟོ་གྲའི་ལས་བྱེད་ཚོས་དང་ཟློས་ཐེག་ནས་བོད་ཡིག་དང་དབྱིན་ཡིག་ཨང་རྟིས་བཅས་བསྒྲབ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༤ ལོར་འཛིན་གྲ་ཁང་མིག་དྲུག་གསར་བཟོས་བྱས་པར་འགྲོ་གྲོན་སྒོང་ཨང་ ༦༧༩་༠༠

བཏང་བའི་ཕྱེད་ཀ་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲངས་དང་ཕྱེད་ཀ་རོགས་ཚོགས་གཞན་ནས་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་འཛོན་ཁང་གི་ཐོག་ཁར་དགེ་རྒན་ལས་ཤག་ཁག་གཅིག་བཟོས་པ་དང་། ༡༩༥༥ ལོར་དེ་མཛོད་ཁང་དང་ལས་ཁྲངས་བཅས་རྒྱ་བསྐྱེད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ཨོ་ཀན་རྩྭ་ཚོགས་པའི་རོགས་རམ་ཐོག་ནས་ཞལ་འདེབ་ཚོགས་ཁང་དང་ཚན་རིག་ཁང་བཅས་བཟོས། ༢༠༠༦ ལོར་ཨ་རིའི་ཉི་མ་ལ་ཡན་ཚོགས་པ་ནས་འཛོན་ཁང་གི་ཐོག་བརྩེགས་གཉིས་པ་དགེ་རྒན་ལས་ཤག་བཟོས་ཤིང་། ད་ལྟའི་ཚར་འཛོན་བྱ་སྟོན་འགྲོ་ནས་ཕྱ་པའི་བར་སྟོང་ཕྲུག་གྲངས་ ༦༠ དགེ་ཆེ་ལས་ཚབ་ཉི་མ་ཚོས་འཛོམས་བཅས་དགེ་རྒན་དྲུག་དང་ལས་ཀྱེད་གཅིག་ཡོད།

༣། འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ལོར་སྤོག་ར་ཨའི་ཨན་ཨེཕ་ INF ཤའི་ནིང་ཀོ་སེ་པེ་ཀུལ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤུ་ཚོགས་པའི་སྨན་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་མཐུན་འགྱུར་འོག་གཞིས་ཆགས་རེ་ནས་འཛོན་གྲྭ་ལྟ་དྲུག་བར་སྟོང་གྲར་བསྐྱོད་རྒྱོང་པའི་ན་གཞོན་གཉིས་རེ་ལ་འཕྲོད་ལས་པའི་སྟོབ་སྦྱོང་སྦྱད་ཡོད་པ་ལྟར་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་ནང་ནས་སྐལ་བཟང་མཚོ་མོ་དང་། མེག་དམར་གཉིས་ལ་འཕྲོད་ལས་པའི་སྟོབ་སྦྱོང་སྦྱད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ལོར་ཞོང་གསལ་སྨན་ཁང་གི་རོགས་རམ་ཐོག་ནས་འཕྲོད་བསྟེན་སྨན་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་གསར་དུ་བཙུགས་པ་དང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་དབྱིན་ལན་བོད་རོགས་ཚོགས་ནས་འགྲོ་གྲོན་སྐོར་

༡༩༥༠༠།༠༠ རོགས་རམ་གནང་སྐེ་དེ་ཐོན་བྱ་གསོ་ཁང་ཡོད་པའི་ཁང་པའི་ཐོག་ཏུ་སྟན་ཁང་ཁང་མེག་གསུམ་གསར་དུ་བཟོས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོ་ནས་རང་གཞུང་འཛིན་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་འཛིན་ལས་པའི་ཚོགས་གནང་སྐེ་དང་ཕྱག་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅིག་ཆགས་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་སྨན་བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་ཡོད་པ་ཐོན་དུ་བྱམས་པ་ཕྱིང་ནས་སྨན་པ་འགྲུར་མེད་རོ་རྗེ་བདུན་ཕྲག་རེར་ཐེངས་གཉིས་རེ་ཡོང་བཞིན་པ་འགྲུར་བ་བཏང་སྐེ། ཐོག་རར་གཏན་ཚེད་ཀྱིས་བྱམས་པ་ཕྱིང་དུ་བདུན་ཕྲག་རེར་ཐེངས་གཉིས་རེ་བསྐོར་བསྐྱོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། འཛིན་བསྟེན་ཚོ་ཤུང་ནང་། ས་གཞིན་ཚོགས་གཅོ། རང་བདེན་ཚོགས་གཅོ། བོད་སྨན་ལྟ་རྩེ། སྨིན་གླའི་དགེ་ཆེ། ས་གཞིན་ཚོགས་གཅོ། འཛིན་ལས་པ། ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་དྲུང་། ཚོགས་དྲུང་བཅས་ཡོད།། །།

བཞི་པ། ཤས་མངོ་ཀེམ་ལ་བཀྲ་ཤིས་སྐྱང་།

ཀ། གཞིས་ཆགས་སྒྲུང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ཐྲོན་ནས་མི་མང་རྣམས་ཤང་ས་ནའོ་ཀོ་ཀྱི་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་ཟླ་དྲུག་ལ་དོ་དམ་བཀག་ཉར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཨ་མདོ་སྐལ་བཟང་ནས་སྤོག་ར་ཨན་ཅལ་སྟེ་སི་ཇོང་དང་དེའི་འོག་གི་དཔོན་དང་དེའི་འོག་ཏུ་ཡོན་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཀོ་སྐབས་བཟུང་སྟེ་མདོ་སྨད་ཚོལ་ཁའི་མི་ཇི་ཡོད་དང་། དེའི་ཐོག་ནས་གཞོན་ཁག་ཅིག་བཅས་འཐེན་ནས་སྤོག་ར་གནམ་ཐང་གི་ཉེ་འཁོར་སུ་ཡོད་པའི་

ཁོ་རང་གི་ཟ་ཁང་དང་འདྲབས་སྒྲེལ་ཁང་པར་གྱམ་གདན་འཐག་ལས་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སྲོག་ར་ཡངས་སར་ས་ཆ་ཞུས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༤ ལོར་ཨ་མདོ་ཀེམ་ཞེས་པའི་གཞིས་ཆགས་རྒར་དུ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཐོག་མར་མི་གྲངས་ ༤༣ ཡོད་པ་ལ་འགན་འཛིན་མཁན་ནི་ཨ་མདོ་སྐལ་བཟང་དང་། ཨ་མདོ་ཆོས་གྲགས། ཉི་སྐར་རྒྱལ་བཅས་ཡིན་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༤ ལོར་བལ་གཞུང་གིས་གཞིས་མི་སྡོད་ཁང་ཁང་མིག་དྲུག་ཅན་ཁག་གཉིས་བཟོས་ཡོད་ཅིང་། གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་སྲོག་ར་གྲོང་ཁྱེར་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཀེ་ལོ་མེ་ཏོར་ཐྱི་ས་ཆར་སྦྲག་ལྷང་དུ་འགྲོ་སའི་གཞུང་ལམ་གྱི་ཟུར་དུ་བཏུ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་གནས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ས་ཆ་རྒྱ་ཁྱོན་རྲབ་པ་ནེ་ ༡༥་༣་༣ ཙམ་ཡོད། ཡུལ་འདིར་ཆུ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཚད་ཀྱི་ ༣༠༠༠ ཙམ་ཡོད་ལ། དཔྱལ་ཆར་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༩ ལ་མེ་གྲངས་ ༦༣ ཡོད།

ཀ. གྱམ་གདན་བཙོ་གྲ

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༦ ལོ་གྱམ་ཁང་གཅིག་དང་གཉིར་ཚང་བཙས་ཁང་མིག་གསུམ་དང་། ལས་ཁུངས་ཁང་མིག་བཞི་ཡོད་པ་གཅིག་བཙས་བཟོས་ཡོད། དེ་ནས་གྱམ་གདན་འཐག་ལས་ཤིག་འགོ་བཙུགས་ཡོད་ཀྱང་གཞིས་མི་རྣམས་འགའ་ཤས་ཀྱང་དུ་སྐྱོད་པ་དང་། འདས་ཐྱོངས་སོང་བ་ཞ་ཡུལ་དུ་ལོག་པ་བཙས་ཀྱིས་མི་མེད་པར་བཟོ་གྲ་སྒོ་བཀྲབ་སྟེ་ཐ་དུད་ཁྱིམ་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་ཨ་མདོ་སྐལ་བཟང་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་ལོ་གསུམ་རིང་བརྩད་གཅོད་བྱས་ཀྱང་ཤེ་གསོན་རྡེ་བྱང་ཆ་མ་རྙེགས་པར་གཞིས་

ཆགས་དེ་ནི་ཡུན་རིང་བདག་མེད་དུ་གྱུར་སྐབས། ཞ་མདོ་སྐལ་བཟང་གི་བཟའ་སྐྱ་མོས་ཁྱོ་གཅར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ནས་ལོ་གསུམ་སོང་ཟིན་པར་བཟོ་གྱི་དེར་སྤྲོད་དགོས་ལེན་དགོས་རྗེ་ཡོད་གང་ཡང་ཤེས་རྟོགས་མེད་ན་ཀུས་མོས་གཞིས་ཆགས་ཐུ་རྟོག་བྱེད་བྱབ་ཀྱི་མེད་པར་ས་གནས་དེར་རྡོད་མཁན་ཞ་མདོ་དོན་གྱབ་དང་། སྐག་ཐུ་ཁོར་ཅང་གཉིས་འདོད་མོས་ཡོད་ས་དེར་འཛུལ་རྒྱུ་དང་། ཁང་པ་དང་ཅ་དངོས་རྗེ་ཡོད་དེ་ལ་རྩོས་སྤྲོད་རྒྱུ་ཡིན་ཅེས་དོན་གཅོད་ཁང་ལ་ཞུས་འདུག་པ་དང་། ཞ་མདོ་དོན་གྱབ་དང་སྐག་ཐུ་གཉིས་དེ་རྗོན་ཐྲོ་སྒྲིག་ཁོངས་ནས་ཁ་འཐོར་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་དེ་དུང་ཡང་ཐྲོ་སྒྲིག་ཁོངས་སུ་འཛུལ་ཏེ་སྤྱི་མཚུངས་ཐུ་རྟོག་ཡོང་བ་ཞེས་ཐྲོ་སྒྲིག་ལ་སྐན་ཞུ་འབྱོར་བ་བཞིན་ཐྲོ་སྒྲིག་གིས་བདག་ཉར་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་ཞ་མདོ་སྐལ་བཟང་གི་བཟའ་སྐྱ་མོས་ ༡༩༥༩ སྐ་ ༤ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་གྱམ་ཁང་དང་འཐག་ཁྲི་སོགས་ཅ་དངོས་སྐྱིང་གོག་རྗེ་ཡོད་རྣམས་ཐྲོ་སྒྲིག་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཆུང་ལ་རྩོས་སྤྲོད་ལེན་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཐྲོ་སྒྲིག་གིས་རྩེས་ཟླངས་རྗེས་འགན་འཛིན་མི་ཉག་རྗོ་རྗེ་དང་ལས་བྱེད་བཅས་བསྐོ་བཞག་གིས་གྱམ་གདན་བཟོ་གྱི་སྒོ་སྐྱེ་ལོ་ཤས་རིང་འཐག་ལས་བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་ནང་གྱམ་གདན་ཚོང་ལས་ཉག་ཕྱིན་སྐབས་ ༡༩༥༤ ལོར་བཟོ་གྱི་བརྒྱབ་པ་དང་། ཚེ་རིང་སྤྱི་བཏང་ཤེས་རབ་ལས་སུ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཡུ་རྟོག་འགན་འཛིན་བྱས་ཤིང་། གཞིས་མི་སྡོད་ཁང་ཁག་ལ་ཕྱི་ནང་ཨར་འདམ་ཀྱི་ཞལ་བྱུག་དང་། བཟོ་བཅོས་ཀྱིས་ཐོག་གི་ཡུགས་ཤོག་གསར་བརྗེ་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་བལ་གཞུང་འཁོར་ལམ་བཟོ་ལས་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྡོག་ར་ནས་སྐག་ཡུང་དུ་འགྲོ་སའི་གཞུང་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་སྐབས་བཟོ་གྲའི་གྱམ་ཁང་དང་ལས་ཁུངས་ཁང་པ་ཆ་ཚང་ས་ཐིག་ནང་ཚུད་དེ་

ཁང་པ་བཤེག་པ་དང་ཁང་པའི་གྱན་གསབ་ཕྱན་བྱ་ཞིག་གནང་ཡོད་ཀྱང་ས་ཆ་རྙབ་པ་ནེ་བཙུ་ཙམ་མ་གཏོགས་ལྷག་མེད་པར་འཁོར་ལམ་གྱི་ཚད་ཐིག་ནང་ཚུད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༦༠༠ ལོར་ཨ་རིའི་བོད་ཀྱི་ཐེབས་རྩ་ཁང་ནས་རོགས་རམ་གནང་པ་ལྟར་གཞིས་མི་སྣོད་ཁང་ཁྱིམ་ཚང་བཞི་ལ་ཁང་མིག་བརྒྱད་གསར་དུ་བཟོས་ཀྱི། ཀ་ཐ་མན་བྱ་ནས་བཟོ་གྲའི་ལས་བྱེད་རྣར་པ་གྲོང་པ་ཁག་གཅིག་གཞིས་ཆགས་ནང་སྒྲིས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༦༠༡ ལོར་དབྱིན་ལན་བོད་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་ནས་བྱམ་ཁང་བཤེག་པའི་ས་ཆ་ཕྱེད་ཀ་ཅམ་ལ་ཚོང་ཁང་ལྟགས་སྒོ་ཅན་ལྟར་དུ་བཟོས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཚང་ཐུ་ལ་ཅག་ཅོག་ཚོང་ཁང་དང་ཟ་ཁང་ཆུང་དུ་དག་ཟིན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བསྒྲུབ་ཡོད།

ཤན་ན་ཕྱར་ན་མཁྱེན་ཁང་།

ཤན་ན་ཕྱར་ན་མཁྱེན་ཁང་ནི། ༡༩༧༡ ལོར་སྒྲིག་འཛུགས་སྐྱི་བའི་མ་དཔུལ་གྱིས་ས་ཆ་ཉེས་ཀེ་མཁྱེན་ཁང་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ལོར་སྒོ་འབྱེད་ཀྱིས་སྐབས་དེར་འགན་འཛིན་ལེ་ཐང་དབང་རྒྱལ་ལགས་གཅོས་པའི་ལས་བྱེད་ཐུ་བཙུ་སྐོར་ཞིག་ཡོད་ལ། སྲོག་ར་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་མཁྱེན་ཁང་ཆེ་ཤོས་གཉིས་པ་སྐར་མ་གཉིས་ཐུག་ཞིག་ཡིན་ཅིང་ཚོ་གནས་སྡངས་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཙམ་ནས་ས་གནས་སུ་མཁྱེན་ཁང་སྤུས་ཐུན་མང་པོ་ཆགས་ཏེ་ཚོང་གི་གནས་སྡངས་ལ་འབྲན་བསྡུར་བྱེད་དགོས་པའི་དབང་གིས་དར་རྒྱད་སྡ་ཚོགས་ཤེག་བྱུང་སྟེ་བར་སྐབས་ཤེག་ལ་ཁྱོང་གྱད་ཀྱི་གནས་སུ་ཡྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ་ནས་མཁྱེན་ཁང་དཔལ་འབྱོར་ལས་

ཁྲིངས་ལ་བོགས་མར་བཏང་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁྲིངས་ཀྱིས་ཀྱང་ལོ་དུས་མ་ཚང་གོང་དུ་ཕྱིར་སྟོག་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་དཔྱ་འཛིན་སྐྱོང་སྟིག་འཇུགས་རང་གིས་བྱེད་བཞིན་པར་འགན་འཛིན་ཀོང་རགས་ཚུལ་ཁྱིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་ལས་བྱེད་ཁག་ཅིག་ཡོད།

དེ་བཞིན་རྗོར་ཐྲིང་མགྲོན་ཁང་གི་ས་ཁང་དང་། མཆོད་རྟེན་རྒྱ་ལུན་རྡུར་ས་ཁང་། དཔལ་འབྱོར་ཐྲིང་མདུན་ཀྱི་ཚོང་ཁང་ཁག་བཅས་སྟིག་འཇུགས་སྟྲི་པའི་ཡོང་འབབ་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཅོད་ཅི་ཁག་ཡིན།

༧ མ་ཅི་སྒྲ་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཙམ་ལ་མ་ཅི་འཁོར་ཆེན་ཡོད་པའི་ཕྱ་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་བཞེངས་འདུག་པ་དེ་ཡང་བར་སྐབས་ཤེག་ལ་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག་ཅིང་། ཕྱག་པར་དུ་ ༡༩༩༩ ལོར་གཞུང་ལམ་རྒྱ་བསྒྱིད་སྐབས་ས་ཐིག་ནང་ཚུད་དེ་གཏོར་གྲབས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་དེའི་རེགས་དོ་བདག་གིས་མོས་མཐུན་མེད་པར་དབང་ཡོད་ཀྱིས་གཏོར་བཤིག་ཆོག་གི་མེད་སྐབས་ཞུ་བ་འཐེན་ནས་བཞག་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་སྔར་བཞག་ན་རང་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་ཉལ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ས་གནས་ཀྱི་གཞིས་མི་རྣམས་ནས་འགན་འཁྲབ་ཀྱིས་ཞལ་འདེབས་བསྟུས་སྐྱོང་བྱས་ཏེ་ཕྱ་ཁང་རྒྱ་བསྒྱིད་དང་རྒྱ་ཕེབས་བཅས་གསར་དུ་བཟོས། ནང་རྟེན་གྱ་ཇུ་སྣང་སྲིད་ཟེལ་གནོན་གྱི་འཛིམ་སྐུ་བཞུགས་ཁྲི་ཤིས་པའི་ཕེ་ཀྱི་བཙུ་བཞི་ཡོད་པ་ཞིག་གསར་དུ་བཞེངས།

ལོགས་བྱིས་དང་ཕྱིའི་བཟོ་བཅོས་བཅས་ལ་སྐོར་འབྱམ་དགུ་ཕྱག་ཙམ་འགྲོ་སོང་བཏང་ཏེ་མ་ཉ་གུ་ཇུ་ཕྱ་ཁང་ཞིག་ཆགས། འཕགས་ཤིང་ཐུགས་རྗེ་ཆོས་ཐྲིང་དགོན་པའི་གནས་འཛིན་གྱབ་ཐོབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བདུད་འཛིམས་མཆོག་

སྐྱལ་སངས་རྒྱས་པརྒྱ་བཞད་པ་རེན་པོ་ཆེ་ཇི་རྣེས་སུ་ཞེབས་ནས་རབ་གནས་བཀའ་དྲིན་བསྟལ།

ཀ། འཕྲོད་བསྟེན་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོར་ཞ་རན་ཐི་ཤ་ཞ་ཀ་ཚོགས་པ་ནས་རོགས་རམ་གནང་སྟེ་འཕྲོད་བསྟེན་ཁང་ཁང་ཆུང་གཉིས་གསར་སྐྲུན་བྱས་ཤིང་། ཉེ་འགྲམ་དུ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱིལ་གདུང་སེལ་སྐན་ཁང་ཡོད་པ་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་སྐན་ཁང་དུ་སྐན་པ་མེད་པ་དང་འཕྲོད་ལས་པར་ཆུན་དུ་ཕོགས་གནང་མཁན་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་དེ་ཙམ་བེད་སྤྱོད་མེད་སྐབས་དཔྱལེ་ཆར་སྤོ་བཤུབ་ཡོད།

ཁ། གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་བའི་ཚོགས་བ།

༡། རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་།

མི་འདོར་གནས་སྐངས་ཀྱི་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་དུ་མེད་ཅིང་དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་འབྱལ་སོགས་འབྲེལ་བ་ཆ་ཚང་ཟློ་སྦྲིག་དཔལ་འབྱོར་ཕྱིང་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ཁོངས་སུ་གནས་སུས་ཡིན།

༢། ཟློ་སྦྲིག་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ཟློ་སྦྲིག་གཞིས་ཁག་གི་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་གཅིག་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་བཞིན་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་ཐེག་ནས་བསྐོ་བཞག་མཛད་པ་བཞིན་དཔལ་ལྡན་སྐབས་དུག་པ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། ཚོགས་གཙོ་ཀོང་རག་ཆུལ་ཁྲིམས་ཆུ་མཚོ་དང་། ཚོགས་གཞིན་སྤར་ཁམས་ཚེ་རིང་བཟང་པོ་བཅས་འཐུས་མི་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ཡོད་འདུག

༣། ཆོས་སྒྲིག་གཞིས་ཁག་གི་ས་གནས་འགོ་འཛིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༨༩ ལོ་ནས་ ༡༧༩༣ ལོ་བར་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཛིན་ཆ་ཚེང་ཆོད་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༩༣ ལོ་ནས་ཆོས་སྒྲིག་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱི་ཁྲབ་ཆོགས་ཆུང་བཙུགས་ཏེ་དེའི་ཆོགས་གཙོ་ལེ་ཐང་དབང་རྒྱལ་ཡིན། འཛིན་སྐྱོང་ཆོགས་ཆུང་བཙུགས་པ་ནས་ ༡༠༠༨ ལོ་བར་བྱམས་པ་ཕྱིང་དང་དཔལ་འབྱོར་ཕྱིང་བཀྲ་ཤིས་སྒང་བཅས་འཛིན་སྐྱོང་ཆོགས་ཆུང་གི་སྡེ་ཚན་ཁག་ཡིན་པ་ཡང་འཛིན་སྐྱོང་ཆོགས་ཆུང་གིས་སྒངས་འཛིན་བྱས། ༡༠༠༨ ལོར་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༧༦ པའི་དགོངས་དོན་བཞིན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པ་དང་། ལོ་དེའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ནས་ཆོས་སྒྲིག་གཞིས་ཁག་གསུམ་ལ་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་སྐབས་དང་པོ་ལེགས་རྩེ་ཚེ་རིང་སྤྱི་བཏྲན་ཡིན་ལ། ལས་དྲུང་ཀརྨ་བསམ་གཏན། ལས་བྱ་སྒྲོལ་དཀར་སྐུ་མོ་བཅས་ཡིན།

༤། ཆོས་སྒྲིག་བདེ་དོན་ཚོགས་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༩༣ ལོར་ཆོས་སྒྲིག་འགན་འཛིན་ཆོད་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དགོངས་པ་ཞུས་འཁོལ་བྱུང་སྐབས་ཆོས་སྒྲིག་འགན་འཛིན་གསར་སྐྱིང་མི་བྱེད་ས་ ༡༡ རྡ་རམ་ས་ལར་འཛོམས་ཏེ་བཀའ་ཤག་གི་སྐུ་ཚབ་བཀའ་དྲུང་ངག་དབང་ཚེས་བཟང་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ནང་སྤྱི་ལས་ཁྲིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅས་ནས་སྒྲིག་འཇུག་ས་ཡི་དཀྱུ་ལ་དངོས་ཏི་ཡོད་རྣམས་གཙང་བཟོས། སྐད་ཕྱིན་སྒྲིག་འཇུག་སྤྱི་པའི་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་གྲོས་བསྟུན་གྱིས་ཆོས་སྒྲིག་འཇུག་སྐྱན་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་འགན་འཛིན་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་འཛིན་སྐྱོང་ཆོགས་ཆུང་འཇུག་རྒྱའི་འཆར་གཞི་ཕྱལ་

བ་ལྕར་རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་གིས་དེ་དོན་འགྲིག་པའི་བཀའ་འབྲོལ་དང་། མ་འོངས་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་གཅོ་བོ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་གཞིར་བརྟུང་འཐུས་ཤོར་མེད་པ་དགོས་པའི་བྱེད་སྟངས་ལམ་སྟོན་དང་བཅས་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་པ་དེས་ ༡༩༩༣ ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ནས་ལས་འཁུར་དགོས་པའི་བཀོད་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བསྟོས་གཞག་གནང་། སྐབས་དེར་ཨན་ན་ཡུར་ན་མགྲོན་ཁང་འགན་འཛིན་ལེ་ཐང་དབང་རྒྱལ་ཚོགས་གཅོ། སྤོག་ར་བཟོ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་དར་དགོན་ནོར་བྱ་རོ་རྩེ་ཚོགས་མེ། བྱམས་པ་ཐྲིང་འགན་འཛིན་སྤྱི་མེ་འཛམ་དབྱངས་ཉི་མ་ཚོགས་མེ། མཚོད་རྟེན་བཟོ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་ལས་ཚབ་རྒྱལ་རྩེ་བཟང་རོ་རྗེ་ཚོགས་མེ། གངས་སེང་བཟོ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་ལ་ཚོགས་མེ་ཆ་ཕྲེང་ཐྲོ་བཟང་ཕྱན་ཚོགས་དང་། རོར་ཐྲིང་མགྲོན་ཁང་འགན་འཛིན་ལ་ཚོགས་མེ་ཆ་ཕྲེང་སྐལ་བཟང་ཚེས་འཛིན། སྤྲོག་ར་བཟོ་གྲྭའི་དཏུལ་གཉེར་བར་ཚོགས་དྲུང་བག་གཡབ་བྱམས་པ་བཅས་བསྟོ་བཞག་གནང་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དེའི་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་པ་དེ་ནི་ཐྲོ་སྦྲིག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་ཁུངས་དང་ཚོགས་པའི་ལས་ཁུངས་གཅིག་ཡོངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཆུང་སྐབས་གཅོ་བོ་རང་གཞུང་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་སྐ་གནས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བྱེད་ཐྲོ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་རང་ཁྲིལས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་ཐབས་བདེ་སྐྱག་ལྡེ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་སྟོས་མེད་ཞོག ཐྲིག་འཛུགས་འདིའི་ཁོངས་སུ་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་དོན་དུ་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་སྐུ་ངལ་ཆེན་པོས་འདས་ཤོང་སས་སོང་བ་དང་། དཔོན་བཟེས་སོང་རྣམས་ཀྱང་མི་ཆེ་གང་ཚང་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དུ་ལེགས་སྐྱེས་ཕུལ་བའི་ལྷག་བསམ་རྣ་མེད་པ་ཞེ་གཅིག་ཡིན་

སྐབས་འདས་གསོན་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ ༡༩༦༣ ལོར་གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་ཏ་རམ་ས་ལར་ཡཀོང་ཡསྒྲབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐུ་ཆེ་ཞབས་པད་བརྒྱན་པའི་བརྒྱན་བཞུགས་ཕྱལ་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གྱི་སྒྲིན་བདག་ཞུ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་བརྒྱན་བཞུགས་སྐབས་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ནས་ཐུགས་དགྱེས་མཉེས་ཆེན་པོས་དམིགས་བསལ་བཀའ་སྩོལ་བཀའ་དྲིན་བསྩལ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་ལོ་གཅིག་རིང་ཚོགས་གཅོ་སྤྱི་མི་འཛམ་དབྱངས་ཉི་མས་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ནས་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་མི་རྣམས་ལོ་གསུམ་རེ་བཞིན་མང་ཚོགས་ཀྱི་འོས་བསྡུའི་ལམ་ནས་བསྐོ་གཞག་དགོས་པའི་སྒྲིག་ལམ་བཟོས་པ་ལྟར་ཚོགས་གཅོ་ལེ་ཐང་དབང་རྒྱལ་ལགས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༡༡ བར་ཚོགས་གཅོ་སྡུ་མཐུད་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོར་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཚབ་ལེགས་རྩེ་ཚེ་རིང་སྤྱི་བཅུན་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོ་ནས་སྐབས་ལྟའི་རིང་སྡུ་མཐུད་འདེམས་ཐོན་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ བར་ལས་འཁུར་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་བཅའ་ཁྲིམ་དགོངས་དོན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་ཏེ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་དང་། ཚོཏ་པའི་ལས་ཁུངས་དབྱེ་འབྱེད་བྱས་ཤིང་། ཚུར་སྒྲིག་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཆུང་དེ་དག་ཚུར་སྒྲིག་བདེ་དོན་ཚོགས་པར་མེང་བསྡུར་བྱས། རྩ་བའི་ཚུར་སྒྲིག་བདེ་དོན་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་རྩོང་དཔོན་ལས་ཁུངས་སུ་ཡུལ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན། བདེ་དོན་ཚོགས་པའི་ཁོངས་སུ་སྒྲིག་

འཇུག་སྡེ་བའི་འཇུག་སྒྲུན་ཆུ་དངོས་ཇི་ཡོད་བདག་འཇིན་བྱེད་ཆུ་དང་། ཚྭའི་སྦྲིག་འཇུག་ཀྱི་དམག་ཟུར་ཏས་འཁོགས་དང་། དེ་དག་གི་བྱ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་ཆུའི་འགན་འཁུར་ཡོད། བདེ་དོན་ཚོགས་བའི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལོ་གསུམ་རེ་བཞིན་འོས་ཤོག་ལམ་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཆུ་གཏན་འབེབས་བཟོས་པ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་ནས་ཚོགས་གཅོ་ལི་ཐང་དབང་ཆུལ་ལགས་དང་ཚོགས་མི་བཆུད་ཡོད་ཐོག་ལས་བྱེད་ལས་དྲུང་ཆེ་རིང་ཆོས་སྐྱོན། ཇོས་དྲུང་བཀྲ་ཤིས་ཟླ་བ་བཅས་ཡོད།

५। བཆུ་དཔོན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོ་ནས་གཞིས་ཁག་གསུམ་ལ་བཆུ་དཔོན་གསར་འཇུག་ཀྱི་སྦྲིག་འཇུག་བཟོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལོ་གསུམ་རེ་ནས་མི་མང་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་ཏེ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་པ་ཡིན། འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ལྟར་བྱམས་པ་སྤྱིང་དུ་བཆུ་དཔོན་གསུམ་དང་། དཔལ་འབྱོར་སྤྱིང་དུ་བཆུ་དཔོན་གཉིས། བཀྲ་ཤིས་སྣང་དུ་ཆུ་དཔོན་གཅིག་བཅས་ཡོད།།

བལ་ཡུལ་སྤོག་ར་བཀྲིས་དཔལ་འབྱོལ་
གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
སྤེལ་བསྒུག།

ཀ། གཞིས་ཆགས་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་ཐྲུང་རིམ་དང་ཚུགས་དུས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་མིས་བཙན་འཛིག་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་སྤྱིག་ར་ས་ཁུལ་དུ་བྱ་ཐུར་དང་། སྤྱི་བ། སྤོང་རོངས། ཥྀ་སྤྱི་སྤོང་གསུམ་ལ། བཙས་ཀྱི་མི་སྣ་མང་པོ་འདུས་ཏེ་གཞིས་ཆགས་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ས་ཆུ་ཡུལ་ལུང་འཛིད་མེན་གནས་སྐངས་ཀྱི་རྒྱུན་པས་བྱ་ཐུར་མི་མང་ཞལ་ཆེ་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་ལ་ཐོན་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། སྤྱི་བ་རྣམས་རོང་པ་ཀུན་ཕྱོགས་ལ་ཐོན་བསྐྱོད་བྱས། དེ་བཞིན་སྤོང་རོངས་པ་རྣམས་བལ་ཡུལ་ཀ་ཐ་མན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཐོན་པ་དང་དེ་འཛིས་མེ་མང་སྐྱ་ལུས་རྣམས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་གཞིས་སྐར་ནང་བསྡད། དེ་ཡང་བཟོ་སྐར་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༡ ནང་ཚུགས་ཤེང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་སྤུད་སིའི་རོགས་ཚོགས་འོག་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲ་དངོས་སུ་ཚུགས་པ་དང་བཟོ་སྐར་གྱི་མིང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་གཞིས་ཆགས་ཞེས་བཏགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡ ཉིན་བཟོ་གྲ་རྩ་བྱེམས་ཚད་ ༦०༦༡ ཐོག་བྱེམས་མཐུན་དེབ་སྐྱེལ་བྱས། དེ་ཡང་ས་གནས་ཀྱི་མཐོ་ཚད་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་ཕྱི་ཉི་ ༣००० སྐྱ་ཡོད་པ་དང་། གནམ་གཤིས་ཆ་གང་ ༡༦ ནས་ ༦༥ བར་ཡིན།

ཁོག་མར་གཞིས་ཆགས་སུ་སྒེའབས་སྐངས་དང་། མི་བྱངས་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ རྗེས་བྱང་གནམ་རྩ་ཁྱིམ་ཚང་ ༦० ཙམ་བལ་ཡུལ་ས་མཚམས་ཐྲོ་ཁུལ་ནས་འབྱོར་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦० ནང་གནམ་རྩ་ཁྱིམ་ཚང་གང་ཙམ་ཞིག་རྩོང་གསར་པའི་གནམ་ཐང་བཟོ་སྐབས་ས་ལས་བྱས་ནས་ལོ་གཉིས་ཙམ་རེ་བཞུགས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ ༡༩༦༦ ལོའི་མཇུག་ལ་གནམ་རྩ་མི་ཚང་དྲུག་གི་མི་བྱངས་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་ཤིག་སྤོག་ར་ཕྱོགས་ལ་ཐོན་ཏེ་ད་ལྟའི་གཞིས་ཆགས་

སྤོག་ར་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་ནང་གཏན་སྡོད་བྱས། ཡང་འབྲོང་པ་དང་སྐྱེབ་ཡང་། བར་ཡང་། ལྷག་ཚང་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༥ ཙམ་གྱི་མི་གྲངས་ ༥༥ ཙམ་ཐྱོ་སྨོན་ཐང་བརྒྱད་ནས་འབྲོར་ཞིང་ཐྱོ་འཕྲེང་དཀར་ལ་ལོ་གསུམ་ཙམ་བསྡད་རྗེས་ ༡༩༦༣ ལོར་སྤོག་ར་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་གཞིས་ཆགས་ནང་གཏན་སྡོད་བྱས། སྨོད་འབའ་བ་རི་ཁྲོད་དང་གཞུང་ཁྲོད་ནས་ཁྱིམ་ཚང་བདུན་གྱི་མི་གྲངས་ ༥༥ བལ་བོད་ས་མཚམས་དོལ་བོ་འཚར་ཀ་བརྒྱད་ནས་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་སྟེ་དོལ་བོ་རང་ལ་ལོ་གཉིས་སྐབས་བསྡད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་དོལ་བོ་གསང་བདག་ནས་རྩོང་གསར་པ་དང་དེ་རྗེས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་གཞིས་ཆགས་ནང་གཏན་སྡོད་བྱས། དེ་ཡང་ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་འབོར་ ༣༦༠ ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕར་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ཡས་མས་ལ་མི་གྲངས་ ༤༦༦ སྐྱབ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ བར་ཁྱིམ་ཚང་ ༡༤༨ ལ་མི་འབོར་ཁྱེན་བསྡོམས་གྲངས་ ༡༣༡ ཙམ་ཡོད་འདུག

༣ གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་བྱེད་སྐྱངས་སྐོར།

རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་གྲམ་དམར་པོ་དང་། སྤུད་སི་རྒྱ་གྲམ་དམར་པོའི་རོགས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཟས་ཕོགས་བགོ་འགྲེམ་བྱས་པ་དང་། རྡོད་ཁང་འཕྲལ་སེལ་སྐྱུག་ཁང་དང་། རྟ་ཐོག་ཁང་པར་སྤུད་སིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་སྐྱོར་གནང་། དེ་རྗེས་དབྱིན་ལན་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ཁང་པ་ཕྱགས་ཐོག་ཅན་དུ་བརྗེ་བསྐྱར་གནང་སྟེ་སྡོད་གནས་སྐར་ལས་རྗེ་བཟང་སོང་།

༤ ཆོག་མའི་ས་ཆྱོན་དང་། འཚོ་ཁྲངས་སྐྱེལ་སྐྱངས།

བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་མི་མང་གི་སྡོད་ཁང་རྒྱ་ཡུལ་ལ་ས་ཆ་རྟ་པ་ནི་ ༡༦༠

གནང་ཡོད། མི་མང་གི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་ལ་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་མེད་སྣབས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ལོར་མི་མང་གི་འཚོ་རྟེན་ཆེད་རྒྱམ་གདན་བཟོ་ཚུང་ཞིག་བཙུགས། རྒྱམ་གདན་བཟོ་ཚུང་དེ་ཡང་རྗེ་བཞིན་ཁྲངས་མ་འབྱོལ་བས་མི་མང་རྣམས་ལམ་བཟོ་ལ་ཕྱིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ ལོར་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་མཉམ་འབྲེལ་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤིང་། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་མིང་ཐོག་ས་ཆ་ཉོས་ཀྱང་ལོ་གསུམ་རིང་ས་ཞིང་ལ་ཆུ་མེད་པའི་རྒེན་མི་མང་གི་འཚོ་བའི་ཐོག་གྲབ་འབྲས་སོན་པ་བྱུང་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་སྒར་ཡང་སྟར་ལོད་རྒྱམ་གདན་དཀར་ནག་ཅན་གྱི་གདན་རྣམས་ཚོས་མ་ཅན་དུ་བསྒྱར་ནས་རྒྱམ་གདན་ཐོག་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བར་འབད་བརྩོན་བྱས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ བར་སྟར་གྱི་འཆར་གཞི་བཞིན་མི་མང་གི་འཚོ་བ་རྒྱམ་གདན་བཟོ་གྲལ་ཐོག་གང་ལེགས་བྱུང་ལོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ནས་ ༢༠༠༡ བར་སྤྱིར་བལ་ཡུལ་ནང་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་བདེ་འཇགས་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཆ་གྱིས་གདན་ཚོང་ཉམས་རྒྱུད་དུ་ཕྱིན་ནས་ད་ལྟའི་ཚར་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་མི་མང་ལ་ཁྲངས་འཕེར་གྱི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་གང་ཡང་མེ་འདུག

ང། སྐ་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ཚྭང་ཅིམ།

ཚང་།	མཚན།	ལས་མཚམས་རྩི་ཚེས།
༡།	བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག།	༡༩༦༦ ནས་ ༡༩༦༤ བར།
༢།	བྱམས་པ་ཡོན་ཏན།	༡༩༦༤ ནས་ ༡༩༧༡ བར།
༣།	ཀརྨ་ཚེ་དབང་འགྱུར་མེད།	༡༩༧༡ ནས་ ༡༩༧༣ བར།
༤།	བསམ་གྲུབ་སྒ་རྩེ།	༡༩༧༣ ནས་ ༡༩༧༦ བར།
༥།	ངག་དབང་ཐྲབ་བསྟན།	༡༩༧༦ ནས་ ༡༩༧༨ བར།

༦།	བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར།	༡༩༥༤ ནས་ ༡༩༥༦ བར།
༧།	འཇིགས་མེད་དབང་འདུས།	༡༩༥༦ ནས་ ༢༠༠༣ བར།
༨།	ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ།	༢༠༠༣ ནས་ ༢༠༠༩ བར།
༩།	མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས།	༢༠༠༩ ནས་ ༢༠༡༦ བར།
༡༠།	ཀརྨ་ལེཥ་བཤད་རྒྱལ་མཚན།	༢༠༡༦།༡༠།༡༦ ནས་ལས་ཐོག་པ།

༥། ཁས་ལེཚར་གང་དང་གང་ཟུང་བའི་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་ Ockenden International རོགས་ཚོགས་ནས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་གཞིས་སྒར་ནང་གསང་སྦྱོད་འདང་ངེས་ཤིག་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྟོན་འགོག་གཅོ་བོར་དམིགས་ཏེ་གསང་སྦྱོད་གྲངས་ ༩༠ གསར་རྒྱག་ཆེད་རོང་དྲུལ་སྐོར་ ༡༡༡༦༠༠ གནང་སོན་བྱུང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་གསང་སྦྱོད་ ༩༠ ལས་མཇུག་བསྡུལ་ནས་རོགས་ཚོགས་ལ་བར་དང་སྣེན་ཞིབ་གསལ་ཕྱལ་ཡོད། གསང་སྦྱོད་གསར་རྒྱག་བྱབ་ནས་མི་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་དང་དམིགས་བསལ་རྟས་འཁོགས་ཐག་རིང་གསང་སྦྱོད་ལ་འགྲོ་མི་བྱབ་པའི་རིགས་དང་འཕྲོད་བསྟེན་སྟོན་འགོག་བཅས་ལ་ཕན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ལོར་སྤུད་མི་རོགས་ཚོགས་ནས་གཞིས་སྒར་དུ་ཆུ་མཇོད་གསར་རྒྱག་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༣ ཉིན་ཆར་ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ས་རྒྱ་དང་ཆུ་རྒྱ་ཚབས་ཆེན་བརྒྱགས་ནས་འཐུང་ཆུའི་ཨ་མ་རྩ་མེད་དུ་སོང་བ་དང་། Help Tibet རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་འཐུང་ཆུའི་ཨ་མ་བསྒྲུར་བཟོ་ཆེད་སྐོར་ ༡༩༩༩ གནང་སོན་ཀྱིས་དཔྱ་འཐུང་ཆུ་ཨ་མ་བསྒྲུར་བཟོ་བྱས་ནས་གནས་སྐབས་འཐུང་ཆུ་དཀའ་ངལ་སེལ་ཏེ་མི་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་བཅོག་ཆུ་གསོག་ཡུལ་འདང་ངེས་མེད་པར་ཡུལ་མི་དང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་ལ་

བཅོག་ཚུ་གསོག་ཡུལ་གསར་རྒྱག་ཆེད་ Help Tibet རོགས་ཚོགས་ནས་སྒོར་ ༦༥༤༦༦ གནང་ནས་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ལས་འཆར་ཚུང་ཙག་རིགས་མང་མོད་ཡི་གེ་མང་བར་དོགས་ཏེ་འདི་མ་བཀོད། ལས་འཆར་དོན་འབྲས་མ་སོན་པ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་མི་མང་དང་གཞོན་སྐྱེས་ལ་ལས་ཐོབ་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བརྒྱ་ནས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ས་ཆའི་ཐོག་མགོན་ཁང་གསར་རྒྱག་ཆེད་འཆར་རྩིས་དང་སྤྱག་བལ་སྒོར་ ༦༢༧༣༢༢༢ བོད་གཞུང་ལ་རོགས་དངུལ་སྐྱེད་གཡར་ཞུས་པ་དོན་འབྲས་མ་སོན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ ལོར་གཞིས་ཆགས་ནང་ཁྲིམ་ས་ཐོག་ཚོང་ཁང་ ༡༦ གསར་བཟོ་ཆེད་བལ་སྒོར་ ༤༠༠༦༠ ནང་སྤྱད་ལས་ཁུངས་ལ་ཞུས་པ་དང་། Drainage and Sanitation ཆེད་བོད་གཞུང་འཛིད་བསྟེན་ལ་བལ་སྒོར་ ༡༢༧༩༤༤ འཆར་རྩིས་དང་སྤྱག་རོགས་དངུལ་ཞུས་པ་ངོས་བཞེས་མ་གནང་བས་དོན་འབྲས་སོན་པ་བྱུང་མེད། དེ་བཞིན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་མི་མང་གི་འཚོ་བའི་དམིགས་རྟེན་ཕྱགས་འཕེར་མེད་པར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ ལོར་སྐྱེ་ཕྲན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཆེད་ས་ཆ་ཉོ་གནང་ཡོང་བའི་སྐྱབས་འདྲུག་ཡིག་ཐོག་ཕྱལ་ཀྱང་བཀའ་ཤག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་བརྟན་ཕྱིང་མེད་པར་བརྟེན་ངོས་བཞེས་གནང་མེད།

༧ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་སྡེའི་བྱུང་རིམ།

༡། ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༡༡ ཕྱགས་བྱི་བོད་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢༦ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༤ རེས་གཟའ་མིག་དམར་གཟའ་སྐར་འབྱུང་འཕྲོད་མཆོག་ཏུ་དགེ་བའི་ཉིན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་བོད་རང་དབང་བདེན་

པའི་ཚོགས་ཆུང་གསར་འཛུགས་བསྒྲུངས། གོང་ཆེས་ཉིན་མཇད་སྒོའི་ཐོག་བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཕྱིང་གི་སྐྱབས་རྟེ་སྒྲུབ་སེང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། གཞིས་འགོ་ཀཱར་ཆེ་དབང་འགྱུར་མེད་མཆོག་དང་། བཟོ་འགོ་བྱམས་པ་ཡིན་ཏན། དེ་བཞིན་སྟོབ་དགེ་དང་མི་མང་ཕྱག་འཚོམས་ཀྱི་སྐུ་པར་མཐོང་གོལ་རིན་པོ་ཆར་མཇལ་ཁ་ཞུས། དེ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཆེད་གསོལ་ཇ་འབུམ་སིལ་འདེགས་འབུལ་དང་སྤྲགས་ཚོགས་ཆུང་དུ་མི་དྲུག་བསྟོ་གཞག་གནང་། བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱིལ་མ་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ནས་དཔྱ་ཁྲལ་འབུལ། ལས་བྱེད་བརྒྱ་ཆ་བསྡུ་འབུལ་ཞུ་རྒྱའི་ལས་དོན་དམིགས་བཀར་གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡།༩།༡༨ ནས་བཟང་ཚོགས་ཆུང་མི་བདུན་ནས་ལས་འགུལ་ལག་བསྟར་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དཔྱིའི་མ་གནས་རང་དབང་བདེན་པའི་ཚོགས་ཆུང་སྐབས་ ༡༤ པ་ཡིན་འདུག

༣། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱིལ་མ་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་གསར་འཛུགས་ཆེད་མི་མང་ཕྱག་འཚོམས་ཀྱིས་མི་འཐུས་ ༡༤ མང་མོས་འོས་འདེམས་ཞུས། བཟོ་གཞིས་དབུ་འཛིན་ཕྱ་རྩེ་བསམ་གྲུབ་དབུ་བཞུགས་ཀྱིས་མཛད་སྒོ་མདོར་བསྡུས་ཐོག་ཚོགས་གཙོ་ཀཱར་ཆེ་དབང་འགྱུར་མེད་མཆོག་དང་། ཚོགས་གཞིན་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ནས་སྐུ་པར་མཐོང་གོལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་མདུན་ནས་དམ་བཅའ་འབུལ་བཞེས་གནང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱིལ་

ས་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་བྱེད་ཕྱོགས་དང་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞི་གཏན་འབེབས་གནང་སྟེ། དཔལ་ལྡན་བཀའ་ཤག་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁྲིམས་བཅས་ལ་གནད་དོན་སྐན་སེང་ཞུས། ས་འཐུས་སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་གཞིས་སྐར་མི་མང་གི་ཚང་དོར་སྤྱི་གཞི་སྒང་ཏོག་ཙམ་སྤྱི་གཞི་བཟོ་འགོད་གནང་། ས་འཐུས་སྐབས་ ༤ པའི་སྐབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྐངས་དང་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་བརྟེན་བལ་ཡུལ་སྤྲོག་ར་བཀྲ་ཤེས་དཔལ་འབྱེལ་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་འགན་དབང་སྤྱི་གཞི་དང་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི། གཞན་ཡང་གཞིས་ཁྲིངས་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གི་སྡོམ་འགྲོ་སྤྱི་གཞི་རགས་ཟིན་བཟོ་འདོན་ཀྱི་དཔྱད་ཞིབ་དང་བཀའ་འཁོལ་ཆེད་དཔལ་ལྡན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་ལ་སྐན་སེང་དང་སྤྲགས་རགས་ཟིན་ཕྱལ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་ཆེད་བརྗོད་དང་ལེགས་བརྗོད་གནང་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༩ ཉིན་སྤྱི་གཞི་ཁག་དེབ་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་མི་མང་ལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་སྤྲགས་སྤྱི་གཞི་ལག་བསྟར་ཞུ་བཞིན་དང་ས་འཐུས་སྐབས་སོ་སོར་མི་འཐུས་གསར་འདེམས་ནམ་བྱུང་ལ་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་མདུན་ནས་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན་གཉིས་དམ་འབྱལ་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་བཞིན་ལག་བསྟར་ཞུ་སྐུས་དང་ཚོགས་གཙོའི་མདུན་ས་འཐུས་གཞན་རྣམས་དམ་བཅའ་ལེན་ཀྱི་ཡོད། བཀྲ་ཤེས་དཔལ་འབྱེལ་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་ནས་བཅའ་ཁྲིམས་འབྱུང་དོན་བཞིན་བཟོ་གཞིས་གཉིས་དང་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་

ཁག་གི་དངུལ་རྩིས་སྐངས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཀ། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་བའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག

༡། ས་གནས་གཞིན་ནུ་སྐན་ཚོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ཟླ་ ༡ ནང་རྡོར་སྒྲག་ཡང་གསུམ་བོད་ཀྱི་ན་གཞིན་རིག་གཞུང་སྤུང་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་ཞེས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་དང་བཀྲ་ཤིས་བློའི་གཉེན་ཀྱི་གཞིས་མི་སྐག་བསམ་ཅན་གང་ཙམ་མཉམ་རུབ་གནང་སྡེ་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་གནང་། སྐབས་དེར་རྡོར་སྒྲ་ཀྱེན་ཚོགས་པ་མིང་ཙམ་ལས་ཚོགས་མི་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མི་འདུག། ཚོགས་པ་འདི་ཐོག་མ་གསར་འཛུགས་སྐབས་ཚོགས་གཙོ་ད་ལྟའི་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་བློན་དཔལ་འབྱོར་ཚེ་རིང་དང་། ཚོགས་གཞིན་ད་ལྟའི་ཁྱིམས་ཞིབ་པ་ཐུབ་བསྟན་བཀྲ་ཤིས་ཚ་རྒྱས་ཚང་། དྲང་ཆེ་ད་ལྟའི་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་ས་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་དབུ་འཁྲིད་འོག་རྒྱུན་ལས་མི་གྲངས་ ༡༦ ཙམ་བྱུང་འདུག གཞིས་སྐར་གཞིས་ནས་སྐབས་དེ་དུས་ཚོགས་མི་ ༥༠ ཙམ་བྱུང་ཡོད། ཚོགས་པའི་མ་དངུལ་ལྷ་བྱ་མི་རེ་ནས་བལ་སྐོར་ ༡༥ རེ་བསྡུ་རུབ་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་མི་རེ་ནས་༣ རེ་པད་ ༥༠ རེ་རྒྱུན་འབྱལ་བྱས་ཏེ་དུས་ཡུན་གང་ཙམ་སོང་འདུག གཞིས་ཆགས་ཚགས་ཚུད་དཀའ་བས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ཟླ་ ༡༦ ནང་ས་གནས་གཞིས་སུ་དབྱེ་འབྱེད་བྱས་པས་འགྱུར་བ་ཅུང་ཙམ་ཕྱིན། ས་རྒྱུན་སྐབས་ ༡༦ བར་བོད་ཀྱི་རང་བཙན་འཐབ་རྩོད་གཞི་རྩ་གཙོ་བོ་བྱས་སྟེ་ཕྱི་ཚོགས་ཞབས་ཕྱི་དང་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས། གཙང་སྤུ་འཕྲོད་བསྟེན། མི་རིགས་ངོ་བོ་རྒྱུན་འཛིན་ཡོང་ཐབས། འཚོ་

ཐབས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་འཚོལ་སྟད་མདོར་ན་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་སྐོར་སྤྱི་འཆམ་པ་རྣམས་ལ་ས་སྣ་ལམ་རྒྱས་དང་ཁྲེར་འབྱེར་སོགས་ཐབས་འཚོལ་སྣེ་འབྱེད་གང་འོས། འདི་ཁུལ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་གོས་གང་བྱབ་ ༡༩༥༦ ནས་ ༡༩༧༡ བར་ལྟ་བུས་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཕན་ཚུན་མཐུན་ལམ་དམ་གཙང་ཡོང་ཐབས་དང་ཡུལ་མིར་ཆེ་མཐོང་གུས་བཀུར་སོགས་ཚད་ལྡན་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གང་ཐུབ་གནང་། བོད་ཀྱི་གཞིན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་ལ་ཆེ་མཐོང་གུས་བཀུར་ཚད་ལྡན་བྱས་དང་བྱེད་སུས་ཐོག་ཚོགས་དངུལ་འབྱལ་འབབ་ཆད་ལུས་མེད་པར་ཕྱལ་ཀྱི་ཡོད་ལ། ལྷག་བསམ་ཅན་ཀྱི་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༡༦༩ ལྷག་གིས་མི་རིགས་ལ་ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་ཀྱིན་ཡོད།

༦། ས་གནས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༦༩ ཉིན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་གཞིས་ཆགས་སུ་ས་གནས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཚུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཐོག་མ་བྱད་མེད་གསར་བཞུགས་གནང་མཁན་དེ་ཙོམ་མེད་པར་བརྒེན་རྒྱུན་ལས་མི་བྱང་ས་ ༤ འོས་འདེམས་ཞུས། དལ་ལྷ་ས་གནས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་དང་པོ་ནས་སྐབས་བརྒྱད་པ་བར་ཕྱིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ནས་ ༦༠༠ བར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་བསྟུན་ནས་ལས་འགུལ་གང་འོས་འབད་སྐྱབ་བྱས་ཡོད། དེ་ཡང་ཅ་སྤྱི་རྐོང་ཅ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་གཙོས་བོད་ཀྱི་ཟླ་སྟེལ་རྣམས་སྐུ་ཚེ་བརྟན་པ་དང་བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་སྐུར་དུ་གསལ་བའི་ཆེད་སྤྲོལ་མ་དང་། གུ་རུ་མི་སྐྱེ་བཅས་གྲངས་གསོག་བྱས་ཡོད། ས་གནས་ནང་གི་མི་མང་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་དངོས་འབྲེལ་བཟང་འཐུང་མེད་པའི་འཚོ་བའི་དཀའ་

ངལ་དངོས་ཡོད་ལ་རོགས་ཚན་གང་ཐུབ་ཞུས་ཡོད། ཚོགས་མི་དང་ཚོགས་མི་མ་ཡིན་པ་ཆེ་འདས་བྱུང་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཤུལ་ལུས་རྣམས་ལ་སེམས་གསོ་དང་དཀར་མེའི་དོད་བཅས་འབུལ་བཞེན་ཡོད། དེ་བཞིན་ཏས་གསོ་ཁང་དུ་གཅང་མ་བཟོ་རྒྱུ། འཕྲོད་བསྟེན་སྒོབ་གསོ་རྒྱུ་རྒྱུ། ཤེས་ཡོན་ཐོག་སྒོབ་གྲ་དང་གཞིས་དགོན་གྱི་བཤད་གྲྭ་བཅས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་ཡིག་རྒྱུགས་ཙང་རྩེར་སོན་པར་ལེགས་སྒེས་བྱ་དགའ་འབུལ་གྱིན་ཡོད། ས་གནས་བྱད་མེད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཆེད་དུས་ཆེན་ཁག་ལ་ཚོགས་མི་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་བཞེས་མོག་བཙོང་པ་དང་ཚོགས་མི་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ལ་ཕེབས་རིགས་ནས་ཞལ་འདེབས་བསྡུ་སྒོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ས་གནས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་དབུས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་སྒོན་ལྷང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཐོག་འཁྲུར་མཉམ་ལེན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༣། ས་གནས་མངའ་རིས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༦༦ བོད་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༦ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འཁྱིལ་གཞིས་སྒར་དུ་དབུས་མངའ་རིས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་ཆེད་ཐེབས་ཐོག་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འཁྱིལ་གཞིས་སྒར་དུ་ས་གནས་མངའ་རིས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེའི་སྐབས་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༡༡༠ ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་པ་འདིའི་ཚོགས་མི་ནི་གཞིས་ཆགས་གཞན་ནས་ཀྱང་ཞུགས་བཞིན་ཡོད།

ཚོགས་བའི་དམིགས་ཡུལ་དང་ལས་དོན་སྐོར།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་དང་། དུས་ཆེན་སྤྱང་བརྩེ། ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་གང་རུང་ལ་ས་གནས་མངའ་རིས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པས་དབུ་ཁྲིད་འོག་ཕྱར་གྱུ་མཉམ་འདེགས་གནང་སྐས་དང་། མ་འངས་པར་དམེགས་ཡུལ་འདིའི་ཐོག་ཤར་བསྒྱིད་བྱེད་རྒྱུ། ས་གནས་མངའ་རིས་གསར་འཛུགས་གནང་ནས་ད་བར་ལོ་རེར་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་དང་ལོ་གསུམ་རེའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཚོགས་གཅོ་དང་རྒྱུན་ལས། ཚོགས་མི་བཅས་ཆད་མེད་དང་ཚོགས་བཅར་ཞུས་ཡོད། མངའ་རིས་དབུས་སྤྱི་ཁྲབ་རྒྱུན་ལས་ཁང་གི་བཀའ་ཡིག་ལམ་སྟོན་ཁག་ལ་བཀའ་ལན་དུས་འབྱལ་དང་བརྩེ་བཀུར་ཆེ་མཐོང་ཞུ་བཞིན་ཡོད་ལ། དབུས་ལ་ཚོགས་དཔྱལ་འབྱལ་འབབ་ཆད་ལྷས་མེད་པར་འབྱལ་བཞིན་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་ས་གནས་མངའ་རིས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ཡིན་མིན་ལ་མ་ཚུགས་པར་ཕྱོགས་བཅུ་ཕན་ཚུན་ཁང་ནང་ཉལ་དགོས་བྱུང་རིགས་དང་། ཚེ་འདས་བྱུང་རིགས་ཀྱི་ཤུལ་ལུགས་ནང་མི་ལ་ཐུགས་གསོ་ཆེད་བལ་སྤྲོར་ ཀ༠༠ ནས་ ཅ༠༠ གནང་བཞིན་ཡོད། ལོ་ཕྱར་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་ ༡༠ ཉིན་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཕྱེའི་ཆེད་ཁྲག་གི་ཞལ་འདེབས་བསྡུ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཕ་དབུ་ནད་མནར་རྣམས་ལ་ཁྲག་སྤྱིན་གནང་སྐྱེ་ཚོགས་པའི་ངོས་ནས་ཞན་ཐོག་གང་ཡོད་ཀྱི་ཡོད།

ཀ དགོན་སྡེའི་བྱང་རིམ།

༡། གཞིས་དགོན་བྱང་ཆུབ་གླིང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡ཀ༦ཅ ལོར་གཞིས་འགོ་ཀཱར་ཚེ་དབང་འབྱུར་མེད་མཆོག་ནས་

མི་མང་གི་ཚབ་ཞུས་ཏེ་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཨཀཱམ་སྤུ་ཐེང་བཙུ་བྱག་པ་རིག་པའི་རྡོ་རྗེར་སྐྱབས་རྗེ་སྐྱབ་སེང་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་གཞིས་ཆགས་སུ་གཏོང་གནང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་གཞིས་སྐར་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཞིས་དགོན་བྱང་ཆུབ་ཚོས་གླིང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་ངོ་མཚར་གྱི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་ཞེ་བར་གཤེགས།

དེ་ཡང་ཀ་སྐྱབས་རྗེ་ཤདས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དགྱང་གྲངས་ ༥ ལ་ཕེབས་སྐབས་གཞིས་དགོན་དུ་ཕེབས། སྐྱབས་རྗེ་སྐྱབ་སེང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་དབང་ཁྲིད་ཀྱི་གདམས་པ་སྤྱི་དང་ཁྲད་པར་མཐོང་ཆུན་ཆུད་རྗེ་ཁག་ལ་གསན་བསམ་མ་ལུས་པ་གནང་། དེ་རྗེས་ལྷར་ཆ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་མཐོ་སྒོང་ཁང་དུ་ཐོས་བསམ་གསན་སྒོང་མང་དུ། བཞུགས་ཡོད། ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱེར་བཞེས་བཞིན་པའི་དགོན་རྗེ་དང་ཚོགས་པ་ཁག་ནི། བི་ཀ་མ་ཤེ་ལིའི་བཤད་གྲྭ་དང་། ཐྲོ་ཚུ་མིག་བཀྲ་ཤུར་བཙུན་དགོན། གནས་མཆོག་ལྷམ་བྱེའི་ཚལ་དུ་བསྡུན་དགོན། བལ་ཡུལ་ཀེར་ཀི་ཡུར་དུ་ནང་བའི་གཙུག་ལག་སྒོང་གྲྭ་ཆེན་མོ། སྤྲིག་ར་སར་ངང་ཀོ་ཥ་དུ་དབེན་གནས་སྐྱབ་ཁང། ཕྱི་ཐྲིང་སེང་གཡུར་ནང་པའི་ཚོས་ཚོགས་བཅས་ཡིན་འདུག

ཁོང་གསལ་སྐྱབས་རྗེ་ཤདས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པ་དང་བཤད་གྲྭའི་ནང་དཔྱ་དགེ་འདུན་པའི་ཞལ་གྱངས་ ༥༦ ཡོད་ལ་དེ་དག་ཏུ་ཀི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ནས་ཡིན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་ ९३ ཡོད། གཞན་ཡང་གཞིས་སྐར་ནང་སྡུགས་དགོན་བདུད་འདུལ་སྐྱབ་རྒྱུད་

ཚོས་འཁོར་སྒིང་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་སྟགས་པ་ཞལ་གྱངས་ ༡ ཙམ་འཚོ་བཞུགས་བྱས་ཡོད།

༧༦ སྒོང་ཁྲ་དང་སྐོན་བང་གི་རྣོར།

༡། གངས་ཅན་ཏི་སེ་སྟོང་གླའི་བྱུང་རིམ།

སྟོང་གླ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་འགོ་འཛུགས་བྱས། དེའི་སྐབས་སྟོང་ཚན་བོད་དབྱིན་ཁང་ཅིས་ཡོད་འདུག་ལ། ཐོག་མར་སྟོང་ཕྱག་གྱངས་ ༡༠༠ ཡོད་ཚུལ་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་ཡེ་ཤྱའི་ཟླ་མ་(FATHER MORAIN) ཞུ་བས་རོགས་རམ་གནང་སྟེ་འཛིན་སྐྱོང་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ནས་ཁོང་གིས་སྡུད་ཁི་རོགས་ཚོགས་ཤིག་ལ་འཛིན་སྐྱོང་ཅིས་སྤྲོད་གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་བལ་ཡུལ་གྱིས་ཤེས་རིག་གསར་བརྩེ་ཟེར་བའི་འགྲུར་བ་བཏང་ནས་སྟེབ་ཡོངས་རྫོགས་བལ་གཞུང་གིས་ཅིས་ལེན་གནང་བ་དང་། བོད་སྟོབ་ཁག་ཀྱང་གཞུང་བཞེས་སྟོབ་ཚན་ཆ་ཚང་བལ་སྐད་ཐོག་སྟོབ་དགོས་པ་དང་། བོད་ཡིག་ཉིན་ཀྱང་ཡང་སྟོབ་མེ་ཆོག་པར་བརྩེན་བོད་མེར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་སྡུད་སི་ས་ཀ་ཡིས་གཅས་ཅན་བཅད་རྩ་ཞེས་པའི་ལས་ཁུངས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཙུགས་ནས་བལ་གཞུང་ལ་དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་བརྒྱད་བོད་སྟོབ་ཁག་ལ་སྡེ་ཁག་ཤིག་སྟོང་སྐྱོང་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་བལ་གཞུང་ལ་དེབ་སྐྱེལ་ཞུས་པ་དང་སྟོབ་གླའི་ལྟས་ཀ་ཏི་སེ་སྟོང་གླ་ཞེས་བཏགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ནས་ ༢༠༠ བར་སྟོབ་ཕྱག་གི་གྲངས་ཀ་འཕར་ཆག་ཏེ་སྐེད་ཅིག་བྱུང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ ལོར་སྟོབ་གླར་

བྱ་གྲངས་ ༣༠ དང་བྱ་མོ་གྲངས་ ༡༡ བཅས་ཁྱེན་བསྡོམས་སྒོང་ཕྲུག་གྲངས་ ༡༣༦ ཡོད་པ་དང་། དགེ་ལས་གྲངས་ ༡༣ ཡོད་འདུག དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ནས་ ༢༠༠༦ བར་སྒོང་ཕྲུག་གྲངས་ ༥༦༦ ལྷག་གེས་འཛིན་གྱི་བདུན་པའི་ཡིག་རྒྱུགས་འཕྲོད་ནས་སྒོང་གྲ་གཞན་དག་ལ་བསྒྱིད་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག

གཞན་ཡང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱིལ་གཞིས་ཆགས་ནས་དེ་བར་ལས་རིགས་འདྲ་མིན་ཐོག་མཐོ་སྒྲིབ་ཐོན་མཁན་གྲངས་ ༥༡ ལྷག་བྱུང་འདུག

༦། ས་གནས་འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་པ་དང་གདུང་སེལ་སྣན་ཁང་།

བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱིལ་གཞིས་ཆགས་ཚུགས་པ་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ཆེད་སྣན་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་དེའི་ནང་སྣན་ལས་པ་བོད་པ་གཅིག་དང་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དྲང་བློངས་ཁ་ཤས་བྱུང་ཡོད། དེའི་རྗེས་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་དང་བལ་ཡུལ་གrequired་ཅན་བདེ་རྩལ་ཁེ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྣན་ལས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་ཕོགས་མཐུན་འགྱུར་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་གཞིས་དགོན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་གླིང་གི་སྐྱབས་རྗེ་ཤངས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་རོགས་སྐྱོར་གྱིས་སྣན་ཁང་གསར་རྒྱ་དང་སྣན་ཁང་གི་མ་དངུལ་ཐེབས་རྩ་ཡང་གནང་སོན་བྱུང་ཡོད། འཕྲོད་བསྟེན་སྣན་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་མ་གནས་འགོ་འཛིན་མ་གནས་འཕྲོད་བསྟེན་སྣན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་དང་སྣན་ཁང་གི་རྒྱུན་ལས་འཐུས་མི་དུག་མི་མང་ནས་འོས་འདེམས་གནང་ཡོད། སྣན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་འཕྲོད་ལས་པ་ (Staff Nurse) གཅིག་དང་། ཥོ་རེའི་ཚོད་གན་ཐོག་ཀེ་ སྣན་ལས་ (CHW) གཅིག ཇ་དྲག་སྣུམ་འཁོར་ཁ་ལོ་པ་གཅིག གཙང་བཟོ་ཡིག་གད་པ་གཅིག་བཅས་ལས་

བྱེད་གྲངས་ ९ ཡོད། འཕྲོད་ལས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་ཚོགས་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལྟན་ཁང་གིས་གནང་བཞིན་པ་དང་སྦྱན་ཁང་གི་རྒྱུན་བཞུགས་ལས་བྱེད་གཅིག ང་དག་སྣུམ་འཁོར་ཁ་ལོ་པ་གཅིག གཙང་བཟོ་ཡིག་གད་གཅིག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་ཚོགས་སྦྱན་ཁང་འཛོད་སྐྱོང་ནས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་བཞིན་ཡོད། ལོ་རེའི་ནང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱེལ་གཞིས་མི་དང་ས་གནས་ཡུལ་མི་བཅས་ནད་པ་གྲངས་ ३३०० ནས་ ३५०० བར་བསྟེན་གཏུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།། ।।

མཇུག་བྱང་།

སྟོབས་ཀྱིས་འཁྱུད་པའི་ལང་ཚོའི་དཔལ་དར་བའི།།
ཚོས་སྲིད་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་དུས་གཅིག་ཏུ།།
བྱེས་འབྱོར་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ང་བཞི་ཡི།།
ལོ་རྒྱུས་དུང་གི་ཟླ་བ་གསལ་བར་བྱས།།

ཚོས་ལྡན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་ཀུན།།
སྐར་གསོའི་ཆེད་དུ་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྲག་ལྔར།།
འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་རང་གཞུང་མཛད་བྱུས་འདིས།།
ནག་ཕྱོགས་དག་བོའི་སྐྱིང་ལ་ཟུག་དུ་སྟེར།།

གངས་རིའི་ལྷ་གཅིག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི།།
བྱགས་བསྐྱེད་འོ་མཚོ་ལས་འཁྲུངས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི།།
ཕུགས་རྒྱང་རིང་བའི་མཛད་འཆར་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས།།
རང་རིགས་འདོད་དོན་བསྒྲུབས་པ་འདི་ཀོ་རྩད།།

མ་འོངས་བོད་དོན་བདེན་པའི་རྟ་བདུན་དབང་།།
མ་འགག་འཛམ་གླིང་མཁའ་དབྱིངས་ཀུན་གསལ་ནས།།
མ་རིག་དགྲ་བོའི་རྩོངས་སྐུན་ཀུན་བསལ་ཞིང་།།
མ་འོངས་བོད་མིའི་བད་ཚལ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་པ་འདི་ནི་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་གནས་སྟོད་བོད་མིའི་སོ་ནམ་
གཞིས་ཆགས་ཁག་དང་། བཟོ་གཞིས་ཁག་སོ་སོས་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་

ཁྲངས་སུ་ཕྱལ་བའི་ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ་ལ་གཞི་བཙོལ་ཞིང་། འདི་ག་ལས་ཁྲངས་ཀྱིས་བདག་ཉར་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣེད་པ་ཁག་ལས་འབྱུ་སྣོན་བྱས་ཏེ་ལོ་རྒྱས་དེབ་ཕྲེང་གསུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་ནས་ལོ་ཐུ་བཅུ་བཙན་བྱོལ་དུ་འདས་པའི་བོད་མིའི་སྐྱིད་སྡུག་དྲན་གསོ་རྒྱ་ཆེད་འབྱལ་བྱས་པ་ཡིན།། །།

ནང་སྤྱིད་ལས་ཁྲངས་ནས་འཕྲིམས་ཐེལ་ཞུས།